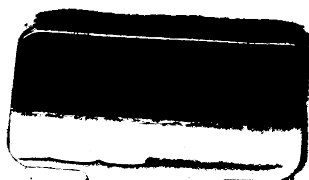

PATHOLOGIAE
GRAECI SERMONIS
ELEMENTA

SCRIPSIT

C. AUGUSTUS LOBECK.

PARS POSTERIOR

QUA CONTINENTUR DISSERTATIONES
DE SYNAERESI, DIAERESI ET CRASI DEQUE AFFECTIONIBUS UTRINQUE MIXTIS, DE PROSCHEMATISMO, DE APOCOPE.

ACCEDUNT

EPILOGUS DE INTERPUNCTIONE CUM ENCLISI ET SYNALOEPHE CONIUNCTA, DISSERTATIONES DE ORTHOGRAPHIAE GRAECAE INCONSTANTIA ET DE EPITHETIS OTIOSIS.

REGIMONTII BORUSSORUM 1862.
SUMTU FRATRUM BORNTRAEGER.

LONDINI APUD D. NUTT, Strand and WILLIAMS & NORGATE, Henriette Street. — PARISIIS APUD A. FRANCK, rue Richelieu & FR. KLINCKSIECK, rue de Lille. — AMSTELODAMI APUD JOH. MUELLER.

PRAEFATIO EDITORIS.

Lobeckiani operis postumi edendi cura cum mihi mandata esset, id potissimum agendum erat, ut summi viri et sententiae et verba quam integerrima repraesentarentur. Quod quoniam ita ut vellem fieri non potuit, paucis explicandum videtur, quam rationem ineundam existimarim, non ut quid ego praestiterim sciant quicunque haec legent, sed ne, si quid a me parum recte administratum invenerint, Lobeckio potius quam mihi assignent.

Atque ego cum primo quidquid mutassem, addidissem, recidissem, quod alicuius esset momenti, diligenter rationem reddere instituissem, mox in eo me consilio sine legentium summo fastidio, mea molestissima ac saepe ridicula sollicitudine permanere non posse intellexi. Quem enim non taederet doceri, Atticos a me in locum Ionum, Choeroboscum in Herodiani substitutum, negationem fugitivam retractam, ubique in nunquam mutatum esse et simm., ne litterulas et accentiunculas et numeros commemorem, quo in genere si, quid ego novassem, verbo dignum iudicassem, et nobis ipsi perquam inepti videremur et liber nullo fructu multo amplior evasisset. Quare quoniam graviora promere, leviora praetermittere et difficillimum nec cuiquam utile erat, sic faciendum existimavi, ut iis tantum locis, quibus quid Lobeckius voluisset in dubita-

tionem venire posse videretur indicarem, quid ipse scriptum reliquisset, ceteris tacitus emendarem si quid ita erratum deprehendisse visus eram, ut Lobeckium ipsum correctum voluisse arbitrarer. In quo negotio etsi tanta me religione usum esse testor, quanta tanti viri memoriae ac nomini debetur, tamen fieri non potuit quin non raro plus singulis verbis mutarem, ut vel hiantia coagmentarem vel exuberantia amputarem vel discrepantia conciliarem.

Nam ne quis miretur eo errorum genere non abstinuisse Lobeckium, non negligentiae id vitium fuit, sed coniunctum cum singulari eius diligentia atque assiduitate. Tantum enim abest ut confectum atque sic ut solebat perpolitum hunc librum reliquerit, ut aliae operis partes ter quaterque rescriptae extent, aliarum ea certe tractatio, quam postremo probaverat, ne ad finem quidem perducta sit, velut sextae et octavae dissertationis finis deesse videtur, v. praeterea p. 133 ex., adnn. ad pp. 138, 209, 248 cett., in aliis emendationibus, additamentis, lituris de cursu deflexa sit oratio. Accedit alia res, quae mihi quodammodo interpolandi necessitatem imposuit, additamentorum id genus, de quo cum alibi dixi tum in adn. ad p. 94. Quod ego cum nefas haberem plane negligere, ita eo sum usus, ut, quidquid commode posse videbar, maxime veterum scriptorum exempla atque testimonia, in mediam orationem insererem, cetera ut erant horridula atque incompta proponere mallem quam meo aliquo artificio conari ita exornare, ut nec Lobeckii essent nec mea. Eiusmodi autem omnia, undique conquisita, maxime ex primis postremisque singularum dissertationum paginis, ut a ceteris adnotationibus ab ipso Lobeckio suis numeris insignitis suoque loco positis facile discerni possent, compendio „adn." et asterisco praescripto satis provisum arbitror. Eodem signo ac praeterea variata litterarum forma notavi ea quae mihi ipsi adiicienda videbantur; quarum adnotationum numerus ne

nimium augeretur, ea quae paucis verbis continerentur pleraque, maxime ipsius Lobeckii operum locos, cancellis quadratis circumscripta eo ipso loco, ad quem pertinebant, apposui.

Quamquam igitur in hoc negotio administrando tantum me mihi sumsisse liquido affirmare possum, quantum et fides et dignitas creditae rei poscere ac flagitare videbatur *), tamen ita meam cum huius libri causa coniunctam esse sentio, ut, quoniam meae operae accuratius rationem reddere nolui, quidquid vitii in hoc libro remanserit, quod non deceat diligentem scriptorem, non recusem quominus in me culpa omnis conferatur, velut illud quod nescio quo peccato meo etiam nunc restat absurdum p. 100 ex. 59 de accusativis in $\bar{\eta\varsigma}$ exeuntibus; neque mihi ipsi iudicia hominum eo minus subeunda animum induco, quod compluribus in rebus meo iudicio diffisus auctore usus sum locupletissimo K. Lehrsio viro clarissimo, qui cum iam inde ab eo tempore, quo primum his studiis operam dare coepi, summa me benevolentia prosequi non destitit, tum in hac re nullum officium mihi non praestitit, nihil unquam roganti negavit, nunquam consulenti defuit.

Indices eos confeci, quibus eorum, qui his litteris student, commodo quam maxime consultum videretur, atque eorum quidem, quos toti operi subieci, priorem operam dedi ut ne quis pleniorem desiderare posset, altero operae pretium me facturum arbitrabar, si neglectis ceteris scriptoribus grammaticorum aliorumque locos eos, qui in rebus gramma-

*) In re orthographica Lobeckii morem secutus sum, nisi quod, cum totus liber mihi describendus esset, duabus in rebus meo me usum esse sero animadverti, προσβάλλω quod scripsi et simm., non ut Lob. προϛβάλλω, et quod i et j non distinxi.

Locos scriptorum a Lob. allatos non per me stetit quominus evolverem omnes, si quid falsi erat corrigerem, sed per librorum inopiam et angustias temporis ante mihi praefiniti. Est quem a Lob. nullo nomine nec numero notatum ne ego quidem indagare potuerim (p. 280 med.), sunt quos cum invenire non possem, ut Lobeckius falsos quam nullos ponere maluerim ut p. 93 m. EM. 770.

ticis tractandis versantur, complecterer omnes, quicunque in hoc libro vel emendantur vel explicantur vel ad quaestionem propositam illustrandam adhibentur.

Restat ut quae iam nunc vel meo vel typothetarum errore peccata deprehendi corrigenda proponam omissis quae nemini fraudi fore spero talibus: ἡμισέες (p. 57 ex.), ἐρχῆν (p. 194. 16), οἴϑησϑα (p. 268. 15).

P. 6 v. 6 scr.: Parall. 88 sq.

P. 37 v. 2 ab ex. scr.. δῄων pro: δηΐων.

P. 48 v. 4 ab ex. scr.: ἀπεσόϊξε.

P. 70 v. 8 ab ex. scr.: $\overline{\alpha\eta}$ in $\overline{\alpha}$.

P. 103 n. 2 pro: Epim. II scr.: Choer. Orth.

Tota plagula XI p. 161—176 non Cap. I (Part. I Diss. VII) sed eius quod inest Capitis II titulo inscribenda est.

P. 177 adn. melius erat omittere.

P. 207 v. 3 del.: et Suid.

P. 226 v. 7 pro: Epim. II 127 scr.: Cram. An. II 427.

P. 230. 17 scr.: Dion. Comp. c. VI pro: VII.

P. 255 v. 18 del.: et Eustathius.

P. 272 v. 22 scr.: Anecd. Cram. IV 171. 4.

P. 288 v. 17 scr.: barbarismis — ib. v. 20 scr.: τὸν ϑῶ καὶ τὰς κνῆ.

P. 316 v. 7 ab ex. scr.: Prisc. VI 5. 234.

P. 346 v. 13 ab ex. scr.: Phryn. p. 207 sq.

Regimontii Borussorum.

C. F. W. Mueller.

Index dissertationum.

Dissertatio VI de synaeresi, diaeresi et crasi deque affectionibus utrinque mixtis.

Dissertatio VII de proschematismo.

Dissertatio VIII de apocope.

Epilogus de interpunctione cum enclisi et synaloephe coniuncta p. 319.

Dissertatio de orthographiae Graecae inconstantia p. 339.

Dissertatio de epithetis otiosis.

Addenda et corrigenda in Tom. I p. 367.

Indices.

DISSERTATIO SEXTA

DE

SYNAERESI, DIAERESI ET CRASI

DEQUE AFFECTIONIBUS UTRINQUE MIXTIS.

PROOEMIUM.

Quaestionem nobis propositam Quintilianus I 5. 17 extremis lineis adumbravit inter alias formae propriae derelictiones referens *complexionem* et *divisionem*, quarum apponit exempla Latina *Phaethon* bisyllabum et *Europai*, additque illam a Graecis *συναλοιφήν* nominari, hanc *διαίρεσιν*. Diaeresis sive, ut alii vocant, dialysis nomen in uno genere defixum minimeque ambiguum est, sed libere admodum soluteque vagatur alterum, quod Quintilianus a diaeresi nihil diversum habuisse videtur; subtilior vero disputator Choeroboscus Can. 846. 5 synaloephae tanquam generi superiori septem subiicit species, tres simplices, *ἔκθλιψιν* (*κατ' ἐμοῦ*), *κρᾶσιν* (*τοὐμόν*), *συναίρεσιν* (*παῖς*) — quatuor coniunctas, *ἔκθλιψιν καὶ κρᾶσιν* (*κἀγώ*), *ἔκθλιψιν καὶ συναίρεσιν* (*ἐμοὐποδύνει*), *κρᾶσιν καὶ συναίρεσιν* (*ὁ αἰπόλος, ᾡπόλος*), *ἔκθλιψιν καὶ κρᾶσιν καὶ συναίρεσιν* (*ᾡπόλοι*), quibus paria leguntur in Josephi Rhac. Synopsi c. XVIII 567 T. III ed. Walz., Moschopul. Opusc. p. 30 ed. Titz., Epimer. Cram. T. I 371, schol. Dionys. 697, Excc. Paris. post Gregor. 678., Drac. 157 sq., Mar. Victorinus I 20 p. 88 ed. Gaisford etc. Hanc praescriptionem sequens synaloephae nomine non de una aliqua harum affectionum utar, sed generatim de omnibus, singulas autem propriis designabo nominibus. Nec tamen omnes scribendo exsequar, sed eas modo, quibus vocales eiusdem vocis coartantur. Omittetur igitur primum elisio, tum ea, qua vocalis prioris vocabuli opprimitur, *τόδ' ἐστί*, tum altera, quae hodie non incommode prodelisio dicitur, *ποῦ 'στί*, *dea 'st*, quarum illa apostropho signatur, haec coronide; deinde omnes synthetae

nisi quae ad unum idemque nomen pertinent velut *Δαῖρα, οἶμαι.* Quae non ita se habent, in aliud tempus differentur. Hic vero prae ceteris duae enarrandae sunt synaloephae species, synaeresis et crasis, quas grammatici incuriosius loquentes non raro commiscent, sed Choeroboscus Can. 157 et schol. Dion. Gramm. 698 probe discernunt *ἡ συναίρεσις τὰ αὐτὰ φωνήεντα φυλάττει, πάϊς παῖς, ἡ δὲ κρᾶσις ἀλλοίωσιν ποιεῖ, νόον νοῦν.* Hisce duabus intermiscetur synizesis sive synecphonesis, quae figuram vocis non mutat, sed sonum modo velut si *ἀλλοειδής* in tres cogitur syllabas, quod poetis facere concessum est. Primum igitur agetur de synaeresi et id coniuncte cum diaeresi. Namque hae affectiones persaepe inter se de principatu conflictantur.

PARS I.

De synaeresi et diaeresi.

CAP. I.

De diphthongis propriis.

§. 1. I. Inchoando sermoni aptissimum est nomen, quod Choeroboscus pro specimine synaeresis affert *πάϊς παῖς.* Hinc enim recta linea deducimur in bivium illud, in quo duae contrariae affectiones acriter et saepe aequo Marte concurrunt. Synaeresi patrocinatur grammaticorum pars maxima; Epim. I 346 *τὸ ἐντελὲς πάϊς κατὰ τὴν εὐθεῖαν, καὶ ἐν συναλοιφῇ παῖς, ἡ αἰτιατικὴ κατὰ συμπάθειαν πάϊν καὶ παῖν* (sic), *κωμικῶς δὲ ἡ κλητικὴ ὦ πάϊ ὦ παῖ* [1]*· ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ μοναχῶς παιδός καὶ παιδί· καὶ τὰ πληθυντικὰ ὁμοίως.* Hoc valet universe; tres singularis numeri casus nominativo proximi apud poetas epicos Homero posteriores et nonnullos diversae aetatis Aeolice Ioniceve scribentes legun-

1) Corruptio aperta est, correctio difficilis. Si sumi licet comicorum aliquem ludibundum *παῖν* usurpasse, huic subnectendum erit adverbium *κωμικῶς.* Sed fortasse scribendum est *πάϊν ἀντὶ τοῦ παῖν· κανονικῶς δὲ ἡ κλητικὴ κ. τ. ἑ.*

tur, ad quos ille se non demisit; vocativus semel apud Homerum legitur metro sancitus ὄλβιε Λαέρταο πάϊ Od. XXIV 192. Atque non alia ratione nominativum admittit Wolfius; Bentleius vero, ubicunque versus patitur, bisyllabum praefert. Has criticorum dissensiones Spitznerus enarravit in singulari excursu VI ad L. II. Sed litigandi finis adhuc nullus repertus est, ac ne iidem quidem per omnia sequuntur idem. Bekkerus non solum in quinta thesi πάϊς εἴης et all. (cf. Rossbach gr. Metrik p. 24), sed etiam in quarta, sive dactylus sequitur, sive spondeus πάϊς Ἠιονῆος Il. X 435, πάϊς ἡγήσαιτο Od. VI 300, φίλος πάϊς εἰλήλουθεν XVI 337, sed constantiae solitae oblitus παῖς Ἀμφιτρύωνος Il. V 392 [nunc πάις], et Dindorfius in uno loco illo Odysseae παῖς εἰλήλουθεν, in altero πάϊς ἡγήσαιτο; in Hesiod. Opp. 50 pro ἐΰς πάϊς Ἰαπετοῖο tacite παῖς supposuit; in Apollonii versibus, quos Wellauerus ad I 202 indicat, Merkelius diastasin reduxit, eademque antiquitus recepta est in Quinti I 98 ἐΰς πάϊς Ἠετίωνος et saepe alibi. Codices et editt. veteres plerumque dissident; grammaticorum testimonium nullum extat praeter illud Etym. Gud. 221. 26 ἐΰς πάϊς ἰδίωμα τῆς αἰολίδος διαλέκτου κατὰ διαίρεσιν ἐκφωνούμενα καὶ οὐ κατὰ κρᾶσιν· τὸ γὰρ ἐΰς εὖς ἐστιν ὡς τὸ πάϊς παῖς. Pertinet hoc ad Il. II 819 ἐΰς πάϊς Ἀγχίσαο, quomodo Bekk. edidit pro vulgato παῖς, quod Spitznerus et Dind. adoptaverunt. De principatu utriusque vocis quaerentibus technici idem fere respondent; Herodianus de Genit. parag. 238. 24 τὸ παῖς ἐκ τοῦ βαρυνομένου πάϊς συναλιφέν. Choeroboscus Can. 173. 28 ὀξεῖα καὶ βαρεῖα εἰς περισπωμένην συνέρχονται, πάϊς παῖς, eademque opinione ductus Apollonius Pron. 115. 13 πάϊς confert cum κόϊλος, πλόϊον aliisque diaeresi Aeolica affectis, quam a communi dialecto secernit regula ab eodem tradita οὐδέποτε εὐθεῖα διαλύεται, v. Elemm. I p. 60. Cum illis igitur πάϊς propter frequentiam usus conferre veremur, sed potius ita statuimus, Graecos cuiusvis gentis et aetatis nomen illud non uno modo protulisse, sed quemque pro conformatione oris, alium pinguius loquentem παῖς, alium diphthongo in vocales suas diffluente. Communis quidem sermo disyllabo in totum abstinet, nisi forte genitivus παίδων ex παΐδων contractus est, ut vulgo sumitur:

τὸ λάων βαρύνεται, ὅτι ἐκ συναλιφῆς τυγχάνει τῆς λαάων· τοιοῦτο καὶ τὸ παίδων Epim. I 399. 28. Sed haec quoque nonnulli circumflexerunt, v. Herod. ad Il. XIII 103. In derivatis παιδίον, παίζω, παῖγμα divisionis vestigium nullum. Itaque etymorum exactores παῖς adnumerant monosyllabis δαῖς ἡ εὐωχία et σταῖς, de quibus in Parall. 80 dictum est. Hinc autem perspicitur eos nomina, quae ternarium excedunt, bisyllabis adiecisse. Hoc valet de nominativo incomperto, quem isti fingunt ex casibus obliquis voculatione diversa: δαίς καὶ δᾶς ἡ λαμπὰς παρὰ τὸ δαίω τὸ καίω EM. 244. 30, τῶν δαΐδων ἡ εὐθεῖα διαλέλυται πρὸς διαστολὴν τοῦ δαίς ἡ εὐωχία, καὶ ὅμως, εἰ αὕτη ἡ εὐθεῖα δαΐς δᾴς λεχθείη ἐν προςγραφῇ τοῦ ῑ, διφθογγίζεσθαι λογίζεται Eust. 1571. 29. Quid doctissimi quique probaverint, docet schol. Od. I 428 δαΐς ὀξυτόνως ἡ λαμπάς, δάϊς δὲ βαρυτόνως ἡ μάχη, et Eust. l. c. Ἡρωδιανὸς παραδοὺς τὰ εἰς ας ὀξύτονα διὰ τοῦ δ κλίνεσθαι ἓν μόνον ἐκ τούτων εἰς αις φησὶ λήγειν τὸ δᾴς, unde colligitur, eum nomen hoc non aliter pronunciasse quam βάς, στάς iota muto sive adscripto sive subscripto. Adscriptum nonnunquam exhibent edd. antiquae: σὺν δαιδί Hippocr. de Nat. mul. p. 538 T. II Lips., τὴν δαῖδα ib. 555 et de Superfoet. p. 473 T. I etc., et Hermannus ipse Aesch. Eum. 1020 retinuit ἔνδαιδες, sed longe praevalet subscriptio et accentus is, quem postulat regula schol. Hes. Scut. 275 ἀπὸ τοῦ δαίω τὸ καίω δαΐς καὶ δᾴς ὀξυνόμενον, ὅτι τὰ ὀξυνόμενα ἐν τῇ συναιρέσει πάλιν ὀξύνεται. Perispomenon δᾷς (nisi scripturae error est) ab iis profectum videtur, qui hoc ex paroxytono δάϊς contractum putant ut παῖς ex πάϊς.

II. Synaeresi exemtum est diptoton δάϊς urbisque nomen Σάϊς et macroparalecta Θαΐς, Λαΐς, Ναΐς. Incompertus est nominativus Ἄϊς, quod ἀειδής *invisus* interpretantur cumque eodem verbo quo νῆις, ἀϊδνός, ἀϊδής, ἄϊδρις, ἀΐδηλος, ἀείδελος compositum putant [2]), hinc autem deflexum esse

2) Vossius ad H. H. in Cer. 347 scripturam codicis ἅδης defendens nomen Orci a verbo obsoleto ἅδω, χάδω (unde εὐρυχαδής) ductum esse statuit proprieque significare τὸν-πολυχανδῆ sive πολυδέκτην, quomodo

Ἀΐδης, cuius prima vocalis in versibus heroicis et iambicis saepe producitur, v. Meinek. ad Choliamb. 143. Ex hoc igitur ᾅδης natum κατὰ συναίρεσιν addito simul spiritu ut ἠέλιος ἥλιος Eust. 16, 28. Hoc bisyllabum quia ab Homerica consuetudine alienum est, Hermannus vocativum pro spondeo in principio versus positum H. H. in Cer. 347 ἀΐδη scribendum, sed duabus syllabis pronunciandum censet, Ἀϊδωνεύς vero Oed. C. 1560 tribus per synizesin hoc est ita, ut neque propria audiatur diphthongus, neque rursus impropria, sed utraque vocalis aures quodammodo attingat. Atque hac ratione etiam αἴστος Eum. 568, ubi in scandendo bisyllabum fit, scribendum putavit accentu in secundam vocalem translato, quo cavetur, ne cum Homerico ἄϊστος confundatur. Haec omnia ab una stirpe verbi ἰδεῖν profecta sunt; aliter composita, quae iota principale alpha negativo vel copulativo subiectum habent, interserunt consonam: ἀνίερος, ἀνίκανος, ἄνισος, ἀνιδρωτί, quod unum huiusmodi apud Homerum legitur praeter Aeolice auctum αὐίαχος.

III. Ad synaeresin nos revocat verbum per multos quasi ramos diffusum ἀΐσσω. Homerus trisyllabo utitur, alpha plerumque producto [3]), idemque constanter producitur in substantivis ἄϊκες, ἀϊκαί et in compositis καταΐξ, τριχάϊξ, πολυάϊξ, κορυθάϊξ adverbiisque ἀΐγδην, αναΐγδην, καταΐγδην. De iota dubium est. Ex eo, quod composita in ιξ penultimam vulgo acutam habent, sequitur longum esse, sed Bekkerus et Dindorfius properispomenon reddiderunt πολυᾶϊξ, iota aut natura breve esse sumentes aut ex charactere, quia terminatio ιξ breve habere traditur, v. Parall. 411. Hanc rationem, puto, sequutus Dindorfius nominativum quidem illum sic ut dixi notavit, infinitivum autem in quatuor locis non, ut ille, ἐπαῖξαι, sed ἐπαΐξαι, quia in hoc duae literae non in

---

Pluto saepe vocatur, posteriores autem ᾅδης substituisse iota licenter adiecto. Hoc effugio nihil opus erat, si statuisset etymon simplicius ἄω, χάω, unde χάος putatur, v. Rhemat. p. 6, et ἀΐδης ut a πάω (πάομαι) Πολυπαΐδης.

3) EM. 43. 1. ἀΐσσω ὁ ποιητὴς πάντοτε μακρὸν ἔχει — ex Philetae sententia, qui pro ὑπαΐξει in fine versus ὑπαλύξει posuit.

syllepsi positae sunt, sed in epiphora. Etymon non satis constat; si ἄω *spiro* ponimus, unde ἀῆται et ἀΐκες *spiramina ventorum* sive *procellae,* iota ad paragogen pertinet, sive illud cum alpha in diphthongum propriam confluit, αἶγες *fluctus,* αἰγίδες, καταιγίδες, ἐπαιγίζειν, quae Eustathius 193. 39 coniuncte ad ἀΐσσω refert. Quomodo a πνέω profectum est πέπνυμαι, ita a synonymo ἄω (ἄημι) Homericum ἀΐσθειν spirandi significatione ad animum translatum, θυμὸν ἀΐσθειν fere, ut ἄϊον ἦτορ *mens mihi aestuabat* Hom. et φρένες ἄηντο *animus agitabatur* Apollon. III 289 et ἀΐω i. q. αἰσθομαι, cf. Rhem. 334. Illud huc interpono propter criticos, qui Euripidem in versu antistrophico Herc. 772 (745) contractum ἐπᾴσειν metro gratificatum suspicati sunt. Idem iota non raro verbo, unde hic sermo fluxit, totum tollitur, praecipue in nomine stellarum, qui ἄττοντες sive διάττοντες vocantur; sed grammaticus, quem Schneiderus ad Plat. Civ. T. III 302 pro hac scriptura affert ἄττω ἀπὸ τοῦ ἀΐσσω, manifesto de Attico ᾄττω loquutus est. Alii contra αΐσσω scribendum putant vocali non subscripta, sed in serie literarum posita, ut Blomfieldius Agam. 96, Matthiae Rhes. 788 (774) neglectu regulae, quae diphthongum αι ante sigma geminatum poni negat, Parall. 36. Hi mihi videntur τὰ ἀκίνητα κινεῖν [4]).

IV. Ad verbi ἀΐσσειν similitudinem accedunt quae in ιζω exeunt, primum δαΐζω, cuius participium finxit Pindarus δεδαιγμένος quadrisyllabum, cumque hoc Buttmannus II 141 not. confert futurum δαίξω Aesch. Ag. 195 (212); sed Hermannus revocavit veterem scripturam δαΐξω. Certissimum est Cycni epitheton ab eadem stirpe ductum ξενοδαΐκτης in cantico Euripidis, v. ad Aj. v. 445 [5]). Ne δαΐζω primitivum, δαΐζω dissolutum dicamus prohibet Herodianus: οὐδὲν εἰς ζω λῆγον πρὸ τέλους ἔχει τὴν αι ἀλλὰ μόνον τὸ παίζω, v. Rhem. p. 82. — Synaeresi contrariam diaeresin introducit Eusta-

---

4) Ab eodem fonte repetunt nomen quadrupedis αἴξ sive αἴξ παρὰ τὸ ἀΐσσω κατὰ συναίρεσιν EM. et avis αἰετός aliaque motum celerem procellae instar significantia, unde facilis ad aestum animi transgressio, qui proprie θυμός vocatur ἀπὸ τοῦ θύειν τὸ ὁρμᾶν. Αἰητοῦ nomini Aratus 313 applicat verbum σχεδόθεν δέ οἱ ἄλλος ἄηται.

5) Diphthongi ᾳ vestigium nullum.

thius 1076. 20 et 1821. 44 *ἐκ τοῦ ῥαίειν κατὰ διάλυσιν καὶ παραγωγὴν τὸ ῥαΐζειν γίνεται, ἀφ' οὗ καὶ ὁ θυμοραϊστής ἀναλόγως τῷ κυνοραϊστής· ὡς γὰρ δαίω δαΐζω, οὕτω ῥαίω ῥαΐζω.* Utrumque saepius legitur in exitu versuum: *θυμοραϊστής, θυμοραϊστέων, κυνοραιστέων.* Semel adnotatum est Il. XVI 414 *θυμοραϊστής τετρασυλλάβως καὶ βαρυτόνως Γλαῦκος φησὶν, ἵν' ᾖ θυμοραίστης· ἀλλὰ κακῶς· ἀντίκειται γὰρ τὸ θυμοραϊστέων* B. L. *οὐδέποτε γὰρ τὸ ῥαῖσαι εἶπεν, ἢ δισυλλάβως· πῶς οὖν τὸ θυμοραϊστέων διεῖλε;* Vict. Antiquus auctor haec, nisi fallor, sic scripsit: *Γλαῦκος — θυμοραίστης· οὐδέποτε γὰρ ὁ ποιητὴς τὸ ῥαῖσαι ἄλλως εἶπεν ἢ δισυλλάβως· πῶς οὖν τὸ θυμοραϊστέων διεῖλε;* - Verum est, quod ille de verbo *ῥαῖσαι* dicit, unde *ἐῤῥαίσθην* Hom. et a similibus *ἐπαίσθην, ἐπταίσθην, ἐκναίσθην* (*διεκναίσθην* Aristoph.), quorum nullum dirimitur, a *δαίω τὸ καίω ἐδαίσθην*[6]. A *ῥαίω* autem legitime compositum est *βοοῤῥαίστης* Tryphiod. accentu eodem, quo *ἱματιοκλέπτης, λαθροδήκτης* atque tot alia substantiva in *της* simplicia et composita, v. Parall. 448, atque hunc Glaucus etiam Homericis illis asseruit non uno illo, opinor, loco, de quo scholl. nos admonent, sed (nisi canonis obliti sunt) omnino omnibus.

Verborum in *αζω* exeuntium alia alpha breve habent, *φράζω*, alia longum, *κράζω*, unum diphthongum propriam *παίζω*, nullum impropriam praeter paragoga illa, quae, ut Herodianus dicit, *πρὸς τὸ α τὸ ι γραφόμενον ἔχουσι: σφαδαΐζω, τεραΐζω, ματαΐζω*, v. Rhem. 222. Horum unum dupliciter scribitur, *ματάζειν* saepius, perraro *ματαΐζειν*, unde substantivum *ματαϊσμός*, nusquam vero contractum *ματᾴζω* [v. p. prox.]. Etenim vocabulis, quorum primitiva *αι* in paralexi habent, diphthongus ante iota natura manet integra *ματαιίζω, ἀλκαιικός*, sed vulgo comitem remittit. Hoc autem facto alpha modo porrigitur: *Ἀχαϊκός, ἀρχαϊκός, ἐλαΐνεος*, alias breve restat: *Πειραϊκός μετὰ συστολῆς τοῦ α*, v. Meinek. ad Com. Fr. T. IV 538, *ληναϊκός* Anthol. App. LXVIII. 6, *Bardaicus* Ju-

---

6) Euripides Heracl. 914 *δεινᾷ φλογὶ σῶμα δαισθείς* (Hercules) Elmsleius recte ad *δαίω uro* repetit, Buttmannus ad thematicum *δαίω*, quod paragogo *δαίνυμι* cessit, sed huius tempora passiva non extant.

venal., *Phocaicus* Ovid. verbumque *ἀναρχαΐσας* Anthol. VII 6. Synaeresis nullum horum attingit, sed nonnulli huc revocant nomen patronymicum a proprio *Πείραιος* via directa derivatum, de quo Herodianus ad Il. IV 228 *τὴν εὐθεῖαν τοῦ Πειραΐδαο ἐν τέσσαρσι συλλαβαῖς προφέρεται* (Aristarchus vel alius quis) *καὶ οἱ ἄλλοι, Τυραννίων δὲ τρισυλλάβως λέγων, ὡς ὅτι οὐδὲν πατρωνυμικὸν παρὰ τῷ ποιητῇ ἔχει πρὸ τέλους διεσταλμένον τὸ ῑ ἀπὸ ἑτέρου φωνήεντος οἷον Πανθοΐδης, Βοηθοΐδης, Πηλεΐδης· ὑπὲρ δὲ τοῦ τετρασυλλάβως ἀναγινώσκειν ἔχομεν ἐκεῖνο λέγειν, ὡς ὅτι ἐντελές ἐστι τὸ κατὰ διάλυσιν τοῦ ῑ, καὶ ὅτι οὐκ ἔχομεν τοιοῦτό τι πατρωνυμικόν, ὃ κατὰ σύλληψιν ἐξηνέχθη τοῦ ᾱ καὶ τοῦ ῑ πρὸ τέλους.* Synaeresis testimonium profert EM. 797. 10 *Φοιβᾴδαι ἔχει τὸ ῑ, ἀπὸ γὰρ τοῦ Φοιβαΐδαι ἐστί*, quo nomine Phoebaei cuiusdam posteri significari videntur. A *Φοίβαιος* igitur, si rem ad calculum vocamus, primo gradu proficiscitur *Φοιβαιίδης* ut a *Δίκαιος* proprium *Δικαιίδης* in Inscr. v. Ross *von den Demen in Attica* N. 160. Corp. Inscr. I 1340. 42, dehinc subtracta diphthongi vocali subiunctiva *Φοιβαΐδης* ut *Πειραΐδης*. — De deminutivis idem 240. 1 *ἀπὸ τοῦ κεφάλαιον παραγωγὴ γίνεται κεφαλάδιον, σπήλαιον σπηλάδιον χωρὶς τοῦ ῑ· οὕτως οὖν καὶ γραῖα γράδιον· ἀλλ' ἐπεὶ ἡ παράδοσις ἔχει τὸ ῑ, εἴπωμεν αὐτὸ σὺν τῷ ῑ γράφεσθαι*, et sic plerumque scribitur cum iota, *ἐλάδιον* vero sine eo*), et verbum quoque *ματάζω*, pro quo Hermannus in Aesch. Ag. 961 *ματᾴζω* scripsit *ex grammaticorum praecepto*. Huic simile *ὡρᾴζομαι* Meinekius ad Com. Fr. Vol. II 557 Eupolidi et Aristophani metri gratia pro *ὡραΐζομαι* substituit, idque rectius quam Blomfieldius ad Aesch. Pers. 476 p. 44 ed. Lips. *ὡραίζομαι*, nam in magna copia similium verborum *ληναΐζω, συρμαΐζω* etc. diphthongus $\overline{αι}$ ante terminationem nunquam conspicitur. — Idem valet de adiectivis in $\overline{κος}$ paragogis [7]), sed

---

7) Hinc longe distant aparagoga *Μίθαικος, Φάλαικος, Πάταικος*, de quo erravi in Proll. 325 mendosa scriptura deceptus ut Bredovius quoque Dial. Hèr. 179.

*) *V. infra cap. II* §. 1, *vol. I p.* 280 *et* 463, *Phryn.* 39 *sqq.*, *Parall.* 229.

de his alia exsistit controversia, utrum Attici ἀλκαικός scripserint, quod Phrynichus expresse affirmat, an ut plerumque scribitur, ἀλκαϊκός. Illud fortasse proprium fuit veteris Atticismi, alterum aetatis delicatioris duarum vocalium ῑ ι concursum fugientis. Hermannus ad Nubb. 821 nihil decernere audet, sed ipsa in urbe Athenarum alios haec aliter pronuntiasse suspicatur. De diphthongo ᾱι certum est quod modo dixi, eaque non magis convenit adiectivis in ῡος exeuntibus, κάλλαιον καλλάϊνος etc., cuius generis unum profert schol. Vict. Il. XIII 612 ἐλάϊος παρὰ τὸ ἐλαία καὶ ἀττικῶς ὑφῃρέθη τὸ ῑ ὡς Πειραΐδης, Ἀλκαΐδης, cui simile Φιλαΐδαι demus Atticus. In pure terminatis nullum serpit diastasis indicium praeter quadrisyllabum Θηβαΐαι, quod Hermannus bis in tragicorum versibus strophicis edidit ad Phoenn. 665. A nominibus, quae alpha longum in penultima continent, haec litera incorrupta transit ad andronymica hinc derivata Ἀρχιλαΐδας, Νικολαΐδας, sed eadem contrahitur Νικολᾴδας cum feminino numeri pluralis Νικολᾷδες in Machonis Fragm. p. 497 T. IV, quod olim Νικολαΐδες scribebatur contra metrum, nunc sic ut ἐλᾷδες, Κωπᾷδες [8]). Masculinum Ἀγελάδας, sive cum λαός compositum est ut Ἡγέλεως sive cum Dorico λαία i. q. λεία, unde Minervae epitheton ἀγελείη, certe iota natura insitum habet sed in scribendo neglectum. — Nominum in ιτης exeuntium normam constituit Stephanus: Ἀμυκλαΐτης ὡς Θηβαΐτης, eodemque modo scribuntur Ἐλαΐτης χαμελαΐτης, quibus dissonum σπηλαιίτης nunc correctum est. Iota constanter producitur nec ferendum quod Jacobsius Anth. XIII 18 pro Ὑλαΐδαι βασιλῆες poni voluit Ἀμυκλαΐται, sed praestat Ὑλλεΐδαι*) vel Ὑλλιάδαι id est Heraclidae ab Ὕλλος denominati ut Βαττιάδαι a Βάττος. — In declinatione nusquam ad synaeresin recurritur extra dativos γῆρᾳ, κέρᾳ etc., de quibus in Dissert. de Apocop. cap. V §. 1.

---

8) Ἀμυκλᾶδες Bekkerus edidit in Poll. VII 88, cf. Buttm. T. II 434. Pro ἀμυκλαΐζων Theocr. XII 13 Meinek. scripsit ἀμυκλαϊάζων cum diastasi ex ἀμυκλαιάζω, quod si legeretur, consimile foret novitio γενναιάζω.

*) *Correxi quod nolentem scripsisse credo* Ὑλλαΐδαι. *De altera forma* Ὑλλιάδαι *disput. in Proll.* 479 *ex.*

V. Cum πάϊς παῖς schol. Dionys. Gram. 698. 5 consociat ἀΰω, αὕω tanquam paria. Sed haec temporibus divisa suut, praesens bisyllabum est ut αὐδή, futurum distrahitur ἀΰσω, cujus alpha breve est, ypsilon longum ut in ἀϋτή. Pro ἄϋει *clamat* Pind. Isthm. VI 36 nunc substitutum est aptius ἄΐει. Αὕω *sicco* speciem non mutat, sed adiectivum hinc propagatum duplici modo scribitur αὐσταλέος καὶ κατὰ διάλυσιν ἀϋσταλέος Eust. 1866. 36, quod semel legitur apud Hom. et Theocr. Verbum βαΰζειν *baubari* Joannes de Ton. 32. 23 ab interiectione βαῦ βαῦ repetit omissis punctis diacriticis, quae temere abiecta sunt in aoristo βαῦξαι Tzetz. ad Lyc. 77, καταβαῦξαι relegavi Rhem. p. 82. Φεύζω, quod aoristo ἔφευξα praeponitur, fortasse non magis in usu fuit quam κρίζω et alia onomatopoetica. Praesens ancipitis figurae largitur Apollonins Adv. 538. 9 παρὰ τὸ οἰοῖ τὸ οἴζω ἐστὶ καὶ κατὰ διαίρεσιν τῆς διφθόγγου ὀΐζω, ὀϊζύω, quibus affine habetur tragicum δυσοίζω liberius fictum et multa huiusmodi affectu loquentis praecipitata. Praeter haec duo tantum verba barytona diphthongum ante ζω habent παίζω et δανείζω, neutrum mutationi opportunum. Αἴζω statim ab origine formam accepit modulatiorem αἰάζω.

§. 2. Frequentius vocales et ordine et sono sibi proximae ε et ι vel in diphthongum coeunt vel indidem dissolvuntur. Syllabae primae exemplum Herodianus Mon. p. 41 (14. 10) benigne commodat οὐδὲν εἰς ος λῆγον δισύλλαβον βαρύτονον (ἀρσενικὸν) τῇ ει παραλήγεται ἀλλὰ μόνον τὸ Νεῖλος, Νέϊλος γὰρ λέγεται. Hic igitur nisi Νῆλος scripsit, ut Lehrsius suspicatur, veriorem esse statuit vocem trisyllabam in dialectis, ut aliae multae, servatam atque hinc cecidisse bisyllabam; quod tenuiores quidam de compositione dicunt, illo vix dignum habeo; hyperdisyllabum in praesens nullum occurrit praeter κροκόδειλος et adiectiva composita εὔειλος, θρασύδειλος etc. Cognitionem nostram fugit nomen plurale tantum quod Hesychius affert: ἔϊα λέγεται καὶ δισυλλάβως εἶα, et Arcadius 119 εἶον εἰς τὸ εἶναι (ἰέναι) ἐπιτήδειον. Novimus modo ἤϊα et bisyllabum ᾖα, quod nunc bis in exitu versuum Homericorum legitur. Ex etymo fictum est Κέϊος καὶ κατὰ κρᾶσιν Κεῖος Choerob. Orth. 232. 4, ex hoc autem, si

opus est, *Κήϊος* producitur, ut *Τήϊος*, cui Stephanus affingit prototypon *Τέϊος καὶ Τεῖος*. Eiusdem pretii sunt *Κέϊος* et *Θέϊος*, unde idem 192. 4 et 219. 18 bisyllaba nata putat. Nec fidem facit ille pronominis Orth. 246. 10 *εὑρεθῆναι καὶ κατὰ διάστασιν δέϊνα καὶ κατὰ συναίρεσιν ὁ δεῖνα*, de quo alibi disserui Elemm. I 576 sq. A nominibus tertiae declinationis *Δίας* et *Θείας* EM. 271. 5 discernit primae *τὸ Δηΐας καὶ Θεΐας ἰσοσυλλάβως κλίνονται*, sed testem non adhibet. Iterum Choeroboscus l. c. p. 268. 1 *οὐδέποτε τὸ σκ ἐν συλλήψει ὄντα ἔχουσι τὴν ει προηγουμένην χωρὶς μιᾶς λέξεως καὶ ταύτης ἀμφιβαλλομένης, Ἡρακλεΐσκος, Ἡρακλεῖσκος*. De verbis huc referunt *εἴω, εἶτα κατὰ διαίρεσιν ἔϊω καὶ κατὰ ἀφαίρεσιν τοῦ ε ἴω* EM. 475. 55. Horum omnium auctores perleves, causa levissima est. Sed iam intervenit verbum ab Herodiano bis disputatum Il. XI 798 et XVI 41 *ἴσκοντες Ἀρίσταρχος ἀξιοῖ διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφειν, ἐπεὶ ἐν ἑτέροις τὸ κατὰ διαίρεσιν αὐτοῦ ὁρᾶται ἐΐσκω λεγόμενον· Ἀλεξίων δὲ διὰ τοῦ ι μόνου συνεσταλμένου· κἀγὼ δὲ τούτοις συγκατατίθεμαι τὰ διὰ τοῦ σκω ῥήματα μὴ δύνασθαι ἔχειν πρὸ θέλους δίφθογγον ἐκφωνουμένην ὅτι μὴ τὴν διὰ τοῦ υ, πιφαύσκω*. Huius praecepti plus semel mentionem habui alibi ob alias rationes, v. Elemm. I. p. 57 sqq., hic autem repetendum duxi non tam propter id, quod de diaeresi verbi trisyllabi dicitur, quam quia nonnulli Homerum, ubi bisyllabo indigeret, non *ἴσκω* scripsisse statuerunt, sed *εἴσκω* per synizesin, qua effugitur insolentia diphthongi ab Herodiano notata. Verum huc ille animum non advertit. — Os christianum resipiunt substantiva cum *θεός* composita *ἀθεΐα*, *διθεΐα, πολυθεΐα, φιλοθεΐα*, quae quia nunquam contrahuntur, a nostra causa remota sunt, neque huc pertinet simplex *θέϊνος* in Inscr. Cret. inventum, v. Ahr. Dor. 87, cuius sonus recinit ex metusiasticis *ἰτέϊνος, μελέϊνος* etc., Parall. 338, *ἀρεϊκός* Themist. Or. XIII 165 B., quo elegantius sonat *ἀρηικός* Georg. Progymn. p. 565 T. I Walz. Verum hic iam me ad syllabas paragogicas delatum esse video. Adiectivorum possessivorum distractio, quae proprie tribuitur dialecto Aeolicae, nonnunquam etiam in canticis tragicorum vel antiquitus recepta vel a criticis adoptata est numeros

dactylicos captantibus, ut Hermannus Ἀργέϊος scripsit Sept. 112 et Hec. 475 Nauckio trisyllabum tuente; Τηρέϊος introduxit Wellauerus Suppl. 58 probatum ceteris. Patronymica in ειδης synaeresi assignat Epim. I 347 Πηλεΐδης Πηλείδης, ἐπείπερ ἀνεφάνη τὸ ε ἐν τῇ γενικῇ τῶν πρωτοτύπων, sed poetae variant et non convenit inter criticos, velut Hermannus in epodo Iph. A. 223 Πηλεΐδας edidit Elmsleii monitu, cui Ἐρεχθεΐδαι placuit Med. 806, Θινεΐδας Rhes. 906 omnes praeter Kirchhof. (899), Ἀτρείδας vulgatum Agam. 119 dispunxit Blomfieldius, nec improbat Herm. Ad Jph. A. 223 et Med. 819 Matthiae Elmsleium Πηλεΐδης scripsisse adnotat, quod *haec forma metro dactylico convenientior sit, sed vix opus esse.* Idem ad Herc. 781 *Hermannus*, inquit, Π ε ρ σ ε ΐ δ ο ς, *qua forma Pindarus saepius utitur, tragici non item.* Illud apud Pindarum non legimus, sed saepe masculina huius ordinis Κρηθεΐδας P. IV 271, Οἰνεΐδαι Isthm. V 39. Ab Homero Πηλεΐδης et similia abiudicari iam supra dictum est *), nec complacitum est id genus poetis hunc sequutis. Sermo communis, qui hanc terminationem ad andronymica transtulit, Ἡρακλείδης, Μνησιθείδης etc., dialysi abstinet. Neque ea afficit appellativa in εια excidentia; nam quod in EM. traditur 461. 56, pro ἀνδρία nonnullos scribere ἀνδρεία, — εὕρηται γὰρ καὶ κατὰ διάστασιν ἀνδρεΐα, hoc Aeolicum videtur ut Μήδεϊα Sapphicum. Ἀνδρεΐζεσθαι Bekkerus in Ind. Anecd. 1323 ex Olympiodoro protulit, usitatius vero est ἀνδρίζομαι ut γυναικίζομαι.

In vocabulis, quae hic proposuimus, iota epsilo subiunctum breve est, longi exempla quaedam praebet Stephanus 176 Ἑλεΐτης καὶ Ἑλείτης ὁ τὸ Ἕλος οἰκῶν, Ὠρεός, Ὠρεΐτης καὶ Ὠρείτης, quibus accedit appellativum scriptura ancipiti EM, 604. 43 ἀπὸ τοῦ ὀρεύς ὀρέος (ὀρέως) ὀρεΐτης καὶ ὀρείτης, quo significari videtur *monticola*. Praeter Βορυσθενίτης apud Herodotum modo Βορυσθενείτης legitur per

---

*) *Herodiani testimonio (v. supra p. 10) „incredulus" Bekkerus* „versu *magistro diphthongos dissolvit,"* Πηλεΐδης, Ἀτρεΐδης *cet.*

synecdromen, ut Stephano videtur, modo *Βορυσθενείτης*, quod solum probat Bredovius Dial. Her. 190.

Hinc iam degredior ad substantiva primae declinationis quae ab adiectivis in *εης* ortum habent, unum cum verbo *δέομαι* connexum, alterum cum nomine *τὸ δέος*. Illius generis constantissima sunt *ἔνδεια* et hoc infrequentius, sed Atticis aeque probatum *ἔκδεια*, nec minoris auctoritatis *σιτόδεια* sive, ut veteres Attici dixerunt, *σιτοδεία* et triplici variatione *ὀλιγόδεια*, *ὀλιγοδεία*, *ὀλιγοδεΐα*, in quo epsilon verbi thematicum firmiter haesit, in ceteris confluxit cum iota, quod ad terminationem pertinet. A nomine vero exstitit *ἄδεια* longe celebratissimum et quod ex uno Suida enotuit *περιδέεια*. *Ἀκλεΐη* pentametrum claudit in Leonidae Epigr. Anth. IX 80 et *εὐκλεΐην παρέχοις* Append. n. 215. [Vol. I 242 sq.]

In flexu vocabulorum duae quae hic tractantur literae non concurrunt praeter dativos tertiae declinationis. Hos Homerum dupliciter terminare docet Epim. I 22, EM. 136. 12 *αὗται αἱ δοτικαὶ ἐὰν μὲν ἔχωσιν ἐπιφερόμενον σύμφωνον, διαιροῦνται Διομήδεϊ Πάλλας* (Il. V I), *εἰ δὲ φωνῆεν, οὐ διαιροῦνται Σῷ θάρσει ὅτ' ἐμόν* (VI 126), *ἂν μὴ κωλύῃ τὸ μέτρον ὡς τὸ Χαριζομένῃ πόσεϊ ᾧ* (V 71). *Τινὰ δὲ καὶ χωρὶς μέτρου παρήλλακται οἷον Ἡδέϊ οἴνῳ* (Od. X 519). Vocabulum dativo subiunctum utrum a consona oriatur, an a vocali, nonnunquam nihil referre mox ostendemus. Neque ea nota Herodianus utitur eo loco quo de *ἔγχεϊ χαλκείῳ* Il. V 856 disserit, sed causam diversae figurae partim in metro, partim in modulatione numerorum positam esse indicat: *εἴρηται περὶ τῶν τοιούτων δοτικῶν ποτὲ κατὰ διάστασιν ὡς νῦν, καὶ ποτὲ κατὰ συναλοιφήν, καὶ ὅτι τὸ μέτρον πολλάκις αἴτιον καὶ τὰ ἀντικείμενα, καίτοιγε τοῦ μέτρου μὴ ἐμποδίζοντος ὡς τὸ Πλήθει πρόσθε βαλόντες* (XXIII 639). Metrum alibi diastasin flagitare, alibi synaloephea, dictu nimis triviale erat; quis enim ignorat illa Jovis epitheta *κελαινεφέϊ Κρονίωνι* et contrarium *κὰδ δ' ἷζον πὰρ Ζηνὶ κελαινεφεῖ, αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς* Il. XXI 520, *ὑπερμενέϊ Κρονίωνι* sexies repetitum et cum synaloephe *Διὶ ῥέξαντες ὑπερμενεῖ ἱερὰ καλά* XI 727? Verum ille fortasse etiam hoc sibi quaerendum putavit, utram poeta praetulerit in locis

eiusmodi, ubi necessitas illa non intercedit. Atque huc eum progressum esse Lehrsius sumit pro enclitico ποτέ — ποτέ tacite substituens πότε — πότε, quae quaestio tanto doctore haud dubie dignior. Ad hoc autem iudicandum ille duas rationes habuisse videtur, modulationem rythmorum et consensionem codicum paradosis scholicae testem. In principio igitur versuum divisionem praetulit, ἔγχεϊ χαλκείῳ non semel lectum sed octies cum eodem epitheto, et alia cum aliis, sive spondeis sequentibus ἕλκεϊ μοχθίζοντα II 723, πένθεϊ δ' ἀτλήτῳ IX 3, κάλλεϊ τε στίλβων III 392, κάλλεϊ καὶ ἔργοισι XIII 432, sive dactylis ἄστεϊ καὶ τεκέεσσι Od. VIII 525; sed ante vocales reliquit bisyllaba Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ, στείνει ἐν αἰνοτάτῳ, χείλει ἐφεσταότες spreta elisione, cui Didymus suffragatur Il. XX 259, ubi vulgo legitur σάκει ἤλασεν ἔγχος, sed ille διαιρετέον τὸ σάκεϊ καὶ ἰακῶς τὸ ἔλασ', quae Aristarchi sententia fuisse putatur. Synaeresis Herodianus unum affert specimen, quod facile ad solitum revocari poterat correpta ante πρ vocali ut ὅντινα πρῶτον ἴδηαι et all., silentio autem transmissit χήτει τοιοῦδ' ἀνδρός, quod edd. vett. bis exhibent Il. VI 463 et XIX 324, sed nunc punctis diacriticis signatur. Eadem Wolfio praeeunte superposita sunt nomini proprio Πηλέϊ ὅς περὶ κῆρι XXIV 61 pro Πηλεῖ, quod Hofmannus Quaest. Hom. 57 et 84 de exsilio revocavit. Simillimum Πορθεῖ γὰρ τρεῖς παῖδες XIV 115 nemo in suspicionem adduxit et ex professo tuetur schol. Vict.: οὕτως δισυλλάβως. Duplici testimonio firmatum est ὄψει δ' οὔτ' ἄρ πω σὺ ἴδες Il. XX 205 et Od. XXIII 94, quod convenit cum ὕβρει, ἀγύρει, δυνάμει, sed non eadem necessitate devinctum est. Utramque rationem miscuit Il. XVII 329 κάρτει *) τε σθένεϊ τε πεποιθότας ἠνορέῃ τε πλήθεϊ τε σφετέρῳ, quorum unum σθένεϊ synaloephen non fert. Controversum fuisse μάντει εἰδόμενος XIII 69 indicat schol. Vict.: οὐ διαιρεῖ ὡς τὸ αἴδρεϊ, unde cognoscimus eum μάντει ἐειδόμενος legisse in libris. De secundo pede

*) *Sic in mscr., at in progr. Condit. Pruss. regn. XVIII Jan.* 1857 *p.* 4: „Et πλήθει ipsum dissolutum est Il. XVII 329 κάρτεϊ — πλήθεϊ", *sicut Wolf., Dind., Bekker, (in ed. I) scripserunt, hic in ed. II* κάρτει *et* πλήθει.

οὐ μὰν Τυδέϊ γ' ὧδε IV 372 nulla praecepta dant; tertium dissolvi versus heroicus omnino non patitur; de quarto *ὑπερραέϊ. ἶσος ἀέλλῃ* XI 297 Herodianus idem decernit quod de primo *τὸ ὑπερραέϊ ἐν διαστάσει ὡς εὐσεβέϊ*, idemque vulgo servatur *δῶκ' Ἀτρέϊ ποιμένι λαῶν* II 105 multisque aliis locis: *Ἄργεϊ* I 30, II 108, XV 372, *εὐώδεϊ* III 382, *πολυηχέϊ* IV 422, *ἐπὶ εἴδεϊ* Od. XVII 454, *τείχεϊ* Il. XXI 277, XXII 463 et septies regestum *ἔγχεϊ ὀξυόεντι*, nusquam *ἔγχει*, quod Heynius subdidit Bentleii obsequio hiatum defugientis minime deformem; nec tamen propagavit veterum edd. lectionem *ἀΐδρεϊ φωτὶ ἐοικώς* III 219, quam Herodianus uno verbo exterminavit *ἀΐδρεϊ προπαροξυτόνως*. Spondeos ante clausulam est ubi ferre cogamur, sed unice probamus plus decies inventa *νηλέϊ χαλκῷ, νηλέϊ θυμῷ* et his consentanea *ἀκραέϊ, ἄνθεϊ, Ἄργεϊ, ἔγχεϊ, εἴδεϊ, ἕλκεϊ, ἔρνεϊ, ἠδέϊ, κάρτεϊ, στείνεϊ.* Itaque Herodianum suspicor scripturam Ionicam Homero vindicasse exceptis omnibus quae metro reluctantur et paucis quibusdam quae inter *ἀντικείμενα* refert.

§. 3. Sermonem longum excipit brevior de vocalibus, quae in adiectivo *ἐΰς* et adverbio *εὖ* conveniunt. *Εὖς* monosyllabum Et. Gud. 221. 22 ex *ἐΰς* contractum esse opinatur ut *παῖς* ex *πάϊς*; sed nusquam legitur; mendosam Herodiani scripturam *εὔς* pro *σεύς*, quae et me decepit in Parall. 92 et Dindorfium in Thes. s. h. v. p. 2441 A, tacite correxit Lehrsius. Adiectivum neutrum usus vertit in adverbium *εὖ*, quod epici saepe dissolvunt, sed quaeritur quousque; Georg. Curtius et huius laudator Doederlinus Gloss. Hom. I 179 *ὄφρ' ἐῢ εἴπω, οὐδ' ἐΰλείμων, νηῦς ἐΰεργής* malunt et edd. veteres [ac Bekk. ed. II] etiam syntheta *ἐΰπεπλος, ἐΰπηκτος, ἐϋπίδακος* etc., quae Friedemann. de Pentam. 293 et Spitzner. ad Il. II 661 merito reprobasse videntur, cf. Geppert. *Ursprung der hom. Gesänge* T. II 27 sq. Ante duas consonas scribitur pro metri conditione *εὔδμητος* et *ἐΰδμητος* etc., sed nonnulli diaeresin adoptant tantummodo ad numeros accelerandos, v. Hermann. ad H. H. in Ap. 36, quam rem iam olim in disceptationem venisse ostendit schol. Od. VI 155 *αἰὲν ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται — γράφ. ἐν εὐφρ' κακῶς· οὐδέποτε γὰρ Ὅμηρος ἀδιαιρέτως τὴν εὐφροσύνην φησὶ τὸ ὀνοματικόν, τὰ γὰρ*

ἐπιῤῥήματα διαφόρως. Hunc Buttmannus putat in tribus locis, quibus vocales contractae sunt, reperisse non contractas, ut codd. in uno illorum exhibent, in altero Bekk. et Dind.; tertius X 465 θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ scholiastae illi non repugnat, si regulam circumscripsit addito εἰ μὴ διὰ μέτρου εὐχρηστίαν. sic enim productio effugitur non necessaria. Proprio Εὐφροσύνῃ Homerus non utitur, sed Hesiodus, et hoc quoque ad Homerum transfert Muetzellius Theog. p. 94. Quum adiectivum in ευς monosyllabum nullum extet, ratum habemus quod in EM. 388. 15 traditur παρὰ τὸ ἐΰς ἐΰ καὶ ἐν συναιρέσει εὖ. Alii diverse sentiunt, et Apollonius quoque dubitat Adv. 614 τὰ εἰς ῡ λήγοντα ἐπιῤῥήματα ὀξύνονται, μεταξύ, εὐρύ (scr. εὐθύ), τὸ γὰρ ἐΰ (sic) ἴσως ἀπὸ διαιρέσεώς ἐστι τοῦ εὖ, ἢ τάχα παράλογον ἔχει τὴν τόνωσιν. Sed de accentu dicetur alibi. — Cetera diaeresis vel synaeresis exempla minimum auctoritatis habent velut γᾶς Τεϋθραντιάδος Anth. III 2 et μὴ σκεϋὴν ὀλέσῃς V 242, utrumque in altero pentametri hemistichio, atque ne haec quidem liquido scripta; vanumque est commentum schol. Od. III 316 τηΰσιος dici pro τεΰσιος, hoc autem διαλύσει ἐκ τοῦ τεύσιος. — Terminationem ευς discerpi non permittitur, nec probatur trisyllabo Latino *Orpheus*, de quo disserit C. Schneiderus in Gramm. I 75. Demetrii oratoris cognomen quadrisyllabum *Phalereus*, quo Phaedrus versum iambicum conclusit, suspicio est non Graecum Φαληρεύς esse, sed adiectivum Φαλήρειος correpta dipthongo; casibus obliquis, quos Reisigius Gramm. p. 110 huc interponit, nihil efficitur.

§. 4. Ad proximum par vocalium transgredientes itidem initium capessimus a syllabis principalibus. Οἶς et φθοῖς natura bisyllaba esse Herod. ad Il. III 198 probat eo, quod monosyllaba in οις omnino nulla extent [1]) et Homerum quoque ὄϊς dicere, non οἶς nisi efflagitante metro. De hoc dissentit Aristarchus, poetam ob metrum solum usurpasse τοῖσι δ' ὄϊς λάσιος Il. XXIV 125, ἔνθ' ὄϊν ἀρνειόν Od. X 527, sed si optio data esset, revertisse ad usum loquendi sibi pa-

1) Bisyllaba appellativi generis duo sunt ζοΐς et κόϊς, quod Attice dicitur κόϊξ. [Phryn. p. 88.]

trium hoc est Atticum. Atque hac persuasione edidit *ὅς τ' οἰῶν μέγα πῶϋ* Il. III 198 pro *ὀΐων*, *μῆλ' οἶές τε καὶ αἶγες* Od. IX 184 pro *ὄϊες* et sic, puto, in aliis locis, quorum diversa lectio a schol. adnotata est ut in Vict. ad Il. XV 373 *τὸ ὄϊος τινὲς δισυλλάβως* et IX 207 *ὄϊος ὡς πόλιος*. Dativus natura sua excluditur: *οὐδέποτε δοτικὴ ἑνικὴ μονοσύλλαβος ἐκφωνεῖ τὸ ῑ* EM. 203. 3. Num Aristarchus appellationem Atticam eandem propriam et nativam duxerit, non liquet. Si regula valet *ἡ εὐθεῖα οὐδέποτε διαλύεται*, nomen illud ab initio bisyllabum fuit. De syllepsi consentiunt atticistae; alteram scripturam nostri critici ne Xenophonti quidem concedunt, quamvis ad Ionismos proclivi, v. Poppo ad Cyrop. I 4. 7 et Kuehner ad Memm. II 7. 13. Ex illorum praecepto Mehlhornius Gramm. p. 170 not. Athenaeum quoque *τοὺς φθοῖς* pro vulgato *φθόεις* scripsisse putat. Tertium quod atticistae subiungunt *οἰστός* Kruegerus post alios Thucydidi restituit II 75, Stallbaumius Platoni Legg. VII 795 A. Adiectivum *οἰστός*, *οἰστέος* diaeresi intentatum, quippe prosae familiarius. — Nomen heroicum *Ὀϊλεύς* L. Dindorfius in Thes. extra carmina non magis ferendum exstimat quam *Ὀϊκλῆς*, quod Bekkerus ne Diodoro quidem et Pausaniae condonat. — Voces poeticas *ὀϊζύς*, *ὀϊζύω*, *ὀϊζυρός* natura diphthongum habere *παρὰ τὸ οἰοί* Apollonius docet Adv. 538, quo loco interjectionem *οἴ* (*οἰοῖ*) significari cognoscimus ex EM. 619. 56 *Ἀπολλώνιος λέγει ὅτι ἔστιν οἴ ἐπίῤῥημα· ἐκ τούτου γίνεται οἴζω, ἐκ δὲ τούτου οἰζύω, καὶ κατὰ διάλυσιν ὀϊζύω* [v. p. 12]. Nomen solitarium *προίξ* sive *προῖξ* EM. apud Jones bisyllabum esse refert [Parall. 105 sq.], exemplum vero nullum proditur, sed haud rarum est *καταπροΐξεσθαι*, quod Phrynichus castigat p. 169, v. adn. — Verbum in *οιω* barytonum unum est *οἴω*, *οἴομαι*, v. Rhem. 22, sed hoc quoque Homerus, si lex carminis iubet, ad diastasin revocat, quam illi stirpitus innatam esse indicium praebet Latinum *opinor*. — Urbs Priami ab Homero bis ambitiosius vocatur *πόλις Τροίη* per appositionem ut Latine *urbs Roma;* id Aristarchus *Τροΐη* scripsit tanquam adiectivum possessivum, *urbs Troiana*, cum affectione duplici *συστολῇ καὶ συναιρέσει*, v. Elemm. I 450, et hoc diu praevaluisse Herodianus testatur: *Τροΐη Ἀρίσταρχος τρισυλ-*

λάβως καὶ ἡ παράδοσις, cuius unicum indicium in cod. Ven. Il. I 129 unusque suffragator Nitzschius ad Od. XI 510, quod contra Duentzerus monet adiectivum Τρόϊος non extare de Zenod. 92. Nomen absolute positum trisyllabum est metri causa in Scolio XVI et XVII; producta vero vocali Τρωΐα et contractis literis Τρῴα Pind., v. Schneidew. ad Ol. II 82; Τρωΐας τείχεσι Aesch. Choeph. 358, sed hic Hermannus sine libris posuit adiectivum Τρωΐοις a masculino Τρώς derivatum.— Appellativorum unum est χροΐα Callim. in Lav. 28 pentametrum finiens. Iota paragogicum auditur in substantivis in ια, quae ab epithetis in οος profecta sunt synaeresi contrariis: δυσήκοος, ἀνήκοος, ἀξιήκοος — δυσηκοΐα, εὐηκοΐα, κακοζοΐα, colliquescit vero in altero genere contrahi solito εὔνους — εὔνοια, σύῤῥοια etc. Sed haec compages dissolvitur rursus a versificatoribus, primum ubi necessarium est ut in exitu pentametri: εὐπνοΐη Anth. XII 7, εὐπλοΐη IX 9, εὐνοΐη Append. n. 318, ἐλαφροσσοΐη VI 253 et saepe etiam aliis locis, ubi dactylus gratius sonat ut εὐπλοΐη Callim. H. in Dian. 230, Nonn. IX 87, εὐνοΐη Anth. Plan. N. 348, δυσπλοΐη VII 603 [2]), quod genus non raro more usitato scribitur, et nonnunquam libri discordant ut in Il. IX 362 in Rom. [Bekk.] scriptum est εἰ δέ κεν εὐπλοΐην. Quae extra poetas inveniuntur, suspecta sunt velut πολυχοΐα Theophr. H. Plant. I 14. 4 Aldus sine punctis dedit; rectius erat πολύχοια, ut πολύνοια, φυλλόῤῥοια, sed et χρυσοχοΐα legimus apud Suid. s. Ἀέτιος et saepius οἰνοχοΐα, v. ad Phryn. 493, sed in Dionis Chr. Or. LXXI 4. 378 R. (727 Dind.) codd. plerique puncta omittunt; ubique autem οἰνοχοεία scribendum videtur, hoc enim nomen non effusionem vini sed munus pincernae significat ut ἡνιοχεία aliaque munerum vocabula. Pro χρυσοχοείοις Athen. V 193 D. temere subrepsit χρυσοχοίοις; officina rectissime appellatur χρυσοχοεῖον ut οὐλοχοεῖον, quod iure restituitur Hesychio, et λιθοξοεῖον typo periectico, unde non longe abest ὁμακοεῖον, sed id quoque in ὁμακόϊον abiit. A προχοΐς declinatum est προχοΐδες Xenoph. et Athen., sed gentilicii Εὐβοΐς (ut Τηλεβοΐς) casus obliquos poetae tragici si versus concedit con-

2) Ἀχροΐη enotavi ex Anth. VIII 209 et Εὐβοΐη XIV 96.

trahunt: *Εὐβοΐδα χώραν* etc. — Deflexa a substantivis verba in *ιζω*, vocales syllabatim disparant: *χροΐζω*, *ῥοΐζω*, *φλοΐζω* quod cum nominibus *φλοϊσμός*, *περιφλοϊσμός* Theophrasto H. Pl. III 16, IV 15. 1, V 1. 1 ex Urb. restituit Wimmerus a Schneidero interpolata. Sed ab adiectivis profecta utroque inclinant; *ἀθροΐζω* metri ergo protulerunt Archilochus aliique iambographi et epici, Atticorum nullus, nam *ἠθροϊσμένος* Eur. Iph. A. 263 (267) pars est fabulae subditiva, nec stetit Dindorfii coniectura Arist. Avv. 254. Homerus hoc verbo omnino non utitur. Duo nata sunt ab adjectivis multiplicativis, quorum unum *ἁπλοΐζομαι* e Xenoph. et Dione Cass. attuli ad Phr. 616, sed pro *διπλοΐζω* Eum. 996 Hermannus trisyllabum posuit metro necessarium; ignotum est *τριπλοΐζω* unde idem finxit *τριπλοϊστός* Antig. 851. Nomina vestium *ἁπλοΐς* et *διπλοΐς* omnibus probata sunt, sed longius productis synaeresis supervenit: *ἡμιδιπλοίδιον* Arist. Eccl. 318 versus lege adstrictum; hoc et *διπλοίδιον* Bekkerus Poll. VII 49 praetulit dispunctis; *βοίδιον* nunc legimus in Lucian. D. D. aliisque locis, quos attuli ad Phr. 87 sq., *προχοίδιον* Poll. VI 92, Strab. XVII 1. 38 p. 412 (1132), utrumque secundnm Eustath. 1400. 63 *προχοΐδιον καὶ κατὰ συναίρεσιν προχοίδιον ὡς βοίδιον.* Hoc nobis in memoriam revocat nomen Spartani *Βοΐδας* et parasyntheta *Ἱππονοΐδας*, *Δαμοθοΐδας* etc. hisque antiquiora sed ab usu abalienata patronymica *Λητοΐδης*[3]) et a nominibus secundae declinationis *Βοηθοίδης*, *Πανθοίδης*, quod Euripides Rhes. 28 in carmine strophico divisit et, ut nonnullis veterum [et Bekkero] placuit, Homerus quoque. — Vocis inflexae species singularis consistit in dativis nominum in *ῶ* et *ῶς* exeuntium, si quidem Homerus in fine hexametri sic ut Gerhardus sibi persuasit *αἰδόϊ εἴκων* scripsit. Probant hoc Buttm. §. 49 not. p. 183 et Mehlh. p. 176, non improbat Kruegerus P. II 1 p. 41, sed trium, quos sequimur, editorum nullus, neque novit Herodianus, quem Choeroboscus Can. 332 ita loquentem facit: *οὐδέποτε εὑρίσκεται ἐν χρήσει τρισύλλαβος δοτική*, quodque

---

3) Sic etiam Latini *Latoides* non *Latoedes* ut *Damoetas*. *Λητοίδης* trisyllabum in principio versus Theogn. 1120 Bergkius e cod. opt. contra morem.

hic addit Pindarum *Πυθόϊ* usurpasse, id pro usu communi et Homerico certe nihil valet. Curatius haec disserui in Rhemat. 290 adn. 3.

In hoc amplo catalogo nullum inest, in quo ο micro iota longum accedat, idque Hermannus de Em. Gr. Rat. p. 42 omnino fieri posse negavit, omnes diphthongos literam quae ultima est brevem habere dicticans; atque hac ratione colligit nominis bisyllabi *Οἰλεύς* vocalem initialem mutae instar habitam esse praesonante iota, cui illam extrinsecus supervenisse certe ii crediderunt, qui *Ἰλεύς* scripserunt addito etymo *ἀπὸ τοῦ ἴλαος*, v. Elemm. I 85. Praeter hoc herois nomen iota longum cum ο colliquescit in nonnullis barbaricis, quae Stephanus promit duplici modo scripta *Βουτώ Βουτοΐτης ἢ Βουτοίτης ὡς τῆς Σαβοῦς Σαβοΐτης καὶ Σαβοίτης* et *Ψεβώ Ψεβοΐτης*, codd. *Ψεβοίτης* etc. [Proll. 384]; sed distincte sonat in Graecanicis *Εὐβοΐτης* Strab., *Ἱπποθοΐτης* Paus., item in communibus *ὀλιγόϊνος*, et e contrario *τρίγοιπος*. Dativo *ὀΐ* similem sonum habuisse interiectionem Ionicam *ὀΐ* cognoscimus ex Aristophanis lusu Pac. 928 (933), ubi Didymus adnotat iota ab Ionibus produci. Ad nos solum pervenit monosyllabum plerumque dativo pronominis personalis praemissum, ab Aeschylo vero aliquoties absolute positum aut circumflexo tono Pers. 673 et 974, quomodo Hermannus scripsit, aut, ut vulgo fit, acuto.

Ου figuram diphthongi habet, sed potestatem simplicis vocalis. Literae ο et υ nonnunquam se contingunt in synthesi (*ὀλιγόϋπνος*), sed nunquam contrahuntur. Itaque alio vertimur.

§. 5. De diphthongorum sexta multiplices sunt cautiones et scrupuli. Primum Choeroboscus Dict. 123 *υι* in fine vocabulorum consistere posse negat: *τὰ εἰς υς ὑποκοριστικὰ οὐκ ἔχουσι τὴν δοτικὴν εἰς ι ἀνεκφώνητον λήγουσαν, τῷ Διονῦ, τῷ Καμμῦ, τῷ Λαρδῦ· οὐδέποτε γὰρ ἡ υι ἐν τέλει λέξεως εὑρίσκεται· ἐν γὰρ τῷ νέκυι κατατεθνειῶτι* (Il. XVI 526 et 565) *οὐκ ἔστιν ἐν διφθόγγῳ τὸ υ καὶ τὸ ι, ἀλλὰ ἐν τῷ μέτρῳ κατὰ συνίζησιν μετροῦνται εἰς μίαν συλλαβήν*. Illud hypocoristicum genus, quod in Dissert. *de substantivis in ας exeuntibus* illustravi in Wolf. Anall. III 52, monoptoton est et ab hoc tractatu alienum. *Νέκυι* et quinque compares dativi, qui

apud Homerum leguntur, ante Wolfium signis notabantur disiunctivis metro luxato: οὗτος δὲ θρήνυϊ πρυμνὸν βάλε Od. XVII 504, οὔποτ' ἐνὶ πληθύϊ μένεν XI 514 et εἰ δ' αὖ με πληθύϊ δαμασσαίατο XVI 105, ὀρχηστύϊ καὶ ἀοιδῇ XVII 605, et in pede ultimo ἰξύϊ V 231, ὀϊζύϊ VII 270, et quod Hesiodus addit Theog. 333 Φόρκυϊ φιλότητι μιγεῖσα, sed id quoque correctum est; mansit vero trisyllabum in principio versus 270 Φόρκυϊ δ' αὖ Κητώ et apud posteriores λιγνύϊ καὶ καπνῷ Apoll. II 1008, ἀχλύϊ θεσπεσίῃ Quint. II 582, νηδύϊ μὲν πόσιος Opp. Cyn. I 346, quibus dactylus non minus convenit quam spondeus, idemque probatur ante spondeum ὀϊζύϊ μοχθίζοντες Apoll. IV 192, et graviore etiam ratione sustentatur ἐν νηδύϊ χαλκός Il. XX 486, quomodo schol. legi testatur pro nunc recepto πνεύμονι [1]). Sex superius allatis grammatici sic opitulati sunt, ut duas ultimas vocales raptim pronunciando ad speciem unius syllabae redactas esse sumerent manente utriusque sono proprio, quo praetextu diphthongus evitatur. Alii hoc repudiato versus illos hypermetros esse statuerunt, cui opinioni addictus Hephaestio p. 115 ed. Gaisf. Homericum illum ἐπὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξύϊ subridicule δολιχόουρον appellat. — Hactenus dictum de versibus, in quibus vox diphthongo proxima consonam in principio habet. Nulla vero tricandi copia datur, ubi subsequitur vocalis. Cuius generis duo sunt loci constanter scripti, unus Hesiodi Theog. 823 ἐπ' ἰσχύϊ ἔργματ' ἔχουσα, alter elisione defensus in H. H. in Apoll. 210 Ἴσχυ' ἅμ' ἀντιθέῳ *). Fluctuat vero scriptura Pind. Ol. XIII 121. Hic libri optimi praebent γένυϊ sequente in altero versu ἵππον, unus Aug. γένυ' cum apostropho, quo υ breve relinquitur, edd. vett. γένυ, ut in schol. antiquo scriptum est, novissimae γένυι. Et hoc Hermannus quoque amplexus est, qui alio tempore πληθῦ scripsit Opusc. III 72 ultima circumflexa, quo indicavit ypsilon natura breve produci subsidio literae ei involutae, quae

---

1) Illud, nisi fallimur, unicum est dativi integri apud Homerum exemplum. Dativum ἰχθυῖ unde Buttmannus §. 50 adn. 1 sumserit nescio, nec indicat Boeckhius ad Pind. Not. Crit. p. 425.

*) *In progr. Cond. Pruss. regn. XVIII Jan.* 1857 *p.* 10 *additum:* „nisi hic Ἴσχυι scribere libet omissa apostropho", *omiss. in mscr.*

cum alpha brevi in diphthongum contrahitur: *σέλᾳ*, *γήρᾳ*, sed quia ypsilo subscribi nequit, contractio cognoscitur ex sola ectasi vocalis comite suo destitutae; quod imitantes parciores quidam iota dativorum quoque in *ᾱͅ* exeuntium compendifecerunt: *σέλα πυρὸς αἰθομένοιο*, ut est in cod. Vat. Theog. 868, et hoc modo etiam *γένυ* [v. Diss. VIII cap. V §. 1.] Qui *γένυϊ* maluerunt, aequalitatis rationem sequuti sunt hos casus apud poetas non aliter scribendos esse putantes quam ut vulgo fit in sermone soluto. Ceterum nulla pars orationis in *ῡι* exit praeter adverbia Aeolica *πήλυι* i. q. *τηλοῖ* etc.

Haud aequiore animo ferunt diphthongum consonae in eadem dictione praeeuntem, sive ea syllabam finit, sive orditur. Illud vetat Choeroboscus de Ton. 409. 15, EM. 775. 23 *τοῦ υἷος, υἷι ἡ εὐθεῖα οὐ συναιρεῖται· οὐδέποτε γὰρ μετὰ τὴν ῡι ἐπάγεται σύμφωνον*, nec refelli potest; nam quod pro *μυῖνδα* aliquoties irrepsit bisyllabum, nauci non est. Ac Romanum quoque hominem *Quintum* Graeci aliter appellare non possunt quam *Κόϊντον* literis diductis vel *Κύντον*, v. Wanowski Antiqq. Rom. 21. — Ante consonam proximae et continentis syllabae pro *ῡι* substituitur ypsilon simplex in deminutivis, quae Theognostus affert Can. 121. 25 *μῦς μυός μυΐδιον καὶ ἐν συγκοπῇ τοῦ ῑ μύδιον· τοῦ γὰρ ῡ καὶ ῑ συναιρεθῆναι μὴ δυναμένων διὰ τὸ μηδέποτε τὴν οι̅* (sic) *ἐπὶ τέλους λέξεως μετὰ συμφώνου εὑρίσκεσθαι, ἐξέπεσεν.* Syncopae quidem hic nullus locus datur: synaeresin arguit quantitas antepenultimae, quae in hoc nominum genere longa est, *ἀφύδιον* Aristoph. Frgm. T. II 1152, *βοτρύδιον* Alex. Fr. T. III 462, *ἰχθύδιον* in multis comicorum locis [2]), cf. Elemm. I 282 [Proll. 358]. Cum his Buttmannus §. 28 adn. 3 p. 106 componit optativos, quos grammatici eodem revocant quamvis falso nomine syncopae usi, *ζευγνύμην*, *δαινῦτο* etc. v. Elemm. I 347. Ante alias terminationes nulla fit contractio: *δυϊκός*, *ἐμπυϊκός*, *αἱμοπτυϊκός*, *πιτύϊνος*, *οἰσύϊνος*, *ὑΐζω*, *κυΐσκω*, *ἐμπυΐσκω* etc.[3]).

---

2) Corripitur hoc a poetis novitiis Anth. XI 405 eadem licentia qua *γέφυρα*, *λάγυνος* etc., v. Jacobs adn. 26. Synaeresis illa non adhibetur vocabulis, quae literam Pythagorae in syllaba principali positam habent: *πιτυΐδιον*, *ὑΐδιον*, *συΐδιον*.

3) Inter *ῥύσκομαι* et *ῥυΐσκομαι*, *διαῤῥυΐσκομαι* nulla intercedit societas.

II. Hinc ad ultimum quasi fabulae actum progredimur, in quo producuntur vocales diphthongum excipientes. Exempla aliquot huiusmodi producit Choeroboscus loco illo, quo *υἶις* contrahi negat *ἐπεὶ οὐδέποτε μετὰ τὴν υι δίφθογγον σύμφωνον εὑρίσκεται (ἀλλὰ μόνον ἐπιφερομένου φωνήεντος) οἷον Ἅρπυια, μυῖα, υἱός* de Ton. 409. 2 et paria Dict. 781 [4]). Sed hanc literarum iunctionem nonnulli morosiores removere conati sunt vel discissione vel exemtione. Illam reprobat Herodianus Quaest. in Cram. Anecd. T. III 251 *πλημμελοῦσιν οἱ διαιροῦντες τὸ μυΐα, υἱός· τὸ γὰρ ι μετὰ τοῦ υ ταττόμενον οὐδέποτε διαιρεῖται, ἀλλὰ τῷ υ συνεκφωνεῖται· οὐκοῦν αἴθυια, Ἅρπυια τρισύλλαβα, μυῖα δὲ καὶ υἱός δισύλλαβα*, idemque sentiens schol. Dion. 802. 3 reprehendit eos qui *ἐν τῷ μυῖα, υἱός τὸ ι περιστίζουσι.* Atque hoc modo Cl. Rutilius accusativum *Harpyias* in exitu pentametri posuit, v. Schneider. Gramm. I 287. Plerique vero id ne scribi quidem ab omnibus tradunt: *τὰ εἰς υιος λήγοντα δύο ἐστὶν, υἱός καὶ γυιός· ταῦτα δὲ οἱ Ἀττικοὶ ἄνευ τοῦ ι γράφουσι* Theogn. 49. 30, quibus Photius adiungit feminina *μυῖα καὶ γράφεται καὶ λέγεται ἄνευ τοῦ ι καὶ δισυλλάβως παρὰ τῶν Ἀττικῶν*, Zonaras participia *ἑστηκυῖα, τετυφυῖα*, ad Phryn. 40 [5]). Atque hanc scripturam aliquando per ludos literarios divulgatam atque etiam actis publicis communicatam fuisse testatum faciunt epigraphae Atticae, in quibus *ὑός, ὑοθεσία* etc. leguntur non raro, v. Franz. Epigr. p. 166. Quin apud Homerum ipsum, si brevi opus sit syllaba, *ὑός* scribi oportere Nauckius sibi persuasit Aristoph. 53 not. Cum Attica, quae vocatur,

---

4) Verba uncis inclusa adieci propter ea quae sequuntur.

5) Quod haec participia interdum per οι scribuntur, librariis tribuendum videtur recentioribus υ, υι et οι eodem sono proferentibus. Reapse tamen convenit cum terminatione generis masculini et neutrius, in quibus ο sonus auditur (*τετυφώς, τετυφός*) et a Choerobosco 832. 20 repetitur altius: *τετυφυῖα καὶ τὰ ὅμοια οἱ Ἴωνες διὰ τῆς οι λέγουσι.* eademque confusio in aliis dialectis, v. Keil. Anall. 163, nec rara in sermone communi *ψοῖαι* et *ψυῖαι*, Phryn. 301, *πατρυιός πατροιός, τρίττοια ἡ θυσία*, quod Theognostus 103. 11 inter proparoxytona in *οια* refert. Aeolicum *τυῖδε* nihil aliud est quam *τοῖδε, τῷδε* intellectu adverbiali ut *τῇδε, ταύτῃ*, quare regulae non repugnat.

consuetudine convenit Elmsleji sententia ad Oed. Col. Argum. p. 83 ed. Oxon. diphthongum in quaestione positam in eadem voce nec ante consonam stare posse neque (quod huc pertinet) *ante vocalem*, quare ὑϊδοῦς scribendum esse et ὑΐδιον pro υἱιδοῦς et υἱίδιον. His similia *μυιίδιον* et *θυιίδιον mortariolum* teste carent. Adiectivum *γυός*, quod Theogn. cum ὑός componit, apud Atticos neque sic neque aliter scriptum deprehendimus. Substantivum generis neutri, quod plerique omnes prototypi loco habent, cod. Harl. in Od. VI 140 sine iota exhibet, *γύων* pro *γυίων*, cujus formam sequuntur composita *δεξιόγυιος*, *ὑψίγυιος*, *ἐνίγυιος* etc. et verba Homerica *γυιοῦν*, *ἀπογυιοῦν*; cum altero vero *ἀμφίγυος* consertum putatur, et ad hunc modum etiam verba illa saepe imminuuntur, v. Heyn. ad Il. XIII 147. Quo intellectu Sophocles *ἀμφίγυοι* dixerit, Elmslejo ad Oed. C. 1493 incertum videtur: *fortasse*, inquit, *γείτονας significat*, nempe a masculino *γύης* sive *γύα*, atque hinc etiam Graeci antiquiores duxerunt nomen nauticum *γύαια* id est *σχοινία τὰ πρυμνήσια*, quae etiam *ἀπόγυα* et *ἐπίγυα* vocantur Suid., Hes. Haec in — $\overline{γεια}$ demutanda esse iam diu credi desitum est, nuperque novum accessit scripturae pristinae argumentum ex tabulis Atheniensium navalibus, unde Boeckhius ostendit illa nomina antiquitus per $\overline{υι}$ scripta, postea autem iota sic ut in *ἑστηκυῖα* omissum esse, v. *Urkunden über das attische Seewesen* p. 162, quod idem Heynius l. c. Homerico *ἀμφίγυος* accidisse putavit *diphthongo usu loquendi abolita*. Primitivum *γύης* non raro *γυίης* scribitur, et id quoque admittit Valckenarius ad Phoenn. 645: excepto, *si versus brevem postulat syllabam*. At equidem dubito an longa nunquam postuletur. Brevis recinit ex synthetis *τετράγυος*, *πεντηκοντάγυος*. *Γύης* autem sive *γύη* cum neutrali *γυῖον* naturae quodam vinculo contineri veteres consentiunt, neque non suspicari licet partes agri discripti ac limitati vocari *γυῖα* id est *membra* et cum significatione certae mensurae *γύας iugera*; ipsumque *γυιός* sive *γυός* concedendum est pro *ἄγυιος* sive *λιπόγυιος* dici; de *ὑπόγυιος* nemo dissentit, et id quoque obliterata notione propria saepissime sine iota scriptum est. — Nomen ambiguae potestatis adiicit Arcadius 97, 23 *τὰ διὰ τοῦ* $\overline{υια}$ *δισύλλαβα προπε-*

ῥισπῶνται: μυῖα, θυῖα. Hoc vel idem est ac plurale illud quo Strabo utitur *Βάκχαι καὶ Θυῖαι*, vel proprium mulieris nomen, quae Liberi patris orgia instituisse fertur, *Θυία* sive potius *Θυῖα* Paus. [Agl. 285]; Bacchae ipsae vulgo vocantur *Θυιάδες παρὰ τὸ θύειν πλεονασμῷ τοῦ ι* EM. 457. 19. Illud non raro *θυάς*, *thyas* scribitur omissa vocali, quae sine ulla necessitate adiecta est verbo in diastasi: *αἱ δ' ὅτε μὲν θυΐωσι* H. H. in Merc. 558, sed libri variant *θύσωσι* et *θυΐσωσι*, Hermannus tacite *θυΐσωσι*, quartam ab extrema syllabam acuens, quo synizesin significasse videtur. *Θυάς* qui scripserunt, fortasse iota sub ypsilo sic ut in *μῦα* delitescere aut quia ῡ in verbo *θύω* producitur, non necessarium crediderunt. Sed nostri critici illam scripturam sine dubitatione damnant. Arbor odorata vulgo *θύον* vocatur, v. Nitzsch. ad Od. V 59, Latini feminine *thyiam* appellant iota inserto; in Theophr. I 9. 3 codd. et edd. vett. *θυΐα* exhibent, nostrae *θυία*, sed in altero loco III 4. 2 *θύεια*. Haec cum verbo sacrificali cognata putantur. Ignotam originem habet mortarii nomen, cuius triplex scriptura, vulgatissima *θυεία*, cuius prima syllaba brevis est, tertiam longam esse ostendit accentus sat constans, nisi quod Choeroboscus Orth. 220 proparoxytonon praebet. Pro eo in comicorum locis codd. plerumque *θυΐα* exhibent, quod Meinekius universe Atticis vindicat in Com. ed. minore Addend. p. X, cf. Vindicc. Strab. 237. Bisyllabum non indagavi praeter dativum *θυίῃ* apud Andromachum in hexametro, v. ad Phryn. 165, quod ex *θυΐα* natum videri potest. — Ignotum est *θυΐς*, cuius genitivum Damocrates usurpavit *ἐκ τῆς θυΐδος εἰς ὑαλοῦν ἀγγείδιον*[6]), cui Hasius in Thes. *θυῖδος* substituit neglecto altero metri vitio in secundo hemistichio *σμύρναν εἰς θυΐδιον*, quod Bussemakerus in Poet. Bucol. et Didact. editione Paris. P. II p. 123 v. 49 emendatius scripsit *θυείδιον*. Hoc Atticum est ut Choeroboscus l. c. tradit a *θυεία* derivatum, quod proprie *tudem* significare videtur, fortasse a themate *θύω tundo*, unde Dionysius tyrannus pistillum, qui vulgo *ὕπερος* et *δοῖδυξ* dicitur, transnominavit *θυέστην*.

---

6) Vulgo editum *ἀγγεῖον*, quod scribae potius imputandum quam poetae quamvis impolito.

Hinc traducimur ad illud vocabulorum genus, in quo iota non ad substantiam nominis ut in *γυῖον*, *μυῖα*, sed ad paragogen *ιος*, *ια* etc. pertinet. Hic primum in mentionem venit substantivum ab adiectivo syntheto propagatum, de quo EM. 462. 22 relatu digna promit adiunctis disparilibus: *παρὰ τὸ φυή εὐφυΐα εὕρηται καὶ εὐφύεια παρ' Ἀλέξιδι καὶ παρὰ τὸ τύχη διὰ τοῦ ι εὐτυχία καὶ εὐτύχεια παρὰ Σοφοκλεῖ*, et p. 399, 37 *εὐφυΐα ὤφειλε διὰ διφθόγγου γράφεσθαι ὡς ἀπὸ τῶν εἰς ης εὐσεβής εὐσέβεια, ἀλλὰ τὰ παρὰ τὸ φύω σύνθετα διὰ τοῦ ια γράφεται ἀφυΐα καὶ εὐφυΐα*, cf. ad Phr. 493. Pari indiligentia Choeroboscus quoque Orth. 182 diversas nominum species miscet: *εὐφυΐα διὰ τοῦ ι· τὰ γὰρ προπαροξυνόμενα διὰ τῆς ει, αὐθαδία καὶ αὐθάδεια, συνηθία καὶ συνήθεια. Εὐφυΐα* est apud Theophr., Polyb. et citeriores et huic congruentia plurima *ἀφυΐα, διφυΐα, διχοφυΐα, κακοφυΐα, μεγαλοφυΐα, νεοφυΐα, ὀδοντοφυΐα, ὀρθοφυΐα, πτεροφυΐα, ῥιζοφυΐα, σαρκοφυΐα, τριχοφυΐα*, quorum nullum Atticae dialecti limen intravit, vix ullum a poetis politioribus admissum est, sed Gregorio condonamus *συμφυΐα* in carmine, v. ad Phr. 493, et Josepho Rhac. in Synops. Rhet. T. III 476 lin. 36 versum iambicum huc deducenti, quo ypsilon contra fas producitur. *Εὐφυία* trisyllabum si testem haberet, dicendum foret, iota paragogicum cum ypsilo thematico coaluisse per synaeresin fere ut *θυΐα θυία*. — Terminationem *ια* ypsilon antecedit in nomine, cuius Eustathius meminit 1950, 63 *τὴν νεκυίαν τινὲς μὲν κατὰ τὴν μυῖαν γράφουσι, τινὲς δὲ κατὰ τὴν ὀξύαν*. Illa feminina est adiectivi *νέκυιος* positio, sed substantive dicitur de rhapsodia Homerica, quare proparaxytonon facere malui sicut alia carminum elogia *Εὐρώπεια, Ὀρέστεια, Ὀδύσσεια, Ἡράκλεια, Λυκούργεια*, quibus grammatici hunc accentum nominatim attribuunt, in libris nostris saepe neglectum. *Δύϊος* a *δύη*, ut videtur, derivatum Theognostus affert; ex Aeschyli cantico relegatum est. Genitivus pluralis *βοτρυΐων* legitur in Anthol. cum punctis minime necessariis sicut olim *πηχύϊος* scribebatur et *νηδύϊος*, v. Elemm. I 438. — Ab his syntheta, quae ad Phryn. 494 addidi, *δίφυιος, δεκάφυιος*, differunt, quod haec ypsilon a verbo acceptum habent; utrinque autem distat *ἴδυιος, πατρυιός, μητρυιά*, quibus

tota diphthongus insinuata est sicut femininis ἅρπυια, αἴθυια, ἀγυιά, quod recte ab ἄγω repeti videtur [Parall. 377.], proprie *ductum* significans eodem genere translationis ut ῥύμη *tractus*. Ceterum illud quoque saepe ἴδυος scribitur ut gentilicia, quae Stephanus apponit: Αἴγυς τὸ ἐθνικὸν — Αἴγυος, Δίρφυς — Δίρφυος, nam horum etiam penultima longa esse videtur; sed brevem habet σιπύη, unde ὁμοσίπυος conflatum est. Cum σιπύη mensura convenit κωδύα amphimacrum in iambo Damocratis p. 30 ed. Harles. et ὀξύη apud Euripidem Heracl. 727, ubi non arbor significatur, sed hasta, quam Theognostus Can. 106. 17 aliter appellari tradit: τὰ διὰ τοῦ ῡα — διὰ τοῦ ῠ ψιλοῦ γράφονται, οἷον ὀξύα τὸ δένδρον, τὰ γοῦν ἐξ αὐτοῦ κατασκευασθέντα διὰ τοῦ η, ὀξύη, fabricatorum nomine significans ἔγχεα ὀξυόεντα τὰ ἐξ ὀξύας ὡς Ἀρχίλοχος Ὀξύη ποτᾶτο Porph. ad Il. VI 201 [7]). Tum continuo subdit: οἰσύα, κωδύα, καρύα, ἰξύα [8]), σικύα, ἰγνύα, ὀρύα· Ἀρίσταρχος συστέλλει τὸ ᾱ καὶ ἐκτείνει τὸ ῡ καὶ προπαροξύνει ὥς φησιν Ἡρωδιανός, quae res suspicionem praebet scripturae diversae; nam Aristarchum de nomine ignobili ὀρύα loquutum esse parum veri simile est, sed fortasse illud, quod in principio articuli positum est, rectius ὄξυα vel ὄξυια ut ὄργυια scribi censuit; Goettlingius de Acc. 157 hoc praeceptum ad proxime antecedens transfert apposito schol. XIII 212 ἰγνύη ἰωνικῶς μετέβαλε τὸν τόνον, ἐπεὶ τὸ ἀκόλουθον ἰγνυά ἐστίν, quo loco Lehrsius in Arist. 313 tacite corrigit ἴγνυα; ille vero ἴγνυια, auctoremque metabolae Aristarchum facit; equidem Homerum fuisse arbitror.

Nominum igitur regionem peragrantes sat multa animadvertimus scripturae controversae documenta. Jam vero Theognostus nos ad verba devocat p. 149. 3 τὰ διὰ ῡιω σπάνια, ἀλυίω, μεθυίω, ὀπυίω. Primum horum cum μυῖα componitur Epim. I 272. 32 ἀπὸ

---

7) In iisdem Theophrasti libris arbor, quae a foliis acutis denominata dicitur, modo ὀξύη vocatur Hist. III 3. 8, III 6. 8, III 10. 1, III 11. 5, V 1. 2, modo ὀξύα III 10. 3, V 4. 3, et obliqui in edd. vett. nonnunquam per ει ut adiectivum ὀξεῖα III 10. 13.

8) Hoc ignotum est, fortasse ex dittographia natum. Interim novimus alia varie figurata: σίκυς σίκυος σικύα, ὀστρύς ὀστρύα, σιπύς σιπύα, ἰγνύς ἰγνύα, τριττύς τριττύα. Haec pluribus enarravi ad Phr. 302.

τοῦ ἀλύω πλεονασμῷ τοῦ ῑ γίνεται ἀλυίω ἣ δ' ἀλυίουσ' ἀπεβήσετο Il. E 352. Hic et tribus aliis locis libri ad unum omnes ἀλύειν praebent ypsilo brevi, semel vero porrigitur in exitu versus Od. IX 398, et hic nonnullos diphthongum praetulisse auctor est Eustathius 1636, 23 τῶν παλαιῶν τινες προςγράφουσι τὸ ῑ καθὰ καὶ ἐν τῷ ὀπυίειν· οὐ μὴν ἐστιν ἀναντίῤῥητον. His promptius erat ἀλύσσειν proponere; nam hoc Homerus ipse utitur; sed nullo remedio opus erat, nam illa syllabae mediae mutabilitas aliis quoque concessa est: ἠμύω, ποιπνύω, ἱδρύω etc. Apud tragicos uno modo ἀλύω scribitur ypsilo longo; diphthongi vero vestigium usque quaque nullum, neque erit qui hoc eo explicet, quod Attici eam vocalibus praemittere defugerint. Μεθυίω ab Arcadio in catalogo isoteleutorum praetermittitur nec unquam in lucem prodit; sed fieri potest, ut poeta aliquis audentior aliquando ad hoc brevitatis remedium decurrerit. Verbi, quod tertio loco proponitur, forma duplex viget, poetica ὀπυίω, altera scriptoribus familiaris ὀπύω, atque huic convenit etiam futurum ὀπύσω semel lectum apud Aristoph., quod nulla causa est cur ab ὀπυίω declinatum dicamus omisso propter adiunctionem consonae vocali hypotactica. Ceterum hoc a prioribus differt ea re, quod illis nomina antecedunt ἄλυς, μέθυ, hoc autem nullum primitivum habet praeter opinabile οἴφω, cui adhaerent substantiva οἰφόλης et ὀπυόλης [Rhem. 41]. Verborum bisyllaborum unum θυίω legimus in H. H. Huic simile φυίω EM. Aeolicum appellat, sed huius dialecti nota vacant syntheta δεκάφυιος, δίφυιος et τρίφυιος, quae ubi edd. vett. sine iota exhibent, nunc correcta sunt, v. Phryn. 494. Qui illud omiserunt, fortasse exempla supra exposita μυῖα, υἱός sequuiti sunt. — Nomen παραφυάδες a Nicandro usurpatum ypsilo producto excusatur arsi, ipsumque verbum, quocum compositum est, apud hunc poetam et suppares penultimam longam habet. — Synaeresi vero vocalis optativi characteristica, iota dico, abolita videtur in φύη Theocr. et gemino δύη, quod Bekkerus Homero pro subiunctivo δύῃ substituit; Thierschius vero p. 379 δυίη, Matthiae p. 672 φυίη, quorum neutrum opus est. Eadem ratione iota supprimitur in verbis paragogis, quae Choeroboscus designat p. 774, ubi optativum diphthongos in penultima

habere docet $\overline{\alpha\iota}$, $\overline{\epsilon\iota}$, $\overline{o\iota}$ *χωρὶς τῆς τετάρτης συζυγίας τῶν εἰς μι ταῦτα γὰρ οὐ παραλήγονται τῇ διφθόγγῳ, ζευγνύην γὰρ καὶ ὀμνύην χωρὶς τοῦ ῑ καὶ λέγει ὁ Ἀπολλώνιος ταύτην τὴν ἀπολογίαν, ὅτι τὸ ζευγνύην καὶ πηγνύην καὶ ὀμνύην προσθέσει τοῦ μ̄ παθητικὰ γίνεται, ζευγνύμην καὶ τὰ λοιπά, ἐπειδὴ μετὰ τὴν* $\overline{\upsilon\iota}$ *σύμφωνον οὐχ εὑρίσκεται ἐπιφερόμενον· ὃ οὖν εἶχον ἀποβάλλειν ἐν τοῖς παθητικοῖς, προαπέβαλον ἐν τοῖς ἐνεργητικοῖς. Τούτου οὖν χάριν τὰ εὐκτικὰ οὐ παραλήγονται διφθόγγῳ.* Ex postremis verbis cognoscitur Apollonium de successione consonarum idem sensisse quod complures alios, quos nominavimus, librique nostri confirmant neque non ratum habet Buttmannus §. 107 adn. 36 p. 519, cf. §. 58 s. v. *υἱός*. Sed quod quidam ne vocales quidem post diphthongum $\overline{\upsilon\iota}$ inferri posse concedunt, id ei ignotum fuisse ostendunt quae antecedunt, quum dicit hanc scripturam ab optativis passivis per anticipationem quandam translatam esse ad formam activam. Simplicius dictu est hunc modum utrobique ex analogia aliorum verborum diphthongum habere, sed iota, quia ab ypsilo non tanto soni discrimine distat, quanto ab $\bar{\alpha}$, $\bar{\epsilon}$ et $\bar{o}$, cum eo in monophthongum $\bar{\upsilon}$ confluxisse. A natura vero acceptum habent nomina *μυῖα, ἄγυια* etc., quae qui sine iota scripserunt, nihil aliud causae habuere quam quod vocalem aures suas fugientem ne scribendam quidem putarent; sed reiiciuntur a Theognosto Can. 102 *τὰ διὰ τοῦ* $\overline{\upsilon\iota\alpha}$ *βαρύτονα ἀπαρασχημάτιστα διὰ τῆς* $\overline{\upsilon\iota}$ *γράφονται μυῖα, Εἰλήθυια, ὄργυια*, cui convenit *ὀργυιόεις* apud Nicandrum eodem modulo quo *δακρυόεις*, neque offendit correptio diphthongi vocali praemissae, sed libri *ὀργυόεις* praebent probatum Meinekio et Ottoni Schneidero ad Ther. 216. De voce *υἱός*, cuius hic meminit, duplex est dubitatio. Si prior syllaba longa est, synaeresis incessit; si brevis, iota radicitus evulsum est, aut quia in loquendo non expromitur, aut quod abest a verbo *φύω*, id enim vulgo pro etymo habetur. Huic si syllaba longa opus, nonnulli addiderunt vocalem auxiliarem, quae saepissime producendo epsilo adhibetur (*τρείω, πνείω*) et bis etiam ypsilo (*ἀλυίω, μεθυίω*). — Eodem adminiculo auctum est periecticum *μυιών* in Christodor. Ecphr. 236 et in multis codd. Il. XVI 315, sed *μυών* con-

sensu omnium sustinetur in Apollon. et Theocr. versibus producto ubique ypsilo, quod in obliquis primitivi μῦς casibus breve est, v. Spitzner Prosod. Graec. 97.

Haec disputatio opinione longius processit propter singularem diphthongi $\overline{υι}$ naturam. Nam quum ceterae nulli subiectae sint regulae, haec propriis regitur finibus. Primum enim nunquam vocem finit praeter dativos poetice contractos πληθύϊ πληθυῖ, quibus aequiparantur duo Latini *cui* et *huic*, si monosyllabi fiunt. In dictione autem media refugit a vicinia consonarum et ne ante vocales quidem sedem undique tutam habet, sed saepe ad $\bar{υ}$ simplex redigitur vel exaeresi literae hypotacticae, μῦα, vel diastasi, μύϊα proparoxytonon ut πότνια. Latini vocalem in consonam vertere solent: *Maja, Troja, Herpyja*, quam tropen uberrime tractavit C. Schneiderus in Gramm. Lat. At vero quod quidam de nostris contendunt, apud Graecos quoque iota nonnunquam vicem consonae obtinuisse, quae hodie jod nuncupatur, negat Henrichsen adversus Blochium disputans in libro *Ueber die neugriechische Aussprache* p. 117, et id rectius, ut videtur. Graeci enim nomina Romanorum propria proferentes elementum Latinum reddunt vernaculo iota: Γάϊος, Πομπήϊος, cf. Wanowski Antiqq. Rom. p. 54, idemque Latini in vocibus Graecanicis saepe substituunt [9]): Τήϊος *Tejus*, Λάϊος *Lajus*, sed nulla re probatur, illos haec pronunciasse more Romano Τήιος bisyllabum, Πομπήιος trisyllabum. In hanc corruptionem Graecia postuma delapsa est lenocinante soni utriusque affinitate. Quemadmodum enim $\bar{g}$ litera in nonnullis Germanicae regionibus liquidius sonat: *Jott* pro *Gott*, sic inolevit μύγα pro μυῖα in Epim. I 272 et apud alios huius farinae scriptores, quos Du Cangius citat, cf. Mullach *Grammatik der griechischen Vulgärsprache* p. 141. Id illi μύjα scripturi erant, nisi hoc signum literaturae Graecae deesset.

Adhuc nihil diximus de quantitate diphthongi $\overline{υι}$. Ea a longo inde tempore adnumeratur impropriis. Sed contrarium demonstrant dativi illi Homerici πληθυῖ etc., qui quum ex duabus brevibus $\breve{υ}$ et $\breve{ι}$ contracti sint, sequitur $\overline{υι}$ diphthon-

9) Saepe, dico, non semper propter *Aeetes, Aeacus, Achaeus* etc.

gum esse propriam. Eandemque esse mensuram ypsili in nominibus primae declinationis cognoscitur ex Charisii verbis I c. 2 p. 3 *„si vocalem brevem sequitur i litera, vice consonantis posita est: Harpyja“*, quo exemplo ceteri quoque Institutionum grammaticarum auctores utuntur. Hisque assentientes ypsilo nominis *μυῖα* non lineolam imponimus ut Thierschius §. 15. 2, sed lunulam brevitatis indicem.

Cap. II.

De diphthongis impropriis.

PROOEMIUM.

Diphthongorum huius ordinis vocalem secundam non pronunciari distincte affirmat Choeroboscus Can. 101. 8 *οἱ μὲν γραμματικοὶ λέγουσιν ὅτι τὸ ῑ τότε εὑρίσκεται ἀνεκφώνητον, ἡνίκα εὑρεθῇ ἢ μετὰ τοῦ ᾱ μακροῦ ἢ μετὰ τοῦ η̄ ἢ τοῦ ω̄ ἐν μιᾷ συλλαβῇ· οἱ δὲ μουσικοὶ λέγουσιν ὅτι ἐκφωνεῖται μὲν, οὐκ ἐξακούεται δὲ διὰ τὸ μέγεθος τῶν μακρῶν φωνηέντων*, et Zonoras leviores auctores sequutus p. 1765 *τὸ ῑ ὅτε ἐν μιᾷ συλλαβῇ φωνήεντι* (*μακρῷ*) *ὑποτέτακται, ἐξαιρεῖται ὅλως οἷον μυῖα* (hoc accentu), *ὑός, πεποιηκυῖα, κλάειν καὶ τὰ ὅμοια· ὁπηνίκα δὲ ἐν συλλαβῶν διαζεύξει φωνήεντι ἕπεται, γράφεται μὲν, οὐ συνεκφωνεῖται δέ: Καδμῇδα, Κωπᾷδα, Νηρῇδα.* Huius praecepti partem priorem ultro missam facimus. Nam *κλαίω*, unde ille *κλάω* Atticum factum putat, alpha breve habet, v. Rhem. p. 10, *ὑός* alii primitivum esse statuunt, *υἱός* epenthesi auctum. Sed plus momenti in sequentibus, quorum ultimum pro specimine synaeresis proponunt Josephus Synops. 568, Moschopul. Opusc. c. V 30, isque addit *καὶ ὅταν τὸ πλῆρες τῆς γραφῆς φυλάττηται, φυλάττεται καὶ ἡ δύναμις, ἐνδεῖ δὲ μόνον ἡ τῶν συλλαβῶν ποσότης· τοῦτο δὲ γίνεται ἐπὶ μόνου τοῦ ῑ, ὃ καὶ προσγράφεται μὴ ἐκφωνούμενον.* Iota cum vocali contractum non audiri quidem, sed tamen adscribi Herodianus ostendit Mon. p. 142 (40. 16), quum dicit nominum bisyllaborum ge-

neris masculini in $\overline{\tau\eta\varsigma}$ nullum esse oxytonon praeter *κριτής*, nam *ληστής* natura trisyllabum esse pro *ληϊστής* — *διὸ ἔχει προσγεγραμμένον τὸ ι.* Hoc igitur exactiores apposuerunt quamvis inauditum — *καθ' ὑπόμνησιν* scripturae integrae.

---

§. 1. Quum de vocabulis haud paucis incertum sit, utrum alpha a natura insitum habeant an eta, diphthongi quoque $\overline{ᾳ}$ et $\overline{ῃ}$ nonnunquam eodem loco tractandae erunt, quod et Appollonius aliquando fecit Adv. 567, ubi adverbio *ῥᾷ* iota asserit, quia per apocopen ex *ῥᾳδίως* ortum, hoc autem ex *ῥαϊδίως* factum sit ut *Λάϊος Λᾷος καὶ λάϊον λᾷον*. Adverbio illi et toti huic familiae convenit *ῥᾴτερον* apud Pindarum, cui *Λᾷος* quoque tribuitur, v. Boeckh. Ol. VII 60. A trisyllabo quae derivata sunt *Λαΐειος*, *Λαϊάδης*, *Laiades* iota custodiunt integrum. Pro etymo Eustathius 862. 56 *λήϊον* ponit; paulo probabilius videtur *λᾶος lapis,* unde *λάϊγξ* et *λάϊνος* unumque coartatum *λᾷνος*, quod Jacobsius ad Anthol. Pal. p. 911 *a malo versificatore profectum* dicit. His succurrit tertium *λαός*, unde et *Λαΐδας* repeti potest et composita, quae Meinekius Del. 114 huc refert, *Νικολαΐδας*, *Ἀρχελαΐδας* et breviata *Νικολᾴδας*, *Φιλολᾴδας*, quibus librarii iota, quia non ad aures pervenit, nonnunquam subducunt [Path. I 280, supra p. 11]. Sic saepissime scribitur nomen nobilis statuarii *Ἀγελάδας,* sed hoc dubium est idemne significet, quod Plutonis epitheton *Ἀγέλαος* sive *Ἀγεσίλαος*, an potius conveniat cum Minervae cognomine *Ἀγελείη* id est *ληῖτις*. Ab Jonico *ληός* profectum est *λήϊτον τὸ δημόσιον*, quod idem *λῄτον* scribitur, et verbum *λητουργεῖν* i. q. *λειτουργεῖν*. Communem formam sequitur nomen ancipitis merismi *νεολαία*. Id grammatici ad unum omnes substantive interpretantur *νέος λαός* Suid. etc. vel *τὸ ἄθροισμα τῶν νέων* schol. Lucian. Phal. I §. 3 p. 155 Jacob., schol. Eurip. Alc. 103, Theocr, XVIII 24. Quemadmodum autem ex *πολὺς λαός* componitur *πολυλαΐα* (Phryn. 493), ex *δέκα νᾶες* item *δεκαναΐα*, sic ab illis duobus debebat *νεολαΐα* [Parall. 228], et fuisse, qui ita dicerent, cognoscitur ex Photii verbis *νεολαίαν τὴν νεότητα τετρασυλλάβως οἱ Ἀττικοί;* sed pentesyllabum non legitur

ne in prosa quidem, nedum *νεολᾳα*. Alterius merismi exemplum unicum est Eurip. Alc. 135 *δουπεῖ χεὶρ νεολαία γυναικῶν*, idque prae altero probatur ab Hermanno: „*ipsa forma docet* *νεολαία* *adiectivum esse*". Non dubitem equidem, quin *ὁ τοῦ νέου λαοῦ ὤν* dici possit *νεόλαος*, quod quodammodo confirmat Photii glossa *Νεόλεως ἔφηβος*, sed quomodo hinc ad *νεόλαιος* perventum sit, parum liquet. Ceterum loci Euripidei scriptura ambigitur. — A *λαός* una litera distat *ναός*, unde derivata sunt *νάϊος* et *ναΐδιον*, nulli affectioni obnoxia; sed dubitationem iniicit Minervae Delphicae epitheton *Προναία*, num significet *τὴν προναίουσαν* sicut eiusdem loci incolae dii hominesve *σύνναιοι* nuncupantur, an dea sacellum templo antepositum quasi *πρόναον* incolens dicta sit *προνάϊος* sive *προναΐα* sicut *προβώμιος*, syllabisque contractis *προναία*, quomodo libri exhibent in Aeschyl. Eumen. 21 et Inscriptiones ab Hermanno huc adhibitae, qui iota vocali longae, ut mos fert, subscripsit ut Pindarico *Λᾳος*. — Cum *λαός* et *ναός* prosodia conveniunt andronymica *Εὐπαΐδας* Thucyd. et *Πολυπαΐδης*, quod olim in Theogn. Gnom. scribebatur *Πολυπαίδης* iota contra regulam non supposito sed apposito, quasi cum *παῖς* compositum sit. — Cum *Λάδας* in Parall. 78 contuli *Γράδης*, quod Herodianus in Anecdot. Oxon. III. 232 directe patronymicum apellat, *τὸν γὰρ υἱὸν τοῦ Γρᾶ σημαίνει*, sed cum potestate patronymica amisit etiam iota. Fixum vero est deminutivo *γρᾳδιον* non solum in nostris libris, sed etiam in paradosi, quam attestantur grammatici, v. Elemm. I p. 280, et in versibus distincte auditur, unde synaeresis trisyllabi cognoscitur. — Cum his complectar adiectiva, quae etymologi primitivo *δάϊς*, *δῆϊς* subiiciunt, *δᾳος*, quod Hermannus Aeschylo Choeph. 618 metri causa substituit, hisque annexa *δῃοῦν*, *ἀδῇος*, *δῃάλωτος*, *Δῃάνειρα*, quibus editiones veteres nonnunquam iota detrahunt, partim asyncreta, *μενεδαΐον ἵππον* in exitu versus Anytae Epigr. XVI et nominativum proprii *Μενεδαῖος* Thucyd. III 10, qui nunc accentum in antepenultima accepit sicut *Θρασύδαιος* in Demosth. Coron. 324 et aliis locis. Sed saepe etiam properispomenon: Athenae. VI 249 C, *Ἀριδαῖος* Diod. XIV 24, Strab. XVII 8. 794, Pausan. I 6. 2, cf. Parall. 229. — Adiectivum his subnexum *δάϊος* sive *δῄϊος*, quod

glossographi καυστικός interpretantur, cogitationem traducit ad verbum urendi vastandi δαίω, unde non solum δᾴς et δαλός arcessitur, sed etiam syntheton, quod nostrae causae propius, Πούρδαιον μαγειρεῖον Λάκωνες Hesych., hoc est πυρδάϊον sive πυρδαεῖον, atque adiectivum πυρδαής idem significans quod πυρκαής sive πυρικαής. Huius casus obliqui in versibus dactylicis alpha necessario longum habent: πυρικαέας ἄνδρας Maneth., quod Meinekius Del. 113 Leonidae Tarent. reddidit pro πυρικαιέος substracto fulcro inutili, quo vacat πολυκαέϊ ὄγκῳ in alio eiusdem epigr., neque ferunt substantiva hinc emanantia ἡλιοκαΐα, λυχνοκαΐα etc. ad Phryn. 523. His omnibus et congeneri πυρκαεύς consuetudo communis alpha breve ut nostri lexigraphi assignasse videntur conveniens Homerico πυρκαΐῃ. Singulari vero synaeresi Euripides in tertia trimetri dipodia anapaesti evītandi causa trisyllabum posuit ἑπτὰ πυρκαιὰς νεκρῶν.

Verbis δαίω, καίω sono simillimum γαίω ex usu effluxit citius, quam ab ex ornatoribus linguae in varias figuras et paraschematismos diductum esset. Hinc tamen Aristarchus vocativum βουγάϊε natum putavit ad denotandum hominem rustice exsultantem; alii βουγήϊε scribentes hoc nomine proprie βοῖν ἐργάτην significari tradunt, quem alii γαῖον sive γάϊον vocari testantur. — Sine radice crevit Laconicum χαΐα in Aristophanis versibus, ubi Lacaena loquitur; hinc χᾶος contractum dici posset, sed ex uno illo Theocriti loco merito sublatum est; syntheton in codicibus Aeschyli omnibus scriptum est βαθυχαῖος, sed critici respectu strophae βαθυχάϊος supposuerunt. — E gentiliciis huc adscribendum est Maeonum nomen, quos Graeci vulgo Μαίονας, Homerus Μήονας et Μηΐονας vocat ἐκφωνηθέντος τοῦ ῑ, eosdemque Heraclides a nonnullis Μήονας appellari tradit more Boeotorum eta pro αῑ ponentium, Eust. 365. 27. — De alio huius numeri nomine Herodianus Il. IX 605 vel suam vel aliorum sententiam exponit: λόγος ἐστὶν ὡς πᾶσα εὐθεῖα ἀρσενικοῦ ὀνόματος ἐν τῇ τελευταίᾳ δύο ἔχουσα φωνήεντα ταῦτα ἐκφωνεῖ χωρὶς τοῦ Θρᾷξ. Hunc Atticum, ut vocant, accentum auctores tonici praeferunt oxytono Θρᾴξ, utrique autem iota adscribi quidem, sed non enuntiari docent, v. Parall. 99 et 541. Id

igitur pro brevi habuerunt, sicut est apud Homerum in casibus trisyllabis *Θρήϊκες*, ipsumque nominativum non *Θρήϊξ* ut quidam posteriorum scripserunt, sed *Θρῆϊξ*, unde nascitur monosyllabum — *πέπονθεν οὖν τὸ Θρᾴξ (Θρᾷξ) συναίρεσιν* Epim. I 204. — Minervae epitheton *Πυλαῖτις* Lycophr. 356 sive ab appellativo *πύλη* ductum, sive a proprio *Πύλαι*, incertum habemus utrum ex *Πυλαΐτις* contractum sit (neque non fieri potest, ut poeta ipse sic scripserit syllabis disparatis), an Aeolice diffictum ut *μαχαίτας* pro *μαχητής*, cf. Ahrens. Aeol. 96.

§. 2. Diphthongorum impropriarum secunda nascitur ex synaeresi vocalium $\bar{η}$ et $\bar{ι}$, de quibus duplex proseritur quaestio, una de quantitate vocalis suppositae, altera de eta, nativumne sit an ex epsilo conversum. Utriusque disceptationis occasionem praebet nomen Homericum, quo alimenta sive cibaria significantur non solum hominum: *νηὸς ἐξέφθιτο ἤϊα πάντα*, sed etiam ferarum: *λύκων ἤϊα πέλονται*, hic longo $\bar{ι}$, illic brevi; hinc autem translatum putatur ad fruges frugumque calamos, spicas, paleas, quibus pecora pascuntur: *ἠΐων θημῶνα τινάξῃ* Od. V 368, quod quia metro repugnat, sunt qui mutent in bisyllabum *ᾔων*, quo Pherecrates pro spondeo usus est. Verum veterum nonnullos hoc loco *εΐων* scripsisse colligitur ex glossa Hesychii *Ἔϊα λέγεται καὶ δισυλλάβως εἶα· ἐπισκεπτέον δὲ εἰ ταὐτόν ἐστιν ἤϊα καὶ ἔϊα· ὅταν γὰρ τὸ* $\bar{η}$, *βρῶμα σημαίνει, ὅταν δὲ τὸ* $\bar{ε}$, *χόρτον*, id est pabula. Hinc coniecturam duxerunt *ἤϊα* sive contractum *ᾖα* proprie viatica significare a verbo *εἴω, εἶμι* derivatum, latius autem edulia. Synaeresin quamvis probabilem exterminant Passovius et Geppertus in libro *Ursprung der homerischen Gesänge* T. II p. 5; ille poetam synizesi usum esse statuens, quae utriusque vocalis sensum quendam auditoribus relinqueret, quare etiam *ἤιων* scribit acuta syllaba prima, alter violentior iota elisione tollit. Tertium quiddam proponit Nitzschius ad Odyss. V 368, iota non vocalem esse sed consonam remotis punctulis, idemque existimat de duobus adiectivi *δήιος* casibus pari interpretantium aestu iactatis. De genitivo *θώρηκας ῥήξειν δηΐων* Il. II 544 Eustathius 282. 30 adnotat *οἱ παλαιοὶ ἀξιοῦσι δηΐων ἀναγινώσκειν δίχα ἐκφωνήσεως τοῦ* $\bar{ι}$, quo modo syntheta *δηάλωτος, Δηάνειρα* ver-

bumque Homericum δηοῦν pronunciamus iota cum eta mixto. Sed licet etiam hoc corripere sicut Hesiodus nomen Δηΐων protulit Fragm. LXX, sed hic producta syllaba secunda. Utraque ratio convenit ad ceteros locos, in quibus omnibus syllaba prior in thesi posita est [1]) γνῶ δ' ἄνδρας δηΐους Il. X 358, ἄνευ δηΐων XIII 556, αὐτάων δηΐους XII 264 et all. Sententiae eorum, qui in his quoque iota pro consona valere volunt, officiunt ea, quae in fine superioris capitis de diphthongo $\overline{\upsilon\iota}$ dicta sunt. — Tertium ῃών, quod Plutarchus in vita Homeri c. XI pro specimine synaeresis affert, Thomas iure Atticis assignat; Homerus integro utitur, quo Apollodorus I 9. 21 et nonnulli eiusdem ordinis relabuntur, v. Wagner ad Alciphron. I Ep. 1. Ceterum etymologi hoc nomen ab eodem verbo eundi repetunt, unde illud plurale tantum ἤϊα, v. Elemm. I 65 [et 71]. — Huic simillimum λήϊον, quod aliqui ad λεία referunt, nunquam componitur praeter Doricum λᾷον, λατομεῖν. — Substantivorum in $\overline{\eta\ddot{\iota}\varsigma}$ exeuntium unum antiquitus enotatum est Epim. I 229 παρὰ τὸ κλείω κλείς καὶ ἐν διαλύσει κλεΐς καὶ ἐπαυξήσει κληΐς, ὅπερ σεσημείωται ἐκτεῖνον τὸ $\overline{\iota}$. Τὰ γὰρ εἰς $\overline{\iota\varsigma}$ θηλυκὰ ὅτε καθαρεύουσι, συστέλλει αὐτό: Βρισηΐς, Χρυσηΐς, Νηΐς (a νέω νήχομαι), quibus accedunt ληΐς epicum et δηΐς thematicum. Praesens κλῄω Ionicum est, Attica vero, quae Photius affert, κλῇσαι οἱ ἀρχαῖοι λέγουσι καὶ κλῇδα· οὕτως οἱ τραγικοὶ καὶ Θουκυδίδης et cetera huius amplae prosapiae, de quibus omnibus exquisite et abundantur disputavit Ellendtius in Lexico Sophocl. T. I 965. Ληΐς id est λεία mutationis expers; sed poetae contrahunt verbi hinc ducti formas, ἐλῄσατο Anthol., λεληςμένη Eurip., sermo autem solutus λῃστής et hoc ita constanter, ut altera forma librariis tribuatur. Eta non primitivum, sed ex epsilo conversum esse non solum synonymon illud probat, quod pro etymo habetur, sed etiam participium verbi, δῶρα λεϊζομένη Anthol., et adiectivum hinc declinatum, cuius duplex forma intra tres versus Homeri ocurrit, una ineunte versu ληϊστοὶ μὲν γάρ τε Il. IX 406, altera exeunte οὔτε

1) Nihil contra valet δηΐου ἐκ πολέμοιο in primo versus pede quater repetitum.

λεϊστή. Itaque hoc *λεΐζω* primigenii loco habendum erit; hinc sequuta est ectasis *ληΐζω*, postremo synaeresis *λῄζω*, quod non ex se cognoscitur, sed ex derivatis *λέλῃσμαι*, *λῃστής*. — Haec triplex variatio apparet in tribus verbis, quae grammatici conferunt: *ἀπὸ τοῦ κλέος κλεΐζω καὶ κληΐζω καὶ κλῄζω ὡς χρέος χρεΐζω χρῄζω· τὸ δὲ κλήδων* (hoc accentu) *οὐκ ἔχει τὸ ι, ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ κληΐζω, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ καλέω* (*κλέω*) *κλήσω. Ἡρωδιανὸς περὶ παθῶν* Etym. Gud. 294. 46, ubi adverbium *κλήδην* aut per oblivionem omissum aut in *κλήδων* corruptum est. De hoc contra dicit schol. Od. IV. 317: *ἀπὸ τοῦ κλέος κλεΐζω κλεϊδών καὶ κληδών· μένει δὲ τὸ ι προσγεγραμμένον*. Sic enim ante hanc memoriam scribebatur in plurimis tragicorum locis, in quibus iota nunc deletum est consensu tacito, sed stabili et iusto; nam ut a *πρέω* (*πρήθω*) *πρηδών*, a *κτέω* (unde *κτείς*) *κτηδών*, a *σπάω σπαδών* (*σπάσμα*), sic a *κλέω κληδών*, cui similia multa attuli ad Aiac. p. 169. Sed nullum omnium iota ante terminationem habet. In ipso Homeri loco *κληηδόνα* legitur, mendosius vero in libris nonnullis *κληϊδόνα*, unde fluxit illa scholiastae adnotatio parum deliberata. Verbo disyllabo utitur Homerus *κλείω κλέομαι*, contractum *κλῄζειν*, *κλῇσαι* tragici frequentant. Usitato *κλείω* consentaneum est *κληΐω*, sed nihil habet quo probetur praeter aoristum Homericum *κληῖσαι*. — Quartum addit EM. 815. 4 *χρῄζω ὅταν τὸ δέομαι σημαίνῃ, ἔχει τὸ ι, ἀπὸ γὰρ τοῦ χρέος χρεΐζω καὶ τροπῇ χρηΐζω καὶ κατὰ συναίρεσιν χρῄζω· ἐπειδὰν δὲ σημαίνῃ τὸ χρησμῳδῶ, ἔστιν ἄνευ τοῦ ι καίπερ τῆς ἐτυμολογίας ἀπαιτούσης τὸ ι· παρὰ τὴν χρείαν γάρ ἐστιν· ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ σημαίνοντος τὸ δέομαι ἔχει τὸ ι.* Verbo noto et obvio *χρῄζω* recte iota subscribi ostentui est Ionicum *χρηΐζω* et *χρηΐσκομαι*, quibus poetae utuntur epici. Pro *χρᾷν* si dicitur, quod multo rarius fit, res in dubium revocatur. In Eurip. Hel. 536 Ald. iota adiicit, neque praecise damnat Hermannus, sed veretur tamen, ne discrimen illud significationis a grammaticis excogitatum sit. Ac dubito an *χρηΐζειν* sive *χρῄζειν* nunquam idem quod *χρᾷν* *vaticinari* significet; *χρῄζει*, quod Matthiae ad Hel. l. c. hoc intellectu Oed. C. 1426 positum affirmat, alii verius *postulat* interpre-

tantur subscripto iota eodemque modo *χρῄζων* Choeph. 337 (328) et 803, quod schol. perperam *χρησμῳδῶν* exponit. — Cum substantivo *χρεία*, cuius ille meminit, cohaerent adiectiva *χρεῖος*, *χρήϊος* et *ἀχρήϊος κτητικὸν ἀπὸ τοῦ ἀχρεῖος κατὰ ἔκτασιν τοῦ* ε *καὶ διάστασιν τοῦ* ι EM. 182. 45. Huius accentum disceptat Herodianus ad Il. II 269 *παρὰ τὸ χρεία ἄχρειος προπαροξύτονον οἱ Ἀττικοὶ ἀναλόγως, παρὰ γὰρ τὸ χρεία*, Homericam vero tonosin ortam videri posse *κατὰ συνεκδρομὴν τοῦ ἀνδρεῖος, Ἀργεῖος*. Veri similius videtur *ἄχρειος* lege compositionis accentum retractum habere, *ἀχρῆος* vero non compositum esse, sed ex Ionico *ἀχρήϊος* contractum ut *ἀδήϊος ἀδῆος*. In Atticorum libris ubique *ἀχρεῖος* scribitur ut *ζαχρεῖος* Theocr. XXV 6, sed hoc Meinekius proparoxytonen fecit. — Iisdem fere gradibus crevit adiectivum a Stephano relatum *Γῆ ἀπὸ τοῦ γέα κραθέν, ἀφ' οὗ τὸ γέγειος κτητικὸν πλεονασμῷ τοῦ γε, ἢ παρὰ τὸ γήϊος, ἀφ' οὗ καὶ τὸ γηΐτης ὁ αὐτόχθων καὶ τὸ γήϊνος μετουσιαστικόν. Γέγειος* alii *ἀρχαῖος* interpretantur, quia antiquissimi cuiusque terrae incolae iidem habentur autochthones, sed origo vocis prorsus incerta; stirpem manifestam, sed testem nullum habet *γεῖος*, quod Hermannus ab Aeschylo Suppl. 825 scriptum arbitratur, nihiloque notius est asynaereton *γέϊος*, v. Elemm. I 449 [et 283]; *γέϊνος* damnat Phrynichus 97, *γήϊος* Arcadius 40 cum *δήϊος* et *νήϊος* comparat, usitatum vero est *γήϊνος*. Praetereo duo adiectiva a similibus principiis diverse deflexa *Κεῖος Ceus* et *Τήϊος Teius* [Vol. I 532 et 414 n. 2, supra p. 12], sed subvenit *λεῖος*, unde nonnulli nomen vestis levidensis ductum putant; Eustathius 1146. 58 *οἱ Ἀττικοὶ ληΐδιον τετρασυλλάβως, περὶ οὗ Τρύφων φησίν, ὡς ἔστι λεῖον, ἐξ οὗ παραγωγὴ διὰ τοῦ διον. λεΐδιον διὰ διφθόγγου καὶ ἐκτάσει λήδιον σὺν τῷ ι ὡς ᾔκαζον, ᾔδειν. Φιλήμων δὲ παροξύνει ὡς τὸ σταμνίον. Δίδυμος δὲ καὶ αὐτὸς οὕτω δοξάζων φησίν, ὡς ἄλογος ἡ προπαροξυτόνησις τοῦ λήδιον· αἱ γὰρ διὰ τοῦ ιον παραγωγαί, εἰ δακτυλικαί εἰσι, πρὸ μιᾶς ἔχουσι τὸν τόνον παιδίον, δᾳδίον· τὸ γὰρ δ τοῦ πρωτοτύπου ἐστίν· ἀπὸ γοῦν τοῦ λῆδος μὴ ἔχοντος τὸ ι γεγονὸς τὸ ληδίον οὐκ ἂν ἔχοι τὸ ι*, additque Dores *λᾶδος* dixisse, cui convenit *ληδίον*. Ahrensius vero Dor. 142 illis *λαῖδος* attribuit ut Hesychius scriptum

habet, sed Schmidtio ad Didym. p. 342 mendosum videtur. Paradosis, ut ait Eustathius, iota recepit; certi nihil habemus. — Deminutiva potestas lucidius apparet in *γείδιον*, unde *γηΐδιον* processit ectasi Ionica, et Attice contractum *γῄδιον*, v. Elemm. I 281 [et 463]. — In hoc universo vocabulorum genere duo sunt singularia; unum quia eta non ex epsilo productum, sed ab origine ingenitum habet, hoc est *δῄος*, alterum substantivum *κλῄς* ea re, quod iota in obliquis casibus protenditur idemque apud Atticos cum eta in unam syllabam confluit sicut in paronymo *γῄτης* Soph. Trach. 32, quod nuper e cod. receptum est, v. I 283. Cum *κλῄς* igitur parum apte conferuntur paragoga *Ὑψηΐς*, *Νηρηΐς*, *γενηΐς* etc., quorum iota per omnes casus breve est et saepissime contrahitur excepto primo; nam *Νηρῄς*, quod technici ponunt, Choerob. 172. 26 et 239. 12, Theognost. 4. 4, mihi nusquam indagatum est; huic simile *κερχνῄς*, quod critici Aristoph. Avv. 304 et 1181 pro *κερχνηΐς*, quia bisyllabo opus, substituerunt, incertum reddit codex *κερχνίς* exhibens et schol. *κερχνηΐς οὐκ ἀναγέγραπται ἀλλὰ κέρχνη*, quod non legimus, sed saepius *κερχνίς* in codd., v. Schneider. et Jac. ad Aelian. p. 405 *). Nereidum vero nomini peculiaris est mutabilitas syllabae secundae *Νηρηΐς καὶ Νηρεΐς* Thom., quorum alterum a sermone Attice temperato remotum habetur, sed poetae epici inferioris ordinis, si syllaba illa in thesin cadit, vocalem longam mutant in brevem: *Νηρεΐδες δ' ἀνέδυσαν* in principio hexametri Mosch. II 114, *Νηρεΐδες δέ* in exitu Non. XLV 340 etc., v. Elemm. I 261 adn. 39. Alii vero eta servant integrum systolae ope nisi, v. Jacobs ad Anthol. 212. Attici cum iota contrahunt. — In egressu huius consultationis adiiciam aetatis nomen ab ignoto fonte delapsum nullique allatorum prorsus simile: *ἠΐθεος* et, ut poetae scenici loquuntur, *ᾔθεος*, cuius synaeresis in confessum venit; de *αἰζηός* magnopere dubitatur, v. Elemm. I 439 sq.

Inclinamentorum verbalium, in quibus $\bar{\eta}$ et $\bar{\iota}$ proxime concurrunt, duo sunt. Unum est temporum, quae augmentum habent *ᾔισκε*, *ᾔικτο*, *ᾔιξε* verbumque tertiae declinationis

---

*) *Vid. Proll. p. 476 et de toto genere p. 468 sqq.*

ἠΐον, sed hoc etiam contrahitur ᾖον, ᾖσαν. — Alterum constat ex optativis quibusdam perfecti passivi, qui vocalem modi huius characteristicam gerunt sed eam diphthongo involutam, vix ut ad aures perveniat: ἀπὸ τοῦ μέμνημαι τὸ εὐκτικὸν μεμνῄμην, μεμνῇο, μεμνῇτο EM. 578. 51, τὸ μεμνῄμην ἀνάλογον εὐκτικὸν κατὰ τὰ κέκλημαι κεκλῄμην καὶ τὰ ὅμοια Eust. 1374. 1, uterque Herodianum, ut videtur, sequuti, qui in Il. XXIII 361 allata triplici scriptura μεμνέωτο, μεμνῷτο, μεμνῇτο addit τὸ ἀνάλογον διὰ τοῦ $\overline{η}$ προσκειμένου τοῦ $\overline{ι}$ παρ' Ἀριστοφάνει· ἐν ἑτέροις μέντοι ἐντελῶς περὶ τοῦ σχηματισμοῦ διέλαβον. Prima persona μεμνῄμην Il. XXIV 745 olim sine iota scribebatur et μεμνῇσθε Andocid. de Myst. 18. 30 (70. 30 R.), addidit vero Bekker p. 124 §. 141 et alteri κεκλῄμεθ' ἂν Aristoph. Lys. 253 Brunckius. [Vol. I 426.] De utroque dixerunt alii alias, novissime Schneiderus ad Plat. Civit. T. II 263. A similibus perfectis, quae multa sunt, κέχρημαι, τέτμηγμαι etc. nullus optativus ductus videtur. Sed rite subsequitur aoristos secundos quum aliorum verborum tum duorum in easdem syllabas $\overline{ημην}$ ut verba in $\overline{μι}$ exeuntium, atque haec iota nunc adscriptum habent, nunc subscriptum: βλεῖο (ut θεῖο) schol. Aristoph. Ach. 236 affert ex Il. XIII 288, sed duo codices βλῆο, id est βλῇο probante Clarkio, eoque exemplo Brunckius bis Aristophani reddidit ἐμπλῄμην et ἐμπλῇτο contra codices, sed acceptum plerisque.

§. 3. Duas vocales, quae in ἠΰς, πρηΰς etc. se excipiunt, sermo communis non facile admittit nisi contractas et id solum in augmento verborum τὸ $\overline{η}$ καὶ τὸ $\overline{υ}$ ἐν μιᾷ συλλαβῇ οὐκ ἔστιν ἐπινοῆσαι χωρὶς εἰ μὴ ἐν κλίσει ῥήματος: ηὔδων, ηὔχουν Apollon. Adv. 560. Hinc autem argumentatur de particula, quam hoc loco ex professo tractat: ἀναγκαίως οὖν ἡ διάστασις τοῦ ἠΰτε, et huic apponit Homericum γρηΰς ex γρηῦς diductum, hanc enim germanam esse nominis formam probari genitivo γρηός, nam a bisyllabo fieri debuisse γρήϋος ut γέννος. Apollonius igitur in duobus Iliadis locis, ubi nunc ex Aristarchi sententia εὖτε i. q. ὡς scribitur, praetulit ηὖτε, quod Didymus ad III 10 in duabus editionibus politicis inveniri tradit, idemque Buttmannus Homero vindicare anniti-

tur. In Theocr. XXII 49 *ἕστασαν ἠΰτε πέτροι ὀλοοίτροχοι* Valckenarius et Meinekius posuerunt trisyllabum, quo servatur productio syllabae proximae; ceteri epici, si illud metro repugnat, praeferunt *εὖτε*, v. Koechly ad Quint. Proll. p. LXXXIII et Ott. Schneider. ad Nicandr. p. 89. In Anacreontis Fragm. pro *δ' ηὖτε* nunc conserte scribitur *δηὖτε*, id autem, sive ex *δὴ αὖτε* compositum est, sive simplex ex *δεῦτε* conversum, huc non convenit, quippe Aeolicum. Epicam vero particulam ille natura bisyllabam esse statuit ex *ἤ τε*, ut plerique omnes sentiunt, conflatam interiecto ypsilo, sed poetas soni emendandi causa modo vocales discordes in duas syllabas distraxisse *ἠΰτε*, modo eta mutasse in epsilon *εὖτε*, qua ratione nonnullos Ionica *γρεῦς* et *νεῦς* explicuisse suspicor, [Vol. I 477 et Diss. VII P. III C. II ex., Parall. 92.] cf. Meinek. Del. 157. — Utriusque affectionis meminit Herodianus de genetivo Aeolico *Ἄρευος* disputans de Genit. Parag. 237 T. III verborum ordine paulum turbato, sed intellectu facili *ἡ ηυ δίφθογγός ἐστι κακόφωνος* [1]) *καὶ ἐν κλίσει μόνον ῥημάτων θέλει ὁρᾶσθαι, ἀλλὰ περὶ τὴν ἀρχὴν θέλει τρέπεσθαι, ὡς τὸ γραῦς τροπὴν παθὸν γέγονε γρηῢς — — καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπιῤῥήματος τοῦ ηὖτε· τούτου γὰρ ἢ διαίρεσις γέγονεν ἠΰτε ἢ τροπὴ εὖτε.* Atque tropen attribuit etiam nomini dei, quod quum Homerus per η declinet *Ἄρηος*, accedente litera Aeolica *Ἄρηυος* dicendum erat, sed Alcaeus *Ἄρευος* praetulit, *ἵνα ἀποστῇ ἡ κακοφωνία τῆς διφθόγγου.* Substantivi formam principalem fuisse *γραῦς* confirmant paragoga *γραΐς, γραυίς, γραπίς τὸ γῆρας τεττίγων καὶ ὄφεων καὶ τὸ ῥυσσόν* [2]) et epitheta coloris *ravus, gravastellus.* Tertium diastasis exemplum producitur Epim. I 182, EM. 440. 14, unde illa Apollonii edictio syllabatim resonat, *κανὼν γάρ ἐστιν ὁ λέγων, οὐκ ἔστιν ἐπινοῆσαι — — ἀναγκαίως οὖν ἡ διάστασις τοῦ ἠΰτε ὁμοίως τῷ γρηῢς καὶ νηῢς.* Hoc cur ille omiserit ratio duplex reddi potest; aut enim

1) Grammatici diphthongorum genera describentes tres numerant *κακοφώνους, ηυ ἐν τῷ ηὔδα, ωυ ωὐτός, υι υἱός* schol. Dionys. Gramm. 803 et al.

2) Cuticula rugosa, quae lacti insidet, Latine *seheata* vocatur, Graece *γραῦς* sive *γρηῦς τὸ ἐπιπολάζον τῷ γάλακτι παρὰ Νικάνδρῳ* EM. Similiter *anus* transfertur ad inanimata: *anus testa, anus charta* [Parall. 112.]

γρῆυς sive *γρηῦς*[3]) ad rem demonstrandam satis esse putavit aut *νῆυς* bisyllabum non invenit; et inveniri praecise negat Eustathius 1936. 1 *τὸ γρηῦς ταὐτὸν μέν ἐστι τῷ νηῦς κατὰ προφορὰν, οὐ πάντα δὲ ἔχει ὡς ἐκεῖνο· τοῦτο μὲν γὰρ διαλύεται, ἡ δέ νηῦς οὔ.* Sed contrarium pronunciat 1409. 27 *τὸ ναῦς Ὅμηρος διαλύσας καὶ τὴν παραλήγουσαν ἐκτείνας νηῦς ἔφη κατὰ τὸ γραῦς γρηΰς.* Hoc Homerus saepius vel, ut illi volunt, concinnitatis gratia vel potius propter metrum in duas dirimit syllabas, alterum nunquam nisi forte Il. XXIV 396, Od. XII 166, XVI 322 dispondei vitandi causa *νῆϋς εὐεργής* scripsit; sed huius lectionis vestigium nullum, correptio diphthongi insolita est. Idem offendit criticos in exitu versus positum in Moschi Id. II 104 *οἷά τε νηῦς* *) nec consentiunt libri, sed Meinekius et hoc toleravit et in pede ultimo scazontis Choliamb. Anon. Fragm. V 170 poni voluit. Ceterum *ναῦς* antiquius esse Ionico colligitur ex etymo *νάω τὸ νήχομαι*, v. Parall. 124 adn. 6. — Adiectivo masculini generis *ηὖς* fidem derogavi in Parall. 93, cf. Nauck. de Aristoph. 53.; neutrum non contrahitur, nam *κηὖ* in Theocr. IV 31 *κηὖ μὲν τὰ Γλαύκας ἀγκρούομαι, εἶ δὲ τὰ Πύῤῥω* adverbium est ex *καὶ εὖ* conflatum crasi fortasse Dorica, alioqui insolita nec omnibus placita; nam libri nonnulli praebent hoc ipsum *κεὖ* sive *κ' εὖ*, sed credimus Herodiano Alcmanem *ταύσιος* dixisse, Homerum *τηΰσιος κατὰ διάστασιν καὶ τροπήν*, v. Elemm. I 133, etsi non dissolutum *τηύσιος* teste caret. Ab Atticorum auribus quantum haec diphthongus abhorreat, vel hinc patescit, quod pro *πρηϋμενής* potius *πρευμενής* dicere maluerunt quam *πρηυμενής*. — Vocales $\bar{\eta}$ et $\bar{\upsilon}$ sermo communis ne in diversis quidem syllabis committit praeter aviculae nomen *κῆϋξ*, quod, si versus monosyllabum poscit, vicarium habet *κήξ*, et pro-

---

3) Oxytonon fecerunt Bekk. et Dind. probante Thierschio §. 181 p. 282; Buttmannus §. 28 adn. 6 iure praefert properispomenon *γρῆϋς*, v. Ott. Schneider. ad Nicandr. Alex. 91 p. 153.

*) *In infima pagina adscriptum:* *ἠΰτε τις νηῦς* Oppian. Hal. I 123. [*II* 126.] *In progr. XXIII Jun.* 1857 *p.* 8 *de hoc loco sic disputatur:* (*νηῦς*) Moscho II 104 exemtum est, sed probabiliter Chol. An. Frgm. V 176 in fine scazontis a Meinekio scriptum est. Grammaticus vero, quem ad Mosch. II 104 testem citat, non de *νῆϋς* loquitur sed de *γρῆϋς*.

prium *Κῆϋξ*, v. Parall. 101 sq. Haec vero vox facticia est ut multa avium nomina *κίκιῤῥος, κόκκυξ, κακκάβη*, quod genus verborum non hominum arbitrio regitur, sed observatione naturae.

§. 4. Diphthongum $\overline{\upsilon\iota}$ inter proprias retuli. Eius, quae sequitur, exempla duo sunt a grammaticis varie disputata, unum gentilicium *Τρωικός καὶ ἀποβολῇ τοῦ* $\overline{\kappa}$ *Τρώιος τοῦ τόνου ἀναδιδομένου* Etym. Gud. 535. 55, sed haec apobole res commenticia est; *Τρώϊος* et *Τρωϊκός* interdum quidem inter se commutari possunt, sed natura tantum differunt, quantum *ἡρώϊος* et *ἡρωϊκός*. Homerus ipse campum Troianum *πεδίον Τρωϊκόν* nuncupat et saepius *δούρατα Τρώϊα* XIII 262 etc. accentu, ut mos et ratio iubet, in antepenultima posito. Quod autem in EM. 770. 37 in fine longae et confusae expositionis additur *Τρῳούς* (hoc accentu) *ἀντὶ τοῦ Τρωϊκοὺς ἄνδρας καὶ ἵππους*, de viris errat; hos enim Homerus neque *Τρωούς* apellat neque *Τρῴους*, sed *Τρῶας* in numero plurali, singulari, quo Virgilius utitur *Tros Rutulusve*, solum regem appellans. Quae sequuntur verba *ἢ ἵππους* referenda sunt ad *ἵππους Τρωούς* XXIII 291, quem accentum enotavit Herodianus *Τρωοὺς ἀνεγνώσθη ὡς πολλούς*, is autem diastolae causa introductus videtur, ut Trois regis equi, quos poeta hoc loco celebrat, distinguerentur a caballis Troianorum. Discrimen hoc indicat dubitatio illa de V 222 *οἷοι Τρώϊοι ἵπποι* —, schol. *Τρώϊοι κοινόν, εἰ μὴ τοὺς ἀπὸ τοῦ ἥρωος λάβοιμεν*, sed funditus ignorat Apollonius in Lex. *Τρώϊοι ἵπποι ἀπὸ Τρωὸς τοῦ ἥρωος*, neque nobis sat fundatum videtur. Feminina positio accentum in ultima accepit, sive substantive dicitur *Τρωαὶ ἅλις ἦσαν* III 384, *Τρωαί τε καὶ Τρωῇσι* XXII 434 et saepe alibi idque sine dubio a masculino *Τρώς* sive *Τρωός* derivatum motione sexuali, sive adiective positum est *Τρωαὶ ἵπποι* XVI 392, *Τρωῇσι κυσί* XVII 127, XVIII 179. Hoc epitheton Bekkerus ab absolute posito distinxit supposito primae vocali iota, quod synaeresis exigit, cumque eo facit Lebrsius ad Herod. l. c. p. 327, Dindorfius vero neutri generi concessit [1]). Atque hoc discidium

1) Bisyllabum illud *Τρωοὺς* (*ἵππους*) nonnulli, ut Heynius refert, plene scripserunt *Τρωΐους*, vel ut iota debitum oculis redderent, vel quia

gliscit in paragogis tertii ordinis, quorum notissimum est *Τρωάδες*, sic enim Homerus mulieres Troianas appellat, ubi *Τρωαί* vel hiatum affert non necessarium: *Τρῶες καὶ Τρωάδες Ἕκτορ' ἰόντες* XXIV 704, aut spondeum pro dactylo in quarto pede: *Τρῶας καὶ Τρωάδας ἑλκεσιπέπλους* XXII 105, VI 442, VII 297, et hoc loco potissimum enotescit scribarum haesitatio. Editiones aliquot veteres *Τρωΐδες* praebent, pars codicum *Τρῳάδες*, alii idem sed sine iota, quorum nihil ratione caret. Nam a *Τρώς*, quod explicando plurali *Τρῶες* cogitatione praeformatur, prompte fluit *Τρωΐς*, ut a *δμώς δμωΐς, ἥρως ἡρωΐς*, et id Stephanus pro germana nominis substantivi propagine habet: *τὸ ἐθνικὸν Τρώς, τὸ θηλυκὸν Τρωΐς καὶ Τρωϊάς*, sed testem non suggerit [Proll. 464 sqq.]. Alterum saepius legitur, modo ut est, modo contractum *Τρῳάδες* sive *Τρωιάδες* iota non subscripto, sed, ut mos antiquus servaretur, adscripto, sicut trisyllabum *δμωΐδες* Maneth. II 276 olim scribebatur *δμωιάδες*. Ab urbis nomine ducendum erat *Τροιάδες*, sed praevaluit primitivum *Τρώς*, unde paragoga *Τρώϊος, Τρῷος, Trous, Τρωϊάς, Τρῳάς*, quibus discrepans urbis nomen tropae Boeoticae tribuitur, v. Elemm. I 450, Ahrens. Aeol. 193. In fabulis tragicorum nonnulli *Τρωάδες* scribunt sine ι ut Henr. Stephanus Aj. 819, Barnesius Hel. 588 (582), Matthiae Troadd. 288, sed iidem multo saepius subscribunt nullo certo, ut videtur, consilio, sed acceptum a prioribus; et codices ipsos inter se dissensisse nonnullis locis adnotatum est ut Eur. Hec. 61 pro *Τρωάδες* in aliquot libris *Τρωιάδες* hoc est *Τρῳάδες*, nam trisyllabum esse patet. — In commentariis historicorum frequentissimum est nomen regionis Homero ignotum *ἡ Τρωάς* Xen. Anab. V 6. 12 (24) urbiumque in hac sitarum *ἡ Τρωὰς Ἀλεξάνδρεια* Polyb. V 111. 3, *ἐς Κολώνας τὰς Τρωάδας* Thuc. I 131, ut nunc est, pro *Τρωιάδας*, quod et codices plerique praebent, id autem pro *Τρῳάδας* valet, et hoc recepit Bekkerus, idemque Lachmannus Act. Apost. XV 11, ne memorata quidem lectione tralaticia, quam exprimit Latinum *Troas*. Haec in aliis voluminibus disserui latius [Diss. III cap. IV §. 4 sqq.]

---

trisyllabum pronunciari vellent correpta vocali prima ut *Τρωΐα* urbis nomen interdum pro anapaesto accipitur. [cf. Proll. p. 29 n. 20.]

A gentilicio *Τρῷος*, quod ex *Τρώϊος* contractum est, diversum facimus *ὑπερώϊος*, quod Eustath. 1409. 46 cum *πατρῷος* et *μητρῷος* componit, non inepte, opinor. Quemadmodum enim ab *ἕτερος* producitur *ἑτεροῖος*, ita non illicitum habemus fingere adiectivum *ὕπερος* et inde propagatum *ὑπεροῖος*, hinc autem per ectasin *ὑπερώϊος* pentesyllabum *στιχθέντος τοῦ προσγεγραμμένου ῑ καὶ εὐθὺς ἐκφωνηθέντος* ut *πατρώϊος*, postremo *ὑπερῷος* iota subscripto, quod Eustathius l. c. et 272. 13 cum *λῷον* confert. Verum interest, quod hoc ω̄ in syllaba prima habet, illud in paragogica, cuius generis Homerus unum exhibet metro datum *ὑπερῷος*, ceteris iota integrum relinquit, *Ἀχελώϊος* [2]), *πατρώϊος, μητρώϊος, πρώϊος* praeter possessivum *Τρῳός*, quod grammatici a gentilicio *Τρώϊος* discernunt. Inferiores poetae illa ad metrum dirigunt; sermo communis contracta praefert praeter *πρώϊος*, quod unus Aristophanes in *πρῷος* mutavit arborum proventus praecoces designans, quos alii *πρωΐμους* appellant, v. comment. ad Vesp. 262 [Phryn. 52]. Primitivum est adverbium temporis, quod idem dupliciter scribi solet: *πρῴ παρ' Ἀττικοῖς ὀξύνεται, ἐπεὶ ἐκ τοῦ πρωΐ ὀξυνομένου κατὰ συναίρεσιν γέγονεν* Joann. Accent. p. 32. 6. Stirpis loco censetur praepositio *πρό*, unde uno addito tempore procrevit *πρώ* et ad significationem adverbialem evectum *πρωΐ*, *πρῴ*. Huic proximum est *πρώϊος* et adverbium hinc deflexum: *ἀπὸ τῆς πρό γέγονε προΐα καὶ ἡ αἰτιατικὴ προΐαν καὶ ἐκτάσει πρωΐαν καὶ ἰωνικῶς πρωΐην καὶ κατὰ συναίρεσιν πρῴην* Theognost. 154. 34, quibus Epim. I 398. 24 continuo addit *καὶ ἔχει τὸ ῑ*, cuius vestigium relictum est in schol. Il. XV 470, sed quia a significatione adiectivi descivit, plerumque non habet. [v. Diss. VII P. III C. I §. 2 s. fin., Diss. VIII C. I §. 2. s. fin., cf. Prolegg. p. 360 in.]

---

2) In Hes. Theog. 340 *Φᾶσίν τε Ῥῆσόν τ' Ἀχελώϊον ἀργυροδίνην* docti quidam asyndeto offensi correxerunt *Ἀχελῷόν τ' ἀργ.*, quos contra Goettlingius „*haec contractio non decet antiquum poetam*". Hic nescio an adiectiva supra dicta spectaverit, quae a certis substantivis derivata sunt intellectu diverso; fluvii vero nomen substantivum est metaschematismo triplici *Ἀχελῶος* vulgo tritum, v. Popp. Thucyd. Proll. T. II 145, vocali auctum *Ἀχελώϊος* et hinc contractum *Ἀχελῷος*, in quo Sophoclis, Euripidis et Thucydidis libri consentiunt, nec recte repugnat A. Matthiae in Lex. Eurip. In Hes. l. c. copula aegre caremus. [Vol. I 454 sq.]

In declinatione nominum duo casus occasionem disceptandi attulerunt. Horum unus est dativus nominis *ἥρως*, de quo Aristonicus ad VII 453 *ἥρῳ Λαομέδοντι — ἡ διπλῆ ὅτι δισυλλάβως ἥρῳ*, de quo loco duplex fertur sententia; aut enim *ἥρω* scribendum esse *ἀπὸ κλίσεως ἀττικῆς* (ut *γέλω*) EM. 437. 55, aut *ἥρῳ* subscripto iota contra canonem a Choerobosco 258. 1—15 per hanc occasionem repetitum *ἥρωϊ οὐ συναιρεῖται, ἵνα μὴ εὑρεθῇ δοτικὴ εἰς ἀνεκφώνητον λήγουσα τῆς γενικῆς περιττοσυλλαβούσης*. Haec regulae exceptio Aristarcho probabilior visa quam Atticismus, cuius nullum in illo nomine quamvis frequenti vestigium apparet [v. Diss. VIII cap. V §. 1.]; nam accusativus *ἥρω*, quem Thierschius commendavit, receptus non est. — Dativo illi accedunt casus duales pronominis personalis, EM. 609. 45 *τὸ νώ καὶ σφώ σὺν τῷ ῑ γράφουσί τινες κατὰ συναίρεσιν, ἀλλ' ἡ παράδοσις οὐκ ἔχει τὸ ῑ*, nimirum quia id a numero duali omnino abhorret. Accentus autem causam reddit Herodianus ad V 219 *ὅτι οὐδὲν δυϊκὸν εἰς ῶ λῆγον περισπᾶται*. Is igitur sic ut Joann. Acc. 23 synaeresi patrocinatur, contrariumque, quod ei tribuitur schol. ad I 574 *τὸ σφώ πρωτόθετόν φησιν Ἡρωδιανὸς οὐκ ἀπὸ τῆς σφῶϊ*, Lehrsius huc direxit: *οὐ πρωτ. φ. Ἡρωδιανός· δυϊκὸν ἀπὸ τῆς σφῶϊ*, qua correctione tollitur Buttmanni dubitatio Lexil. I 49. Apocopen aliis placitam reiicit Apollonius Conj. 491. 9. Bisyllaba antiquiora esse hoc facilius persuadetur, quod iota perstat in derivatis *νωΐτερος, σφωΐτερος*, sed miramur tamen insolentiam terminationis. [v. Dissert. VIII cap. I §. 2.]

De dissographia verborum quae dici possunt, grammaticis accepta referimus: *τὸ σῴζω, πλῴζω σὺν τῷ ῑ. εὕρηνται γὰρ ἐν διαιρέσει τρισυλλάβως* Theogn. 142. 23. *Σῴζω* et ceteri temporis praesentis modi leguntur non raro, et saepe critici nostri literam fugitivam e codicibus revocarunt quamvis damnatam Didymo, cui trisyllabum *σωΐζω* ignotum fuisse apparet; neque nobis occurrit, sed convenit sane glossematico *ἀπεσόϊζε* Hesych. aptiusque videtur etymo *σώω* ut *πλώω πλωΐζω*, cuius terminatio paragogica est *ιζω*. *Πλῴζω* non reperitur, sed testem habet EM. 677. 25 *πλόος πλοΐζω καὶ κατὰ ἔκτασιν πλωΐζω καὶ κατὰ συναίρεσιν πλῴζω ὡς (χροΐζω)*

χροΐζω, χρῴζω, quo auctore Porsonus in Eurip. Med. 497 κέχρῳσμαι scripsit. Praetereo alia, quae passim adnotata sunt [Vol. I 445 sq.]. — In declinatione verborum animadvertimus diaeresin augmenti verbo οἴγνυμι concessam: ὤϊξε, ἐξεφωνήθη τὸ ῑ προσγεγραμμένον schol. Od. III 392, ὠΐγνυντο κατὰ διάστασιν EM. 820. 37, ἀνωΐχθησαν Nonn. VI 250.

PARS II.

De crasi vocalium.

CAP. I.

De vocalibus iisdem.

§. 1. Alpha duplex saepissime conspicitur in verbis contractis declinationis secundae, de quibus dedita opera egi in Dissert. de diectasi, Rhemat. 175 sqq., non ita saepe in nominibus. In his modo pro duobus brevibus ponitur unum longum, modo contra fit. Illuc referuntur κέρα ἐκ κεφαλῆς — τὸ ᾱ μακρὸν ἀπὸ συναιρέσεως ἢ μᾶλλον ἀπὸ κράσεως ὡς κρέατα κρέαα κρέα τὸ ᾱ μακρόν· τὰ γὰρ δύο ᾱ εἰς ἓν μακρὸν κίρναται schol. Hephaest. p. 6 (7), κρέα ἀντὶ τοῦ κρέαα κράσει τῶν δύο ᾱ εἰς ἓν μακρόν Choerob. 389, δέπα ἠδὲ τραπέζας — ἐκτατέον τὸ ᾱ schol. Od. XV 466. Nec minus dilucide Choerob. 15, EM. 552 ἔστι δὲ λᾶας, οὗ ἡ γενικὴ λάαος καὶ λᾶος, et Herodianus Il. XII 462 λᾶος προπερισπαστέον· ἀπὸ γὰρ εὐθείας πέπτωκε δισυλλάβου καὶ ὤφειλε τρισυλλαβεῖν ἡ γενική, συναλοιφὴν δὲ λαβοῦσα βαρύνεται. Horum nonnulla vel ad syncopen vel ad apocopen transferuntur, sed in plerisque crasis manifesta [v. Vol. I p. 231 sq. cf. p. 260], Ubi vero pro uno ᾱ duo in conspectum veniunt, multiplex exsistit dubitatio; primum utrum ambo brevia, an alterutrum longum sit. Sin illud, res ad pleonasmum redit, quo haud cunctanter refero vocabula in Dissert. de prosthesi p. 20 proposita ἀάσπετος, ἀάσχετος etc. Idem alpha pleonasticum mihi agnoscere videor in verbis φαάνθη, κεκράανται

et in verbalibus φαάντερος, ἀκράαντος, quae Buttmannus futuris macroparalectis φαιῶ κρανῶ subiicit; sed potius ex infinitivo brachyparalecto πεφάνθαι iudicanda et ideo ab ὁράᾳ et similibus verbis contractis seiungenda sunt, quae in illo opere tractavi. In his enim alpha longum brevi postpositum nihil de pondere suo remittit, quare haec diectasis propria dicenda est. Et huc referendos duco casus obliquos κράατος, κεράατα, τεράατα. Illud enim non a κρᾶας[1]) derivatum videtur, quod Buttmannus fingit, sed a monosyllabo κράς, quod probatur accentu obliquorum κρατός, κρατί. Κεράατα qui dixerunt nescio an κέρατα amphibrachy ante oculos habuerint, quod poetae tragici et complures post eos receperunt. Et ad hunc modum fortasse alii etiam τέρατα pronunciarunt penultima producta non ulla contractionis suspicione afflati, sed quod alpha nominum in ας ατος exeuntium natura anceps saepe produci audirent, sicut duo in αρ solent στέατος, φρέατος[2]). Hic adversarium quidem habemus Buttmannum, qui antiquiores poetas alpha breve longo non alia conditione subiunxisse putat, quam si hoc e contractione natum esset §. 54 adn. 2. Ac valet hoc de verbis perispomenis secundae declinationis. Sed haec ratio vereor ut recte transferatur ad pauca illa nomina, quae quia alpha longo breve postpositum habent, diectasi inversae adscribimus. — Ab his omnibus diectasis propriae et impropriae generibus differt diaeresis, qua alpha longum in duo brevia dissolvitur. Hanc tacito nomine significat Herodianus Mon. 42. 22 (148 L.), ubi a nominibus disyllabis in ατη exeuntibus unum differre dicit τὸ ἄτη ἐκτεῖνον τὸ α, idem vero a Callimacho proferri τρισυλλάβως ἐν συστολῇ τοῦ α, disyllabum autem cur producatur, a se alibi disseri. Hinc patet, eum ἄτη non nativum putasse, tunc enim causa disserendi nulla erat, sed affectione aliquapiam corruptum, hoc est, nisi fallor, crasi τῶν δύο αα, quae integra emergunt in verbo ἀάω, et hinc transfluxere in nomen

1) Vulgo κράας scribitur; properispomenon poscunt casus obliqui κράατος etc.

2) Blomfieldius in Praef. Pers. p. XXVIII (p. XXIV Lips.) κερᾶτα scribit quasi ex κεράατα contractum, sed ubique proparoxytonon est. Illa, quae olim ad Buttm. p. 311 adnotavi, nunc circumscribo.

anapaesticum ἀάτη. — Vocis Hipponacteae ἀγής penultima longa arguit complexionem, ut Quintilianus vocat, duarum vocalium syntheti cuiusdam ἀαγής, quo hominem δυσαγῆ significari statui [Parall. 161 sq.], quem *piacula nulla resolvent;* Meinekius vero ad Hippon. Frgm. VII 96, scripturae quamvis testatae diffisus, ἐναγής corrigit. Easdem literas, sed diversam mensuram habet adiectivum Homericum ἀαγής, de quo Arcadius loqui videtur loco corrupto 23. 16, ubi nomina in γης bisyllaba gravari dicit Μέγης, Γύγης, Σάγγης[3]), Μόργης addita exceptione τὸ μέντοι ἀργής ἐπιθετικὸν ὥσπερ καὶ τὸ ἀγής σύνθετον ἀπὸ τῆς γῆς ὁ μὴ κλώμενος, quae interpretatio ostendit, haec sic scribenda esse: ἀγής (id est ἀαγής) σύνθετον ἀπὸ τῆς ἄγῆς, quae est crasis legitima similisque adiectivi ζαής, quod praetermitto, quia nunquam aliter dicitur. De hoc dixi in Parall. 158. — De aliis vero scripturae diversitas incertum reddit, quorsum referri oporteat. Sic schol. Od. V 129 ἄγασθε ὡς δύνασθε τοῦ δευτέρου ᾱ συστελλομένου. δύναται δὲ καὶ ὡς η .... οἶδε γὰρ αὐτοῦ καὶ τὸ κατὰ διαίρεσιν (ἠγάασθε v. 122). Illa vox integra est, ἀγᾶσθε, ut nunc scribitur, rite contracta; ἀγάασθε vero, quod in lemmate scholii legitur (metro, ut nunc est, contrarium), ex hoc distracta ut ἐράασθε. — Et de Λᾶ urbe quaeritur, num a principio sic nominata sit, an Λάα. Illud sumit Stephanus: Λᾶ πόλις· ταύτην Ὅμηρος διαλύσας φησὶν „οἵ τε Λάαν εἶχον“, et schol. Il. V 585 Λάαν πόλιν χρὴ μονοσυλλάβως εἰπεῖν· ὁ δὲ ποιητὴς διὰ τὸ μέτρον διεῖλεν, qui nisi Λάα pro pyrrhichio acceperunt, syllabam ultimam solo ictu productam putantes, parum proprie locuti sunt; nam dialysis sive diaeresis potius vocatur monophthongi in duas vocales breves dissolutio. Et heroem urbis eponymum alii prius Λᾶν, postea Λάαν dictum esse crediderunt κατὰ πλεονασμὸν τοῦ α, alii primigenium Λάας in Λᾶς transisse κατὰ κρᾶσιν Epimm. II 388. 26. — Praeter hoc duo novimus nomina propria sic affecta: ὥσπερ Ναυσικάα κατὰ κρᾶσιν τῶν δύο αα Ναυσικᾶ γίνεται, οὕτω ἀπὸ τοῦ Ἀθηναία ἀποβολῇ τοῦ ι γίνεται Ἀθηνάα καὶ κράσει Ἀθηνᾶ EM. 24. 43, τὰ κρέα ἀπὸ τοῦ κρέαα, καὶ

3) Hoc multis modis corrigi potest: Τάγης, Γάγγης, Δράγγης.

κρέα ὡς Ναυσικᾶ Choerob. 389. *Ἀθηνάα* hodie non legitur nisi in carmine Dorico, correpta penultima, sed hinc nomen deae usitatum repetitur in Lexico Herm. §. 70 p. 329 *ἡ Ἀθήνη κατὰ παραγωγὴν ἐλέχθη Ἀθηναία· ἐξελόντες δὲ οἱ ὕστερον τὸ ι Ἀθηνάα εἶπον· τοῦτο μὲν οὖν ἄχρηστον εἴασαν· κρᾶσιν δὲ ποιησάμενοι Ἀθηνᾶν καλοῦσι περισπωμένως.* Contractum *Ναυσικᾶ* apud Pausaniam legitur. — Appellativum addit Eustathius 1944. 8 *Αἴλιος Διονύσιος λέγει, ὅτι ἐλαίας καὶ ἐλάας Ἀττικοὶ τὸν καρπὸν ἔλεγον καὶ ἐλᾶς δισυλλάβως.* Hoc docti Alexidi restitutum eunt, v. Meinek. ad Com. Min. II 756. — Iam in Parall. p. 7 attuli nomen duplex Lagi regis *Λᾶγος* et *Λάαγος*, quae si ex analogia aestimamus, trisyllabum pro recto et incolumi accipiamus necesse est ut *Λάαρχος*, alterum pro mutato ut *λαγέτης*; contrarium vero, si ad usum respicimus communem, quem grammatici plerique in designandis biformibus observitant.

Vocabula, quae a propria specie quoquo modo deflexa eam vel nunquam recuperant ut *ἡ σᾶ, τὰ σᾶ*, vel certe in usu publico constanter detrectant ut *βεβᾶσι*, cuius incorrupta forma soli utuntur poetae epici, huiusmodi igitur vocabula affectorum nomen coloremque amiserunt.

§. 2. Manifestior est crasis duorum *εε*, eiusque species circumferuntur duae, quas Choeroboscus Can. 217 discernit: *ἡ αἰτιατικὴ τῶν εἰς ευς πληθυντικῶν διὰ τῆς ει μόνως λέγεται, οὐ διὰ τοῦ η, ἐπειδὴ οὐδὲ ἐν τῇ εὐθείᾳ ἐστὶ γνησία ἡ κρᾶσις ἡ τῶν δύο εε εἰς τὸ η.* Huius specimen est dativus nominis *σπέος*, cuius quum duae primores vocales in *ει* contrahi possent, *σπέεϊ σπεῖι*, hoc *σπεῖι* aurium judicio reprobatum est, v. Parall. 24, proque eo placuit duas posteriores contrahere *σπέει* ut *δέει* et cetera in *εος* neutra. Sed id quia metro reluctatur, Homerus in *σπῆι* mutavit *κατὰ κρᾶσιν τῶν δύο εε εἰς η καθάπερ Ἡρακλῆος* Choer. de Ton. 417. 15. Hanc mutationem alii metathesin vocant, alii tropen. De utraque crasi ille iterum iterumque sermocinatur subiectis veterum scriptorum exemplis, quae sine dubio omnia ex Herodiani diatribe *περὶ παθῶν* excerpsit. Haec igitur ex ordine enarrabo initio sumto a vocabulis, quae vel diphthongum vel monophthongum in syllabis principalibus acceperunt.

Huiusmodi unum a Choerob. Orth. 255. 26 affertur: *παρὰ τὸ ῥέειν γίγνεται ῥέεθρον καὶ κράσει ῥεῖθρον*, quam paulo post *συναλοιφὴν* vocat. Ad illud nomen, quod in soluto sermone binas syllabas nunquam egreditur, accedit poeticum *τὰ κλεῖα* Hesiod. — In synthetis, quorum pars posterior epsilon principale clitico antepositum habet, nonnunquam diphthongus cum monophthongo certat ut Il. V 525 *ζαχρειῶν ἀνέμων*, quod veteres *χρειωδῶν, εὐχρήστων* interpretantur tanquam ex *ζαχρεέων* conflatum. Sic autem in codd. et edd. pristinis scriptum est probante Thierschio §. 193 p. 102. Ceteri Wolfium sequuntur *ζαχρηῶν* scribentem, quod in duobus aliis locis epitheton est pugnatorum acrium, quare schol. Il. XIII 684 *παρὰ τὸ χράω χραύω.* Hic si *ζαχρεής* pro primitivo habetur, dubium fit, utrum $\overline{ει}$ ex duobus $\overline{εε}$ compositum, an iota extrinsecus adiectum sit, quod grammatici nonnullis aliis tribuunt, primum illi quinquies repetito *ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο*, de quo schol. ad XXI 1 *ἀπὸ τοῦ εὐρεύς κατ᾽ ἐπένθεσιν τοῦ* $\overline{ι}$ *ἢ ἀπὸ τοῦ εὐρεής εὐρεέος καὶ κράσει εὐρεῖος.* Nominativus *εὐρεύς* contra analogiam fingitur; genitivus *εὐρεέος* duplici modo contrahi potest *εὐρεῖος* et *εὐρῆος*, quod codd. aliquot hic et bis alibi exhibent XIV 433, XV 265. — De his quidem nihil amplius dicitur, sed de similibus habemus gravissimorum auctorum judicia. Primum a Didymo relatum ad Il. XII 318 *ἀκληεῖς Λυκίην κάτα κοιρανέουσιν*, his verbis *ἀκλειεῖς· οὕτως* (*αἱ κοιναὶ*) *ἀκλεες* (sine accentu)· *ὁ δὲ Ἀρίσταρχος**) *κατὰ συγκοπὴν ὡς τὸ δυσκλέα*, et continuo post *οὕτως ἀκλεες* (sine accentu) *αἱ Ἀριστάρχου καὶ αἱ χαριέστεραι,* quorum partem priorem M. Schmidtius cum Villois. omisit, in altera *ἀκλέες* scripsit. Syncopen Aristarchus si non appellavit, at certe significavit, a primitivo *ἀκλεέες* profectus, cui epsilon secundum exemtum putavit. Quum vero *ἀκλέες* metro repugnaret, facere non potuit, quin epsilo primario iota adiectum esse statueret. Tum ad X 281 *δός-ἐϋκλείας ἀφικέσθαι* duplex exstat adnotatio, una Aristonici: *ἰακὸν τὸ συστέλλειν εὐκλεῖας καὶ δυσκλέα· οἱ δὲ Ἀττικοὶ ἐκτείνουσι τὰ τοιαῦτα*

---

*) *Ita diligenter correct. in mscr.; tamen nescio an parum consulto. Schol. Bekk.:* οὕτως. ἀκλεες δ᾽ ὁ Ἀρίσταρχος —. *V. Path. I* 265 (262—266).

altera Herodiani: *εὐκλεῖας προπερισπαστέον· ἐκ γὰρ τοῦ εὐκλέας ἐγένετο κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ῑ· οἱ δὲ ἐκτείνοντες ἄνευ λόγου ἐκτείνουσι.* Aristonici verba iis, quae de Aristarcho dicta sunt, non repugnant. Herodianus posthabito tetrasyllabo, cuius exemplum deest, Homerum putavit animum retulisse ad usitata *ἀκλέα, ἀγακλέα, εὐκλέα,* atque his, si quando opus esset, iota inseruisse: *εὐκλεῖας*, quo syllaba ᾱς brevis relinquitur. Hoc enim est, quod a Lehrsio dissentiam, qui illum non *προπερισπαστέον* scripsisse statuit, sed *περισπαστέον.* Quod si qui fecerunt, nominibus in ευς exeuntibus nixi sunt, quae vocales finales εα contrahunt: *ἀγυιέας καὶ κατὰ συναίρεσιν ἀγυιᾶς* Steph. etc., aut finxerunt nominativos *ἀκλεεύς, δυσκλεεύς* etc., quorum fictores designavi in Parall. 235, aut etiam accusativum pluralem *ἐϋκλειᾶς* sumserunt singulari Attico *εὐκλεᾶ* per synecdromen quandam assimilatum esse. Hos igitur omnes patet rationem qualemcunque sequutos esse. Sed fuerunt etiam, qui syllabam ᾱς, ut Herodianus dicit, extenderent *ἄνευ λόγου.* Hos igitur *ἐϋκλείας* scripsisse necesse est, quod Od. XXI 331 unus Rob. exhibet consonanti antepositum, complures vero in Il. l. c. sequente vocali; quae res nonnullos permovit, ut alpha producerent, quod sola arsi effici potuit. Duplicem viam monstrat EM. 392. 22 *εὐκλεής· ἡ αἰτιατικὴ τῶν πληθυντικῶν τοὺς εὐκλεέας καὶ κατὰ συναίρεσιν εὐκλείας* (hoc acc.) *ἢ ἀπὸ τοῦ εὐκλέας ἐπενθέσει τοῦ ῑ.* Synaeresis nomine significat crasin duorum εε in ει, *εὐκλεέας εὐκλεῖας* accentu gravi cum acuto in circumflexum, ut solet, coeunte. Cum hac autem synaeresi saepe certat ea, qua duo εε in eta mutantur, unde natae sunt illae multiplices scripturae vicissitudines: *ζαχρηῶν, ἐϋῤῥῆος, ἀτρῆες,* quod in Parall. 235 adjunxi [1]), et quae proxime ante allata sunt *ἀκλήεις* etc., quod genus crasis Eustathius 907. 54 et alii tropae nomine distinguunt, eaque in uno genitivo *ἀγακλῆος* per omnes libros divulgata est eadem constantia, qua corrivalis in adverbio *ἀκλειῶς*, ceteris huc illuc nutantibus. Iam collatis grammaticorum sententiis quatuor nobis obversantur

1) Hic addi poterat pro *ἐϋρρείος ποταμοῖο* Apollinar. Psalm. CVI 67 in ed. Paris. scriptum esse *ἐϋῤῥῆος*.

horum adiectivorum figurae, una integra in εεες εεας, qua Homerus non utitur, tres affectae, una syncope, altera synaeresi, tertia epenthesi. Syncopae sive exaeresis exempla plurima extant in numero singulari, ἀκλέα etc., pluralis antiquissimum reperio εὐκλέας Pind. Ol. II et Simonid. Epigr. Anth. VII 301, proximum ἀγακλέας Antimach. Frgm. LVII, ἀκλέες Callim. Del. 295, atque vix alium auctorem habuerunt illi, quos Eustathius 669. 3 producit: τὸ ἀκλεές ἐπίῤῥημα εἶναί φασιν, ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὡς ἀγακλέες κατὰ ἔλλειψιν τοῦ ἑνὸς ε. Sed ἀκλεές illud adverbium esse inter omnes constat. Syncope cum epenthesi consociatur, si εὐκλεῖας illud pro εὐκλεέας dictum accipimus epsilo extrito, iota addito. Crasis vel duo εε prima in ει sive η miscet, εὐκλεῖας, vel secundum cum tertia vocali, sive ε sive α, εὐκλεεῖς, εὐκλεᾶς, quorum syllabae mediae, quia versus illi longam poscunt, iota inseritur, unde nascitur affectio conduplicata, quam proprio nomine κρᾶσιν ἐπένθεσιν appellare possumus. His autem variis flexibus quantum operae insumserint veteres doctores et quo successu, ostendere non supervacaneum duxi. Quae praeterea Spitznerus in Exc. XXII de adiectivis a nomine κλέος ductis disserit, lectu perdigna, sed non huius instituti sunt.

Diaeresin, cuius adhuc nulla facta est mentio, nonnulli invenire sibi visi sunt in syllaba verborum quorundam principali: τὸ εἴργω οἱ παλαιοὶ ἀναλογώτερον κατὰ διάλυσιν εἶπον ἐέργω Choerob. Orth. 182. 41. Εἴργω nunc Homero exemtum est supposito trisyllabo, cuius prima vocalis prostheticis adnumeratur, v. Elemm. I 58. — Ἕεμαι et κέεμαι, quae idem producit, non verba sunt, sed verborum themata [Rhem. 191, infra cap. II §. 2 II A]. Prorsus unicum est dialysis exemplum illud, quod schol. Dion. 797 affert, τὸ η ἀναλύεται εἰς δύο εε: δῆλον δέελον Sic etiam Aristarchus illud explicuit cumque eo nonnulli Ithacae epitheton contextum esse coniectarunt: εὐδίελον (εὐδείελον) ἀντὶ τοῦ εὐδέελον εὔδηλον Apollon. Lex. Hom., sed reiecti sunt [Proll. 106].

Adhuc sermo versatus est in regionibus, quas poetae possident. Sed de syllabis finalibus scriptores quoque soluti in consilium adhibendi sunt. Casuum nominalium unus in εε duplex exit, dualis nominum, quae genitivum in εος mittunt;

hoc autem Attice in $\overline{\eta}$ mutari Ioannes docet Acc. 14. 22 *τὸ ταχέε, πήχεε, πρέσβεε εἰς $\overline{\eta}$ συναιροῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι*, et Choeroboscus de Ton. p. 440. 29 auctorem citans Aristophanem, cuius in exemplaribus circumflecti dicit *πρεσβῆ* (Arist. Frgm. Vol. II 1198), et ex eodem poeta refert adiectivum *τὼ περικαλλῆ*, praetermisit vero *τὼ ξυγγενῆ*, quod critici in Avv. 368 pro *ξυγγενέε* [2]) scripserunt. Eta autem non a natura profectum esse colligitur ex eo, quod dualis tres tantummodo vocales finales recipit, $\overline{α}$, $\overline{ε}$ et $\overline{ω}$, Dionys. Gramm. 632. 17. Compluscula huiusmodi Choeroboscus passim commemorat et Theodosius Can. p. 979. 8, p. 980. 15, vel lecta in libris veterum, vel ad analogiam ficta. Adiectiva trigenera ille contrahi negat, *οὐ γὰρ λέγομεν τὼ ἡδέε ἡδῆ* p. 230. 20, excepto uno *τραχέε*, nam id semel contractum esse ab Ione tragico, sed alio modo: *τὼ τραχεῖ*. Hanc diphthongum paucis quibusdam substantivis reservat p. 164. 15 *ἐν τοῖς δυϊκοῖς τὰ δύο $\overline{εε}$ εἰς $\overline{η}$ κίρναται — σπανίως δὲ καὶ εἰς τὴν $\overline{ει}$, οἷον ταρίχεε ταρίχει, πόλεε πόλει παρ' Αἰσχίνῃ τῷ σωκρατικῷ ἀττικῶς*, unde patescit in sequentibus p. 165. 15 *οὐδέποτε εὐθεῖα εὑρίσκεται εἰς δίφθογγον λήγουσα. Διὰ τοῦτο οὐ κίρνανται τὰ δύο $\overline{εε}$ εἰς τὴν $\overline{ει}$. Πρόσκειται ἐν ἀρσενικοῖς διὰ τὸ ταρίχει, πόλει, ἅπερ οὐκ ἀντίκειται ἡμῖν, ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν ἀρσενικὰ ἀλλὰ θηλυκά, ἄλλως τε καὶ σπάνια, ἅτινα οὐκ ἔῤῥονται (ἐῤῥωνται) εἰς κανόνα* aut post *ἀλλά* excidisse verba *τὸ μὲν οὐδέτερον, τὸ δὲ θηλυκόν*, aut potius illum pro *ταρίχει* scripsisse *τὰ ῥάχει* i. q. *δύο ῥάχεις* *duae spinae* sive *dorsa montis parallela.* Plane praeteritur nomen illud in Anecd. Bekk. 1130 et 1190 *εὑρίσκεται καὶ ἡ $\overline{ει}$: τὼ πόλει παρὰ τῷ Αἰσχίνῃ* etc., ex quo cognoscitur, in Choerob. 337 *ἡ εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν ἔστιν ὅτε συναιρεῖται: τὼ βασιλῆ, τὼ πόλη παρ' Αἰσχίνῃ* scribendum esse *ἔστιν ὅτε συναιρεῖται εἰς $\overline{η}$: βασιλῆ, σπανίως δὲ εἰς $\overline{ει}$: πόλει.* Hoc autem modo librarii in hoc verboso commentario saepius alucinati sunt vocabula ex alio loco in alium transfundentes. Itaque improbamus G. Dindorfii sententiam, qui in Thes. T. VI 1348 A Aeschini et promiscue Atticis *πόλη* tribuit, etsi

---

2) Pro *ξυγγενῆ* Choeroboscus 440. 15 affert *εὐγενῆ*.

grammatici hanc terminationem Graecis generatim adscribunt: *Δημοσθένη, βασιλῆ, πόλη* Choerob. 230. 27 et all. locc. [3])

Nominativos adiectivorum plurales in *εες* exeuntes poetae epici non contrahunt nisi metro cogente: *πρηνεῖς, ἐπιδευεῖς* et apud eundem Homerum *πρηνέες, ἐπιδευέες*. Excepta sunt duo adiectiva *νηλιτής* sive *νηλητής* et *ἀσκηθής*. Illud est in clausula ter repetitum *καὶ αἵ νηλιτεῖς εἰσι* contractione supervacanea, quae nonnullos eo adduxisse videtur, ut aut *νηλίτιδες* scriberent aut *νηλιιέες*, quorum illud in lemmate scholii ad Od. XIX 498 et in Addit. Suidae s. *Νηλιτής* legitur, alterum apud Hesychium *Νηλιτέες ἀναμάρτητοι* *). *Ἀσκηθής* saepius legitur, sed casum nullum ex se propagat praeter nominativum pluralem semel positum in excessu versus: *ἀσκεθέες καὶ ἄνουσοι* pro *ἀσκηθέες*, ut veteres statuunt, per systolen. Ne illi, quod coniecturae proximum erat, *ἀσκηθεῖς* corrigerent, obstitit trium spondeorum antecessio (*νηῶν πημάνθη ἀλλ'-*). Wolfius *ἀσκηθέες* suasit adhibita synizesi, quam reiicit Thierschius §. 193 p. 302. Origo vocis ita alte abstrusa est, ut in neutram partem quidquam decernere audeamus.

Pronomina personalia *ἡμέες* et *ὑμέες*, quae olim apud Herodotum legebantur (v. Bredov. Dial. Her. 282.), Apollonius Pron. 118 nusquam reperit praeter Parthenium *ἀπὸ ποιητικῆς ἀδείας*. — Substantivorum unum disceptatur in Il. XI 151 *ἱππεῖς δ' ἱππῆας, ὑπὸ δέ σφισιν ὦρτο κονίη*, quod Heynius reiecit: „*prorsus insolens forma in poeta Ionico, debebat esse ἱππῆες vel ἱππέες*“. Illud Bekkerus recepit omissa in sequentibus particula *δὲ*, vulgatum retinuerunt Spitznerus et Dindorfius. Nominativo *ἱππεῖς* subvenit vocandi casus *ὦ βασιλεῖς* Hesiod. Opp. 248, quanquam is quoque ab Hermanno impugnatur. Sermo solutus variat pro aetate scribentium; apud scriptores minus delicatos, quos ad Phr. 69 indicavi, offendimus *ἱερέες, φονέες* et adiectivum *ἡμισέες* Arriano tritum, v. Ellendt. T. I 285. Haec diaeresis parum defenditur te-

---

3) Forma nativa est *Ἰσοκράτει τὼ ῥήτορε* Theon. Prog. V p. 210 in Walz Rhett. T. I. In *πόλεε* Thucyd. consentiunt omnes codices.

*) *v. Bekk. ad π* 317 *scrib. νηλείτιδες. Ἀσκηθέες idem ξ* 255.

stimonio quamvis gravi, quo utitur Antiatticista in Anecd. Bekk. p. 98 *Πλάτων Θεαιτήτῳ* (169. B) *Μυρίοι Ἡρακλέες καὶ Θησέες*, id enim tanquam enorme quiddam exsignant. Attici gentilicia vel ut vulgo in $\overline{\epsilon\iota}$ contrahunt vel in diphthongum impropriam *Δωριῇς*, vel in vocalem simplicem *Δωριῆς*, hoc autem ex Ionico *Δωριῆες* compactum putant, ut *Μεγαρῆς* Thucyd. ex *Μεγαρῆες*. Atque hanc gentiliciorum scriptionem criticorum plerique approbant, iota, quod in codd. et edd. saepissime suffigitur, haud timide expungentes: *Δωριῆς, Θεσπιῆς* etc. perinde ut appellativa *χαλκῆς, νομῆς*, v. ad Aj. v. 188. De hac triplici nominativorum conformatione habemus Choerobosci praeceptum in EM. 473. 38 *ἡ εὐθεῖα τῶν εἰς* $\overline{\epsilon\upsilon\varsigma}$ *κυρίων τὰ δύο* $\overline{\epsilon\epsilon}$ *εἰς τὴν* $\overline{\epsilon\iota}$ *κιρνᾷ μόνως, ἐπὶ δὲ τῶν μὴ κυρίων παρ' ἡμῖν μὲν εἰς τὴν* $\overline{\epsilon\iota}$, *παρὰ δὲ τοῖς Ἀθηναίοις εἰς τὸ* $\bar{\eta}$: *βασιλέες βασιλεῖς, βασιλῆς ἀττικῶς*, et paullo strictius in Can. 217. — Vocativi singularis unum subdam, sed maxime memorabile exemplum nominis in $\overline{\eta\varsigma}$ proprii *ὦ Ἡράκλεες*, quo tragici utuntur, cum similibus *Ἐτεόκλεες* etc. *Ἡράκλεις* usu communi sancitum tertiumque *Ἥρακλες*, quod interiectionis vim habet, v. Phr. 640. — Nominibus hisce adiungenda sunt verba, de quibus docte disserit Heraclides apud Eustathium 1892. 40 *τὸ παρ' ἡμῖν ἔπλει καὶ ἔῤῥει παρὰ τοῖς Ἴωσιν ἔπλεεν ἔῤῥεεν τεμνομένης τῆς διφθόγγου, παρὰ δὲ τοῖς Δωριεῦσιν, ὧν τῇ διαλέκτῳ καὶ οἱ Ἀττικοὶ χρῶνται, τὰ δύο* $\overline{\epsilon\epsilon}$ *εἰς* $\bar{\eta}$ *συναιρεῖται: ἔπλην, ἔῤῥην*. Illa Attica quae dicitur terminatio quam saepe a scriptoribus minus scrupulosis neglecta sit, ad Phr. 222 et ab aliis demonstratum est, non solum in imperfecto, sed etiam in imperativo, cuius duplicem speciem Homerus uno conclusit versu Il. X 249 *μήτ' αἴνεε μήτε τι νείκει*. Idem pro $\overline{\epsilon\epsilon}$ substituit $\bar{\eta}$ in tertia persona plusquamperfecti *ᾔδη*, in quo libri concordant, sed id Choeroboscus 562 sq. negat convenire cum dialecto Homeri propria: *Ἀρισταρχειόν ἐστι τὸ ἁμάρτημα· ὁ γὰρ Ἀρίσταρχος εἰδὼς τοῦτο τὸ ἰδίωμα τῆς νέας Ἀτθίδος ὑπάρχειν, λέγω δὲ τρίτου προσώπου, οὐκ ὤφειλεν ἐᾶσαι παρὰ τῷ ποιητῇ ὄντι τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος*, cf. EM. 419. 10, ex quo colligere videtur, Aristarchum *ᾔδει* scribere debuisse. Ad eandem tropen pertinet imperfectum *κνῆ*, si id pro *κνέε* (*ἔκνει*)

positum est, v. Rhem. 27 sq., et duales eiusdem temporis ἀπειλήτην, quod Herodianus tropae adscribit, et cetera, quae ad Buttm. II 255 adnotavimus; δορπήτην, quod Bekkerus introduxit, a Dindorfio relegatum est, sed constat eta infinitivorum πενθήμεναι etc.

§. 3. Conflictio duorum ῑι Latinis perfrequens quam ingrata fuerit Graecorum auribus, facillime cognoscitur ex dativis nominum, quae genitivum in ῑος habent. In his enim duae extremae vocales aut in unam longam contrahuntur (πόλιος πόλι), aut in penultima pro iota recipiunt epsilon (πόλεϊ), de quo Herodianus[1]) ad Il. III 219 οἱ Ἴωνες τούτων τῶν γενικῶν τὰς παραληγούσας προφέρονται διὰ τοῦ ῑ, τὴν δὲ δοτικὴν διὰ τοῦ ε̄, οὐχὶ δὲ διά τοῦ ῑ διὰ τὸ κακόφωνον. Μάντιι trisyllabum, quo Heynius et Spitznerus ad XIII 69 utuntur, nemo dixit, nec simile quidquam, sed aut μάντι aut μάντεϊ, unde factum est commune μάντει literis ε̄ et ῑ in diphthongum contractis. Quae mutatio etsi ad quaestionem de vocalibus brevibus P. I cap. I §. 2 p. 15 sqq. pertinet, tamen hoc loco coniuncte cum prima et secunda specie tractanda est. Prima illa apud Herodotum ceteras numero exemplorum ita superat, ut nonnulli ubique tenendum arbitrentur μάντι, πόλι, v. Bredov. p. 266. Homericorum certissima sunt tria illa, quae Choeroboscus de Ton. 417 affert Θέτι, μάστι, μῆτι, in quibus libri conspirant; sed de κνῆστι Il. XI 640 adnotat Eustathius τινὲς διὰ διφθόγγου γράφουσιν, et hanc codices aliquot praestant XXIV 18 ἐν κόνει ἐκτανύσας pro κόνι, quod sine differentia scriptum est Od. XI 191. Diphthongus redit in quinque sequentibus ἀγύρει, ὕβρει, ὄψει, πόλει, πόσει [Bekk. ἀγύρι etc.], sed duo postrema, si versus poscit, ad nativam formam revocantur: χαριζομένη πόσεϊ ᾧ, quod EM. 136. 17 metro effectum dicit, eademque necessitate expressum αὐτόθ' ἐνὶ πτόλεϊ λίπετ' ἀνὴρ Il. XXIV 707; sed id nonnihil offensionis habuisse indicat scriptura editionum veterum quamvis improbabilis αὐτόθι εἰνὶ πόλει λίπετ' —. Nunc receptae convenit μάντεϊ εἰδόμενος versum inchoans XIII 69, quo in pede alibi leguntur spondei μῆτι, κνῆστι, [Bekk. μάντι] et illi simile adiectivum ἀΐδρεϊ φωτὶ ἐοικώς. Haec

1) Herodorum appellat Eustathius 407. 42.

inaequalitas nobis molestior non aliena est poetae, quem veteres dialecto mixta usum esse perhibent. Unum crasi restitit Διΐ, sed id quoque Pindarus monosyllabum fecit, sicut est in vetere epigraphe Dorica, contra regulam quidem, qua excluduntur dativi tertiae declinationis monosyllabi [2]), sed idem accidit syntheto Διίφιλος ὡς Ἀρηίφιλος καὶ κατὰ κρᾶσιν τῶν δύο ῑι εἰς ἓν μακρὸν Δίφιλος Choerob. Orth. 192. 16. Sic est in Latino *Diphilus*. Quod vero Plato dicit Crat. 399 A, alterum ῑ exemtum esse, redarguit productio syllabae primae, eademque ratione probatur, διιπετής non cum integro Διΐ compositum esse, sed cum corrupto sic ut διοπετής vocali connexiva ō in ῑ longum mutata, cuius locum interdum obtinet diphthongus: διοτρεφής Διειτρέφης, v. Parall. 23.

Cum Homerico Θέτι EM. 448. 25, Drac. 46. 17 propter crasin τῶν δύο ῑι εἰς ἓν μακρόν conferunt Anacreonteum νῆνι, cui conveniens genitivus Ionicus non reperitur, sed νεήνιδος, eademque repugnantia utriusque casus apud Homerum ipsum Θέτι et Θέτιδος, non Θέτιος. Sed hoc Pindarus suppeditat una cum μήτιος, quod Photius s. Μέμφιδος Ionibus tribuit. — Nominum in ετις exeuntium speciem solitam repraesentat κυνηγέτιδι Anth., deserit vero Dianae cognomen, quod illi apposui ad Phryn. 429, τῇ Ἀρχηγέτι Aristoph. Has dativi terminationes in alia causa attuli Elemm. I 292.— Pari cura cautum est, ne in casibus rectis eaedem literae bis continuo audirentur: βιβλίδιον, ἱματίδιον, ὀφείδιον, πολείδιον, v. Proll. 394 [Path. I 281 ex.]. Tum in adiectivis ἀπὸ τοῦ Χίος Χίιος καὶ κατὰ κρᾶσιν Χῖος ὥσπερ δίιος δῖος, Θέτιι Θέτι Epim. II 275. 14, cui Stephanus s. Χίος apponit μῆτι et μάστι. Lubrica est Hermanni correctio Agam. 968 ὑγιΐας pro ὑγιείας nec fidem facit quod addit: *de ὑγιΐα dubitare non sinunt ἱερία et tot alia utramque formam habentia,* nam horum nullum iota duo constipat. Μελίϊνος e vitio natum esse ostendi in Elemm. I 283; a similibus arborum nominibus ἀρία, φυλία, μορία nulla ducuntur metusiastica; a λευκόϊον debebat λευκοΐινος, sed receptum est λευκόϊνος. Antiquae memoriae syntheton est

2) Similis antinomia intercedit inter κιΐ, quod Buttmannus §. 43 in paradigmate exhibet, et κί. Equidem neutrum inveni.

παλίωξις iota longo propter crasin *τῶν δύο ιι* Choerob. Orth. 249. 1.

Hactenus de nominibus. In optativo *ἀποφθίμην* et *φθῖτο* iota modi huius characteristicum sub thematico iota ita alte delitescit, ut nunquam in conspectum veniat. — Regulam vitiat verbum imitativum *ἰΐζειν*, quo Dioscorides usus est fortasse ambiguitatis vitandae causa, quia *ἴζειν* et *ἰάζειν* diversum intellectum habent [I 283]. Certam vero et inexpugnabilem sedem haec epallelia habet in vocabulis quibusdam, quae cum partibus orationis indeclinabilibus composita sunt, primum iis quae praepositiones *διά* et *περί* in principio habent *διιέναι*, *περιιέναι*, *περιίσχειν* etc., quae sermoni soluto consueta neque unquam elisione interpolata sunt praeterquam apud comicos, quos *περιόντες* pro *περιιόντες* usurpasse docent critici Angli ad Vesp. 1020. In tragicorum fabulis unum his simile reperitur, sed nonnullis suspectum *περιιδεῖν* Oed. T. 1505. Praepositiones *ἀμφί* et *ἀντί* non solum a poetis amputantur, v. Elemm. I 290, sed ubivis, ut *ἡμί* quoque in *ἡμίαμβος*, quod ante alias vocales omnes syncopen recusat; contraria *διίαμβος*, *τρίιππος* infirmantur novitate auctorum [v. Diss. VIII C. I §. 2 n. 1]. Sermo civilis quantopere ab hoc genere iotacismi abhorreat, ex adverbiorum imitativorum conformatione cognoscitur; nam quum omnia iota in penultima habeant: *δωριστί*, *λυδιστί* etc., alpha acceperunt *ἰαστί*, *Διαστί*, *χιαστί*.

§. 4. $\overline{οο}$ vocales quam facile coalescant, promtissime cognoscitur ex substantivis secundae declinationis bisyllabis, quae nescio quo auctore *ὁλοπαθῆ* vocantur. Horum quinque subministrat Homerus: *θρόος*, *νόος*, *πλόος*, *ῥόος* et *χνόος*, quorum unum semel metri causa contraxit *νοῦς*, Attici vero in sermone civili omnesque curate scribentes non illa solum, sed etiam *μνοῦς*, *χοῦς* et tria, quae Herodianus Mon. 14. 35 inter perispomena refert, *κνοῦς*, *χροῦς*, *φλοῦς*, omisso *χλοῦς*; *χροῦς* ille Ionibus tribuit; *σοῦς* eodem loco additum incertum est nomen sit an vocabulum. Hesychius addit *χλοῦς* et *πνόος* non contractum. De illo tamen inopinato intercedit EM. 677. 1 *τί δήποτε γόος καί χλόος μὴ ἐποίησε γοῦς καὶ χλοῦς ὥσπερ πλοῦς καὶ νοῦς;* sed rationem huius discrepantiae poscendam esse negat: *καὶ φαμέν, ὅτι τὰ ἀπαθῆ οὐκ εἰσὶ διηνεκῆ· ὅθεν*

οὐδεὶς ἐγκαλεῖ τοῖς ἀπαθέσιν, ἀλλὰ τοὐναντίον ὑπὲρ πεπονθότων ἀπολογοῦνται. Sed alio loco 452. 55 pro exemplo non contracti vox supponitur longe diversa: *διὰ τί, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ πλόος γράφεται πλοῦς, μὴ καὶ ἀπὸ τοῦ γόος γοῦς καὶ θοός θοῦς*, et quaestionem solvit eo, quod utrumque propria quadam nota distinctum sit; nam a nullo illorum derivari verbum in ‾αω perispomenon, a *γόος* vero *γοᾶν*, et quod ad *θοός* attinet, id esse unicum nomen bisyllabum in ‾οος acuto sono finitum, sed gravari rursus in syntheto: *Πάνθοος Πάνθους*, quae cuncta a Choerobosco mutuatus est 244. 22. De *γόος* quod dicit, non universe valere probant verba *χλοᾶν* (nisi hoc a *χλόη* repetimus) et *χνοᾶν*, sed haec tamen insolentiora sunt, quam quae cum *γοᾶν* conferri possint. *Γόος* igitur et, quod illic quoque restituendum est, *θοός* unica sunt bisyllaba in ‾οος. Hoc *θοός* Herodianus 41. 29 accentus causa adnotandum putavit: *τὰ εἰς ‾ος καθαρὰ τῷ ‾ο παραληγόμενα φιλεῖ βαρύνεσθαι: κόος, σόος, ἰόος, χνόος, γόος, πλόος, ῥόος, θρόος· διὸ καὶ τὸ ζόος παρ' Ἐπιχάρμῳ οἱ πλείους ἐβάρυναν. ὁμοίως καὶ τὸ σόος. τὸ θοός ἀντικρὺς ὀξυνόμενον μονῆρες· τὰ δὲ αἴτια τούτων ἐν ἑτέροις δηλοῦμεν.* quidnam causae commentus sit, suspicari licet ex Choerobosci loco affecto 245. 8 *μόνον τὸ θοός ἐκ πάντων τῶν δισυλλάβων τῶν διὰ τοῦ ‾οος ἀπὸ μόνου τοῦ ‾θ ἤρξατο· τὸ γὰρ θρόος ἔχει τὸ ‾ρ μετὰ τὸ ‾θ.* Eorum, quae Herodianus l. c. composuit, primum *κόος* dubium est utrum appellativum sit, quod Lehrsius subiicit, an nomen insulae, de quo mox. Crebra vero sunt syntheta diverse scripta, *ἀντίξοος, δορυξόος — ξους*, quae cum ingenti multitudine similium coacervavi eorumque flexus lubricos in omnibus casibus gradibusque explicui primum ad Phr. 143 [234], tum propter multiplicem crasis et syncopae synemptosin in Elemm. I 316. Crasis apud Homerum duo exempla sunt, unum certum *χειμάῤῥους*, quod metro datum est, alterum coniectura quaesitum *εὔξους*, qui nominativus non legitur, sed hinc profectum esse oportet casum secundum *ἐΰξου δουρὸς* Il. X 373, si quidem sic ut criticorum nobilissimi scribimus acuta penultima; Ptolemaeus vero *ἐϋξοῦ* scripsit, contractionem in genitivo natam putans nominativo integro *ἐΰξοος*, quo Homerus uti

assolet; synizesis ἐύξοον, quam edd. ante Wolf. exhibent, illi nullam mentionen faciunt. — In parte synthetorum priore substantiva, quae hic attigimus, non inveniuntur praeter duo νουθετεῖν et νουβυστικός, quibus Nonnus affinxit non contracta νοοβλαβής, νοοσφαλής, et πλουδοκεῖν a Cicerone, ut videtur, fabricatum, et ab alio nomine βουθυτεῖν, βούνομος etc., quae epici posteriores pariter ad integritatem revocant: βοοσσόος, βοοκλόπος — Adiectivorum simplicium, quae bisyllabiam excedunt, duo gradum servant, ὀλοός et ὄγδοος. quod Homerus ne metro quidem urgente contraxit Od. VII 261 ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἔτος. sed potius synecphonesi usus est; nec quisquam offendit praeter Dindorfium; is enim [etBekk.] δὴ ὀγδόατον edidit duobus vocabulis per synaloephen iunctis. Pro aetate et indole scriptorum variant ἀθρόος et δίκροος, quod nonnulli cum verbo (κρόω) compositum putant ut ὀρνιθοκόος, θυοσκόος, πυρκόος. Plurisyllaba nulla sunt praeter quae ab uno verbo audiendi ducta sunt ἀνήκοος, βαρυήκοος etc. Haec autem tot locis confirmantur, ut contracta suspicionem effugere non possint, qua facile liberatur ὀξυήκους Galen. de Med. p. Locc. III 644 T. XII [1]) et si quid simile incidit; τοῖς ὀξυηκουστάτοις Sext. adv. Phys. I. c. 65. 566, quod Bekkerus p. 406, 26 inoffensus transmisit, fortasse relinquendum est scriptori memoria dissimilium εὐνούστατος, εὐπνούστατος etc. in errorem inducto. — Denique diphthongus illa interdum nascitur ex compositione vocum, quarum una ō in exitu, altera in principio habet. Id certissime constat de praepositione πρό quae quum elidi non possit, crasin subit non solum apud poetas scenicos: προὐφείλειν Eur.[2]), προὐμόσας Aesch., quae videri possunt metro concessa esse, sed etiam προὖπτον apud Thucyd., quanquam idem cum aliis πρόοψις dixit et προορᾶν, unde EM. φρουρός (ut ἐπίουρος) factum esse sumit, et φροῦδος e πρόοδος vel potius πρὸ ὁδοῦ γενόμενος. — Aliae orationis partes in sermone poetico vocalem

---

1) In Thesauro perperam affertur ex T. XIII 404. Rectum πολυήκοος legitur in proximis.

2) Matthiae p. 153 cum alia admiscet a causa alienata tum mendosum προὔφειλες Vesp. 3, quod Elmsleius correxit.

interdum servant: λευκοόπωρος, vulgo remittunt: λεύκοφρυς, unum miscet Λυκόοργος Λυκοῦργος, utroque enim modo eundem hominem appellat Homerus Il. VI 130 [Λυκόεργος cum digamma Bekk.] et Nonnus quoque XX 152, 181. Ancaei vero pater Λυκόοργος vocatur ab Apollonio I 164, II 118, ubi a prima manu epsilon superscriptum est ad indicandum Λυκόεργον, atque sic etiam unus Vind. exhibet et plures in oraculo de Lycurgo Spartano Herod. I 65. Id antefert quidem Thierschius §. 184 n. 12, nihil dubitans, quin Λυκόεργος in Λυκοῦργος contractum, ex hoc autem Λυκόοργος distractum sit contra regulam τὰ διαιρούμενα εἰς ταὐτὰ διαιρεῖται, ἐξ ὧν καὶ συνίσταται Choerob. 862. Quae regula non labefactatur exemplo Herodoteo διπλέη, quod Buttmannus §. 60 adn. 8 ex διπλῆ diectasi quadam Ionica factum dicit, nam a διπλόος ducendum fuisse διπλόη. Et dicitur quidem ita, sed substantive tantum ut ἁπλόη quoque, adiectiva autem errore quodam viae assimilata videntur materialibus χρυσοῦς, χρυσῆ etc., et sic Homerus ipse διπλῆ τριπλῆ, τετραπλῆ, etsi masculine dicit διπλόος. Denique διπλῆ scriptum est alio loco, v. Bredov. 248 ult. Naturae proximum est Λυκόοργος, unde Λύκοργος fit recisa vocali connexiva, Λυκοῦργος contracta, atque hoc aptius viri nomen quam Λυκόεργος sive Λύκεργος, quomodo neminem dictum novimus, sed multos Λυκόφρων, Λυκομήδης etc. Simplici ὀργή Homerus quidem non utitur, sed multa sunt apud eum syntheta simplicibus destituta. — In declinatione nominum οο geminatum unus ostendit casus secundus tritoclitorum in ους exeuntium βοός, ῥοός, χροός etc. Quod Choeroboscus 273. 3 de uno horum praecipit τὸ βοός οὐδέποτε κιρνᾶται, valet de omnibus et huius ordinis vocabulis et iis quae scriptores ineruditi huc transfuderunt: τοῦ νοός, τοῦ πλοός, Phryn. 453. — Substantiva in ω et ως excurrentia a Graecis unquam in οος deflexa esse negat universe Buttmannus §. 49 adn. 3, Mehlh. §. 171 not., spreta grammaticorum auctoritate, qui Λητόος Σαπφόος ab Ionicis dici affirmant, Choerob. 332. 14 et al., sed infirmantur eo, quod Herodotus ipse constanter contractis utitur, v. Bredov. 236. Idem vero Choerob. in alio libro mihi inaccesso, quem Ahrensius in Dial. Dor. 238 memorat, Doriensium nonnullos sic

loquutos esse testatur, nixus fortasse Dorico *ἀόος*, quod Pindaro iam diu restitutum est. Hoc autem obtento nihil obstat, quominus *ἠοῦς* affectis adiiciamus. Dialecti communis auctori Machoni minime convenit *Καλλιστόος*, quod Casaubonus metri causa proposuit assensores nactus Dindorfium et Ahrensium 511, rectius vero Meinekius Anall. 313 *Καλλιστίου*. — Genitivos secundi ordinis a principio in $\overline{oo}$ finitos esse, ipsumque Homerum *ὅο* et *δήμοο* dixisse concedimus precantibus; sed quia nihil simile legitur, consuetos exitus in numero affectorum referri rationes eae, quae nobis sequendae sunt, non patiuntur. — Quae in paradigmate verborum proponuntur, *ἐχρύσοο*, *χρυσόονται*, scholae figmenta sunt. De voce Democritea *νοῦνται* iterata opera dixi in Rhem. 21. *Λοῦμαι* si apud scriptores populariter loquentes legimus, non dubitamus pro *λούομαι* accipere; de incognitis dubium, utrum hinc contraxerint, an ex obsoleto *λόομαι*. Utrosque discernit schol. Arist. Plut. 657, quo iam Buttmannus usus est in Ind. Anom. 236: *ἐλοῦμεν ἀπὸ τοῦ λόω ἢ ἀπὸ τοῦ ἐλούομεν — ἀττικὸν ἀντὶ τοῦ ἐλούομεν*, non per syncopeu, ut hic dicit, sed crasin [ad Buttm. II 7, Path. I 275, 321 (Phryn. 189)].

$\overline{Oo}$ nonnunquam in $\bar{\omega}$ verti iam prosodiae Homericae explicatores disseruerunt, primum Herodianus ad V 887, ubi *ζώς* a nonnullis male circumflecti ostendit: *μόνον γὰρ τὸ σῶς ἐστι περισπώμενον μονοσύλλαβον εἰς* $\overline{ως}$, *γεγονὸς ἐκ τοῦ σόος, ὡς οἴεται Φιλόξενος, ἢ ἐκ τοῦ σάος, ὅπερ κρεῖττον*. Tum schol. Vict. XXII 332 *ἔφης σᾶς ἔσεσθαι — τινὲς ἐκ τοῦ σόος, ἀλλ' ἔδει σοῦς, τινὲς δὲ ἀπὸ τοῦ σάος· Ἀλκαῖος δὲ* (v. Matthiae ad Fr. VII p. 17) *καὶ τὰ δύο* $\overline{oo}$ *εἰς* $\bar{\omega}$ *συναλείφει*, quibus quae subiuncta sunt verba nihil sani continent, sed Alcaeum suspicor pro *χοῦς* usum esse Dorico *χῶς*, quod grammatici cum Homerico *βῶς* componunt, sed huius alia ratio est [Parall. 87]. *Σόος* (ut illuc revisam) et *σῶς* apud Homerum saepe in eodem versus pede leguntur, sed illud in duobus casibus, et femininum quoque *σόη*, monosyllabum autem, quod in sermone communi sine consorte dominatur, in uno nominativo; *σῶος*, quo nonnunlli recurrunt, ille ignorat et *σάος* quoque, unde Butmannus *σῶς* fluxisse putat, praeter comparativum, v. infra p. 76 et cap. II §. 7. De *χρόος* et *χρώς* du-

bitatur, utrum eorum deformatum sit et quo modo, synaeresi an diaeresi. Causam dubitandi attulit Il. XIII 191, ubi nunc genitivus legitur Herodiano placitus οὔ πῃ χροὸς εἴσατο, veterum vero nonnulli nominativum asciverunt de scriptura discordes, utrum χρόος scribendum sit, quod Didymus Aristarcho assignat, an χρώς, ut Zenodotus [Bekk.], quae sola nominativi species noscitur; bisyllabum producunt grammatici: χροῦς ἐστιν, ὅθεν τὸ χρόος (scr. χροός) καὶ (ἡ δοτικὴ) χροΐ καὶ μεταβολῇ τῆς ου εἰς ω χρὼς ὡς βοῦς βῶς παρὰ Δωριεῦσι Orion. p. 166. 22. Id igitur adscripsit declinationi tertiae, secundae vero schol. Il. XIV 255 Κόων ἔνιοι διὰ δύο οο ὡς σόον διαλύσει καὶ χροὸς (scr. χρόος) εἴσατο. De nomine proprio consentit Stephanus: Κῶς λέγεται καὶ Κόως καὶ Κόως καὶ Κόος διὰ δύο οο. Et cum hoc idem ethnographus comparat Ἄθως εἴρηται καὶ Ἄθοος ὡς Κῶς Κόος, καὶ κατὰ συναίρεσιν Ἄθους [I 472]. Trisyllabo Ἄθοος Arcadius 42. 13 apponit ducis Thracii nomen Πίροος id est Πείροος Ἰμβρασίδης Il. IV 520 in principio versus et Πείροος ἥρως II 844 in exitu, quod Heynius hoc loco restituit pro vulgato Πείρως ut suavius, nec quisquam repugnavit. De Il. XX 484 ἀμύμονα Πείρεω υἱόν Aristonicus indicat, dubitatum esse, idemne significetur, an alius eiusdem gentis ductor: Πείρεω ὁμοίως τῷ Μενέλεω· ἡ γὰρ εὐθεῖά ἐστι Πείρεως· ἐν ἄλλοις δὲ Πείροος λέγεται καὶ Πείρως — ἄδηλον δὲ εἰ τοῦ Θρᾳκός ἐστιν ἢ ἑτέρου τινὸς ὁμωνύμου. Illud sibi persuasit Thierschius §. 184 n. 19. Aristarchea scriptura EM. 138. 3 utitur ad probandum genitivum similem eiusdem auctoris Ἄρεω XVIII 100 οὕτως Ἀρίσταρχος καὶ ἔστιν ἀπὸ τῆς εὐθείας τῆς Ἄρεως τοῦ Ἄρεω ὡς Πείρεως Πείρεω. Sed et illud diverse exprimitur: Ἄρεως sive Ἄρεος et, quod palmam fert, ἀρῆς. De nomine hominis barbari nihil statutum habemus. Quod Duentzerus Zenod. pag. 53 suspicatur, Homerum Πειρέος scripsisse a recto Πειρεύς omnium minime probabile est *).

---

*) *In programm. Condit. Pruss. regn. XVIII Jan.* 1858 *p.* 9 *adiectum est:* „Alia personarum Homericarum nomina ambigua composuit Friedlaender in Dissert. de Homonymis p. 542“ *in Jahn Jahrbb. für Phil.*, 1855, *iterat. in: Zwei Homerische Wörterverzeichnisse Supplem. III eorund. annal. ann.* 1861 *p.* 814 *sqq.*

Faceta est Eustathii coniectura 63. 3, ut σῶς ex σόος, ita πρώρα ex πρόορα extitisse, et adiuvatur quodammodo audaci Aeschyli metaphora Suppl. 697 καὶ πρῶρα πρόσθεν ὄμμασιν βλέπουσ' ὁδόν, sed nemini serio in mentem veniet [v. infra cap. III §. 5].

Cap. II.

De vocalium diversarum ex duabus syllabis in unam confusione.

§. 1. Primo loco memorandum est alpha privativum cum epsilo contractum in adiectivo ἀέκων, quo Homerus per omnes casus et numeros circiter decies utitur sed diverse fingit in duali: τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην, pro quo codd. nonnulli ἀέκοντε praebent, idque Heynius Bentleium sequens Il. V 366 ubique scribi iubet, sed improbatur [probat. Bekk.]; femininum ἄκουσα, quod in H. H. in Cer. versum inchoat, Vossius Atticismis huius poetae adnumerat. Eadem particula soni modo productione cognoscitur in adiectivo, quod Herodianus de Dichron. 297. 15 attigit: τὸ ἀργός ἐκτεινόμενον ἐκ τοῦ ἀεργός ἐστι συναληλιμμένον, sed Homero ignotum est. — Post hunc in lucem emersit eodem modo compositum ἀχήν (ut ἀπτήν) Theocr., unde Hesychius substantivum ἀχηνία repetit, sed Hermannus ad Agam. 400 refutat eo, quod illud alpha longum habet, et mihi quoque ἀχηνία simplex videtur ut ἀχάνεια, quicum non literas solum aliquas ut ἀχήν communes habet, sed etiam significatum vacuitatis. — Simplex ἆθλον legitur in pede primo Od. VIII 160 libris conspirantibus, sed Muetzellius ad Theog. p. 40 hinc ἄεθλον profert per synizesin, idemque Il. XXIV 734 probat ἀεθλεύων, quod Wolfius praetulit contracto, et Boeckhius quoque in Nott. Crit. Ol. VII 63 Pindaro et hoc vindicat et similia ἀέκων, φαεννός. Haec et cetera contractionis exempla Callimachum verborum novorum captatorem pellexisse videntur, ut vices verteret atque ἄμμα diffingeret in ἄεμμα insolita utique dialysi usus [Vol. I 414]. — Atticorum scriptorum usu celebratum est adverbium ἄρδην, et id alpha, ut Herodianus

tradit Dichr. 297. 20, producto vel vi crasis vel ab ortu, siquidem a themate macroparalecto derivatum est, quae dubitatio etiam ad adiectivum ἀρσίπους sive ἀερσίπους pertinet. Ab eadem stirpe profectum est ἀερτάζω, quo etymorum coniectores utuntur ad explicandum nomen Λαέρτης hoc est ὁ λᾶας ἀερτάζων, quod memoratu indignum ducerem, nisi idem Λάρτιος diceretur quasi per misturam, v. ad. Aj. v. 1. — A recto δαήρ, quod cum Homero intercidit, declinatus est genitivus bisyllabus δαέρων in principio hexametri Il. XXIV 769. — Alpha thematicum cum epsilo clitico coalescit in infinitivo verbi bisyllabi ἄμεναι *satiare*, quod Eustathius perperam syncopae tribuit [Path. I 268, et 384]; huic affine verbum dormiendi [ad Buttm. II 124, Techn. 4] pro metri ratione variatur νύκτα μὲν ἀέσαμεν et νύκτ' ἄσαμεν, v. Thiersch. §. 168. 3. — Nomen participii simile φαέθων a poetis Latinis nonnunquam ad bisyllabum reductum est scriptura duplici *Phaeton* et *Pheton*, v. Cort. ad Lucan. II 413. Cervae epitheton *aeripes* Diomedes IV 5. 166 (249 P.) interpretatione falsa pro exemplo *episynaloephae* affert, quam a synaloephe distinguunt, hanc enim dicunt duarum vocalium concursionem, quarum altera eliditur ut *atque ea*, illa vero „*unam syllabam fieri ex duabus, quum aeripedem quinque syllabis dicere debeamus*". — Sed de verbis adiiciendum est hoc amplius, ea, quae alpha breve in prima habeant, ab epicis in imperfecto cum ε finali non contrahi ἄε, λάε, φάε, ἔχραε etc., v. Rhem. 165 et 167, sed contrarium fieri derivatis, quae in futuro vocalem longam accipiunt: ἐτίμα, quae poetae epici nunquam in integrum restituunt ne hiatus quidem vitandi gratia, nedum spondei duplicati vel triplicati: ἐτόλμα ἐνὶ — Od. XXIV 162, φοίτα ἀνὰ — Il. XIII 760, πάντας ἐνίκα Καδμείωνας XXIII 680 [Καδμεΐωνας Bekk.] etc., et sic in ceteris flexibus: αὔδα ὅτι φρονέεις, μνᾶσθαι, ὁρᾶσθαι etc. Haec igitur affectorum nomen exuerunt sicut nomina quoque in ας in duali posita κέρα et si quid simile. — Pro alpha consuetudo communis eta recepit in quatuor verbis, quae in compendiis proponuntur. His propria et meraca Atthis accumulavit tria abradendi et abstergendi verba κνῆν, σμῆν, ψῆν, v. ad Phr. 61, Ellendt. Lex. T. II 976. Horum primum apud Homerum legitur in exitu versus Il. XI 639 ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρόν, pro

quo Aristarchus in ecdosi alterutra *κνέε* posuit vel spondeos fastidiens, vel quia Homero eiusmodi imperfecta nulla concederet nisi verborum iu $\overline{\mu\iota}$ eorumque, quae inter duas coniugationes divisa sunt [p. 58 ex. sq.]; cuius generis unum praebet Homerus *κίρνη* in medio versu Od. XIV 78, ubi Ernest.: *in al. κίρνα*, et XVI 52, quicum convenit *πίτνα* Il. XXI 7, *ἐκίρνα* vero in extremo ter in Odyss. sine discrepantia scriptum. Parum vero inter veteres convenit, utrum *κατέκτα* scribendum sit (alpha producto) a themate *κτάω*, an *κατέκτη*, v. ad Buttm. p. 13 [Diss. VIII C. I § 2]. Imperfectis verborum reduplicatorum in $\overline{\eta}$ desinentibus grammatici apponunt imperativos, quos vocant Atticos: *τοῦ κρήμνημι ὁ παρατατικὸς ἐκρήμνην, ἐκρήμνη καὶ τὸ προστακτικὸν κρήμνη* EM. 537. 39, quod cum similibus *πίμπρη, πίμπλη* ab Homero alienum est, sed verborum bisyllaborum unum hoc deflexit *τῆ*, quod antiqui idemtidem cum *πίμπλη* conferunt, neque omittunt verbum monosyllabum *ζῆν*, quod ille totum ignorat: *ζάω ζάει καὶ κατὰ κρᾶσιν δωρικὴν ζῆ, τὸ παρατατικὸν ἔζαε ἔζη καὶ τὸ προστακτικὸν ζῆ, ὡς τάω ἔταε τῆ* schol. Od. IX 347, Epim. I 181, schol. Od. VIII 477, cf. Rhem. 28 et 130. *Τάε* (si haec est monosyllabi origo) fingitur sicut personae secundae dualis, quae usitatis in $\overline{\alpha\tau\eta\nu}$ et $\overline{\eta\tau\eta\nu}$ praescribuntur. Huius secundi generis Epim. I 191 tria affert Homerica: *προσαυδήτην, φοιτήτην, συλήτην*, omisso quarto *συναντήτην*, quae grammatici Dorice pronunciata dicunt sic ut *ὁρῆτο* pro *ὁρᾶτο*, v. Elemm. I 378. Sed haec missa facimus.

$\overline{Αε}$ et $\overline{αυ}$ non raro commutantur in vocabulis ex eadem radice natis, idque grammatici sic interpretari solent, alterum germanum, alterum ex eo contractum esse. Et ad hoc probandum utuntur exemplis partim ambiguis, partim ineptis, cuiusmodi haec sunt in EM. 170. 56, Epim. II 335. 6 *ἀπὸ τοῦ ἀήρ ἀέρα γέγονε κατὰ κρᾶσιν αὖρα ὡς γρᾶες γραῦς καὶ νᾶες ναῦς* [1]). De primo illo nihil amplius dici potest, nisi *ἀήρ* et *αὖρα* communi niti fundamento. Duorum monosyllaborum, quae sunt huius figurae unica, EM. 598. 14,

1) His scholl. Il. I 133 abutuntur ad demonstrandum adverbium *αὔτως* *frustra* ex *ἀέτως* contractum esse.

unum αἱ γραῦς Buttmannus quoque §. 50. 4 contractum esse putat; sed hic nominativus, quem Atticistae reiiciunt, ad casum primum reflexus videtur, cuius vocali principali ypsilon sese applicuit sicut vau in Latino *ravus*, *gravastellus* *). Alterum a nostro proposito abhorret eo, quod νᾶες, νάεσι non eiusdem dialecti sunt atque αἱ ναῦς, ταῖς ναυσί. — Duo verba, quae his similem speciem gerunt, veterum quidam duplicitur affecta esse constituunt: Ἡρωδιανὸς λέγει τοῦ αὔω (ἰαύω) ὁ ἀόριστος αὖσα καὶ διαλύσει καὶ τροπῇ τοῦ ῡ εἰς ε̄ ἄεσα ὥσπερ καὶ τὸ αὔξεται ἀέξεται EM. 464. 34. Hoc si cum Latino *augeo* et Gothico *auka* conferimus, principalius videri debet, quam poeticum ἀέξω, quo Homerus utitur solo; nec tamen, puto, ignoravit alterum, sed versibus suis aptius reperit, qua ratione Hesiodus ad ηὔξετο compulsus est. — Contrarium schol. Pind. Ol. VII 70 decernit de adiectivo cum verbo composito φαυσίμβροτον φαεσίμβροτον· τὸ ε̄ καὶ τὸ ᾱ εἰς τὴν αυ δίφθογγον συνεῖλε. Poterat idem Homerus facere metro incolumi, sed praetulit alterum, etsi φαέσω non dicitur, sed φαύσω a praesenti φαύω (ἐπιφαύω), cui ῡ mature increvit. Hoc autem si ita se habet, diphthongus dissoluta est non mera dialysi, sed mixta cum trope, quomodo Herodianus l. c. ex αὖσαι primum ἄυσαι, tum ἀέσαι factum esse ait ῡ in ε̄ mutato; sic servatur regula: diphthongos non in alias vocales dirimi quam unde compositae sunt. Ceterum nostri technologi aoristum ἄεσα, ἆσα ad praesens ἀέω referunt adhibita systole, v. Rhem. 191. — Ad synizesin spectat genitivus spondaicus, qui versum Homericum orditur Il. XXIV 769 δαέρων ἢ γαλόων. Bisyllabum *Phaeton* antea disputatum est.

Ᾱη in η̄ mutatur non solum in Dorico ἀδών, ἀδονίς, sed idem fieri sumitur in duabus dictionibus ad communem usum expositis. Sic certe Phrynichus in App. 22 ἀδολεσχεῖν ἀπὸ τοῦ ἄδην — ἢ ἀπὸ τοῦ ἀηδοῦς· οἱ γὰρ Ἴωνες τὴν ἀηδίαν συναλείφοντες τρισυλλάβως γράφουσι· διὸ καὶ ἐξετάθη. Nominis ἀδία memoria non exstat; sed de verbo congermano loquitur schol. Od. I 134 ψιλωτέον τὸ ἀδήσειε· ὅταν γὰρ ἐν συναλοιφῇ τὸ ψιλούμενον ἐν ἀρχῇ φωνῆεν ἐπικρατήσῃ, καὶ

---

*) *cf. p.* 43.

τὸ πνεῦμα ἐπικρατεῖ. Hic igitur ex ἀηδῆσαι factum putavit, idque complures ratum habuere; alii substituunt τὸ ἅδος, quod aliquanto probabilius, sed difficultate neutrum vacat, v. Rhem. 306 et adn. ad Buttm. 99. — Eiusdem fere momenti est δαίμων, quod Archilochus pro δαήμων scripsit, et vulgus grammaticorum daemonas ipsos ita nominatos putat παρὰ τὸ δαίω τὸ γιγνώσκω ἢ παρὰ τὸ μερίζω, sed contractionis nomine abstinent.

Λο in varios mutatur sonos, primum in α in nominibus quibusdam cum λαός compositis, unde non solum Λαοδάμας, sed etiam Λασθένης, Λάκριτος, Λαχάρης, quae sic ut dixi composita esse apparet ex Atticis Λεωδάμας, Λεωσθένης, Λεώκριτος. Easdem vero vocales in αυ mutatas ostendit non solum plebeium λαυπαίκτης, quod verbis Plautinis reddere possumus *scurra urbanus, deliciae popli*, sed etiam heroicum Λαυμέδων, quod nuper Lycophroni redditum est 179, et Latinum *Laudamia*, quod Weichertus de Poet. Lat. Rell. 488 cum similibus affert, hisque congruunt alia urbium mulierumque vocabula: Λαοδίκη, Λαδίκη, Λαυδίκη, *Laudicea*, sed Boeoticum Σαύμειλος potius a Σώμηλος originem habere videtur. Sed quod EM. 579. 20 de eodem illo nomine in altera syntheti parte posito dubitat Μενέλας καὶ Λορύλας ἀμφίβολον εἴτε συγκοπῇ εἴτε κράσει τοῦ α καὶ ο ὡς ἐλέξα, ἐπρία, scientiores, quos Ahrensius nominat Dor. 199, sine dubitatione crasi Doricae assignant [Vol. I 315]. — De iis, quae cum tritoclito λᾶς iuncta sunt, disputari potest, velut de λατόμος, utrum, ut veteres sciscunt, a recto λᾶς derivatum sit, an a genitivo λᾶος λαοτόμος, λατόμος. A genitivo certe pendet famosum *lautumiarum* nomen [ib. p. 304 ex.]. — Ad haec grammatici, quos legimus, non devertunt, sed quaestio habita est de tribus Homericis, quorum unum simplex, duo composita, illud αυ in principio habet, reliqua in exitu: ὥσπερ ἀπὸ τοῦ τ α ν α ό π ο δ ο ς γίνεται τ α ν α ύ π ο δ ο ς κράσει τοῦ αο εἰς τὴν αυ, σημαίνει δὲ σύροντα τὸν πόδα[2]), οὕτω ἀπὸ τοῦ ναῦς ναός γίνεται ναόφι καὶ κατὰ κρᾶσιν „ναῦφιν ἀμυνό-

2) Haec interpretatio magis ad σαράπους convenit et maxime ad σαραίπους, si quis ita dixit ut μαραίπους χαλαίπους.

μενοι“ ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν νεῶν ἀποσοβοῦντες EM. 598. 21, cui assentit Spitznerus ad XIII 700; Buttmanno vero §. 56 p. 200 placet syllabam *φι* primitivae *ναυ* appositam esse; quarum rationum neutra ex analogia aestimari potest; nam *γραῦς*, praeter quod nullum simile exstat, paragogae expers. Syntheton illud quomodo figurandum fuerit, ostendit *ταναόδειρος* Aristophaneum, sed patebant aliae viae: *ταναιμύκης, ταναήκης* sive *ταναηκής*, et quod cum hoc saepe certat *τανυήκης* a verbo ductum ut *τανύπεπλος, τανυσίπτερος*. Non minor luxuriantis sermonis fertilitas clare elucet ex compositione adiectivi eodem modo terminati *ταλαός*: *ταλαεργός, ταλαπενθής, ταλαίφρων* et, id quod ad hanc quaestionem proxime pertinet, *ταλαύρινος* [cf. I 305, 314, 370]. Id Aristarchus simplex aut simplicis instar esse statuit significatione prorsus evanida ut *μελιήδης* et alia huius pleonasticae paragogae figmenta, ad Aj. 931 apposita: — *Τρύφων δὲ σύνθετον τοῦτο ἐκδέχεται παρὰ τὸ ταλαός καὶ τὴν ῥινόν ὁμοίως τῷ ταναύπους* schol. Il. V 289. Hic si tria ultima verba eiusdem Aristarchi sunt, perspicuum est, hunc ypsilon utrique extrinsecus insinuatum putasse, id quod Eustathius 548. 30 de altero illorum traditum invenit: *ταλάρινος καὶ πλεοναςμῷ αἰολικῷ τοῦ υ ταλαύρινος ὡς ἄρηκτος αὔρηκτος*. Hoc merum est digamma, cuius ille, puto, hic nullam mentionem fecit, pleonasmo contentus, quo crasin enormem effugit. — Huc duo accedunt, unum adiectivum *ἀολλέες καὶ κατὰ κρᾶσιν τοῦ α καὶ ο εἰς α μακρὸν καὶ ἀποβολῇ τοῦ ἑνὸς λ ἀλέες καὶ ἀλές ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ ἐν Χωλιάμβοις* (V p. 156) EM. 59. 47 [Vol I 266]. Alpha breve habet huic affine *ἅλις confertim*, longum *ἁλίζω*, quod ille fortasse ex *ἀολλίζω* contractum putavit.

Plus turbarum concitavit vox rubiginosa, cuius duo casus in Iliade leguntur: *ὀάρων ἕνεκα σφετεράων* et *ἀμυνέμεναι ὤρεσσι*, utriusque autem et derivatio disceptatur et declinatio et scriptura quoque. Genitivum schol. Lips. V 486 inconsiderate refert ad verbum *ἀείρειν*, non simplex illud, quod omnes norunt, sed compositum: *ἔστι ῥῆμα ἀείρειν τὸ ὁμοῦ εἴρειν, ὅθεν ὄνομα ἄορ* etc., cui adstipulantur Heynius et Spitznerus ad XV 680. At vero alpha copulativum, quod ille in animo habuit, verbis barytonis omnino non praeponitur. Nec

probatur hoc illo versu *ἐκ πολέων πίσυρας συναείρεται ἵππους*. Hic enim non *συνείρειν* id est *συνάπτειν* significatur, sed *συνάγειν* sive *συναγείρειν*, idque ipsum indicat scriptura antiqua *συναγείρεται*. In altero loco X 499, ubi Ulixes equos Rhesi captos habenis inter se devincit, *σὺν δ' ἤειρεν ἱμᾶσι*, commode intelligi potest *συνῄρει comprehendit*. Plerique *ἀείρειν* thematico *ἄρω* subiiciunt duas complexo significationes, unam extollendi, quae ex derivatis *αἴρω*, *ἀείρω* cognoscitur, alteram aptandi, iungendi, unde tempora obliqua *ἤραρον*, *ἦρσα*[3]) et paragoga *ἀραρίσκω* etc. [cf. I 42, infra cap. III § 1]. Et huc nonnulli redigunt nomen, de quo hic agitur: *Ὦρος λέγει ὅτι παρὰ τὸ ὁμοῦ ἀρηρέναι γίνεται τὸ ὄαρ* (scr. *ἄορ*) *καὶ κατὰ ὑπέρθεσιν ἄορ* (scr. *ὄαρ*) *καὶ κατὰ συναλοιφὴν ὦρ* EM. 823. 40. Causam metathesis reddere conatur schol. Lips. l. c. *ἔστιν ὄνομα ἄορες — διὰ τὴν σύμπτωσιν πρὸς τὸ ἄορ τὸ ξίφος μετατεθὲν γέγονεν ὄαρες, ἐξ οὗ ὀαριστὺς ἡ ὁμιλία, συναιρεθὲν δὲ ὦρ*. Symptosis exemplum hic fortasse assumsit ex Od. XVII 222 *αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας*. Id enim nonnulli *ξίφη* interpretantur, nihil offensi genere masculino, quod Hesychius hinc enotavit: *Ἄορας ξίφη ἀρσενικῶς*, alii *τὰς ἀπὸ τῶν ἀγώνων λαμβανομένας ἆθλα γυναῖκας*. A sententia neutrum abhorret[4]), sed amphibolia, cuius evitandae gratia ille vocales transpositas esse autumat, in ceteris locis elevatur verbis circumiectis, neque alibi vel gladius *ὄαρ* dicitur, vel mulier *ἄορ*, nisi forte ignotus auctor, quem Hesychius sequitur, *ἄορες γυναῖκες* usurpavit pro *ὄαρες* per tropen. *Τὸ ἄορ* si ensem balteo suspensum indicat, servat memoriam verbi *ἀρηρέναι*, sed si, ut saepius fit, de stricto et erecto dicitur, ad alteram prototypi significationem, quae est extollendi, erigendi, revolvitur; idemque nomen dehinc ad alia

---

3) Homerico *ἐπῆρσα* accedunt *Ἐνῆρσε ἐφήρμοσε* Suid., *Κάταρσον κατάκλεισον* Hesych. et substantivum *πυλάρτης* Hinc differt tollendi verbum *ἦρα*.

4) Tertia est interpretatio ex adiuncto ducta *τρίποδες*, quia tripodes (*ἄπυροι*) et mulieres donorum Homericorum pretiosissima erant: *μέγα κεῖται ἄεθλον ἢ τρίπους ἠὲ γυνή* Il. XXII 164.

arma et insignia, quae quis manu praetendit, translatum esse quodammodo colligi potest ex epithetis (schol. Il. XIV 385, XV 256) δολιχάορος Minervae, χρυσάορος Cereris falciferae, Orphei χρυσάωρ dicti non a balteo, opinor, qui phormingi magis convenit, sed a cithara ipsa, quam prae se fert, sicut alii fidicines hinc χρυσολύραι denominati. Femininum vero, quod hinc natum creditur, arctius cohaeret cum ἀρηρέναι, unde proficiscitur societatis notio. Itaque omnes, qui aliis iuncti et adnexi sunt, vocari poterant ὄαρες, sed usus adstrinxit mulieribus, quae viro associatae sunt: γυναῖκες ὄαροι οἷον ὄαρες (scr. ἄορες) παρὰ τὸ συνηρμόσθαι Apollon. Lex., praecipue matronis, quae virorum quasi appendices et asseculae sunt: ὄαροι αἱ γαμεταὶ οἱονεὶ ὁμόαροι EM. 612. 45. Nec tamen dubitem, quin etiam concubinae et pellices hoc nomen adeptae sint, quae ipsae propter consortium lecti ἄλοχοι vocantur, nunquam vero servae, neque mariti ipsi, quibuscum poetae Latini nomen *coniux* communicant. Ἄορες femininum nullo certo auctore nititur, ὄαροι saepius nec apud Homerum solum legitur de colloquiis familiaribus sublato sexus discrimine, quod in derivatis ὀαρίζειν, ὀαριστύς pariter obteritur[5]). Sed feminas quoque ὀάρους vocatas esse Aristarchus collegit ex genitivo ὀάρων. Nam ex Aristonici verbis ἡ διπλῆ, ὅτι ὄαροι αἱ τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὁμιλίαι, νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ γυναικῶν, patescit eum hoc femininum ad eandem cum masculino declinationem retulisse, hoc est secundam. Alii propter discrepantiam intellectus ὠρέων scripserunt, quod ille aut ignoravit aut, quia in nullo antiquorum exemplarium invenit, aspernatus est; dativum autem huic aptum ὤρεσσι non necessarium habuit in ὀάροισι mutare, etsi vocalius erat, sed, ut videtur, metaplastis adnumeravit sicut Choeroboscus 348. 8 ἔστιν ὄνομα ὄαρος καὶ ὄαροι καὶ κατὰ μεταπλασμὸν γίνεται ὄαρες καὶ κατὰ δοτικὴν ὀάρεσι καὶ κατὰ κρᾶσιν τοῦ ο̅ καὶ α̅ ὤρεσι, ὤρεσσι. Mi-

5) Ab ἄορ nihil derivatum, cum ὄαρ nihil compositum est. Schol. Pind. Isthm. V 51 (48) huc revocat Μέμνονα χαλκοάραν — τὸν χαλκῷ ὁμιλοῦντα τοῖς ἐναντίοις, sed rectius lexicographi nostri pro χαλκοάρας accipiunt, cui simile est χεριάρης eiusdem poetae.

nimum auctoritatis habet ἀόρων in cod. Apollonii congruens eorum arbitrio, qui ἄορ primigenium, ὄαρ metathesi adulteratum putarunt. Hanc detrectantibus brevior patescit via, si ita dicimus, duas literas alpha et rho ad substantiam vocis pertinere, his autem antepositum esse omicron copulativum ut ὄζυξ pro ὁμόζυγος, v. Elemm. I 86, cui alibi ᾱ succedit: ἄλοχος, ἀκοίτης. In casu recto ὄαρ indictum fuisse indicium capimus ex Choerobosci verbis 345. 7 εἰς ᾱρ οὐκ ἔχομεν θηλυκὰ εἰ μὴ τὸ δάμαρ, neque alius legitur numeri singularis casus, sed fictione grammatica nominativus ille fundamenti loco supponitur monosyllabo ὦρ. Hoc autem ne pro nativo et integro haberetur, obstitit enormitas catalexis [6]): εἰς ω̄ρ οὐκ ἔχομεν θηλυκόν· βούλονται δέ τινες ἀναπλάττειν ἐπὶ τοῦ ὤρεσσι εὐθεῖαν ὦρ (hoc acc.) κατὰ κρᾶσιν τοῦ ᾱ καὶ ο̄ (scr. τοῦ ο̄ καὶ ᾱ) εἰς ω̄ ὥσπερ κρείττονα κρείττω, ὧν ἐστι καὶ Ἡρωδιανός Choerob. 347. 16. Crasis haec sive, ut Orus l. c. *) vocat, synaloephe transfluit ad verbum derivatum ὠρίζειν. Sed iam omnia, quae de ἄορ, ὄαρ, ὦρ dici possunt, plene ordinateque perscripta sunt.

Ad hanc nebulosam familiam vergit etiam epitheton, quo Homerus Scyllae pedes exornat δύο καὶ δέκα πάντες ἄωροι, ab interpretibus Graecis varie explicatum. Unus κρεμαστοί *penduli* reddidit, quo significantur pedes ex trunco corporis Scyllaei suspensi, ungulati nimirum ferarum ritu sic ut praedam arripere possint, bini unam [7]). Id Nitzschius

---

6) De feminino ἡ ἐέλδωρ, quod nonnulli ἐέλδω scribi volunt, alias dictum est [Parall. 219, Diss. VIII C. V § 2], v. Lehrs. ad Herodian. p. 111.

7) Ab eodem verbo ὄζοι ἀπήωροι Hom., id est ἀπαιωρούμενοι, Ἀστέρες οὐ πολλὸν ἀπήωροι Arat. 395, schol. ἀπηρτημένοι, Vossius minus recte ἄπουροι, quod ab illo tantum differt, quantum a σύνουρος *finitimus* συνήορος *comes*. Pro κόνις πηλοῦ ξύνουρος Aesch. Ag. 495 (473) Karstenius scripsit ξύνωρος ad significandum σύνορος. Sed correctio parum necessaria et in Hesychii glossa, quam apponit, Σύνωρον σύμφωνον ἢ συγγενῆ, illud non cum substantivo, quo τέτρωρον in Inscr. id est *quadrifinium* coniunctum est, sed ex συνάορος contractum ut τετράορον τέτρωρον, sed a verbo, unde lyra δαιτὶ συνήορος Odyss. i. e. *accinens* et συνάορος *coniux* Eurip. etc.

*) *In EM. l. supra l.* 823. 40. *Ceterum cf. Elemm. I* 517 *sq. (Parall.* 78.)

approbavit idemque mihi aliquanto lectius videtur quam *informes* Lehrsio placitum in *Populaere Aufsaetze* p. 77, id enim nullam figurae imaginem legentibus subiicit. Quod vero illi adiiciunt, Atticos quoque quadrupedum pedes priores, quia humeris laxius adhaerent, *ἀώρους* nominasse, praepostere colligitur ex Philemonis versibus F. LI a, ubi herus servum increpat, quod *πόδας ἀώρους* e macello auferre iussus attulerit *ὀπισθίους*. Hic enim loquitur glossarum affectator Lexiphanis similis et ob hanc cacozeliam a comico, ut opinor, derisus. — In decursu huius operosae consultationis occurrit Eustathius, qui insolito *ἆρ* aequiparat *ὦλξ* in omni memoria inauditum, subnixus ille accusativo incomparabili *ὦλκα*, de quo nihil aliud dici potest nisi usitatis *ἄλοκα, αὔλακα* via quadam abstrusa affictum esse, v. Parall. 111 [Vol. I 233]. In *λξ* omnino vox nulla desinit, v. ibid. 168. — Ab alia stirpe natum *ἄωρος somnus* in bisyllabum *ὦρος* abiit, v. p. 78 sq.

Eadem crasi contactum videtur adiectivum *σῶς ἀπὸ τοῦ σάος* Joann. Acc. 7. 31, nam quod hoc ipsum non legitur, minoris momenti est quam necessitudo, quae inter *σαόφρων* et posterius natum *σώφρων* intercedit. Sed non consentit scriptor synagogae in Anecd. Bekk. 347. 18 *ὥσπερ ἀπὸ τῆς σῶος εὐθείας γίνεται σῶς μονοσύλλαβον καὶ ἡ αἰτιατικὴ σῶν, οὕτω ἀπὸ τῆς ζῶς* (sic) *ἡ αἰτιατικὴ ζῶν καὶ κατὰ σύνθεσιν ἀείζων* [v. p. 65 et cap. II §. 7], et huic adiungunt ex eadem dialecto Attica repetitum *ἀείνων*, quod si in uno reperiretur genere neutro, crederet aliquis ex *ἀεὶ νῶν* corruptum esse, quomodo in libris scribi solet, v. Fritsch ad Rann. v. 146, sed saepe etiam *ὁ* et *ἡ ἀείνως* legimus, et verbo *νάω* Attici omnino non utuntur, sed adiectivum *ἀείναος* contraxerunt. *Ἀείζως* vero, quod Mehlhornius §. 142 d. huc trahit, alio pertinet [Parall. 88]. — Verba huius ordinis epici numeris accommodant per crasin: *κατέκλων*, v. Rhem. 165, quod in soluto sermone ita fixum est, ut pro lege valeat.

Haec de syllabis primariis sufficiunt; secundariae continentur terminationibus nominum verborumque, quas compendia scholastica in tabulis flexionis exhibent ordinate descriptas, quare hic duntaxat speciminis loco attingentur. Sic igitur sese habent genitivi primae declinationis, quorum ali-

quos indicavi in Elemm. I 256 apposito Herodiani iudicio: *βῶ ἀντὶ τοῦ βόα ὡς Βορέαο Βορέω*, quod schol. Il. XV 214 et Eust. 1013 minus apte explicant *Ἑρμείω ἰωνικῇ συγκοπῇ τοῦ Ἑρμείεω καθὰ καὶ Βορέω ἐκ τοῦ Βορέεω δι' εὐφωνίαν.* Tum in eodem casu nominum neutralium in $\overline{\alpha o}$ *γήραος — ρως*, tum in participiis *ἑσταότες — ῶτες* et in indicativo temporum historicorum *πέραον, ἐσκίαον, ἐφοίτων, ἐνώμων*, v. Thiersch. §. 220 n. 71, in quarto pede ante dispondeum *ἑείσω μυθήσασθαι* Il. IX 645, *ἔν τισι τῶν ὑπομνημάτων ἑείσαο διῃρημένως* [Bekk.], *quo versus volubilior decurrit,* Spitznerus ait, et in quinto *μήσαο θυμῷ* XIV 253, *ὑπελύσαο δεσμῶν* I 401, nec tamen *ἐκτήσα' ἄκοιτιν* Od. XXIV 193, sed cum crasi *ἐκτήσω*, quod Thierschius l. c. cum aoristo verbi barytoni *μέγα κλέος ἤρα' ὀπίσσω* Od. XXIV 33 consistere posse negat et iam Barnesius aequare studuit plene *ἤρω* scribens. Quod Od. XVIII 176 *ὃν σὺ μάλιστα ἠρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι* verbo circumflexo adscriptum est *γράφεται ἤρω*, dubium reddit, utrum illi, qui ita scripserunt, imperfectum esse voluerint: *ἠράεο* et omisso epsilo *ἤραο ἤρω*, an aoristum *ἠράσαο, ἠράσω*, tum sigma Ionice exemto *ἠράω* crasique iterata *ἤρω*, accentu propter exaeresin illam in primam remoto.

Cum *ἑείσω* Matthiae §. 206 p. 470 confert Il. XV 18 *οὐ μέμνῃ ὅτε τ' ἐκρέμω ὑψόθεν*, sed hoc ad alium verborum ordinem pertinet, quem Choeroboscus Can. 882 indicat: *τὸ ἐκρέμω οὐκ ἀπὸ τῶν εἰς* $\overline{\omega}$· *εἰ γὰρ ἦν οὕτως, ἐκρεμῶ εἶχεν εἶναι ὡς ἐβοῶ*, quae repetit EM. 324. 7, Epim. I 171, paroxytonon autem *ἐξαιρέσει τοῦ σ ἰωνικῇ καὶ συναλιφῇ* effectum tradunt.

$\overline{A}$ et $\overline{\omega}$ si coartantur, vulgo $\overline{\omega}$ praevalet: *γεγαώς γεγώς*, sed in nonnullis nominibus vincit vocalis anceps, et hoc nonnullis antiquius videtur et verius, aliis contra. Gentis nomen triplex circumfertur *Ἰάν, Ἴων, Ἰάων*, quorum primum et accentum ancipitem habet et quantitatem. Arcadius illud adnumerat oxytonis in $\overline{\alpha\nu}$ exeuntibus *Παιάν, Ἀλκμάν* etc., quod neglexit Hermannus in adnot. ad Aesch. Pers. 925 (945) *Ἴανες* scribens, et hoc loco alpha ab Aeschylo correptum esse animadvertit; id enim poscit versus antistrophicus, sed

contrarium est Herodiani decreto de Dichr. 283. 10, masculinorum in $\overline{\alpha\nu}$ $\overline{\alpha\nu o\varsigma}$ exeuntium $\bar{\alpha}$ longum esse, quod apparet e casibus auctis Ἀκαρνᾶνες, Εὐρυτᾶνες, Ἀτιντᾶνες etc., et huc etiam Ζυάνες transformandum est, quod Goettlingius affert Acc. 63. Proparoxytoni, quod Hermannus posuit, unum simile novimus Γίνδανες, quod Herodoti codd. plerique oggerunt [cf. Parall. 190]. Illorum trium gentis Ionicae nominum quodnam antiquissimum sit, varie decernitur. Eustath. 954. 53 Ἰάονες dialysi Boeotica ex Ἴωνες transfiguratum existimat, Stephanus vero ἐκ τοῦ Ἰάων τὸ Ἰάν, sed fieri potest, ut eodem seculo ab aliis aliter appellati sint, cuiusmodi metaschematismi et paraschematismi cognoscuntur potissimum ex andronymicis. Haec Homerus uno modo terminat: Ἀλκμάων, Ἀμυθάων, Λυκάων, Ἱκετάων, Ἀρετάων, nusquam Ἀλκμάν, Ἀμυθάν, Παιάν aut aliud huiusmodi, gentemque Thessalicam non Αἰνιᾶνες vocat sed Ἐνιῆνες. Quantum licentiae alii huic generi tribuerint, prae ceteris ostendunt duo fabulosa nomina τὸ Ποσειδῶν διαιρούμενον φυλάττει τὸ $\bar{\omega}$: Ποσειδάων Ποσειδάωνος· τὸ δὲ Τυφών (sic) συστέλλει: Τυφάων Τυφάονος EM. 772. 38. Illud ab Homero ad ceteros epicorum propagatum est, unde contractum videtur trisyllabum, quod sermoni penitus infixum est. Huic Choeroboscus 299. 26 subiungit Τυφῶν, quod in libris saepe acuto finitur sono, sed circumflectendum esse docent Grammatici, v. Elemm. I 230 [cf. p. 278 n. 3 et 327 ex], idque convenit diaeresi, qua tonum retrahi dicunt, Rhem. 188. Volubiliorem formam adoptarunt Homero aetate proximi. Homerus ipse non Τυφάονι dixit, sed Τυφωέϊ. Duobus hisce Choerob. l. c. subdit syntheta Ἀγλαοφῶν, Ἱπποκῶν, Δεξικρῶν παρὰ τὸ κρείω, unde est nomen plenius Δεξικρέων. Hoc ad sequens caput pertinet; Ἀγλαοφῶν non dubium, quin eodem modo compositum sit quo εὐφαής et proprium Εὐφάης. Poeticum Δημοφόων sic ut Καλλικόων, Ἱπποθόων, quae Herodianus Mon. 10 (p. 27 L.) huc confert, diectasi tribuenda sunt, vulgo recepta Δημοφῶν etc. crasi [v. §. 5 IV]. Sed universum genus exposui in Proll. 40. — In exitu huius disquisitionis succurrit simplex Ἰαωλκός, quo duo antiquissimi poetae usi sunt, et eodem accentu Ἰωλκός [Vol. I 405]. — Si nomen ὦρος in usu fuisse constaret, id ex ἄωρος coactum diceremus potius quam

ut EM. 117. 16 ἄωρος κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ᾱ· ἄωρος γὰρ ὁ ὕπνος. Καλλίμαχος ἤλασα ὦρον ἄπο, καὶ Σαπφὼ μέλας ἄωρος, sed corrigitur ἤλασ' ἄωρον, quod ab ἄω ductum videtur, unde ἀωτεῖν, ut a θέω, θάω (θεάομαι) θεωρός, v. ad Aj. p. 404 not. 6 [Path. I 20]. — Πυλωρός et θυρωρός solita ratione composita sunt sine vocali connexiva, cuius in locum Homerus substituit alpha vicarium πυλαωρός, θυραωρός. — Δυσώδης et εὐώδης neque ex — αώδης, ut Choerobosco visum 436, confecta esse concedimus, neque syncopen passa, ut EM. 401. 28, sed consuetae ectasi attribuenda sunt ut πανώλης et similia. — Proprio Χρυσάωρ Hesiodus pro bisyllabo usus est per synizesin, sed mutat Muetzellius p. 94. Haec de positionibus rectis.

De vocabulorum flexu nihil memoriae proditum est praeter quod Gregorius dicit p. 577 τὰς ἀπὸ τῶν εἰς ᾱι εὐθειῶν γενικὰς διαιροῦσιν οἱ Αἰολεῖς: Νυμφάων, μελισσάων, quibus similes genitivi secundae et tertiae declinationis νησάων, Κρητάων, Σειρηνάων ex ignotis poetis afferuntur in schol. Il. XIX 1, cf. Ahrens Dor. 229, atque hoc pleonasticum alpha Apollonius in Lexic. applicat nomini generis neutri: Ἐά τὰ ἀγαθά· σημαίνει δὲ καὶ τὰ αὐτοῦ· παρεμπέπτωκε δὲ τὶ ᾱ διὰ τὸ μέτρον ὥσπερ βλεφάρων κυανεάων, et Eustathius 1363. 55 ad pronomen refert servato spiritu aspero: ἑόν τὸ ἴδιον, similiterque quae quis proprie possidet Latine *bona* vocantur. In illis vocibus, quas Gregorius memorat, vera et propria agnoscitur genitivi forma, cui supervenit contracta, quae dominatur in verbis τιμῶ, ἐτίμων [Vol. I 407].

§. 2. I. Epsilon cum alpha et eta varie sociatur, sive illud in syllaba principali positum est, sive post eam. Illo modo comparata sunt quatuor nomina primae declinationis, a quibus Herodianus operis luculentissimi initium duxit, γῆ, νῆ, πλῆ, Ῥῆ. Horum unum in communi usu positum est, cetera Ionica vocat, νῆ opiniosi quidam Homero ipsi gratificati sunt φάει νῆν ἀμφὶ σελήνην scribentes Il. VIII 555, sed a νέα νῆ processit νεάτη ἡ ἐσχάτη, κατὰ κρᾶσιν νήτη ἡ τελευταία χορδή schol. Soph. Aj. 1118. Nomen deae apud Homerum monosyllabum est, sed epsilon servat οὓς τέκε Ῥέα, quod nonnullis offensioni fuisse

ostendit librorum quorundam scriptura *οὒς τέκε Ῥείη* [1]), vulgatae vero calculum adiicit Herodianus Il. XV 187 *οἱ μὲν ἐκτείνουσι τὸ ᾱ, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπιῤῥήματος συστέλλουσιν, ἵνα δακτυλικὸν γένηται ὡς τὸ „πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα“* (III 237), *„ἀνδρόμεα κρέα“* (Od. IX 347), *„εἵσατο τεύχεα“*, quorum ultimum non legitur, sed *ἕπτατο τεύχεα* Od. XXIV 534. — *Τεάν* monosyllabum est Pind. Nem. IV 127.

Εα in *ᾱ* contractum esse nescimus; *μνᾶ* enim non ex Ionico *μνέα* ortum videtur, sed a verbo *μνάω* (Rhem. 7), illud vero a stirpe verbali, unde *μνεία* pendet. — E proximo accedunt substantiva declinationis imparisyllabae in *εαρ*, quorum unum designat Herodianus ad Il. IV 46 *τὸ κῆρι, οὐδέτερον ὅταν ᾖ, προπερισπᾶται· ἐκ γὰρ τοῦ κέαρι συνήλειπται.* Alterum subiungit Choeroboscus Can. 381 *ἔαρος καὶ κέαρος καὶ κατὰ κρᾶσιν ἦρος καὶ κῆρος*, et de Ton. 408 *κέαρος καὶ ἔαρος καὶ κατὰ συναίρεσιν ἤγουν κρᾶσιν ἦρος καὶ κῆρος.* De hoc contrarium iudicat Terentianus de Metris L. II v. 653 *magis nativum esse.* Utrum verius sit, neque ex etymo cognoscimus, quod Graeca lingua non praebet, neque ex aetate auctorum. Homerus uno genitivo usus est et hoc tribrevi *ἔαρος*, Hesiodus vero *ἔαρ* et *ἔαρος* per synecphonesin extulit; adiaereton primum legitur in H. H. in Cer. 455, quod frustra attentat Schneidewinus ad Ibyc. 87. His addam *φρέαρ* a verbo *ῥέω* derivatum cum genito *φρητῶν ὡς σητῶν* Choerob. 461. 33, et deminutivo *φρήτιον*, alterum *στέαρ στῆρ, στῆρος* apud scriptores infacundiores; Homerus unum *στέατος* extulit modulo trochaico. Si valet regula *ἡ εὐθεῖα οὐ διαλύεται*, bisyllaba primitivorum loco duci oportet [Parall. 75]. — In *εας* unum exit *κρέας*, unde compactum *κρᾶς* Hesychius affert, sed non constat, cuius sit dialecti; *κρῆς* Doricum dicitur.

De prosapia verborum huc arcessitur imperfectum verbi substantivi, de quo longas ambages nectit Choeroboscus 866 primitivi loco ponens *εἶν*, hinc autem diphthongo *ει* in *η* mutata extitisse *ἦν* et omisso una cum *ν* iota ineffabili *ἦ*, quo Atticos proprie uti ait, Iones vero hoc dissolvere in *ἔα*.

---

1) Nemo *κρῆ* scribere sustinuit singulari *κρῆς* confisus, neque fuit qui *Ῥῆ* Pherecydeum Homero affingeret.

Eadem pressius et adstrictius schol. Plat. Symp. p. 37 B (258 Bekk.) et alii. Nobis satis est duas noscitare huius temporis formas, bibreve ἔα (ut ἐτίθεα), quo Homerus utitur metri gratia, et ᾖ, quo Attici nonnunquam pro ἦν sive ἤμην. — Aoristum ἑάφθη Aristarchus ad ἕπω retulit ex εἵφθη natum ratus dialysi singulari, ut in EM. dicitur οὐ γὰρ εἰς ε̄ καὶ ῑ διελύθη οὐδὲ εἰς δύο ε̄ε̄, ἀλλ' εἰς ε̄ καὶ ᾱ. De his augmenti mutationibus diximus Elemm. I 56 sq. — Synecphonesis exemplum praebet participium ἐγχέας, *quod Anacreon et Xenophanes duabus extulerunt syllabis* Meinek. Delect. 192. Sed de partibus orationis declinabilibus satis.

Particularum unam nobis in memoriam redigit schol. Dion. Gramm. 967. 5 ἀπὸ τοῦ εἰ ἂν ἐγένετο ἐάν καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπεὶ ἂν ἐπήν ὡς κυνέα κυνῆ, quibus accedit ἐπειδάν, eaque omnia alpha longum habent sicut ἄν quoque ex ἐάν contractum, quod ipsum nunquam pro una syllaba accipitur, v. Meinek. ad Com. Frgm. T. IV 613. Homerum uno ἤν usum esse constat. — Alterum est adverbium, quod Herodianus homonymo Ῥέα subiicit; nam illud quoque quandoque monosyllabum fit: ῥέα μὲν γὰρ βριάει etc. retento epsilo praeter Aeolicum ῥά, quod nonnulli ῥᾷ scribunt *).

Hactenus de epsilo thematico. Sequitur secundarium, cuius par inconstantia. Ordinem declinationum sequenti prima sunt nomina propria in ε̄ᾱς, η̄ς ut Κισσέας καὶ κατὰ συναίρεσιν Κισσῆς Herodian. ad XI 223. Homerus celebrat Ποδῆν υἱὸν Ἠετίωνος, cetera duplicitur effingit, Ἑρμῆς saepius, semel Ἑρμέᾳ ἐξήγγειλεν Il. V 390 [*cum Barn. et Thiersch.* Bekk. Ἑρμέῃ], quod quum Herodianus cum bisyllabo Αἰνέας componat XIII 541, sequitur pro spondeo

*) *Cf. Diss. VIII cap. VII. De iisdem his particulis nescio quo errore in alienissimum locum devenit haec disputatio:* „Ad partes orationis indeclinabiles si oculos reflectimus, primum in conspectum venit particula conditionalis ἐάν, quae dupliciter contrahitur: ἄν et ἤν. De his grammatici nihil amplius admonent nisi quod Suidas tradit, Thucydidem post ἤ potius ἐάν ponere quam ἤν, quo solo utitur Homerus, v. Klotz ad Devar. 451. Alterum est adverbium ῥέα — ῥᾶ, si sequimur scripturam Apollonio displicitam Adv. 566. 26 ἀφορμὴ τοῦ δίχα τοῦ ι γράφεσθαι ἐγένετο ἡ τοῦ ῥέα συναλοιφὴ τοῦ ε καὶ α εἰς μακρὸν α συνῃρημένων. Alii probabilius fingunt prototypon ῥαΐς, unde ῥαΐζω, ῥηΐδιον".

acceptum esse. — Eundem modulum habet venti nomen *Βορέης καὶ Ζέφυρος* versum inchoans IX 5. Hic Dindorfius edidit *Βοῤῥῆς* Herodoto familiare, v. Bredov. 217, sed vulgatum sequitur EM. 436. 37 *ὡς Ἡρέας Ἡρᾶς κατὰ συναίρεσιν, οὕτω βορέας βορᾶς καὶ πλεονασμῷ τοῦ ρ βοῤῥᾶς*[2]), quo sermo iuxta cum *βορέας* utitur. Unum eorum, quae post Homerum increbuerunt, affert 265. 12 *ἀπὸ τοῦ Δημέας γίνεται Δημεάδης καὶ κατὰ συναίρεσιν Δημάδης*, sed secum dissentiens *Πυλεάδης καὶ κατὰ συγκοπὴν Πυλάδης, Δημέας Δημεάδης Δημάδης*, quae si vera est originatio, alpha produci oportet, contra vero, si a *Δῆμος* ut a *Πύλος Πυλάδης*, cuius prosodia constat; syncopae suspicio hic nulla [Vol. I 254, cf. *Δημᾶς* et sim. Proll. 505, Phryn. 434]. — Altera classis complectitur feminina in *εα, εη γαλῆ, κωλῆ, ῥοδῆ* etc., illud ab ignoto principio ductum, ceterorum origo in promtu est. Haec autem partim substantiva sunt ex adiectivis facta, partim adiectiva. Illius generis sunt nomina pellium *κυνῆ, παρδαλῆ, λεοντῆ* etc. [Parall. 338 sq.], quorum uno utitur Homerus restituta forma nativa, hoc est *κυνέη*. Arborem fici quomodo appellaverit, dubium est; pro *συκαῖ* Od. VII 116, XI 590, XXIV 341 nunc *συκέαι* scribitur, ut Barnesius iussit, mensura eadem; sed nominativum singularem *συκῆ* Bekkerus retinuit Od. XXIV 246 a Dindorfio dissentiens, nullo ad metrum discrimine, nisi quod prima vocis syllaba contra quam in ceteris in thesi posita est. — Alia crasis modo intercedentis, modo cessantis exempla subministrant scriptores Homero posteriores, quos enumeravi ad Phryn. 78. Synecphonesis apparet in bisyllabo *Νεμέα*, quod Meinekius affert Delect. 199. — Alterum genus constat ex adiectivis materialibus. Horum duo Homerus praebet integra *ἀργυρέη* et *σιδηρέη* Od. IV 293, sed hoc trisyllabum est Hesiod. Theog. 764 per synecphonesin, qua *χρυσέη* bisyllabum fit apud utrumque poetam, ut nunc quidem scribitur; editiones veteres *χρυσῆ* exhibent, et in suis libris ita invenit [? loc. corrupt.] Epim. I 443 *παρὰ τῷ ποιητῇ εὕρηται τὸ μὲν ἐντελὲς ἰωνικῶς „Δῶκεν δὲ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ“* (Od. VI 79), *τὸ δὲ κατὰ συναλιφὴν „Οὐδ' εἰ*

---

2) Sic et Attico *στεῤῥός* epsilon decessit, rho accessit [v. Vol. I 252].

χρυσῆ Ἀφροδίτῃ" (Il. IX 389). Hic igitur a synaloephe, quam nos crasin vocitamus, distinguit τὸ ἐντελὲς χρυσέῃ, et hoc fortasse nonnulli plene et integre pronuntiari voluerunt ypsilo correpto, quod Goettlingius ad Hesiod. Scut 199 fieri posse praecise negat, sed posterioribus concedendum videtur, v. Spitzn. Prosod. 110, Ellendt. Lex. Sophocl. T. II 970. In Il. XVIII 222 ὄπα χάλκεον Αἰακίδαο Zenodotus terminationem masculinam in femininam χαλκέην pervertit. Contractionis vestigium nullum, sed praevalet apud Atticos et in hoc nomine et in similibus, quae undique comportavimus ad Phryn. 207 *). — Eorum, quae metusiastica dici non possunt, unum synizesis ditioni subiectum est ἀργαλέη οὐδέ ποτ' ἐσθλή Hesiod. Opp. 640. Hermannus Elem. Metr. 52 dubitat, utrum tres primores syllabae integre pronunciandae, quarta cum vocali quae sequitur colliganda sit, ut saepissime ἢ οὐ, μὴ οὐ. neque contra valet, quod Goettlingius opponit de hypostigme pausae indice, qua synaloephen impediri putat; nam illa haud raro interponitur dictionibus synaloephe copulatis **). Verum tamen simplicior videtur prior ratio. Crasin autem ne advocemus, prohibemur eo, quod adiectiva in αλεος exeuntia non contrahuntur praeter quae pelles significant παρδαλῆ, ἰξαλῆ etc. — Ὀρνιθέη κεφαλή Arat. 272 incertum est, utrum iota breve habeat, ut saepe primitivum ὄρνις in casu recto, an epsilon mutum.

Declinatio secunda nullum subministrat causae nostrae complementum praeter ὀλοπαθῆ ὀστᾶ, κανᾶ, ὧν ἡ κρᾶσις ἐν τῇ εὐθείᾳ τῶν ἑνικῶν ἐγένετο Choer. Can. 161, EM. 489. 19. Hoc plus emolumenti praebent casus obliqui tertiae declinationis, de quibus alii alias disseruerunt sparsim et intercise omissisque veterum iudiciis, quae hoc loco reponam. Nominum in ευς non purum tria affert Herodianus de Genit. 238 T. III τὸ Τυδῆ καὶ βασιλῆ παρ' Ὁμήρῳ κατὰ συναλοιφὴν καθάπερ Κηφέα Κηφῆ. Βασιλῆ Homero Hesiodoque ignotum primum invenitur in oraculo apud Herod. VII 220, alterum extat Il. IV 384 ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν. Atque huic schol. XV 339 comparat Μηκιστῆ δ' —, aut enim duas vocales terminales

*) *V. dissert. de orthogr. Gr. inconst.* §. 2.

**) *V. epilog de interpunct. cum encl. et synal. coni.* §. 5.

$\overline{\epsilon}$ et $\overline{\alpha}$ more Dorico in $\overline{\eta}$ contractas esse: *Τυδέα Τυδῆ*, aut terminationi Ionicae, quae eadem epica sit, detractum esse alpha: *Τυδῆα Τυδῆ*, additque *τινὲς δέ φασι κἀκεῖνα μὴ κατὰ συναλοιφὴν εἶναι ὡς „Ἀχιλῆ ὤτρυνε, Πηλῆ ἱκέτευσε“*, quorum exemplorum prius nescio unde sumserit, alteri (XVI 574) [Bekk.] Spitznerus et Dindorfius contra Thierschii sententiam apostrophum reddiderunt in libris omnibus custoditam ut saepissime *Ὀδυσῆ'*, atque sic etiam ille scripsisse videtur *μη κατὰ συναλοιφὴν τοῦ* $\overline{\epsilon}$ *καὶ* $\overline{\alpha}$, *ἀλλὰ κατ' ἔκθλιψιν τοῦ* $\overline{\alpha}$ [v. Diss. VIII cap. V §. 2.]

In $\overline{\epsilon\upsilon\varsigma}$ purum quae exeunt Herodianus ab Atticis in alpha contrahi docet de Dichron. 291. 17 *χοᾶ, Ἐρετριᾶ, Πειραιᾶ*, et Harpocratio p. 4. 14 *τὸ ὁλόκληρόν ἐστιν ἀγυιέας καὶ κατὰ τὴν ἀττικὴν διάλεκτον ἀγυιᾶς καθάπερ Μηλιᾶ καὶ παραπλήσια λέγουσιν ἐν συναλοιφῇ*, et Jonnes de Acc. p. 20. 30 *Ἐρετριέας Ἐρετριᾶς κατὰ συναίρεσιν περισπῶνται παρ' Ἀθηναίοις* [3]), quos ipsos aliquando inter se dissensisse colligitur ex librorum fluctuatione perpetua.

Nominum in $\overline{\eta\varsigma}$ accusativum poetae posteriores non aliter terminant quam ut vulgo fit: *ἀγχινεφῆ, ἀρτιπαγῆ, ἡδυφαῆ, ἡμιθανῆ, θηρομιγῆ, κοιλοφυῆ, μουνογενῆ* et sic etiam Apollonius *τῷ δ' ἄρα νηκερδῆ* II 482 et *ἅρπην εὐκαμπῆ* III 1388 syllaba ultima sub ictu posita, Homerus vero dactylum praetulit non solum in quinto pede: *νηκερδέα βουλήν*, sed etiam in quarto: *εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ*, raro ille crasi usus: *ἀκραῆ Ζέφυρον* Od. II 421, quod iterat Orph. Arg. 1155, et *αἰνοπαθῆ μαλακόν* Od. XVIII 201 summo utrumque codicum consensu. Et ad hoc exemplum Dindorfius in Il. XXIV 267 pro *πρωτοπαγέα πείρινθα* resumsit *πρωτοπαγῆ*, et Hermannus Opusc. VI P. I 165 regulam condidit, si longa syllaba antecedat, terminationem integram $\overline{\epsilon\alpha}$ servatam, post duas vero breves in $\overline{\eta}$ contractum esse et propterea *Τυδέα* scribi opertere et *φιλομμειδέα, Μηκιστέα*, sed *ἀφρογενῆ, κυπρογενῆ* in Hesiodi locis. Sed hoc est incerta incertis probare. Ante vocalem poetae antiquiores alpha elidunt potius, quam ut

3) Pura et non pura confundit schol. Arist. Nubb. 1238 *τὸ χοῦς εἰ περισπᾶται, ἀπὸ τοῦ χοεύς ἐστιν· χοῆς γὰρ ὤφειλεν εἶναι ὡς ἱππῆς.*

crasin admittant: νεοαρδέ' ἀλωήν Il. XXI 346, μενοεικέ' ἐδωδήν Od. VI 76, εὐειδέ' ἀνῆγες Il. III 48; ante consonam Homerus, ut modo dixi, πρωτοπαγέα, Callimachus in exordio versus heroici δημεχθέα χελλῶνα, de quo Choerob. Can. 134. 25 μετρεῖται κατὰ συνίζησιν τουτέστι τὸ ε̅ καὶ α̅ εἰς μίαν συλλαβήν.

Iam veniam ad pluralia. Accusativos in εας exeuntes Homerus modo syllabatim profert, ὀολλέας, θήλεας, ὠκέας etc., modo, si metrum poscit, compressis vocalibus, πελέκεας, ἀσινέας, πολέας, quod Aristarchus contracto πολεῖς praetulisse dicitur, v. Spitzner. ad I 559, et nuper receptum est locis compluribus; tripliciter vero scribitur substantivum πόλεις et eadem mensura πόλεας et quod Bekkerus et Dindorfius receperunt πόλιας [v. §. 4]. — De vocabulis consuetis huc referendum est, quod Choeroboscus tradit 169. 12 τὸ Δημοσθένεις οὐ γέγονε κατὰ κρᾶσιν ἀπὸ τοῦ Δεμοσθένεας· τὸ γὰρ ε̅ καὶ α̅ κίρνανται εἰς η̅: τείχη, βέλη, ἀλλ' ὁμοφωνία ἐστὶ τῆς αἰτιατικῆς τῶν πληθυντικῶν πρὸς τὴν εὐθεῖαν. — Pronominum personalium primum dupliciter modulatur Homerus: ἡμέας τοὺς ἄλλους in principio versus Il. VIII 211 et ἡμέας αὐτούς quasi trisyllabum saepius in pede quinto, nusquam vero Atticum ἡμᾶς, quod nonnulli ex Ionico ἡμέας contractum esse statuerunt, idque Apollon. Pron. 126 non improbat, sed cum Εὐβοᾶς et ceteris pure terminatis conferri posse negat [I 241 et 421]. — Frequentissima Homero sunt neutralia in εα, quae si metrum excedunt, alpha ante vocalem eliditur: κήδε' ἐφῆπται, τεύχε' ἄριστα evitata crasi, cuius duo tantum obrepunt exempla in schol. BL. ad Il. II 423 collata: τὸ κνίση Ἀρίσταρχος οὐδετέρως ἀκούει καίτοι εἰπὼν οὐδὲν ἀδιαίρετον εἶναι τῶν εἰς ος ληγόντων οὐδετέρων παρ' Ὁμήρῳ κατὰ τὸ πληθυντικόν, ἀλλ' ὥσπερ τὸ τεμένη ἀδιαιρέτως εἴρηκεν, οὕτω καὶ τὸ κνίση. Huic opponitur, neutrum τὸ κνῖσος ab Homero alienum esse, neque id illo loco in nostris libris legitur, sed femininum. Hoc igitur circumscripto unum relinquitur trisyllabum τεμένη νέμεται Od. XI 185, quod Dindorfius retinuit, a Bekkero desertum. Utriusque scripturae meminit schol. Harl. τὸ τεμένη σεσημείωται ἀδιαιρέτως ἐξενεχθέν· Ἀρίσταρχος τεμένεα. Hesiodus usum

Homericum sequitur, sed Apollonius, Aratus, Nicander et suppares saepissime excedunt ἄνθη, βένθη etc. scribentes *contra antiquorum consuetudinem* Hermannus ait ad Orph. 822, sed non perpetuo; Quinto Koechly ἕλκε᾽ ἀκειόμενος vel sine codd. vindicat et τεύχε᾽ ἐπιβρομέουσιν IX 221, v. Praefat. p. LII. De his nihil certi habemus; nam et librarios credibile est plus semel a terminatione prisca improvide aberrasse ad eam, cui in usu loquendi audiendique assueti essent, neque adeo mirandum, poetas ipsos nonnunquam huc esse relapsos. Homericorum carminum concinnatores crasin ne in clausula quidem versuum facile admiserunt; pro χάλκεα τεύχη Il. XXII 322, quod Wolfius ex editionibus veteribus propagavit, Bekkerus ex uno libro ascivit τεύχεα. Huic Herodianus, ubi de Ῥέα disputat, apponit Πολυδεύκεα neglectis similibus Διομήδεα IV 365 et θεοειδέα III 450, cuiusmodi pauca apud recentiores reperiuntur: ὁμομήτριον υἱέα Maxim. Catarch. 186, ἐνδήμοισι προσηνέα Leonid. L. VII 440 [4]). Huiusmodi versus nonnulli hypermetris contribuerunt alpha finale non solum oculis, sed auribus quoque perceptum esse sumentes, alii fortasse duas voces, quarum una versum finit, altera inchoat, synaloephae vinculo iunctas esse: Διομήδε᾽ || ἑσταότ᾽ IV 365, θεοειδέ᾽ || ὀφθαλμοῖσι III 27, 450; sed infringitur haec ratio interpositione consonae: θεοειδέα· || θάμβησαν δέ XXIV 483. Itaque acquiescimus in synizesi.

De verbis promuntur pauca: οἱ Ἀττικοὶ τὸ $\overline{ε}$ καὶ $\bar{α}$ οὐ συναιροῦσιν εἰς $\bar{α}$, ὅτε μὴ καθαρεύει τὸ $\overline{ε}$ ὡς ἐπὶ τοῦ ἱέασι ἱᾶσι, ἀλλ᾽ οὐκέτι τιθᾶσι Apoll. Pron. 126. De his verborum in $\overline{μι}$ personis tertiis Choeroboscus 861 affert Apollonii et Herodiani decreta contraria, quorum neutrum sectamur, sed potius ita censemus, neque τιθεῖσι ex τιθέασι contractum, neque hoc ex illo distractum esse, sed utrumque ex τίθενσι (τίθεντι) procrevisse νῦ litera modo in $\bar{ι}$, modo in $\bar{α}$ abeunte [cf. cap. II §. 5 II]. — Diphthongum $\overline{ει}$ in $\overline{εα}$, hinc in $\overline{η}$ translabi docent plusquamperfecta: ἀντὶ τοῦ ἐκεχήνειν οἱ

4) Μεγιστέα sive Μεγιστῆ, quod Jacobsius ad Anthol. p. 221 et alii huc referunt, in cod. Μεγίστην scribitur probatum Meinekio Vindic. Strabon. 243.

Ἴωνες κατὰ διάλυσιν κεχήνεα καὶ ἐκεῖθεν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκεχήνη κατὰ κρᾶσιν τοῦ ε καὶ α εἰς η ὡς τεύχεα τεύχη Choerob. 602, EM. 386, et per eosdem gradus ab *ᾔδειν* primum *ᾔδεα*, hinc *ᾔδη* deducit additque de imperfecto *ἔα* quae supra retulimus.

Ab his omnibus seclusum habemus substantivum generis neutrius, cuius duae vocales extremae *εα* in *η* corrumpuntur in dativo *Δέλητι* (hoc accentu) *δελέατι* Hes. et deminutivo *δελήτιον*, quod ex Sophrone affertur, cf. Parall. 75. Haec cum bisyllabis concinunt, quibus supra usus sum, *φρέαρ* etc.

Εη in *η* transit in coniunctivis quorundam verborum barytonorum in *εω*, *μὴ ἐγχῇς* Arist. Vesp. 616, *ἐὰν δῇ* et alia, quae propter syncopae speciem proposui in Elemm. I 243. His simile *ἤνπερ κῆται* nostri critici in duobus Homeri locis receperunt pro *κεῖται*, quod qui defundunt, subiunctivum interdum ad indicativi formam recidisse rentur ut *ἐὰν δεῖ*, *ἐὰν ζεῖ*, v. Reisig. Coniect. in Aristoph. 44 et Dindorf. Thesaur. T. II 1036. — Adiectivorum unum huc convenit *θεουδής*, siquidem id cum verbo timendi, quo *ἀδεής*, compositum est, epsilo vel exciso vel contracto, v. Elemm. I 242. De *νηλής ἀνελήμων* brevi post *).

II A. *Τὸ ε καὶ ο τριχῶς συναιροῦνται ἤγουν κίρνανται, εἰς τὴν ου παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις οἷον εὐσεβοῦς, παρὰ δὲ τοῖς Δωριεῦσι καὶ Ἴωσιν εἰς τὴν ευ: Ὀδυσσεῦς, Ἐρέβευς, σπανίως δὲ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις εἰς τὴν ει: πλεῖν, δεῖν* Choerob. 157. Postremis in Elemm. I 474 adieci propria *Κλειγένης, Πλεισθένης* **), nec muto sententiam, licet refragetur Mehlhornius p. 91. His comparatis Matthiae §. 240 p. 597 *κεῖμαι* ex *κέομαι* natum statuit, veteres vero a verbo commenticio *κέεμαι* repetunt, Epim. I 196. 3, aut anadromen causantur, hoc est personam tertiam *κεῖται* quasi exemplar fuisse, ad quod ceterae fingerentur [v. supra p. 55]. Praeterea Choeroboscus Orth. 241. 9 *Νείλεως παρὰ τὸ Νεόλεως κατὰ*

---

*) *p.* 254. *Adn.*: „Epici *νηλής*, *νηλέϊ* etc., prosa *ἀνηλεής*, *ἀνηλέητος* ut *ἀλής*." *I* 266.

**) *et adiectiva* *ὀρεινόμος*, *ἐλείχρυσος*, *θερειγενής* *cet. ib. p.* 473, 476 *(*468*) et multo ante Parall.* 456 *n.* 1 *(cf. Phryn.* 686*).*

κρᾶσιν ὡς πλεῖν etc. [I p. 475]. Certiora desunt. Sed omnium, quae de etymo adiectivi *ζείδωρος* excogitata sunt, veri simillimum videtur *παρὰ τὸ ζεά ζεόδωρος*, Elemm. I 304, vel a *ζειά ζειόδωρος* et omissa vocali connexiva *ζείδωρος*.

B. Easdem vocales poetae saepe in $\overline{ευ}$ contrahunt, primum in genitivis pronominum: *τὸ τοῦ κατὰ διάλυσιν γίνεται τέο, συναλειφόμενον δὲ τεῦ ὡς ἐμοῦ ἐμεῦ, σοῦ σεῦ* Epim. I 400. 2. Pronomen tertiae personae, si monosyllabo opus, uno modo scribitur *εὗ* ut Il. XIV 427 *οὔτις εὗ ἀκήδεσεν*, non *ἕ'*, neque magis *σέ', ἐμέ'*, sed vel *σεῖ'*, vel sine apostropho *μνήσῃ ἐμεῦ ὅτι μοι* Od. VIII 462, quam inconstantiam Bekkerus [ed.I] et Dindorfius non gravate tulerunt, Thierschius vero §. 164. 11 b elisionem undique exterminat[5]). Ante consonam legitur *μή σευ νῦν ἔτι πατρός* Il. XXI 475 in thesi positum, sed *καί σευ φίλα γούναθ' ἱκάνω* Od. XIII 231 et al. in arsi. — Verborum duo in memoria versantur *νέομαι νεῦμαι* et *θρέομαι θρεῦμαι*, illud epicis celebratum, ab Homero inde usque ad postremos, praecipue in participio *μετανεύμενος* Nonn. XXIX 7, Mus. 205, *διανεύμενος* Marc. Sid. 76. — Continuo sequuntur nomina. Arcadius 130. 20 inter accusativos monosyllaborum circumflexos refert *θεῦν τὴν θέσιν* (scr. *θεόν*) *κατὰ κρᾶσιν*, sumtum illud ex Callimachi hymno Dorico; nominativi meminit Herodianus Mon. 6. 9 *τὸ δὲ θεύς ἐν συναλοιφῇ ποιητικόν*. Id non legimus, sed syntheta *θεύμοροι* Pind., *θευμορίη* Apollon., *θευφορίη* Dioscor., quibus similia sunt virorum nomina propria *Κλεύνικος, Κλευδίκη, Κλεύμβροτος*, quod in Anthol. App. CCXL in principio versus restituitur, etsi in eodem versus loco *Κλεοσθένης* retinetur Epigr. Append. CCXXVII. Pro Attico *πλεῖν* Herodotus et ceteri Ionice scribentes *πλεῦν* dixerunt; Homerus vero *πλέονες* in primo pede Od. XVIII 247 *διὰ συνιζήσεως τῆς* $\overline{πλεο}$ schol. Hephaest. 183. — Cum verbo *νεῦμαι* schol. Il. XVIII 136 non aptissime confert virorum nomina, quae in declinatu diphthongum in syllaba secundaria acceperunt: *νεῦμαι ὡς*

---

5) Herodianus, quem huius scripturae testem citat, de genitivis Thessalicis (*χαλκοῖο*) loquutus est, unde non sequitur, eum *ἐμεῖ'* etc. repudiasse; haec enim $\overline{ε}$ in paralexi habent, illa $\overline{ο}$.

Διογενεῦς, *Ὀδυσεῦς*. Horum primum Gregorius 298 dialecto Doricae adiudicat, Homero ignotum est[6]), altero semel utitur in extremo Odysseae libro 398, et hic quoque Harl. praebet Atticum *Ὀδυσσέως*, v. Spohn. de extr. Odyss. parte p. 155. Genitivum *Ἰδομενεῦς*, quem EM. eidem adscribit dialecto Doricae, Herodianus suspectat Il. XIII 424 *Ἰδομενεύς τινὲς περισπῶσιν ἀντὶ τοῦ Ἰδομενοῦς, ἄμεινον δὲ εὐθεῖαν εἶναι*, et hanc tuetur librorum consensio. *Πηλεῦς*, quod Gregorius 178 Doricum appellat, Bekkerus in Cens. Wolf. Homero ipsi tribuebat, apud hunc nusquam invenitur, sed pro eo non contractum *διογενὴς Πηλέος υἱός* Il. I 489 et iisdem fere verbis XVI 21 et XIX 216 libris concordantibus praeter schol. *Πηλέως* (sic) *Πτολεμαῖος, οἱ δὲ ὑπομνηματισάμενοι ἰακῶς*, hoc est, puto, *Πηλῆος* [script. a Bekk.] correpta vocis proxime instantis diphthongo, ut Barnesius quoque voluit et postea Thierschius, idque Nauckius adeo scriptura exprimendum arbitratur de Aristoph. 53, sed summo iure praefertur synizesis cum in isto nomine tum in simili, quod bis versum orditur *Μηκιστέος υἱὸς Ταλαϊονίδαο* II 566 et XXIII 678, et hic quoque codices aliquos obsedit scriptio Attica [*Μηκιστῆος* Bekk.]. Quomodo Ptolemaeus haec scripserit, *Πηλέως* an *Πηλέος* arbitrandi potestas nulla datur. — In nominibus in $\overline{ος}$ neutralibus dominatur crasis: Choerob. 392 *παρ' Ὁμήρῳ οὐδέποτε ἡ γενικὴ τῶν εἰς* $\overline{ος}$ *οὐδετέρων εἰς* $\overline{ους}$ *καταλήγει, ἀλλ' ἢ εἰς* $\overline{ευς}$: *Ἐρέβευς ἢ ἐντελῶς: βέλεος, τείχεος, ἄχεος· δύο δὲ μόνα ἐποίησεν εἰς* $\overline{ου}$: *δείους καὶ σπείους, οὐ διὰ τὸ μέτρον, ἀλλὰ διὰ τὴν κακοφωνίαν*, cf. Parall. 25, quorum si auctorem quaerimus, coniecturae proximus est Herodianus. Tria regulae contraria *θάρσους* Il. XVII 573, *θέρους* Od. VII 118, *Ἐρέβους* XI 37 codicum ductu emendata sunt. Quaestio fuit de Il. III 10; Aristarchus scripsit *εὖτ' ὄρεος κορυφῇσι — ἐν ἐνίαις δὲ τῶν ἐκδόσεων ἐκ πλήρους ἐγέγραπτο „ηὖτε ὄρευς“ παρὰ τὸ εἰωθὸς Ὁμήρῳ· ἐκ πλήρους γὰρ παρ' ἕκαστα γράφει ὄρεος*. Hoc fortuitum videri potest; nam in ceteris locis, qui multi sunt, bisyllabum

6) In Il. IX 106 *ὅτε, διογενές, Βρισηίδα κούρην χωομένου Ἀχιλῆος ἀπούρας* nonnulli scripserunt *διογενεῦς κατὰ συναίρεσιν καὶ τροπὴν ἀντὶ τοῦ διογενέος*. Hoc fortasse in scholio illo lacunoso significatum est.

ὄρευς metro validissime repugnat, neque licet ὄρεος scribere per synecphonesin, nam ea ab hoc genere genitivorum aliena est, v. Buttmann. Lexil. II 229. Homericum usum continuavit posterior aetas: κήδευς Nicand. Ther. 2, θέρευς Quint IV 441, v. Koechly ad II 602, et alia quae Muetzellius collegit Theog. 62, sed non constanter: πελάγους Arat. 1024, χάους Quint. III 756, δίψους Oppian. Cyneg. I 299, quibus nemo obviam ivit. — Nominum in ῐς non plus uno huc deductum est: τῆσδε πόλευς ἵνα σοι Theognis 774, quod controversiae expers, sed v. 1039 (1043) pro φυλακὴ δὲ πόλευς φυλάκεσσι μελήσει et aliis aliorum locis certant πόλεως, πόλεος, πόλιος, v. Sturz. ad Emped. v. 365 et Karsten. v. 389. — Item unum adiectivum in ης et id quoque varians; nam pro τηλοπέτευς ἀγέλης in Apollonidae Epigr. Anthol. VI 239 apud Suidan s. h. v. vulgo legebatur τηλοπέτους, codd. vero tres τηλοπέτευς et inter lineas τηλοπέτεος. Analogiae convenientissimum est τηλοπέτευς sive potius τηλοπετεῦς, siquidem nominativum adiectivi τηλοπετής accentu distinguere intendimus a substantivis ὠκυπέτης etc., quanquam sic scripta rursus incidunt in similitudinem eorum, quae cum πίπτω cohaerent, διοπετής, χαμαιπετής [7]).

Verborum flexus perlustranti primum sese offerunt imperativi formae passivae, quarum meminit Epim. I 161 ἔρχεο ἰωνικῶς καὶ συναλοιφῇ ἔρχευ ὡς πίθευ (scr. πείθευ), ὄρσευ, et p. 215. 27 ἵζου καὶ κατὰ διάλυσιν ἰωνικὴν ἵζεο καὶ δωρικῶς ἵζευ. Forma dactylica propria est pedi quinto: ἔνθεο, σύνθεο, ἀποαίρεο, μείρεο, etc. etc., sed eadem cernitur in quarto: ἄζεο θοῦρον Il. V 830, χαρίζεο Od. XIV 387, χάζεο Il. V 440, in primo: ἔγρεο Τυδέος υἱέ X 159, ἔλπεο δειδίξεσθαι XX 432, σκέπτεο XVII 652, ἴσχεο Od. XXII 356. In his omnibus syllaba verbi ultima in thesi posita est sequente consona. Ante vocalem vero obtinet crasis: ἔρχευ, ἐγὼ δέ Il. VI 280, πείθευ [8]), ἐγὼ δέ XIV 235, φράζευ, ὅπως

---

7) Haec in libris saepe confunduntur ut Suid. Ὠκύπτερον ταχυπέτη codd. ταχυπετῆ.

8) Hoc Homerus saepius utitur, πίθευ si legeretur, accentu congrueret cum ἕλευ Il. XIII 294, in quo libri et hic discrepant et Hesiod. Theog. 549, ubi Goettlingius accentum Atticum infert.

Od. XIIII 376, XVI 257, quae in primo pede leguntur; in quinto ἵζευ ἐμεῖο Il. III 162, in tertio ἵζευ ἰών VII 115. Duobus in versibus ultima ictum habet et post se consonam ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδε Il. IV 264 et αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόγον Od. IV 395. In illis, quae allata sunt, contracta et non contracta alternant sine ulla codicum discrepantia, sive dactylus succedit, sive spondeus. Sed si vox proxima vocalem in principio habet, saepe omicron abiicitur: μὴ ψεύδε' ἐπιστάμενος Il. IV 404, παύε', ἔα δὲ χόλον IX 260, εὔχε' Ἀθηναίῃ Od. IV 752. Eodem modo decurtatur secunda imperfecti passivi persona: ἦ μὲν δὴ πρίν γ' εὔχε' ἀρηιφίλον Il. III 430, ἔκλε' ἐπ' ἀνθρώπους XXIV 202, sed plene ἔπλευ ἄριστος IX 54, XVI 29, XXIII 69, 891, ῥύσκευ, ἔχες δ' ἀλόχους XXIV 730, ubi Barnesius, nescio unde, γράφεται ῥύσκε'. Huic contraria est Hermanni sententia ad Orph. p. 723 ἔρχε', ἐγὼ δέ non magis ferendum esse quam 'Οδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ „*vehementer enim secum ipsi pugnassent poetae Graeci, si formas vocabulorum ob id ipsum inventas, ut locum deficientis in versu syllabae explerent, rursus decurtare quam communibus uti maluissent*". Verum ἔρχεο non poetice fictum, sed prototypon est, idque illi, ubi bisyllabo opus, more Dorico contraxerunt, nonnulli vero primitivi memores epsilo in thesi posito elisionis signum adscripserunt; 'Οδυσῆα non ex 'Οδυσῆ productum, sed ex communi 'Οδυσέα natum dicitur per tropen. Synizesis exemplum singulare est πολλὸν ἐδεύεο Il. XVII 142 in fine versus*), sed ea interdum afficit imperfectum activum ἄφρεον δέ multaque similia a Kruegero collecta §. 34. 3 adn. 2, quorum unum ἐφόρεον δμωαί Od. XXII 456 Choerilus Frgm. IV 130 commutavit cum contracto ἐφόρευν, sed Homero pro ἐγὼν ἐλόευν καί — Od. IV 252 ex Harl. substitutum est ἐγὼ λόεον. Participia ille contrahit praeter ἀελπτέοντες, quod Valckenarius nimio constantiae studio adaequavit ceteris καλεῦντες etc.

C. Hinc decedimus ad tertiam crasis speciem $\overline{\epsilon o}$ in $\overline{ov}$. Nomina secundae declinationis simplicia, quae in syllaba prima epsilon habent $\bar{o}$ brevi antepositum, ambas vocales servant illibatas excepto uno omnium augustissimo. Hoc est

*) *Od. XXIV* 323 ἀλλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο *in secunda arsi.*

θεός, quod quia tragici interdum in principio dipodiae secundae pro monosyllabo ponunt, Porsonus ad Or. 393 colligit veteres Atticos id libenter contraxisse. Sed potius statuendum est, duas breves syllabas confluxisse in unam sive longam sive brevem; brevis est Pind. Pyth. I 107 (56) *Ἱέρωνι θεὸς ὀρθωτὴρ πέλοι*, quicum Hermannus contulit Praxillae versum dactylicum *ἀλλὰ τεὸν οὔποτε θυμόν*. Hunc autem Hephaestio refert ad eam synizesis speciem, qua *δύο βραχεῖαι συλλαβαὶ εἰς μίαν παραλαμβάνονται*, et hanc contra ponit Homericae *νέα* (id est *νῆα*) *μέν μοι κατέαξε*, qua *δύο βραχεῖαι εἰς μίαν μακράν*, cf. schol. 152 Gaisf.[9]). Crasin vero manifestam reddunt composita *Θουφάνης*, *Θουκυδίδης* etc. et ordine inverso *ἔνθους*, unde *ἐνθουσιάζω* derivatum est analogiae infestum sed auctoritate maiore. — Cum andronymicis illis congruit Atticum *νουμηνία* [Phryn. 148]. Sed Neoptolemi nomen ubi ad tres redit syllabas, *Νουπτόλεμος* scribendum esse apud tragicos, verissime negat Hermannus, neque magis admittit *Νεπτόλεμος*, sed potius statuit „*epsilon audiri quidem debere, sed ita ut in πόλεως aliisque vocibus ita correptum, ut non sit syllabae loco*". Cum illo herois nomine Buttmannus §. 28 adn. 14 coniungit Homericum *ἐννεόργυιος*, quod Ernestius *ἐννούργυιος* scribere malebat, alii forsitan *ἐννόργυιος* optaverint omisso epsilo ut *ἐννῆμαρ* [cf. I 253 sq. De Buttmanno error.]. — Verum hoc nos traducit ad alteram classem, quae syllabam secundariam variat. Huius specimen insigne praebet nomen *ὀστέον*, quod Moeris Attice contrahi docet *ὀστοῦν*, Leonidas Tar. in *ὀστεῦν* contraxit, neque defuerunt, qui vocalem totam eximerent, *τὰ ὀστά* brevi ultima opudOppianum et syntheta *ὀστολόγος* etc., v. Elemm. I 249. Duplicem duorum syngenicorum figuram dialecto discernit EM. 16. 15 *ἀδελφιδοῦς, θυγατριδοῦς ἀπὸ τοῦ ἀδελφίδεος, θυγατρίδεος γέγονε κατὰ συγκοπήν, οὐχ ὥς τινες λέγουσι, τὸ ἐναντίον ἀπὸ τοῦ ἀδελφιδοῦς ἀδελφίδεος· οὐδέποτε γαρ εὐθεῖα διαλύεται*, quod edictum ex Herodiani scriniis depromtum esse cognoscitur ex iis, quae de *πάϊς παῖς* dicta sunt [p. 5]. Accentum horum nominum ille in

9) *Τεός* illud ex confesso syllaba brevis est, *θεός* anceps.

ultima positum esse dicit e charactere adiectivorum materialium χρυσοῦς etc.[10]), de quibus supra locutus sum. Odysseae proprium est substantivum ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν. — Nominum, quae epsilon in casibus obliquis asciscunt, maxime notabile est ἄστυ ob genitivum synizesi interpolatum ἄστεος, quem Euripides El. 300 in confinio dipodiae primae et secundae posuit πρόσω γὰρ ἄστεος οὖσα, quare a Porsono ad Or. 393 cum monosyllabo θεός confertur; plerumque vero tragici spondei loco utuntur Attico ἄστεως, cf. Bernh. Matthiae Lex. Eurip. I 434. Crasis hic nulla supervenit. Sed πῆχυς genitivum triplicem peperit πήχεος, πήχεως πήχους, sed hic damnatus a Phrynicho. Par abundantia adiectivi ἡμίσεος, ἡμίσεως, ἡμίσους, cuius testes sat multi sunt [ad Phryn. 246 sq.], sed parum probati Herodiano in Excc. ad Phryn. 452, qui adiectiva in $\overline{υς}$ exeuntia contrahi omnia negat. — Eadem lege ὄφις et cetera in $\overline{ις}$ circumscribit EM. 770.

Verba perispomena epici aut non contrahunt aut ita contrahunt ut Iones solent exceptis paucis, quorum vetustissimum est ἀνεῤῥίπτουν ἅλα Od. XIII 78, de quo nihil adnotatum reperio, sed pro τείχε' ἐπόρθουν Il. IV 308 e codd. repositum est ἐπόρθεον. Posteriores utraque utuntur diphthongo, sed tenuiore rarius: ἀντιτοροῦντα H. H. in Merc. 283, quod Hermannus contra codices mutavit, ὁμάδουν Apollon. III 1304 et a barytonis ἀμείβου Phocyl. Nuth. 44, σέβου 217, ἐφέπου Theognis 217 etc.

D. $\overline{Εο}$ in $\overline{η}$ mutatum probat particula πλέον πλήν, unde πλημμελής compositum, quare Iamblichus in Nicomach. Arithm. p. 43 tanquam synonyma iuncit πλημμελής τις ὢν καὶ πλεομελής Etenim quod plus est superatque, idem est ἔξω τοῦ μέλους sive ἐκμελής, *extra modulationis normam*, ut H. Stephanus interpretatur [Vol. I 223 sq.][11]). Νήπλυτος id est νεόπλυτος Bergkius Anacreonti tribuit Fragm. XX correctione probabili.

---

10) Cf. Goettling. Accent. 68. Eadem synemptosis produxit κάνεον κανοῦν, quod natura adiectivum videtur a κάννη sive κάννα derivatum ut ἐρέα ἐρεοῦς.

11) Diu credita aspernatus Hartungius Particc. II 30 πλήν idem quod πέλας esse asseverat.

III. ε̄ et ω̄ non possunt aliter contrahi quam in ῶ. Id raro fit epsilo stirpi infixo, ut est in duobus propriis, quae Herodianus Mon. p. 9. 32 (p. 25 L.) accentus causa apponit, *Δεξικρῶν* et *Ἑρμοκρῶν* ambo cum obsoleto *κρέω*, *κρείων* iuncta unde *Δεξικράτης*, *Ἑρμοκράτης* pendent. Simplex *Κρέων* ubique plene scribitur, sed quasi una syllaba pronunciatur in Soph. Ant. 156, si sequimur veterum editionum scripturam a Dindorfio renovatam. — De participio *ἐκπνέων* Aesch. Ag. 1493 (1461 Herm.) idem dubitat, utrum synecphonesi factum sit bisyllabum an crasi *ἐκπνῶν* ut *ἐὰν δῇ*, *ἐὰν κῆται*, sed hos scopulos enavagavit Hermannus *ἐκπνεύσας* scribens. Sed certum huius modulationis documentum praebet participium in principio versus *πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον* Od. I 183, tertium *δέων*. Aristophanes contraxit *ἀναδῶν* Plut. 589, sed hoc a verbo ad contractionem proclivi. — Nominum tertiae declinationis duo epsilon vocali antepositum habent, id in synthesi interdum vel totum amittunt: *κρωδαίτης ὁ δαιτρός* Hesych., cuius facillis correctio [I 254], vel obscurius promunt: *κρεωπώλης* trisyllabum in Machonis versu; idemque fit in Homerico *ἦμος δ' ἑωσφόρος εἶσι* Il. XXIII 226, quo poeta semel utitur simplici *ἕως* abstinens, et id quoque evitari poterat omissa particula adversativa ut in schol. XXIII 1 scriptum est. Dactylicum Pindaro restituit Hermannus Opusc. T. VII 172 a Schneidewino receptum. Feminum *χρεώ* apud Homerum pro una syllaba valet. — Genitivum *θεῶν* poetae promiscue huc brevitatis redigunt, quare non recte confertur cum nominatico *θεός*, de quo supra dictum est*). — Adverbiorum unum *νεωστί* imminuitur trochaei instar obtinens Eur. Iph. A 601. — Plus turbarum dedit coniunctio *ἕως*. Metricos, qui versum Homericum *ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε* procephalis adnumerarunt, Tzetzes Exeg. p. 60, Eust. 80. 43, manifestum est epsilon syllabatim enuntiasse. Sed quia hoc

*) *In schedula quadam inscripta: Fortass. addenda cum alia multa partim ita exarata vix ut legi aut certe intelligi possint, nullo accentu aut spiritu notata pleraque, tum hoc legitur:* „*Πότνα θεῶν* Eur. Bacch. 367. — Epici et tragici *θεω͡ν*, Goettl. Theog. 44 — *Θεῶν* monosyll. non Hom., sed H. in Cer. 55, ubi Voss. ex Hesiod. Th. —". *Indidem sumta alia quaedam suis locis inserui.*

artificio post primam vocem nullus est locus: τὼ δ' ἕως μὲν ῥ' ἐπέτοντο Od. II 148, ἧσθιε δ' ἕως ὅ τ' ἀοιδὸς XVII 358, alii ad synizesin praeverterunt, quo nomine Trichas 44 illud ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε explicuit duabus primoribus syllabis spondei partes tribuens. Verum haec ratio parum convenit Od. VII 280 νῆχον πάλιν ἕως ἐπῆλθον. Hermannus hoc loco et similibus εἷος olim scriptum fuisse suspicatur per metathesin quantitatis. Haec docti varie disserunt, v. Elemm. I 529. In Sophocl. Ai. 1117 pro ὡς ἂν ἧς οἷός περ εἶ Hermannus mecum scripsit ἔστ' ἄν, alii ἕως ἄν, et nonnunquam dubitatur, utrum librarii has particulas commutaverint an scriptores ipsi eas natura easdem esse statuerint, quod de quibusdam ostendunt Poppo Comm. ad Thuc. VIII 1 et Mehlhorn. ad Anacr. Od. IV 6. Hic recte scriptum est ὡς ἔτι ζῶ, sed Quinto iure restituitur vox Homerica, v. Koechly ad I 195, cf. Goettling ad Hes. Theog. 831. — Verborum unum huc refertur in EM. 350. 31 ἡ μετοχὴ ἐὼν καὶ κατὰ συναίρεσιν ὤν, et mox τὸ ἐὼν ἐντελέστερον τοῦ ὤν [Vol. I 64], quo Homerus semel utitur in accusativo ὄντα, quem suspectum habet Hermannus ad Orph. pag. 824, et subiunctivo ὦσι Od. XXIV 491, Il. XIV 274 improbante Vossio, qui ne Arato quidem v. 902 ὦσι concedendum putavit; sed editores nihil novarunt, neque offendit quemquam inconstantia similium βῶσι Od. XIV 86, κτέωμεν XXII 216 et eodem syllabarum numero στέωμεν Il. XI 348, θέωμεν Od. XXIV 485, quibus in locis editiones veteres et codices nonnulli στέομεν, θέομεν, κτέομεν exhibent [I 426].

Epsilon mobile in penultima habent periectica, quae Atticistae sine eo scribi iubent: ἀνδρών, παρθενών etc. [Phryn. 166]. Dicatalectorum vetustissimum est χαλκεών, cuius accusativus legitur trisyllabus χαλκεῶνα Od. VIII 273 [Vol. I 418]. — Cum topicis hisce Arcadius propter communitatem accentus componit nomen mensis Ποσειδεών; deus ipse Ποσειδῶν dicitur, circumflexa ultima per crasin, qua omissa Ποσειδέων scribitur barytonum in cod. Hes. Theog. 732, idque Goettlingius reposuit. — In numero adiectivorum, quae declinationi Atticae adscripta sunt, reperitur ἵλεως bisyllabum Eur. Hel. 1016 (1005), λεωφόρος trisyllabum Rhes. 884,

λεώφιλος in Archil. Fr. CXC (LXXIII) ter repetitum et ordine inverso Μενέλεως apud tragicos. — Litem faciunt genitivi declinationis primae Ionici. Hodie deserta est metricorum quorundam opinio, Πηληιάδεω ita pronunciatum esse, ut vocales η̄ et ῑ in unam coeant syllabam, epsilon autem suum proprium sonum retineat, v. Trichas p. 44, neque id confirmari potest vetere lectione Od. XXIII 322 ἠδ' ὡς Ἀΐδεω δόμον ἤλυθεν, nam hic nunc ex Harl. receptum est ἠδ' ὡς εἰς Ἀΐδεω, quo vocalis huic terminationi propria ad consuetum redit. Incolumem servavit Callimachus in pentametro νῦν δὲ Διοσκουρίδεω γενεή Fr. CXCII. Sed saepius fit antecedente vocali praesertim iota: Σμερδίεω Simonid. Anth. VII 25, γαλαξίεω, cf. Elemm. I 256, post epsilon vero abiicitur: Βορέω etc., v. Bredov. Dial. Herod. 219 *). — Genitivorum pluralium varia pro cuiusque habitu conformatio. In substantivis pure exeuntibus epsilon cum vocali finali contrahitur: παρειῶν, κλισιῶν, quomodo nunc quidem scribitur pro κλισιέων, et vulgo in H. H. in Cer. 313. Anteeunte consona Homerus epsilon per synizesin effert: ὀθονέων, ἐφετμέων, θυρέων et sic πυλέων quoque excepto Il. VII 1 ὣς εἰπὼν πυλέων, ubi trisyllabum est, quod Thierschius exemplo ambiguo ἐξ ἀρέων μητρός adversus Bentleium defendit. Crasin subiit ῥιζῶν Il. XXI 243, nec mutavit Dindorfius, Bekkerus vero cum Spitznero ῥιζέων contra codices. Nemo sollicitavit δμωῶν Od. XIX 120 et Σκαιῶν, quod natura adiectivum est. Pariter controversa sunt adiectiva. Oxytona quidem in feminino genere accipiunt epsilon synizesi obscuratum: αὐτέων Il. XII 424, πολλέων II 131 etc., eodemque Thierschius revocavit ἀργεννῶν XVIII 529 obsecundante Bekkero; intactum adhuc ἱερῶν ἀπὸ πηγέων H. H. in Apoll. 263, σκολιῶν δὲ δικῶν (sic) Hes. Opp. 264, sed apud Homerum ipsum Il. V 818 nuper Aristarchi auctoritate ἀλλ' ἔτι σέων μέμνημαι ἐφετμέων subditum est pro σῶν, simile masculino pronominis interrogativi ὤ μοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω; Od. VI 119, XIII 200 a

*) *E numero* „fortasse addendorum" *huc pertinet:* „Θάλεω accentu retroacto Buttmann. §. 52 p. 226 (Ἴδεω Hom., Μίδεω Herod.), sed repugnat Βορέω".

nominativo indicto τέος, unde dativus ὅτεῳ Il. XII 428, qui nunc ex Zenodoti sententia receptus est pro ὅτῳ *).

Barytonorum unum sine cuiusquam dissensione sic scriptum est Il. XV 656 νεῶν τῶν πρωτέων, at vero schol. A γράφεται πρώτων καὶ προτέρων καὶ πρωτέων, alter πρωτέων κατὰ συνίζησιν· μέμφεται δὲ Διονύσιος· οὐ γὰρ τὸ πρώτων περισπᾶται. Ergo si πρωτῶν diceretur, ille non improbasset πρωτέων. Hinc autem sequitur, eum epsilon ex ῶ circumflexo natum putasse. Nam ut έω in ῶ contrahi solet, ἐὰν βέω, βῶ, ita promtum fuit ῶ in έω distrahi vocali brevi, quae monophthongo involuta est, in integrum restituta. Atque hac ratione veteres vulgo explicant νυμφέων et similia [1]) mox dicenda. Haec vero non convenit sequente ω atono, quare ille neque πρωτέων admittere potuit neque alia feminina adiectivorum trigenerum, quae libri Herodoti legentibus passim obiiciunt: ἀλλέων παιγνιέων I 94, ἐκεινέων et similia a Bredovio collecta, μεσέων νυκτῶν Anon. Scaz. F. III 134 Mein. Vossius vero non veritus est in Arat. 1064 θεσπεσιέων scribere eodemque modo apud Callimachum et Appollonium ἀλλέων νήσων scribi iussit ad H. H. in Cer. 363. Veterum si qui ita scripserunt, recordatione substantivorum ducti sunt, quae epsilon innatum habent: κρηνέων, ναυτέων. Homericorum adiectivorum unum bis repetitum ἱππείων ὁπλέων Thierschius circumflectendum putat quippe ex ἱππειέων contractum, sed approbatorem non invenit, v. Spitzner. ad XI 536. Accentum tralaticium tenent grammatici, qui huius dictionis mentionem fecerunt, non scripturae causa, sed propter abusionem; namque Homerum, si de corporis partibus animantium vivorum loquatur, non epitheton possessivum apponere, sed genitivum substantivi, quare hic, ubi equi currentes significantur, non ὁπλαὶ ἵππειαι dicendum fuisse, sed ἵππων [2]). Hoc autem exemplo nonnulli usi sunt

1) Universe schol. Hermog. de Id. c. XI 889 T. VII P. II διαίρεσίς ἐστιν, ὅταν λέξις περισπωμένη εἰς δύο διαιρῆται: πυλῶν πυλέων.

2) Aratus de sidere loquens 487 ὁπλαὶ ἵππειαι, sed alibi ἱππείη κεφαλή, κητείη κεφαλή.

*) *E schedula ea, quam supra demonstravimus, huc transferendum est illud:* „Aliter schol. Od. II 114 τῷ, ὅτεῴ τε πατήρ — ἐκ τοῦ ὅτῳ

ad interpretandum Il. III 273, ubi inde a longo tempore vulgatum est *ἀρνῶν ἐκ κεφαλέων τάμνεν τρίχας*, sed nonnihil dissensionis fuisse prodit schol. B. C. *τινὲς ἀρνέων, ἵν' ᾖ ὡς ἱππείων ὀπλέων.* Hi igitur *ἀρνέων* pro *ἀρνείων* positum esse statuerunt exemto iota ut *βόεος*, *κύνεος* etc. Quis ita censuerit, docet schol. A. verbis ab Aristonico, ut adhuc creditum est, sumtis, sed vix integris: *Ζηνόδοτος γράφει ἀρνέων ἐκ κεφαλέων· ἀπὸ δὲ τῶν κατὰ τὴν ὀρθὴν ληγόντων εἰς ες οὐ γίνονται τοιαῦται διαιρέσεις, ἀλλ' ἀπὸ τῶν εἰς αι· εἰ δὲ ἄρνες, ἀρνῶν.* Sed longe diversam illi sententiam tribuit Epim. I 239, EM. 507. 17, Gud. 318. 3 *κανών ἐστιν ὁ λέγων τὸ κτητικὸν ἐπὶ τῶν σωματικῶν μερῶν λαμβάνεσθαι κατὰ τεθνηκότος*[3]*· διὸ καὶ μέμφονται Ζηνοδότῳ· κτητικῇ γὰρ ἐχρήσατο φωνῇ ἐπὶ ζώντων ἀρνῶν.* Haec ante dictis ita graviter repugnant, ut in principio scholii Aristonici verba excidisse, is autem sic fere scripsisse videatur: *Ζηνόδοτος γράφει ἀρνέων, ἐπιθετικῶς ἀντὶ τοῦ ἀρνείων· κακῶς δέ· κανὼν γάρ ἐστιν — ἄλλοι δὲ ἀρνέων προσηγορικῶς ἀπὸ τῆς ἄρνες εὐθείας· ἀλλ' ἀπὸ τῶν εἰς —*[4]). Hinc cognoscimus, illum *ἀρνέων* sive adiectivum sive substantivum aequaliter damnasse unumque admisisse *ἀρνῶν* Aristarcheum, quod confirmant cetera Homeri exempla *χηνῶν*, *χειρῶν* etc. Diaeresis nominum huius formae ille vestigium nullum praebet, nam quod schol. ad Il. IX 327 adnotant *δάρων γράφεται καὶ ὡρέων* a nominativo *ὦρες*, iam diu in oblivionem venit; unum Hesiod. Theog. 235 *θεμιστέων*, pro quo Junt.

διεκρίθη (διηρέθη) ὡς τὸ ὅτου". cf. Elemm. I 422. Bekker Od. l. l. et Il. XV 664 *ὅτεῳ*, *Il. XII* 428 *ὀτέῳ*.

3) Inculpata sunt *ἵππος Ἀγαμεμνονέη*, *νηῦς Νεστορέη* etc., sed contra regulam Callimachus *χεὶρ Πολυδευκείη* dicit et al., v. Anecd. Cram. T. IV 329.

4) Ad lacunae suspicionem accedit scripturae mendum, quod Duentzerum in Zenod. 73 fefellit, ab Aristonici editore tacite correctum p. 87. Quod in EM. ult. subscriptum est *τὸ ἀρνέων οὐκ ἔπαθε πλεονασμὸν ἀλλὰ συναίρεσιν* (scr. *διαίρεσιν*), accipi debet de omnibus. Vere abundat epsilon in adverbiis, quae epici metri gratia huc dilatant, *ἀψοφέως*, *προφρονέως*, Elemm. I 419. Hinc illud differt, quod genitivis Ionicis natura insitum est, synizesi obnoxium, tertiumque a synecdrome, ut dixi, profectum.

utraque proparoxytonon supponit; alterum ignoti auctoris ab Herodiano proditum addidi in Elemm. I 424 [ad Buttm. II 337] γερόντων καὶ πλεονασμῷ τοῦ ε γεροντέων, hisque similia in Herodoti et Hippocratis libris, sed suspecta Bredovio 253 ἀλωπεκέων sive ἀλωπέκεων, μυριαδέων etc. Diversum genus immiscet Apollonius Pronom. 111 B, tria nomina νυμφέων, ναυτέων, ὀρέων uno complexus diaeresis nomine [5]). Sed differt; nam duo priora nomina sermo civilis nunquam non contrahit, ultimum raro. De diaeresi quod dicit, theorema scholae est. Verius dicitur νυμφέων integrum esse, νυμφῶν crasi corruptum. Sed grammatici speciem sequentes vocabulorum flexiones in unum receptas praeponunt remotioribus tanquam germanas et proprias affectis. Et hac ratione ille νυμφέων ex νυμφῶν diductum esse ait epsilo, quod in circumflexo ῶ delitescere sumitur, in integrum restituto. Atque hanc quasi evolutionem populariter diaeresin vocant. Inde vero per synemptosin quandam translatum videtur ad genitivos tertiae declinationis bisyllabos ut χηνῶν χηνέων, postremo ad eos, quorum ultima gravatur: ἀλωπέκεων. Ὀρέων ab Apollonio huc illatum ad diversum genus pertinet, quod epsilon declinationis lege per omnes casus propagat. Et hoc poscunt Atticistae: ἀνθέων ὁμοίως τοῖς παρὰ Ἴωσιν οἱ Ἀττικοί· οὕτω δὲ καὶ βελέων, ὀρέων καὶ ἕτερα πλείονα Suid. et al. ad Phryn. 454. Eodem modo epici scribunt, sive metro necessarium est: ἀχέων μεγάλων, μελέων etc., sive dicis causa: τευχέων, νεικέων, κερδέων exclusa crasi, quae hodie ne recentioribus quidem conceditur, v. Koechly ad Quint. VIII 397. — Alienissima vero est ab andronymicis et gentiliciis in ευς: Θησέως, Πενθέως, quibus si metrum adversatur, synizesis succurit ut Οἰνέως in exordio pentametri Anth. App. IX 49 et saepissime apud tragicos. Antecedente vero vocali scriptura fluctuat: τὰ εἰς ευς ἐὰν καθαρεῖον ἔχωσι τὸ ε, συναιρεῖται παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις: Ἐρετριῶς, Πειραιῶς· ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ καθόλου (scr. καθαρεῦον), οὐ συναι-

5) Hic τὴν κατὰ διάστασιν διαίρεσιν vocat significans fortasse eam, qua circumflexum ῶ in έω, unde contractum putatur, rursus dissolvitur, eoque nomine discernit a tralaticia illa, qua diphthongi dirimuntur in vocales, e quibus constant, ει in εϊ, αι in αϊ.

ῥεῖται: βασιλέως Choerob. 211. 20, EM. 189. 50. De puris nonnulli dissentiunt: Ἐρετριεύς κλίνεται Ἐρετριέως καὶ Ἐρετριῶς ὡς Στειριῶς Steph. De his saepius dictum est. Ex appellativis huc pertinet ἁλιῶς, quod grammatici ex Pherecrate (Vol. II 348) enotarunt; ex titulo Attico Bergkius addit Διὸς πολιῶς. A bisyllabo, quod omicron in penultima habet, proficiscitur genitivus χοῶς, quem Dindorfius defendit in Aristoph. Pac. 537, alii χοός praeferunt, v. Fritzsch. ad Thesm. 347 [Parall. 233 sq. (et 545)].

In verbis perispomenis in εω epici epsilon, si metrum excedit, synizesi elevant: ὁμαρτέων Hom., νοέων bisyll. Hesiod. quod Hermannum Opusc. VI P. I 166 offendit propter vocalem epsilo praemissam, id autem displicuisse colligit ex eo, quod nec θεέων scribatur nec Βορέεω [6]). At quod duplex εε concurrere vetatur, non valet contra vocales diversae naturae; νοῶν nullus in illo loco codex praebet neque extat omnino in hoc genere crasis exemplum praeter θαρσῶν in Il., quod quia unicum, corrigit Thierschius §. 221. 17 [Bekk.]. — Adverbiorum, quae ab adiectivis in ης ortum habent, item duplex extat apud Homerum forma, ἀτρεκέως — ἀστεμφέως — νημερτέως — αἰκῶς, idque unicum fertur crasis specimen, quare adnotatur a schol. Il. XXII 336 αἰκῶς περισπᾶται· ἔστι γὰρ ἐκ τοῦ ἀϊκέως πεπονθός. In libris nulla est dissensio. — Sed caput rei consistit in genitivis, quorum partem haud exiguam protuli ad Buttm. 336, plures in compendiis afferuntur, unde pauca huc transscripsi additis grammaticorum praeiudiciis distinctisque vocabulorum generibus variis, nec omisi indicare, quo in versus loco unumquodque legatur et qua fide; id quod priores facere neglexerunt.

§. 3. Eta et alpha in unam confluxisse syllabam uno exemplo probant καρήατι κάρητι, nec tamen crasi imputant ut λᾶας λᾶς, v. Elemm. I 230, sed syncopae, quae ratio aliquanto probabilior videtur, certa dici non potest. — Accusativos nominum tertiae declinationis in ευς βασιλῆς, νομῆς apud Sophoclem et Xenophontem Choeroboscus Can. 217 ex

6) Eadem ratione tenentur κρεῶν sive κρειῶν Hom., χρειῶν Hesiod. Opp. 404, σπείων (hoc accentu) H. H. in Ven. 264.

epicis in ηας exeuntibus contractos esse docet, quo evitatur *κρᾶσις οὐ γνησία* hoc est vocalium dissonantium α et η in η confusio. Haec contra naturam est, sed *γνησία* habetur, si duo εε in nominativo (*βασιλέες — λῆς*) in η coeunt, quod ipsum nihil aliud est quam εε. Itaque nominativi in ῃς si iota subscriptum habent, ex εε contracti putantur cum ectasi epsili prioris: *νομέες νομεῖς νομῇς*, si non habent, synaeresi: *νομῆες νομῆς* [v. p. 57 sq.] — Eta syllabae principalis cum ea quae sequitur commixtum esse Fritzschius sumit ad Thesm. p. 611, App. in Ach. 887 *νῇς* reponens pro *νῆες* probante, ut ait, Hermanno. — Aliis vero vocalis ε interposita creditur: *ἥλιος καὶ κατὰ πλεονασμὸν ποιητικὸν ἠέλιος ὡς π ά ρ ι ο ς, ὠ ν ώ ς, τ ο ῦ σ τ ῆ τ ο ν καὶ μετὰ τῆς παρά π α ρ ά σ τ η τ ο ν, ἢ παρὰ τὸ ἕλη* Epim. I 183. 5, cuius verba literis diductis scripta ita corrigam: *ὡς Πείρεως, ἄεον, παρστήετον*. De illo Muetzellius ad Theog. p. 40 „*ἥλιος* inquit *prorsus quidem singulare in tota antiqua poesi nec tamen a Vossio recte impugnatum*“. De altero etymo dictum est in Elemm. I 414. *Ἐπηετανός* si ab *ἔτος* derivatum est, epsilon a natura acceptum habet, eta invecticium. Illud, si versus quadrisyllabum poscit, aut a vocali longa ita obruitur, ut vix adesse videatur: *ἐπηετανὸν αὐτὰρ ἔπειτα*, v. Goettling. Hes. Opp. 607, aut totum perit ut in Maximi versu 465 *ἐπητανὸν ὄλβον ὀπάζει*. Hic, nisi fallor, ita animum induxit, analogiam sequentibus dicendum fuisse *ἐπετανός*, sed metro poscente literam brevem productam esse: *ἐπητανός* ut *ἐπήρατος, διηνεκής* etc., sic autem producto poetas ad numeros explendos insinuasse epsilon pleonasticum, quod vocali longae plerumque praeponitur: *Κρεήτη* etc., v. Elemm. I 414 [435] [1]); sed idem postponitur in particula Ionica *ἠέ*, et quod Buttmannus §. 28 adn. 8 huic comparat *ἠέλιος*, nec dubito, quin versificatoribus licuerit ordinem vocalium invertere atque, si occasio tulisset, versum ita claudere: *ἐπεητανὸν ὄλβον ὀπάζει*.

Manifesta est crasis in casibus obliquis adiectivorum in ηεις exeuntium *τιμῆντος, ἀργῆντα* etc. Sed durat adhuc

1) *Θεραπεύονται εἰς δακτυλικὸν μέτρον τα πολυβράχεα διὰ τροπῆς φωνήεντος ὡς τὸ θ ε η τ ό κ ο ς ἢ ἐπενθέσεως ἐ π ε τ α ν ό ς ἐ π η ε τ α ν ό ς* etc. Eust. 474. 17.

vetus controversia de nominativis perispomenis, quorum crebra mentio apud grammaticos, ἀργῆς, δαφνῆς etc., sed nullius nominativus legitur praeter τιμῆς, et id quoque Aristarcho tam insolens visum, ut in Homerico loco οὐκέθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσεαι pro genitivo acciperet suffragantibus haud paucis. Inter adiectivi patronos controversia fuit, utrum τιμῆς scribendum sit sine iota, an potius τιμῇς utpote ex τιμήεις contractum. Hoc reiicit Herodianus, quia nullus nominativus generis masculini diphthongum impropriam in catalexi habeat, v. Elemm. I 342, sed hoc minime absterruit Wolfium, quin iota subscriberet, atque huic adstipulati sunt editores novissimi. Thierschius vero gramm. 199. 6 retinet pristinum τιμῆς intellectu adiectivi simulque suspicionem infert, ne hoc quidem in usum perductum esse Homerumque τιμήεις scripsisse, id autem quia pro spondeo auditur, pronunciasse cum synecphonesi [Cap. III §. 3].

$\overline{H}$ et $\overline{\eta}$ nullam inter se societatem ineunt; nam quod Arcadius dicit 25. 4 πλήρης βαρύνεται, πληήρης γάρ, forsitan πλεήρης scripserit, sed ne hoc quidem usitatum est, neque magis πλειήρης, unde EM. 676. 54 illud ortum dicit κατὰ συγκοπήν [Vol. I 339].

Coniuncte tractanda sunt $\overline{\eta - o}$ et $\overline{\eta - \omega}$. Analogiae fines longe excedit participium in Aeschyli Frgm. Laii CV (Fr. inc. XXV pag. 138 ed. Wagner) κεκμῆτι μαλκίων ποδί, quod Bekkerus intentatum reliquit, Nauckius Fr. CXVI tentamenti gratia κεκμηῶτι proposuit synizesin caucausatus tragicis insolitam, equidem in adnot. ad Buttmann. p. 212 s. κάμνω ἀκμῆτι ut Hipponax in Choliamb. Fr. p. 120 ed. Mein. ἀδμῆτι προσπταίων κώλῳ, eodemque delatus est Hermannus Fragm. inc. CCCCVI p. 404 [cf. Path. I 319]. — Synonyma sunt πρών et πρηών et commune utrique etymon, quod ex πρηνής *pronus* et aliis cognoscitur, sed utrumque fortasse seorsum eodem saeculo natum [I 432]. — Τιμήορος in τιμωρός contractum esse sine exemplo creditur; si primitivum fingimus τιμόορος, hinc consueto modo τιμουρός derivari potuit ut πυλουρός πυλωρός, quibus glossographi adiiciunt leviter deflexa πυλαυρός, πυλευρός [p. 79]. Haec iure pro synthetis habentur, sed ambigimus de τιμωρός eiusdemne

generis sit, an simplex ut *ἀλεωρά*, *κνέωρον*, quorum in accentu inconstantia huius terminationis propria est, v. ad Buttm. 406[2]) — *Πράν* a Theocrito usurpatum pro *πράην* propter dialecti diversitatem omitto. — Particulam *μῶν* ex *μὴ οὖν* conflatam esse diphthongo $\overline{ου}$ in Doricum $\overline{ω}$ conversa, Apollonius et Herodianus consentiunt, v. Velsen. ad Fragm. Tryph. p. 36, idque simplicius est quam quod in EM. 596. 26 dicitur *ἀπὸ τοῦ μή καὶ τοῦ οὖν ἀποβολῇ τοῦ* $\overline{η}$, sed compositionis memoria obliterata nonnulli *μῶν μή* invexerunt, v. Hermann. ad Viger. 765 [v. cap. III § 3 ex.]. — Cum *μῶν* schol. Dion. Gramm. p. 960 ineptissime confert *μῶρος* id est *μήωρος* scilicet. — Si apud Hesychium recte scriptum est *ξυνῆνες κοινωνοί*, a *ξυνός* non solum *ξυνήων* derivatum est, sed etiam *ξυνήν*, quod Dorice *ξυνάν* dicitur, v. Elemm. I 333.

§. 4. Particulam *ζά*, qua Aeoles pro praepositione *διά* usi dicuntur, critici pro hac ipsa in Theocriti carmine Dorico ponendam esse coniecerunt: *ζὰ τὰν σὰν ἰδέαν*. Alibi hoc intellectu non invenitur nisi in compositis *ζάθεος*, *ζαμενής*, *ζάπλουτος*[1]) alpha, quod in Theocriteo *ζά* longum est, correpto et non eadem potestate, sed pro adverbio intentivo ut inseparabile *δά* et saepe Latinum *per*, quod utramque significationem complectitur [v. Pathol. I 202 sq.]. Nam quod G. Dindorfius in Thes. T. II 1006 in tribus Aristophanis locis *ζά* scribi iussit pro *διά*, non magis comprobatorem invenit, quam quod in totidem Aeschyli *κάρζα*, quod simplici illi EM. tanquam simile apponit; Hermannus vero ad Sept. 271 *καρδία* inquit *nec synizesi disyllabum fit et multo minus κάρζα scribendum.* Neque probationi sufficit disyllabum in pentametro Anth. App. n. 233 *ἄχθος ἔχουσα κραδίη*, quod Jacobsius p. 937 auctori recentiori condonandum censet. — Nihilo

---

2) Epim. II 265 *τιμωρός παρὰ τὸ τιμή καὶ τὸ ὠρῶ τὸ φυλάττω ἢ παρὰ τῷ τοῦ πυλωρός κανόνι* scr. *ἢ παρὰ τὸ ὁρῶ· ὀξύνεται τῷ τοῦ πυλωρός κανόνι*, de quo Goettl. Acc. 209. Et ad hunc etiam *τηλουρός* revocatum est, quamvis aliter compositum, sed non constanter.

1) Hoc etiam Herodotus utitur, ceteris poetae epici, rarius tragici, comici non usquam nisi in canticis; nam de *ζάκορος*, quod ex fragmentis affertur, perdubium est an cum *διά*, ut Buttmannus putavit Lexil. I 220, compositum sit.

plus efficitur Ammiani exemplo Anth. XI 146 pentametrum sic finientis: *πεντάκι διακόσιοι*, pro quo Planudes *πέντε διακόσιοι* scripsit, Hermannus Elemm. Metr. p. 55 imperitiae scriptoris imputat. — Idem Aesch. Ag. 112 pro *ἀργίας* Blomfieldii suasu *ἀργᾶς* adoptavit, de quo dubitationem movi in Proll. Path. 497 primum ob insolentiam nominativi in $\overline{ᾶς}$, v. Elemm. I 343 adn. 25, tum quod hoc loco non splendidus (*ἀργήεις*) significatur, sed albus, *ἀργίας* sive *ἀργός*. Neque tamen mihi diffitendum est substantivorum masculinorum in $\overline{ιας}$ (*μονίας*, *μυλίας*) nullum synizesis manifestum esse; nam *Τελευτίας* in fine hexametri positum Anthol. VIII 426 poetae barbari est; neque minus hoc genus abhorret a contractione, nam plebeium *κερατᾶς* etc. a *κερατίας* differt significatione diminutiva, de qua dixi ad Phryn. 434 [cf. Proll. 506]. Et in aeque magno numero femininorum in easdem literas excidentium (*Δηλιάς*, *ἡλιάς*) nullum extat, in quo iota accelerata pronuntiatione propemodum obliteretur ut in Aeolico *Πηλιάδα* (*μελίην*) in Sotadae versu, quod tanquam solitarium quiddam enotatur, quare huc referri nefas. — Quae praeter illud aquilae epitheton in scenicorum versibus obveniunt, iam mutata sunt velut trisyllabum *οὐρανία*, v. Ellendt. Lexic. T. II 440, et alia, de quibus Karstenius ad Agam. 122 et 136 fervidius quam consideratius iudicat. In exitu septenarii iambici Arist. Eqq. 342 *ἐμοῦ λέγειν ἐναντία*, in quo omnes libri consentiunt, correctum est *ἔναντα*. — De Homericis *Αἰγύπτιος*, *Ἱστίαια* duae doctos distinent sententiae, aut iota synizesi interpolatum esse, quod Thierschius praefert §. 146. 8, aut positionem neglectam, Buttmann. §. 7 adn. 15. Certi nihil habemus. *Πότνα* scholiastae syncopae assignant, v. Elemm. I 285, ob nihil aliud quam quia frequentius est *πότνια*, et hoc ipsum Wolfius introduxit pro *πότνα θεά*, seu quia *θεά* pro monosyllabo sumsit, quod Nitzschius ad V 215 ab Homero abiudicat, seu *πότνια* pro bisyllabo. — Novitii poetae est *μνᾶμα τόδ' Ἀπολλωνίας* Anthol. App. CCXLIII, cui Jacobsius p. 989 Homericum accusativum *πόλιας* adaptat. Hic vero ex declinatione nominum in $\overline{ις}$ $\overline{ιος}$ iudicandus est. Homerus, si vulgatis stamus, tripliciter dicit, *πόλεις ἀλάπαξε* Il. IX 328, *πόλεις εὖ ναιεταώσας* II 648, et ante consonam *πόλεις τ'*

εὖ ναιεταώσας Od. VIII 574, cui Bekkerus *πόλιας* substituit, *πόλεις μερόπων ἀνθρώπων*, sed Od. VIII 560 *ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγρούς*, tertiumque trisyllabum *πρότεροι πόλεας καὶ τείχε' ἐπόρθουν* Il. IV 308, ut Aristarchus edidit pro *πόλιας*, quod nostri tenent, nusquam *πόλις**); sed haec terminatio cessit tribus aliis accusativis *ὄϊς*, *ἦνις* et *ἀκοίτις* in fine versus, v. Thiersch. §. 190, ut *τὰς παρακοίτις* Maneth. III 150, qui accentus ostendit, duas postremas vocales in longum *ῑ* contractas esse. Idem schol. Il. VI 94 et iisdem verbis EM. 432. 5 *παρὰ τὸ ἔνος ὁ ἐνιαυτός παρώνυμον ἔνις καὶ τροπῇ ἦνις, ἤνιος ἰωνικῶς· ἡ αἰτιατικὴ τὰς ἤνις συναλοιφῇ.* Generatim Draco p. 114, ubi de nominibus in *ῑς* agit, *ἡ αἰτιατικὴ εἰς ῑας συνεσταλμένως καὶ κατὰ κρᾶσιν εἰς ῑς ἐκτεταμένως καὶ εἰς ε̅α̅ς κατὰ συστολὴν καὶ εἰς ε̅ι̅ς κατὰ κρᾶσιν ἐκτεταμένως*[2]). De hoc controversiam facit Choeroboscus Can. 861. 9 et 27 *τὸ ῑ καὶ ᾱ οὐδέποτε κιρνᾶται ὥσπερ τὸ ε̅ καὶ ᾱ· τὸ γὰρ τοὺς μάντις καὶ τοὺς ὄφις ἰωνικὰ οὐ γεγόνασι κατὰ κρᾶσιν ἀπὸ τοῦ μάντιας καὶ ὄφιας, ἀλλ' ὁμοφωνία ἐστὶ τῆς αἰτιατικῆς πρὸς τὴν εὐθεῖαν οἱ μάντιες, οἱ ὄφιες*, hoc est ad nominativum contractum *ὄφις, μάντις*, quod nominatim adiicitur in Excc. Anecd. T. IV 358. 15. Sed huius homophoniae non ita magnam curam habuit Herodotus, qui primum quidem casum uno modo terminat: *αἱ πόλιες, οἱ μάντιες*, quartum vero dupliciter in *ε̅ι̅ς* et *ῑς*, nisi Bredovio obsequimur per omnia contractas voces restituenti pag. 263 sq.[3]). Quomodo Graeci posterioris aetatis iota scriptura expressum metro adaequaverint, haud facile perspicitur. Ammianus, qui in Anthol. XI 146 pentametrum sic finivit: *πεντάκι διακόσιοι*, fortasse *ζακόσιοι* audiri voluit ut *ζά* praepositio pro *διά* Latinumque nomen

---

2) Brachycatalecta *οἱ κόρις* et *τοὺς κόρις*, quae Buttmannus §. 50 adn. 2 miratur, ludicri causa ficta sunt, v. Elemm. I 232.

3) Cum his Bastius ad Greg. 476 non recte componit *τοὺς ὄρνις*, quod Ionicum dicit Atticisque abiudicat probante Lud. Dindorfio in Thes. T. V s. h. v., dissentiente Guilielmo fratre, qui in Oed. T. 966 *ὄρνις* per omnes libros praeter unum propagatum non mutavit. Contra Bastium disputavit Ellendtius Lex. II 354.

*) *Quod Bekkerus scripsit ubicunque versus patitur, trisyllabum πόλιας.*

zeta pro *δίαιτα*, neque obstat, quod syllaba $\overline{\kappa\iota}$ ante $\overline{\zeta}$ non producitur, nam haec consona saepius vocalem brevem patitur; ceterum Planudes correxit *πέντε διακόσιοι*, Hermannus Elemm. 55 vulgatum imperitia auctoris excusat, Corinnae trisyllabum *διανεκῶς* ultro concedens.

$\overline{I}$ et $\overline{\varepsilon}$ in nominativis nominum, quorum modo memini, in $\overline{\iota}$ contrahi auctor est Choeroboscus Orth. 267. 3 *παρὰ τὸ πόλιες, ὄφιες γίνεται πόλις, ὄφις.* His schol. Il. V 10 adiicit crasin syllabae primae: *ἱρεύς ἀπὸ τοῦ ἱερεύς συνήλειπται ὡς πόλιες πόλις.* *Ἱρός* et derivata poetarum scenicorum editores saepius in canticis scripserunt, v. Fritzsch. ad Thesm. 1068, Dindorf. Thes. T. IV et ad Aesch. Sept. 264, plerumque codices sequuti, et Dindorfius in colloquio quoque Soph. Oed. C. 16 ed. Lips. III, libros optimos antestatus, quorum nulla est apud Hermannum mentio [4]. Homerus utitur trisyllabis *πόληες* et *πόλιες* Od. XV 412, neque aliter *πόρτιες, ἴδριες, ἐπάλξιες*, Theognis 1020 *πρήξιες*, Apollon. I 85 *δύσιες* etc., Hesiodus vero Opp. 372 deflexit ad formam communem *πίστεις* e *πίστεες* contractam.

$\overline{I\eta}$ et $\overline{\iota\upsilon}$ non committuntur; $\overline{\iota o}$ vero huc referendum est propter genitivum iambi loco positum *προπάροιθε πόλιος αἰπεῖα* Il. II 811, nec assensum consecuta est Heynii correctio *πόλεος* [nisi Bekkeri], quamvis conveniens plurali *πόλεων*. In Empedocl. 365, ubi Sturzius *πόλιος* edidit pro *πόλεως*, Karstenius 278 et plerique antecedentium *πόλευς* Theognidis exemplo (776) posuerunt [v. p. 90]. — Ignotus est nominativus nominis heroici, de quo Arcadius 128. 20 *τὸ Θῶνος ἀπὸ τοῦ Θώνιδος καὶ Θώνιος ἰωνικῶς καὶ κράσει Θῶνος ἢ ἀπὸ τοῦ Θώνιος εὐθείας καὶ συγκοπῇ Θῶνος* verbis corruptis hoc, puto, significans nominativum aut *Θῶνις* esse, genitivum *Θώνιος* et hunc synecphonesi bisyllabum fieri ut Homericum *πόλιος*, aut *Θῶν τοῦ Θῶνος* exemto per syncopen iota. Aliorum sententias retuli in Parall. 73 [5] [Path. I 292].

4) Choerob. Orth. 250 cum *ἱρός* absurde confert *πῖθι* quasi e *πίεθι* concisum.

5) In Theognosti loco, quem hic citavi, scribi oportet *διὰ τοῦ $\overline{\nu\tau}$ κλινόμενον ὡς τὸ σπῶντος.*

Syncopae exempla seu vera seu ambigua *Αἴθοπες* etc. examinavi Elemm. I 286 transmissis nominibus femininis in $\overline{ας}$ et $\overline{ιας}$ *Ἑλικωνίς*, *Ἑλικωνιάς* etc., v. Proll. 464, quae huius loci non sunt. — In futuro *βώσεσθε* et *σωπᾶν* Buttmannus in Ind. Anomm. T. II 130 iota absorptum putat [Elemm. I 276]. — *Λαρός* et *λιαρός* fortasse ab eodem capite ducta sunt significatione non admodum diversa [Rhem. 29 sq.].

§. 5. I. $\bar{o}$ et $\bar{α}$ plus uno modo contrahuntur. Primum in $\overline{ω}$ in syllabis principalibus nominum: *βῶξ περισπᾶται, ἐπεὶ τούτου ἐντελέστερόν ἐστι τὸ βόαξ* Joann. Ton. p. 7. Etymon proponit Choeroboscus Can. 114 *παρὰ τὸ βοή βόαξ καὶ κατὰ κρᾶσιν βώξ* (hoc acc.), nec dissentit Pherecrates hunc unum piscium a natura vocem accepisse affirmans [Parall. 109]. Hodie notus est *box* a grunnitu sive stridore quem edit [1]) denominatus, sed idem ab aliis *βόωψ* vocatur eodem sensu, quo *βοώπης*. — *Χόανος, χοάνη* Homerus et Hesiodus dixerunt, posteriores *χῶνος, χώνη* et *χωνεῦσαι*, v. Maetzner. ad Lycurg. 279, intellectu eodem vel non multum diverso, quod accurate demonstrat Schneiderus in Lexico. — Ficticium est *πρόατος*, unde EM. 692 usitatum *πρῶτος* per ambages repetit, quas Goettlingius explicat [Path. I 374]. Aeque ignoratur *σκόαρ*, quod Mehlhornius gramm. §. 142 not. 3 monosyllabo *σκῶρ* quasi fundamentum substruit, et similia *φόας* et *ὄας*, unde Choeroboscus 394 sq. *φῶς* et *ὦς* transformata dicit crasi adiungens metathesin. De his saepius disserit Eustathius, cuius verba excerpsi in Rhem. 313, et quod memoratu inprimis dignum, Herodiani auctoritatem interponit. De hoc tamen nihil compertum habemus praeter quod in Mon. p. 45 (14. 30) quatuor affert nominis *οὖς* vicissitudines: *οὖας, ὄας, ὤας*, nihil vero de *ἄος* et aeque ignoto *φόας* [I 227 et 404]. — Cum *ὄαρ* et *ὦρ* et derivatis, quae supra examinavi, Eustathius in longa adnotatione 932. 40 coniungit nomen proprium: *καὶ ὁ παρὰ Πινδάρῳ Ὀαρίων κατὰ κρᾶσιν*

---

1) Piscium vocalium, ut hodie vocantur, quorum unum novit Pherecrates, complures nominant Aristoteles et Athenaeus, alios aggregant physiologi huius et prioris seculi, v. J. Mueller Comment. *Ueber die Fische, welche Toene von sich geben*, in *Archiv fuer Anat. und Physiol. Jahrg.* 1857 *p.* 249.

Ὠρίων, ὅθεν καὶ συνωρὶς καὶ τὸ τέτρωρον καὶ ἄρες αἱ γυναῖκες. Τούτων δὲ καὶ τῶν τοιούτων προϋπόκειται τὸ ἀείρειν. Pindaro nuper e codicibus restitutum est *Ὠαρίων duabus vocalibus primis,* ut Schneidewinus ait ad Nem. II 12, *in unam syllabam contractis*, hoc est per synizesin mixtis. De derivatione quod ille dicit, parum persuadet. Nam signum coeleste, de quo Pindarus loquitur, simulacrum quidem ensis gerit, propter quod *ξιφήρης* ab Euripide vocatur, *ensifer* sive *ensiger* ab Ovidio et aliis, sed heroem fabulosum, cuius nomen ad illud translatum est, ut ad alia astra *Perseus* etc., propterea quod *ἄορ* gestaret Orionem appellatum esse refellitur eo, quod haec armatura cuilibet bellatori convenit, illi autem ne ensis quidem attribuitur sed clava, Hom., Arat. 657. Itaque alii probabilius statuunt, eum ab urbe Hyria, in qua natus esse perhibetur, sortitum esse nomen varie scriptum: *Οὐρίων, Ὠρίων, Ὠαρίων, Ὀαρίων, Oarion* vocali prima modo producta modo correpta, nunquam vero *Ἀορίων*, quo labefactatur illa hyperbibasmi suspicio. Neque hoc auxilio Buttmannus usus est in Dissert. de Catasterismis [2]), sed novum quiddam comminiscitur, *Ὀαρίων* ex *Ἄρης Ἀρίων* ortum esse anteposito digamma, id quod mihi minus etiam quam illa ab *ἄορ* derivatio probandum videtur [v. Vol. I 408].

In casibus nominum nulla fit mutatio praeter accusativum *βόα — βῶ.* In exitu versus Il. VII 238 *νωμῆσαι βῶν* Didymus tradit Aristarchum sic ut vulgatum est scripsisse, Aristophanem vero *βοῦν — τινὲς δὲ ἔξω τοῦ ν̄ βῶ καὶ μήποτε πιθανώτερον ἀντὶ τοῦ βόα.* — Hinc nos avocant accusativi nominum in *ω̄* et *ω̄ς*: *Λητώ, ἠώ* etc., quae Apollonius de Pron. 112 acui iubet quamvis ex *ο̄ᾱ* contracta, dissidet vero EM. 30. 4 *αἰδῶ περισπᾶται· οὐ γὰρ πτωτικὸν τὸ ω̄ ἀλλ' ἀπὸ κράσεως.* Formam integram *αἰδόα* et similes Homero asserunt ii, qui spondeum in quinto pede aegre ferunt, v. Muetzell. de Theog. p. 40 [3]).

2) *Ueber die Entstehung der Sternbilder* in Actis Acad. Berol. anni 1826 p. 57.

3) De hoc numerorum sufflamine dixerunt alii quantum satis; praeter eos, quos Mehlhornius citat gramm. p. 124, v. Thiersch. § 195 n. 47, Lehrs. Arist. 260, Elmslei. ad Med. 1131.

De crasi in verborum flexu grammatici tacent, sed G. Dindorfius Aeschylum Pers. 1024 pro imperativo ἐπιβόα devitandi anapaesti causa ἐπιβῶ scripsisse autumat; alii synizesi excusatum habent; Hermanno neutrum necessarium videtur recepto, quod in cod. Par. legitur, simplici βόα.

In compositione vocalis connexiva cum alpha subsequente plerumque in ω transit: Ἱππώναξ*) παρὰ τὸ Ἱπποάναξ κατὰ συναίρεσιν Choerob. Orth. 225. 33, Χειρόαναξ καὶ κατὰ κρᾶσιν Χειρῶναξ, Ἱππόαναξ Ἱππῶναξ Epim. I 444. 15 [Phryn. 674 sq.]. A Thucydide Spartanus ille constanter Πλειστοάναξ (hoc accentu) vocatur V 16, alius quidam in Inscr. Πλειστάναξ praetermissa vocali ut νεοάλωτος et νεάλωτος. Cum Χειρώναξ sive Χειρῶναξ Buttmannus §. 120 adn. 6 comparat αὐθάδης, cuius primitivum ponit αὐτοάδης et huic proximum αὐθώδης. Hoc quidem deficit, sed Αὐτώδης ἰδιογνώμων praebet Hesychius, idemque Apollonius Pron. 94 Ionice pro αὐθάδης dici significat [cf. I 303]. Hi igitur αὐθάδης et αὐτάρεσκος natura idem significare credunt. — Cum eodem verbo nonnulli nomen proci Penelopae copulatum putarunt, quos refellit Choeroboscus de Ton. 435 sq. τὸ Λειώδης λέγουσί τινες εἶναι σύνθετον παρὰ τὸ ἅδειν τῷ λαῷ, ἀλλ' ἔστιν ἁπλοῦν παραγωγὸν παρὰ τὸ λεῖος. Illi fortasse nomen Δημάδης in memoria habuerunt, cuius alpha si producitur, significatio cum syntheto illo congruit.

Num οα et ου commutari possint, varie disputatur, latissime a Choerobosco Can. 242. 21 οὐ δυνάμεθα εἰπεῖν, ἀπὸ τοῦ τοὺς βόας γεγονέναι τοὺς βοῦς κατὰ κρᾶσιν· οὐδέποτε γὰρ τὸ ο καὶ α εἰς τὴν ου κίρναται ἀλλ' εἰς ω: βελτίω κ. τ. λ. Ἀλλ' ὁμοφωνία τῆς αἰτιατικῆς πρὸς τὴν εὐθεῖαν· πᾶσα γὰρ εὐθεῖα πληθυντικῶν εἰς ες λήγουσα καὶ συνῃρημένη ἔχει τὴν αἰτιατικὴν ὁμόφωνον: οἱ ἰχθῦς τοὺς ἰχθῦς, οἱ ἡδεῖς τοὺς ἡδεῖς, οἱ κρείττους τοὺς κρείττους etc., atque his applicat 861—864 personam tertiam διδόασι διδοῦσι, de qua et similibus verborum in μι discordes duorum principum grammaticorum placita refert: Ἡρωδιανός φησιν, ὅτι κυρίως διαίρεσίς ἐστιν ἐν τῷ τιθεῖσι

*) De accentu v. Prolegg. p. 447. adn. 21.

τιθέασι, ζευγνῦσι ζευγνύασι· ὡς γὰρ ἐν ταῖς αἰτιατικαῖς τὸ ε καὶ α εἰς τὴν ει δίφθογγον συναιρεῖται καὶ ἐν τῷ ἰχθύας ἰχθῦς τὸ υα καὶ ἐν τῷ βόας βοῦς τὸ οα, οὕτως ἐν τῷ τιθεῖσι τιθέασι ἡ ει εἰς τὸ ε καὶ α διῃρέθη καὶ ἐν τῷ διδοῦσι διδόασι ἡ ου εἰς τὸ ο καὶ α. De accusativis repugnat homophoniam nominativi causatus αἱ βόες τὰς βοῦς etc. De verbis apponit Apollonii sententiam, integris alpha insertum simulque penultimam correptam esse: τιθεῖσι τιθέασι, διδοῦσι διδόασι; synaeresin reiicit eo, quod εα non in ει contrahatur, sed in η, οα non in ου, sed ω, neque magis probat dialysin, ὅτι τὰ διαιρούμενα εἰς τὰ αὐτὰ διαιροῦνται, ἐξ ὧν καὶ συνίστανται velut Ξέρξῃ in Ionicum Ξέρξεα (Bredov. 228), quia eta pluralis βέλη contractum sit ex βέλεα. His nodis facile exsolvimur recepta opinione, pro ν propter inconsequentiam literarum ν σ substitutum esse alpha: τίθενσι—τιθέασι, δίδονσι—διδόασι, aucto syllabarum numero praeter ἴασι, quo concursus trium vocalium prohibetur. Diphthongus ει in τιθεῖσι eadem trope nata, qua in εἷς, τιθείς, ὀδούς etc. [v. p. 86 et p. 112].

Tertia crasis species per omnes casus adstricta est adiectivis multiplicativis: ἁπλᾶ, διπλᾶ, τριπλᾶ καὶ τὰ ὅμοια περισπῶσιν, ὑποπίπτει γὰρ τῇ ἰωνικῇ διαιρέσει οἷον διπλόα καὶ τὰ ὅμοια Phryn. App. 25. 11, Choerob. Can. 245. Syntheta vero servant ο: τυμβοχόα, πολύχροα etc.

II. ο cum secunda vocalium contrahitur in nominibus paucis: σπάνιός ἐστιν ἡ χρῆσις τῆς βοῦς εὐθείας τῶν πληθυντικῶν· μᾶλλον δὲ αἱ βόες Choerob. Can. 242. 13. Thomas Aristophanem monosyllabo usum esse testatur, sed semel tantum et id metri coactu; in reliquiis eius non reperi, sed frequenter αἱ βόες ut χόες. Dativum Homerus dupliciter fingit βόεσσι et βουσί, quod solum sermoni soluto concessum est. — Pro legitimo εὖνοι Philemo Frgm. T. IV 65 usurpavit εὔνους κατὰ κρᾶσιν, ut in EM. dicitur. — Verborum contractorum tertii ordinis literа characteristica cum epsilo conflatur: χρυσοῦτε, ἐχρύσους. Barytonorum minor constantia; ἔλοε Homerus dixit, cui convenit imperativus ζόε, v. Rhem. 21, sed ἀπέλου Aristophanes Vesp. 118. A λόω productum est

λοέω per epenthesin ut *κύω κυέω* [4]), et hinc nonnulli *λούω* contractum censent, quod post Homerum in consuetudinem venit, aliis contrarium suadentibus: *τὸ λοέσσαι δοκεῖ μὴ ἐκ τοῦ περισπωμένου ἐνεστῶτος γενέσθαι τοῦ λοῶ, ἀλλὰ κατὰ διάλυσιν ἐκ τοῦ λοῦσαι· κιρναμένη γὰρ ἡ ου δίφθογγος ἐκ τοῦ ε καὶ ο εἰς αὐτὴν καὶ ἀναλύεται· ἔστιν οὖν τὸ πρωτότυπον λούω καὶ ἐν διαλύσει λοέω ἢ ἀνάπαλιν καὶ ἐξ αὐτῶν τὸ λοετρόν καὶ τὸ λουτρόν, τὸ λόεσθαι καὶ το λοῦσθαι* Eust. 1300. 60. — A praescripto ordine discedit futurum *ὀμεῖται*, pro quo *ὀμοῦται* dicendum erat vocalibus ο et ε post exemtionem consonae interpositae in ου contractis, sed analogiam superavit similis sonus verborum liquidorum *καμοῦμαι — καμεῖται, δραμοῦμαι—δραμεῖται* etc., v. Rhem. 163. — Dorismi speciem assimulant duo verba, unum Homericum, de quo Epim. I 402. 24, EM. 708. 38 *ἐσάον καὶ τροπῇ δωρικῇ τῆς ου εἰς ω ἐσάω καὶ* (*ὁ προστακτικὸς*) *σάω*, v. ad Buttm. 296, alterum Atticum: *τὸ ῥιγῶν ἀντὶ τοῦ ῥιγοῦν δωρικόν· τοῦτο κατακρατῆσαν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς* schol. Vesp. 446, Avv. 935. Ac nescio an bibliographi, qui apud Hesiodum pro *ἀρόμμεναι*, ut vulgo legitur, *ἀρώμεναι* scripserunt, id pro *ἀρούμεναι* positum esse crediderint, v. Elemm. I 268.

Sed latissime haec syllabae finalis corruptio vagatur per adiectiva in *οεις*, quorum nonnulla substantivorum vim adepta sunt: *πλακοῦς, πυραμοῦς, Ἀμαθοῦς, cerussa.* Adiectiva huiusmodi Florianus Lobeck in Quaestt. Jon. I p. 24 ex uno Homero quadraginta eruit hisque aggessit plurima ex ceteris epicis praetergressus propria, nec mentionem habuit crasis et synizesis. Illius quidem in Homericis nullum vestigium emergit, sed Hesiodus iu exitu versus posuit *θεῖόν τε Σιμοῦντα*, quod doctorum nonnulli ad Homericam formam redigendum putarunt, sed defendit codicum consensus, cf. Muetzell. p. 96. Femininum Euripides metro accommodat *Σιμοεντίς* et *Σιμουντίς*, quo alii quoque utuntur. Synizesis opinionem attulit adiectivum *φοινικόεσσα* in eodem versus loco scriptum Il. X 133, de quo Heynius sic loquitur: *Clar-*

4) Haec Buttmannus confert non ignorans *κύειν* recentius esse altero, de quo dixi in Parall. 556.

kius per quatuor syllabas esse efferendum monet, quia ῑ producta est crasi, quasi φοινικοῦσσα. Is igitur, quia nominis φοῖνιξ casus obliqui penultimam longam habent, idem de adiectivo valere putavit, eodemque modo Stephanus in Thes. excusat Theocr. I 58 ὦνον καὶ τυρόεντα μέγαν, quod confirmare videtur Draco 89 τυρόεις τὸ ῡ ἐκτείνει πανταχοῦ καὶ παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ, illumque ipsum versum adscribit; Porsonus Doricum τυρῶντα suasit; equidem ad Aj. p. 184 ostendi, vocabulorum nonnullorum syllabas longas in paragogis corripi ut in hoc ipso genere πνιγόεις, ἀλγινόεις, quae aliter versui heroico aptari non possunt [5]); ac si fluvius Troianus a cursu sinuoso denominatus est, id quoque pro exemplo systolae afferri potest. Cum hoc ethonographus contendit urbis nomen Ὀπόεις καὶ Ὀποῦς κατὰ κρᾶσιν, et Eustathius ὥσπερ πλακόεις καὶ συναιρέσει πλακοῦς καὶ Σιμόεις Σιμοῦς. Hoc Matthiae § 51 perperam ita interpretatur, trium vocalium extremam ῑ abiectam, reliquas in ου mutatas esse; sed iota non omitti solere patet ex verbis in οω, nam χρυσόεις non in χρυσοῦς contrahitur, sed in χρυσοῖς, et ex nomine Κάειρα Καῖρα etc. Itaque sic potius dicendum, ους substitutum esse pro duriore οενς, cuius speciem referunt casus obliqui οεντος, οεντι [cf. supra p. 86 et 110 et infra cap. III §. 5].

De compositis brevis est praeceptio: χειροεργός καὶ κράσει χειρουργός Epim. I 444. 10, sed ea singulari operi reservanda, quo universam synthesis doctrinam retractare conabor. Hoc loco subsistam in praepositione πρό, quae vocalem suam cum epsilo communicat, sive id radicitus infixum est, sive ex augmento natum: προὔχω, προὐννέπω, προὔφαινε etc. intermixta integre scriptis non solum apud poetas, sed ubique: προὔδωκα et προέδωκα etc. Substantiva duo tantum sunt: προὔνεικος et Doricum πρῶγγυος, cum casu compositum unum προὔργου. — De vocabulis cum ἀπό et ὑπό coniunctis dubium est, utrum ου ex crasi habeant acceptum: ὑποεργός ὑπουργός, an ea forte superante me-

---

5) Τερμιόεις et φυκιόεις et τειχιόεις Homerus epenthesi literae ῑ huc aptavit.

moria affinium κακοῦργος, θεουργός etc. pro ὑπεργός (ut συνεργός) per synecdromen surrepserit ὑπουργός.

Num οε in ευ contrahi possit, pendet ex interpretatione Homericae vocis λωτεῦντα. Id nonnulli participium verbi λωτέω esse voluerunt ut καλεῦντες. Cui quum plures obstarent rationes, quas in Elemm. I 518 exposui, alii pro adiectivo λωτόεντα habuerunt, cuius duas vocales οε in εο transpositas, has autem in ευ conflatas esse. Missis ambagibus Didymus ad XII 283 Ἀρίσταρχος διὰ τοῦ ου, adiectivum, ut opinor, significans ut κνώδαλα πτεροῦντα Aeschyl., cui nihil opponi potest praeter quod Homerus de magno horum adiectivorum numero nullum exhibet contractum. Aristarcheam lectionem probavit Bekkerus, alteram Dindorfius. Tertiae cuiusdam scripturae per synizesin efferendae λωτόεντα nemo mentionem iniecit. Sed in Pindari loco libri optimi praebent trisyllabum φωνάεντα, quod in aliis φωνοῦντα *sonantia*, vulgo φωνᾶντα *sonora* scribitur.

III. Οη in η conversum per omnes casus exhibent feminina adiectivorum multiplicativorum: ἁπλῆ, διπλῆ, cuius forma integra diastolae causa substantivo mansit. — Praeterea una vox huc aberrat et ea composita, quam nos quidem ex uno Aristophane cognitam habemus, sed grammatici saepius tractant: πρηγορεών ὁ λαιμός παρὰ τὸ προαγεῖραι τὴν τροφήν, ὡς Ἀπολλώνιος λέγει Zonar. 1572 et eodem modo Didymus in schol. ad Avv. 1113. Utrum vero ο μικρὸν ante eta exemtum, an cum eo in unam syllabam confusum putaverint, non patefaciunt. Syncopae quidem advervatur regula Apollon. Adv. 586 τὸ πρό οὐκ ἀποβάλλει τὸ ο ἐπιφερομένου φωνήεντος, nam aut integra permanet: προέχω, aut contrahitur: προὔχω. Neque tamen vocabulum populari sermoni proprium scrupulosius taxandum videtur [Vol. I 296].

Pro οη simplex ω accipiunt tempora nonnulla verbi, unde nomen piscis βῶξ duci solet: βῶσαι Aristoph. et Cratin., ἐβώσθη Herod. cum derivatis ἀστυβοώτης Hom., ἐπίβωτος et περίβωτος Anth. Eadem forma haesit verbo ad significationem auxiliandi translato βῶσαι, quod Suidas interpretatur βοηθῆσαι, et hinc transfluxit ad βοηθεῖν ipsum vociferandi notione penitus exutum; Ionice certe βωθεῖν dicitur,

v. Bredov. 195 [Parall. p. 450]. — Verbum eiusdem coniugationis *νοεῖν* et nomina hinc derivata Herodotus et poetae omnium fere dialectorum ad hanc brevitatem redigere solent: *νῶσαι, νώσασθαι, νένωμαι, νῶμα*, v. Bergk. ad Anacr. p. 93, et composita quoque *ἀγνώσασκε* [6]) et *ἀλλογνώσας*. Perfecti illius mentio subitaria iniicitur in EM. 601. 20 *νένωται ἢ κατὰ συγκοπὴν τοῦ η ἀπὸ τοῦ νενόηται ἢ ἀπὸ τοῦ νένωται κατὰ συστολήν· ἔστι γὰρ νῶ ῥῆμα τρίτης συζυγίας ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ νένωται καὶ παρ' Ἀνακρέοντι νενωμένος· καὶ πάλιν ὡς χρυσόονται χρυσοῦνται, οὕτω καὶ νόονται νοῦνται παρὰ Δημοκρίτῳ. Περὶ παθῶν.* Scita est haec expositio et auctore Herodiano dignissima, sed ad diversa capita spectans, quorum unum fuit *νένωται κατὰ κρᾶσιν ἀπὸ τοῦ νενόηται*, ceteris incuria librarii abscissis. Quod vero sequitur, *νένωται* vel ex syncope vel ex systole profectum esse, huc minime convenit, sed ad *νένομαι*, quod ille dubitat, utrum ex *νενόημαι* decurtatum dicat exciso eta, an ex *νένωμαι* correpto ω̄. Sed mox utraque ratione deserta cogitationem convertit ad verbum bisyllabum *νόω*, a quo recta via descendit *νένομαι* ut a thematico *πόω — πέπομαι*. De Sophocle et Anacreonte haud definiam, utrum *νένομαι* scripserint, an usitatius *νένωμαι*. Illud neque mihi ne in mentem quidem venit, quum primum hunc locum tractarem in Rhem. 20 sq., neque suboluit Hermanno, v. Wagner. ad Sophocl. Frgm. p. 251 et Nauckio p. 137, sed breviter notatum est in Elemm. I 330. — A verbalibus descendimus ad nominalia, quorum unum est numerale ab EM. 608. 19 huc illatum *νώσατο ἀπὸ τοῦ νοήσατο κατὰ κρᾶσιν ὡς ὀγδοήκοντα ὀγδώκοντα*, quod ab Homero acceptum posteriores poetae propagarunt. — Adiectivum *χλωρός* Eustathius 812. 59 parum dextre explicat *ἀπὸ τοῦ χλόη κατὰ κρᾶσιν τοῦ ō καὶ τοῦ η̄, ὁποίαν πάσχει καὶ τὸ βωστρεῖν* [7]) *καὶ τὸ βωθεῖν.* Promtior via est ad *χλοερός* [cf. Proll. 276]. — Homericum

6) Id nonnulli *ἀγνώσσασκε* scribunt imperfectum esse rati ut *ῥίπτασκε* et similia in Elemm. I 269.

7) Sigma se insinuavit etiam in aoristo *ἐβώσθην*, fixum vero est in *ἐχάσθην*.

βῶν Thierschius §. 195. 48 nihil aliud esse affirmat quam adiectivum *βοείην* substantive positum, quod poetae in *βοέη* mutant, hinc autem legitime *βοῆ* nascitur et geminata contractione *βῶ*. Sed sponsor neutri adest, nec piget opinionem retinere usu captam [v. p. 65]. — In magno numero nominum in *οη* desinentium: *Εὐνόη*, *Καλλιῤῥόη* etc. unum animadvertimus huc egressum *Ἀμφιρώ*, Rhem. 327.

IV. *Οω* in *ω* verti nonnulli sumunt in nomine regis Aegyptii, *Θῶν* scribentes velut contractum ex *Θόων*, quomodo Graeci quoque heroes vocati sunt. Sed Herodianus oxytonon *Θών* eodem loco refert cum *χθών*, *πρών*, *κλών*, quo crasis excluditur. De hoc dictum est in Parall. 73 [cf. supra p. 106]. Arcadius autem p. 12 hyperdisyllaba percensens tria eximit perispomena: *Ἱπποθῶν*, *Ἱπποκῶν*, *Λαοκῶν*, quae in libris et epigraphis saepe reperiuntur non contracta, cumque his nomen Atticae tribus *Ἱπποθοωντίς* [v. p. 78]. — Contractioni oppositam distractionem in medium introducit Epim. I 425 *τὸ φόως οὐ διαίρεσιν ἔπαθεν ἀλλὰ πλεονασμόν· ἡ γὰρ διαίρεσις τὸν οἰκεῖον τόνον φυλάσσει: ἑώρων, ἑήνδανε, ὁ δὲ πλεονασμὸς οὐ φυλάσσει.* Hunc pleonasmum distinguimus proprio diectasis nomine tum in verbis perispomenis: *ὁρόω* etc., de quibus alio loco exacte disseruimus [Technol. diss. X], tum in nominibus: *βοώτης* id est *βούτης*, *θόωκος*, *αὐτοχόωνος* etc. Atque in horum similitudinem incurrunt etiam nonnulla illorum heroicorum nominum, exempli causa *Δημοφόων Δημοφῶν*, *Ξεινοφόων* in Timonis versu et Christodor. Ecphras. 388 etc. a verbo *φάω* ut videtur, unde *ἀμφιφῶν*. Hinc proxime delapsum est *Ξενοφάων*, quod grammatici nomini usitato thematis loco subiiciunt, v. Prolegg. p. 40 sq. Id autem non ex usu sumtum esse colligitur ex Herodiani Mon. 10. 7 *τὰ περισπώμενα ἐν πλείοσι συλλαβαῖς διὰ τοῦ ο λέγεται: Δημοφόων, Καλλικόων, Ἱπποθόων* [8]), quod EM. 513. 31 ex *Ἱπποθῶν* factum dicit per diaeresin, sed credibilius est, illud per paragogen ab *Ἱππόθοος* processisse. Cum verbo, quicum *ἀμυνοκῶν* compositum est, cohaeret *Εὐρυκόας μεγα-*

8) Longe hinc distant simplicia, quae alpha longum in paralexi habent perispasi alienum: *Ἀρετάων*, *Ἱκετάων*, *Ἑλικάων*.

λόνους Hesych., et ex tribus feminini εὐρυκόωσα interpretamentis, εὐρυνώμενος (sic) ἢ πολυάστερος νὺξ ἢ πολλοὺς κόους τουτέστι κοιλώματα ἔχουσα primum nescio an εὐρύνοος*) scribendum sit; noctis vero stellatae epitheton *late lucentem* significare dixerim a verbo homonymo κέω τὸ καίω EM., ex quo θυοσκόος et λυχνοκῶσα ducta sunt; ad tertium referri potest, quod Euphorio dixit Κητὼ εὐρυκόωσα Meinek. Anall. p. 121 maris et deae marinae cognomina confundens fere ut Ἀμφιτρίτη ἀγάστονος [Proll. 41 n. 48]. Si primum illorum valet, Ἱπποκόων nihil aliud significat quam Ἱππόνοος. Sed ut omnium origo explicetur longe abest. Diectasis igitur (ne longum faciam) de substantia vocalis nihil limat; diaeresin autem vere et proprie appellamus, si longa in duas breves dissolvitur: ἆται—ἄαται, δῆλος—δέελος, Κῶς—Κόος. Sed de hoc plus satis. — Singularibus asserendum est verbum πρῶσαι, non simplex illud, quod cum πέπρωμαι cohaeret, v. ad Buttm. p. 283, sed syntheton, quod glossographi προῶσαι explicant vocali praepositionis licenter contracta potius quam elisa. — Pro mendoso προὔφειλες, quod Matthiae §. 51 p. 153 ex Arist. Vesp. 3 affert, restitutum est praesens [p. 63. n. 2]. — Verborum in οω conversiones ἐὰν χρυσῶμαι etc. praetereo, neque opus est admonere εὐνόως et εὔνως a diversis nominativis declinata esse. — Synizesis in hoc genere universo vestigium nullum praeter genitivum, quo Hesiodus versum orditur Theog. 983 βοῶν ἕνεκ' εἰλιποδάων, cui Muetzellius p. 38 fidem non abrogat, sed Goettlingius praeoptat crasin insolentem βῶν.

§. 6. Contractio vocalium υα et υε in υ propria est substantivorum casibus in υας et υες excidentibus et terminationibus quibusdam verborum in υω et υμι. Utrumque genus technici conserte proponere solent. Sic Herodianus ad XII 286 πάντα γὰρ εἴλυται — προπερισπῶσιν, ἵνα ἐκ τοῦ εἰλύαται συναλοιφὴ ὑπάρχῃ. Οὐκ ἀήθης δὲ ἡ τοιαύτη συναλοιφή, εἴγε καὶ νέκυας φορέειν ἔφη, ἀλλαχοῦ δὲ ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον. Et ad XXIV 1 λῦτο — εἰ παρατατικός, δύναται κρᾶσις εἶναι τοῦ ἐλύετο ὥσπερ

*) *Hoc Lobeckium voluisse existimo, non enim satis distincte scriptum est.*

ἰχθῦς, μῦς, ῥῦσθαι, quem sequitur Arcadius 196. 17 πᾶν δίχρονον ἐκ κράσεως ὂν ἐκτείνεται: οἱ νέκυς, οἱ βότρυς, ῥῦσθαι. Nunc de singulis referam, quae prisca schola tradidit, ac primum de verbis. Plutarchus de Poes. Hom. c. XII 487 T. XII ἀττικῶς εἴρηται τὸ ῥήγνυσι ῥέοντες Il. P 751, ζεύγνυσι, ὄμνυσι (his accentibus). Hanc Herodianus apud Choerob. Can. 861 κυρίως διαίρεσιν appellat, quae specie modo cum accusativo ἰχθῦς congruit et propterea ἡ δοκοῦσα συναίρεσις dicitur. Naturalis quidem terminatio est ῥήγνυνσι ut δίδυνσι, sed quia $\overline{\nu\sigma}$ asymploca sunt, Dores sigma in tau mutant, ceteri ny in alpha. Et duorum verborum εἰλύομαι et ἐρύομαι tempora praeterita, quae consonam illam ante terminationem $\overline{\tau\alpha\iota}$ et $\overline{\tau o}$ habent, eam vel abiiciunt vel in $\overline{\alpha}$ breve convertunt: εἴλυνται, εἴλυται, εἰλύαται, in quibus libri ubique discrepant. — Hinc sermo procedit ad substantiva in $\overline{\upsilon\varsigma}$ $\overline{\upsilon o\varsigma}$, quorum ex magno cumulo Homerus triginta quatuor decerpsit, atque horum accusativos plurales posuit partim integros, partim corruptos, non solum ubi metrum poscit ut σῦς μὲν ἔθηκας, γραπτῦς ἀλεείνων et eadem ratione κλιτῦς, ὀφρῦς, Ἐριννῦς, sed etiam ubi non respuit: ἰχθῦς ἀγρώσσων in primo pede, γένυς, δρῦς, quae Thierschius indicat §. 191. 26 forte oblitus bisyllabi ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον, quod schol. XXIV 665 cum optativo δαινύατο δαινῦτο componit. Zenodoto Il. II 4 πολῦς scribenti pro πολεῖς Aristonicus respondit μόνα τὰ εἰς $\overline{\upsilon\varsigma}$ μονογενῆ δύναται παρὰ τὴν ἔκτασιν ἢ συστολὴν ἑνικὰ καὶ πληθυντικὰ γίνεσθαι οἷον βότρυς βότρυς· nimirum quia adiectiva non per $\overline{\upsilon o\varsigma}$ declinantur, sed $\overline{\varepsilon o\varsigma}$. [Vol. I p. 233]. Neque neutralia in $\overline{\upsilon}$ $\overline{\upsilon o\varsigma}$ crasi apta habentur; δάκρυα bisyllabum apud Pindarum olim synizesi defendebatur, nunc δάκρη substitutum est ex δάκρεα contractum, v. Schneidewin. ad Scol. I 2. Illam nonnulli transtulerunt ad Homericum Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ aut $\overline{\upsilon\alpha}$ vocales in unam syllabam coactas rati, aut $\overline{\iota\omega}$, plerique vocalem prioris vocabuli ultimam cum prima alterius consarcinandam putant. Sed de substantivis in $\overline{\upsilon\varsigma}$ adhuc addendum est, sermonem communem in universum pauca ad se recepisse partim derivata partim primitiva. Illa constant e solis numerabilibus: τριτύς, τετρακτύς, πεντηκοστύς, ἑκατοστύς, altero genere continentur sub-

stantiva diversa significatione et specie, quae si cum universa copia huius ordinis contenduntur, vix dimidiam partem aequant. Ambo autem conveniunt in flexu accusativi, nam quod Phrynichus App. 44 de uno illorum dicit *ἰχθῦς ἀττικώτερον ἤπερ ἰχθύας*, valet de omnibus; sed exteri non raro resumunt integros. Inter *ἰχθῦς* autem et *ζευγνῦσι* quid differat, Herodianus docet, illud synaeresi vindicans, hoc diaeresi apud Choerob. 861. 15.

Υε contrahitur in duobus vocabulorum generibus, quae modo absolvimus et a veteribus quoque uno modo explicantur: *τὸ λῦτο, εἰ παρατατικός ἐστι, κατὰ κρᾶσιν γέγονεν ἀπὸ τοῦ ἐλύετο ὡς ἰχθύες ἰχθῦς* EM. 572. 10, cumque eodem nomine schol. Il. XXIV 1 infinitivum *ῥῦσθαι* comparat. In verbis Homericis quanta sit librorum inconstantia et quam diversa criticorum iudicia, late expositum est ad Buttm. p. 6 sq. De substantivis nihil adnotare subvenit nisi scriptores Atticos nominativis integris paene saepius uti quam affectis, *πεντηκοστύες* Thucyd., *βότρυες* Xenoph., *ἰχθύες* Plat. etc. Dativos in *υσι* Herodianus apud Choerob. p. 115. 4 ypsilon breve habere docet *χωρὶς τοῦ μῦς — μυσί· τοῦτο γὰρ φυλάττει τὸ ῡ ἐκτεταμένον· Λαμβάνεται δὲ αὐτοῦ Ὦρος λέγων μηδαμῶς εὑρίσκεσθαι τὸ μυσὶν ἐκτεταμένον. Εὑρίσκομεν δὲ αὐτὸ ἔχον τὸ ῡ ἐκτεταμένον καὶ συνεσταλμένον ἐν τῇ Μυοβατραχομαχίᾳ.* Hic autem magnopere vereor, ne canonista turbas dederit. Herodianum scimus aliquando de nomine *λίς* eiusque mensura duplici disputasse appositis Antimachi verbis *λῖες μέν ῥα λίεσσι* Choerob. 181. 22, cf. Meinek. Anall. 63, atque huic schol. Il. XI 480 adiecit *ὡς μύεσσι*, id autem Choeroboscum decepit, *μυσί* ex *μύεσι* contractum natura ῡ longum habere. Sed huius prosodiae exemplum in hoc et similibus *δρυσί, συσί* etc. nullum extat; in Batrachom. v. 173. 174 *μυσί* bibreve est.

Ceterarum vocalium *υη, υο, υω* complexio rarissima. Quae antiatticista affert in Anecd. Bekk. 104. 9 *κύημα ἀντὶ τοῦ κῦμα*, a diversis praesentibus ducta sunt. *Θῦμα* a verbo *θύω*, *θύημα* *thus* a *θύος* potius significatione paullum discreta [I 329]. — *Θυλῆσασθαι* Poll. codd. nonnulli Dindorfio probatum, sed Bekkerus *θυηλήσασθαι* retinuit. — *Βοτρυδόν* ad syncopen

retuli in Elemm. I 332, sed obstare videtur vocalis mediae longitudo. — Subiunctivos ὅπως μὴ σκεδάννυσι et μὴ σκεδάννυται apud Platonem et ὅταν ἐπιδείκνυται Lucian. Salt. §. 70, quos Buttmannus §. 107. 36 cum Bekkero properispomenos fecit, accentus codicum consensu confirmatus syncopae vindicat, quae ῡ breve relinquit [cf. Vol. I l. l. ῥήγνυται]. — In nominibus cum δρῦς compositis Graeci ō connexivum modo integrum retinent: δρυοπαγής, modo abiiciunt, vocalem quae antecedit corripientes: δρυτόμος, ut saepe epici, v. Spitzner. Prosod. 97; aut etiam hanc producunt, v. ad Phryn. 697 [Pathol. I 307], sive arsi elatam, sive per crasin. — Ypsilon breve habet μυγαλῆ in thesi positum in Damocratis iambis v. 20 apud Galen. de Antid. XV 91 T. XIV, longum vero μυογαλῆ in principio versus Nicand. Th. 815. — In Il. XVI 321 pro στὰς πρόσθεν νέκυος in Harl. scriptum est προπάροιθε νέκυος, quod Clarkius synizesis nomine excusat, nec detrectat Thierschius §. 191. 25. — Eadem ratione usus Jacobsius ad Anthol. p. 938 δύω scripsit, duas syllabas in unam contractas esse statuens ut in Lucretiano *duellicus*. Monosyllabum δυοῖν Soph. Oed. T. 640 Hermannus defendit exemplo poetae Latini *duodecies* in principio hexametri ponere ausi. Numerale Graecum attingit EM. 294. 25 ἐκ τοῦ δύο καὶ τοῦ δέκα γίνεται δυοδέκατος καὶ κράσει δώδεκατος [Vol. I 327]. — Nomen *Electryon* et *Electryone* Hesiodus versibus suis aliter adaptare non potuit, nisi aut secundam syllabam corriperet aut tertiam et quartam unius instar haberet, quod certissime Euripides sibi permisit in genitivo Ἐρινύων, eodemque modo Pindarus γενύων pronuntiavit, quibus G. Dindorfius praefert perispomena Ἐρινῦν, γενῦν, cf. Schneidew. ad Pyth. IV 225.

§. 7. Ὦας et ὤατα propria sunt dialecti Doricae, usus recepit οὖς et ὦτα quasi contractum. Κῶας EM. 550. 12 e κώς (hoc accentu) pleonasmo prolatatum dicit huiusque monosyllabi unum citat testem Nicocharem comicum (Frgm. Vol. II 845), sed antiquitate longe anteit κῶας [Vol. I 404, cf. 227 et Rhem. 314]. — Ἐπωάζω ex ἐπώζω natum esse hoc magis dubium habemus, quod huic saepius iota subscribitur, idque rectius, ut videtur, etsi ἐπωίζω non legimus, sed simplex modo Ὠίζει ἐπικάθηται Hes. Ceterum utrique verbo

commune est, quod ultra imperfectum non declinantur. — Nominis proprii Ὠρίων, Ὠαρίων iam meminimus*). — Declinabilium exemplum notissimum praebet Prynichus Ecl. 158 ἐπὶ τῆς αἰτιατικῆς τοὺς ἥρως λέγουσι δισυλλάβως, cui adieci singularem τὸν ἥρω e Plat. Civ. III 391 aliisque inferioribus [Diss. VIII C. V §. 2]. — Eiusdem nominis casus primus pluralis pro ωε accepit ω abusione quadam poetica, quam idem Phrynichus notat l. c. οἱ ἥρωες τρισυλλάβως — ἅπαξ βιασθεὶς Ἀριστοφάνης ὑπὸ τοῦ μέτρου οἱ ἥρως εἶπε, quod accuratius designat Choeroboscus Can. 258. 32 Ἡρωδιανός φησιν, ὡς οἱ ἥρωες εὐθεῖα τῶν πληθυντικῶν εὕρηται κατὰ κρᾶσιν παρ' Ἀριστοφάνει: οἱ γὰρ ἥρως ἐγγύς εἰσι (Frgm. Vol. II p. II 1070) [Elemm. I 257 sq.] — Infinitivos μῶσθαι et ῥῶσθαι contuli in Rhemat. p. 26.

De ωη quae referuntur, incerta sunt: τὸ πρῷν περισπᾶται, ἐπεὶ ἐκ τοῦ πρῴην Joann. de Ton. 32 (cf. Ahrens Dor. 182). Hic adiectivi πρώιος accusativus est adverbialis; illud cum πράν Dorico et πρίν, πρό, *prior*, *pridem*, *pridie* cognatum [v. p. 47]. — Quod Eustathius dicit 746. 45 ζωρόν ἀντὶ τοῦ ζωηρόν refellitur novitate vocis [Rhem. 286 n. 31].

Ωο et ω certant in duobus adiectivis ζωός et σῶος. Illud apud Homerum saepius legitur et quidem sic ut vulgo scribitur bisyllabum, semel metro cogente monosyllabum in primo casu ἤ κε ζώς sive ζῶς ἀμενηνὸς ἔα Il. V 887, ubi in uno Vindob. scriptum est ζωός; semel in quarto αἴ κεν ζῶν πέμψῃς XVI 445, ubi alterius scripturae indicia gliscunt: Ἀρίσταρχος οὕτω μονοσυλλάβως· ἄλλοι δὲ ζωόν, et sic exhibent editiones ante Heynium omnes profectum ab iis, qui duas vocales pro una syllaba acciperent. Bisyllabam igitur formam probarunt non solum aequalitatis causa, sed etiam quia primitivae similior et ideo poetarum vetustissimo convenientior videretur. Sic enim tradunt scholl. BC. ζώς ἀπὸ τοῦ ζωός ἐστιν ἡ συναίρεσις, διὸ ὀξύνεται, et Herodianus a Lehrsio correctus ζώς ἐξ ὀξυνομένου, ὡς ὁ Ἀσκαλωνίτης φησί, γενόμενον δεῖ ὀξύνειν. Alios idem sentientes memoravi in Elemm. I 301 [sq. et 472]. Ζόος sive ζοός quominus pro

*) *In infima pagina adscriptum: „ζωγρεία ζωάγρια". De Ὠρίων p. 107 sq.*

primitivo haberetur, impedivisse videtur testium novitas, quorum antiquissimum novimus Epicharmum [1]) ab Herodiano citatum Mon. p. 146 (41. 31). — Alterum adiectivum apponit Herodianus l. c. *μόνον τὸ σῶς ἐστι περισπώμενον — γεγονὸς ἢ ἐκ τοῦ σόος ὥς οἴεται Φιλόξενος ἢ ἐκ τοῦ σάος, ὅπερ κρεῖττον.* Tertiam sententiam amplectitur schol. Eur. Hec. 973 *σῶς ἀπὸ τοῦ σῶος κατὰ συγκοπὴν γίνεται σῶς· τὸ δὲ σῶς δωρικῶς σάος καὶ τροπῇ τοῦ ᾱ εἰς ω̅ σῶος καὶ ἐκβολῇ τοῦ ο̅ σῶς,* qui quod de Dorismo dicit, planum fit ex schol. Hesiod. Scut. v. 1 *ἀπὸ τοῦ σέω τροπῇ δωρικῇ τοῦ ε̅ εἰς ᾱ σάω γίνεται, ἀφ᾽ οὗ καὶ ὁ σάος, ἀπὸ δὲ τούτου συναιρέσει σῶς, καὶ σῶος ἔπειτα διαλύσει τοῦ ω̅ εἰς ωο.* Fundamentum igitur esse putant *σάος*, quod obsedit libros quosdam Il. XVI 252 *διχῶς γράφεται καὶ σόον καὶ σάον* schol. A., ipsum vero non cognoscitur nisi ex ampla, quam produxit, subole: *ἡ σᾶ, σαοῦν, σαώτερος, σαόφρων,* sed duorum adiectivorum utrum ei propius sit, ambigi videmus. Buttmannus §. 61 adn. 3, Matth. p. 316, Mehlh. 190 ex *σάος* primum *σῶς* contractum, hinc porro adhibita diectasi *σῶος* porrectum esse statuunt. Atque huic coniecturae quodammodo opitulatur aetas testium. Etenim omnium antiquissimus bisyllabo, quantum nós quidem novimus, in totum abstinet. Nam quod Spitznerus refert, pro *ἀελπτέοντες σόον εἶναι* olim vulgo lectum esse *σῶον* quasi correpta vocali priore, id equidem in nulla editionum, quarum copia data est, reperi; nec magis hoc usi sunt poetae scenici; scriptoribus Atticistae solum pluralem *οἱ σῶοι* concedunt, quem Thucydidis codices omnes adversus L. Dindorfium tuentur. A verbo defectivo *σόω* (Rhemat. 21) primo satu ortum est *σόος* Homero frequentatum non solum metri causa, sed etiam ubi *σῶς* substitui potest, ut in Il. I 117 *βούλομ᾽ ἐγὼ λαὸν σῶν ἔμμεναι,* de quo Didymus *σῶν αἱ Ἀριστάρχου, οὐ διῃρημένως σόον, ἀλλὰ σῶν· συνᾴδει δὲ καὶ τὸ „νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος“* (Od. ε 305), *ἔσθ᾽ ὅπου δὲ καὶ διαιρεῖ „σόον δ᾽ ἀνένευσε“* (Il. *Π* 252), cf. Nitzsch. ad Od. X 268. Quae si vera esset diaeresis, pro principali poni deberet *σοῖς*, quod non legitur nisi in syntheto *εὔσους* [v. p. 65 et 76].

---

1) **Matthiae p. 317 lapsu calami Thucydidem appellat pro Theocrito.**

— Nec satis apte nomine illo utitur Herodianus Il. VIII 557 *τὸ πρώονες διῃρέθη ἐκ τοῦ πρῶνες*, rectius Choeroboscus omicron ad pleonasmum refert, v. Elemm. I 471, ad diectasin, quod idem est, Buttmannus. — De *δμώς δμωός* et similibus quid veteres coniectaverint. l. c. relatum est. — In Od. VI 302 *οἶος δόμος Ἀλκινόοιο ἥρως· ἀλλ' ὁπότ' ἄν* — unus Vindob. *ἥρω* praebet, v. Nitzsch., ceteri *ἥρως*, idque scholl. pro vocativo *ὦ ἥρως* habent; longe vero aptior est genitivus *ἥρωος*, ut nunc scribitur, cuius vocalis media aut cum extrema per synizesin, ut Barnesius ait, coalescit, aut corripitur ut *πατρῷος* apud poetas Atticos [Tom. I 319 sq.]

Vocales, quae in *θωύσσω, ζωύφιον* se excipiunt, nunquam coeunt nisi in Ionicis *θωῦμα, τρωῦμα*.

Cap. III.

De coniunctione vocalium et diphthongorum.

§. 1. $\overline{A}$ cum $\overline{αι}$ in positione recta arctius copulatum non reperi; nam pro *μναῖος* in locis ad Phryn. 553 et Parall. 21 collatis rectius *μναаῖος* scribitur. Sed speciem contractionis grammatici subiiciunt personis secundis duorum verborum in $\overline{μι}$ et totidem perispomenorum. De illis Choeroboscus Can. 879 *τὸ δύνῃ καὶ ἐπίστῃ κατὰ πάθος λέγουσιν (Ἴωνες) ὡς ἀπὸ τοῦ δύνασαι καὶ ἐπίστασαι δύνααι καὶ ἐπίσταаι* (adde *καὶ τροπῇ τοῦ $\overline{α}$ εἰς $\overline{ε}$ ἰωνικῶς δύνεαι καὶ ἐπίστεαι*) *καὶ κατὰ κρᾶσιν τοῦ $\overline{ε}$ καὶ $\overline{α}$* (scrib. $\overline{αι}$) *εἰς $\overline{η}$ δύνῃ, ἐπίστῃ· καὶ μένει τὸ $\overline{ι}$ προσγεγραμμένον.* Et iisdem fere verbis 673 *δύνασαι καὶ κατ' ἀποβολὴν τοῦ $\overline{σ}$ δύνααι καὶ τροπῇ τοῦ $\overline{α}$ εἰς $\overline{ε}$ δύνεαι καὶ κατὰ κρᾶσιν τοῦ $\overline{ε}$ καὶ $\overline{αι}$ εἰς τὸ $\overline{η}$ δύνῃ, καὶ μένει τὸ $\overline{ι}$ προσγεγραμμένον.* His adiiciuntur duo perispomena. In schol. Harl. ad Od. XI 221, ubi legitur persona tertia *δαμνᾷ ὡς κιρνᾷ*, ex improviso incidit mentio secundae ab hoc loco alienae: *ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης συνεδάμνα*, et paulo post *δαμνᾷ περισπωμένως ἀπὸ τοῦ δαμνῶμαι ὡς πειρῶμαι „πειρᾷ ἐμεῖο γεραιέ“* (Il. XXIV 390) *καὶ ἐκφωνουμένου τοῦ $\overline{ι}$ ὡς τὸ δύναι παρ' Ἀττικοῖς. Συνεδάμνα*, quod nusquam invenitur, mendose scriptum est pro *σὺ δάμνα* Il. XIV 199

σὺ πάντας δαμνᾷ ἀθανάτους 1), sic enim vulgo legitur, sed nonnullos pro perispomeno dedisse paroxytonon colligitur ex schol. Vat. h. l. *δαμνᾷ ὁμοίως τῷ „πειρᾷ ἐμεῖο", οἱ δὲ δώριον αὐτό φασιν ἀντὶ τοῦ δάμνασαι· οὕτως Ἀρίσταρχός φησιν* (adde *ὡς τὸ*) *ἐπίστᾳ, δύνᾳ· τὸ ὅλον δὲ ἐπίστασαι· Δάμνα* si scribitur sine iota, tota syllaba recisa est, quo alpha breve relinquitur; longum efficitur synaeresi *δάμνααι δάμναι, δάμνᾳ* et deinceps iota, quia ineffabile est, omisso *δάμνα*, quod in Harl. Ptolemaeo assignatur. Alterum huius heteroclisiae exemplum indicat schol. Soph. Oed. C. 767 (763) *τί ταῦτα πειρᾷ; — βαρυτόνως ἀναγνωστέον, οὐ περισπωμένως· οὕτω Δίδυμος.* Hic Schmidtius ad Didym. 241 adverbia transponenda putat *περισπωμένως, οὐ βαρυτόνως*, sed hoc nihil ad nostram quaestionem, quae est de verbo heteroclito *πειρῶμαι* et *πείραμαι*, illud pervulgatum, hoc ex omni memoria evulsum. Utrumque distinguit cod. Laur. *πείρᾶι* scribens accentibus duobus, quorum alter ad *πείρα* spectat, alter ad *πειρᾶ*. Gravis indicat personam secundam *πείρασαι*, cui si tres detrahuntur literae ultimae, alpha breve remanet, quod quia metro repugnat, barytonesis auctores *πείρᾳ* scripsisse oportet ex *πείρααι* contractum ut *δύνααι δύνᾳ*. *Πειρᾷ* qui praetulerunt, a ficticio *πειράεσαι* progressi sunt ad *πειρᾶσαι* circumflexa media more recentiorum ut *κτᾶσαι, ἀκροᾶσαι*, v. ad Phryn. 360, hinc autem *πειρᾶ* natum voluerunt sine iota per apocopen, quomodo nonnulli illud *δαμνᾶ* expedivisse videntur, plerique vero *δαμνᾷ, πειρᾷ* et cetera per crasin.

Alpha cum $\overline{\epsilon\iota}$ connexum volunt in nomine deae *Δαῖρα*, quod ad proprium affectionum genus refertur in Exc. Paris. ad Gregor. 679, Anecd. Bachm. T. II 368 *ἔκθλιψις συναίρεσις καλεῖται, ὅταν ἑνὸς φωνήεντος ἐκβληθέντος τὰ λοιπὰ συνάπτηται ὡς ἐν τῷ Δαῖρα ἀντὶ τοῦ Δάειρα ἐκθλίβεται μὲν τὸ* $\overline{\epsilon}$, *τὸ δὲ* $\overline{\alpha}$ *καὶ* $\overline{\iota}$ *συναιρεῖται εἰς τὴν* $\overline{\alpha\iota}$. Contrariam vero viam ingressi alii *Κάειρα* e *Καῖρα*, quod suo periculo

1) Mirum est, quomodo haec corruptio Porsoni et Buttmanni aciem effugerit. [cf A. Lentz Philol. XVII p. 518 et infra Diss. de Apocope cap. VI.]

fingunt, natum censent, cf. Proll. 38 sq. Nobis de huiusmodi vocabulis iudicandi facultas non datur[2]). — Idem confitendum est de appellativo *Ζάειρα ἐπιβόλαιον* Phot., pro quo *ζεῖρα* dicitur, sed huius quoque origo abscondita. — Sed manifesto tenetur compositio adiectivi *αϊκής* et adverbii *αϊκῶς*[3]), quae critici tragicis pro bisyllabis attribuunt, v. Hermann. ad Prom. 473, ubi libri *ἀεικῶς* exhibent correpta media, et sic olim a nonnullis scriptum esse apparet ex schol. Il. XXII 336 *αϊκῶς οἱ μὲν δισυλλάβως αὐτὸ προφέρονται, οἱ δὲ συνεστάλθαι φασί.* sed systolen respuit tetrasyllabum *ἀεικέλιος* Eur. Andr. 131 et in epigr., quare hic quoque *αἰκέλιος* rescribitur. In substantivo vero *αἰκία* haec crasis ita irroboravit, ut *ἀεικία* sive *ἀείκεια* solis relinquatur poetis. — Atque hoc Eustathius p. 9. 29 et 1336. 60 componit duobus verbis poeticis: *ὡς ἀπὸ τοῦ ἀείρω καὶ φαείνω τὸ αἴρω, φαίνω γίγνεται, οὕτως ἀπὸ τοῦ ἀεικίζω καὶ τῆς ἀεικίας τὸ αἰκίζω καὶ ἡ αἰκία.* De contractione assentit EM. 789. 56 *ἀπὸ τοῦ φαείνω ἀποβολῇ τοῦ ε καὶ συναιρέσει φαίνω ὡς ἀείρω αἴρω.* Optionem nobis dat schol. Il. IV 142 *φασί τινες τὴν Κάειραν διαιρεῖσθαι, οἱ δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ φαίνω φαείνω.* Ad iudicandum, utra via ii, qui primi his vocibus usi sunt, processerint, certae nobis rationes desunt. Buttmannus quidem in Indice Anom. II 311 *ἀείρω* Homero familiare bisyllabo antiquitate antecedere statuit idemque decernit de *φαείνω* et *φαίνω.* Alius dixerit a *φάω* eodem tractu duo verba producta esse, *φαίνω* et *φαείνω,* illud intus auctum ut *βαίνω, δραίνω,* hoc extrinsecus ut *ἀλεείνω, ἐρεείνω* [ad Buttm. II p. 312, Rhem. 138, Prolegg. 39]. — Tertium adnotat Choeroboscus in EM. 21. 9 tanquam eadem passum: *τὸ ἀείδω ᾄδω κράσει τοῦ ε καὶ α εἰς α μακρὸν καὶ συναιρέσει τοῦ α καὶ ι εἰς τὴν ᾳ δίφθογγον.* Differt igitur a duobus illis, quae diphthongum propriam habent, *ᾄδω* vero

2) Quod Hesychius servavit *Κραρᾶ πέπονθε τὴν κεφαλήν* non substantivum est, ut interpretes sumunt, sed verbum *κραιρᾷ*. *Κάραι συκαῖ* Hes. scrib. *Κᾶραι* id est *caricae.*

3) Anecd. Bekk. 360. 26 *αἰκῶς δισυλλάβως ἀπὸ τῆς αἰκίας. Οὕτω Πλάτων,* sed apud hunc neque hoc neque alterum invenitur.

et ᾠδή Homero ignota primum in hymnis Homericis leguntur, v. Muetzell. ad Theog. 37. Etymon evanuit, sed cum verbis notis composita sunt ἀεικής et ἀειδής, quorum alteri poetae αἰκής substituunt, alteri ἀϊδής, et ex hoc nomen Orci ᾅδης ductum creditur proprie significans τὸν ἀφανῆ sive ἀΐδηλον, sicut Sophocles illum appellat [v. p. 6 sq.] — Illius simile Porsonus finxit ᾀκής iota alpha longo subscribens. — Temenicum Ἀμφιάρειον cum similibus quibusdam syncopae nomine protuli Elemm. I 230, cf. Parall. 29 adn. 25 [Phryn. 370.] — De verborum in αω contractione in ᾳ et ῃ et de iota vel subscripto vel omisso dicere supersedemus; qui σμᾶν, γελᾶν etc. sine eo scripserunt, tacito suffragio confirmant Choerobosci canonem p. 721 nullum infinitivum in ν exeuntem ante hoc habere ἀνεκφώνητον [Techn. 188 n. 9].

Ααυ a crasi abhorret; nam quod deus barbarus Ταυτιός idem Ταῦθος vocatur, nihil ad rem; neque huc convenit synaloephe ταὐτά.

Restat αοι, quod in optativis verborum in αω desinentium contrahi grammatici docent: ὁράοιμι ὁρῷμι, ὁράοιτε ὁρῷτε καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο ὁρόῳτε Eustath. 481. 39; κτῴμην σὺν τῷ ι ἀπὸ τοῦ κταοίμην EM. 542. 46, et hanc unam formam fert sermo numeris solutus. — Nominis huc redacti exemplum unicum est ᾠδή *), quod primum legitur in hymnis Homericis, nonnulli vero idem scribendum putant in Hesiodi et Pindari versibus, ubi ἀοιδή bisyllabum est, sed plerique defendunt non contractum, tres primores vocales per synizesin proferentes ut novissime Schneidewinus ad Nem. XI 23. — Nomen proprium idemque Mercurii epitheton Σῶκος, quod Homeri explicatores σάοικος interpretantur, sine dubio simplex est a verbo σόω, v. Rhemat. 285 [Proll. 323]. —

Αου in ω contrahitur in verbis iisdem, quae αοι in ῳ mutant, et haec quoque diectasi amplificantur: ἀλόω διαίρεσίς ἐστι τοῦ ἀλῶ schol. Od. V 377.

§. 2. Praeter verba praedicta duo sunt genera, quorum secundae personae in εαι exeunt, barytona et circumflexa

---

*) *Haec verba:* „ὁρόῳτε Eust. — — unicum est ᾠδή" *deleri velle se Lob. ipse significavit, sed quod in eorum locum substituatur nunc quidem nihil usquam comparet.*

primae coniugationis. Homericorum bene multa contulit Thierschius §. 221 n. 78, sed omisso loci, quo quaeque leguntur, indicio. Id autem ad nostras rationes magni momenti est, ex hoc enim solo cognoscitur, utrum syllabae finales integre pronunciatae, an contractae, an per synizesin contractis similes redditae sint. Plerumque quidem epsilon metro necessarium est, primum in exitu versus: *κείσεαι αὔτως* Il. XVIII 338, *εἴσεαι αὐτός* XXI 292 et iisdem verbis Od. II 40, *ἐπόψεαι αὐτός* Il. XIV 145, *κήδεαι οὕτως* Il. VI 55, *εὔχεαι αὔτως* XI 388, *κήδεαι υἷος* Od. XVII 397, *εἴρεαι ἄντην* Il. XV 247, *εἴρεαι ἥρως* X 416, quibus locis nemo spondeum optet, quem poeta in aliis quoque versuum partibus, ubi ad metrum nihil interest, dactylo posthabet: *κεχολώσεαι ὅττι κεν εἴπω* Il. V 421, *εἴσεαι αὐτὸς ἐπελθών* Od. XXIV 506, et Il. IX 40 *ἔλπεαι υἷας Ἀχαιῶν* et in eodem loco *ὀΐεαι* Il. I 561, Od. III 255, X 380, *ὀδύρεαι* VIII 577, *δυνήσεαι* Il. I 562, *ἀποίχεαι* XIX 342, *εἴρεαι* XXIV 390, *ἐλεύσεαι* Od. X 267, *ἔλδεαι* XXIII 6, *μαίνεαι* IX 350 sicut alia polysyllaba: *ἐπιτέλλεαι* Il. X 61, *ἐπιβήσεαι* VIII 165, nec minus in principio: *πεύσεαι ἀγγελίης* Il. XVIII 19, *βούλεαι ὄφρ' ἂν ἔχῃς* Od. XVIII 364, *αὐγάσεαι* Hes. Opp. 478, *δεύεαι Ἀργείων* Il. XXIII 484, sed idem, quando opus est, contrahitur: *δεύῃ ὅ κε μνηστῆρσιν* Od. I 254, eademque causa diversitatis: *γνώσεαι Ἀτρείδην* Il. X 88, *γνώσεαι, οὐ μὲν γάρ* Od. XVI 310, et *γνώσῃ ἔπειτ'* Il. II 365, *ὄψεαι αὐτὸς ἄγων* Il. XXIV 601, *ὄψεαι ἢν ἐθέλῃσθα* IV 353, et iisdem verbis VIII 471, IX 359, Od. XXIV 511, sed *ὄψει ἐν Ἀργείοισιν* Il. XXIII 620, et in quinto pede *ὄψει Ὀδυσσεῦ* Od. XII 101*), *ἔλπεαι αἴ* XXI 314 in primo pede, sed post tertiam caesuram *αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπῃ ποτί* VI 297. Versus lege tenentur anapaestica *σὴν ἔδεαι κραδίην* Il. XXIV 129, *μάχεαι* XVII 471, *ἔσεαι* I 563, *ἔχεαι* Od. XVIII 123 omniumque frequentissimum *κέλεαι* et in clausula versus *ἐνισπήσω, κέλεαι γάρ* Od. V 98 et in aliis partibus Il. I 134,

---

*) *Bekkerus et hoc loco et Il. XXIII* 620 *ὄψεαι et II* 365 *γνώσεαι, sed idem non solum coniunct. ἔλπῃ, verum etiam δεύῃ Od. I* 254 *aliisque locis τεύξῃ, κεκλήσῃ, νεμεσίζῃ, (ἔσῃ, βέῃ, μετατρέπῃ,) nusquam non sequente vocali.*

XII 235, XIV 96, XVII 286, Od. IX 274. Hinc manifestum fit, epicos catalexin Ionicam sectatos esse tanquam normam, quoad per metrum liceret. Sed iidem tamen, si trisyllabum aliquantulum obstrigillaret, nihil veriti sunt vel a crasi auxilium petere vel a synecphonesi. Iambi instar est Od. V 174 ἥ με κέλεαι σχεδίῃ, quod Ernestium ita offendit, ut μέ antiquitus traditum tollere auderet, cautior Barnesius monet ita κέλεαι enunciandum esse ut κέλῃ, quod ipsum legebatur Il. XXIV 434 ὅς με κέλῃ σέο δῶρα, sed Wolfius, Bekkerus, Dindorfius κέλεαι, et hoc iam suasit Ernestius a codicibus quibusdam oblatum Od. IV 812 καί με κέλεαι παύσασθαι, idemque nunc scribitur X 337 ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κέλεαι pro vulgato κέλῃ nullo libro suffragante; εὐοχθέων δ' ἵξεαι πολιόν Hes. Opp. 477 codices exhibent ἵξηαι. παρθένος ἔσσεαι Od. VI 33 Ernestius ita pronunciandum censuit ac si scriptum esset ἔσσῃ. Et Pindarum quoque Boeckhius censet Nott. critt. Ol. XI 13 omnia talia uno modo scripsisse: ἀμείβεαι etc.

Verborum circumflexorum species triplex enarrata est in Elemm I 272 sqq., una omni ex parte perfecta: ἐπαινέεαι, φοβέεαι, quam Homerus versibus suis duplici modo attemperat, aut epsilon posterius eximens: μυθέαι ἀκράαντον Od. II 202, aut ambo εε in diphthongum ει contrahens: ὀψὲ κακῶς νεῖαι ὀλέσας Od. XI 114, ὦ παῖ ὃς ἐν λίκνῳ κατάκειαι, μήνυε H. H. Merc. 254 ex κέεαι natum, unde πρόσκεαι Ionicum in Thaletis epist. Diog. I 44, cf. Dindorf. de Dial. Herod. XXXVIII b., et non alia ratione μυθέεαι transiit in μυθεῖαι Od. VIII 180 ὡς σύ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν. Illius brachyparalecti accentus est disputabilis. Proparoxytonon exhibent editiones veteres; quod si recte se habet, formae integrae μυθέεαι epsilon evulsum, hanc autem elisionem anabibasmus toni subsequutus est. Nostrorum vero aequalium plerique μυθέαι scribunt ut φοβέαι, quo declaratur syllabam finalem αι non simplicem diphthongum esse, quae in proparoxytonis ἔλπεαι etc. secundum regulam brevis est, sed complicatam ex εαι, unde productio sequitur, quam paroxytonesis indicat. Verum his quoque dissentiens Thierschius §. 221 p. 361 necessario μυθέῃ scribendum putat epsilo primitivi μυθέεαι ultimo cum

diphthongo propria αι in impropriam ῃ contracto, quomodo vulgo fit: φιλέ-εαι—φιλέῃ et iterata crasi φιλῇ, μυθῇ. Sed recepta scriptura utitur Epim. I 327 ad explicandum ὅρηαι (id est ὁρᾷς), quod ectasi auctum dicit ἀντὶ τοῦ ὁρέαι ὡς μυθέαι, quibus EM. 621. 37 addit δίζεαι δίζηαι. Neque contra valet discrepantia accentus; nam is controversus fuit: τὸ ὁρᾷς Ὅμηρος ποιητικῶς ὅρηαι φησὶ προπαροξυτόνως ἀπὸ ἐνεστῶτος τοῦ ὅρημι, οὗ χρῆσις παρὰ Θεοκρίτῳ· κατὰ δέ τινας ὁρῆαι προπερισπωμένως ἐκ τοῦ ὁρᾶται ἐνδείᾳ τοῦ τ καὶ τροπῇ τοῦ α εἰς η Eust. 1763. 24, cf. Duentzer. de Zenod. 63. Huius prosodiae auctores penultimam circumflexerunt subeunte memoria verbi Ionici ὁρέομαι, cuius persona secunda ὁρέεαι eliso epsilo in ὁρέαι transit, hinc productione vocalis mediae in ὁρῆαι ut μυθεῖαι. — Sine idonea ratione Blomfieldius ad Callim. in Dian. 148 νεῖαι hoc loco et apud Homerum in νείῃ mutandum suspicatur, id autem esse futurum νείσεαι; sed est germanum praesens pro futuro positum ut βέῃ, quod Hesychius duplici modo interpretatur ζήσεις et πορεύσῃ.

Longiore ambage deductum est μνᾷ, quod Homerico μνάᾳ subsidet; etenim primo loco poni oportet μνάεσαι, secundo μνάεαι, quod καθ' ὑπόθεσιν proficiscitur, hinc μνάῃ consistit vocalibus εαι in ῃ contractis, hoc ῃ vero rursus contrahitur cum alpha, quod antecedit: μνᾷ et diectasi amplificatum μνάᾳ. Huius continuatae crasis documentum praebet χρῇ illud, de quo schol. Il. I 216 ἀπὸ τοῦ χρῶμαι τὸ δεύτερον τῆς κοινῆς διαλέκτου ἐστὶ χρᾷ ἰωνικῶς, ἀττικὸν δὲ χρῇ περισπώμενον. Nam huc per eosdem quasi gradus perventum est: χράεσαι, χράεαι, χράῃ, χρᾷ et χρῇ. Contractum χρᾶσαι mihi non incidit, sed convenit cum κτᾶσαι, quod Phrynichus aspernatur, nec melius sapiunt cetera huius terminationis: φαίνεσαι schol. Eur. Orest. 304 et S. Lucae verba φάγεσαι καὶ πίεσαι. — Inveteravit vero haec terminatio perfectis passivis: κέκτησαι, κέχρησαι, βέβλησαι, μέμνησαι, sed duobus hisce Homerus sigma detraxit: βέβληαι κενεῶνα Il. V 284 et correpta media βέβληαι οὐδ' ἅλιον XI 380, pro quo Bentleius βέβλῃ', Thierschius §. 149. 4 p. 218 βέβλεαι scribendum putavit. Superest tertium βέβλῃ, sed nihil

novamus. Huius inconstantiae consors est verbum *μέμνησαι*, quo Homerus semel utitur integro: *ὥς μευ ἀεὶ μέμνησαι ἐνηέος* Il. XXIII 648, semel imminuto: *μέμνηαι ὅσα δὴ* — XXI 442, cuius discrepantiam animadvertit schol. A. *οὕτως ἐνταῦθα μέμνηαι· διπλῆ γὰρ ἡ χρῆσις*, significans aut illud *μέμνησαι* aut quater repetitum *ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε*, de quo rursus schol. A. ad XV 18 *διὰ τοῦ η μέμνῃ εἶχον πᾶσαι*, et Vict. *ἀλλαχοῦ τὸ ἐντελὲς „μέμνηαι ὅσα δὴ“*. Uberius vero Choeroboscus 673 *ἐκ τοῦ μέμνησαι κατ᾽ ἀποβολὴν τοῦ σ ἰωνικῶς γίγνεται μέμνηαι καὶ κατὰ συστολὴν πάλιν ἰωνικῶς μέμνεαι καὶ κατὰ κρᾶσιν ἀττικὴν μέμνῃ*, cui addit *κάθησαι κάθηαι καὶ κατὰ συστολὴν κάθεαι καὶ κατὰ κρᾶσιν κάθῃ καὶ μένει τὸ ι προσγεγραμμένον* (*ἀνεκφώνητον* dicit EM. 484. 32). Hoc *κάθῃ* usurparunt scriptores non probatissimi, v. ad Phryn. 359 sq., Meinek. Com. Fragm. T. IV 676, qui, quia hoc perfectum sic ut *μέμνημαι* significationem praesentis obtinet, formam quoque huius temporis induere ausi sunt recidenda syllaba *σαι*.

Εαυ literae non constringuntur nisi per synthesin in pronomine reflexivo *αὑτοῦ, σαυτοῦ*, cuius generis primum invenitur apud Hesiodum exemplum *ἑαυτῇ*, quod Muetzellius p. 406 suspectat, immerito, ut videtur.

In vacuum veniunt *εει* et *ει*, quanquam saepe causa affectionis in dubio est, praecipue in syllabis principalibus. Hic nemo est, cui non in mentem veniant verba ab Atticistis atro carbone notata *ῥέει, πνέει* etc. Sed dicendum est aliquid de nominibus poeticis, quorum duplex origo affertur. Numerale *ἕεις* epsilon non ex diaeresi ortum, sed pleonasticum habere Herodianus et alii affirmant in Dissert. de Prosth. p. 60 producti, sed schol. Hes. Theog. 145 *ἕεις ἀντὶ τοῦ εἷς· ἔστι δὲ διαίρεσις τῆς περισπωμένης· εἷς γὰρ ὀξεῖαν διαιρεῖται*, eodemque fert Apollonii sententia Adv. 557. 26 *). Huic simile apponit schol. Harl. Od. XII 417, cuius verba adscripsi in Rhemat. 188 adn. 11 *θέειον πλεονασμὸς ὡς ἕεις*, sed alii contrarium decernunt [Path. I 241 sq.]: *Εὐδαίμων παρὰ τὸ θεός θέειον καὶ ἀποβολῇ τοῦ ε θεῖον* EM. 449. 22,

*) *v. Schoemann. in Indice scholar. Gryph. hib.* 1860 *p.* 12 *sq.*

457. 12. Is igitur sibi persuasit, a θεός proxime derivatum esse substantivum cum paragoge disyllaba θέ-ειον, quae non improbabilis est coniectura, etsi semel modo legitur, nec renascitur epsilon in derivatis ἀποθειοῦν, περιθειοῦν [Elemm. I 414 n. 2]. Item semel inventum est χέεια Nic. pro χεία, accentu, quem periectica in ultima habent, ad primam translato; hoc autem plerique a χέω χείσομαι repetunt ut a χρέω χρῶμαι χρεία, μνέω μνεία [Proll. 45].

Hinc non longe absunt substantiva ab adiectivis in $\overline{\epsilon\eta\varsigma}$ derivata: ἔνδεια etc. scriptura ancipiti, de qua diversae sententiae grammaticos distinent; Herodianus epsilon cum diphthongo mixtum, Choeroboscus per syncopen ablatum esse arbitratur. De his et de adiectivis κλεεινός κλεινός dictum est in Elemm. I 242 sq. [cf. p. 255, II p. 15, Phryn. 87.]

Crasis et diaeresis fines certi et descripti sunt in verbis; illa fixa est in circumflexis φιλεῖν etc., altera poetae epici utuntur in infinitivis authypotacticorum ἰδέειν, μαθέειν, cetera in Dissert. de Diectasi p. 426 relata.

Aeque nota est crasis vocalium $\overline{\epsilon\eta}$ in subiunctivis ἐὰν ᾖ, φιλῇ etc., sed ordinem excedunt verba bisyllaba: μὴ ἐγχῇς semel lectum in Arist. Vesp. 616 et ἐὰν δῇ saepius in comicorum versibus, quod nonnulli δέῃ scribunt synizesis praetextu, et longius etiam egreditur ἐὰν δεῖ [1]). Haec disputavi in Elemm. I 243. — Verum illa, quae de μέμνῃ tradita sunt, in memoriam redigunt eorundem grammaticorum de subiunctivis quibusdam placita. Etenim veteres magistri tironum commoditati inservientes personam secundam ex tertia nasci docent quum alia occasione tum etiam huiusmodi exemplis: Ἴωνες ἀποβάλλοντες τὸ $\overline{\tau}$ τοῦ τρίτου προσώπου δεύτερον ποιοῦσιν· ὥς τὸ „κέλεαί με" οὕτω ἴδηται ἴδηαι EM. 466. 6. Hoc ἴδηαι apud Homerum legitur saepius, sed parum opportune promitur a schol. Pind. Pyth. IV 274, quem locum editiones veteres sic exhibent mendose: μή τι νεώτερον ἀναστήσῃ κακόν. Hic dubium est, utra persona aptior sit,

---

1) Matthiae p. 151 adn. i. ea, quae de hoc verbo dixi, de δεῖ *oportet* dicta putavit.

secunda ἀναστήσῃς, an tertia ἀναστῇ. Ambigit vetus interpres: μή τι νεώτερον ἀνασταίη κακόν· ἐὰν δὲ ᾖ ἀναστήσῃ, ὁ νοῦς ἔσται: μὴ ὁ νεωτερισμὸς ἡμῖν ἀναστήσῃ κακόν. Τινὲς δὲ κατὰ συναλοιφὴν θέλουσι τοῦτο ἐξενηνέχθαι ὡς παρ' Ὁμήρῳ „ἵνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνονος" (I 203) ἀντὶ τοῦ ἴδηαι· οὕτως οὖν ἀναστήσῃ ἀντὶ τοῦ ἀνάστηαι. Hic igitur ita arbitratus est, ex ἴδηαι per systolen factum esse ἴδεαι, hinc autem accedente crasi ἴδῃ, quod Aristarchus praetulit Attico ἴδῃς. Pindari exemplum eximit Schneidewini correctio. De Homericis ἐπαύρηαι et ἐπαύρῃ monent Graeci interpretes, v. ad Buttm. II 122.

Pro futuro συμβλήσεαι Il. XX 335 Lud. Dindorfius in Thes. T. II 90 C. et VII 1047 A. subiunctivum συμβλήεαι ponendum putat diffisus, ut videtur, futuro βλήσομαι, idque congruit cum tertia persona βλήεται, sed doctorum fratrum alter retinuit vulgatum. Admodum incerta est scriptura praesentis Hes. Opp. 647 βούληαι an βούλεαι, bisyllabum an trisyllabum.

De consequutione vocalium εευ nihil subvenit praeter nomina quaedam propria in ευς et εευς, quae commodius in Dissert. de Syncope p. 256 tractata sunt.

Εοι synizesi coartantur interdum in nomine θεοί, cf. Muetzell. de Theog. p. 37, sed crasis exempla affert Joannes Acc. 15. 19 συναλοιφῇ σκελοῖν, Δημοσθενοῖν et Herodianus de Genit. parag. 238. 15 T. III ὁ ἁλιεύς τοῦ ἁλιᾶς· τὸ δυϊκὸν εἰς τὴν οι συναλείφουσιν Ἀττικοί, sed in nostris aliter scribuntur: πολέοιν etc., v. Mehlhorn. p. 177 adn. 2. Ionicum θεοίμην (Buttm. I p. 517) et verba legitime contracta φιλοίμην etc. praetermitto.

Non minus trita sunt participia in εουσα ουσα. Haec epsilon verbi thematicum servant: θέουσα, χέουσα praeter οὖσα, συνδοῦσα, καταδοῦσα ut cetera verbi δέω inclinamenta. Ἐοῦσα persaepe Homerus, semel οὖσα usurpavit metro devinctum Od. XIX 489, sed ex hymnis Homericis sustulit Hermannus ad Orph. 824 correctione perfacili. — Epsilon paragogicum epici plerumque integrum praestant: φιλέουσα, nec raro in ευ contrahunt: νεικεῦσι, εἰσοιχνεῦσι Hom., ὑμνεῦσα,

εἰρεῦσα Hesiod.*), semel, nisi fallor, more vulgari in ου ποντοποροῦσα Od. XI 11, pro quo Leonidas Anthol. IX 107 ποντοπορεῦσα; in Maximi versu 357 Gerhardius αἰθροπολεῦσα, sed v. 483 αἰθροπολοῦσα edidit, Koechly utroque loco — οῦσα, neuter quidquam adnotans. Tragici duo ab epicis mutuati sunt ὑμνεῦσα et εἰσοιχνεῦσι, tertium addidit Euripides μυθεῖσα Iph. A 789, suspectum illud propter insolentiam formae activae et quia nullo Homeri exemplo defenditur, quae causae diffidendi Elmsleio fuisse videntur ad Med. v. 421. — Insolitum genus crasis Matthiae §. 78 ult. ex Anecdot. Bekk. 1188 affert tanquam a Choerobosco probatum: Σωκλοῦς, Προκλοῦς. At vero hic in Can. 180. 24 clare docet ἰστέον ὅτι ἡ Ἡρακλοῦς γενικὴ οὐχ εὑρίσκεται ἐν χρήσει, consentiens Theodosio 980. 12, cf. Herod. de Gen. parag. 231. Neque contrarium probatur genitivis Ionicis Doricisve Ἡρακλεῦς, Σωσικλεῦς, v. Keil. Anall. 78. — Participiorum Homericorum μαχεούμενος et μαχειόμενος alterum grammaticis occasionem praebuit effingendae diaeresis, v. Elemm. I 428, sed utrumque a μαχέομαι profectum cum metathesi quantitatis [p. 536], et huc tendit etiam vicissitudo adiectivorum χυτρεοῦν et κεραμεοῦν, quae Planudes gramm. p. 36 in Bachmann. Anecd. T. II coniungit δοκεῖ δὲ καὶ τὸ κεραμεοῦν ἐκ τοῦ κεράμειον γιγνόμενον καὶ τὴν τῆς παραληγούσης ἔκτασιν ἐπὶ τὴν λήγουσαν μετατιθὲν, τὴν δὲ τῆς ληγούσης συστολὴν ἐπὶ τὴν παραλήγουσαν ἀναφέρον [Tom. I 519].

Crasin literarum ε̄ et ω̄ incertam reddit pleonasmus vocalis prioris. Poeticum ἀνῷγμαι non ex ἀνέῳγμαι contractum, sed ab οἴγω declinatum est augmento simplici. Gravioris momenti est μεμνέῳτο Il. XXIII 361 proparoxytonon, ut Herodianus iubet, et cum ῑ, de quo ille ita loquitur ac si a nonnullis omissum esset: γράφεται δὲ καὶ σὺν τῷ ῑ· οὕτω καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης ἐκ τοῦ μεμνέοιτο αὐτὸ εἶναι ἡγούμε-

---

*) *In infima pag. adscript.:* „ποθεῦσα Od. XIX 136“ *ut „fortasse addendum“ opinor. Addendum autem erat illam scripturam,* Ὀδυσῆα ποθεῦσα, *dudum cessisse Aristarcheae* Ὀδυσῆ ποθέουσα. *Homerica enim exempla nescio an dignum existimaverit enumerare omnia, quae non reperi plura quam duorum verborum* οἰχνεῖν *cum composs. et* νεικεῖν, *Hesiodea septem, Apollonii nullum, Quinti unum.*

νος, quod sequitur EM. 578. 57 ἀπὸ τοῦ μεμνέοιτο αὐξήσει τοῦ ō εἰς ω̄. Sed verbi μεμνέομαι memoria nulla extat, probabiliusque fingitur praesens μεμνάομαι per anadromen quandam e perfecto ortum. Hinc autem recte et ordine μεμνῴμην provenit ut κεκτῴμην, unde μεμνῷτο et Homericum illud μεμνέῳτο ἐπενθέσει τοῦ ε̄ Eust. 1305. 46, quod pleonasticum vocat 1332. 18, vel potius ἀναμνήσει τοῦ ἰωνικοῦ μεμνεώμενος. Sed fuisse etiam, qui diectasin praeferrent, ostendit scriptura Harl. μεμνόῳτο ut ὁρόῳτε [v. Vol.I 425 sq., cf. II 42. Bekker. μεμνῇτο].

§. 3. Ad η̄ ᾱι quae pertinent supra, quum de μέμνηαι μέμνῃ verba facerem, exposita sunt.

Ηαυ extra synaloephen (αὐτή) omnino non iunguntur, quare Hesiodus νήϋτμος dicere coactus est suppresso nominis ἀϋτμή alpha principali, quod idem absumitur synaloephe particulae δή αὖτε δηὖτε Apollon. Adv. 495. 3, cf. Schneidewin. *Beitraege zur Kritik der poetae lyrici* p. 43 [supra p. 43, Dissert. VII P. III C. II ex.].

Ηει contrahitur in plusquamperfecto verbi εἶμι, cuius novimus personas duales et plurales ᾔτην, ᾖμεν, ᾖτε, exemplis plurimis, quae Matthiae p. 507 studiose conquisivit adnotatis librorum discrepantiis. Personam tertiam addit EM. 301. 55 εἰσῇμεν ἀντὶ τοῦ εἰσήειμεν σὺν τῷ ῑ Καλλίας (Com. Fragm. T. II 740) καὶ εἰσῇσαν ἀντὶ τοῦ εἰσήεσαν σὺν τῷ ῑ Ἀγάθων. Persona singularis numeri ᾖσθα coniectura nititur, v. Hermann. ad Agam. 489. — Adiectiva in ῆς perispomena λαχνῆς etc. e barytonis in ηεις contracta esse facile unicuique in mentem veniat, idemque statuisse veterum aliquos Arcadius significat p. 24. 20 crasin illam synaloephae nomine indicans, et hac opinione nonnulli τιμῇς et all. scripserunt addito iota, v. Elemm. I 342 sqq., ubi totam huius huius generis fabricam explicui [v. supra p. 102].

Ηευ et ηου nunquam monosyllaba fiunt nisi in diversis vocibus: ηὐλάβεια Sophocl. et ἢ οὐ Homer., quae huius loci non sunt. Sed non obliviscendum est particulae μῶν, quam Apollonius [Coniunct. 494 sqq. multis defendit coaluisse ἔκ τε διαπορητικοῦ τοῦ μή καὶ τοῦ ὤν παραπληρωματικοῦ

(496. 6) ὄντος καὶ Ἰωνικοῦ καὶ Αἰολικοῦ καὶ Δωρικοῦ (495. 7), v. 103].

§. 4. $\overline{\iota\text{-}\alpha\iota}$ non conflantur nisi semel in Homerico Ἱστίαια, quod veteres tacite praeterlabuntur, Buttmannus I 110 adn. synizesi effectum putat, quae ceteris probabilior coniectura.— Ante terminationem substantivorum in $\overline{\epsilon\iota\alpha}$ et $\overline{\epsilon\iota o\nu}$ exeuntium quam facile iota elabatur, ostendunt vocabula in Parall. 28 sq. undique congesta [Pathol. I 279]. Unum horum certo scholae nomine designat Choeroboscus Orth. 270 τὸ ὑγίεια κατὰ κρᾶσιν τοῦ $\overline{\iota}$ καὶ τῆς $\overline{\epsilon\iota}$ γίνεται ὑγεῖα (ὑγεία). Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐκτείνοντες τὸ $\overline{\alpha}$ καὶ καταβιβάζοντες τὸν τόνον φυλάττουσι τὴν αὐτὴν γραφὴν hoc est ὑγιεία. Nostris in libris longe multumque superat ὑγίεια, rarum et saepe suspectum est ὑγεία, deficit prorsus ὕγεια proparoxytonon, quod si legeretur, syncopae adscribendum esset, nam haec accentum retro agere solet. Quod l. c. ex Suida attuli: Λάειος φόνος ὁ τοῦ Λαΐου Dindorfius in Thes. sine iota scribendum censet.

Ceterarum diphthongorum una huc convenit $\overline{\upsilon\iota}$ et ea in uno participio, de quo antiatticista Bekkeri p. 90 δεδιώς τὸ ἀρσενικόν, δεδιυῖα τὸ θηλυκὸν Εὔβουλος (Com. Fragm. T. III 271). Ad aliam affectionem retulit schol. Apoll. III 753, ubi idem legitur τοῦ δείδω παρακείμενος δείδια, ἀφ' οὗ μετοχὴ κατὰ συγκοπὴν δειδώς, τὸ θηλυκὸν δειδυῖα, nec obstat huic accentus, quem character vocis retrahi vetuit [I 276].

§. 5. Syllabae $\overline{o}\text{-}\overline{\alpha\iota}$ extra causam versantur, nam ἁπλαῖ, διπλαῖ non ipsa contracta, sed a nominativis contractis declinata sunt. Θεαιδής, si Antipho ita scripsit, et Θεαίνειος $\overline{o}$ micron more synthetorum exuunt [cf. Vol. I 304 sq.].

$\overline{o\alpha\upsilon}$ recinit in uno verbo πρωνδᾷν, quod patet ex προανδᾷν natum esse concretione vocalium $\overline{o\alpha}$ in $\overline{\omega}$ ut πρόατος πρῶτος etc. — Ionicum est illi simile pronomen ὡντός ὁ αὐτός κατὰ κρᾶσιν τοῦ $\overline{\alpha o}$ εἰς $\overline{\omega}$ EM. 826. 1 manente vocali ultima ut νηύτμος, nam ypsilon in hac serie vocalium tolli posse grammatici negant, unde sequitur ὁμῶλαξ non ex ὁμοαῦλαξ contractum, sed cum ὦλαξ compositum esse.

$\overline{o}$ et $\overline{\epsilon\iota}$ syllabatim audiuntur in adiectivis cum εἶδος connexis, κυνοειδής etc. Horum autem duo metro contraria

Homerus singulari artificio concinnavit, unum synecphonesi, ἀλλοειδής, alterum crasi non minus insolita, θεουδής, quod alii aliter scripserunt et interpretati sunt [Vol. I 242], sed plerique sic ut Epim. II 377. 29 θεοειδής καὶ ἐν συναιρέσει θεουδής, Eustathius 378. 3 κατὰ κρᾶσιν dicit, qua admissa iota ultimum sublatum. Idem consequi poterat omittenda vocali, quae diphthongum anteit, connexiva: ἀλλειδής et θεειδής ut ἑτερειδής, v. ad Buttmann. II p. 450. At vero hac via ille non utitur, sed vocalem plene exprimit: θεοειδής, ἰοειδής, ἠεροειδής. Et haec apud posteriores praevalet ratio. Cum huiusmodi synthetis in libris nostris multifariam confunduntur simplicia in ωδης, et quid quoque in loco praeferendum sit, saepe difficilis est iudicatio, quia significationem natura quidem diversam, sed tamen ita consimilem habent, ut eodem quo syntheta loco conveniant, exempli causa χωρίον τραπεζῶδες Strab. XVII 37. 811 et paulo post πεδίον τραπεζοειδές c. 20. 837, at vir fortis sed idem muliebri specie γυναικοειδής dici potest, sed minime γυναικώδης, quod saepe cum ἄνανδρος iungitur. Itaque nec hoc ex illo contractum neque ἐλαιοειδής ex ἐλαιώδης, ut in Thes. T. III 666 D. dicitur, distractum est [Elemm. I 458 sq.]. — Ab utraque terminatione non longe abest tertia in οεις poetis familiarior, ceterum eodem fere intellectu, velut αἱματώδης, αἱματοειδής, αἱματόεις. Sed ab huiusmodi nominativis qui descendunt casus gradusve omnes sine iota finguntur, prima autem et secunda vocalis metro suadente plerumque in diphthongum transeunt: κνώδαλα πτεροῦντα Aesch., φλὸξ αἰθαλοῦσσα, παρθένος πτεροῦσα etc., κεροῦσσα et comparativus τιμούστερος in Inscr. Pontica, unde colligitur, hoc genus adiectivorum iota natura nullum habere; sed subseritur casui primo in vicem consonae ν a sigma abhorrentis: πλακόεις, simul corroborandae syllabae finali [v. supra p. 86 ex.], idque Apollonius adeo usurpatione metrica traduxit ad neutrum σκιόειν, v. Elemm. I 344. Crasis usus in hoc casu reservatus est nominibus topicis: Ὀποῦς, Πιτνοῦσα, et appellativis quibusdam locutionis quotidianae: πλακοῦς, μελιτοῦττα. — De adiectivo φοινικιοῦς Aristoph. Avv. 272 non satis constat, utrius sit declinationis, parisyllabae ut κεραμεοῦς, an im-

parisyllabae, quod schol. sumit: περισπᾶται τῷ λόγῳ τῶν εἰς ους ἁπλῶν· παρὰ τὴν φοίνικος γενικὴν φοινικόεις καὶ φοικικιόες ἐν ὑπερθέσει καὶ φοινικιοῦς συναιρέσει, hoc est crasi τοῦ ο καὶ ε. Huius igitur sententia fuit, iota terminationis οεις ante ο positum, hoc autem cum ε contractum esse. In Aristotelis libro de Color. c. V plus decies legitur φοινικοῦς cum neutro φοινικοῦν sive φοινικιοῦν, quae ad secundam aeque ac tertiam declinationem referri possunt; sed diversi ordinis sunt φοινικοῖ ut πορφυροῖ 795. b. 27, φοινικιᾶ 796 a. 10 et in eadem pagina ult. φοινικιοῦντα, quae si vera est scriptura, sic dicamus oportet, pro φοινικόεις aliquos φοινικιόεις dixisse iota abundante ut ἀφριόεις etc., v. Elemm. I 457, sequentes autem vocales more consueto in ου contractas esse: φοινικιοῦς. Φοινίκιος si exstaret coloris epitheton, hinc promtissimum esset φοινικιόεις repetere ut ἄγριος ἀγριόεις. Hac certe ratione hyperthesin scholiastae placitam effugimus. Sed nolo in re perplexa diutius tricari. — Cum Ὀπόεις Ὀποῦς Buttmannus §. 28. 4 p. 105 confert infinitivos ῥιγοῦν, ὑπνοῦν, quorum forma Dorica ab Atticis in aliquot verbis adoptata: ῥιγῶν etc. congruit cum adiectivo supra allatis simili: τυρῶντες. In indicativo contra iota perdurat epsilo abolito *), ut Theodosius docet gramm. 1008 χρυσόεις ἔδει χρυσοῦς· τὸ γὰρ ο καὶ ε εἰς τὴν ου κιρνᾶται· ἀλλ' ἐπεὶ τὰ εἰς ω ῥήματα ἐν δευτέρῳ προσώπῳ πάντως δίφθογγον ἔχει τὴν μετὰ τοῦ ι, ἐπεκράτησεν ἡ ει δίφθογγος ἐκθλιφθέντος τοῦ ε (et ab inusitato διδόω διδοῖς, διδοῖ [1]).— Ceterae orationis partes nihil huc conferunt praeter syntheton πρῷρα, si vera est coniectura nostra, id ex πρόειρα contractum esse, hoc autem a praepositione πρό crevisse terminatione paragogica ut πρέσβα πρέσβειρα, ἀρά ἀρειά, Ἶλας Ἰλάειρα, v. Prolegg. 39, proprieque significare *prosam*

1) Exempla verborum bisyllaborum: χοῖ pro χόει etc. attuli ad Buttm. 238.

*) *In pagella longe alieno loco allita leguntur haec:* „Vocales οει in verbis in οω contrahuntur in οις: χρυσοῖς omisso epsilo, retinetur vero [*iota*], quia ad formationem pertinet. Sed in nominibus in οεις exeuntibus duae primae vocales contrahuntur, tertia, quae ex trope nata est, obliteratur“.

id est *prorsam*, sicut pars navis opposita *πρύμνη* vocatur, id est *retroversa*, cf. Parall. 214 sq. [cf. supra p. 67 in.]

ο̅ et ε̅υ̅ huic numero adscribimus ob hoc solum, quod quidam veterum *χλούνης* ex *χλόευνος* confectum esse statuunt, quo accentus explicatur, sed res certa non fit.

ο̅-̅η̅ legitime contrahuntur in subiunctivo verborum, quae nunc ipsum attigi, *χρυσοῖ, χρυσοῖς — τὰ δεύτερα καὶ τρίτα πρόσωπα ὁμοφωνεῖ τοῖς ἰδίοις ὁριστικοῖς* Choerob. 800, quae Buttmannus T. II 151 not. propter parem coniunctivi et indicativi congruentiam cum impersonali *ἐὰν δεῖ* comparat.

ο̅ et ο̅ι̅ in optativo verborum eiusdem ordinis per tres personas numeri singularis et in primo tertioque casu plurali nominum, quorum nominativus o micron in penultima habet: *οἱ πλοῖ* Soph., *παράπλοι καὶ περίπλοι καὶ εἴσπλοι* Aristid. XVI 237. A (T. I 384 Dind.), *κατάῤῥοι* Galen., *τοῖς πρόχοις*, quod Aristophani et Euripidi restitutum est pro *προχόοις* (Goettling. Accent. 175), et maiore etiam inconstantia in epithetis, quorum ex magna copia unum per occasionem memorat Herodianus, hoc est *χειμάῤῥοι*, quod ille proparoxytonon esse mavult *ὡς συνηλιμμένον ἐκ τοῦ ἐντελοῦς χειμάῤῥοοι*, v. Elemm. I 316. Scriptores in hoc genere magnopere discrepare ostendi ad Phryn. 142, sed politissimi quique haud obscure patrocinantur synaeresi. — Haec primam syntheti syllabam connectit cum altera in nomine *προοίμιον φροίμιον* EM., quod Hesychius definite Atticis tribuit.

Huic propter aspirationem consonae primae aequiparatur *φρουρός*, quod et cum usitato *οὖρος* coniunctum videri potest, et cum ipso themate verbi ut *ἔφορος, ἐπίουρος* [p. 63]. Sic Etym. Gud. 442. 18 *οὖρος λέγεται καὶ φρουρός οἷον καὶ πρόορος καὶ συναιρέσει προυρός καὶ φρουρός*. — Sed res certa est de verbis: *χρυσοῦσι, χρυσοῦσα* *), quibus intervenit Homericum *ἱδρῶσα*, quod schol. Il. III 387, EM. 598. 53 cum *ναιετάωσα* comparant, idque ille Ionicum vocat, hic ut plerique Doricum [Rhem. 173]. Illud imitatus Teleclides *λυχνοκῶσα* dicere ausus est pro *λυχνοκοοῦσα*, ut equidem suspicatus

---

*) „*νοῦσι* Simonid Frgm. LXI 86 Schn., *νοῦνται* Democr. EM. p. 601. 28, vel pro *νόονται*" *in extrema pag. adnotatum est. V. p.* 65.

sum ad Phryn. 523 [cf. Proll. 41 n. 48], Meinekius in Fragm. Com. Vol. II 377 cum Dorico νῶσα componit.

§. 6. Ypsilon nullam in se recipit diphthongum praeter ῡι, ac ne de hoc quidem satis constat. Quod ad Il. XVI 99 adscriptum est, Herodianum ἐκδύμεν acuta penultima signasse, quod is sit infinitivus pro ἐκδύμεναι positus, indicio est, alios properispomenon fecisse ad significandum optativum vel aoristi vel, quod Eustathius credidisse videtur, praesentis; sic enim et illum interpretatur: συγκέκοπται ἐκ τοῦ δύοιμεν, et similem 1370. 6 τὸ δαίνυτο εἴη ἂν συγκοπὴ ἴσως ἐκ τοῦ δαινύοιτο, quae plenior forma a librariis interdum selectiori illi supponitur ut πηγνύοιτο in codicibus Plat. Phaed. 118 A pro πήγνυτο, quod si ex illo contractum esset, circumflexam haberet penultimam. Neque opus est syncope diphthongi, sed iota solum optativi characteristicum, quia cum ypsilo discordat, stationem deseruit, v. Elemm. I 347 [cf. II 30]. Itaque ῡι huc, ubi de diphthongis agitur, non convenit. — Synizesis causa memorandum est δυοῖν monosyllabum apud Sophoclem, quod librorum consensu adversus Elmsleium defenditur, v. Hermann. ad Oed. Tyr. 640. — Eadem ratione Spitznerus de Vers. Her. 188 δακρύοις pronunciandum esse censet. — Ypsilon finale ante ου omissum est in uno synthetorum τράχουρος, quod ad Phryn. 677 cum θρασαύχην, βαθέσπερος etc. contuli *).

CAP. IV.

De diphthongorum inter se et cum aliis vocalibus commissione.

Diphthongi primae exemplum unicum obvenit κραιαίνω, quod Epim. I 242. 4 una cum imperativo κρήηνον pleonasmo tribuit diectasin significans. — Peregrinitate dialecti excluditur interiectio, quam Apollonius Adv. 538. 1 ex ὢαιαί ortam dicit, ὅπερ συναλειφθὲν παρ' Αἰολεῦσίν ἐστιν ὤαι,

*) *Aliquid additurus fuit, si licuisset, de levitate opinor autorum, nam in mscripto est:* „βαθέσπερος etc. contuli, qu(*eras.*) auctoribus" *sine puncto. Plura quam Phryn. l. l. v. Path. I* 326.

διότι τὸ ι προσκεῖται κράσεως γενομένης καὶ προσλήψεως. Ceteroqui scimus, huiusmodi vocales pro affectu loquentis nunc protendi, nunc corripi. — Mendosum Stephani locum *ἀπὸ τοῦ Πειραιᾶ Πειραιάτης καὶ Πειραιείτης καὶ καθ' ὑφαίρεσιν τῆς ει Πειραίτης* Meinekius ita corrigit: *Πειραιάτης καὶ Πειραιήτης καὶ καθ' ὑφαίρεσιν τῆς αι Πειρήτης.* Ille forsitan *Πειράτης* scripserit a prototypo *Πεῖρα* [Vol. I 340 adn. 18]. — *Αἰγαίων* et *Αἴγων* diversae eiusdem stirpis propagines videntur, v. Elemm. I 333. — *Σπηλώδης* id est *σπηλαιώδης* docti in schol. Apoll. [II 355 scripserunt pro *σπιλῶδες* (*στόμιον*)].

Αι ex *αιε* confertum exhibet Hesychii glossa *Ναίτειρα οἰκοδέσποινα*, nec tentatur correctio, quamvis facilis; sed *καιτάεις* schol. Od. IV 1 Buttmanno probatum reiicit Dindorfius epsilon fugitivum revocans. — In optativorum personis dualibus et pluralibus diphthongus *αι* sequens eta quoquo modo obruit: *βαῖμεν* etc.*), quod idem faciunt ceterae: *θεῖμεν, θεῖτε, δοῖμεν* etc., eodemque modo nonnulli illud *δῦμεν* ex *δυίημεν* natum statuerunt. De his actum est in Elemm. I 331, et paulo post 414 de *αἰέλουρος* et *αἴλουρος*, quod speciem solum craseos gerit, hisque p. 338 interieci nomina primae declinationis dicatalecta in *εια*, quorum aliqua Stephanus apponit: *Ἀγάμεια καὶ Ἀγάμη ὡς πρέσβεια πρέσβη καὶ τὸ βασίλεια κατὰ συναλοιφὴν βασίλη, δύναται δὲ καὶ τὸ Ἀγάμεια ἐκ τοῦ Ἀγάμη ὡς Πηνελόπεια ἐκ τοῦ Πηνελόπη*, quorum similia multa in Parall. et Prollegg. l. c. alia ob alias causas memoravi, nullum autem vel contractum vel distractum esse concessi, sed fingentium arbitrio tribui. — Idem fatendum est de alpha, quod in adiectivis nonnullis constanter omittitur: *δαρεικός, Κεραμεικός*, in aliis ad libitum: *Δεκελειακός* et *Δεκελεικός*, v. Prolegg. 481, Elemm. I 225 et n. 12.

Cum *οι* contrahuntur vocales casuales duorum nominum *οἶς* et *φθοῖς*, epsilon in nominativi plurali, alpha in accusativo, v. Matthiae §. 80 adn. 7. — Cum eta collequescit sicut aliae diphthongi in optativis qui vocantur Atticis: *γνοῖμεν,*

*) „*βαῖτε, θεῖμεν* Parall. 37" *infra adscriptum.*

δοῖμεν et peculiari quodam tragicorum usu in numero singulari τρέφοιν et ἁμάρτοιν, quae Herodianus ex anadrome orta statuit, v. Elemm. I 331. — Attico μελαγχρής simplex potius vocalis quam, ut veteres volunt, diphthongus detracta est, v. Elemm. I 315 [Parall. 256]. — Hanc subsequitur iota integrum in poetico οἴιες, cui Bentleius ad Callim. in Apoll. 52 confert adiectivum ὁμοίιος pari, ut putat, pleonasmo auctum; sed differt, quod in illa sola quantitas augetur: οἶις pro ὄϊς, ut Εὐβοιίς dicitur pro Εὐβοΐς, in adiectivo autem numerus syllabarum similiter proprio Βοιίδιον Anthol. [Phryn. 87 sq.]. De pleonasmo consentiunt veteres, v. Elemm. I 469, et Buttmannus quoque §. 27 adn. 8 epicos non solum adiectivis ὁμοίιος, γελοίιος, sed etiam dualibus ὤμοιιν etc. iota inseruisse putat[1]); Thierschius vero §. 183 n. 8 duales omnes antiquitus in οιιν exisse suspicatur. Ab usu communi haec terminatio longissime abhorret, et omnino diphthongo οι perraro iota subiungitur et in uno genere synthetorum: μελοποιία Plat., κακοποιία Isocr., εὐποιία Arist. Novicium est αἰδοιικός, numerorum causa auctum Εὐβοιΐς Soph.

---

1) Ἀχαιικός, quod his adiungit, diphthongum a primitivo Ἀχαιός propagatum habet [ad Phryn. 39 sqq.]

DISSERTATIO SEPTIMA

DE

PROSCHEMATISMO.

δοῖμεν et peculiari quodam tragicorum usu in numero singulari *τρέφοιν* et *ἁμάρτοιν*, quae Herodianus ex anadrome orta statuit, v. Elemm. I 331. — Attico *μελαγχρής* simplex potius vocalis quam, ut veteres volunt, diphthongus detracta est, v. Elemm. I 315 [Parall. 256]. — Hanc subsequitur iota integrum in poetico *οἴιες*, cui Bentleius ad Callim. in Apoll. 52 confert adiectivum *ὁμοίιος* pari, ut putat, pleonasmo auctum; sed differt, quod in illa sola quantitas augetur: *οῖις* pro *ὄϊς*, ut *Εὐβοιίς* dicitur pro *Εὐβοΐς*, in adiectivo autem numerus syllabarum similiter proprio *Βοιίδιον* Anthol. [Phryn. 87 sq.]. De pleonasmo consentiunt veteres, v. Elemm. I 469, et Buttmannus quoque §. 27 adn. 8 epicos non solum adiectivis *ὁμοίιος*, *γελοίιος*, sed etiam dualibus *ὤμοιιν* etc. iota inseruisse putat[1]); Thierschius vero §. 183 n. 8 duales omnes antiquitus in *οιιν* exisse suspicatur. Ab usu communi haec terminatio longissime abhorret, et omnino diphthongo *οι* perraro iota subiungitur et in uno genere synthetorum: *μελοποιία* Plat., *κακοποιία* Isocr., *εὐποιία* Arist. Novicium est *αἰδοιικός*, numerorum causa auctum *Εὐβοιΐς* Soph.

1) *Ἀχαιικός*, quod his adiungit, diphthongum a primitivo *Ἀχαιός* propagatum habet [ad Phryn. 39 sqq.]

DISSERTATIO SEPTIMA

DE

PROSCHEMATISMO.

PROOEMIUM.

Ut multi sunt in omni genere doctrinarum loci subnubili, qui neque ita excoli possunt, ut nihil obscuri relinquatur, neque tamen praeteriri queunt, quin operis tenor interrumpatur, ita haec quoque quae instat quaestio spinarum paene plus quam veri fructus praebet, sed quia ad substantiam artis pertinet, quoquo modo tentanda est.

Nomen ipsum grammatici in Bastii Excc. ad Gregor. 681 et Bachmanni Anecd. II 370 his fere verbis explicant: *προσχηματισμός*[1]) *ἔστιν, ὅταν συλλαβὴ προστιθῆται κατὰ τὸ τέλος, ἐν μὲν τῷ προσώπατα καὶ τοῖς λοιποῖς ἰωνικός, ἐν δὲ τῷ οὑτοσί καὶ τουτοισί καὶ ἦσθα καὶ ὁτιή ἀττικός.* Aliter appellat Herodianus in schol. Il. XIV 396 *ἡ διὰ τοῦ γε ἐπέκτασις ἔγωγε, ἔμοιγε,* et EM. 638. 43 *τὸ οὐχί κατ᾽ ἐπέκτασιν τῆς χι συλλαβῆς,* quo titulo Priscianus V 12. 208 Latina *hosce* et *plerumque* inscribit; sed eodem modo complures nuncupantur nativae formae amplificationes[2]).

---

1) Sic ab his et aliis scribitur per unum sigma, non ut Dindorfius optat in Thes., *προςσχηματισμός*. *Πρόσχες* grammaticus ad Gregor. 680 pro exemplo Atticae parellipsis affert, idemque probatur in Epim. Cram. I 121 ac legitur saepius cum similibus, quae in Parall. 17 attuli: *προσιείχω* *accedo* etc., sed discrepantibus plerumque libris, v. Sturz. ad Dion. Cass. XXXVII 53, Poppo ad Thucyd. I 15. 1, Ellendt. ad Arrian. II 1 p. 139, Bredov. de Dial. Herod. p. 99 sq., constanter vero *πρὸς βωμὸν σφαγείς: πρόσφαγμα τύμβῳ* Aesch. et Eurip., v. Hermann. ad Hecub. 41, quae cum *πρός* composita esse constructio probat. Alibi vero *πρόθυμα* significat.

2) Aristot. Poet. XXI 17 *ἐκτεταμένον ἐστὶ τὸ πόληος καὶ τὸ Πηληιάδεω*. Apollon. Coni. 503. 27 *τὸ τοῖα ἐς τὸ τοιαῦτα ἐπεκτεινόμενον*. Apollonius alter in Lexic. 77. 10 *ἑρπύζων κατ᾽ ἐπέκτασιν ἑρπυστάζων*. EM. 431. 56 *ἤνιπα καὶ κατ᾽ ἐπέκτασιν ἠνίπαπα* etc.

Nec minus laxum est *paragogae* nomen, quo Apollonius non solum pronominum οὑτοσί, ἐκεινοσί auctus designat Synt. II 3. 105 (100), sed etiam verborum ἄγῃσι, λέγωμι, λέγῃσθα de Coni. 516. Utroque promiscue utitur Prisc. XII 5. 23 p. 552 simulque, quomodo Latine dici possint, nos edocet: *Egomet et cetera, quibus adiungitur met per porrectionem vel assumtionem, quam Graeci vocant* ἐπέκτασιν vel παραγωγήν, *solent proferri.* Quartum addunt Charisius IV 5. 156 et Diomedes II 436. P. προσπαράληψις *est, quum aliquid ad novissimam partem dictionis accedit ut admittier, accingier*, sed hic continuo subiicit tanquam diversam speciem: παραγωγή *est, quum ad ultimam dictionis clausulam aut littera iungitur aut syllaba, littera ut apud Plautum ted pro te*[3]*), syllaba ut potestur*[4]*).* Nos vero uno proschematismi sive assumtionis nomine contenti erimus eiusque affectionis exempla ita disponemus, ut primo loco dicamus de consonis vocalibusque, quarum accessione numerus syllabarum non augetur, tum de augmentis syllabicis.

PARS PRIMA.

De consonis.

De tribus consonis, quae hic in quaestionem veniunt, duas potiores delibavit schol. Aristoph. Nubb. 741 (743) οἱ Ἀττικοὶ πάντα τὰ ἑνικὰ καὶ πληθυντικὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ῥημάτων καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων δοτικὰς πληθυντικὰς συμφώνού καὶ φωνήεντος ἐπιφερομένου μετὰ τοῦ ν̄ γράφουσιν

---

3) Putschius edidit: *quod te hoc tis pote*, quod intellectu caret, Caesarius *qd' et hostis pro hosti;* scribendum videtur: *quo ted hoc noctis pro te*, quae sunt Plauti verba in principio Curculionis: *quo ted hoc noctis dicam proficisci foras?*

4) Donatus in Arte III 4. 29 (1772 P.) παραγωγή *est appositio ad finem dictionis litterae aut syllabae ut magis pro mage, potestur pro potest.* Sic Putschius et Lindemannus scribi iubent pro *pote pro potest;* Handius in Tursell. T. III 554 vulgatum tuetur, non recte, opinor; nam *potestur* ineptum quidem, sed hoc tamen loco necessarium est adiectionis syllabicae exemplum.

ὡς ἔστι σαφῶς συμβαλεῖν ταῖς τοῖς πάλαι σοφοῖς πεπονημέναις βίβλοις, οἱ δὲ Ἴωνες δίχα τοῦ ν. Τούτοις οὖν ἀμφοτέροις οἱ ποιηταὶ παρακολουθοῦντες καὶ δὴ καὶ τῇ τοῦ μέτρου ἀνάγκῃ πολλάκις συμφώνου μὲν ἐπιφερομένου μετὰ τοῦ ν γράφουσι, πολλάκις δὲ καὶ φωνήεντος ἐπιφερομένου δίχα τοῦ ν. Τοιοῦτον δή τι τῇ τοῦ μέτρου ἀνάγκῃ καὶ ἐν τοῖς εἰς ν καὶ ἐς σ λήγουσιν ἐπιῤῥήμασι ποιοῦσιν: πρόσθεν, νέρθεν, οὕτως, αὖθις, πολλάκις, εὐθύς, ταχύς, ἀτρέμας, quae snnt Aristarchi iunioris verba in Anecd. Bekk. 1400.

In hoc summario duo continentur vocabulorum genera, quorum unum νῦ literam ad se recipit, alterum sigma, utrumque bipertitum pro natura vocalis. Ea, quae νῦ in catalexi habent, aut per casus et tempora declinantur aut motione carent. Ordiar ab immobilibus.

CAPUT I.

De ny paragogico vocum indeclinabilium.

§. 1. Hic nihil conspectius est quam adverbia localia, quarum scripturam ancipitem cursim attigi ad Phryn. 284 adhibitis duobus grammaticorum testimoniis, quae hic resumere cogor, uno EM. 385. 48 ἔκτοσθε, προτέρωθε καὶ τὰ ὅμοια χωρὶς τοῦ ν γράφεται, εἰ μὴ φωνῆεν ἐπιφέροιτο, altero Choerobosci, quod huc redit: nonnullorum ex sententia adverbia ἄνωθεν, κάτωθεν, οὐρανόθεν, γῆθεν et similia consonam νῦ non a stirpe ingeneratam, sed extrinsecus acceptam habere ideoque, nisi vocalis subsequatur, sine ea scribenda esse; quibus relatis ille addit ἡ δὲ συνήθεια πάντοτε μετὰ τοῦ ν τὰ τοιαῦτα γράφει. Hos si audimus, pugnant hic veteres rivales, ratio et consuetudo. Sed confundit uterque diversa genera, quae accuratius distinguit Apollonius Adv. 599 adverbiorum in θεν exeuntium originem tradens triplicem: ἢ παρ' ὄνομα: Διόθεν, Ἀβυδόθεν, ἢ παρ' ἐπίῤῥημα ὡς τὸ κάτωθεν, ἄνωθεν, ἢ παρὰ πρόθεσιν: πρόσθεν, ὕπερθεν. Primo generi duae subiectae sunt species, una a nominibus propriis, cuius sunt duo illa ab Homero sumta et praeterea decem eiusdem auctoris:

Ἀρίσβηθεν, Ἴδηθεν, Κρήτηθεν, Ἰλιόθεν, Καβησόθεν, Κυθηρόθεν, Λεσβόθεν, Σιδονίηθεν, Τροίηθεν*) et in fine versus Λυκίηθεν succedente in proximo vocali. Species altera proficiscitur ab appellativis omnium declinationum: ἀγορῆθεν, ἀγρόθεν, ἁλόθεν, δαίτηθεν, δημόθεν, θεόθεν, ἠῶθεν, λειμωνόθεν, οἴκοθεν, οὐρανόθεν, πατρόθεν, πεδόθεν, ποντόθεν, πρύμνηθεν, ἱπερωϊόθεν ὑψόθεν (nisi hoc ab ὑψοῦ derivatum est) et ab adiectivis: αἰνόθεν, ἄλλοθεν, αὐτόθεν, οἰόθεν, πάντοθεν, quae omnia hoc uno modo scripta reperiuntur praeter θύρηθ' Od. XIV 352 et Τροίηθε Il. XXIV 492 ἀπὸ Τροίηθε μολόντα; sed pars codicum alio mutat: Τροίηθεν ἰόντα, idque Spitznerus revocavit, Bekkerus aspernatus est, sed firmat Apollonius Adv. 603. 27 ἡ κατάληξις ἡ διὰ τοῦ θεν οὐδέποτε τὸ ν ἀποβάλλει· τὸ γὰρ Λεσβόθεν οὐκέτι Λεσβόθε, οὐδὲ ἄλλο τι τῶν τοιούτων. Haud minor est Homeri constantia in iis, quae ab appellativis et appositis profecta sunt. Sed ea cessat in altero et tertio genere ἔκτοσθεν, ἔντοσθεν, πρόσθεν, ὄπισθεν, ἑκάτερθεν; haec enim, ubi versus poscit, saepe consonam et nonnunquam vocalem ei praepositam amittunt: πρόσθ', ὄπισθ'. Quaeritur vero, quomodo scribenda sint in exitu versuum; hic enim libri scripti impressique, quantum equidem ex raris editorum indiciis cognovi, plurimum differunt. Codicem Paulinum omnium antiquissimum praedicat Ernestius in praef. p. V *hic autem*, inquit, *ceteris libris editis omnibus accuratior est in nonnullis velut in ν ἐφελκυστικῷ, in quo usurpando ita variant ceteri, ut in caesura clausulisque versuum temere et nulla certa lege vel additum vel omissum sit, hic autem liber ita constans est, ut non usurpet illud ν in caesura nec in clausulis versuum, quum sequens versus a consonante incipit, contra semper habeat, quum sequens incipit a vocali.* Hoc modo in editionibus nostris ante vocales legitur πάροιθεν et προπάροιθεν Il. IV 185, XIV 427 etc., ante consonam προπάροιθε Od. XVII 277, item ὄπισθεν et composita ante vocalem Il. XIII 834, XVI 115, XVII 746, XXIII 505 et 763, sed ὄπισθε ante πῖ et φῖ Od. XIII 84, Il. XV 341, 694

---

*) „Λιλαίηθεν προχέει H. H. in Apoll. 241“ *in inf. pag. adscript.*

et eodem modo Il. VI 68, XVII 723, XVIII 554 in editionibus Basil., Giphan., Clark., Alter., ad quas solas mihi aditus datus est; sed regulam migrant Ald. et Iunt. μετόπισθεν ‖ μιμνέτω Il. VI 68, qui consonantium concursus excusatur, si cum versu clauditur sensus ut ὄπισθεν: ‖ Τὸν δὲ — Il. V 595 et, quod IV 147 in uno Vindob. scriptum est, ὑπένερθεν. ‖ Ῥίγησεν δ' ἄρ' —. Contra morem peccat ὑπένερθεν ‖ ζῶμα IV 186, sed opitulantur codices Vindob. et Basil. consonam detrahentes; ὕπερθεν ante consonam Il. II 218, V 724, VII 101, Od. V 184, sed his locis omnibus vel codicum aliqui, quos Ernestius et Alterus nominant, vel Ald., Iunt. terminationem puram reddunt; ἔνερθεν consonae antepositum in editionibus veteribus Il. XI 234, Od. XIII 163 iure improbat Ernestius, probatur vero ante vocalem Il. XI 252, ut ἄνευθεν quoque non solum ob hanc causam, sed etiam quia versum finit. Ceterum et hoc et ἄτερθε atque syntheta ἀπάνευθε, ἀπάτερθε a superioribus differunt eo, quod syllaba postrema nihil ad significationem confert. Eorum quae ō longum in paralexi habent a primitivis suis acceptum, quatuor usitatissima ἄνωθεν, κάτωθεν, ἄπωθεν, πρόσωθεν Homero indicta sunt. Alterius generis, quod ab adiectivis descendit dispertitivis, unum dupliciter terminatur: ἑκάτερθε et ἑκάτερθεν ex ἑκατέρωθεν, quod metro refragatur, contractum, sed uno modo ἀμφοτέρωθεν, ὁποτέρωθεν, ἑτέρωθεν [1]). Quomodo omnia ista, quae recensuimus, ab illis, qui Homeri carmina literis consignare coëperunt, scripta sint, scire non laboramus; nam hi longe retro iacent; sed codicum et editionum vestigia legentibus veri simillimum videtur, librarios quidem gregarios ny paragogico in fine versuum promiscue et sine delectu usos esse, sed eruditiores hoc non aliter admisisse, quam si

---

1) Haec Apollonius 601. 20 et 622. 27 dubitat, an ab adverbiis ἑκατέρως etc. repetenda sint, sed veri similius est ab adiectivis derivata esse o brevi in longum mutato ut in comparativis: ἁγιώτερος, νεώτερος, ne quinque syllabae breves se exciperent. In ambiguo est merismus adverbii ὕπερθεν. Epim. I 67. 26 τρεῖς εἰσι προθέσεις κατὰ πρόσθεσιν τοῦ θεν γενόμεναι (adde ἐπιῤῥήματα) ἢ ἐν ἔνθεν, ὑπέρ ὕπερθεν, πρός πρόσθεν. Alii ab adiectivo obsoleto ὕπερος repetunt, v. Parall. 355, ut ἔνερθεν ab ἔνερος schol. Il. IV 186, Pathol. I 334.

sequeretur vocalis, et nonnunquam ante stigmen pausae signandae causa. Hoc tamen non de omnibus adverbiis valet; nam sunt etiam, quibus litera ista ita induruit, ut ab omnibus Graece loquentibus religiose custodiretur, cuius generis sunt ἔνθεν, ἐκεῖθεν et alia quaedam postea expromenda. Quod vero criticorum nostrorum eruditissimi contendunt, hoc fixum et perpetuum fuisse syllabae versuum ultimae stabilimentum, id iam manifestum est librorum suffragiis confirmari non posse et clarius etiam patescit ex sequentibus.

§. 2. Vincula illa, quibus Homerica scriptura adstricta tenetur, aliquantisper laxarunt poetae posteriores. Primum enim adverbia a nominibus locorum ducta, quibus usus communis ny asserit, eodem modo scribunt versu exeunte: Κεκροπίηθεν Callim. hymn. in Dian. 227, Ἀσσυρίηθεν Orph. Lith. 689, utrumque ante consonam; sed ubicunque metro convenit, altera utuntur forma, quam Homerus repudiat: Callimachus Εὐβοίηθε, Νεμέηθε et Κυπρόθε, Nicander Ἰαονίηθε et Ὠδονίηθε, Orph. Arg. 198 Ἀρκαδίηθε, Theocritus Λιβύαθε, Quintus V 350 Κρήτηθε (omiss. in Thes.) et Φρυγίηθε VIII 85, quorum partem indicavit Jacobsius in praef. Anthol. Pal. p. XCI, et hoc modo Σικυῶνοθε bis a Pindaro positum est, quem schol. Pyth. IV 181 hanc licentiam etiam ad communia transferre dicit: ἄντροθε· ἔθος γὰρ τῶν τοπικῶν τὸ ν ἀφαιρεῖν, quod probant quatuor alia huius aphaeresis exempla Pindarica: πάτραθε, ματρόθε, πρώραθε, τηλόθε. Horumque recordatus, puto, scholiographus Aristoph. Pac. 313, ubi versus trochaicus tetrameter huc exit: τὸν κάτωθεν Κέρβερον, alteram scripturam sic interpretatur: φασὶ χωρὶς τοῦ ν τὸ κάτωθεν λέγεσθαι, ἵνα ᾖ Δωριέων μᾶλλον. Χρῆται δὲ ὁμοίῳ καὶ Πίνδαρος ἄντροθε[1]). Haec omnia eo versus loco posita sunt, quo longa syllaba excluditur, quare de scriptura nulla esse potest dubitatio. Inter duos continentes versus, quorum alter a vocali orditur, literam expletivam poetae, quos dico, sic, ut Homerus

1) In codice Ven. rectius scriptum est ἀντρόθε. Doricum neque hoc dici potest neque κάτωθε. Hoc Pindarus metro concessit, alia consueto more appellans: πάντοθεν, πεδόθεν, Πυθόθεν, Ὀλυμπόθεν, Ἐπιδαυρόθεν, Χερσόθεν.

solet, interponere amant. Sed ne consonae committantur, non aeque cautum esse videmus: ὄπισθεν ‖ δμωός legitur Hes. Opp. 467, ὕπερθεν ‖ πῖλον 545, et sic Apollonius quinquies ἑκάτερθεν, bis ἀντιπέρηθεν I 613, II 1031, ἔνερθεν I 532 et 945, II 259, πάροιθεν I 1055, II 39, III 186, idem Arat. 974, ἑκάτερθεν Nic. Ther. 478, Arat. 881, et tria in ωθεν exeuntia: ἑτέρωθεν Theocr. XXV 72, ἄνωθεν Theocr. VIII 19 et 22, Apoll. II 745, ἄπωθεν I 583 et all. locc. Atque hisce tribus, quae sermo civilis recepit, librarii ita assueverunt, ut nunquam aliter scripserint. Sed plurimum turbarum cient in illo poetico genere: ὕπερθε praebent Lips. et Trinc. in Hes. Opp. 744, cod A. in Dionys. 30, Vossianus Orph. Arg. 313, ὑπένερθε quatuor Apoll. II 259, quorum illud vulgo legitur Arat. 483, Oppian. Cyneg. I 418, hoc Dionys. 336, sed utrumque in codicibus aliquot consona finitur, quam Wellauerus Apoll. III 873 μετόπισθε affinxit contra codices, ἑκάτερθε plerique I 564, ὄπισθε Laurent. Theocr. XV 56 et vulgo Oppian. Cyn. I 409, προπάροιθε Arat. 1064 duo a Vossio lecti, a Buttmanno et Bekkero praeteriti. Ἄνευθε consonae antepositum Apoll. IV 746, Mosch. II 127 (133) excusat quodammodo interpunctio; alibi ἄνευθεν legitur. In Quinti carmine nunc ἔνερθε ‖ ῥῆξε XIV 646, nunc ἔνερθεν ‖ ῥῆξεν XIII 548 et ἔνερθεν ‖ θεσπεσίην XII 397, pari inconstantia πάροιθεν IX 477, XIII 364 et πάροιθεν IX 491, X 308 *), ὕπερθεν XI 399, sed multo saepius ὕπερθε IX 463, XI 339, XIV 637, ἐφύπερθε I 60, XIV 392, ideoque probamus ὑπένερθε VIII 462, quod Koechly e codicibus reposuit, idemque reduxit ἑκάτερθε VIII 63, sed ἑκάτερθεν VIII 196 sine nota transmisit. Poetam ipsum intra paucos versus ab uno ad alterum transiluisse credere difficile est, nec minus ambiguum, utri assueverit; sed quodammodo praeponderat terminatio pura. Idem, ne quid praeteream, ubi versus postulat, assiduum habet ἔκποθεν, semel vero κακὸν ἔμπεσε Τροίῃ ἔκποθε καὶ — XIV 74, nam IX 420 scriptura controversa est, v. Elemm. Pathol. I 610 [et Addend.]. Πόθε non legitur;

---

*) *XIII* 548, *IX* 491, *X* 308 *in altera edit. Teubn. emendata sunt, reliqua praetermissa.*

ὅθεν Lehrsius iunior in Hes. Scut. 32 asyndeti removendi causa posuit pro τόθεν, quod poeta hoc loco pro ὅθεν usurpasse videtur.

§. 3. Poetae scenici in exitu versuum iambicorum et trochaicorum non solum communia ἄλλοθεν, ἔνδοθεν, ἐγγύθεν, οἴκοθεν sic ut ceteri Graeci scribere solent, sed etiam vulgari usu exemta ut ὑψόθεν Eurip. Troad. 755. Admodum vero libri fluctuant in locis, qui tam brevem quam longam syllabam ferunt; cuiusmodi sunt trimetri iambici semipes quintus et nonus. Hoc non adeo mirabile est in vocabulis poetarum propriis, quale est hoc in Agam. 1383 ed. Schuetz πολλῶν πάροιθεν καιρίως, quod quatuor codices confirmant, et retinuit Hermannus (1322), sed in Pers. 466 pro πρὸς τῇ πάροιθεν συμφοράν, in quo totidem codices cum Ald. et Robert. consentiunt, praetulit πάροιθε, idemque Hel. 476 (457 Matth.) πρὸς τὰς πάροιθε συμφοράς edidit cum G. Dindorfio nihil aliud quam *libros* testificante; quin etiam 504 (484) ἐκ τῶν πάροιθε. sine libris et Phoenn. 1004 πύργων πάροιθε μαχόμενοι, ubi Matthiae in Mosq. et quinque Flor. νῦ adiectum dicit, sed tacet Dindorfius, qui id in Rhes. 705 εἴ τις πάροιθε χρή ex A. addendum putat. Sed in illo omnes concordant libri Phoenn. 834 ἡγοῦ πάροιθε, θύγατερ, Hipp. 1433 (1443) καὶ γὰρ πάροιθε σοῖς, Ion. 1558 μὴ τῶν πάροιθε μέμψις, Heracl. 1026 (1031) δίας πάροιθε παρθένου, El. 903 (899) δοῦλος πάροιθε δεσπότης, Bacch. 872 (914) ἔξιθι πάροιθε δωμάτων, alterum vero bis tantum, sed id sine ulla dissensione El. 399 (402) νῦν ἢ πάροιθεν μᾶλλον, et Heracl. 582 ἢ 'μὴ πάροιθεν καρδία. In altera parte versus modo ὡς πάροιθεν λέξομαι Hercul. 576, modo τῶν πάροιθε μὲν λόγων Hipp. 287, sed hic duo codices νῦ addunt, illic auferunt. Alterum huius poeticae familiae est ἔνερθε sive ἔνερθεν, quorum prius Choeph. 117 consensu summo scribitur, sed in Prom. 502, Pers. 228, Eum. 1005 (977) aliqui ἔνερθεν dant, et hoc etiam Ald. in Phoenn. 500, tres vero et Stob. ἔνερθε. Tertium poetae cum scriptoribus commune habent ἐκ τῆς ὕπερθε Sisyph. Frgm. I 31, τόδ' ἐξύπερθε Philoct. 29 per omnes codices et editiones vulgatum est. Et huic promiscuo generi adscripta sunt duo contrariae

potestatis adverbia: νεκροὺς ὄπισθεν θέμενος Eur. Suppl. 667, ubi unus Paris. A. dissentit, sed omnes tuentur vulgatum Iph. T. 1333 αὕτη δ' ὄπισθε, nec minore concentu alterum κόλπον τὸν ὄπισθεν καὶ Lysistr. 1170, sed in altero hemistichio ὄπισθέ μου τίθης Cycl. 545. In principio trimetri καὶ τάς τε πρόσθεν τὰς Antig. 434 Laur. A. πρόσθε praebet, quod Flor. tertius praefert tralaticiae scripturae in El. 918 νῷν δ' ἦν τὰ πρόσθεν στυγνός, sed Andr. 54 εἴ πως τὰ πρόσθε σφάλματ' receptum est e sex codicibus, idemque vulgo legitur Eur. Suppl. 514 καὶ μὴ 'πίπροσθε τῶν, cui duo Flor. consonam subtexunt; sine ulla vero discrepatione κλέψας τὰ πρόσθε σφάλματ' Suppl. 416 et pari constantia ἴτ' ἐς τὸ πρόσθεν στῆτε Iph. A. 609 (619). In thesi quinti pedis πρόσθε δ' ὤλλυσαν Oed. C. 394, πρόσθε νῦν ἴθι Rann. 287 et in septenarii trochaici pede quarto ἀλλ' ἔπειγ', ὡς μή σε πρόσθε ψῆφος 'Αργείων λάβῃ Orest. 788. In decursu iambici senarii πρόσθε δυστυχῆ Ion. 1457 et πρόσθε τειχέων Suppl. 665, sed hic Dindorfius testatur, libros πρόσθεν exhibere. Fixa vero rataque in omnibus locis, quibus syllaba indifferens permittitur, est terminatio adverbiorum, quae $\bar{o}$ longum in penultima habent: ἕλκειν κάτωθεν Nubb. 1281, quod Alexis in prima pedis sexti syllaba metri coactu decurtavit Fragm. Vol. III 437, νεὼς ἄπωθεν Iph. T. 108, Plut. 674, ἔσωθεν Iph. T. 41, Iph. A 1543, ἄνωθεν Agam. 838, Hel. 1014, Troadd. 1231, Acharn. 433 et sex aliis Aristophanis locis, qui semel in anapaestis Eccl. 698 ἄνωθ' usurpavit; ἔσωθε Choeph. 788 metro arguente exterminatum est. His accedunt ἕωθεν Thesm. 501 (494) et θύραθεν Sept. 174 in eadem senarii parte posita, et frequentissimum ἐκεῖθεν, quod non modo apud Atticos poetas, sed omnino nusquam aliter scriptum animadverti. Cur vero adverbia non pauca in iisdem versus regionibus diverse scripta sint, explicatu difficile est. Nam si quis ita dicat, versificatores antiquos sono literarum se subsequentium ductos esse, ut alibi aliud praeferrent, id altius est, quam quo sensus noster penetrare possit. Quis enim diiudicet, utrum suavius sonet πρόσθε στῆτε, an πρόσθεν? Clarius haec vocalitatis ratio apparet in exitu versuum. Hic enim ny ante vocales tam saepe reperitur,

ut vix fortuitum dici possit. Si vero idem interdum consonis praeponitur, tum plerumque sententiam ad finem perductam esse animadvertimus, quo loco illud in soluto quoque sermone saepe adiici postea ostendam. Si nulla huiusmodi causa apparet, in culpa ponendi videntur librarii gregarii diversas rationes sequentes, pars podismum metricum, qui syllabam brevem poscit, pars consuetudinem, quae vocabulis enuntiatum claudentibus hoc quasi stabilimentum supponit. Hinc longe diversam viam ingressus est Hermannus, id ubique soni complendi causa addendum esse putans, sive vocalis sequatur sive consona, et id non adverbiis solum, sed quibuslibet vocibus huius augmenti capacibus. Verba viri summi infra referam, nunc enim de aclitis quae restant absolvenda sunt.

§. 4. Adverbiorum quae protulimus pars non ita magna sermonem communem pervagatur, sed mutabilitas illa plerisque exemta est. Hic primum obveniunt ea, quae a nominibus locorum propriis propagata sunt: *Ἀθήνηθεν, Θήβηθεν, Μεγαρόθεν, Μαραθῶναθεν*, quae ne librarii quidem alio flexisse videntur; tum quae ab appellativis et adiectivis: *οἴκοθεν, ὁμόθεν, κυκλόθεν, ἄλλοθεν, οὐδαμόθεν, πάντοθεν, πέραθεν, πρώραθεν, ἑκατέρωθεν, ἑτέρωθεν, οὐδετέρωθεν, μηδετέρωθεν*, quibus paria multa e scriptoribus minus antiquis novitiisque protuli ad Phryn. p. 93, et aliunde nata: *διχόθεν, ἑκασταχόθεν, τετραχόθεν, πλεισταχόθεν, πανταχόθεν*[1]) etc. Horum tam assiduus est usus, ut, quae passim in codicibus emergunt ab hoc tramite aversa, parum momenti faciant, cognita praesertim librariorum nonnullorum ad detractionem proclivitate. Ita cod. Mosq. Strabonis *ἐντεῦθε, ἐκεῖθε, ἑκατέρωθε* invexit, v. Tzschuck. ad VIII 272, quae Kramerus ne verbo quidem dignatus est. *Ἑκατέρωθε*, quod Dindorfius retinuit Athen. IV 152 B., infirmat Laur. addita consona, quam Sintenis in Plut. v. Phoc. XIII 28 recte recepit a codicibus oblatam; pro *ἔξωθε* Achill. Tat. L. II 19. 5 p. 42 Vatic. plenius prae-

1) Adiectivorum *πλεοναχός, μοναχός* etc., quae in Prolegg. 335 proposui, vestigia obscuriora sunt, quam ut adverbia hinc repeti possint, sed haec potius ex synecdrome nata videntur.

bet, quomodo cetera huiusmodi κάτωθεν, πόῤῥωθεν, ὄπισθεν apud illum scripta videmus; ἔσωθε Lucian. Dial. Meretr. III 1 et ἔνερθε Rhet. Praecc. §. 4 p. 174 sustulit Jacobitzius; poeticum αὐτόθε dubito, num Bekkerus recte in Dion. Cass. XXXVII c. 32. 2 posuerit; apud Platonem et Thucydidem non hoc legitur, ut lexicographi dicunt, sed αὐτόθι; saepius vero ὕπερθε et id sine discrepantia Appian. prooem. c. 1, Athen. II 62 D., Strab. XIII 1. 51 p. 606, XVII 1. 23 p. 805, sed XI 14. 531 Mosquensis ille ὕπερθεν offert a Meinekio spretum, idque nunc editum est XIV 10. 672 (937. 12 Mein.) discordantibus libris. — Maiore aestu agitantur duo sibi contra posita πρόσθεν et ὄπισθεν una cum synthetis; nam quod Schweighaeuserus ad Cebet. I 264 et Creuzerus ad Procl. Alcib. 241 affirmant, πρόσθε et ἔμπροσθε nusquam reperiri in prosa, falsum est; utrumque Bekkerus attribuit Dioni Cassio, nunc sine ullo codicum indicio ut L. XXX 48 (31) 5, nunc ex uno XXXVII 19 et 20, XL 12. 1, alibi vulgatae adhaerens, quam Siebelis praefert Paus. X 21. 3 et 32. 9; sed ἐπίπροσθε I 24. 3 idem et Walzius retinent, et saepius tuentur codices ut in Aristot. Hist. Ann. IX 40 p. 624 a 34, Plutarch v. Alex. XLIV 7 et aliis locis; simplex πρόσθε Dionysius Hal. de vi Demosth. XXXI 1052 legit in or. pro Cor. 295. 15, ubi vulgo ἔμπροσθεν scriptum est, in quatuor codicibus ἔμπροσθε, a Bekkero receptum; Dindorfius, qui in Aristid. Leuctr. III 676. 6 ἔμπροσθεν ex duobus adoptavit, inemendatum reliquit ἐξόπισθε non solum Or. Sacr. I 447 fin., sed etiam V 548 in Laur. consona adauctum, idemque et ὄπισθε legitur Plut. Sympos. VII quaest. VI c. 1. 707 B., Diod. XVII 19, Aelian. Hist. Anim. XV 26 p. 350. 10, Pausan. VIII 31. 2, X 19. 3, Lucian. Amorr. §. 16, quod Jacobitzius immutavit nullo adiutus codice; variant vero libri in Lucio §. 16 p. 442 T. II, Plut. Artax. VIII 9, Athen. V 214 E. et aliis locis, v. Siebelis ad Pausan. L. I 18. 16.

Verum hi omnes non tantae nobis curae sunt, quantae scriptores Attici, quorum codices sat multos et accuratius recognitos habemus, sed pari inter se discordia pugnantes animadvertimus. Apud hos late dominatur terminatio quae dicitur Attica. In Thuc. V 59. 3 καθύπερθεν, quod ad Phryn. p. 285 suaseram, confirmarunt codices et recepit

Poppo. Sed in or. Isaei de her. Dicaeog. p. 64 38 Bekk. (54) pluribusque Demosthenis et Isocratis locis, quos indicavi ad Ai. p. 259 sq., modo unus, modo plures πρόσθε exhibent probatum Bekkero et Turicensibus. Idem Schneiderus ad Civ. T. I 126 aliquoties Platoni vindicat *ob codicum meliorum consensionem;* sed Rueckerto ad Symp. 172 A. *notanda videtur insignis Bekkeri inconstantia, qui in sua Platonis editione vocibus πρόσθεν, ἔμπροσθεν, ὄπισθεν aliis sequente consona modo detraxerit ν̄ finale, modo reliquerit contra codicum plerorumque consensum et, nisi magnopere erro, iustam analogiam.* Equidem quid quisque Graece scribentium probaverit, non disputo, sed hoc tamen satis superque constare scio, literas finales crebrius faciliusque detritas quam appictas esse. In adverbiis vero illis νῦ non casu solum praeteritum, sed a grammaticis nonnullis dedita opera exstirpatum esse ex illo etymologi testimonio cognoscitur, quod in principio huius capitis retuli, et ex Tzetzae verbis huic congruentibus ad Lycophr. 482 *τὰ εἰς θε̄ ἐπιῤῥήματα τὸ ν̄ ἐφελκυστικὸν ἔχουσι φωνήεντος ἐπιφερομένου, συμφώνου δὲ οὐκέτι, ὥσπερ κἀγὼ γράφω· καὶ τούτου ἕνεκα πολλοῖς τῶν ἀμαθῶν διασύρομαι,* unde scire licet, duas fuisse grammaticorum sectas, unam attractionis fautricem, alteram adversatricem, quam sequens Tzetzes ἔνδοθε et ἐντεῦθε scripsit Exeg. Il. p. 38, ἕκαθε 76. 19, ὅθε, v. Hermann. p. 36. Si tamen obstinate credimus, eosdem scriptores Atticos πρόσθεν et ὄπισθεν modo sic scripsisse, modo aliter, id tribuendum erit veteris orthographiae inconstantiae, de qua in exitu sequentis dissertationis dicturus sum explanatius.

§. 5. Adhuc aliqua non sunt omittenda de coniunctionibus. Cum ἔλεγεν, ἔφερεν Apollonius Adv. 604. 1 confert *καὶ ὁ κέ σύνδεσμος κέν ἔσθ᾽ ὅτε λέγεται παρὰ Δωριεῦσι,* quod repetit Epim. I 160. 1. Hermannus vero Opusc. T. IV 225 κέν ex καί factum putat, Hartungius de Particc. T. II 25 ex ἄν. Hic omnis ferme via praeceps et lubrica est. Δῆθε unus Euripides usurpavit et id semel; δήπουθε et δήποθε*) eiusdem aetatis sunt, quae ὅθε

*) *Ita dubitanter correxi quod Lob. scripsit: δηθε.*

protulit. Ἕνεκε, quod et in codicibus Atticorum nonnunquam legitur, ut in Plat. Phaedr. 259 D. et Isocr. Areop. 39. 147 Bekk. et saepe etiam apud scriptores vulgares, quos Thesaurus indicat, non eam antiquitatis speciem habet, ut hinc ἕνεκεν ortum videri possit, huiusque consonam finalem non hiatus causa arcessitam esse probatur eo, quod ἕνεκα persaepe ante vocales reperitur[1]), ἕνεκεν ante consonantes, v. Schneider. ad Civit. T. III 254, Poppo. ad Thuc. I 68 ed. nov. Facilior est concessio, εἶτεν et ἔπειτεν dupliciter interpolata esse, metalepsi vocalis et assumtione consonae[2]). — Sed iam video, me ad illud genus deductum esse, quod non epsilon in catalexi habet, sed alias vocales. Huc non referam πέρα et πέραν, quae veteres ipsi a societate affectorum longe remota habent, v. Pathol. Elemm. I 624. Dubitationem affert ἔμπαν, quod Pindarus et posteriores pro Homerico ἔμπης assumserunt, et ἔμπα, illud macrocatalecton, hoc brevi ultima, v. adn. ad Aiac. 563, quare mutilati similius videtur. Sed certi tamen nihil habemus. — Largius fluunt adverbia, quae iota in ultima habent, a Theognosto delibata Can. 161. 32 τὰ εἰς ῑν ἐπιῤῥήματα ἐκ πλεονασμοῦ ἔχοντα τὸ ν̄ διὰ τοῦ ῑ γράφονται: αὖθιν[3]), αἰίν, πάλιν, πέρυσιν, νυνίν, οὑτωσίν. Horum duo prima a nostra causa aliena sunt. Πάλιν multo antiquius et vulgatius est quam πάλι, quod Phrynichus ab Atticis abiudicat, v. Meinek. Com. Vol. II 625, neque ab Homero usurpatum est, ut Matthiae dicit §. 41 adn. 2 p. 128, sed a Callimacho et inferioribus, v. Meinek. ad Scymn. p. 30, una cum synthetis ἔμπαλι, παλινόστιμος, v. Wernick. ad Tryph. p. 30, quare hoc potius pro acciso habendum, quam

1) Ἕνεκα Ἀπολλοδώρου Isaeus hered. Apoll. p. 67 (92. 37 Bekk.), ἕνεκα ἀπολέσθαι Lys. p. Polystr. 160 (328. 30), εἵνεκα ἐπεβουλεύθη Andoc. de Myst. 15 (117. 117), ἕνεκα ἁρμονίας Plat. Tim. 47 D. Isocratis et Demosthenis locos corrigit Benseler ad Areop. 351.

2) Exemplis in Thes. allatis adde Appian. Civ. I 103. In hunc non cadit Ionismi suspicio, quam de Arriano Alex. V 1. 1 Kruegerus infert, de Pausania I 20. 2 Siebelis.

3) Αὖθις, αὖθι, αὖθιν τριχῶς ἐλέγετο Herod. ad Il. XVI 324, qui αὖθις et αὖθι pro synonymis habere videtur. Pro αἰίν scribendum videtur αἶιν accentu Aeolico.

alterum pro porrecto. Cum πάλιν Herodianus Mon. 46. 1 πέρυσιν componit, tanquam aeque fixum sit; sed hoc ante consonas literam paragogicam repudiat, assumit vero sequente vocali; contraria ἡ πέρυσι εὐετηρία Alciphr. I ep. 24, προπέρυσι οὐδέ Plat. Euthyd. 273 B. e codicibus correcta sunt. Utrum antiquius sit, neque ex aetate auctorum cognoscitur neque ex etymo, sive πέρας fuit, sive aliud; neque suppetit analogia, namque adverbia alia in σι, υσι exeuntia nulla sunt. Theognosto exciderunt duo eiusdem conditionis: νόσφιν et εἴκοσιν. Illud poetae versibus suis accommodant etymo ignoto, v. Path. Elemm. I 359. Εἴκοσι in sermone soluto eadem lege regitur, qua πέρυσι, sed nonnunquam in codicibus sat bonis ante vocales quoque invenitur ut Dem. Cor. 249 p. 222 §. 73 Bekk., Lucian. Ver. Hist. II 39 p. 107, Asin. 46 p. 446; εἴκοσιν ante consonam, v. Popp. Thuc. Proll. T. I 218, sed utrumque merito improbatur; εἴκοσι ἐτῶν Athen. XIII 563 E. tacite correxit Dindorfius; hiatus in Strabonis libris a Kramero toleratos εἴκοσι αὐτοῖς XI 4. 6 p. 503 (706. 12 Mein.), εἴκοσι ἀνθρώπων XV 5. 686 (956. 26 M.), εἴκοσι ὀργυιῶν XV 35. 702 (978. 21 M.) Meinekius sustulit interposita consona, quam schol. Il. VI 217 Atticam dicit; numeros coniunctos contraxit IV 1. 13 p. 179 (243. 23 M.) εἰκοσιοκτώ, quomodo etiam pro εἴκοσι ὀκτώ in Artem. II 70 scribi oportet. Correctorem manent πλείους τῶν εἴκοσι ὄντες Dionys. de vi Demosth. XIII 993. 1, εἴκοσι ἦσαν Athen. I 4 F. unoque codice firmatum εἴκοσι ἔτη Plutarch. v. Lycurg. XVII 13, quod Sintenis recepit. Πρῶιν non legitur, sed πρῷν hinc contractum affertur ex iambographis, v. Meinek. ad Choliamb. 165.

§. 6. Eadem consona nonnunquam subditur iota longo, quo pronomina demonstrativa et adiectiva hinc derivata finiuntur, certe ex eorum sententia, qui, ut Apollonius refert Pron. 75 et 105, τίν et ὁ δεῖν [Parall. 71] ny paragogicum habere putarunt, καθάπερ καὶ οὑτοσίν καὶ ἐκεινοσίν. Hoc non inveni; alterius casus eos, qui in sigma exeunt, non raro in codicibus sic scriptos deprehendimus et id frequentissime ante vocales e. c. οὑτοσὶν ἐμὲ Dem. Fals. Leg. 358. 175 (396. 24), τουτοισίν; ἀλλὰ p. Cor. 260. 191 (292. 11), του-

τουσὶν οὐδὲ Fals. Leg. 327. 75 (364), οὑτοσὶν ἔγραψε 348. 144 (385). Quin etiam in editionibus τουτοισὶν ἐπισκεψομένους Phil. III 103. 12 (113. 24), sed hic Bekkerus tacite τουτοισὶ edidit, sequutus fortasse optimum Σ, in quo consonam illam constanter omitti Voemelius testatur in progr. Francof. ann. 1853 p. 9; sed in Dinarch. c. Dem. 171. 89 retinuit τουτοισὶν ἀναθεῖναι spreto cod. L., qui τούτοισιν exhibet. — Adverbium οὑτωσί saepissime antecedit vocales sine ullo codicum dissidio, sed nusquam οὑτωσίν, quin aliqui discrepent. Plat. Gorg. 503 D Stallbaumius ex aliquot libris scripsit οὑτωσὶν ἀτρέμα et 509 A οὑτωσὶν οὕς reiectum a Turicensibus, nec assumsit Bekkerus Arist. Nicom. II 1. 1103 b. 20. Idem vulgo legitur in Jambl. Protr. IV 54 et Aristid. Or. Sacr. IV 334. 10 et 337. 13, sed Dindorfius p. 518 et 522 e Barocc. et Laur. restituit οὑτωσί. Alterum directe reprobat Coraes ad Isocr. T. II 292, cui assensus est Wolfius in Anall. II 437 et plerique; Buttmannus utrumque admittit; Jacobsius ad Philostr. p. 329 rem in suspenso relinquit; Weberus ad Dem. c. Aristocr. 261 *in eiusmodi rebus ubique cum codicibus faciendum* esse arbitratur, neque aliter iudicat Poppo ad Xen. Anab. VII 6. 39. Benselerus ad Isocr. p. 185 sq. censet, oratores, qui auribus consultum vellent, ny addidisse, si sequeretur vocalis neque intercederet pausa, quae hiatum obtegeret. Equidem ἐκεινοσί et οὑτοσί, quae Aristophanes Vesp. 67 et 74 in exitu trimetri iambici ante vocalem nulla interpunctione diremtam collocavit, specimen scripturae Atticae habeo, consonam autem a librariis quibusdam invectam puto, qui modo hiatui occurrere, modo pausam notabiliorem reddere cuperent. Atque huic haeresi grammaticorum quoque aliquos affines fuisse apparet ex illo Apollonii loco; num ipse huc inclinaverit, non satis liquet.

Coniuncte cum οὑτωσίν Theognostus Can. 162. 1 commemorat νυνίν, quod Franckius ad Aesch. c. Timarch. p. 57 ex uno codice affert, Bekkerus 275. 79 plane praeterit, neque aliunde cognitum habemus. Verum ne in hoc exili et arido solo diutius moremur, quam necessitas exigit, transeamus ad partes orationis declinabiles.

Cap. II.

De ny paragogico declinabilium.

§. 1. Horum duo primaria genera, verbale et nominale, complectitur Apollonius Adv. 520. 33 *τὸ ν̄ πάμπολλόν ἐστιν ἐν τῷ πλεονασμῷ ἕνεκα εὐφωνίας παραμαμβανόμενον ἐπὶ παντὸς βραχυκαταλήκτου ῥήματος: ἔλεγεν, ἔλαβεν, καὶ ἐπὶ δοτικῶν τῶν εἰς ῑ ληγουσῶν: χρήμασιν.* Et paulo plenius Maximus Planudes in gramm. p. 57 T. II Bachm. *τὰ εἰς ε̄ καὶ ᾱ λήγοντα τρίτα πρόσωπα τῶν ἑνικῶν καὶ πληθυντικῶν ῥημάτων καὶ αἱ εἰς ῑ δοτικαὶ τῶν πληθυντικῶν μετοχῶν καὶ ὀνομάτων ἐφέλκονται ἀεὶ τὸ ν̄ καὶ ἔστι τοῦτο τῆς τῶν Ἀττικῶν διαλέκτου. Ἴωνες δὲ δίχα τοῦ ν̄ προφέρονται,* quibuscum ad verbum fere convenit scholiasta Arist. in introitu huius Part. I productus. Ab his quae nominantur vocales non solae huc inclinant, sed frequentius ceteris, ideoque celebrantur in commentariis grammaticorum: *τὸ ε̄ ἐφελκυστικόν ἐστι τοῦ ν̄ ἐν τοῖς τρίτοις προσώποις ὥσπερ καὶ τὸ ῑ γίνεται ἐφελκυστικὸν τοῦ ν̄, ὅταν ἔχῃ προηγούμενον τὸ σ̄ ἢ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ* Choerob. Can. 168. 9 et 531. 10. Hoc est breve et dilucidum prooemium consultationis longae multisque difficultatibus obstructae. Nam quum attractionis ratio duplex sit, effugiendi hiatus et producendae syllabae brevis, quaestio suboritur, quatenus quaque fini utraque tenenda sit non solum in carminibus, sed in sermone quoque numeris soluto. De illis si quid dubitationis incidit, id ad exitum versuum pertinet, in quo libri antiqui plurimum inter se discrepant literas paragogicas modo omittentes, modo addentes vel ob hiatum vel ad aggravandam syllabam extremam. Secundum illam rationem in codice Pal., ut Elmsleius refert ad Eurip. Bacch. 200, in fine trimetrorum iambicorum *σπαράγμασιν, ὑπέσπασεν* ante vocalem, sed *ζητήμασι, λευκοπήχεσι* ante consonam scriptum est, eamque scripturam in Rom. A constanter servari testatur idem ad Med. v. 76. Hermannus vero in Elemm. Metr. 350 vocabulis pure exeuntibus ubique ny addendum censet; *nam in fine versus,* inquit, *quoniam consistit vox et pausa fit, longa syllaba,*

quia stabilior est, ad versum concludendum aptior est judicata. Itaque et ν paragogicum addi in melioribus libris videmus et ipsi poetae anteposuerunt productas syllabas εἶναι quam ἔμμεν, αἰεί quam αἰέν et quae similia sunt in fine versus dicere praeferentes. Eamque sententiam instauravit in praef. Orph. p. IX et constantissime tenuit in fabulis, quas edidit, scenicis connivente ad omnia Buttmanno gramm. §. 26 adn. 1, neque discrepant Boeckhius praef. Pind. XXXVII et Lehrsius Quaest. Epp. 275. Id tamen parum convenit versibus arctius connexis, primum iis, quibus vel praepositio intercedit: εἶμ' ἐπὶ ‖ ναῦν, vel articulus: κατεῖχε τὸν ‖ νέκυν, quod Hermannus ad Eum. 236 non sub alia conditione permissum statuit, quam si sententia finem versus incipiat, *tum autem duorum versuum numeros ita coniungi, ut in fine alterius, alterius autem initio ea iam licita habeantur, quae aliter non nisi in medio versu concessa sunt* ad Ai. 986. Equidem legisse mihi videor apud poetas nostros versus huiusmodi: *Wenn ich in ‖ die Ferne schaue,* etiamsi nulla praecedat interpunctio, sed a recitantibus puto syllabam finalem non aliter promi quam mediae debent, hoc est ictu sopito. Neque aliter et de illis iudico et de vocibus elisis: τί ταῦτ' ‖ ἄλλως ὀδύρῃ —; Μολόντ' ‖ Ἀτρείδην, v. Hermann. ad Suppl. 739, cuius bisyllabi generis haec exempla unica esse observavit Elmsleius ad Oed. Col. 17. Id autem saepe fit monosyllabis, qui in editionibus veteribus ab exitu prioris versus ad exordium postpositi transferuntur: μέλας ‖ δ' Ἅιδης Oed. Tyr. 29, ἐμοὶ ‖ δ' ὥρα βαδίζειν Arist. Eccl. 351 [1]); quin etiam encliticae: οὐ μὴ καλεῖς ‖ μ', ὤνθρωφ', ἱκετεύω Arist. Rann. 298, cuius scripturae testis est scholiasta: Μ' ὤνθρωπε πρὸς τὸ συνεχὲς τῆς ἀρχῆς ἀπὸ τοῦ δευτέρου στίχου, διότι ἀπὸ συναλοιφῆς ἄρχεται. His igitur vocum ambarum continuatio potius quam interruptio probatur. — Ad hanc facit aliquid accentus vocum inclinabilium, qui quum in ultimam versus antecedentis syllabam transferri possit, plerumque non transfertur: πολλαὶ δὲ γυναῖκες ‖ εἰσὶν

---

1) Sic etiam fit in aliis versuum generibus: τίς ποτ' ὠνόμαζεν ὧ- ‖ δ' ἐς το πᾶν ἐτητύμως Agam. 659, ὦ μᾶτερ ἀντιάζω ‖ σ' ἐγὼ Alcest. 400, quod Nauckius retinuit; alia id genus correcta sunt.

ἐνὶ κλισίῃς Il. Π 226, θύγατρες ‖ εἰσὶ Quint. X 301, γάλακτος ‖ εἰσὶ ῥοαὶ Opp. Hal. I 687, ἄριστος ‖ ἐστὶν ὀνειροκρίτης Theocr. XXI 33, αἰπολίοισι ‖ φημὶ Oppian. Hal. IV 346 et paulo post v. 514 βάθιστον ‖ φασὶ omissa enclisi, quae in sermone medio obtinet. Sed argumentum hoc ex accentiuncula ductum non gravissimum est. In Theocr. l. c. Meinekius tacite ἔστιν scripsit, ipseque Hermannus Agam. 1190 (1242) pro ἄρσενος φονεύς ‖ ἐστιν, quomodo in editionibus veteribus legitur, καθ' ὁμαλισμὸν edidit φονεὺς ἐστίν. — Plurimum vero titubant monosyllaba. In Pindar. Nem. VI 71 βοτάνα τέ νίν ‖ ποθ' ἁ λέοντος Ald. et all. exhibent, non quod Boeckhius (v. 47) recepit orthotonumenon, ne enclitica sit in initio versus, et post paroxytonon Oed. Tyr. 1085 οὐκ ἂν ἐξέλθοιμ' ἔτι ‖ ποτ' ἄλλος accentum a prioribus suppressum restituit Hermannus; οὐ γὰρ ἀμεμφέως ‖ πω πᾶν ἐξέστηκε Empedocl. v. 173 Karstenus edidit; αἴ τι Μενάλκας ‖ πῆ ποχ' ὁ συρικτὰς προσφιλὲς ᾆσε μέλος Theocr. VIII 34 codices et editiones veteres, sed recentiores πάποχ' vel πείποχ', unde non multum abest schol. περισσὸν τὸ πη (sic sine accentu), διὸ ὀξύνεται· οὐ γὰρ ἴδιον ἔχει τὸν τόπον (scr. τόνον); in dochmiacis βοηθησάτω ‖ τις ἀνύσας Arist. Acharn. 571. Haec accentus inconstantia mihi memoranda fuit, ne quis, si forte in alterius modi scripturae exempla inciderit, his aut continuationem aut interruptionem probari putet. — Habemus vero valentiorem ad hanc causam rationem, accentum vocum oxytonarum. Has enim consuetudo per longum tempus servata in exitu versuum non aliter scribit quam ἐν συνεπείᾳ: Ζεὺς ‖ δῶκε, Ἀχαιοὶ ‖ τίσονσ' et in aliis metris non semel, sed infinitis locis. Nec aliter scripsit Hermannus quanquam pausae repugnantia, et qui Hermannum sequuti sunt praeter unum Bekkerum. Is enim accentum introduxit pausae consentaneum: Ζεύς ‖ σῆμα τιθείς — Ποσσί ‖ γαῖα φάνεσκε etc., quo indicare videtur, syllabas quasque ultimas non ita ut medias sed elatiore quodam sono pronunciandas esse. Huius tonosis vestigia in nostris libris admodum nulla comparent; nam codex Anthol. Palat. acuto utitur quidem, sed ante stigmen modo, quae natura aliquid morae infert; sin ea abest, gravat ut in uno epigr. L. V 93 λογισμόν, ‖ οὐδέ με,

et proxime post *βοηθὸν* ‖ *Βάκχον ἔχει,* idque perpetuum est: *κατέχει δέ,* ‖ *ὡς* n. 67, sed *ἐλθὲ* ‖ *ἄλλον* n. 94 etc.; ac si Apollonii cod. Guelph. acutum adeo non interpunctis adhibet: *ἀκτάς* ‖ *ὠκεανοῦ, αἰνήν* ‖ *ἠέρα,* id quoque dubito, num propter pausam factum sit, nam idem, ut Merkelius docet Prol. LVII, ny ephelcysticum tantummodo ante vocalem hiatus vitandi causa admittit.

Cognitis autem codicum praeiudiciis dissonis porro expendamus duo illa vocabula, quibus sententiae auctor probare studet, Homerum operam dedisse, ut ultimam thesin, si optio data esset, sono circumlineret fortiore. Horum unum *αἰεί* non solum hoc in loco invenitur, sed in aliis quoque producta ultima, sive ea in thesin incidit, sive in arsin, sive consona sequitur, sive diphthongus vocalisve longa: *αἰεὶ γάρ τοι, ἀλλ' αἰεὶ Αἴαντε·* alterum vero ante vocales demum breves, quibuscum in dactylum confluit: *αἰὲν ἐπέστω* Theogn. 354 (365), et non raro utrumque eodem in loco diversis pedibus assignatum: *αἰεὶ γὰρ στήσονται, ὅπῃ κέ τις αἰὲν ἐρείδῃ* Empedocl. 176, *αἰεὶ τοῦτο Διὸς κούραις μέλει, αἰὲν ἀοιδοῖς* Theocr. XVI 1; pro *αἰεὶ ἐν ἀθανάτοις* Il. I 520, IX 322, H. in Ven. 202 Hermanni admonitu substitutum est exilius, nec suspicione caret Od. XXI 146 *ἷζε μυχοίτατος αἰεί, ἀτασθαλίαι δέ οἱ — ἐχθραί,* ac minus etiam Nic. Al. 146 *αἰὲν κεντρήεντα,* ubi ne interpunctio quidem subvenit. *Αἰέν* in exitu exhibent editiones Basil., Ern., Heyn. Il. XI 827, sed correctum est; in Orph. Lith. 208 Hermannus invitus, puto, reliquit, quippe contrarium ceteris locis 375, 405, 603; idem Quinto exemit Koechly III 776 et iam Brunckius Apollonidae Anthol. Pal. VI 105 nullo codice adiutus, sed exemplorum copia maxima. Hinc colligimus, *αἰεί* scribi, ubicunque metrum patitur, *αἰέν* vero, ubi trochaeo opus est, quo ultima nihil indiget quippe anceps; sed receptum est fortasse ab aliquibus, si immineret vocalis, ut Oppian. Hal. III 517 *τὰ δ' αἰὲν* ‖ *ὀξέα,* et coniuncte cum altera terminatione Hal. II 658 *τοῖς νόος αἰὲν* ‖ *ἐγρήσσει πανάϋπνος, ἐπεὶ τρομέουσι μὲν αἰεὶ* ‖ *φέρτερον.*

Idem existimandum est de infinitivis *εἶναι* et *ἔμμεν.* Illud multo frequentissimum, hoc non ita pridem in quinque

locis, ubi vocalis sequitur, a criticis introductum est pro ἔμμεν᾽, quod reprobatur propter elisionem minime necessariam una cum genitivis Ionicis et Thessalicis σεῖ᾽, τοῖ᾽ etc. [2]). Hinc patere arbitror, quare in novissimo pede non ἔμμεν legatur, quod duntaxat metri gratia assumitur, sed ordinarium εἶναι. Quod vero amplius adiicitur „*et similia*“, equidem plura reperio, quae regulae illi repugnent quam quae concinant. Primum particulae.

Inter alia animadversione dignum est, quod in EM. 324. 15 dicitur, praepositionem ἐξ ante consonantes in ἐκ mutari praeter syntheta διέξ, παρέξ praeterque clausulas versuum: εἰ μὴ εὑρεθῇ ἐν τέλει στίχου ὡς παρὰ Θεοκρίτῳ (XXII 30) Ἀμφοτέρων ἐξ || τοίχων, quae verba si in uno eodemque versu legerentur, nemo dubitaret rescribere id quod sequens litera flagitat ἐκ, et hoc ipsum praebet editio Steph. et huic proximae, sed nunc illud repositum est, quod offerunt editiones principes addito accentu: ἕξ. Hoc rectius legitur in anastrophe ante vocalem Theocr. XXV 38 οὐ σέγε φημὶ κακῶν ἒξ || ἔμμεναι et bis apud Homerum θεῶν ἒξ || ἀείδει Od. XVII 518 et Il. XIV 472 οὔ μοι κακὸς εἴδεται οὐδὲ κακῶν ἒξ, || ἀλλὰ—, quem locum Herodianus propter accentum solum affert, v. Lehrs. Quaest. 97. Hic vox in duplicem consonam exiens iure praefertur propter vocalem sequentis versus, qui cum illo arctissime cohaeret. Sed Theocritum ἐξ τοίχων scripsisse, tantummodo ut longam concinnaret syllabam, adhuc mihi persuadere non potui.

Praepositionum bisyllabarum unam in fine hexametri positam exhibent libri quidam Od. XXIV 45 πολλὰ δέ σ᾽ ἀμφὶ || δάκρυα θερμὰ χέον, probatque Ernestius, sed receptum est ἀ μ φ ί ς, quod saepe quidem praepositionis loco ponitur, sed

---

2) Ἔμμεν᾽ Parmen. 38 Karstenus correxit remota apostropho, retinuit vero Bergkius Sapph. Frgm. II 2 et novissimi editores Orph. Arg. 579, Lith. 461, Oppian. Hal. I 579, II 232, Quint. I 332, IX 415, quod dubito an Koechly servatum esse nolit; nam in praef. p. LIV et ad I v. 216 infinitivos huiusmodi improbat [*emendat. in edit. Teubn.*]. (In L. I 302 καὶ τὸ μὲν ἀτρεκέως φῇς ἔμμεναι optativus requiritur: φαίης ἔμεν.)

tamen ad aliam orationis partem pertinet [Cap. III §. 3], idemque esse videtur Od. IX 399 οἵ ῥά μιν ἀμφὶς || ᾤκεον.— Adverbiorum οὕτως, si proximum versum consona orditur, sigma omittit: οὕτω || θῦνε Il. V 249, XIII 225 et 309, Od. IV 543, VIII 315, XIX 128, nec mutavit Wolfius, Bekkerus vero clausulae velificans ubique οὕτως, quod vulgo ante vocalem invenitur sequente nonnunquam stigme perfecta Il. VI 55, Od. VIII 543 et XVIII 255, idemque Hes. Opp. 424, Theogn. 335, Callim. hymn. Apoll. 70, Theocr. X 22, XXIII 14, Quint. XII 299, Arist. Rann. 1531. In prioribus pedibus Homerus unum οὕτω probat, nisi vocalis sequitur et interpunctio: ἔσσεται οὕτως, ἄττα Od. XVII 599. — Μεσηγύ et μεσηγύς apud eum saepius legitur, prout metrum poscit, sed in exitu μεσηγύ et id ante vocalem Il. XI 570 ut apud Aratum quoque μεσηγὺ || ὀρνιθέης 273, quem Vossius sigma detraxisse censet, quia tres quae sequuntur voces in eandem exeant literam; sed huius sigmatismi exempla plurima extant et illustrissima, de quibus alio loco dictum est [Parall. diss. I]; neque hanc causam habuit Dionysius Perieg. 924, cur μεσηγὺ || εἰλεῖται scriberet. Sigma, quod codicum aliqui aliquoties subiungunt Brunckiusque nonnunquam *euphoniae causa* adiecit, Bekkerus Homero ipsi gratificatus est [v. Dissert. VIII cap. II §. 2]. — Firmiter haeret ἄγχι || ἕστηκε Il. V 185, ἄγχι || ἦλθε XI 362 et iisdem verbis Quintus, quem Koechly observavit nusquam ἀγχοῦ scripsisse, I 103 et Oppianus quoque ἄγχι || ἠΰτε Hal. II 302. Adverbio spondaico utitur Homerus, ubi necessarium est, ut in principio versuum: ἀγχοῦ Κυκλώπων, et illud vicies repetitum ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος, eademque ratione Apollonius et alii posteriorum ἀγχοῦ στηλάων, sed ἄγχι θαλάσσης· Dionysius vero semel etiam in exeunte versu 728 ἄγχι || παραλίην. — Ἄφνω non solum ante consonam Apollon. III 664, Nonn. XII 56, XX 336, sed etiam sequente vocali XLII 536 et Apollon. IV 580 ἄφνω || ἴαχεν. quo hiatu offensus Brunckius sigma inculcavit. Epicis antiquioribus neutrum cognitum fuisse videtur. — Particulae αὖ propago duplex nonnunquam significatione paululum differt, alias metro solum: τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνή

Od. XV 434, sed proxime post 439 *τοῖς δ' αὖτις μετέειπε*, et ad versum claudendum pariter apta *ὁππότ' ἂν αὖτε* || *εὕδησθα* VIII 444, *δόλον αὖτε* || *ἀθανάτων* V 356, *ἄλλοτε δ' αὖτε* || *ἢ* — Hes. Opp. 245 et vicissim *οὐ γάρ ἔτ' αὖτις* || *νίσομαι* Il. XXIII 75. — Eodem referuntur *Ἤλιδος ἄντα* Il. II 626, *εἴ κέ μεν ἄντα* || *στήῃς* XVII 29 et significatione leniter inclinata *ὁμοιωθήμεναι ἄντην* Il. I 187, *ἐναλίγκιος ἄντην* Od. IV 310 et saepius Quintus, qui altero non utitur, nisi metrum cogit, v. Koechly praef. LXIII.

§. 2. Protinus dicemus de nominibus. *Τέκμαρ* Apollonius saepius posuit, ubi brevi syllaba opus est, semel ante consonam *τέκμαρ μετιόντες* IV 483, pro quo in uno Flor. *τέκμωρ* legitur, et sic etiam in exitu ante consonam IV 1335 bisque ante vocalem III 492 et 1002, ubi Merkelius e codicibus nonnullis *τέκμαρ* recepit. Hoc usus est Hesiodus cogente versu: *τέκμαρ ἐναργές* Fragm. CLXXI posteaque Pindarus et tragici; Homerus unum novit *τέκμωρ*, huiusque exemplo potius quam numerorum causa Quintum XII 2 et Oppianum Hal. IV 26 atque Apollonium ipsum *τέκμωρ* constanter in fine versuum posuisse censeo. — Ab his, quae toto tempore inter se differunt, paulum distat duplex terminatio nominis *ἄλειφαρ* et *ἄλειφα*, utraque brevis, sed altera accessione consonae semibrevis auctior, quare a Lehrsio Quaest. 275 pro hac causa affertur. Verba viri peritissimi haec sunt: *Μέμηλεν apud Apollonium recte mihi in μεμήλει mutatum videtur; illo si uti voluisset, non in fine versus ascivisset, quo quidem loco plenior forma acceptior;* et hanc ob causam epicos *ἄλειφαρ* et *οἶσθας* brevioribus *ἄλειφα* et *οἶδας*, *οἶσθα* praetulisse iudicat. Plusquamperfectum illud Brunckius recte reposuit, sed ob aliam causam, quia tempus illud ad sensum aptius est perfecto. *Ἄλειφαρ* Theocritus et Oppianus, quos Muetzellius indicat de Theog. pag. 58, non propter sonum dixisse videntur, sed quia hoc analogiae propius et certe ex grammaticorum sententia primitivum est; hinc enim *ἄλειφα* repetunt, v. Rhemat. 313, atque hoc ipsum ab Hesiodo et Quinto in exitu positum esse Goettlingius ad Theog. 553 et Koechly praef. LIII codicum auctoritate confirmant. De verbo *οἶσθας* infra dicendi occasio erit, ubi de

sigma mobili dissercetur. Nunc in iudicium vocabimus nominum heteroclitorum terminationes ancipites.

Pro Περιήρεος υἷι Il. XVI 177, cui subiunctus versus vocalem in principio habet, Bekkerus e schol. et Eustath. υἱῷ substituit, sed Μαιάδος υἱεῖ Od. XIV 435 (ante consonam) praetulit scripturae Hermanno ad Hymn. Hom. in Apoll. 48 probatae υἷι, v. Spitzner. ad II 791. Canoni conveniret υἷι, quod Eustathio in mentem venit, sed teste destitutum est. Accusativum υἱόν legimus in Homeri locis plurimis et frequentant posteriores, semel vero υἷα Od. XX 35 [Bekk. υἱόν], nam in XVII 111 ex indiciis quibusdam Harl. et Vindob. repositum est υἱόν; crebrius vero apud alios, Callim. Del. 58, Quint. II 338, V 195, VIII 195, qui duos continuos versus III 127 et 128 hac voce claudit sequente utrobique vocali.*) Casus plurales υἱοί et υἱούς, quorum hic veterum editiones quasdam invasit Il. V 159, Homerus in nulla parte versus admisit. — Inter primam et tertiam declinationem commeant δαίς et δαίτη, quod nunquam versum terminat, sed saepissime δαῖτα Il. VII 319, IX 90 etc. Call. H. Cer. 64, Theocr. XIII 63, Nicand. Alex. 482, et ceteri casus δαιτός, δαιτί, δαῖτας, nec unquam aliter, nisi si metrum obstat. — In Hesiodi aliorumque versibus, quos indicavi in Parall. 146, pro μελεδάνας nonnulli substituunt properispomenon, alii contrarium decernunt, neutri numeri causa, sed alterum antiquius existimantes. — Nominum, quae uni declinationi, sed diversis generibus adscripta sunt, potissimum duo in exitu inveniuntur variante figura: κέλευθοι et κελεύθους Il. XIII 335, H. H. in Apoll. 227, Nicand. Ther. 679, Arat. 342 et 802, Quint. XIV 418, Dionys. 233, sed κέλευθα Od. X 20, H. H. in Merc. 347, Apollon. I 352, Orph. Arg. 1354, Quint. IX 443, XIII 52, Oppian. Cyneg. I 453, Halieut. III 69 multisque aliis locis, et hoc Wolfius pro κέλευθον et κελεύθους e codicibus restituit

*) *In progr. XV Octob.* 1852 *edito p.* 5 *sic est:* „Posteriorum vero poetarum non eadem religio fuit; υἷα in extremo versu collocavit Apollonius II 114, 163, IV 1134, Quintus XIII 169 et aliis locis a Koechlio allatis ad III 160."

Od. VII 272, Il. I 483. — *Ἐρετμοί* et *ἐρετμούς* hic ignorat solo neutro contentus, quod ceteris quoque satis fecit[1]), sed masculine dicit *χαλινούς* XIX 393, ut Nicander Ther. 233, sed hic etiam *χαλινά* Alex. 337 cum Oppiano Cyneg. II 538 et Nonno I 216, quo in nomine variant codices Dionys. 1060 *χρύσεα — στομάτεσσι χαλινά* et *χρύσεοι — χαλινοί*. — *Ἐναργὲς ὄνειρον* Homerus metro dedit, sed in ultimo versu praetulit *ὀνείρους* et *δεσμούς*; eodem vero loco *ἄκρα κόρυμβα* masculino in totum abstinens, nec novit *δεσμά*, quo Nicand. Ther. 728 et Arat. 241 utuntur, ubi metrum postulat, Theognis v. 459 etiam in exitu et id sine ulla eiusmodi ratione, qua Hymn. Hom. in Merc. 409 *καρτερὰ δεσμά* hic collocavit, hoc est propter epitheton, ut *εὐρέα ταρσά* Oppian., *εὔια θύρσα* Nonn. et all., v. Jacobs. ad Christodor. Ecphras. v. 35. Haec et alia, quae poetae posteriores masculinis affinxerunt, *δίφρα, δρυμά* (macroparalecton), *θεσμά, κύκλα, λύχνα, πέπλα, σίμβλα, τράχηλα* contra Hermannum nihil valent, nec pro eo valet, quod Homerus *μῆρα* in mediis versibus ponit, in extremis *μηρούς*, nam haec significatione differunt. — Nomiminativus *ἀκακῆτα* sive *ἀκάκητα* finit quidem versum Hesiodi Frgm. XLVII (XXIX) et Nicand. Alex. 572 (559), sed vis et origo eius incognita, primitivum *ἀκακήτης* nusquam lectum est. *Κυανοχαῖτα*, quod Herodianus illi aequiparat, et ceteri nominativi Aeolici aliis locis frequentantur, ultimo communes *κυανοχαίτης, ἱππιοχάρμης, ἀστεροπήτης, Ἀργειφόντης*. — Cursim attingam ancipites pronominum personalium casus. Pro tetrasemo *πείθεο δ' ἡμῖν* Il. I 214 Aristarchus scripsit brevius *ἧμιν**), quod Herodianus reprehendit non propter detractionem temporis, sed antidiastolae causa; haec autem ratio quantum

[1]) Apollon. III 346 pro *ἐρετμοῖς* codices aliquot *ἐρετμούς*. sed ille neutro uti solet. *Πλευρά* et *πλευραί* Homerus ab exitu remota habet. *Νεῦρα* et *νευραί* [*Sic nulla littera amplius scriptum est in mscr. In progr. tota haec de diversi generis pluralibus quaestio his verbis absoluta est:* „Nec causa dici potest cur epici *ἐρετμά, κέλευθα, χαλινά* in exitu posuerint, quo loco *ἐρετμούς* et *κελεύθους* non raro admiserunt," *Voluit dicere sine dubio, νεῦρα et νευράς significatione differre, v. Herodian. ad Il. III* 35 *et l. a Lehrsio l. Prolegg.* 12 *sq.*]

*) „*οὐδέ τις ἧμιν* || *θαλπωρή* Od. I 166 Br." *infra adscript.*

ambiguitatis habeat, nemo ignorat. — Sed nefas duco praetermittere antiquae doctrinae frustulum in schol. Il. III 35 servatum: ὦχρός τέ μιν εἷλε παρειά — οὕτως ὀξυτόνως καὶ χωρὶς τοῦ σ̄, quibus subtexitur regula de accentu Herodianea, tum sic finit: φασὶ μέντοι Ἀρίσταρχον καὶ Ἀριστοφάνην γράφειν παρειάς σὺν τῷ σ̄, ἐπειδὴ καὶ παρειάων λέγει, quae Lehrsius ad eundem auctorem refert. Sed contrarium dicitur ad Il. XXII. 491 δεδάκρυνται δὲ παρειαί — Ἀρίσταρχος οὐδετέρως παρειά, quod Didymo tribuit Schmidtius. Ergo necesse est, aut illum mutasse sententiam aut postrema verba alius cuiusdam esse. Quod autem ad probandum femininum utitur genitivo, id satis signi est, ignotam ei fuisse regulam, ad quam viri gravissimi versuum clausulas redigere conantur.

Nominum Πάτροκλος, ἡνίοχος, αἰγίοχος casus quosdam poetae ad tertiam declinationem traducunt, Πατροκλῆος et ἡνιοχῆος Homer., ὑδροχοῆϊ Arat. 388 et Nonn. XXIII 315, sed in exitu Homerus Πατρόκλοιο, ἡνιόχοιο, αἰγιόχοιο, Aratus 283 ὑδροχόοιο, Nonnus vero addita morula I 178, 313, 361 etc. ἡνιοχῆος maluit, duos continuos versus XXXVII 275 et 276 homoeoteleutis concludens, idemqe saepissime metaplasmo poetico Δηριαδῆος utitur.

Heteroclitis accedit epitheton, de quo Eustathius disserit 1462. 18 δυνάμενος ὁ ποιητὴς ποικιλόμητιν εἰπεῖν ὁμοίως τῷ εὔμητιν καὶ πολύμητιν, οὐκ ἔγραψεν οὕτως ἐνδεικνύμενος ἐξεῖναι καὶ οὕτω γράφειν καὶ οὕτως. Verumtamen quae Homerus de hoc genere delibavit, diversas causas habent. Πολύμητις illud, proprium et perpetuum Ulixis epitheton, et δολόμητις versus lege tenentur, qua sancita sunt consonantia ἀγλαόμητις Procl. Hymn. et Tryphiod., αἰολόμητις Hesiod. Theog., θεόμητις et ταχύμητις Nonn., θρασύμητις Anthol. Sed ubi liberum illi fuit sumere quod vellet, praeoptavit alterum: δαΐφρονα ποικιλομήτην, τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης, et Hesiodus quoque Σίσυφος αἰολομήτης Fragm. XXXII (IV) et ἰδὲ Κρόνον ἀγκυλομήτην Theog. 19, quo loco codices aliquot ad alterum aberrarunt, sicut in Il. IV 59 olim scribebatur, sed a Wolfio correctum est, αἱμυλομήτης H. H. in Merc. 13; δολόμητις vero in clausula versus Homerici feminini est generis. — Vocativo generis communis ὦ κλυ-

τόμητι etc. illi praeferunt masculinum *ὦ δολομῆτα,* v. Parall. 240, atque haec terminatio principalior videtur.

§. 3. Verborum modus directus nihil habet, quod suspicionem Hermanni confirmet. Nam personae tertiae *ἤσκειν, ἑστήκειν* etc. non leguntur nisi in parte versus priore, in exitu vero *ἤει, ᾔδει, κεχάνδει, βεβήκει, γεγήθει, εἰληλούθει* sequente plerumque vocali. — *Οἶδας* versum claudit H. H. in Merc. 456, Theogn. 957, Quint. II 71, VI 121, sed hic non fugit dicere *οἶσθα* || *οἷον ἄχος* I 734, et hoc modo Homerus ipse *οἶσθα.* || *Οὐ μὰ γὰρ* — Il. I. 85, cui nonnullos consonam affixisse ostendit intercessio schol. A. *οἶσθα διὰ παντὸς χωρὶς τοῦ σ.* Nec tulerunt critici *οἶδας* || *ἔργ' ἀνδρῶν* Od. I 337, nam haec quoque forma poetae insueta, sed *εἴδεις* scripsere vel, quod nunc receptum est, *ᾔδης*, cf. Nitzsch. ad h. l. et Lehrs. Quaest. 275.

Modorum obliquorum tres in discrimen veniunt. Primum imperativus praesentis temporis *ἔνισπε,* quo Homerus semel usus est in medio versu Od. IV. 642, sic ut mutari non possit, idemque olim plus decies legebatur in exitu: *νημερτὲς ἔνισπε, ἀληθὲς ἔνισπε, κήδε' ἔνισπε* etc. Sed Bekkerus ubique aoristum *ἐνίσπες* reposuit auctoritate codicum, quos Spitznerus indicat ad XI 186, et indiciis scholiastarum Od. IV 314 et III 101, quorum ille adnotat *ἔνισπε γράφε ἐνίσπες,* alter hic et XIV 185 idem declarat comparatione imperativi *ἐπίσχες.* Par discrepantia librorum Apollon. I 487 et 837, quo utroque loco Merkelius *ἐνίσπες* e potioribus edidit, quod nemo improbaverit, sed ne exilius *ἔνισπε* versui claudendo impar putemus, prohibet Theocr. XXV 34 et Quint. XIV 209, in quo omnes consentiunt. — Hinc progredimur ad subiunctivum verbi *ἐθέλω,* cuius persona secunda modo a praesenti sumitur *ἐθέλησθα,* modo ab aoristo *ἐθελήσῃς.* Hanc Nonnus in exitu versuum frequentat, Homerus vero nusquam admittit, sed *ἐθέλησθα* solum Il. I 554, Od. XII 49 etc., ut Hesiodus quoque Opp. 392, H. H. in Merc. 181, Apollon. III 404, Oppian. Hal. I 56, Orph. Lith. 202.

Proxime disserendum est de numeri dualis et pluralis terminationibus brevibus longisque, si forte demonstrari possit, poetas in ultimo pede praetulisse longiorem.

Commodissimum videtur verbo in duali posito adaptari participium eiusdem numeri: *διαστήτην ἐρίσαντε* Il. I 6, *τοίω τὼ — ὑπ' Αἰνείαο δαμέντε καππεσέτην* V 559, *στρεφθέντε μαχέσθην* V 575, *τὼ δὲ δύ' ἀΐξαντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἱκέσθην* Od. X 117, *κῆρ' ἀραρόντε ἔρχησθον* XVI 169, *κλαίετον τόξα λιπόντε* XXI 90, *τὼ τερπέσθην μύθοισι πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντε* XXIII 301, quaterque verbum eundi: *τὼ βήτην — λιπόντε* Il. XIV 281, *τὼ μὲν δαμέντε βήτην* XVI 326, *τὼ βήτην κιόντε* Od. XXII 378 etc. Et vicissim verbo in plurali convenit participium eiusdem ordinis: *ἀλεξώμεσθα μένοντες* Il. XI 348 et XXII 231, *δύ' ἀνέρε θωρήσσοντο — ἕνα θυμὸν ἔχοντες* Il. XVI 218, *τὼ δὲ τέρποντο μύθοισι πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες* XI 642, *μίμνομεν — παρ' ἀλλήλοισι μένοντες* XVII 721, *ἠντήσατε δεῦρο μολόντες* Od. III 44, quibus locis omnibus duae significantur personae, plerisque *δύο* vel *ἄμφω* adiectum est. Neque aliter dixit Apollonius I 752 *δύω δίφροι πεπονήατο δηριόωντες*. Verum tamen multum abest, ut haec analogia perpetuo servetur. Nam verbo plurali frequenter iungitur participium alterius numeri: *διέτμαγεν ἀρθμήσαντε* Il. VII 302, *ἀμφιβαλόντε ἀλλήλους τεταρπώμεσθα γόοιο* XXIII 97, *τὼ δὲ βαλόντε ῥίμφ' ἔφερον* XVII 457, *ὄφρα μιγέντε — πεποίθομεν ἀλλήλοισι* Od. X 334, et maxime in postremis Odysseae libris: *τὼ δ' ἔσταν παρὰ σταθμοῖσι μένοντε* XXII 181, *τὼ δ' ἐπεὶ ἐφράσσαντο — κλαῖον — χεῖρε βαλόντε* XXI 223, *ὕπνῳ ταρπώμεσθα κοιμηθέντε* XXIII 255. Ac rursus verbo duali applicari videmus participium plurale: *τερπέσθην φιλότητι παρ' ἀλλήλοισι μένοντες* Od. V 227, *κῆρυξ καὶ Πρίαμος — ζευγνύσθην μήδε' ἔχοντες* Il. XXIV 282. Ad hanc autem numerorum disparilitatem veterum criticorum nonnullos offensionem habuisse, indicium praebent quaedam scholiastarum adnotationes opportune asservatae et dissensiones codicum; nec hodie de omnibus satis convenit. De illis aliquoties loquutus est Didymus. Ab hoc discimus, in illo Iliadis loco *ἄγε στέωμεν καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες* Zenodotum scripsisse *δυϊκῶς μένοντε*. Sic autem scripsit, non quo dualem putaret solum de duobus dici posse, sed quia natura huc magis convenit, vel etiam quia proprius est dialecto Atticae, Homero scilicet familiari, quo ipso argumento

nonnulli Il. XIII 197 usi sunt, cfr. Friedlaender ad Ariston. p. 15. Aristarchi idem ille mentionem fecit per occasionem versus decies repetiti, quo Homerus enarrationem certaminis singularis auspicatur, *ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες*. Hoc diverse scribi bis refert, ad Il. V 630 *ἐν τῇ ἑτέρᾳ ἰόντε κεῖται*, et VI 151 *Ζηνόδοτος καὶ Ἀριστοφάνης δυϊκῶς· ἐν δὲ τοῖς ἔμπροσθεν εἰρήκαμεν Ἀριστάρχου εἶναι τὴν δυϊκὴν γραφήν*, quod nescio an Spitznerus recte ita interpretetur, Aristarchum prius dualem probasse ut naturae aptiorem, postea pluralem tanquam elegantiorem. Ad Il. XIII 613, ubi poeta duos introducit pugnatores tela sua in se invicem dirigentes, *ἅμα δ' ἀλλήλων ἐφίκοντο* Didymi affertur testimonium: *Ἐφίκοντο Ἀρίσταρχος· ἄλλοι δὲ ἐφίκεσθον· Ἀριστοφάνης δὲ ἐφικέσθην*, unde non satis cognoscitur, utrum ille pluralem probaverit, quamvis non admodum necessarium, an dualis terminationem eam, qua persona tertia adaequatur secundae, nixus fortasse duobus locis *τὼ μὲν ἄρ' — θωρήσσεσθον* Il. XIII 301, quod vocali excipitur, et *δύ' ἀνέρε θωρήσσεσθον* XVI 218, ubi codices multi et Eustath. *θωρήσσοντο* praebent, syllaba brevi in exitu collocata. Multo celebrior est post *τώ* et *δύο* dualis figura communis: *τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην* Od. IX 254, *ἔτεκον δύο παῖδε, μινυνθαδίω δὲ γενέσθην* XI 307, *διδυμάονε παῖδε γενέσθην* Il. IV 548, *τὼ μέν ἄρ' ἡβήσαντε — Ἀργείοισιν ἑπέσθην* V 550, omniumque celeberrimum *τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην, τὼ δ' ἅμα πνοιῇσι πετέσθην, τὼ δ' ἀΐξαντε πετέσθην, τὼ σπεύδοντε πετέσθην*. Nihilo secius verba eiusdem moduli haud raro in plurali ponuntur: *ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο* Od. I 331, *τὼ δὲ βήτην — τάχα δ' Ἕκτορος ἄγχι γένοντο* Il. VIII 118, *μᾶλλον ἐπεδραμέτην, τάχα δέ σφισιν ἄγχι γένοντο* XXIII 447, idemque fit aoristis passivae formae: *τὼ — λέονθ' ὣς θηρινθήτην* XVI 756 et *τὼ — ἐναντίω ὁρμηθήτην* V 12, sed Il. XXIII 812, ubi neque *τώ* praecedit neque alia vox eiusdem potestatis, *θωρήχθησαν* legitur et paulo post *ὡρμήθησαν*. In his codices nostri consentiunt, sed Il. XI 283 *τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην — βασιλῆα φέροντε* pro hoc plerique et optimi *φέροντες* praebent, quod nunc receptum est. Item XIII 200 *αἶγα λέοντε — φέρητον — μετὰ γαμφηλῇσιν ἔχοντε* et XVII

531 *εἰ μὴ σφώ Αἴαντε διέκριναν μεμαῶτε* unus Vindob. substituit casus plurales *ἔχοντες, μεμαῶτας*. Od. IV 285 *νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὁρμηθέντε* || *ἢ* — Eustath., Flor., Ald. sigma addunt ob hiatum fortasse, quanquam idem deest in simili dictione IV 33 *νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε* || *ἄλλων* [—*τες* Bekk.]. In Od. V 227 *τώ γε τερπέσθην παρ᾽ ἀλλήλοισι μένοντε*, ubi vocalis sequitur cum interpunctione, ex Harl. repositum est *μένοντες*. Il. XII 171 *οὐκ ἐθέλουσι καὶ δύ᾽ ἐόντες* || *χάσσασθαι* et XIII 236 *εἰ ὄφελός τι γενώμεθα καὶ δύ᾽ ἐόντε* Vind. utrubique *ἐόντες*. Od. XI 211 *ὄφρα — φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε* || *ἀμφοτέρω — τεταρπώμεσθα* Ernestius alios nescio quos *βαλόντες ἀμφότεροι* scribere testatur. Idem numerus ex Ven. et Ald. restitutus est Il. XI 283, ubi post *τὼ δ᾽ οὐκ* interiecto longiore intervallo legebatur *ἀπάνευθε φέροντε*. Sed Il. XXIV 282 *ζευγνύσθην — μηδὲ ἔχοντες* Ven. *ἔχοντε*, XII 322 *εἰ πόλεμον τόνδε φυγόντε μέλλοιμεν* Vind. all. *φυγόντες*, et V 239 *ὣς ἄρα φωνήσαντε ἐς ἅρματα ποικίλα βάντες* Vind. *βάντε* neglecto homoeoteleuto, cuius simile extat Od. XXI 90 *κλαίετον ἐξελθόντε κατ᾽ αὐτόθι τόξα λιπόντε*. At vero Il. XII 330 *τὼ δ᾽ ἰθὺς βήτην — μέγα ἔθνος ἄγοντε*, quo sententia finitur, non solum Vind. aliquot, sed adeo codicum antiquissimus Syrianus, ut Bekkerus refert in Relatt. menstr. Acad. Berol. 1853 p. 433, *ἄγοντες* suppeditat, quicum congruit Apollon. III 410 *δοιὼ — ἀμφινέμονται ταύρω χαλκόποδε στόματι φλόγα φυσιόωντες*, sed hic in Guelph. sigma omittitur, quod in Homeri versibus librarii adiicere potius quam demere consuetum habent; nec tamen certam per omnia regulam sequuti videntur. Nostrorum doctorum neminem de hac re generatim disseruisse reperio, sed uno et altero loco editores in transitu, quid sibi rectissimum videatur, declarant. Primum Ernestius Od. V 227 *μένοντες* praefert ut *aptius versus sequentis initio a vocali incipientis*, qua ratione etiam librariorum nonnulli ducti videntur sigma inserentes; sed tacitus praeteriit Od. X 334 *ὄφρα μιγέντε* || *εὐνῇ* — et alia hiatus exempla. Ad Il. XI 283 Spitznerus pro vulgato *ἀπάνευθε φέροντε* ex Eust. et codicibus adoptavit *φέροντες*, *quia sic versus clausula sonantior redditur*; sed huic adversantur alii in brevem excidentes vocalem, quorum ille nullum suspectavit.

His autem omnibus probatur, participia, de quibus loquor, neque semper habere consonam neque nunquam, regulam autem huius inconstantiae adhuc inventam non esse, neque stigmen discrimen facere neque hiatum atque adeo post voces, quae per se binarium significant, ex intervallo modo pluralivum sequi: *δύο ἀνέρε — θυμὸν ἔχοντες* Il. XVI 218, *νῶϊ μαχησόμεθα — μένοντες* XVII 719, *σφῶϊ — πειρήναντες* Od. XXII 175 etc.; sed pro eo etiam dualem succedere: *εἶδεν δύο φῶτε — μένοντε* Il. V 572, *ἄνδρε δύο — ἑλόντε* XXIII 803, pro quo tamen in schol. *ἑλόντες* scriptum est. — His propter speciem participialem addere libet duo substantiva *δράκοντε || δοιώ* Hes. Scut. 233, *δύο στείβουσι δράκοντε* Nicand. Ther. 609, quo utroque loco codices nonnulli pluralem exhibent, et conveniens illi *ἄμφω κέρσε τένοντε* Il. V 307, X 456, alteri respondet vulgata *τοῖο τένοντας* XVI 587, *ἀμφὶ τένοντας* XVII 290 nullo addito nomine numerali; sed codices utrique dualem supponunt. De Od. III 449 *ἀπέκοψε τένοντας* editores nihil nos edocent. — Ultimo subiiciam substantivum primitivum *Φαίνοπος υἷε || ἄμφω τηλυγέτω* Il. V 152.

§. 4. Non minore libertate gavisi sunt fabularum scenicarum auctores. Hi enim quum pro casibus singularis numeri, qui unum tempus in exitu habent, substituere possent plurales, qui unum et semis[1]) vel duo, hoc promtissimo remedio usi non sunt, sed promiscue dixerunt *σύ μ' ἐξ ὁδοῦ πόδα || κρύψον* Oed. C. 113 et ante vocalem *πόδα || εἰς τὰς Ἀθήνας ἔπεμψε* Iph. T. 910, *ἐκβὰς πόδα || ἔστη* Heracl. 798, *ἀναστρέψαι πόδα || Ἱππόλυτος* Hipp. 1174, *περᾷ πόδα || Ἀγαμέμνων* Hec. 53, et vicissim *ἀπεζύγην πόδας || ἄγνως*

1) *Τὴν ΩΣ γραμματικοὶ λέγουσιν εἶναι δύο χρόνων, οἱ δὲ ῥυθμικοὶ δύο ἡμίσεως· δύο μὲν τοῦ ω, ἡμίσεως δὲ χρόνου τοῦ σ* schol. Hephaest. p. 150 Gaisf. I. Ex hac ratione casus plurales *φυγόντες* Il. XII 322, quod plerique codd., *ἔχοντες* XIII 200 et *μεμαῶτες* XVII 531, quae nonnulli exhibent, a regula Hermanniana propius absunt quam duales antiquitus recepti. Sed quum idem *ὄσσε φαεινώ* XIV 236 in exitu versus diceret aliter quam in medio *ὄσσε φαεινὰ πέδησε* XIII 435 et VII 279 *μηκέτι, παῖδε φίλω, πολεμίζετε μηδὲ μάχεσθον*, non graviorem sonum captavit, sed eum numerum praetulit, quem analogia postulat, metrum non repudiat. [v. de Apoc. cap. I §. 2.]

Choeph. 662, πόδας || χρίμπτουσα Prom. 712[2]). — Sic ante consonam modo χερί Oed. T. 1510, Heracl. 560, modo χεροῖν Oed. T. 1466, Trach. 488, cum hiatu χέρα || ἄλλοισιν Eum. 236, ut φρένα quoque Choeph. 984, Heracl. 487, sed φρένας Hel. 160, Aj. 445; idem vero ante consonam Sept. 652, Antig. 1095. Quare si libri dissentiunt: φρένας et φρένα Orest. 598 (608), πόδας et πόδα (sequente post interpunctionem consona) Hipp. 1179, χεροῖν et χερί Orest. 506, ἅρμασιν et ἅρματι Phoenn. 1110, res ad arbitrium redit. — Praeterea etiam casus eiusdem numeri saepe diverse flectuntur. Primam dativus δόρει, quem Hermannus a Sophocle Trach. 240 et Aj. 1056 in fine senarii positum esse statuerat; nuper vero δορί revocavit, quo solo in hoc versus loco utuntur Aeschylus et Euripides. — Pro accusativo Κλεισθένην, qui apud Aristophanem quater legitur in versibus mediis, in extremo Κλεισθένη legimus ante consonam Thesm. 763, idemque contra libros Dindorfius scripsit v. 235 (242), ubi vocalis sequitur persona alternante; sed consimili Σωκράτη Nubb. 1465 et 1477 nunc e codicibus consona accessit conveniens subsequenti vocali. Pro Ἄρην, quod ego Agam. 1194 scribendum esse conieceram, Hermannus Ἄρη recepit; de utroque dixerunt Ellendtius et Matthiae in Lexicis suis. — Ὦ φίλε non legi, sed μὴ σπέρχου, φίλος Med. 1134, quam antiptosin illustrat Hermannus in praefat. Androm. p. XV, ὦ Πάρις Hel. 691 hoc uno modo scriptum, sed ὦ κάσι Oed. C. 1440, ὦ λάτρι Hec. 609 et crebrius ὦ πόσι Alc. 323 (330), Iph. A. 1116, Troad. 961, ὦ πόλις Thesmoph. 839, sed ὦ πόλι in codicibus plerisque Androm. 1, ὦ γέρον plurimis in locis, raro dissentientibus libris: Andr. 1189, Heracl. 305, Ion. 934, ὦ Κρέων et Κρέον apud Sophoclem pari fide esse ostendit Ellendtius s. h. v.; in duabus Euripidis fabulis, ubi rex Thebanus plus decies appellatur, ubique vocalius versum finit, nec probatur codicum nonnullorum scriptura Κρέων Phoenn. 700, Med. 287, quod Porsonus et Elmsleius ad h. l. recipiendum esse iudicant, *si plane constaret, longam syllabam tragicos, quum possent, semper in fine senarii ponere.* Cum ὦ Οἰδίπους Oed.

2) Πόδα χριμπτόμενος in cantico Helen. 533.

C. 1038 pugnat Οἰδίπου 1346, quam litem Hermannus et Ellendtius dirimi posse negant, uterque adversus Reisigii arbitria disserens.

Tria sunt heteroclita appellativi generis a tragicis diverse flexa, πτυχάς et saepius πτύχας, v. Parall. 107, σταθμά Soph. et Eur., alibi in eadem trimetri regione σταθμοί, σκότου et auctius σκότους ante consonam Herc. 563. Sed horum primum fortasse a poetis Atticis omnino alienum est, et pariter genitivus ἄστεος, quem codices nonnulli exhibent Aesch. Suppl. 479. — Ob hanc causam etiam οὕνεκεν coniunctio in fine senarii posita Herc. 155 (152) cum οὕνεκα, ut Dindorfius iubet, commutanda videtur; hanc enim solam sermo communis et Atticus recepit et poetae quoque Attici, non solum ubi necessaria est, sed etiam versum claudentes: οὕνεκα || ἄκουσα Trach. 934, et ante alias vocales Philoctet. 232, Herc. 207. Aristoph. Nubb. 6 οὕνεκεν conceditur epicis lyricisque familiare. Haec vero facile discernuntur a prius allatis πόδα, πόδας, χερί, χεροῖν, πόλις, πόλι, quae casu et numero inter se differunt.

§. 5. Hac longa digressione nobis opus fuit ad probandum, poetas epicos scenicosque, quum versum possent longa terminare syllaba, persaepe usos esse brevi. Sin aliter fecissent, tum vero concedendum esset, consonam quoque paragogicam ad concinnitatem numerorum pertinere, ideoque, si quando deficiat, quasi e fuga retrahendam esse. Illo autem argumento in discrimen adducto dispiciendum est de altero illo, quod a codicibus sumitur, adhibitis scriptoribus plurimis non unius aetatis et generis, sed undique convocatis; nam pars magna exemplorum infirmatur ambiguitate scripturae, de non paucis tacent editores rei minutae curam generose detrectantes.

Sermonem auspicabor, uti par est, ab Homero. In codice Veneto, ut Spitznerus ait ad Il. I 189, *ny illud altero versu a consona ineunte omitti solet,* quo verbo significare videtur, non semper omitti. Heynius ad XXII 422, si verba eius recte interpretor, pro ἔθηκεν || τόσσους in Townl. scriptum reperit ἔθηκε, de aliis locis nihil adnotat, ne in excursu quidem ad L. II, quem ex professo de νῦ ἐφελκυστικῷ inscripsit. De

Harleiano habemus Porsoni testimonium ad Od. I 54: *semel monuisse satis sit, nulla certa et constanti ratione uti codicem in ν finali addenda vel omittenda; saepe omittit in fine versus, ubi sequens a consona inchoatur.* De codice Syriano Bekkerus in Relatt. Menstr. Acad. Berol. 1852 p. 439 nihil, quod ad rem praesentem pertineat, in notitiam protulit praeter exemplum hiatus insoliti ἐκέλευσε || Ἀργεῖοι Il. XIV 363[1]). Criticorum antiquissimorum sententias permixte reddunt scholiographi Il. XII 11 verba poetae ὄφρα μὲν ἀπόρθητος πόλις ἔπλε, || τόφρα δὲ καί tractantes: Ἀρίσταρχος ἔπλεν σὺν τῷ ν ἐκ τοῦ ἔπελεν συγκοπὴν ἐκδεχόμενος· Ζηνόδοτος ἔπλε ἀποκοπῇ τοῦ ἔπλετο. Hic igitur ἔπλε, quod hoc uno loco reperitur, sine ν scriptum invenit; nam ἔπλεν apocopen excludit [Diss. VIII cap. VI]. De Aristarcho vero minime constat, quod Duentzerus de Zenod. 63 sumit, eum *ubique in fine versuum ν ἐφελκυστικὸν posuisse.* Ille fortasse id ita demum admisit, si oratio paullisper interquiescit, ut in illo loco inter protasin et apodosin, quas vulgo interpunctione discernimus Nicanorem sequentes, quanquam is eundem locum commentans verbum pure terminatum tuetur: ὑποστικτέον εἰς τὸ ἔπλε· ἡ γὰρ ἀνταπόδοσις Τόφρα δὲ —, cf. Friedlaender. 104. Interpunctio plena sequitur duo verba κάλυψεν Il. XIV 114 et ἔεργεν 349, quae idem Aristarchus in ordinem recepisse dicitur, utrumque (nisi codex fallit) consona stabilitum. Sed eam non impertivit continenter scriptis Il. XVI 120 μάχης ἐπὶ μήδεα κεῖρει || Ζεὺς — Ἀρίσταρχος κεῖρε χωρὶς τοῦ ι, imperfectum pro praesenti, quae tempora et in locis proxime allatis commutavit, et Il. XXI 87 θυγάτηρ Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσιν ἀνάσσει, Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων, ubi in codice Syriano ἄνασσε legitur, schol. Vict. adnotavit ὁ δὲ Ἀρίσταρχος σὺν τῷ ι. Secundum codices, quibus Alexandrini nixi sunt, eosque, qui nobis patent, commemorassem editiones antiquissimas, si mihi copia esset; sed harum pertenuem notitiam habeo ab editoribus acceptam pleraque fastidiose praetergressis.

---

1) In Tryphiod. v. 600 pro φόνοισιν, || οὐδ' Northmorus edidit φόνοισι et paulo post κάρησιν. Πολλὰ δέ. Hoc si libri offerrent, interpunctione excusaretur, illud illicitum est.

Quae autem mihi cognitae sunt, omnes ante vocalem ny exhibent: *προΐαψεν, μετέειπεν, ἔπεσσιν, βέλεσσιν* etc., ante consonam vero omittunt, sive interpuncta est oratio, sive continua, ut in quindecim libri Iliadis primi versibus, quos diffidentium causa apponam: *ἔτελλε* 25, 326, 379, *ἑτάροισι* 183, *πραπίδεσσι* 608 et alia verba nominaque v. 48, 105, 119, 220, 236, 361, 388, 412, 475, 488. Quare hanc scripturam in posterum tralaticiam vocabo, alteram, quae cum Wolfio invasit, assumtam. Huic nihil convenit praeter quod Ernestius ad secundum versum *ἄλγε' ἔθηκε, πόλλας δ'* — adnotavit, in Flor., Ald., Iunt. *θῆκεν* scriptum esse, atque sic etiam in Apollon. Lexic. s. h. v. et EM. 319. 31 legitur fortasse stigmae causa, quanquam terminatio pura ante incisiones plerumque manet incorrupta, ut in eodem libro *ἔοικε· λεύσσετε γὰρ* — et al.

In Hesiodeis consona ubique anteponitur vocalibus: *ᾗσιν, ἀλφηστῇσιν, διάῃσιν, ἔμελλεν* etc., alioqui abest: *σῇσι, φηλήτῃσι, δίδωσι* et quae sunt genere de eodem [2]). His contrarium *ἅπασιν* || *δυσκέλαδος* Opp. 195 propagavit Goettlingius cum similibus: *κάλυψεν* 121, *μέλεσσιν* 149, *δίκῃσιν* 219, *ἄτῃσιν* 352, *ἔχουσιν* 257, quorum nonnulla interpunctione excusari possunt, pleraque autem Loesnero teste in codicibus et editionibus sine $\bar{\nu}$ scribuntur, ipseque adeo in descriptione codicis Vaticani praef. LXXIV hunc *καλέεσκε* || *παῖδας* Theog. 207 et *ἔτικτε* || *δεύτερον* 47 praebere docet, quorum prius Iunt. recepit, alterum Mediceus. Sed necessario addendum est hiantibus: *δίκῃσι* || *ἀλλήλους* Opp. 250, cui Lennepius e libris compluribus substituit *δίκῃσιν* relicto simili 213 *ὄφελλε* || *ὕβρις*. Haec si ad calculos revocamus exempla, facilis est conclusio, bibliographorum partem maiorem potioremque in versibus connectendis eundem morem tenuisse, qui in sermone soluto observatur, atque ny paragogico non esse usos nisi ante vocalem, nonnullos vero etiam in incisionibus et in membris sequente consona. De digamma illi certe nullam habuere suspicionem.

---

2) Poetarum arbitrio excipitur imperfectum *ᾗεν*, cui consona nunquam deest; *ἴσσι* eam nunquam recipit, non ob *πάθος*, ut veterum quidam dicunt, sed quia haec paragoge solis concessa est personis verborum tertiis.

§. 6. Theognidis editores novissimi interposuerunt hoc inutile, ut Brunckius vocat, fulcrum non solum ubi sensus clauditur, sed ubique: ἀδίκοισιν || τιμάς v. 28 etc., priores rarissime*); vitiose ante vocalem omittit cod. Mut. 45 διδοῦσι || οἰκείων. Quae in aliorum Gnomicorum fragmentis leguntur ante consonam: ἐστίν Solon. XVI 1, πάρεστιν 3, ἀμφοτέροισιν IV 5, φίλοισιν XXIII 1, γυναιξίν Tyrt. VII 29, κονίαισιν VIII 19 ea omnia a correctoribus profecta sunt; in Plutarchi et aliorum libris, unde haec excerpta sunt, consonae vestigium nullum. — Quinque Callimachi hymnos percurrens duodeviginti versus reperi, qui consonae vocalem antepositam habent: ἔιετμε || νήσῳ etc., duodecim, qui vocali consonam: πόδεσσιν || οἶλα, nullum, in quo aut binae vocales collidantur aut binae consonae praeter quae supra p. 148 allata sunt: Κεκροπίηθεν et Ἀσσυρίηθεν; haec autem sustentantur Homeri exemplo adverbia a nominibus topicis ducta hoc uno modo terminantis. — Eandem legem sequitur Arati codex, quem expresserunt editor Basileensis, Buhlius, Vossius vocalibus ν̄ praefigentes, quod probatione non eget; omittunt vero ubi succedit consona: ἀνθρώποισι || δεξιά 5 et huic consentanea ad quadraginta v. 36, 71, 84, 86, 135, 147, 171, 212, 237, 293, 296, 383, 467, 484, 496, 550, 612, 663, 720, 722, 731, 757, 845, 879, 926, 1065, 1077, 1078, 1108, 1110, quibus omnibus tres proximi editores ny agglutinarunt nulla interpunctionis cura tacti sed promiscue. E codicibus nihil affertur praeter ὕπερθε || δεξιτέρην 484, δινωτοῖσι || τέσσαρα 462, ἐρχομένοισι || πρώϊον 1079; sed mirer, ni talia multo saepius in libris reperiantur, nec dubitem, quin tria illa a Bekkero ob aliam causam enotata sint. — Arato comitem dabo Theocritum. Hic νομεῦσιν scripsit ante vocalem VII 28, et νο-

*) *In pagella quadam admodum festinanter haec sunt scripta:* „In Theogn. στόμασιν 240, sed edd. ant. ἔπεσε 588, 930 et 660, atque hic quidem in fine sententiae, propter quod in cod. Mut. 144 ἔλαθεν script. videtur, quanquam in eodem versus loco ἔδραμε praebet 854, ἔπεσεν Mut. 20, διδοῦσι [ante] vocal. 45, ἔπεσι in medio versu, vid. Brunck. *fulcro non indiget*, sed Bekk. Bergk. ἔπεσιν ἕνεκα fin. Epigr.“

μεῦσι ante consonam IX 29, ut ὀνύχεσσι VII 109 (unus ὀνύχεσσιν), οἰναρέοισι VII 134, λιτάνευσε II 71, ἔβαλλε VI 21, κελάρυσδε VII 137 (unus κελάρυσδεν), νίωνοῖσι XVII 23, quae omnia Ahrensius et Ameisius ad Hermanni arbitrium direxerunt. — Apollonii codex antiquissimus Laurentianus prior ῥοῇσιν || τοῖος I 309, βουσὶν || ζωσάσθην 425 etc., perraro $\bar{\nu}$ omittens ut ἀμφοτέρῃσι || πῖνε I 472, ἔνερθε || βουσίν I 532 etc, sed ab eo dissentit Laurent. alter *ut in aliis rebus, ita etiam in defectu literae* $\bar{\nu}$ *finalis*, Merkelius ait Prolegg. LIII. Hic defectum quem vocat, ubique supplevit. — In Nicandri poemate utroque illa non invenitur nisi sequente vocali, sed sic frequentissime: τέθηλεν, ἔτευξεν, ἀμάθοισιν etc., alioqui deest non solum ante stigmas, sed etiam ἀνῆκε || σκορπίον Ther. 13, κοτέουσι || νεβροτόκοι 141, ἐχίεσσι || θόρνυσθαι 826 et multa eiusdem modi consonis praemissa, nec quidquam mutavit Lehrsius, nisi quod Alex. 504 ὑδάτεσσιν· || τὰς μέν dedit fortasse ob interpunctionem. Sed et hoc loco Bandinius terminationem incorruptam servavit. Sic quidem scripsi in progr. de Proschem. ann. 1853 [XXIII Mai. p. 3]. Nuper vero a Volkmanno Quaest. Epp. p. 30 accepimus, cum Apollonii codice Laur. I *concinere praestantissimum codicem Parisinum*, quae verba sic accipio, hunc quoque $\bar{\nu}$ plerumque omittere. — Plurima utriusque exempla suppeditat Quintus, sed tamen νῦ ante consonam multo crebrius praeteritur quam additur; additum sustulit Koechly auctoritate codicis Monac. ductus praef. XXXVII[3]). Nec tamen mutavit pronomen σφί XI 144, cui novissimus Apollonii editor consonam reliquit I 1180, II 664, neque aliter apud Homerum in editionibus Wolfianis et prioribus scribi solet non solum ante vocalem, sed etiam sequente consona Il. XI 116, XIII 704, XIV 38, XVII 268 et 437, XXIII 283, XXIV 319, Od. IX 70, quo loco et paucis aliis Ernestius alterius scripturae testes appellat. — De Epigrammatistis apponere satis fuerit, quae Jacobsius tradit in praef. Anthol. p. XXX: „*in cod. Pal.* $\bar{\nu}$ *paragogicum fere semper re-*

---

3) Ἔειπεν || μάντεϊ XI 134, προσέειπεν XIII 526, ἄειδεν XIV 125, ἐστίν X 311 et quosdam alios locos corrigere oblitus est [*partim etiam in edit. minore.*]

peritur in fine epigrammatum; in versuum exitu tantum ubi sententia terminatur; raro desideratur proximo versu a vocali incipiente.“ — De citerioribus, ne res in infinitum abeat, unum Dionysium interrogabimus. Is viam a prioribus monstratam persequens ἔχουσι ter ante consonam posuit 766, 952, 1019, mutata vero conditione ἔχουσιν 902, 967, eademque vicissitudine ναιετάουσι 847 et ναιετάουσιν 857. Sed est ubi deserere videatur sociandis consonis: γεγάασιν. || Νῦν δὲ — 57, et ante similes voces ἀλλήλοισιν 1079, ἔχουσιν 779 et 1106, ἐνδιάασκεν 873, ἔασιν 761, ἔχουσιν 779, εἰδώλοισιν 725, νεφέεσσιν 68, quae tamen omnia interpunctioni condonari possunt; nam vocabulis illis sensus absolvitur succeditque aliud enuntiatum per particulas μέν, δέ aliasve priori appositum. Ac ne certa quidem est omnium scriptura; nam ut ultimum allatorum in Pal. νεφέεσσι scribitur, ita etiam προχοῇσι 126, γεράεσσι 374, κικλήσκουσι 389, καλοῦσι 865, πεφύασι 1010, ἀκτίνεσσι 1110, ἔχευε 950, quibus omnibus Bernhardy literam expletivam reliquit fortasse ob eam causam, quam modo indicavi; nam his quoque periodus finitur. Ut vero eadem ante vocalem omittatur, mos non permittit. — Reliquos una complectitur Wernickius ad Tryphiod. p. 66: „*Literam ν codices Tryphiodori agnoscunt, primum ubi versus subsequens a vocali incipit, tum vero, ubi maior interpunctio est; in ceteris locis non reperitur, idque optime; neque aliter ea usi sunt Musaeus, Colluthus, Christodorus*[4]).

Nonnus, quem ibidem loci attingit, extra aleam positus est. Is enim hanc sibi legem imposuit durissimam, ut earum vocum, quae vocalem attractoriam in exitu habent, nullam in clausula versus collocaret, non dativum in σι vel σιν, non tertiam personam in ι vel ε desinentem neque adverbium ullum in θε vel θεν exiens. Talia quae apud eum inveniuntur, ab editoribus importata sunt; primum L. XI 82 οἷασι μῦθον ἄκουε, 'νόος δέ οἱ ἔνδοθι παῖζεν, quod Graefius edidit pro παίζων. Neutrum satis aptum videtur; sed participium defendi potest nomine schematis, quod grammatici appellant

---

4) In Ecphrasi 263 ex Pal. editum est ὅντινα φασὶν || μαντιπόλου γενετῆρα, sed Pl. φασὶ (eodem accentu).

μετοχὴ ἀντὶ ῥήματος. Magis tamen huc propendeo, ut Nonnum hemistichium Homericum θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος Od. XIV 150 in suum usum convertisse putem. Alterum XIV 264

Καὶ λασίην Κένταυρος ἔχων φρίσσουσαν ὑπήνην
εἰς ζυγὸν αὐτοκέλευστος ἑκούσιον αὐχένα τεῖνεν.
καὶ Σατύρων πολὺ μᾶλλον ἔχων πόθον ἡδέος οἴνου
ἡμιτελὴς χρεμέτιζεν ἀνὴρ κεκερασμένος ἵππῳ
ἱέμενος Διόνυσον ἑοῖς ὤμοισιν ἀείρειν·

ab eodem substitutum est pro participio *τείνας*, quod nescio an ex alio versu suspensum sit huic praeposito, deinde a librariis, ut multi in his libris, praetermisso, tali fere sententia: *χερσὶν ὀπισθοτόνοισιν ἐΰτροχον εἷλκεν ἀπήνην*, cuius accusativi cum postremo primi versus nomine consonantia causam praetermissionis ostendit non improbabilem. Eandem lacunae suspicionem praebet tertius locus de excubitore XXI 342 *ἐνόπλιον ὕπνον ἰαύων* || *δέγμενος ἐρχομένης στρατιῆς εὔρυθμον Ἐνυώ·* nam hic quoque credibile est post *ἰαύων*, quod Graefius in imperfectum vertit, elapsum esse versiculum, quales multos fingere possumus e. c. *πάννυχος ὡμίλησε φιλοπτολέμοισιν ὀνείροις* || *δέγμενος.**) — Quod superest XL 192

κικλήσκει σὲ δράκων πάλιν ὅς σε δίωκεν,
φρουρὸν ἀσυλήτοιο γάμου συριγμὸν ἰάλλων

Struvius in Progr. schol. *de exitu versuum in Nonni carminibus* ann. 1831 p. 24 hanc Graefii correctionem ob aliam causam improbans aut praesens *ἰάλλει* ponendum aut participium more poetae participia cumulantis excusandum censet.

§. 7. Pars altera sermonis instituti versabitur in poetis scenicis. Nam de his quoque certamen incessit, utrum syllabam indifferentem auxerint, an non. In Aristophanis Nubb. 317 *καὶ νοῦν ὑμῖν παρέχουσιν* || *καὶ τερατείαν* Ernestius *νῦ* delendum censet, quem sequitur Brunckius, repugnat vero Hermannus: „*Etsi ultima horum versuum syllaba numeri lege brevis est, tamen ad id ipsum inventa est κατάληξις, ut debilitatis numeri viribus vox requiescat; cui rei bene consuli-*

---

*) *In progr. XXIII Mai.* 1853 *p.* 5 *hic propositus est:* „*φροντίδα βουκολέεσκε φιλοπτολέμοισιν ὀνείροις.*"

tur augenda in pronunciatione syllabae mora." Hoc recte atque ordine fit, ubi alter versus vocalem in principio habet ut ῥίγχεσιν Avv. 1153, ῥοιζήμασιν 1182, ἐλήλυθεν Plut. 874, ἐνήρυγεν Vesp. 913, ἔσπασεν Thesm. 510, εἴκοσιν Rann. 553 etc., in anapaesticis ἀπέπεμπεν Eqq. 538, Διασίοισιν Nubb. 109, δωροφοροῦσιν Vesp. 675, contrarium vero sequente consona: ἤθελε Ach. 57, Eqq. 231, ἔσπασε Plut. 691, Vesp. 175, κατώμοσε Eccl. 43, κατήσθιε 896, ἀπώλεσε 1389, ἐλάνθανε Eqq. 761, καπηλίσι Plut. 1120, ἀνδράσι Pac. 51, ὀρχηστρίσι Rann. 519, πρέσβεσι Ach. 62, Χαόσι 604, quod Brunckius Eqq. 79 ex schol. restituit. In anapaesticis ἐνέτριψε Rann. 1070, παιδαρίοισι Eccl. 678, πιθάκναισι Eqq. 792. Hic Ald. et codices aliquot ν addunt similiterque Thesm. 198 τεχνάσμασιν scriptum esse refert Engerus, sed fidem minuit eo, quod ad Suidam provocat tanquam eiusdem scripturae auctorem; is vero consona caret. Eaque ne tum quidem supervenit, ubi sensus finitur interpunctione plena: ἤγαγε. Μετὰ ταῦτ' Rann. 142, ῥήμασι. Κᾆτα Ach. 686, ἐλήλυθε. Κἀγὼ μέν Nubb. 544, nec ubi alter alterius sermonem excipit: κατεδήδοκε; Τοῦτ' ἄρα Vesp. 838, πράγμασι. Λέγοιμ' ἄν Eqq. 39, ἤγαγε. Τουτί Ach. 155. Itaque acquiesco in scriptura tot exemplis confirmata.

In Aeschyli fabulis vocalis rite praeit consonae: πυκνώμασι || χλίοντα Suppl. 222, χαλκεύμασι Prom. 19, ὤπασε Eumen. 619 (612 Herm.), quibuscum codices consentiunt; vocali vero consona: ἐτύγχανεν Agam. 875 (833 H.), ἐπήγαγεν 1457 (1409), ὑλάγμασιν 1642 (1600) et sic χρήμασιν, κελεύσμασιν, φρονήμασιν, αἰτιάμασιν, ἱπποβάμοσιν, μαντεύμασιν. Duae consonae quater tantum concurrunt: ὀπάοσιν || θράσος Suppl. 967 (921), τεθνηκόσιν || τό Agam. 546, ποσὶν || στείβοντα 957 (915), οἰμώγμασιν || μεθῆκε 1395 (1344) in codicibus sic ut vulgo scripta, sed in Agam. 932 (890) sex codices κάλλεσιν || βαίνειν contra quam vulgatum est, ἐπήκρισεν Choeph. 929 (920) Guelph. et Rob., σπειράμασιν 245 G, M, Ald., Rob., εὐδαίμοσιν 695 (686) et φρεσίν 700 (690) iidem illi, νουθετήμασιν Pers. 827 (832) unus Med., Σάρδεσιν 319 (316) Med., Lips., sed Guelph. cum vulgata consentit; δαίμοσιν 201 M, Par., L, ceteri ut vulgo, ἐσθήμασιν Eum. 983 (1010) Ven. et Farn., ce-

teri sine ν̄, ὄμμασιν Ag. 531 (498) unus Farn., οἰκήμασιν 344 (319), cui Bess. et Flor. eximunt consonam a Suida quoque praeteritam, βροντήμασιν Prom. 1001 (997) unus Viteb., ὀνείρασιν Pers. 175 duo M. et Cant., idemque hic dativus Prom. 660 (656) sic scribitur in uno Cant. I et Ald., at Ag. 900 (858) in omnibus, σέλμασιν Sept. 32 in uno Med., Pers. 353 in Med., Ald., Rob., Προιτίσιν Sept. 379 (358) tres, ἀμνήμοσιν 589 (587) Med. et Cant. II, μιάσμασιν Suppl. 280 (252) Med. et Guelph., ἀγρεύμασιν Eum. 457 (452) quinque potiores uno dissentiente Flor. Haec fortasse profecta sunt a librariis, qui huius literae usum non solum ut grammatici scriptoribus Atticis tribuerent, sed poetis quoque. Alios tum demum illud applicuisse suspicor, si interpunctio accederet; hoc facto codices omnes praeter Rob. ἤμασιν scribunt Choeph. 258, προσφθέγμασιν omnes Ag. 913 (870), ὀνείδεσιν Eum. 139, cui solus Turn. consonam detraxit, μορφώμασιν 408 (404), quod idem cum uno Flor. amputavit, nec intemeratum reliquit θυμώμασιν Eum. 847, πιστώμασιν Choeph. 974 (971), in quo omnes contra vulgatam conspirant, κατήγαγεν Ag. 1618 (1575) codd. et editt., sed pro ὀχήμασιν Suppl. 169, ἔσπασεν Pers. 472 et ἤνυσεν 767 nonnulli sic ut vulgo sine ν̄. Idem illi probasse videntur in enuntiatis interrogativis: ὄμμασιν; Choeph. 89, βουλεύμασιν; Eum. 590 (583), hoc in codicibus plurimis, illud in omnibus ut et μορφώμασιν; Ag. 1229 (1177). His accedit tertia intersistendi ratio, si sermo ab alio intercipitur, cuius generis est πράγμασιν Prom. 979 (975), sed hic plerique codices scripturam tralaticiam referunt, omnes vero κατέκτανε Suppl. 290; cetera exempla ἐγύμνασεν Ag. 551 (518), ὅρκεσιν 1622 (1579), ἄρσεσιν Suppl. 964 (918), πετάσμασιν; Ag. 918 (876), in quibus codd. et editt. summopere concordant, hic nihil momenti habent, quia proximus versus a vocali incipit. His vero interpunctionis exemplis de summa omnium detractis perpauci relinquuntur loci, in quibus codicum pars melior ny supervacaneum adminiculet. Hiatus huc non intrat nisi semel in interpunctis: σκηνήμασι. Οὔτω Choeph. 248, quod primus, nisi fallor, mutavit Hermannus, sed in Sept. 552 (532) codices rectius ny apponunt nec omittunt v. 283 (263) ποιφύγμασιν. Οὐ γὰρ — paucis iisque deterioribus in contrarium vergentibus.

Non eadem qua ille Aeschyli emendator unicus accuratione Sophoclis editores codicum discrepantias indicarunt. De vocabulis quidem vocalem antecedentibus nihil controversiae est: σφίσιν || ἀρχηγός Oed. C 59 et similia κατεύγμασιν, δώμασιν, ὀνείδεσιν, ἤρασεν etc. Sed laboratur in altero genere. Id Brunckius quidem constanter pure terminat: θύμασι, κέρδεσι, πήμασι, καύμασι, ἀνδράσι, ὄμμασι, εἰδόσι, νεοσπάσι, ἐλώπισε, προσήγαγε, ἐθέσπισε. Dindorfius vero non aliter quam Hermannus exceptis ἐπέστεφε. || Σκέψαι γάρ — El. 441 et ὄμμασι || γνώμας Ai. 51, fortasse quia duas consonas σκ et γν ad producendum satis esse putaret, nam Trach. 746 ὄμμασιν || πατρός scripsit. Codices saepe dissident; Florentinorum optimus semel ἀνδράσιν El. 75, duo alii minoris aestimationis (ΔΘ) θύμασιν Oed. T. 239, κέρδεσιν 388, πήμασιν 1319, ἤνυσεν 720, ἔσπασεν El. 561, κατέκτανεν 279, ἤθελεν Ai. 968, ubi plene interpungitur, ut post κτερίσμασιν Oed. Col. 1410 et post ἄλγεσιν El. 1187.

Euripides more solito consona utitur ante vocalem: κεγχρώμασιν || ὀφθαλμόν Phoenn. 1386, βραχίοσιν || Ἀργεῖον 1136 etc., omittit vero, ubi nihil opus est: βραχίοσι || καὶ χερσί Hec. 819 (836) et sic saepissime: ὀνείδεσι Med. 1344, θρηνήμασι Orest. 132, ὄμμασι 1020, ὀνείρασι Alc. 354, γούνασι 963, ἐσθήμασι Troadd. 948, ποσί Ion. 1166, Iph. T 1312 (1276), ἐπήλυσι Ion. 420, λευκοπήχεσι Bacch. 1205, οἰμώγμασι 1112, τοξεύμασι Herc. 571, αἵμασι El. 1172, τείχεσι Cycl. 208, αὐχέσι 87, παρθενεύμασι Phoenn. 1265, πεπραγόσι Troadd. 610, κακίοσι Heracl. 347, et verba ὤλεσε Androm. 1128 (1151), Suppl. 225, Troadd. 46, ἐθέσπισε Iph. T 983, Phoenn. 1598, ἐκόμπασε 1174, εἰςήγαγε 365, ὑπέσπασε Bacch. 436, quo loco et aliis multis Mathiae consonam addit a G. Dindorfio merito resectam; nam invenitur quidem illa aliquot locis: μαγεύμασιν || παρεκτρέποντες Suppl. 1114, τυραννίσιν Herc. 468 et interdum in uno vel pluribus codicibus: Phoenn. 1194 ἄξοσιν, Heracl. 347 κακίοσιν, Bacch. 1241 ἀγρεύμασιν, Rhes. 297 προσφθέγμασιν, v. 594 δώμασιν, v. 565 τοξεύμασιν, et verbum ἐπέζεσεν Hec. 583. Sed altera scriptura, qua vocales consonis, consonae vocalibus anteponuntur, adeo superat, ut aliquando pro regula valuisse videatur, nisi forte pars librari-

orum versibus interpunctione diremtis ny inserendum putavit, non ut versus clausulam signarent, sed ut dictionis: *ἤνεσεν. Σὺ δ' ἐν* Hipp. 1319, *κακίοσιν. Θεᾶν δέ* Ion. 637, *ὄμμασιν. Κῆρυξ δέ* Suppl. 667, *μοχθήμασιν. Θύσας δέ* Ion. 1139, *θησαυρίσμασιν. Τί δῆτα* 1305, *τίς σ' ἀπώλεσεν; Τίς τὸν* — Med. 1208, et ubi persona mutatur: Phoenn. 1689, El. 969. Sed codices discrepant Orest. 1058 (1065), *τολμήμασι. Πυλάδη*, nec convenit de aliis locis: *ὤλεσε. Σὺ δ' ὦ* El. 885, *ὕβρισε· τοία γάρ* Androm. 996, *ἐκώμασε. Τετρασκελὴς δέ* Herc. 177 (180), quibus Matthiae consonam apposuit, posteriores detraxerunt.

Deinceps de iambographis dicturus eram, sed iam vereor, ne quis mihi aurem vellat: *Quis leget haec?* Equidem non defore puto, quibus haec tota quaestio nimis exilis similisque Myrmecidarum operibus videatur. Attamen quod de praetore dicitur: *minima non curat,* longe abhorret ab officio atque munere grammatici, cui quae subiecta est materies, tota constat ex particulis minimis et quasi tessellis undique conquirendis et rite in speciem operis vermiculati componendis. Sed iam cognito, quantum cognosci potest, poetarum usu, paucis exsequar, quid sermo communis ferat.

§. 8. Consonae paragogicae tria constituimus genera nominibus distincta: necessarium, arbitrarium, temerarium. Necessario utuntur poetae in mediis versibus modo ad productionem syllabae brevis, modo contra hiatum. Arbitrarium varie soluteque vagatur circa clausulas versuum, praecipue hiatus amoliendi causa. Etsi enim in confiniis versuum sensu cohaerentium frequentissimus est: *πόλινδε* || *ἔρχεσθαι, ἐκέκαστο* || *ὄρνιθος* et in scenicorum fabulis: *κακὰ* || *ἄλγη, ἅμα* || *ἀνδρί*, tamen, ubi attractio effugium praebet, ea tam constanter assumitur, ut quasi lege quadam sancita dici possit. Multo rarius id accidit interpunctis, cuius generis nonnulla superius attuli. His si fidem adiungimus, confitendum erit, nonnullis veterum moris fuisse, ut voces finales, quibuscum sensus exit, soni excitandi causa illo quasi pausae signo instruerent. Et ad hoc confirmandum non leve momentum affert, quod saepe verbis carminum ultimis subtexitur non solum in epigrammatis, ut supra diximus, sed etiam in carminibus ma-

ioris ambitus. Sic Theocriteorum duo, octavum et undecimum, γᾶμεν et ἔδωκεν in acroteleutio habent, Arati Phaenomena λέγουσιν, quam ad normam nescio an ἀλλήλοισιν in Quint. L. IX ult. revocandum sit. — Verum idem etiam extra versum vocabulis, quibus liber, epistola, oratio finitur, subiici solet. Ad hunc modum Plutarchi vitae finiuntur ad unum omnes: προεῖπεν Nic., κατεγήρασεν Sertor., ἀπέθανεν Jul. Caes., item Cat. Min., ἀπέκτεινεν Mar., ἀποκομίζουσιν Publ., ἐστίν Brut., ἀπέλιπεν Galb., ἔθηκεν Pompei., ἐποίησεν Comp. Nic. et Crass., ἔμελλεν Comp. Arist. et Cat., ἐκέλευσεν Dion. et Brut.; aliisque vocabulis huiusmodi Aeliani liber primus, Heliodori quartus, Achillis Tat. sextus, Artemidori quintus, qui liber est totius operis ultimus; neque secus Themistii Or. VIII, Maximi Tyr. Diss. XXXVIII, Philostr. Iun. Imagg. VI. Sic etiam excidunt veterum libri: ὦσιν Plat. Legg. VIII, ἀπέθανεν Xen. Hell. L. I, et tres Demosthenis orationes: Ἕλλησιν Fals. Leg., παραβέβηκεν de foed. Alex. κατέλιπεν c. Thimoth., ἐστίν Prooem. ult. et Theophr. H. Pl. L. I. Sunt sane quaedam contrariae rationis exempla: εἴρηκε in fine orationis Dem. c. Aristocr. (693. Reisk.), cui Bekkerus νῦ addidit, σχολάζωσι Alciphr. L. III Ep. 41, ἐκτίσουσι III Ep. 2, γεννήσωσι Pythag. Ep. I, alibi codd. inter utrumque fluctuant: συνέγραψε et — ψεν in Thucyd. L. II, III et IV[1]), τρυφῶσιν Philostrat. Imagg. L I tabula XIII Jacobsius e multis codd. ascivit, et τραύμασιν L. II tab. IV ex uno Flor. Sed illa tam multis partibus praeponderat, ut pro canonica haberi possit. Quod igitur rhetores Latini oratoribus suadent, ut in exitu longis potius quam brevibus utantur syllabis, hoc idem librarii subtilius eruditi affectasse videntur additamento temporis vel (ut dicam, quomodo possum) semitemporis, quod consona affert. — Alia est conditio vocabulorum, quibus singula eiusdem libri capita terminantur. His enim litera illa addi solet non pausae aggravandae causa, sed propter hiatum, si, quod proximum est caput, vocalem in principio habet; omitti vero, si consonam, ut in primo Thucydidis libro ἐμμεμένηκε c. 5, ἔχουσι

1) Notum est, libros Thucydideos ab aliis aliter descriptos et depunctos esse, v. Popp. Prol. I 74, sed nihil refert; nam illo verbo certe finitur narratio.

38, ὦσι 50, εἶλε 65, ἀνεχώρησε 73, Φωκεῦσι 112, ἐτελεύτησε 138, cui uni duo tantum et ii secundae classis codices νῦ assuunt. Ante vocales vero κατέφυγεν c. 62, εἰσίν c. 47. In secundo φέρουσι c. 37, εἰσί 64, συνέγραφε 70, ἐδικαίωσε 71; at ubi vocalis succedit, ἔλεξεν c. 10, ἀνεῖλεν 18, ἐκράτησεν 37, quorum uni συνέγραψε duo codd. νῦ minime necessarium agglutinant, Kruegerus vero omnibus. His consentanea sunt quae apud Xenophontem reperiuntur: ἀπήγαγεν Hell. IV c. 4, ἔπραττεν VI c. 2, ζῶσιν Memm. II c. 7, παρεσκεύαζεν IV c. 4 et ante consonam ἔληξε Hell. III c. 2, εἶχε VI 4, quibus comprobatur πλημμελοῦσι Memm. III 4, ut in quatuor codd. scriptum est abiecto fulcro inutili, quod vulgo receptum est. De his igitur, in quibus libri scripti editique plerumque consentiunt, non magnopere laboramus. — Sed difficultas aggravescit, si ad illa descendimus enuntiatorum intervalla, quae propriis quibusdam signis notari solent. Primum interrogationis, sive is qui interrogat sibimet ipse respondet, quae crebra est in orationibus figura, sive alius cuiusdam quaesito succurrit, ut fit in dialogis. Hic plerumque regulae, quae est de consequentia literarum, inservitur: οὐ περὶ τούτων Ὅμηρος πεποίηκεν; Ἀληθῆ λέγεις Plat. Ion. 531 D, νῦν δὲ τί ποιοῦσιν; Ἔργον μὲν οὐδὲν ἀποφαίνουσι Dem. c. Aphob. I 825. 16 R. et contra: ἀκούεις ἃ λέγουσι; Βούλομαι — p. Cor. 243. 2. Sed hic non raro subrepit consona, quae nisi pausae nomine defendi non potest: οὐκοῦν τὸ μιμητὸν ἐν τοῖς ὄμμασιν; Καὶ μάλα, ἔφη Xen. Memm. III 10. 4, προὔδωκεν; Καὶ δεήσεται Lycurg. c. Leocr. 237 (239. 143 Bekk.) et paulo post οὐκ ἐτόλμησεν; Ῥοδίοις —. Tum extra interrogationem, ubi alter alterius sermonem excipit, ut in Plat. Phaedr. 238 C Phaedri verbum ultimum est εἴληφεν, Socratis primum σιγῇ sine ulla librorum repugnantia; sed pari consensione Theaet. 342 C. ἔοικε. Πῶς ἂν οὖν —; Parm. 144 E ἄπειρα τὸ πλῆθός ἐστι. Φαίνεται, sed contra codd. Rueckertus in Symp. 200 E ἐστίν. Πάνυ γε et saepe Bekkerus, ut in Civ. V 460 D παραδώσουσιν. Πολλὴν ῥᾳστώνην, ἔφη, eodemque loco γυναιξίν. Πρέπει γάρ, ἦν δ' ἐγώ. Hic neutrum probavit Schneiderus, sed in I 342 C codicum nonnullorum auctoritate edidit τέχνη ἐστίν. Φαίνεται, ἔφη.

Quo autem arctior est coniunctio partium, ex quibus enuntiatum constat, hoc iustius ante consonam litera paragogica omittitur ut in fine enuntiationis relativae, sed reperitur interdum: *ὁ λόγος τοῖς πειρωμένοις κατιδεῖν, ὃ τοὺς ἄλλους λέληθεν, χαλεπὸς φαίνεται* Isocr. Panath. 320. 246. Ante vocalem abesse non potest, si sequitur coniunctio temporalis, sed excidit in Dionys. Antt. II 57. 334 *ἔδοξε τοῖς βασιλεῦσι, ἐπειδὴ — εἰλήφει, διπλάσιον ποιῆσαι τὸ —*. Si vero enuntiatio non inseritur medio sermoni, sed subtexitur finito intercedentibus coniunctionibus adversativis vel ratiocinativis, haec laxior cohaerentia declaratur interpunctione media adiuncto ordinario illo hiatus explemento: *ἐστράτευεν· ἐν δὲ τούτῳ* Xen. Hell. IV 2. 8, *φρονοῦσιν· οἱ δὲ* — V 1. 30 etc., omisso vero ante consonam, cui rei demonstrandae vel una Demosthenicarum orationum sufficit, quae est contra Aphobum prima: *διοικήσειε· Δημοφῶντι* 814. 2 (105. 5), *ἀποστέρουσι· τούτους γὰρ* 821. 2 (110. 24), *ὡμολόγηκε· καίτοι* 822. 11 (111. 27), *ἐστί· λαβεῖν γὰρ* — 824. 13 (173. 35), *ἀναφαίνουσι· ταῦτα δέ* 826. 14. (113. 35), *ἀνηρπάκασι· καὶ* — 835. 5 (121. 64), *ἐπιδείκνυσι· πολλὰ τοίνυν* 830. 2 (118. 152), *ἐποίησε· ταῦτα δέ* 830. 7 (118. 153), *ἔφραζε· πάντα γάρ* 830. 24 (118. 55). His omnibus Bekkerus ny interposuit, eundemque morem tenuit in Aristotelicis: *ἐστίν· τὰ δὲ ἐντός* H. Animm. I 15 p. 494 b. 21, *ὅλον τί ἐστιν· πολλὰ γὰρ περιλαμβάνει* Phys. Ausc. I 1 p. 184 a. 25, *τοῖς ἀκρατέσιν· τοῖς δὲ* — Eth. Nic. I 2 1095 a. 9, et sic in singulis fere paginis adiecta litera, quae nescio an in omnibus editionibus, certe in Casauboniana deest. Item in Polybii libris, sive maior sequitur iuterpunctio, sive minuscula, ut V 82, 9 *τούτων κατόπιν δισχιλίους μὲν — ἐπέστησεν, δισχιλίους δὲ — παρενέβαλεν· παρὰ δὲ τοὺς ἱππεῖς τοὺς Κρῆτας ἔστησεν· τούτους δὲ* — quae tria verba Schweighaeuserus sine ν̄ scripsit. Et in Dionis Cass. L. XXXVII 34. 1 *παρέμενεν· παρασκευαζομένου γὰρ* —, L. XXXVIII 48. 3 *χωρίον τι προσλαβεῖν ἐπεχείρησεν· καὶ κατέσχε μὲν αὐτό.* In his locis aliisque eiusdem generis multis editores priores pro consona, quam ille interposuit, sola stigme utuntur vel perfecta, quae dicitur, vel media vel maxima. De codicibus nulla fit mentio; nam quod Poppo de Thucydideis dicit in

suppl. Proll. p. 27 P. IV: *ny ἐφελκυστικὸν saepenumero Bekkerus vel post minimas posuit interpunctiones, verum non sic, ut, quorum librorum auctoritatibus id singulis in exemplis factum sit, appareat,* idem valet de omnibus. Sed is, quem in hoc sermone identidem nominavi, codicum plurimorum explorator saepe etiam verba, quae nos arctissime connectimus, commate distinxit, consona nunc apposita ut Aristot. Hist. Animm. VIII 20 p. 603. 10 *κύρτον ἐνθέντες θηρεύουσιν, περιελόντες τοὺς λίθους,* Polyb. V 66. 3 *ἀπολιπών — ἐπανῆλθεν, καὶ παραγενόμενος — διαφῆκε,* nunc omissa: *κλοπῆς γὰρ εὔθυνε, καὶ ἀπῄτει* Dio Cass. XXXVII 44, *ἀνεστέναξε, καὶ κατωδύρατο* LII 2 multisque aliis in locis. Nec facile erit, qui se huius controversiae arbitrum interponat. Pendet enim tota res ex tortuosa illa de variis interpunctionum generibus quaestione, quae, quantum ad Homerum attinet, a Nicanore, universe a Diomede, breviter strictimque in Sergii comment. in Art. Donati 487 sq. tractata, sed cum omni dicendi et cogitandi ratione ita alte implicita est, ut ad certam formulam revocari non possit. Etenim gradus necessitudinis, quae inter partes et quasi membra cuiusque enuntiati intercedit, plures sunt et diversa pro sensu scribentis intervalla, quibus distinguendis neque tres quatuorve notae, quibus hodie utimur, neque complusculae illae, quibus antiquorum nonnulli, ubique sufficiunt. Id perdiserte explicuit Friedlaenderus ad Nican. 51—55 sq. [*v. Epilogum de interpunct. cum enclisi et synaloephe coniuncta.*]

§. 9. His paginis continentur exempla literae expletivae clausulis subiectae, primum librorum, tum capitum, tum etiam earum partium, quibus singulae periodi contextae sunt, quo pertinent commata, cola notaeque interrogationis et interclusionis. Causa quidem huius subiectionis una est, sed non par dignatio; plurimum auctoritatis interpunctio habet, quae dicitur maxima, minus media, minimum minima. Nulli autem ny tam affixum et perpetuum est quam si hiatus inter versus cohaerentes existit. Quare hoc genus, in quo libri nostri multifariam discrepant, arbitrarium vocavi. T e m e r a r i u m dico, si ny vocabulis nulla interpunctione diremtis ante consonam additur, quae scriptura eo minorem fidem habet, quod idem sine

ulla idonea ratione omittitur sequente vocali. Omisit Wyttenbachius in Plutarchi adv. Colot. XXII 1119 C προὔβαλε αὐτοῖς, Symp. VIII Quaest. IX c. 3. 732 F πλημμελοῦσι ἄνθρωποι, de Gen. Socr. VII 579 C προςπαίζων Ἕλλησι ὀλιγωροῦσι παιδείας, de Virt. Mul. I 244 A ταῖς γυναιξὶ ἔτι νῦν ἔθος, de Is. et Os. IV 352 C φροντίζουσι εἰδέναι, de Solert. Animm. X 966 E ἐπαλείφουσι οὕτως. Et Schweighaeuserus Appian. Civ. I c. 61. 33 τοῖς κεκρικόσι ἐνέπιπτε δέος, II 38. 70 ταῖς πόλεσι ἔγραφε etc. et alii passim: ἔδοξε ἐν τοῖς Artemid. IV 22 p. 288, κατίασι ἀπὸ Βοιωτίας Lucian. Menipp. §. 22 p. 288, ἀπαγορεύουσι οἱ νόμοι Julian. Enc. Const. 47 A (55 Wytt.), et frequentius ἔστι οἷ, ἔστι οὗτος, ex quibus Dorvillius ad Charit. 294 coniecturam cepit, hiatum aspiratione mollitum esse. Sed idem in Vann. p. 79 et Bernardus ad Nonn. c. VII 40 hoc etiam non aspiratis concedunt. Et in Aristot. H. Animm. IX 18 non solum Casaubonus p. 712 B., sed Bekkerus quoque edidit ἡ πώυξ ἐστὶ ὀφθαλμοβόρος. At immensum praevalet altera ratio, qua observata Emperius in Dionis or. VII 274 Reisk. ἐν δούλου σχήματι μένουσι ἄχρι γήρως ex duobus codicibus suffecit μένουσιν. Strabonis menda, quae Kramerus ex editionibus prioribus transeruit, πλανηθεῖσι οὓς ἔτυχε II 11 p. 117 Cas. (157. 7 Mein.), δύο φησὶ εἶναι φρέατα III 5. 7 p. 172 (235. 1), ταῖς Ἄλπεσι ἐκ τῶν — IV 6 1 p. 202 (276. 21) exterminavit Meinekii accuratio. Similia quaedam ad verum redegit Benseler. ad Isocr. Paneg. 187 et de Hiatu 20.

Multo vero saepius in contrariam partem peccant νῦ consonis praeponentes: διαμαρτάνουσιν τοῦ συμφέροντος Isocr. Panath. 284 (320. 248. 6 Bekk.), δόξειεν τὰ τῶν μήλων Theophr. H. Plant. I 11. 5, τοῦ ἐν τοῖς ὄρεσιν τὸν μὲν— VI 7. 5 Wimmerus in editione utraque, Schneiderus ὄρεσι—, πίνουσιν τὸν — Cebet. Tab. V 280, ἀντερείδουσιν τὰς —Demetr. Phal. de Eloc. XIII 9, ἐποίησεν τὸ — XXIII 13, αἱροῦσιν κύνες Arrian. Cyn. II 2, πρόσεισιν τῷ V 6, et sic plus decies in hoc uno capite, ut Hercherus quidem edidit, δυσὶν ἢ τρισὶν χωρίοις Dionys. de vi Dem. 43. 1091, εἰσελήλυθεν μετὰ τὸν— Epist. ad Amm. XII 746, λοχῶσιν Τυῤῥηνοί Philostr. Imagg. II 19. 793, πάρεστιν θαυμάζειν Aristaen. I Ep. 19 p. 93,

κατέδειξεν τοῖς ἑταίροις Jambl. v. Pyth. IX 16 p. 144. Scatet hoc genere Plutarchus Wyttenbachianus: γεωργεῖν ἔξεστιν μάλιστα An sen. resp. XXIV 795 E, ἀξιώσειεν μὴ γενέσθαι Symp. L. II Q. III 2. 636 D, δυοῖν νεκροῖς de Gen. Socr. XVII 593 B, δυοῖν τροπικοῖς de Def. Orac. XXXVI 429 F, γεγόνασιν περὶ — de Amor. Prolog. III 496 C, βλέπουσιν ναυτιῶντες Praecc. reip. ger. II 798 D, οἱ ἄρχοντες νέμουσιν τοῖς δήμοις ib. XXXII 824 C multisque aliis locis, et in v. Anton. LXXVII 19 p. 73 T. IV pro ᾔτησεν οἰνοπιεῖν Sintenis e codicibus scripsit ᾔτησεν πιεῖν οἶνον. Defendit hunc pleonasmum Boissonadius ad Aristaen. I Ep. 25. 455, Schneiderus ad Civit. T. I 46 suavitate soni commendatum putat, sed improbat Jacobsius ad Achill. Tat. p. XLIV: *in omnibus Tatii editionibus* ν̄ *ἐφελκυστικόν innumeris in locis comparet ante consonam neque solum in fine periodi, sed ubique praeeuntibus codicibus nonnullis. Nos hanc literam, ubicunque abundaret, delevimus non invitis libris melioribus,* quicum sentit Ellendtius in praef. Arrian. XLIX. Causam autem huius inanis complementi ille in praef. ad Aelian. p. XXIII a librariis transfert ad cacozeliam rhetorum poetas imitantium: *quum enim observatum esset, poetas non solum ob metri necessitatem literam paragogicam usurpasse, ita ut eam non solum in clausulis et interpunctis, verum etiam in media oratione ante consonantes adiicerent, pedestris quoque sermonis scriptores, ii praesertim, qui gravitatem cum venustate coniungere vellent, ad huius libertatis imitationem videntur delapsi.* Id enimvero parum convenit ad epigraphas publicas, in quibus ἔδοξεν τῇ βουλῇ et similia leguntur; has enim qui confecere, huiusmodi affectationis vix insimulari possunt. Quemadmodum autem ex his lapicidae potius vel scribae publici quam oratoris Attici morem cognoscimus, ita quae in codicibus Thucydidis, Xenophontis et aequalium reperiuntur literae intergerinae exempla[1]) non satis sunt ad probandam scripturam

---

1) Xenophontea collegit Bornemannus ad Symp. 234, de Thucydidis codicibus dixit Poppo Proll. I 445, sed hic intermixtis aliis, quae interpunctionis quamvis minimae excusationem habent. [*In Hyperid. quatuor orationnm reliquiis nuper inventis septem et viginti sunt exempla ny para-*

auctorum ipsorum. Neque id efficitur Planudis testimonio in Anecd. Bachm. p. 57 T. II, Atticos in sermone soluto illa constantissime usos *καὶ φωνήεντος καὶ συμφώνου ἐπιφερομένου — καὶ μαρτυρεῖ πᾶσα βίβλος*, quod Bekkerus confirmat, qui Planudis locum ex ineditis afferens in Anecd. 1401 ad ultimum addit: *quod de auctoritate codicum dicit, verissime dicit.* Nihilo secius ille in variis lectionibus, quas scriptoribus a se editis subiecit, huius literae nullam mentionem fecit ac ne codicum quidem discrepantias notavit ut in Lycurg. c. Leocr. p. 189. 19 (216. 76 Bekk.) *ὅρκον ὀμνύουσι πάντες, ἐπειδὰν εἰς τὸ — ἐγγραφῶσι καὶ ἔφηβοι γένωνται, ὃν εἰ μὲν ὀμώμοκε Λεωκράτης, φανερῶς ἐπιώρκηκε, καὶ* — in codicibus compluribus, ut Maetznerus tradit p. 209, scriptum est *ἐγγραφῶσιν*, in uno *ἐπιώρκηκεν*, et in Demosth. c. Aristocr. 624. 3 R. (300. 10) *ἐξέφερεν τὸν πόλεμον* Weberus p. 146 ex uno Paris. ascivit pro *ἐξέφερε*, quorum neutrum a Bekkero allatum est; nec probaret Benselerus, cuius haec sunt verba ad Isocr. p. 185 sq.: *Isocrates, ubi pausa quaedam fit in oratione, ν̄ ἐφελκυστικὸν addidisse videtur — magis dubium est, quid de iis locis statuendum sit, in quibus mediis in sententiis ν̄ adiectum legitur —, in quibus si me sequeris, ν̄ non recipies, et ubi a Bekkero receptum est, delebis, quum multo plures reperiantur loci, in quibus ne unus quidem liber id admittit, codicesque in hac re tantopere varient.* Ac mihi quoque psephismata illa consideranti veri simillimum videtur, literae huius usum iam sat antiquis seculis et in ipsa Attica increbuisse sensimque a librariolis vulgi *πλατειασμόν* sequentibus in libros scriptorum esse transfusum. Ad quantam celebritatem postea pervenerit, et nostri codices manifestum faciunt et ii, quibus Planudes usus est. Ne tamen omnes eiusdem aetatis literatos consensisse putemus, prohibet hoc, quod eodem loco addit: contra disputare nonnullos nuperos et novitios orthographiae doctores, qui quum vidissent, poetas consonam saepe non addere, eo inductos esse, ut in totum abiicerent: *οἱ νέοι ταύτης τῆς γραμματικῆς ἐπιστάται οἱ χθὲς*

---

gogici ante consonam positi, in una oratione funebri scriptum est γεγόνασι, ἀδελφαί et διήνεγκε, ὥστε. v. Wilh. Tell progr. Nordhaus. 1861 *p. V sq.*]

καὶ πρὸ τρίτης ἀκμάσαντες τὸ ἀμετάβολον πάσης γραφῆς ἐξ-ώρισαν.[2]) Sed hi, quos novum morem introducere culpat, potius veterem maleque desertum renovarunt. Atticis quidem litera surreptiva nunc fere abstersa est; in exterorum libris in dies magis magisque rarescit. Apud Dionem Chrys. quae legebantur *μακαρίσειεν τοῦτον* I p. 8. 35, *ἀγαθὸν νενόμικεν τὴν φιλίαν* III 136. 12 (p. 63 Emp.), *εἴ τινα ἔσωσεν τῶν πολιτῶν* VII 242. 9 (p. 127. 26) correxit Emperius partim tacite, partim ad codices provocans. *Εἴρηκεν παλαιόν* Strab. I §. 26 p. 33 num Meinekius sciens sciente animo pertulerit, paululum dubito; novissime quidem in Alciphr. III ep. 16 *γονεῦσι πυρούς* et III 58 *ἔλεγε γάρ* scripsit tacite deleta consona. His ego propter maximam exemplorum huc congruentium frequentiam plene planeque assentior neque mihi persuadere possum, veteres ipsos nonnunquam in scribendo vices mutasse vel suavioris soni causa vel orthographiae popularis aestu quandoque abreptos. Illa quidem ratione in consimili genere utitur egregius lexici Sophoclei confector, quum ita iudicat, Aristophanem in decursu versus iambici *πρόσθε νῦν ἴθι* maluisse quam *πρόσθεν*, non quo spondeum improbaret, sed ne duo *νῦ* collideret, idemque p. 446, si adverbium *οὕτως* anteponatur literis zeta et sigma, insignem existere soni deformitatem. Huic velificatur quidem codex August. primus, quem *νῦ* ephelcysticon saepe ante kappa et pi habere Reiskius adnotat ad Dem. c. Aphob. 840. 2, et convenit etiam, quod Voemelius dicit in progr. gymnas. Francof. ann. 1853: Demosthenis codices bonos *ν̄* finale longe saepius praebere quam libros typis expressos non solum ante vocales, sed etiam ante consonas mediis in commatis, eamque literam in cod. Σ frequentari ante *κ̄*, *γ̄*, *π̄*, *μ̄*, sed a correctoribus esse deletam. Sed mihi reputanti, quae in dissert. *de praecc. euphon.* allata sunt, Graeci in componendis et collocandis vocabulis tam diversas a nostro sensu rationes sequuti videntur,

---

2) His quae subiuncta sunt verba: *καίτοι καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν κοινοτέραν ἡμῶν διάλεκτον τοῖς μετὰ τοῦ ν πάντα λέγουσιν ἐπισυρίττομεν* Bekkerus in contrarium vertit negationem inserens *τοῖς μὴ μετὰ —*. Ille ipse tamen eo non utitur, sed more solito scribit *ῥήμασι καὶ ὀνόμασι, ἔχουσι χρῆσθαι* etc. in quavis pagina.

ut argumentis a vocalitate ductis parum confidam. Inconstantia autem permeat illud alterum genus, quo variae interpunctionum species continentur. His enim pars librariorum consonam omnino non adhibet, nonnulli non aliter quam si sermo ad finem perductus est, alii vero vel brevissimam moram, quam comma affert, hoc quasi pausae signo distinguunt, quod nostrorum quoque doctorum aliqui imitati sunt consensu inter se nullo. Neque fore puto, qui hanc litem dirimere audeat. Nam nos quoque in scribendo certae et constantis regulae expertes eadem verba eodem modo inter se constructa alias medio intervallo disiungimus, alias nullo, parique certi consilii inopia librarios huc illuc nutare animadvertimus.

§. 10. Haec fere erant, quae de duarum vocalium ε̄ et ῑ incremento dicenda haberem. Sciens omisi pronomina, quorum incerta scriptura et interpretatio, primum hoc ab Hesychio traditum *Εἶν ἀντωνυμία ἐκεῖνος*, quod si recte scriptum est, nihil aliud esse videtur quam ἵ sive ἵ, sed Albertius *ἐκεῖνον* corrigit. Nos neque nominativum ἶν cognitum habemus neque accusativum, quem Epim. I. 276. 19, schol. Lips. ad Il. I 201, Suid. s. *Μίν* ad hoc explicandum interponunt: *τὸ ἵ ὡς τρίτον πρόσωπον βραχυνόμενον ἐφειλκύσατο τὸ ν̄ ὡς ἔτυψε ἔτυψεν καὶ πλεονασμῷ μίν ὡς ἴα μία.* — Nominativos et accusativos *νῶιν* et *σφῶιν* grammaticorum sanissimi longe relegant. Schol. Il. VIII 428 *νῶιν (ἡμᾶς) τινὲς γράφουσι σὺν τῷ ν̄, κακῶς*, quod Duentzerus p. 57 ad Zenodotum auctorem refert; ad XI 767 *νῶι δέ τ' ἔνδον* — aut otiosa est Aristonici adnotatio: *ἡ διπλῆ ὅτι χωρὶς τοῦ ν̄ Ὅμηρος (ἀντὶ τοῦ) ἡμεῖς καὶ ἡμᾶς*, aut significat, nonnullos *νῶιν δ' ἔνδον* scripsisse omissa copula *τέ*, quae abest in Vindob. In Il. XVI 99 *νῶιν δ' ἐκδῦμεν ὄλεθρον* illi, qui nominativo opus esse statuerunt, non *νῶι* scripsissent, si nominativum *νῶιν* cognitum habuissent.

Sed praeter has vocales, quae quasi privilegium attractionis habent, nonnullae aliae huc aspirant. Primae quidem nullum, cui plane confidi possit, exemplum innotuit. Nam *ἔμπα* et *ἔμπαν* quare huc referri non possint, supra exposui p. 155. Blandimentum Atticum *ὦ 'τάν* nonnulli ex *ὦ ἔτα* factum putant *πλεονασμῷ τοῦ ν̄ καὶ μετα-*

βολῇ τοῦ τόνου EM. 825. 18, et Buttmannus quoque gramm. §. 57 adn. 1 eadem litera qua pronomen ἐγών auctum putat [cf. Parall. 440 n. 64.]; non aucti memoria nulla extat praeter glossam ὦ ἔτα, ὦ πολῖτα. Appollonius vero Adv. 570 huius deverticuli ignarus pro ἔτης aliquando dictum esse censet ἐτάν ut νεάν, μεγιστάν [Phryn. 196 sq.], et huic subrepsisse vocativum homophonon; quo homophoniae instrumento technici alia expediunt haud pauca. Virorum doctorum, quos M. Schmidtius nominat ad Didym. 404, alius aliud suadet, nemo persuadet. — Choeroboscus Can. 128. 21 docet, nomina primae declinationis in $\overline{\alpha\iota}$ exeuntia vocativum mittere in $\bar{\alpha}$ longum, sed Pindarum dixisse ὦ ἀκαμαντοχάρμαν Αἶαν adiecto ny vel κατὰ συνδρομὴν τοῦ Αἶαν vel ad evitandam epalleliam vocalium $\bar{\alpha}$ — $\overline{\alpha\iota}$. Neutrum vero permittit diversitas prosodiae, quae Herodianum in aliam duxit sententiam in EM. 44. 45 εἰ γὰρ ἦν πλεονασμός, ἐκτεταμένον ἔσχεν τὸ $\bar{\alpha}$, νῦν δὲ συστέλλεται· πλάνη ἄρα κλίσεως. Ad hanc autem poetam non tam epalleliae quam hiatus detrectatio illexisse videtur[1]) — Accusativi αἶγαν, νύκταν, ἐλπίδαν, quos nonnulli summae antiquitati vindicant, quippe sanscriticorum similes, a conspectu nostro oblitescunt. Unum μάστιγαν veterem auctorem habet, sed barbarum, Scytham, quem Aristophanes introducit Thesm. 1135; barbarismi participes citavi in Parall. 142, cf. Keil sched. epigr. p. 26.[2]) — De $\bar{o}$ micro separatim dicam in ultimis. — Consonae ypsilo adiectae exemplum offert schol. Eur. Hec. 975 τὸ νῦν ὅταν ἔχῃ ἔμπροσθεν αὐτοῦ φωνῆεν, ἐφελκυστικόν ἐστι τοῦ $\bar{\nu}$, ὅταν δὲ σύμφωνον, ἐκλείπει ὡς τὸ οὕτω οὕτως, μέχρι μέχρις καὶ τὰ ἕτερα. Verius sentire videntur, qui temporale νῦν primitivum, hinc autem encliticum νύν factum rentur et denuo νύ, quo epici utuntur significatione paullum hebescente. Id Hartungius de Particc. II 10 ab illis longe diversum esse iudicat, sed prius traditis adstipulatur Hermannus Opuscc. T.

---

1) De accentu vocativorum in $\overline{\mu\alpha\nu}$ exeuntium dicetur in dissert. de Apoc. cap. II §. 1.

2) Accusativum Δήμητραν, quem Schaeferus damnare veretur App. Dem. T. I 308, suspectat Meinekius Vind. Strab. p. 45. Ille certe plus auctoritatis habet quam nominativus Δήμητρα ex anadrome ortus. Neutro excusantur apellativa illa.

IV 4. — Vocalium longarum primae νῦ accessisse sumitur ab iis, qui tertiam imperfecti personam ἦν a prima ἦ declinatam esse statuunt. Sed aliter EM. 431. 21 ἀπὸ τοῦ ἔω ἦον, ἦες, ἦε, ἦεν ὡς ἔλεγεν, nec tamen praetermittit ἦε, quod Brunckius Apollonio affinxit, inusitatum esse. Heraclides vero Eust. 1892. 29 ἦν ex ἔεν extitisse opinatur synaeresi Dorica ut ἔῤῥην, ἔπλην ex ἔῤῥεεν, ἔπλεεν. Nihil horum quadrat ad pluralem ἦν, cuius causa schema Pindaricum fingitur [I 379]. Verum huius consultationis cura nos exsolvit Apollonius Adv. 543. 14 ἦν et ἐχρῆν eiusdem licentiae esse dicens: τὸ ἐχρῆν ἐπίμεμπτον, ὅτι σὺν τῷ ν λέγεται· καὶ πάλιν οὐ κατὰ τὴν ἑτέραν παράθεσιν, καθότι καὶ τὸ ἦν ἐν τρίτῳ ἐνοεῖτο. — Aparatheton vero est ᾔδην, quo Elmsleius Aristophanem Ach. 35 pro ᾔδη usum putavit, iureque reiicitur ab Ellendtio Lex. Soph. T II 286. — Interiectio εἶεν si ab optativo singularis numeri εἴη originem habet, consona aucta est, quae nunquam hinc demitur, et pro longa vocali accepit brevem, sed eius naturae, ut in arsi posita produci possit, quod fit in initio versus iambici: εἶεν, ἀκούω, v. Hermann. ad Choeph. 643. Veteres hoc verum et germanum adverbium ducunt ut ἔπειτεν, αἰὲν Anecd. Bekk. 1372. — In re facili et manifesta leviter errat Demetr. de Eloc. CLXXV 71 τὸ νῦ δι' εὐφωνίαν ἐφέλκονται οἱ Ἀττικοὶ Δημοσθένην λέγοντες καὶ Σωκράτην. Utrumque grammaticus in Append. Ammon. p. 194 prosthesi hoc est proschematismo assignat, contrarium Ἑρμῆ aphaeresi. Sed haec ad heteroclisiam pertinent. — Iam ad vocalium ultimam devenimus. Ἐγών, quo non Homerus solum, sed etiam Aeschylus in cant. Pers. 938 (911), uterque ante vocalem usus est, Apollonius Pron. 64 cum Boeotico τοῦν comparat quippe a communi regula pariter declinatum: αἱ γὰρ μακροκατάληκτοι λέξεις οὐ πλεονάζουσιν ἀδιαφόρως. — Imperativorum unum attingit Eustathius p. 114. 38 τὸ ἔατων ἢ ἐκ τοῦ ἐάτωσαν συγκέκοπται ἢ ἐκ τοῦ ἔατω τρίτον ἑνικοῦ γέγονε προσλήψει τοῦ ν [Vol. I 385]. Hoc genus, ne sermo nimium excrescat, reservamus alteri parti. Sed iam paucis gressibus ad finem perveniemus. — Diphthongo ει non nativae quidem illi, sed ex contractione natae Homerus consonam substruit in tertiis personis duorum imperfectorum, quae a

verbis pure declinatis oriuntur: ἠνίγειν ἀντὶ τοῦ ἠνώγεεν ὡς ᾔσκειν schol. Od. V 112, hoc est κατὰ συναίρεσιν EM. 438. 51, Epim. I 185. 24, utrumque in primo hemistichio positum sequente vocali, quare Nauckius de Arist. 34 cogitationem ad digamma convertit, cfr. Merkel. Prolegg. Apoll. CCXX; in exitu autem versus ᾔρει, ἐκόσμει etc. Cum illo schol. Arist. Plut. 696 confert προσῄειν ἰωνικῶς ὡς ᾔσκειν, διὰ χασμωδίαν τὸ ν. Illo Meleager utitur Anthol. V 174 εἴθ' ἐπὶ σοὶ νῦν εὔπτερος εἰσῄειν ὕπνος· sed Homericum ᾔειν τὸ ἤρχετο, quod Eustathius 1007. 5 huc adhibet, ambiguum est.— Ad horum analogiam Choeroboscus 560. 10 redigit verborum pure declinatorum plusquamperfecta Homerica ἑστήκειν· αὐτοῦ Il. XXIII 691 et βεβλήκειν, αἰχμή V 661, quae Aristarchus praetulit hiantibus, v. Spitzner ad III 388. Utriusque exempla Attica attulit Moschopolus Sched. 143 ἐφ' ὧν τὸ πρῶτον εἰς ει λήγει, ἐπὶ τούτων τὸ τρίτον τὸ ν προσλαμβάνει καὶ ὁμοφωνεῖ τῷ πρώτῳ χασμωδίας οὔσης ἐν τῷ λόγῳ, οἷον τὸ ἀπειλήφειν καὶ προσῄειν παρ' Ἀριστοφάνει καὶ εἱστήκειν καὶ βεβλήκειν παρ' Ὁμήρῳ. Horum primum non indagavi, sed modo ἀνεστήκει Plut. 738 extra chasmodiam; ᾔειν Plut. 696 in Rav. ᾔει γ' scribitur, quod recte se habet ante consonam 709. Eodem modo Plato ᾔει posuit Civ. I 331 D, Min. 320 C, sed etiam ubi vocalis succedit Protag. 310 B, Phaedr. 228 B, ᾔειν vero in tribus Timaei locis, bis quidem ante vocalem p. 38 D et 60 C, semel ᾔειν τῇ 39 A (unus Flor. ᾔει) et bis in Critia 114 D, 117 E, quomodo nunc secundum codices scriptum est, ut κατῳκήκειν οἷον 112 B, sublato hiatu. Ex verbis barytonis pendent duo vocali anteposita: ᾔκειν Arist. Avv. 1298, ut Davesius correxit, et ᾔδειν Vesp. 556, Demosth. c. Polycl. 1220 (438. 44 Bekk.), ubi unus ᾔδει γ' praebet, sed ᾔδει consonae c. Neaer. 1372 (567. 81 Bekk.), cui Antverp. consonam addit supervacaneam; eamque Schneiderus recepit Plat. Civ. X 617 E εἰλήχειν· μετά scribens. Comici vero in versibus mediis pro diversitate literae succecedentis ἀπεῤῥώγειν, ἐπεπόνθειν et e diverso εἱστήκει Avv. 513, πεπόρδει Vesp. 1209 (1305). Quantum libri in hoc toto genere discrepent, disseruerunt plurimi illi, quos Ellendtius citat Arrian. V 21. 4. — Ceterarum diphthongorum nulla

huc inclinat; nam Hesychii glossa Ἰν τοῖν ἐν τούτῳ pertinet ad dialectorum idiomata.

§ 11. Vocalium quintae aliquando νῦ accessisse non constat; sed species quaedam paragogae existit in genere neutro pronominalium, quae τ in principio habent: τοσοῦτον, τοιοῦτον, τηλικοῦτον, τυννοῦτον, horumque analogiam sequitur ταὐτόν, quod eandem dentalem habet e crasi articuli natam.[1]) Extra crasin αὐτό dicitur et eodem modo duo eiusdem ordinis τοῦτο et ἐκεῖνο, quae si ny assumerent, ab accusativis masculini generis αὐτόν, τοῦτον, ἐκεῖνον discerni non possent. Adiectiva autem trigenera omnia hac litera finiuntur excepto uno ἄλλο, quod apocope imminutum dicitur. Haec est brevis summa eorum, quae Herodianus docet in EM. 748. 5 τὸ ταὐτόν οὐ πλεονασμὸς ἀλλ' ἀναλογία· αἱ ἀντωνυμίαι εἰς ō περατοῦνται, αὐτό, ἐκεῖνο, τοῦτο[2]). Ἀθηναῖοι οὖν μετὰ τοῦ ἄρθρου λέγοντες μετὰ τοῦ ν̄ λέγουσι ταὐτόν ἀναλόγως, quibus reliqua attexuntur, a Choerobosco p. 838 et 839 clarius explanata. Illud ubique invenitur et ante consonas quaslibet: ταὐτὸν παθεῖν Plat. Gorg. 482 C, ταὐτὸν γεννήσας Theaet. 160 A, ταὐτὸν γεγραφώς Aesch. c. Timarch. 335. 64, ταὐτόν μοι Plat. Apol. 37 C, ταὐτὸν καπηλεῖον Dem. Fals. Leg. 347. 97, εἰς ταὐτὸν συνελθόντες Isocr. c. Callim. 454. 46 et saepissime ταὐτὸν τοῦτο Phaedr. 238 A, Soph. 249 B, Legg. I 627 A, 636 A, III 688 E, IV 722 A et apud eosdem ταὐτὸ τοῦτο Legg. I 642 B, 644 D, Xen. Cyr. III 3. 62, Dem. c. Lept. 499. 6, ταὐτὸ τοῖς Isocr. Panath. 307. 196, et ante alias consonas ταὐτὸ ποιεῖν 308. 199, Dem. p. Cor. 298. 317, ταὐτὸ παραπλησίαν Plat. Civ. I 329 A. Hinc patet ταὐτόν in communi sermone nequaquam tam fixum et stabile esse quam Buttmanno visum est gramm. § 74 adn. 3 et, qui hunc sequitur, Schaefero Appar. T. I 294 et 870. Quin etiam nativa vox reperitur ante vocales: ταὐτὸ οὐκ Plat. Legg. II 669 D, ταὐτὸ ἡδονάς Tim. 65 A, quo loco Linda-

1) Τὸ αὐτόν, quod Matthiae intermiscet in Lex Eurip. T. I 479, non magis Graecum est, quam τὸ τοῦτον, quod removerunt interpretes Gregorii p. 72.

2) Omisit τυννοῦτο et τυννοῦτον, quae Aristophanes variat, prout versus fert ratio.

vius consonam interposuit a codicibus alienam, *ταὐτὸ ἐνύπνιον* Aesch. c. Ctes. 458. 219, *ταὐτὸ ἡμῖν* Xen. An. III 1. 30, *ταὐτὸ οὐδέ* Thuc. VIII 87. 2, sed idem *ταὐτὸν ἤδη* VII 6. 1.[3]) Utrumque Plato in uno eodemque loco Civ. VII 525 A *ταὐτὸν ὡς* et *ταὐτὸ πέπονθε*, pro quo Schneiderus secundum alios *ταὐτόν* e codicibus nonnullis reposuit, eademque confusio invasit alios: *ταὐτὸ τοῦτο* Isoc. de Hagn. her. p. 131. 19 et *ταὐτόν*, quod Bekkerus recepit, *εἰς ταὐτὸ καταστῆσαι* Isocr. p. Arch. 155. 105 et *ταὐτόν* in Laurent.

Pronominis anaphorici inconstantiam imitantur adiectiva quantitatis et qualitatis; primum *τοιοῦτο δέ* Xen. Cyr. VII 1. 2 et ante alias consonas Dem. de Symmor. 169. 37, de Rhod. 116. 24, Cor. 242. 136, c. Onet. I 148. 12, Aesch. c. Tim. 278. 86, Isocr. de Pac. 205. 119, Plat. Symp. 183 C, Euthyd. 283 E, Lys. 208. 11, Xen. Anab. III 3. 10, ante vocalem vero *τοιοῦτον*, v. Popp. Prolegg. Thuc. I 225, Maetzner. ad Lycurg. p. 90, Franck. ad Aesch. c. Tim. 114. Atque haec diversarum literarum iunctura Schaefero Appar. ad Dem. III 508, IV 15 suavior videtur et concinnior, sed non raro negligitur: *τοιοῦτόν τι* c. Lept. 471. 105, Mid. 481. 65, *τοσοῦτον τά* Isocr. Panath. 306. 190, *τοσοῦτον τῶν* 311. 213, *τοσοῦτόν τι* 320. 249, *τοσοῦτον δέ* Xen. Hell. I 7. 35, *τοιοῦτον μέν* Plat. Civ. IV 443 C, quod Schneiderus retinuit quamvis libris dissidentibus, *τηλικοῦτόν φημι* Dem. c. Aristocr. 558. 4 (622 R.), *τηλικοῦτον δύνασθαι* Isocr. c. Soph. 329. 11. Hanc inaequalitatem Thomas in libris a se lectis invenit: *γράφεται καὶ ταὐτὸν καὶ ταὐτὸ ἐπαγομένου συμφώνου καὶ ἐπαγομένου φωνήεντος· ὡσαύτως δὲ καὶ τοιοῦτόν τι καὶ τοιοῦτό τι, καὶ τοιοῦτόν ἐστι καὶ τοιοῦτό ἐστι.* Ac nonnunquam in utraque scriptura sese intra brevissimum intervallum offert *ὃν οὐκ ᾤήθην εἰς τοσοῦτον ἐλθεῖν — εἰς τοσοῦτο δικῶν προβέβηκε* Dem. c. Euerg. 378. 28 (1147 R.), et *τοιοῦτο κακὸν καὶ τηλικοῦτον ἀδίκως* c. Mid.

---

3) Sic etiam apud Aristotelem *ταὐτό* ante vocalem Probl. XX 31 p. 926 et XXV 8 p. 938 b. 25, sed ante consonam modo *ταὐτό* c. 35 p. 927. 1, modo alterum XXI 14 p. 928, et apud Theophr. Hist. Plant. III 1. 1 *ταὐτὸν καί*, sed *ταὐτὸ καί* IV 13. 3, *ταὐτὸν δὲ τοῦτο* II 7. 7, sed *ταὐτὸ δὲ τοῦτο* V 5. 4, postremo *ταὐτὸ ἐᾷ* II 7. 7.

493. 105, quae codices nonnulli vertunt in contraria *τοιοῦτον* et *τηλικοῦτο* admisso hiatu, cui nonnunquam medetur elisio vocalis: *τηλικοῦτ' ἀνεκράγετε* c. Mid. 525. 215, *τοσοῦτ' ἀπέχουσι* Fals. Leg. 384. 259, quod Bekkerus e codice optimo praetulit vulgato *τοσοῦτον*.

Poetae scenici, ubi ad metrum nihil interest, modo non aucto utuntur velut in caesura, quae tertium pedem dividit: *πάσχει δὲ ταὐτὸ τοῦτο* Nubb. 234, *καὶ μὴ 'πὶ ταὐτό* Jon 1318 (1333 H.), *εἰ χρῶμα ταὐτό* Electr. 517, modo altero: *ἀνεῖτε ταὐτὸν σπέρμα* Oed. T. 1405, idemque Hel. 487 (495), Iph. T. 567 (581), et sic Aldus edidit Hipp. 1168 (1192) pro *ὅδ' ἦλθε ταὐτό* assentiente Dindorfio; *ἐν πᾶσι ταὐτόν* Phoenn. 499 (502) idem et Hermannus ex mscr. quibusdam pro *ταὐτό* scripserunt; *ποῦ γὰρ τοσοῦτο κέντρον* Eum. 479 codices omnes, *πῶς δὴ τοσοῦτο* 192 (200 H.) unus tantum Paris., plures vero *σὺ δ' εἰς τοσοῦτον* Nubb. 831, quod receptum est; *οὔπω τοιοῦτον* Lysistr. 1225, *τίκτειν τοιοῦτον* Andr. 173 omnes tuentur, *τέκμαρ τοιοῦτον* Agam. 300 potiores, et nonnulli *ποῦ μοι τοιοῦτον* Rann. 1398, quod novissimi editores amplexi sunt *). Ab Elmsleio, qui *τοσοῦτο* et *τοιοῦτο* non solum in hoc versus loco sed omnino in omnibus et id sine codicum suffragiis exturbanda censuit, multum dissentit Hermannus ad Prom. 802; nec mihi mirum aut incredibile videtur, poetas istos ut in multis aliis vocabulis ita etiam in hoc genere nominum nullam certam habuisse normam, sed inordinatos consuetudinis motus sequutos esse. Nam ne eos aurium iudicio ductos credamus, prohibemur eo, quod in eadem versus regione pronomina, quorum duplex est species, inter se libere commutant: *τὸν ἄνδρα τόνδε* Agam. 1592 (1549 H.), *ἐκ τῶνδε τοῦδε* 1622 (1608), *ἔκτεινα τοῦδε* Eum. 578, *πόθεν ποτ' οἶδε* Eur. Suppl. 842; sed alibi plenius sonans: *ἰδόντα τοῦτον* Ag. 1579, *γυναικὶ τούτου* 587,

---

*) „*ταὐτὸν σθένει* Hec. 295, *ταὐτὸ στέγος* Alc. 752, Dind. *ταὐτόν*“ [*in exitu senarii*] *inter alia addimenta adscript. una cum his, quae apparet quo pertineant*: „*προὔθανε ψυχῆς* Alc. 624, *ὄμμασι βλάβας ἔχω* Agam. 856 „recte Flor., Farn., Vict. *ὄμμασιν* non detracta ultima litera“ [*Herm.*], *τάξεσι ξύν* Oed. C. 1311, *ἅρμασι ζυγηφόρους* Hipp. 1113.“

τιθεῖσα τούτοις Antig. 504, *ποιοῦσι τούτοις* Oed. C. 388, *οὐ ταῦτα ταύτῃ* Prom. 513, *ἀλλ' οὔτι ταύτῃ* Hipp. 41, et adverbium: *ἔρημον ὧδε* Philoct. 288 etc., sed *ἔχει γὰρ οὕτω* Med. 503, *ἄρ', ὦ τέκν', οὕτω* 890. Pari facilitate alternantur derivata: *τῷ τοι τοιάσδε* Prom. 239, *λύσει τοιόνδε* 876, *οὔτοι τοιῶνδε* Sept. 27, *ἡμᾶς τοιούσδε* Phil. 92, *εὔχου δὲ τοιάδ'* Iph. T. 326, nec raro alterum: *νῦν ἐκ τοιούτου* Trach. 1075, *οὐδ' αὖ τοιαύτην* Ai. 1119, *καὶ τρὶς τοσούτοις* 438, *λόγοις τοιούτοις* Ag. 571, *ποίμνης τοιαύτης* Eum. 196, *εἰ γὰρ τοιαύτην* Alc. 1082, *κἀγὼ τοιοῦτος* Orest. 1625, *δρῶμεν δὲ τοιαῦτ'* Suppl. 738, *τρόποι τοιοῦτοι* El. 1121 aliisque locis ad Aj. 441 collatis sine ulla fere codicum repugnantia, nisi quod in Eur. El. 386 pro *οἱ γὰρ τοιοῦτοι* apud Stobaeum scriptum est *τοιοίδε* [4]). Ad ultimum *οἱ τηλικοίδε* Antig. 726 et *ταῖς τηλικαῖσδε* Oed. C. 1114. Et in altera parte senarii *παῖδας φασὶ ταὐτὸ τοῦτο δρᾶν* Plut. 153, sed *ὅτι τοσοῦτον χρῆμ' ὄχλου* Eccl. 394.

Huic causae non aliena sunt vocabula, quibus duplex reddita est terminatio, altera unius temporis, altera unius et semis vel duorum temporum [cf. Cap. I § 4.]. In Soph. Ai. 1253 codices diverse scribunt *μέγας δὲ πλευρὰ βοῦς* et, quod Porsonus improbat, *πλευράς*, sed *μογοῦντι πλευρά* Alc. 865 hoc uno modo et pari constantia Rhes. 568 *οὐκ ἀλλὰ δεσμά* et *πόθεν σὺ δεσμά* Bacch. 647, *ἀλλ' ἕρπε δεσμά* Iph. T. 1411, *νεῶν τ' ἐρετμά* ib. 1485, non *δεσμούς* vel *ἐρετμούς*, et Aesch. Ag. 307 *ὄξος τ' ἄλειφα*, non *ἄλειφαρ*, quod criticorum nonnulli optant addito hemichrono; in hephthemimeri *δεσμὰ φυγγάνω* Prom. 511. — Jam ut ad casus nominales transeam, pluralem invenio *τούτου δὲ σάρκας* Sept. 1019, *ῥηγνῦσα σάρκας* Bacch. 1128, de uno utrumque corpore, nus-

---

4) Scriptores constat pronomine primitivo plerumque uti, quum aliquem loquentem inducunt, altero autem in exitu sermonis, exempli causa *Ἀστυάγης ἔλεγε τάδε* et mox *ταῦτα εἴπας ὁ Ἀστυάγης* Herod. I 120 et 122, *Ἱπποκράτης ἔλεγε τοιάδε*, sed *τοιαῦτα τοῦ Ἱπποκράτους λέγοντος* Thuc. IV 95 et 96; sed apud poetas, quibus Matthiae § 470 p. 1038 idem tribuit, hoc discrimen non apparet. Illud dominatur in exordiis librorum: *Ἡροδότου ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε, Ἑκαταῖος Μιλήσιος ὧδε μυθέεται, Ἀντίοχος Ξενοφάνεος τάδε συνέγραψε, Τίμαιος ὁ Λοκρὸς τάδε ἔφα.*

quam σάρκα. Sed indiscrete ponuntur duo numeri οἶκον et οἴκους Philoct. 1368, Hel. 317 et all., v. ad Ai. 65, ac saepissime casus nominandi et vocandi: ὦ ταλαίφρων et ταλαῖφρον, v. Ellendt. Lex. Soph. h. v.; eademque in fabula ἀλλ' ὦ φίλ' Αἴας 529, ὦ φίλτατ' Αἴας 996 codd. omnes, sed pro ὦ οὗτος Αἴας 89 plerique Αἶαν sensu, ut Hermanno videtur, paulum diverso; nominativum enim esse declarantis quem vocet, vocativum autem vocantis, de quo copiosius disseruit in praef. Andr. p. XV. Frequentior quidem est vocativus, sive praesentes appellantur, sive absentes: ἄναξ Ἄπολλον Agam. 491, Eum. 88, 197, 564, Choeph. 1053, Oed. T. 80, El. 1358, ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον Eum. 736 (714), Eur. El. 219, sed pari librorum consensu ἄναξ Ἀπόλλων Choeph. 553; πόντιε Πόσειδον Hel. 1585 (1604), σὺ δ' ὦ φίλ' Ἕκτορ Troad. 675, δέσποινα Κύπρι Hipp. 116 et creberrime Προμηθεῦ, Ὀδυσσεῦ etc. [5]). — Nec praetermittendum videtur, adiectiva trium generum in feminino genere plerumque feminine terminari: μή τοι θυραίαν γ' Soph. El. 518, et sic δικαία, ἀραία, κλοπαία, βεβαία, ὀθνεία, βροτεία, Εὐρυτεία Trach. 1219, sed ex diverso τὴν Ἡράκλειον ἔξοδον ib. 51, quod Hermannus invitis libris in Ἡρακλείαν mutavit propter similem sequentis vocis exitum et quia feminina forma legatur in v. 576. Hoc tamen altero loco ea metro necessaria est, homoeoteleuta autem poetae illi, quum facile evitare possent, admiserunt non raro; quare eos τὴν Τυνδάρειον παῖδα Thesm. 919, ὕδραν ἕλειον Herc. 150, non quo suavius sonarent, scripsisse arbitror, sed quia forte in memoriam rediissent positionis alterius, quam saepe metrum exigit. — Nec vero praetereundi sunt pronominum personalium da-

5) De monosyllabis huc referri potest simplex ἄγ' ὦ γεραιὲ πούς, νεανίας γενοῦ Ion 1041 et compositum πάτερ ταλαίπωρ' Οἰδίπους, πύργοι μὲν οἳ — Oed. C. 14. — Cur Sophocles Oed. T. 84 in caesura senarii τάχ' εἰσόμεσθα· ξύμμετρος γὰρ — scribere maluerit quam σύμμετρος, Hermannus caesurae cum interpunctione coniunctae tribuendum censet, alibi enim post breves syllabas σύν scripsisse. Sed id quoque minime certum esse ostendunt exempla ab Ellendtio collecta Lex. T. II 760. Quare ego in hac ambiguorum recensione illarum rationum neutram adhibui. cf. Matth. ad Phoenn. 535.

tivi plurales: πικροὺς ἐγώ σφιν καί Med. 393 Elmsleius non solum in hoc versus loco, sed ubique apud poetas tragicos reponendum censet, sive adnuant codices, sive renuant; sed parum evicit, v. Ellendt Lex. T. I 825 et L. Dindorf. in Thes. Vol. VII 1594 D. Difficilius se praebet pronomen primae et secundae personae. Hic enim accedit quaestio de cujusque significatione; ea autem pendet ex sensu auctoris, qui claris indiciis cognosci plerumque nequit. Res et natura ita ferre videntur, ut, ubi pronomen vim suam propriam obtinet, syllaba finalis accentum habeat, si metrum brevem syllabam poscit, acutum, si longam admittit, eum quo consuetudo utitur, exempli causa τοῦθ' ὑμὶν Αἴας — θροεῖ Aj. 864, ἀλλ' ἡμὶν εἶκε καὶ — Oed. Col. 1201, quod inclinandum esse Ellendtio meo Lexic. T. I 478 haud facile concesserim. Id enim recte fieri videtur in ejusmodi locis, ubi pronomen ἠθικῶς appositum est, tantummodo ad declarandum loquentis affectum; quare in Aj. v. 733 scripturam a Planude servatam ἀλλ' ἥμιν Αἴας ποῦ' στι praeferam vulgo receptae ἡμίν. Indifferens vero syllaba circumducitur, sive pronomen aliquid significantiae habet ut Aj. 896 πέμψον τιν' ἡμῖν ἄγγελον, Aesch. Suppl. 485 πολλῶν τάδ' ἡμῖν ἐστιν ἠξιωμένα, sive minus ut Aj. 898 Αἴας ὅδ' ἡμῖν — κεῖται νεοσφαγής et Ant. 1016 βωμοὶ γὰρ ἡμῖν — πλήρεις βορᾶς εἰσι, quod dubito num Hermannus recte inclinaverit. Idem valet de dipodiae tertiae syllaba prima: νοῦς οὐκ ἔνεστιν ὑμῖν ἐγγενής El. 1328, ubi vir summus ὕμιν scripsit trochaeum, si recte coniicio, huic versus loco aptiorem ratus; nam otiosum dici nequit. Et ob eandem causam Oed. Col. 25 πᾶς γάρ τις ηὔδα τοῦτό γ' ἡμὶν ἐμπόρων scripsisse videtur pro ἡμῖν, contra vero El. 1332 (1324) πρόσθεν ἦν ἂν ὗμιν ἐν δόμοις — τὰ δρώμεν' ἢ τὰ σώματα pro ὑμῖν. Distincte quidem sive διασταλτικῶς neutro loco positum est, sed vacanter additum non dixerim, nedum Arist. Pac. 273 τὸν μυττωτὸν ἡμῖν ἐγχέαι et Plut. 286 ἔστι πλουσίοις ἅπασιν ἡμῖν εἶναι, ubi Bergkius ἧμιν scripsit, quae enclisis ne tum quidem reperitur, ubi pronomen plane omitti poterat, ut Col. 81 βέβηκεν ἡμῖν ὁ ξένος et 1038 σὺ δ' ἡμῖν, Οἰδίπους, ἕκηλος αὐτοῦ μίμνε. Hermannus hoc loco ἡμίν, illo ἧμιν scri-

psit. Porsonus quum spondeum recte praemitti cretico negaret, non solum pro dativis perispomenis substituit properispomenos, sed etiam in Iph. T. 584 (568) μάλιστα γ' οὕτω γίγνεται scribi iussit ὧδε. Sed canonem illum probatum Munckio de metr. Graec. et Rom. p. 136 Hermannus recte reiicere videtur. Et hoc loco illud quoque adnotandum duco, in prima parte trimetri adverbium illud plene scriptum esse in codicibus et editionibus omnibus Coeph. 546 γένοιτο δ' οὕτως, alterum vero saepius, Agam. 917, Antig. 220 etc., sed sigma ex uno alterove libro emergere. Huic simile ἔμπα καὶ τανῦν Aj. 560 et in priore parte δύστηνον ἔμπας 122, μέγας γὰρ ἔμπας Eum. 229, μεθύωμεν ἔμπας Cycl. 532.

§. 12. Sermone ad hunc finem perducto enumeratisque quae consonam fluxam habent omnibus, tempus videtur de origine ejus quaerere. Veteres quidem concordibus suffragiis decernunt, eam non a praescriptione naturae profectam, sed arte quaesitam esse ἕνεκα εὐφωνίας Apollon. Adv. 520. 33, eandemque vocabulis compositis interseri aiunt: ἀάξιος καὶ μετὰ τοῦ ἐφελκυστικοῦ ν̄ ἀνάξιος schol. Dion. 718. 24, cf. Pathol. I 192 [1]). A contraria ratione stant Buttmannus gramm. § 26 adn. 2 et Kruegerus I 11. 14 adn. 1 hoc argumento, quod, si Graeci ν̄ pleonastico uti consuessent, nulla causa fuerit, cur id certis modo vocabulis ut ἔλεγεν, ἀνδράσιν, nec promiscue omnibus in ε̄ et ῑ exeuntibus adiicerent velut λέγετεν, ἀνδρίν. His ego non opponam Boeckhii conjecturam de Metr. Pind. p. 101, veteres aliquando dixisse ἀνέριν, βασιλῆιν, quorum nulla est apud grammaticos mentio, neque omnino dativos singularis numeri memorant praeter pronomina τίν, ἐμίν, ἵν et σφίν ἀντὶ τῆς αὐτῷ ἀντωνυμίας schol. Soph. Oed. C. 1400. Sed argumentum ex analogia ducere parum tutum est. Sermo enim non per constituta procedit, sed libero motu huc illuc fertur, modo eadem diverse figurans, modo diversa in unum confundens figuram. Sic νόσφι, εἴκοσι,

---

1) Lepsius contra in Palaeogr. p. 43 alpha privativum ex particula ἄν factum putat omissa consona, ut ἄλλοθι, πέρα. Haec valde discrepant. Illam de digamma suspicionem primus importavit Davesius Misc. p. 113 (140).

πέρυσι et localia, quae syllaba θε terminantur, paragogae apta sunt, sed minime ὕψι, ἄγχι, nec quae in δε, σε, ζε ut ἐνθένδε [2]), ἄλλοσε, χαμᾶζε, neque fuit qui secundam personam ἐσσί ad similitudinem tertiae ἐστίν redigeret vel tertiae ἦεν fulcrum suum detraheret [p. 176 adn. 2]. Comperto autem Atticos et generatim Graecos consona paragogica frequenter, sed non perpetuo usos esse, quovis in loco libris potioribus obtemperandum est, non quo illi multum auctoritatis habeant, sed quia aliae rationes ad decidendum desunt. Quum autem vocabulorum, in quibus quaestio versatur, duo sint genera, unum in epsilon et iota exiens: ἔλεξεν, πᾶσιν, alterum tria pronominalia illa complexum, de quo novissime diximus, non eadem est utriusque conditio. Illis enim quae accedit consona, certas habet leges, quas supra explicuimus. Alterum genus, quod longe minore pomoerio finitur, nulla observabili lege regitur, sed modo ante consonam νῦ assumit, modo ante vocalem respuit, neque quidquam amplius super hac re constitui potest, nisi terminationem puram frequentiorem esse ea, quae Atticis tribui solet. Ac si per analogiam adiectivorum communium in ος exeuntium iudicantur, ny non arcessitum, sed proprium innatumque habendum est: τοσοῦτον, τοιοῦτον, τηλικοῦτον perinde ut ἀγαθόν, κακόν. Sed quia totidem primitiva αὐτό, τοῦτο, ἐκεῖνο hac litera carent, eodem inclinant derivativa illa, quae sunt eiusdem merismi pronominalis.

Cap. III.

De sigma prosthetico.

§. 1. Trium literarum finalium media et paucis adstricta est vocabulis: ἔαρ, χείρ, φώρ etc. et mutationis expers; sed de ultima illarum saepe dubitatio accidit, utri duarum affectionum subjecta sit, pleonasmo an ellipsi. Grammaticus in primo hujus disputationis introitu in medium pro-

---

2) Ἐνθένδεν vitiose scriptum est in cod. quodam Aesch. Fals. Leg. 358. 130 Bk.

ductus cum adverbiis πρόσθεν, ὑπένερθεν etc. confert τὰ εἰς σ λήγοντα οὕτως, αὖθις, πολλάκις, ἀτρέμας καὶ τὰ ὅμοια, quae pariter aucta dicit. De uno allatorum, quod ultimo loco positum, sed, si vocalium ordinem sequimur, omnium primum est, idem declarat Apollonius Adv. 570, quum ἀτρέμα et ἠρέμα sic ut σῖγα, ἄντα a verbis perispomenis ἀτρεμεῖν, ἠρεμεῖν derivata esse dicit, et sententiae subscribit EM. 165. 16 ἀτρέμα ὡς ἠρέμα καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ ἀτρέμας. Hoc Homerus saepius usus est, altero semel διὰ τὸ μέτρον Eust. 1017. 59, eandemque ob causam alternant Aristophanes et Euripides excepto anapaestico Hipp. 1358 φεῦ φεῦ πρὸς θεῶν, ἀτρέμας δμῶες, ubi Paris. A. ἀτρέμα exhibet metro aequaliter aptum probatumque Brunckio. De scriptoribus valet quod in Lex. Rhetor. Anecd. Bekk. 460 dicitur: ἀτρέμα λέγουσι καὶ ἀτρέμας, nam utroque utuntur Attici, sed ita ut literarum pone subeuntium rationem habeant: ἀτρέμα πιέσας Xen. Cyn. IX 5, sed ἀτρέμας ἔχειν V 11, et sic etiam alii huius dialecti praeter Thucydidem, qui his in totum abstinet; et citeriores quoque, raro a regula deficientes, ut Antiph. Or. III 675 (123. 35 Ald.) ἀτρέμα ἑστώς, nec mutavit Bekkerus p. 32. 10, eodemque modo paucis ante versibus pro ἀτρέμας ἑστάναι in uno A. scriptum est ἀτρέμα, sed non ita multo post redit ἀτρέμας ἑστάναι 682 R. 124. 39 Ald. p. 34. 7 Bekk. Pro ἀτρέμα σκοπεῖν Plat. Gorg. 503 D. Bodlej. sigmatismum infert non deformem ἀτρέμας σκ. et contrarie pro ἔχ' ἀτρέμας καὶ — Lucian. Char. § 7 p. 288 T. I tres codd. ἀτρέμα, sed idem ἀτρέμας scripsit ante aliasconsonas in Imagg. § 10 p. 337, Hermot. § 41 p. 487, Plutarch. de Notitt. Comm. IX 1062 C, Jamblich. v. Pyth. XXX 185 p. 386, Maxim. Tyr. XVII 2 p. 311, Alciphr. II 4 p. 325 etc. — Cum hoc EM. 165. 16 confert ἠρέμας καὶ ἠρέμα, quorum illud Apollonius semel usurpavit hiatus declinandi causa idemque Bensélerus de Hiat. p. 34. 4 Plutarcho in v. Marii c. III 407 ἠρέμα ὁ Σκηπίων vindicare conatur. — Homerico ἔμπης poetae postgeniti accumularunt ἔμπαν, ἔμπας et ἔμπα*), sed quid-

*) V. supra p. 155 (193 ex., 203 § 11 ex.)

nam omnium antiquissimum et quasi stirps generis fuerit, scire negatum. — Si grammatici vere contendunt, πέρα esse dativum obsoleti nominis ἡ πέρα, πέραν vero accusativum, v. Pathol. Elemm. I 624 [1]), idem sumendum est de synthetis, quorum scriptura triplex est: ἡ ἀντιπέραν ἤπειρος Diod. XIII 65, sed ἡ ἀντιπέρας ὄχθη Plut. v. Anton. XVIII 16 p. 16 T. IV, v. Arat. XVI 2 Sint., Arrian. Anab. III 7. 3, Aristid. Or. Sacr. V 359, ἡ ἀντιπέρας ἤπειρος Thucyd. VII 31, quod plus a codd. praesidii habet quam ἀντιπέραν, v. Popp. ad II 66, tertiaque mutilatae similis ἀντιπέρα, quae vix unquam reperitur, quin alterutra illarum in libris compareat, v. Wesseling. ad Diod. V 60, Jacobs. ad Aelian. H. Ann. V 17. 5 p. 211 et VIII 15. 31 p. 292, Ellendt. ad Arrian. l. c., Jacobitz. ad Lucian. Catapl. c. 21 p. 45, Wernsdorf ad Himer. Ecl. II 11. 386. His non raro praepositio accedit vel hyphen vel separatim scripta: καταντιπέρας Xen. Anab. IV 8. 3 (quod Poppo e codd. pro vulgato καταντιπέραν substituit), Dio Cass. XLIII c. 30 et XLVII 35. 3, κατ' ἀντιπέρας Xen. Cyr. VII 1. 7 (Brod. —ραν). Quibus omnibus mirabilior est inconstantia accentus; nam proparoxytonon est καταντίπεραν Polyb. IX 41. 16 (641 Bekk.), ἀντίπερας X 1. 17 (644), ἀντίπερα III 43. 3 et V 18. 7, ubi plerique ἀντίπεραν, paulo post vero lin. 10 et 18 bis omnes ἀντίπερα, eademque permutantur Aelian. H. Ann. IX 42 p. 211. Grammatici quia ἀντίπερας ad genitivi exemplum effictum statuunt, per consequentiam accentum in penultima ponunt; contrarium sequutus est Manetho IV 188 vocalem ultimam elidens: ἡνίκα Κρόνος — κατ' ἀντίπερ' αἰγλοβολήσῃ.

Duo verborum inclinamenta hac consona aucta refert Aelius Dionysius ap. Eust. 1773. 30 ἤαθας et οἶσθας. Illud ex umbra scholae in lucem eduxit Spitznerus Il. V 898 καί κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος οὐρανιώνων scribens ἤσθας ut in ed. Ven. expressum est; idem Euripidi Hel. 587 restituit Nauckius; Hoffmannus Quaest. Hom. I p. 90 et Ahrens.

---

1) Significationis discrimen non Demosthenes neglexit, sed Draco in lege ab hoc explicata πέρα ὅρου ter repetitum c. Aristocr. 634. 12 (569. 44) et seqq. Pro ἀτλαντικῶν ὅρων πέρα Eur. Herc. 231 unus Hartungius scribi iubet πέραν. cf. Hermann. ad Oed. C. 885.

ab eo citatus *hanc formam recentioribus demum temporibus in usu fuisse* dicunt, sed testem hujus usus nominat neuter. De altero Photius et Suid.: οἶσθα λέγεται καὶ μετὰ τοῦ σ̄ ποτὲ ἢ διὰ τὸ μέτρον ἢ διὰ τὸ μὴ συγκροῦσαι τὰ φωνήεντα. Sic Cratinum scripsisse (Frgm. vol. I P. I p. 80) Choeroboscus auctor est; idem Euripidi tribuerunt critici Iph. T. 814, Jon. 999 ipsique Homero Zenodotus, v. Cap. II § 3 in. Hic igitur consona, qua secundae personae omnes natura terminantur, per synecdromen translata est ad syllabam paragogicam.

§. 2. Epsilo finali sigma agglutinavit Maximus Planudes in versione carminum Boethii V v. 42 verba Latina *miseras respice terras* sic vertens: ὦ δὴ μελέας ἔπιδες γαίας, quem imperativum Weberus cum φρές et σχές confert. Similior est Hesychii glossa Ἄγες ἄγε φέρε, sed nullo dialecti et auctoris indicio instructa. Ἴσχες, quod nonnulli Oed. C. 1169 ex ed. Flor. asciverunt, jam Brunckius damnavit pro barbaro. De monosyllabis illis disserit Choeroboscus in EM. 740. 8 ἀπὸ τοῦ ἴσχημι ἔσχην σχές· ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἀπὸ τοῦ σχῶ κανονίζει μόνον αὐτὸ σημειούμενος ὥςπερ ἀπὸ τοῦ σπῶ σπές καὶ φρῶ φρές, ἀλλὰ κακῶς· οὐχ εὑρίσκεται γὰρ ἀπὸ τῶν εἰς ω̄ προστακτικὸν εἰς ες̄. — Ὥςπερ ἀπὸ τῆς φαγών μετοχῆς γίνεται τὸ προστακτικὸν φαγέ, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ σχών σχέ καὶ κατάσχε, ἐν πλεονασμῷ δὲ τοῦ σ̄ σχές καὶ κατάσχες, καὶ ἀπὸ τοῦ σπῶ ὁ ἀόριστος σπών καὶ ἐνισπών καὶ τὸ προστακτικὸν σπέ καὶ πλεονασμῷ διὰ τὸ μονοσύλλαβον σπές. Οὕτω Ζηνόδοτος (iunior), quibuscum in omnibus praeter accentum convenit Epim. I 395 ὡς φαγών φάγε, οὕτως σχών σχέ καὶ κάτασχε καὶ πάρασχε καὶ πλεονασμῷ κατάσχες (sic) καὶ ἔσπον σπέ σπές· Ὁμοίως τὸ φρές ἐκ τοῦ φέρε κατὰ συγκοπὴν καὶ πρόσθεσιν. Monosyllaborum, quae hi venditant, unum σχές reperitur in carminibus scenicis. Bisyllabum εἴσφρες Herodianus Mon. p. 85 L. ex comico affert ignoto, ἔκφρες Buttmanno auctore positum est Arist. Vesp. 162 [1]). Ab indicativo ἔνισπες Herodianus

1) Hoc verbum a ceteris differt eo, quod alii eius modi tertiam sequuntur syzigiam, ἐπεισφρείς, v. ad Buttm. p. 319, ἐμπιφράναι Rhemat. 190.

Il. XXIV 388 accentu distinguit imperandi modum: *τὸ μέντοι προστακτικὸν πρὸ τέλους ἔχει τὴν ὀξεῖαν Σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπες· καὶ δῆλον ὅτι ὅπου μὲν τὸ ῐ ἐστὶ τῆς προθέσεως, ὅπου δὲ τοῦ ῥήματος*[2]). *Τὸ μέντοι ἄνευ τοῦ σ προστακτικὸν προπαροξύνεται Νημερτές μοι ἔνισπε ποτ' ᾤχετο*, eoque accentu est in Sapph. Frg. XXX, Aesch. Suppl. 587 et saepe in exitu versuum Homericorum certatim cum imperativo praesentis homotono *ἔνισπε*, de quo supra dictum est. — Frequentius et in omni genere dicendi reperiuntur imperativi tertii verbi *κατάσχες*. *μετάσχες*, *παράσχες*, *ὑπόσχες* et prae ceteris *ἐπίσχες*. Sed in his librarii plurimum discordant, primum in accentu, modo *πάρασχε* scribentes, quod omnes tenuerunt Eur. Hec. 821, modo *παράσχε*, quod nonnulli praebent Troad. 82 sigma contra metrum*) omisso, alii proparoxytonon; *πάρασχε* et *κάτασχε* aliquoties apud Achillem Tat., v. Jacobs. p. 730, sed in Plat. Protag. 348 A., quem locum hic affert, nunc e codicibus rescriptum est *παράσχες*. Tripliciter variant Aristid. Or. LI 418 *πάρασχε*, *παράσχε*, *παράσχες* Dindorfio probatum p. 574 T. II, et haec scriptura ita multis exemplis testata est, ut Brunckius ad Eur. Hec. 821 et Matthiae ad Herc. 1182 (1211) *πάρασχε* sive *παράσχε* et similiter scripta pro barbaris habeant. Hermannus vero ad Hec. l. c. Porsono suffragatus *πάρασχε*, in quo omnes codd. conspirant, tum analogiae regulis defendi dicit, tum simili *κάτασχε* in Herc. l. c. Huius quidem loci scriptura nimis quam incerta est. Analogia quaenam hic intercedat nescio, nisi forte putamus Graecos mentem ad imperativos verborum barytonorum direxisse et ideo *πάρασχε* dixisse ut *πάρεχε*, *ἄπελθε*. Sed probabilius in Anecd. Bachm. T. II cum *θές* componitur *σχές* tamquam eiusdem syzygiae cumque syntheto *ἐπίθες* item *κατάσχες*, *παράσχες*; nominatim autem reiicitur *παράσχε*, quod si qui *πάρασχε* scripserunt, fortasse ex

---

2) Hic *ἔνισπες* non aoristum, sed imperfectum putasse videtur ut schol. Od. XIV 185 *σπές ἐνίσπες ὡς θές ἐπίθες, σχές ἐπίσχες· ἔνισπε δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνίσπω ὡς ἐλαύνω*, quibus similia leguntur in Epim. I 128 et EM. 343. 3 cum supplemento parvulo *τὸ προστακτικὸν ἔνισπε ἀκολουθεῖ τῷ ὁριστικῷ*.

*) *hiatum dicit.*

παράσχες natum putarunt retracto propter apocopen accentu ut χωρίς χῶρι etc., v. Parall. 250; atque hac qualicunque ratione defendi poterit proparoxytonon in principio senarii iambici positum Eur. El. 762 (758) ἔπισχε, τρανῶς ὡς μάθῃς, quo nihil aliud significatur quam tristissimum illud ἐπίσχες. Interim verborum ἐπίσχειν et ἐπέχειν significationes natura tam sibi propinquae sunt, ut non mirum sit alterum aliquando pro altero positum esse. Ita unum relinquitur terminationis purae exemplum in Hes. Scut. 446 Ἄρες, ἐπίσχε μένος καὶ χεῖρας, sed id sustulit Goettlingius substituto imperativo praesentis ἔπισχε, *nam Graeci antiqui non habent imperativos monosyllabos nisi in σ exeuntes.* Cum eodem compositum videtur, quod Suidas ex Cratino (Fragm. Vol. II P. I 206) et Eupolide affert πρόσισχε τὸ πρόσεχε et aliunde addit, indicativos παρανῖσχον et ὑπίσχομαι, ex quo corrigendus est accentus Photii eadem tradentis: Προσίσχε τὸ πρόσεχε. Sicubi παράσχ', κατάσχ' legerentur in metris, res confecta esset; hac autem probatione detracta revocamur ad Brunckii sententiam, pure exeuntia librariis imputantis hoc maiore specie, quod hi παράσχε adeo ante vocalem scripserunt Troad. 82 etc. *)

§ 3. Adverbiis, quae modo syllabam ις, modo simplex ι in exitu habent, grammatici sigma a natura ingeneratum, sed licentia poetica detractum esse constituunt; quod si certo constaret, illa ad alteram affectionem transferenda

*) *Hanc paragraphum et quae sequitur tertia et quae antecedit utraque paucis verbis mutatis iam anno* 1854 *progr. XXIII Mai. edito prodiit; hanc ipsam de imperativis* παράσχες *et sim. dissertationem ne nunc quidem confectam habemus, nam programmatis illius paragr. altera ab hac non verbis solis discrepat, mscrpti autem extrema verba sunt:*, ‚Consonam autem non ex pleonasmo". *Ex illo non alienum videtur repetere haec:* „Cum Hesiodi scriptura [ἐπίσχε] convenit Eur. Hec. 836 πιθοῦ πάρασχε in principio senarii iambici, quod omnes libri exhibent et commendat iambus, si quidem sigma mobile eodem iure est, quo literarum ephelcysticarum altera. In adverbiis quidem quantopere ea vacillet supra demonstratum est, sed declinabilia constanter ita scribuntur ut in prosa: μύρου γέμουσι, κἄπειτ' ἔλεξε, οὐδὲν πέφυκε, τούτοις ἅπασι, τοῖς βαρβάροισι et infinita talia. Et in hephthemimeri: μαθοῦσι λήθομαι, τεκοῦσι φροντίσαι, γυναιξὶ χἂν δέῃ, ἔφασκε τοῦτο δρᾶν, κατεῖχε τῇ βοῇ etc."

Il. XXIV 388 accentu distinguit imperandi modum: τὸ μέντοι προστακτικὸν πρὸ τέλους ἔχει τὴν ὀξεῖαν Σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπες· καὶ δῆλον ὅτι ὅπου μὲν τὸ ῃ ἐστὶ τῆς προθέσεως, ὅπου δὲ τοῦ ῥήματος[2]). Τὸ μέντοι ἄνευ τοῦ σ προστακτικὸν προπαροξύνεται Νημερτές μοι ἔνισπε ποτ' ᾤχετο, eoque accentu est in Sapph. Frg. XXX, Aesch. Suppl. 587 et saepe in exitu versuum Homericorum certatim cum imperativo praesentis homotono ἔνισπε, de quo supra dictum est. — Frequentius et in omni genere dicendi reperiuntur imperativi tertii verbi κατάσχες. μετάσχες, παράσχες, ὑπόσχες et prae ceteris ἐπίσχες. Sed in his librarii plurimum discordant, primum in accentu, modo πάρασχε scribentes, quod omnes tenuerunt Eur. Hec. 821, modo παράσχε, quod nonnulli praebent Troad. 82 sigma contra metrum*) omisso, alii proparoxytonon; πάρασχε et κάτασχε aliquoties apud Achillem Tat., v. Jacobs. p. 730, sed in Plat. Protag. 348 A., quem locum hic affert, nunc e codicibus rescriptum est παράσχες. Tripliciter variant Aristid. Or. LI 418 πάρασχε, παράσχε, παράσχες Dindorfio probatum p. 574 T. II, et haec scriptura ita multis exemplis testata est, ut Brunckius ad Eur. Hec. 821 et Matthiae ad Herc. 1182 (1211) πάρασχε sive παράσχε et similiter scripta pro barbaris habeant. Hermannus vero ad Hec. l. c. Porsono suffragatus πάρασχε, in quo omnes codd. conspirant, tum analogiae regulis defendi dicit, tum simili κάτασχε in Herc. l. c. Huius quidem loci scriptura nimis quam incerta est. Analogia quaenam hic intercedat nescio, nisi forte putamus Graecos mentem ad imperativos verborum barytonorum direxisse et ideo πάρασχε dixisse ut πάρεχε, ἄπελθε. Sed probabilius in Anecd. Bachm. T. II cum θές componitur σχές tamquam eiusdem syzygiae cumque syntheto ἐπίθες item κατάσχες, παράσχες; nominatim autem reiicitur παράσχε, quod si qui πάρασχε scripserunt, fortasse ex

2) Hic ἔνισπες non aoristum, sed imperfectum putasse videtur ut schol. Od. XIV 185 σπές ἐνίσπες ὡς θές ἐπίθες, σχές ἐπίσχες· ἔνισπε δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνίσπω ὡς ἐλαύνω, quibus similia leguntur in Epim. I 128 et EM. 343. 3 cum supplemento parvulo τὸ προστακτικὸν ἔνισπε ἀκολουθεῖ τῷ ὁριστικῷ.

*) *hiatum dicit.*

παράσχες natum putarunt retracto propter apocopen accentu ut *χωρίς χῶρι* etc., v. Parall. 250; atque hac qualicunque ratione defendi poterit proparoxytonon in principio senarii iambici positum Eur. El. 762 (758) *ἔπισχε, τρανῶς ὡς μάθῃς*, quo nihil aliud significatur quam tristissimum illud *ἐπίσχες*. Interim verborum *ἐπίσχειν* et *ἐπέχειν* significationes natura tam sibi propinquae sunt, ut non mirum sit alterum aliquando pro altero positum esse. Ita unum relinquitur terminationis purae exemplum in Hes. Scut. 446 *Ἄρες, ἐπίσχε μένος καὶ χεῖρας*, sed id sustulit Goettlingius substituto imperativo praesentis *ἔπισχε*, *nam Graeci antiqui non habent imperativos monosyllabos nisi in σ exeuntes*. Cum eodem compositum videtur, quod Suidas ex Cratino (Fragm. Vol. II P. I 206) et Eupolide affert *πρόσισχε τὸ πρόσεχε* et aliunde addit, indicativos *παρανῖσχον* et *ὑπίσχομαι*, ex quo corrigendus est accentus Photii eadem tradentis: *Προσίσχε τὸ πρόσεχε*. Sicubi *παράσχ', κατάσχ'* legerentur in metris, res confecta esset; hac autem probatione detracta revocamur ad Brunckii sententiam, pure exeuntia librariis imputantis hoc maiore specie, quod hi *παράσχε* adeo ante vocalem scripserunt Troad. 82 etc. *)

§ 3. Adverbiis, quae modo syllabam ις, modo simplex ι in exitu habent, grammatici sigma a natura ingeneratum, sed licentia poetica detractum esse constituunt; quod si certo constaret, illa ad alteram affectionem transferenda

*) *Hanc paragraphum et quae sequitur tertia et quae antecedit utraque paucis verbis mutatis iam anno* 1854 *progr. XXIII Mai. edito prodiit; hanc ipsam de imperativis παράσχες et sim. dissertationem ne nunc quidem confectam habemus, nam programmatis illius paragr. altera ab hac non verbis solis discrepat, mscrpti autem extrema verba sunt:*, ‚Consonam autem non ex pleonasmo". *Ex illo non alienum videtur repetere haec*: „Cum Hesiodi scriptura [*ἐπίσχε*] convenit Eur. Hec. 836 *πιθοῦ πάρασχε* in principio senarii iambici, quod omnes libri exhibent et commendat iambus, si quidem sigma mobile eodem iure est, quo literarum ephelcysticarum altera. In adverbiis quidem quantopere ea vacillet supra demonstratum est, sed declinabilia constanter ita scribuntur ut in prosa: *μύρου γέμουσι, κἄπειτ' ἔλεξε, οὐδὲν πέφυκε, τούτοις ἅπασι, τοῖς βαρβάροισι* et infinita talia. Et in hephthemimeri: *μαθοῦσι λήθομαι, τεκοῦσι φροντίσαι, γυναιξὶ χἂν δέῃ, ἔφασκε τοῦτο δρᾶν, κατεῖχε τῇ βοῇ* etc."

essent. Nobis commodius visum est proschematistis inserere. Horum tria in Epim. I 16 enumerantur: τὰ εἰς ις ἐπιῤῥήματα λέγεται καὶ ἄνευ τοῦ σ: αὖτις καὶ αὖτι, μέχρις καὶ μέχρι, αὖθις καὶ αὖθι. Sed generalius Moschopulus Sched. 59 διὰ τοῦ ι γράφεται δίς, τρίς, τετράκις, πολλάκις — αὖθις, χωρὶς καὶ ἕτερα· τούτων τὰ βαρύτονα καὶ ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν καὶ χωρὶς τοῦ σ γράφεται παρὰ τοῖς ποιηταῖς διὰ τὰ μέτρα, ὅτε ἀπὸ συμφώνου ἡ ἐπαγομένη λέξις ἄρχεται. Primum illorum αὖτις aliquando sine sigma prolatum esse nescio quid illum permoverit credere; nam pro αὖτι, quod veteres quaedam edd. Il. IX 427 oggerunt, nunc omnes αὖθι scribunt i. q. αὐτόθι. — Sed pro temporali αὖθις i. q. πάλιν Callimachum et Lycophronem metri impulsu αὖθι usurpasse satis testatum est, v. Jacobs. ad Anth. Pal. 537 sq., Buttm. gramm. II 367; sed reprehendit Ammonius. — Illa de ἄχρι et μέχρι quaestio etiamnunc eodem loco est quo quum Phrynichi praeceptum tractarem [p. 14 sq.], nec multum juvit codicum nuper inventorum collatio et pridem collatorum recognitio. In Isaei or. de her. Hagn. p. 270 et 276 R. Bekkerus p. 126. 2 et 129. 12 edidit μέχρις ἀνεψιῶν, sed in lege § 11 interposita μέχρι ἀνεψ., ut Turicenses quoque. Idem in Phil. IV 152. 51 (145. 7 R.) pro ἄχρις οὗ scripsit ἄχρι improbatum Benselero de Hiat. p. 77, qui idem quasi vitium Plutarcho eximere studet p. 342. Thucydidis libri plerumque sigma omittunt, v. Popp. Proll. I 215, item Platonis, v. Rueckert. ad Symp. 210 E, Stallbaum. ad Phaedon. p. 219 ed. III. Saepius vero ἄχρις et μέχρις leguntur apud Xenophontem et id sine ullo diversae scripturae indicio ut Cyrop. I 4. 23 et in multis Anabasis locis, quibus omnibus Kruegerus contrarium tenet; sigma vero tuentur Poppo et Kuehnerus ad Memm. p. 456, qui cuncta ad codicum auctoritatem refert. Et Bekkerus quoque in Aristot. Nicom. VII 7. 1149 b. 13 servavit quod omnes exhibent μέχρις ἐνταῦθα, sed Meteor. II 3 p. 356 b. 23 id quod plerique μέχρι οὗ ab Idelero p. 521 abjectum; librorum Theophrasteorum inconstantiam ostendit Schneiderus in Indice. Haec qui adspexerit, nihil aliud sibi relictum putabit, quam ut ad consideratissimum illud verbum ἐπέχω tanquam ad portum se recipiat. Si quid tamen consilii de

re incertissima proponere juvat, veri simile videtur in populari Atticorum sermone vocali, quae elidi non patitur, exemplo poetarum sigma appositum esse hiatus fomentum, doctiores vero hujus cautionis incuriosos retinuisse formam ab Jonibus acceptam. Ex Atticorum imitatoribus unum appellabo Lucianum, cui Jacobitzius reliquit μέχρις ἐξ Macrob. § 3, sed μέχρι Ἰνδῶν Dial. Mort. XII § 5 e tribus codd. scripsit, Tim. § 23 et 30 ex uno ἄχρι ἄν, saepissime vero hoc et μέχρι contra codd. ante vocalem: Amorr. § 25, Dial. Mort. XXVII 4, Catapl. § 9, Hermot. § 74, Tox. § 13, Menipp. § 20. Hunc et ceteros alio tempore et loco aliter scripsisse non ita mirabile est, quam quod interdum intra paucissimos versus atque adeo in eadem comprehensione utraque scriptura miscetur velut Plat. Menex. 239 E Κῦρος — μέχρις Αἰγύπτου ἦρξε — Δαρεῖος δὲ μέχρι Σκυθῶν, et Diod. I 18 med. μέχρις ἄν — μέχρι τῶν — μέχρι τῆς, quasi hiatus arcendi causa, sed utroque in loco codd. discrepant. — Quomodo Graecorum veterrimi haec adverbia pronunciaverint, additone sigma an omisso, incertum reddit etymi ignoratio, v. Elemm. Path. I 113. Herodianus ad Il. XVI 324 ἄχρι ex μέχρι factum esse conjectat hoc est κατ' ἀποβολὴν καὶ μετάθεσιν EM. 182. 53. Ammonius vero significatione discernit ἄχρι temporale et ἄχρις μετὰ τοῦ σ̄ ἀντὶ τοῦ ἀκριβῶς· de etymo nihil.

Cum his Vossius ad H. in Cer. 85 et Butmannus Lex. II 217 contendunt ἀμφί et ἀμφίς, de quo EM. 94. 20 ἀπὸ τῆς ἀμφί γίνεται ἀμφίς ἐπίῤῥημα σημαῖνον τὸ χωρίς, οἷον θεοὶ Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες. Οὐ γὰρ δυνάμεθα λέγειν πρόθεσιν ἢ πλεονασμὸν τοῦ σ̄, hoc est ἀμφίς non praepositio est (οὐδεμία γὰρ πρόθεσις πλεονάζει τὸ σ̄ Epim. 66. 30), sed adverbium pro praepositione positum. Inter pleonasmum et antimerismum nutat Herodianus Mon. 45. 25 οὐδεμία πρόθεσις δισύλλαβος εἰς σύμφωνον καταλήγει, ἀλλὰ μόνη ἡ ὑπέρ· τὸ γὰρ Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες οὐ γνήσιον ἔχει τὸ τέλος· ἢ ἴσως ἐνήλλακται μέρος λόγου. Eadem dubitatio fuit de verbo ἀμφισβητεῖν; id enim alii cum praepositione pleonasmo affecta, alii, quia extrinsecus augeatur, cum adverbio integro connexum putant, Choerob. Can. 527. 3, EM. 94, 24, sed est potius parasyntheton ab ἀμφισβήτης, quod in arte

fingitur similiter usitato *διαβήτης*. Hoc autem et cum *ἀμφί* ut synonyma *ἀμφιγνοεῖν*, *ἀμφιδοξεῖν* conflatum videri potest et cum *ἀμφίς* ut *ἀμφίσβαινα*, *ἀμφίσωπος* i. q. *περίωπος*. Augmenti, quod ille argumenti loco affert, vis ad probandum nulla. Ceterorum adverbiorum, quae in *ῑς* exeunt, ut *ἅλις*, *μόλις*, nullum componitur; eorum, quae in *ῑ*, unum *ἄγχι*, quod in compositione sigma accipit; *ἀγχισβασίη* enim Suidas verbo *ἀγχιβατεῖν* subjicit, hoc autem Jonice dicitur pro *ἀμφισβητεῖν*.

A primitivis illis, quae modo percucurri, differunt paragoga a grammaticis l. c. admixta, *χωρίς*, *πεντάκις*· haec enim si aliter scribuntur, manifesta apocope est. Et huic numero etiam *εὐθύ* et *ἀντικρύ* adscribenda sunt, quae in proxima dissertatione tractabimus.—Praepositionis *ἐξ* quae fuerit stirps antiquissima, nostrorum quidam disceptant successu nullo, v. Hand. in Tursell. II 615. Veteres, qui kappa ante vocales in *ξ̄* mutari docent, sigma pro ascito habuisse videntur, et quod Herodianus dicit Mon. 45. 31 *οὐδεμία πρόθεσις εἰς διπλοῦν λήγει, ἀλλὰ μόνον ἡ ἐξ*, id fortasse aliqui ad affectionem retulerunt: *αἴτιος δὲ ὁ πλεονασμός* Hoc tamen sumto insolentiae species inclinatur in alteram formam *ἐκ*, nam in kappa nulla neque praepositio neque alia pars orationis exit praeter *οὐκ*, atque hoc quoque intemeratum non est [1]). Miraculi instar habemus praepositionem *ἐ* in Inscriptione Locrensi a Rossio edita repertam, *ἐ θαλάσσης*, *ἐ λιμένος*, quam Oeconomides p. 22 cum Latina *e* confert; Graecam *ἐκ* Latini non admittunt nisi ante consonam Graecis ignotam: *ecfodio*, *ecfatus*. — Numerali *ἕξ* sigma nunquam eximitur nisi in synthesi quandoque ut *ἕκμηνος*. Sed *ἕκ πόδες*, quod Elmsleius ad Med. 1150 ex epigraphe Attica affert, a publico usu longius remotum est, quam ut thematis locum sibi vindicare possit, neque sigma omittitur in linguis, quae maximam cum Graeca similitudinem habent. — Pleonasmo propiora sunt duo adverbia, de quibus hoc loco agetur. Unum est *ἐγκυτί* ex

---

1) Hanc antinomiam agnovit Helladius Phot. 870 fin. *ἀναλογώτερον ἀντὶ τῆς ἐξ τὸ ἐκ· πᾶσα γὰρ πρόθεσις βραχυκαταληκτεῖν θέλει· ἀλλ' ἕτερος πάλιν λόγος τὴν ἐκ ξενίας διώκει· οὐδεμία γὰρ παρὰ Ἀττικοῖς λέξις εἰς κ̄ καταλήγει.*

duabus vocibus ἐν κύτει, ut veteres dicunt, in unam coactum significatione in adverbium deflexa, ut ἐν χρῷ dicitur pro ἐγγύς, simulque assumta specie adverbiorum in $\overline{τι}$ exeuntium ἀσταχτί, ἐγερτί etc., quibuscum etiam hac in re convenit, quod iota modo breve habet, modo longum. Sed differt attractione consonae: ἐγκυτίς[2]) χωρὶς τοῦ $\overline{σ}$ Καλλίμαχος εἶπεν Joann. 38. — Cum hoc Theognostus Can. 163. 15 coniungit αὐτονυχὶς λέγεται καὶ αὐτονυχί, quod in codicibus Apollonii I v. 1019 et alibi αὐτονυχεί scribitur ut ἀμφιετεί, αὐτοετεί aliaque cum nominibus tempus significantibus composita.

§. 4. Sunt vero etiam, quae nullam certam regionem habeant, cuius terminis septa teneantur, ut οὕτω οὕτως, quare hic anticipabo, etsi veteres technici hoc nativum, illud affectum esse pugnant. Certamen auspicatur Apollonius Adv. 578, ubi disceptari dicit, πότερον ἐν προσθέσει ἐστὶ τοῦ $\overline{σ}$ οὕτως ἢ ἐν ἀφαιρέσει τὸ οὕτω. Hoc verius esse asseverat ἕνεκα τοῦ χρόνου τοῦ παρεδρεύοντος, hoc est quod adverbiorum barytonorum, quae in $\overline{ω}$ exeunt, nullum penultimam natura longam habet, unde concludit, οὕτω primitivum non esse, sed οὕτως ab οὗτος ductum ut καλός καλῶς. Eodem argumento ducitur Epim. I 307 τὰ εἰς $\overline{ω}$ οὐδέποτε φύσει μακρᾷ παραλήγονται οἷον ἄνω, κάτω, πρόσω, ἔξω, ἄφνω πλὴν τοῦ εἴσω καὶ οὕτω κατὰ πάθος. Scholiastes vero Dionysii 942 omnia, quae $\overline{ω}$ vocali terminentur, penultimam brevem habere dicit, nisi quoquo modo corrupta sint: τὸ εἴσω ἐκ πάθους, τὸ ἔξω τῆς ἐξ ἔχει τὴν ἀναλογίαν, τὸ πόῤῥω ἀττικῶς ἐκτέταται[3]) καὶ διπλασιασμὸν ἔχει, τὸ οὕτω παραφθορὰ τοῦ οὕτως, τὸ δεῦρω ἔκτασις ποιητική. Alius in EM. 643. 39 addit, quia οὗτος trium sit generum, trigenera autem habeant adverbia in $\overline{ως}$ desinentia, propterea οὕτως analogiae convenientius esse. Huic Apollonius Adv. 583. 4 aequiparat Doricum ὧτε ut — ἀμφοτέροις γοῦν σύνεστιν ἡ ἀποβολὴ τοῦ $\overline{σ}$. Sed hoc adverbalie ὧτε et demonstrativum ὧδε simplexque τῶ, περισπώμενον ἀντὶ τοῦ διό καὶ οὕτως Phot., si comparamus cum

2) Mendosum ἐγκοιτίς tacite correxi in Parall. 197.
3) Sic scribendum est pro τέτακται.

femininis adverbialiter dictis *ᾗ, τῇ, ταύτῃ,* cogitatio subit, *οὕτω* quoque dativo *τούτῳ* affiguratum esse omisso propter deflexum significationis iota ut Homericum *ᾗ* i. q. *ὥς*, v. Lehrs. Quaest. 44. Denique expedit meminisse in hac regione, qua pronomina continentur, dominari inaequalitatem. Sed quomodocunque hoc adverbium natum est, illud apud omnes constat, a Graecis dupliciter conformatum esse, unumque hoc quaeritur, qua de causa nunc sic, nunc aliter dixerint. Rem confidenter decernit Thomas: *τὸ οὕτως ἐπαγομένου μὲν φωνήεντος μετὰ τοῦ σ ἐκφέρεται, ἐπαγομένου δὲ συμφώνου χωρὶς τοῦ σ. Εἰ δὲ εὕρηται καὶ ἐπαγομένου συμφώνου μετὰ τοῦ σ, ἁμάρτημα γραφέων ἐστί.* Isque gravissimum sponsorem habet Homerum, qui utroque saepissime utitur, *οὕτω* (nisi correpta vocali opus est ut *οὕτω ἐγών*) consonanti praeponens, alterum vocali, excepto quod Il. XXI 184 a Bekkero positum est *κεῖσ' οὕτως· χαλεπὸν* —. Nec raro hoc discrimen in una eademque periodo servatum videmus: *οὕτως εὐλαβῶς, οὕτως εὐσεβῶς, οὕτω μετρίως* Dem. c. Mid. 534. 10 R., quorum ultimum Bekkerus antecedentibus adaequavit codicibus tacitis, sed in Aristot. Nicom. III 8 p. 1115 a 2 *οὕτως ἢ μὴ οὕτω χρήσασθαι.* Sic et Plat. Theaet. 183 A *οὕτω τ' ἔχειν φάναι καὶ μὴ οὕτως, ἵν* —, Athen. I 31 A *καλεῖται οὕτως ἀπό τινος χωρίου οὕτω προσαγορευομένου,* et interposito brevissimo intervallo Lucian. Somn. § 5 *ἐναργὴς οὕτως, ὥστε* — *οὕτω σαφῆ ἦν,* Xenoph. Hier. VII 10 *οὕτω τιμώμενον* — *οὕτως, ὦ Σιμωνίδη,* Cyrop. VIII 3. 14 (34) *οὕτω δὴ ἡ τότε κατασταθεῖσα ἔλασις οὕτως ἔτι καὶ νῦν διαμένει,* Isocr. Archid. 127 (142. 56) *οὕτως ἀνάνδρως* et paullo post *οὕτω ταχέως.* Et haec literae subsequentis observatio quantum praevaleat, vel ex uno Plutarchi libro, qui est de vita Alexandri, legentibus apparet; hic enim *οὕτως* undecies ante vocalem scriptum est, V 3, XI 29, XXV 29, XXXII 7, XLV 13, XLIX 1, L 6, LXIII 18, LXV 23, LXIX 10, LXXV 5, *οὕτω* ante consonam duplo saepius, VI 20, VIII 23, IX 40, XIV 13, XXX 18 et 47, XXXIV fin., XXXV in., XXXVIII fin., XLI 5, XLVII 15, XLVIII 3, XLIX 37, L 2, LI 32, LIII 22, LX 28, LXIII 31, LXIV 6 et 27, LXXI 25, LXXIV 9, LXXVII 2, bis ante consonam *οὕτως*, LXXV 3, LXXVI 1, quod Sintenis

etiam XV 19 e codicibus restituit, et multis aliis locis legitur contra quam Thomas praecipit. Rarum vero est alterum ante vocalem ut οὔτω ἄξιον Theophr. Char. XIX 2 Schneid., XVII Ast., οὔτω ἔφη ἔσεσθαι Apollod. II 4. 12, cui Jacobsius ad Anthol. P. 159 sigma addit e cod., et similia quaedam in codicibus Thucydidis, v. Poppo. Proll. T I 215, et Platonis, quae defendit Schneiderus ad Civ. III 406 E.: *hiatum οὔτω ἰατρική tollere non sum ausus, quia, quemadmodum οὕτως ante consonam nonnunquam soni causa ponitur, ita etiam οὔτω ante vocalem eandem vim habere potest.* Sed prioris generis exempla pleraque inveniuntur in clausulis enuntiatorum, ubi sermo vel per se quiescit vel alius sermone excipitur: οὔτω. Ἐπειδὴ— Plat. Theaet. 182 C, οὔτω. Ὃ ἄρα 198 C, οὔτω. Ἆρ' οὖν Civ. VIII 559 C, ubi Bekker. et Stallb. sigma addiderunt in codicibus omissum, sed alibi appositum: οὕτως. Ὀρθῶς Protag. 359 E, οὕτως. Εἰ οὖν Parm. 144 A; et in sententiis interrogativis: οὔτω; Ὁ δὲ — Xen. Anab. IV 8. 26, οὐχ οὔτω; Οὔτω. Οὐκοῦν Civ. IV 436 D, ubi primo adverbio in paucis codicibus sigma accessit; οὐχ' οὔτω; Οὔτω Civ. IV 452 D, sed οὐχ οὕτως; οὕτως Parm. 146 E. Haec comparari possunt cum iis, quae supra de νῦ ephelcystico interpunctis addito vel non addito dicta sunt. Quae vero in sermone continuo deprehenduntur hiatus vestigia, ita rara sunt, ut nobis fidem facere nequeant. Neque alia fuisse videtur Meinekii sententia ad Antiph. p. 81 T. III οὔτω ἐστί dici negantis. Frequentissimus vero est collisus consonarum, quem quum Schneiderus ad Civ. III 406 E nonnunquam *soni causa* admissum dicit, incertus sum, utrum causam eius in natura consonae proxime sequentis positam putet, an in sono syllabae. Sin illud, equidem nullam fere consonam novi, quae non aliquando ad sigma accesserit, primum dentales: οὕτως διηγεῖσθαι Ar. Vesp. 1196, οὕτως διακείμενα Lys. de Impot. 348. 23 Bekk., οὕτως δὲ γίγνονται Arist. Meteor. II 5. 362 a 15 (sed οὔτω δὲ κἀμέ Choeph. 249), οὕτως θεωρεῖται Theophr. H. Plant. IX 4. 4, οὕτως τάς Dion. Cass. XXXVII 19 (et proxime post οὔτω καί), οὕτως τι et οὔτω τι variant Plut. Agesil. V 26 et alibi, v. Ellendt. ad Arrian. I 8. 14. Item ante gutturales: οὕτως γένοιτο Aesch. Sept. 507 H.

(528 Sch.), pro quo libri aliquot *οὕτω* exhibent, ut in omnibus scriptum est Suppl. 742, *οὕτω γάρ* Choeph. 477 et 499 sine varr., sed pro *οὕτως γε ἀτέχνως* Xen. Memm. III 11. 7 duo codices *οὕτω γε*, omnes vero *οὕτως γέγραπται* Plut. v. Alex. LXXVI 1, *οὕτως καί* Ar. Lys. 569, sed *οὕτω καλόν* Aesch. Ag. 1578, *οὕτως καί* Plat. Phaed. 76 E, cui Turicenses sigma subtraxerunt, ob nihil aliud, puto, quam quia *οὕτως ὥσπερ* h. l. antecedit, *οὕτως ἔχει* sequitur; sed haec differunt, et *οὕτως καί* legitur etiam Theophr. Char. VIII fin. [suspect.]. Ante labiales: *οὕτως Βούβαστις* Anthol. XI 18, *οὕτως πολλή* Plut. Timol. XXII 5, *οὕτως παρά* Longin. XXII 1, *οὕτως πόλις* Plat. Civ. V 472 E, sed hoc aliter in codicibus quibusdam; *οὕτως φαίνουσι* Them. Or. I 3 A., *οὕτως φρονῶν* Plut. v. Mar. XXIX 2. Ante liquidas: *οὕτως μέν* Xen. Symp. IV 45, cui repugnat *οὕτω μέν* Aesch. Sept. 996, *οὕτως λέγεις* Plat. Euthyd. 293 D et Theaet. 182 B in plerisque; *οὕτως συνίσταται* Theophr. H. Pl. IX 2. 2, *οὕτως σοφός* ab Astio praelatum Plat. Protag. 318 B, et *οὕτως σκευάσας* a Jacobsio Achill. III 20. 76, propter quae vereor Ellendtio meo assentiri in Lex. Soph. II 466, hoc ante σ vel ζ posito insignem existere soni deformitatem.[4]) Si vero Schneiderus Graecos homoeoteleuton aut affectasse aut declinasse statuit, id quoque vereor ut rem expediat. Quis enim viventium diiudicet suaviusne sonet *οὕτω κακῶς* Thuc. VI 36, *οὕτω πῶς* Plut. Quom. Adul. ab Amic. XXVI 67 C, *οὕτω δ' ὅπως* Ar. Rann. 905, an *οὕτως κακῶς* Plutarch. de Superst. 168 F, *οὕτως ὅπως* Soph. Trach. 330 et Aeschin. c. Timarch. 309. 181 Bekk. (25), cf. Ellendt. ad Arrian. Anab. III 21. 12, *οὕτως δ' ὅπως* Soph.

---

4) *Οὕτως* zetae literae antepositum in praesentia demonstrare non possum, sed crebra sunt *τοῖς ζῶσι, τοὺς ζῶντας*, atque adeo compositum *δύσζηλος*. [*Adnotandi opportunitatem nacto liceat ex abdito aliquo loco msсti promtos apponere hos locos:*] „*οὕτως διαλεχθέντα* Isocr. Panath. 302. 172, *οὕτω διατιθεῖσα* 302. 174, *οὕτως διαλαβεῖν* Theophr. H. Pl. I 2. 2, *οὕτω σκοπεῖν* I 4. 3, *οὕτω ληπτόν*, mox *οὕτω καί* II 5. 4, *οὕτω γὰρ* — *οὕτως ποιεῖται* IV 9. 11, 13; *οὕτω τοι* Theocr. II 26, XI 80, *οὕτως Τυνδαρίδαις* XXII 212, *οὕτω πάντ' ἐποίει* XXIII 11, *οὕτως* ‖ *ἦν καλός* XXIII 14, *οὕτω δ' ἀνενείκατο φωνήν* XXIII 17, *οὕτω* [, *φίλοι*] XXII 154, *οὕτω δή* XVIII 9, *οὕτω γοῦν* XI 7, *οὕτω δ.* IX 14; *οὕτως* Theogn. 413, sed *οὕτω* 191 Bergk."

El. 1296 (1288). Horum locorum in ultimo in Aug. scriptum est *οὕτω*, quod cur Hermannus male scriptum esse dicat, Ellendtius se videre negat Lex. T. II 466, neque ego perspicio. Sunt vero qui sigma non soni causa, sed significantiae adiici putent ut Stallbaumius ad Theaet. 202 C, ubi *οὕτω σύ* et mox *οὕτω μὲν οὖν* editum est, hoc intactum reliquit, illud vero ex optimis, ut ait, et plurimis codicibus mutavit in *οὕτως ob maiorem tonosin*, et hanc formam Frotscherus ad Xen. Hier. I 3 primariam appellat eamque a veteribus Graecis ubique esse positam, ubi finis esset sententiae aut maximum pondus; neque aliter iudicant Breitenbachius ad h. l. et Kuehnerus ad Memm. p. 108, cuius verba haec sunt: *constat οὕτως ab Atticis usurpari, ubi notio sic, hoc modo maiore vi efferenda sit.* Et convenit Hommelius ad Plat. Symp. 204 D. Verum haec quoque ratio est ita subtilis et paene dixerim aëria, ut vix ad nostrum sensum penetrare possit, neque quenquam nostrum tam sagacem esse arbitror, qui libris non consultis ex ipso sententiae tenore divinet, utra vox cuique loco conveniat, graviorne an minus gravis. Facilius assentiar, illam a nonnullis in fine sententiae positam esse; nam eodem loco etiam *νῦ* saepe additum invenimus.[5]) Sed perpetuum hoc non est, neque quisquam contenderit, ubicunque *οὕτως* sermonem finiat, ibi significantius esse. Veteres nullam nobis notam suppeditant praeter illam a Thoma traditam; eamque non dubito e codicibus ductam esse, quos Thomas eiusque magistri usurparunt; sed num hi ex libris antiquis et aetati Atticorum proximis religiose transcripti, an ex technicorum decretis constantiae servandae causa rescripti et correcti fuerint, quis est qui nos certiores faciat? Apographa, quibus hodie utimur, ubique fere dissentiunt seu

---

5) *Οὕτως. Ψυχῆς* — Plat. Phaedr. 270 C, *οὕτως. Καὶ* — Theag. 122 C et Soph. 244 E, *οὕτως· σοῦ* — Phaedr. 243 D regulae conveniunt, sed Civ. I 346 A, ubi alter alterius sermonem excipit: *οὕτω; Πάνυ γε* Schneiderus Bekkero repugnat *οὕτως* scribenti sine auctoritate, idemque tuetur *οὕτω. Φαίνεται* IV 443 C et II 382 C; sic et: *οὕτω. Οὐκοῦν* Soph. 260 B, *οὕτω. Τί δὲ* — Parm. 140 C, *οὕτω. Τὸ μὲν* — Phaedr. 236 A Stallbaum. e codicibus quibusdam corrigenda putat; *οὕτω. Καὶ τούτων* Antiph. de Chor. 143 (73. 10).

casu et errore librariorum, seu quia alius aliam rationem sequutus est, plerique nullam. Quare recipiendum est, quod quoque in loco optimi quique exhibent, non ut altero verius, sed quia certior probatio non invenitur. Apud Atticos poetas Dindorfius ad Avv. 63 (ed. Lips. anni 1822) sibi nullum locum lectum esse dicit, in quo non pro *οὕτω* substitui possit *οὕτως*, nec tamen mutavit usquam. Itaque utrumque reperitur quum in aliis versuum locis, tum etiam in ea senarii iambici regione, in qua nunc *τοσοῦτο*, nunc *τοσοῦτον* scribi supra ostensum est: *ἕως ἂν οὕτως τὰς* — Thesm. 583, *γένοιτό δ' οὕτως· τἄλλα* Choeph. 546 codicibus consentientibus; sed multo frequentius alterum: *ταύτην μὲν οὕτω* Eum. 445 (453), et sic apud Sophoclem Phil. 751, Trach. 1163 Br., Oed. T. 970 et 1427 multisque Euripidis locis Hec. 296, 785 (768), 881 (888), Alc. 843 (850), Suppl. 918, Iph. A. 797, Iph. T. 1203 (1162), Ion. 604. Idem scripserunt Turn. et Steph. in Aesch. Suppl. 323, sed Dind. et Herm. *οὕτως*, pro quo hic in Ag. 917 *οὕτω* ex Flor. et Farn. recepit, sed *οὕτως* Cycl. 562 (558) ex pluribus. Singulare constantiae exemplum praebet Herodotus, si, ut Bredovius statuit de Dial. 111 seq., nunquam aliter scripsit quam *οὕτω* et *μέχρι*.

CAP. IV.

De kappa prosthetico.

Kappa in numero literarum prostheticarum habetur propter unam particulam negativam, cuius similis in linguis affinibus nulla invenitur, sed natura pure terminari grammatici certum habent: *οὐδέποτε γὰρ λέξις Ἑλληνικὴ ἔστιν εἰς ἄφωνον λήγουσα* EM. 638. 11 et paullo post v. 35 *τὸ κ̄ πλεονάζει διὰ τὴν χασμῳδίαν*, ob eamque causam schol. Dionys. 718. 19 *οὐκέτι* et *οὐκοῦν* hyphen scribi dicit spiritu sopito et hoc kappa *ἐφελκυστικόν* appellat sicut *ν̄* in syntheto *ἀνάξιος*. Contrariam sententiam amplexus Buttmannus gramm. § 26 adn. 8 statuit omnium primum fuisse *οὐκί*, hinc autem *οὐκ* factum esse et dupliciter attenuatum *οὐ* [cf. P. III C. I § 2]. Matthiae vero p. 129 cum aliis pleonasmum praefert hoc argumento, quod

in fine enuntiati *οὔ* ponatur ante vocalem, non *οὐκ*, et propter *μηκέτι*. Hoc aliter quidem accipit Buttmannus tanquam ex *μὴ οὐκέτι* contractum et adstipulatorem habet Handium ad Tursell. T. IV p. 92, sed iure reprobatur ab Ellendtio Lex. Soph. II 119. Nec tamen pleonasmum dixerim, sed potius negativo *οὐκέτι* per synecdromen affictum ut *οὐχί μηχί, οὐδαμῶς ναιδαμῶς*. Vocem simplicem ante vocalem modo *οὐ* scribi, modo *οὐκ* fluctuante insuper accentu, in commentariis doctorum iterum iterumque adnotatum est, sed nemo adhuc, quod equidem sciam, exempla generatim disposuit. Multum autem differt, utrum antecedentibus adnectatur, an cohaereat cum sequentibus, an denique parenthesis instar utrinque separata sit. Poetae quidem hoc discrimine posthabito in versibus mediis constanter *οὐκ* scribunt hiatus vitandi causa, quod probatione nihil eget; in exitu secus: *τοῖς μὲν λόγοις εὔφραινε, τοῖς δ' ἔργοισιν οὔ.* || *Οἶμαι δὲ* — Orest. 281, *μὰ τὸν Ἀπόλλω, ἐγὼ μὲν οὔ.* || *Οὐ γὰρ οἷός τ' εἴμ'* Ar. Pac. 16, et ubi altera persona intercedit: *οὐκ ἄνθρωπος; Οὔ,* || *ἀλλ' ἀθάνατος* Ach. 46, *τῇδε μὲν γὰρ οὔ.* || *Ἀδικεῖς με* Avv. 1220. His locis Brunckius kappa appinxit, *quia sequens versus a vocali incipit,* idque ad Lysistr. 875 festinanter probat exemplis e medio versu repetitis, quae ubivis leguntur. De poetis nemo dubitat; sed in discrimen venit sermo communis. Hic si particula negativa colon finit, consona abstinetur: *τὸ νίτρον τήκεται μὲν, τέγγεται δ' οὔ, ὅτι* — Arist. Meteor. IV 9 b. p. 23 et all., v. ad Phryn. 51, maximeque in formula pertrita, quae speciem interrogandi, vim affirmandi habet: *καλὰ γάρ ἐστι· πῶς γὰρ οὔ; ὅτε πολλοί εἰσι* — Xen. Oec. XI 10, *αἰσχυντηροτέρω ἐστόν· πῶς γὰρ οὔ; ὦ γε* — Plat. Gorg. 487 B, *πῶς δ' οὔ; οὐ μόνον ἄρα* — Civ. V 457 A, *πῶς γὰρ οὔ; Ἄνδρες* Legg. IV 715 E. Ad alteram speciem pertinet, si particula cum sequentibus vinculo continetur syntactico: *οὐκ ἔφη, οὐκ οἶδα.* Cuius rei mentionem fecissem nullam, nisi opus videretur monere, hanc cohaerentiam non tolli parenthesi: *τί δ' οὐκ, ἔφην, οἶδα; quidni sciam?* Xen. Oec. XVIII 4, *οὐκ, οἶμαι, γενήσεται* etc., quibuscum nemo confundet aliter ordinata, quae ad primam speciem pertinent: *πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη· καὶ τοῦτο* — Plat. Civ. I 351 B, *τί γὰρ οὐκ; ἦ δ' ὅς*

IV 425 C, quod Schneiderus pro οὔ reposuit e codicibus. Ad tertiam referendum est, οὔκ si absolute pronuntiatur quasi interiectio affirmativae ναί ex adverso posita similisque Germanicae *Nein*. Huius generis sunt: οἶσθα, ὅθεν τεκμαίρομαι; Οὔκ, ἀλλὰ λέγ', ἔφη Civ. IV 433 B, ubi unus Flor. οὔ suppetit; κινδυνεύουσιν ἀπολέσθαι. Οὔκ, ἄν ἐμοὶ πείθησθε Xen. Hell. I 7. 19, ἤκουσας ὡς ἔσωσεν; Οὔκ, ὦ Τιμόλαε Lucian. Navig. § 7, ἀξιοῦτε μὴ δοῦναι δίκην· οὔκ, ἥν γε οὗτοι τὰ ὀρθὰ γιγνώσκωσιν Thuc. III 66. 2, et in figura, quae dicitur sibi ipsi responsio: ἀχάριστος ἄρ' ἦν ὁ δῆμος; οὔκ, ἀλλὰ μεγαλόφρων Aesch. c. Ctesiph. 444. 182 (80 R.), ἐγὼ παρέταξα; οὔκ, ἀλλ' ἔλιπες τὴν τάξιν Dinarch. c. Dem. I 150. 12 (91 R.). Hic negatio semel posita magnopere ad rem pertinet; abundat vero cum virtute iterata: οὐ γὰρ τὴν πόλιν ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι βούλεται Φίλιππος, οὔ, ἀλλὰ — Demost. Phil. IV 135. 62 (147. 28 R.), οὐκ ἀφαιροῦμαι καταφυγῆς ὑμᾶς, οὔ, ἀλλ' — Liban. Decl. T. IV 265. 6 et in fine senarii Arist. Ach. 421 οὐ Φοίνικος, οὔ, || ἀλλ' ἕτερος ἦν, quem locum afferens Matthiae § 608. 6 p. 1443 perperam οὔκ scribit adiecto kappa; hoc enim hiatus remedium est ut Soph. Oed. C. 587 οὐ σμικρός, οὔκ, ἀγὼν ὅδε, Arist. Vesp. 486 οὐδέποτέ γ', οὔχ, ἕως τι λοιπὸν ᾖ, Nubb. 1470 οὐκ ἔστ', οὔκ, ἐπεὶ || Δῖνος βασιλεύει, extra metra autem inconcessum. His omnibus inter se collatis apparet οὔκ scribi, ubi ad interrogata respondetur, alterum vero in iteratione, ubi negatio tantummodo emphasis gratia interponitur, idque accentu diverso; nam si verbum, quicum natura cohaeret, supprimitur, ut in locis paullo ante allatis, accentum assumit, si vero id ipsum iteratur, tanquam proclitica amittit: οὔ μοι δοκεῖ, ὦ Ἱππία, οὐκ — ἔμοιγε δοκεῖ Plat. Hipp. Mai 292 B, οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστιν Lucian. Abdic. § 19, quae oratoris verba Anonymus de Schemat. 707. 10 T. VII ed. Walz. pro specimine huius anadiplosis affert. Haec autem quae constituimus discrimina certa quidem, sed ita subtilia sunt, ut lectores facile fallant; quare et a librariis et ab editoribus non raro confunduntur. Sic in Athen. III 125 C Σιμωνίδης τῶν οἰνοχόων τοῖς ἄλλοις μισγόντων, αὐτῷ δὲ οὔ, ἀπεσχεδίασε — unus Laur. οὐκ (atonon) praebet, quod conveniret

colon ordienti. In Xen. Symp. VI 2 *οἶσθ' οὖν ὅτι λυπεῖς ἡμᾶς; Οὔ· ἀλλ' ὅταν* aliqui recte scripserunt *οὔκ*, Bornemannus vero opponit, *utriusque generis innumerabilia esse exempla*; sed quae affert, valde diversa sunt: *οὐ τῷ μὲν προσήκει, τῷ δὲ οὔ· ἀλλὰ πᾶσι* etc. Hic particula colon finit, illic seorsum pronuntiatur. Et ad Memm. II 6. 11 *ταύτην οὖν τὴν ἐπῳδὴν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπῇδον; Οὔκ, ἀλλὰ* — Kuehnerus adnotat: *negatio οὔ, ubi sententiam claudit, de grammaticorum regula sine κ scribitur. — At vero haud admodum paucis locis ante vocalem οὔκ reperitur codicum fide servatum*; id videlicet fit eiusmodi locis, ubi *οὔκ* absolute a respondente profertur. Quin etiam Valckenarius errat ad Herod. VII 218 Aristaeneti verba sic corrigens: *φάρμακον θανάσιμον μὲν οὐχ, ὑπνωτικὸν δέ.* Huc enim convenit *οὔ* (vel *οὐχί*), ut Themist. Or. XXI 245 *ἀκούσεσθε φιλοσόφου μὲν οὔ, ἀνδρὸς δέ,* quibus contraria significarent sic scripta: *φιλοσόφου μέν, οὐκ ἀνδρὸς δέ.* Et ad haec distinguenda conducit accentus, quanquam in hoc quoque libri vacillant. Primum in responsione: *εἰπέ μοι τίνες αἱ βόες; ἦ ῥα Φιλώνδα; Οὔκ, ἀλλ' Αἴγωνος* Theocr. IV 2 et veterum editiones nonnullae et duae novissimae *Οὐκ ἀλλ'* — ne servata quidem hypostigme; Lucian dial. Mort. II 2 *ταῦτ' οὐχ ὕβρις; Οὔκ, ἀλλ' ἐκεῖνο* codices aliquot *οὐ* et *οὔ*, in Thucyd. V 101 *πολλὴ κακότης. Οὔκ, ἤν γε βουλεύησθε* accentum e Mosq. restituit Poppo, Arist. Thesm. 269 *μὰ τὸν Ἀπόλλω, οὔκ, ἤν γε μὴ* — Bergkius ab Engero neglectum, alii Aesch. Agam. 1208 *οὔκ, εἴπερ ἔσται* —; sed rursus praetermisit Emperius in Dion. Chrys. Or. VII p. 129. 68 (244 R.) *αὕτη, ἔφην, ἐστὶν ἣν ἀπεδύσας; Οὔκ, ἀλλ' ἐκείνη*, et saepius Bekkerus codices, ut videtur, sequutus, quos non semel huc inclinare videmus sive casu, sive quia scriptores eorum distinctiones illas, quas nos stigmae nota signamus, cogitatione quidem comprehenderent, sed oculis subiicere non opus ducerent, de qua opinione in decursu operis dicere propositum habeo.

Hanc vero partem absolvisse mihi videor relatis omnibus, quae de consonis paragogis aut liquido affirmari aut probabiliter coniectari possunt. Nam quod EM. 184. 25, Epim. I 29 affert *ἄψ ἀπὸ τοῦ ἄ τοῦ σημαίνοντος τὸ ὀπίσω, πλεονασμῷ*

τοῦ ψ, et per se improbabile est et refellitur Herodiani interdictione *μηδέποτε τὰ διπλᾶ πλεονάζειν* EM. 184. 30. Itaque ὑποδράξ, quo solo Nicander utitur in exitu versus, ut Callimachus quoque, certe non ex Homerico *ὑπόδρα* factum putavit, sed contrarium: *Ἡρωδιανὸς λέγει, ὅτι ἐκ τοῦ ὑποδράξ γίνεται ὀξυτόνου* EM. 781. 47, cf. Rhemat. 63. — *Πέριξ* saepe quidem praepositionis modo cum secundo et quarto casu coniungitur, sed tamen alius merismi est consonamque non pleonasticam habet, sed formativam ut multa adverbiorum: *γρύξ, γνύξ, κουρίξ* etc., v. Parall. 123 et 131.

PARS ALTERA.

De vocalibus.

Vocalium uni adiicitur iota in exitu trium praepositionum, quas Herodianus ad Il. II 824 accentum primitivorum retinere dicit: *καταί, παραί, ὑπαί· αἱ γὰρ προθέσεις αὐξανόμεναι διὰ τοῦ ι φυλάττουσι τὸν αὐτὸν τόνον.* Apollonius Synt. IV 2. 309 (304) et ceteri, qui de anastrophe agunt, duarum tantum mentionem faciunt, *καταί* et *ὑπαί*, v. Lehrs. Quaest. 71, quarum illa non legitur praeter compositum *καταιβάτης*, quo solo nititur schol. Dionys. p. 928, simplex vero in eo versus loco, ubi syllaba brevis ipsa vocis sublatione producitur: *κατὰ συφεοῖσιν ἐέργνυ* etc., v. Bernhardy ad Dion. v. 572. — *Ὑπαί*, quod EM. 782. 59 ex *ὑπό* conversum dicit pleonasmo et trope *τοῦ ο εἰς α*, Aeschylus usurpavit saepius, ubi longa syllaba opus erat, sed nulla eiusmodi necessitate adactus Aristophanes Ach. 970 *εἴσειμ' ὑπαὶ πτερύγων* ex poeta fortasse Aeolico, qui *ὕπα* scripsit; ipsi quidem fulcro nihil opus fuisse ostendit *ὑπὸ πτερύγων* Avv. 1426.*) Quinto V 434, X 315 nunc exemtum est; Homero una cum ceteris evellere

*) *Ibi quoque ὑπαὶ scribendum esse ne Bergkio quidem credidit Meinekius. — Sophoclis illud Antig.* 1035 *τῶν ὑπαὶ γένους ἐξημπόλημαι reiecta certis de causis Meinekii coniectura Lehrsius emendat: τῶν ὑπ' ἐγγυος ἐξημπ.*

conatur Hoffmannus Quaest. I 166. Praepositionis cum verbo compositae exemplum est ὑπαιφοινίσσεται Nic. Ther. 178 et ὑπαιδείδοικε H. H. in Merc. 165, sed hoc ambiguum reddit scriptura Homerica ὑποδδείσας. — Saepius vero sic componitur altera: παραιπεπιθεῖν, παραιφάμενος et glossematicum παραισαβάζω. Παραί Apollonius dixit exemplo Homeri, παραιφάσκω H. Stephani commentum est; παραιβατεῖν a substantivo derivatum, παραιφρονέων Theocr. XXV 262 editores ectasi liberarunt minime necessaria. — Incertiores sunt tres praepositiones ab Herodiano praetermissae. Pro ἀπαὶ νευρῆς Il. XI 664 et Hes. Scut. 409 ille fortasse ἀπό scriptum invenit, quod critici utroque loco substituerunt; eos qui Il. VI 62 ἀπαὶ ἔθεν scribi vellent, refellit Eustathius. Empedoclis exemplum, quo Buttmannus ducitur gramm. § 117 adn. 3 p. 372, subtraxit Karsteni correctio v. 360; ἀπαὶ λαγόνος Theocr. XXII 121 Meinekium non offendit, sed ab Ahrensio mutatum est, nec durat ἀπαὶ μελέων Quint. III 319; sed stationem tenuit ἀπαὶ πατέρων Maneth. VI (III) 326. — Quintam addit, sed ex alio scriptorum genere grammaticus in Epim. I 119 ἡ διά παρ' Ἀττικοῖς προσλαμβάνει τὸ ῑ καὶ γίνεται διαί καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ ἕνεκα, quam in rem duo adiungit exempla, unum ex Aeschyli cantico metri gratia amplificatum, alterum tragici ignoti in fine octonarii trachaici positum, ubi nihil opus erat. — Ἀναί nusquam reperitur, nec magis μεταί, nisi forte in composito μεταιβολία, quod in Simonidis Cei Fragm. 50 v. 19 substituit Bergkius, idemque etiam διαιβολίαι scripsit in Pind. Pyth. II 76 pro διηβολίαι, quod solum probare videtur Hermannus Opusc. T. VII p. 120. — Idem vero Sophoclem Phil. 184 μεταί scripsisse credere non abnuit, eique *omnino videtur in omnibus huiusmodi praepositionibus illa terminatio usitata fuisse.* — Ad ultimum, sicut ceterae interiectiones libero vociferantium affectu variantur, ita etiam duo vulgaris dialecti epiphonemata οὐᾶ et οὐαί. — Nihil est, quod veterum nonnulli commenti sunt, αὖ ex particula inseparabili ἀ natum esse πλεονασμῷ τοῦ ῡ scholl. BLV. Il. I 459 et VII 413 [Tom. I 41 et Addend.]

PARS TERTIA.

De additamentis syllabicis.

CAP. I.

De vocalibus simplicibus.

§. 1. Limen intrantibus obviam se ferunt etymorum coniectores, qui quidquid attingunt affectio fit, schol. A ad Il. IX 46 et 262, Epim. I 213 *τὸ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς παρακελευστικὸν ἐπίῤῥημα εἶα ἀπὸ τοῦ εἴ συνδέσμου γέγονε τοῦ ᾱ περιττεύοντος τῆς δασείας ἀττικῶς προσελθούσης*, quam ariolationem Nicanori tribuit Eustath. 107. 20 Choeroboscum sequutus. Vox Latina modo aspiratur, modo non: *heia* et, quod Handio in Turs. II 362 antiquius videtur, *eia;* Graeca vulgo leni notatur spiritu, neque alium patitur particula a poetis Atticis saepe praemissa *οὐκ εἶα.* Id nativum esse hodie nemo dubitat. — *Ἕνα* pro *ἕν* dicere Byzantiorum est.

Vocalis proximae pleonasmus probatur exemplo firmissimo: *ὁ ἤ σύνδεσμος διαζευκτικὸς ἐπεκτεινόμενος διὰ τοῦ ε̄ ὀξύνεται* schol. Dion. p. 963. 23. Hoc improbe abusus est Posidonius Aristarchi anagnostes ad solvendum anacoluthon Homeric. Il. VI 510 *ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθὼς ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει,* quod *ῥίμφαε* scripsit *τὸ ε̄ παρέλκειν λέγων ὡς τὸ ἠέ.* Sed huius acumen excessit philosophus grammaticae affectator Chrysippus praepositionem *ἀμφί* huc detorquens Il. XV 241, cuius facinoris consortem prodit Epim. I 66. 33 Apollodorum, sed illico refellit: *οὐδέποτε πλεονάζει πρόθεσις τὸ ε̄. Εἰ γὰρ γένηται πλεονασμὸς, τρισύλλαβος ἀποτελεῖται πρόθεσις, ὅπερ ἐστὶν ἀνέφικτον.* Coniunctioni illi epsilon additum esse consentit Apollonius Pron. 101 atque hinc concludit, accentum pronominis *ἕε*, si vocalis finalis pro pleonastica habeatur, non suo loco positum esse, ut in *ἠέ*, quod nonnulli mutato sensu *ἦε* scripserunt. De pronomine *ἕε* sive *ἐέ* diximus in Pathol. Elemm. I 60 sq. — Summopere suspectum est *εἴποιε*, quod codices aliqui exhibent Aristot. Pol. II 9 p. 1270 b. 38 et

c. 10 p. 1272 a. 36 et defendit Goettlingius p. 332 tanquam simile apponens Homericum ἐπισχοῖες. Verum hoc quoque derelictum est, v. Elemm. I 428, et qui hoc amplexatur Herodianus, si ἐπισχοῖε deprehendisset uspiam, ex hac tertia persona secundam per anadromen reflexam esse dixisset; sed is longe aliud sumit, usitato ἐπίσχοις epsilon per epenthesin accrevisse. Denique εἴπειε legitur etiam in Nicom. VI 1 p. 11 b. 31, Rhetor. III 7 p. 1408 a. 15 et saepius, v. ad Buttm. p. 165.

Vocalium tertia duabus particulis affluxisse perhibetur, quas Buttmannus quoque gramm. II p. 374 consociat: „ἐπεὶ ἤδη μοι“ — *Κράτης δύο ποιεῖ ἢ καὶ δή, διὸ καὶ περισπᾶται τὸ ῆ. Ἐπειή — τὸ η πλεονασμός* schol. Od. IV 260, sed praevaluit opinio, ῆ partem significabilem esse. — De altero *Τρύφων φησὶν ἐν τῷ τιή πλεονασμὸς τοῦ η, ᾧ λόγῳ καὶ τὸ λεγοίη, φεροίη πλεονάζουσι τῷ η. Καὶ ἦν συγκατατίθεσθαι αὐτῷ, εἰ μὴ τὸ ὁτιή πρὸς πάντων συμφώνως ἀνεγνώσθη ἐν ὀξείᾳ τάσει τοῦ ο, ὅπερ οὐκ ἂν παρείπετο, εἰ ἓν μέρος λόγου ἦν τὸ τιή* Apollon. Coni. 524. 2. Nimirum pleonasmus accentum non mutat. Verum de ἐπειή deque Atticis τίη sive, ut nunc scribitur, τιή et ὁτιή, quae Goettlingius ad Hes. Theog. 35 cum obsoleto *quianam* confert, Lehrsius in Quaest. Epp. ita elaborate dixit, ut nihil, quod ad rem sit, addere possim, cf. Thiersch *de analog. Graeca* in Comment. societ. Monac. T. VI P. II p. 425. — Cum illis qui comparantur tanquam eodem pleonasmo affecti λεγοίη, φεροίη et his similes verborum barytonorum optativi non reperiuntur, neque suspicio abest, a grammaticis fictos esse duntaxat ad eum finem, ut personam primam τρέφοιν expedirent; illud enim ex τρεφοίην contractum, hoc autem ex tertia persona τρεφοίη reclinatum esse voluerunt, v. Elemm. I 330. Si qui tamen Graecorum his usi sunt, exemplum optativorum sequuti videntur, qui aut ab aliis temporibus ut σχοίην aut ab alio verborum genere ut φιλοίη derivata sunt. Cum σχοίην conveniunt λαχοίην, quod EM. 558. 28 ex tertia persona reflexum, hoc autem ex λάχοι factum dicit, et a verbo perispomeno βιοῖ *βιοίη κατὰ πλεονασμὸν ὡς περιπατοίη, καὶ κατ' ἔκτασιν βιῴη ὡς δῴη* Epim. II 353. Eodem modo

EM. 606. 18 νικῷμι νικῷ πλεονασμῷ τοῦ $\overline{η}$ ἀττικῶς νικῴη, ἐξ οὗ νικῴην, et Apollonius ibidem citatus 664. 27 περιπατοίη pleonasmo Attico auctum, hinc autem secundam personam ortam esse affirmat. Nobis satis est dicere, duos fuisse optativi flexus, unum ordinarium $\overline{οιμι}$, $\overline{ῳμι}$, alterum vicarium $\overline{οιην}$, $\overline{ῳην}$, quo tollitur pleonasmus. — Neque eum concedimus subiunctivis, quos Epim. II 127. 12 seorsum tractat, ἁλῴη πλεονασμός ἐστι τοῦ $\overline{η}$ ὡς τὸ δῷ δῷσι καὶ πλεονασμῷ τοῦ $\overline{η}$ δῴησι, quo loco post τοῦ $\overline{η}$ exciderunt verba δῴη καὶ ἐπεκτάσει τῆς $\overline{σι}$ συλλαβῆς δῴησι. Haec ex Homericis sumsit versibus, quos critici nostri ad ordinem revocarunt iota ex penultima in ultimam transferentes: ἁλώῃ, δώῃ, δώῃσι, neque aliter scribuntur βήῃ, γνώῃ etc., quae grammatici in Elemm. I 436 citati pro hac causa afferunt iota subscribentes penultimae, cf. EM. 73. 43 [infr. Cap. III § 1 ult.]. Nos vero in hac agnoscimus vocalem verbi principalem ex brevi thematica in $\overline{η}$ et $\overline{ω}$ longum conversam, in altera autem terminationem subiunctivi propriam. Sed haec iam satis expedivit Thierschius gramm. §. 224 adn. p. 370. — Ceterae orationis partes nihil huc conferunt praeter ὦ κλητικὸν ἐπίῤῥημα καὶ πλεονασμῷ τοῦ $\overline{η}$ γίνεται ὠή ὥσπερ τὸ τί τίη EM. 821. 10, quibuscum Eustathius 631. 7 ἐπειή confert. Quidni vero et hoc et Latina *o, oh, ohe* eadem aetas et par necessitas protulerit?

§. 2. Proximam curam postulat iota breve longumque. Sed huius exempla frequentiora sunt, usus exploratior. De brevi brevis est disputatio dativos primae et secundae declinationis una complectens: κοίλῃσι ἰωνική ἐστιν ἐπέκτασις Epim. I 219. 1. Ionicam dicit propter Herodotum potissimum, quem constanter ea usum esse ostendit Bredovius de Dial. 233. Ex Iade transfluxit in Atthidem antiquam, cuius specimen est σφαγαῖσιν in Solonis axone decimo tertio Plut. v. Sol. c. XIX et huic proximum ταύτῃσι in vetere lege Attica, cuius Buttmannus meminit § 34 adn. 20 aliaque in Inscriptt. eiusdem dialecti, cf. Keil. Sched. Epigr. p. 4. In Thuc. VIII 82 unus Paris. ἐκείνοισι praebet, quod Poppo poetis Atticis atque Platoni relinquendum censet. Platonis exempla e codicum

auctoritatibus perpendit Schneiderus ad Civ. T. I 222 [1]), Xenophontea Bornemannus attulit ad Anab. I 4. 18, hisque Jacobsius tuetur ἐπιλήπτοισι Aelian. H. Animm. III 19. 31 et Siebelis τοῖσι ναύταις Paus. X 25. 2, sed cautior Ellendtius Arrian. I 18. 3 ἑκάστοισι ex uno Flor. recipere dubitavit, quia *plura huius formae exempla apud Arrianum non reperiuntur;* pro ταύτῃσι Heliod. V 2. 175 Coraes substituit demonstrativum ταυταισί, quae genera confunduntur in Lucian. Timon. § 32 p. 58, Ἄλεξις ἐν Ἐρίθοισι Athen. III 96 A et paullo ante p. 89 F ἐν τοῖς λείοισι, sed in Aristot. H. Animm. V 16 p. 548 a 2, unde illa verba excerpta sunt, uno modo λείοις scribitur idque etiam editiones veteres Athenaei praebent. His omnibus ostenditur, hos inferiores dativis Ionicis rarius usos esse quam Atticos et cum minore librariorum assensu et nonnullos semel in eodem opere quasi periclitantes. Ceterum iota illud non extrinsecus adiectum, sed vocalem cliticam esse dativis omnium declinationum proprie attributam, nunc pro certo sumitur.

Simile est quod EM. 638. 44 de particula negativa praedicat: τὸ οὐχί κατ' ἔκτασίν ἐστι τῆς χι συλλαβῆς ἐκ τῆς οὐ ἀρνήσεως ἢ κατὰ πλεονασμόν. τὸ δὲ οὐκί κατὰ πλεονασμὸν μόνον, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπέκτασιν· αἱ γὰρ ἐπεκτάσεις διὰ δασέων γίνονται, hoc est διὰ τοῦ φι ἢ χι ἢ θι velut ἔννηφι, ναίχι, κεῖθι Epim. I. 302. 10. Hisque ille subiicit οὐί καὶ οὐχί καὶ οὐκί, quorum id quod medio loco interiectum est aut deleri oportet ut a sententia prius proposita alienum aut ab alio quo scholarcho profectum est, qui non solum οὐκί, sed etiam οὐχί per pleonasmum natum putaret. De hoc postea exponam, ubi literarum binarum accessiones examinabo [Cap. II § 7, cf. p. 218]. Pro illo οὐί, quod nemo oculis usurpavit, primitivi loco habendum est οἰ, cui quum vocalis proxime imminet, additur consona nulli alteri concessa: οὐκ, et quo gravior fiat negatio, vocalis, quae iure paragogicis adnumeratur. Sed analogiam horum omnium dicere non possumus.

Ab his grammaticae subtilitatis praecipitiis descendimus ad duas praepositiones, quae ob communem affectionem con-

---

1) Allatis adde Theag. 131 A εὐχαῖσί τε καὶ θυσίαις.

iuncte tractari solent: αἱ προθέσεις ἐπεκτεινόμεναι συνέλκουσι κατὰ τὸ τέλος τὴν ὀξεῖαν ὡς ἔχει ἡ ἐνί καὶ ἡ προτί Apoll. Synt. IV 2. 309 (304), τὸ πρός κατ' ἐπέκτασιν γίνεται προσί ὡς ἐν ἐνί EM. 685. 25. Alii contrarium defendunt, ἐνί nativum esse, ἐν facticium, argumento triplici, uno, quod praepositiones pleonasmo productae accentum non retrahant, ἐνί autem anastrophae subiaceat: ἔνθ' ἔνι κούρη, altero, quod non pro verbo ponantur ut ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης pro ἔνεστι, postremo, quum nulla praepositio duas habeat vocales abundantes, concedi non posse, ut εἰνί ex ἐν natum sit. Haec singula Epim. I 170 sic diluit: cum παραί et καταί non recte comparari ἐνί, nam hoc ut Doricum προτί duo habere tempora, illa tria, et idcirco anastrophen respuere, hanc autem adhiberi, si pro ἔνεστι valeat sicut πάρα pro πάρεστι, nec obstare, quod εἰνί dupliciter creverit, ὁ γὰρ εἷς πλεονασμὸς τῆς προθέσεώς ἐστιν (adde: ἀττικός), ὁ δὲ ἕτερος ποιητικός, quo loco confundit praepositionem ἐνί et verbale ἔνι, quo solo utuntur Plato, Xenophon, poetae tragici comicique [1]), nam ἐνὶ δώμασι Plut. 1158 in cantico est, idque a tragicis etiam abiudicat Hermannus ad Iph. T. 1081. Sed tamen harum rationum nulla tantum valet, ut litem dirimat. Alias linguas comparantibus antiquius videtur monesyllabum ἐς, ἐνς, εἰς, ἰν, *in*. — Προσί ficticium est; προτί et ποτί quia nunquam ad monosyllabiam redeunt nisi per assimilationem (πὸτ τόν) et compositionem (πόταγε) ab hoc loco aliena sunt; ὑπερί grammatici ipsi propter tres syllabas Graeciae finibus arcent EM. 778. 26; συνί ne per somnium quidem imaginati sunt, sed recepto antevertisse suspicatur Ahrens. dial. Aeol. 151, cf. Hoffmann. Quaest. Hom. I 167.

Fuisse aliquando, qui adverbium ἦν eadem vocali auctum putarent, colligi potest e schol. Theocr. III 10 δασύνεται καὶ ὀξύνεται τὸ ἠνί καὶ παρ' Ἀττικοῖς οὕτω προφέρεται, et Suid. ἠνί ἀντὶ τοῦ ἰδού δωρικῶς, et sic olim saepe scribebatur ἦν' ἰδέ, sed iam emendatum est, v. ad Buttmann. II 344, Patholog. Elemm. I 607. —

---

1) Ἔνι μεταθέσει τοῦ τόνου οὐκ ἔτι πρόθεσις ἀλλ' εἰς ῥηματικὸν μεταβαίνει schol. Arist. Eqq. 17.

Ambiguum est exemplum, quod Eustathius e tenebris Byzantiae loquutionis profert 158. 35 *τὸ ἄφαρ μέχρι καὶ ἐς ἄρτι περιφέρεται παρὰ τοῖς λέγουσιν ἀφαρί τὸ αὐτίκα*, nam idem aliter scriptum in EM. 175. 14 auctoribus tribuitur longe diversis: *οἱ Ἴωνες ἀφαρεί λέγουσι τὸ ταχέως* et paulo post v. 24 *οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἀφαρεὶ (ποιεῖν) λέγουσι τὸ ταχέως*, nisi mendum subest, quod Sturzius suspicatur. Adverbiorum dicatalectorum extat copia maxima: *ἀωρί, αὐθαρεί, ἀμερμηρί — ρεί* etc., sed omnia composita sunt, illud simplex sicut temporale, de quo Eustathius loquitur 1025. 38 *ἐκ τοῦ πρωί τὸ πρώιος, πρώιμος, πρωιζά· προϋπάρχει δὲ τούτων τὸ μονοσύλλαβον πρῶ, ὃ δηλοῖ κατὰ Παυσανίαν τὸ πρωί.* Stirps omnium est *πρό* praepositio, hinc *πρώ* per epectasin et *πρωί* sive, ut nunc apud Homerum scribitur, *πρῶι κατ' ἐπέκτασιν τοῦ ο εἰς ω μετὰ τοῦ ι* EM. 692. 4, quo accedit synaeresis: *πρῴ ἀττικῶς ὀξύνεται καὶ τὸ ι ἔχει ἀπὸ τοῦ πρωί γενόμενον ὡς ἀπὸ βαρείας καὶ ὀξείας ὡς ἑσταώς ἑστώς* schol. Arist. Eqq. 132 [v. p. 47]. — Aliud adverbium temporale schol. Lucian. de Salt. § 5 p. 143 T. IV ob speciem antiptosis designat: *τὸ μὴ ὥρασιν ἀττικόν ἐστι καὶ τοῦτο σόλοικον δοκοῦν· ὤφειλε γὰρ μὴ ὥρας εἶναι αἰτιατικῇ, νῦν δὲ ἡ ἀττικὴ συνήθεια δοτικῇ χρῆται παραλόγως.* Facilius erat iota epectaticum dicere. Sed ad verum proxime accedunt, qui syllabam *σι* ab adverbio locali *θύρασι* ad temporale *ὥρασι* translatam dicunt, idque proprie significare *ἐν ὥρᾳ*, sive *ἐν ὥραις*, sed cum verbo adveniendi copulatum mutasse *σχέσιν*, ut adverbia localia solent, atque sic pro *εἰς ὥρας* dici fere ut Theocr. XXIV 9 *ὄλβιοι ἀῶ ἵκοισθε*, cf. ad Buttm. 352 et Enger ad Arist. Lys. 391.

§. 3. Iota longi ambitum describit technicus in EM. 341. 45 *ἔθος ἔχουσιν αἱ λέξεις αἱ εἰς σύμφωνον λήγουσαι δέχεσθαι ἐπέκτασιν τὴν διὰ τοῦ ι: νυνί, οὑτοσί, ἐκεινοσί· αἱ δὲ εἰς φωνῆεν λήγουσαι τρέπουσιν εἰς ι: ὁδί, δευρί, ἐνθαδί, ἢ τὸ ι προσλαμβάνουσι κατὰ διάστασιν: αὑτηί, τουτουί, τουτῳί.* Mensurae differentiam notat Draco 106 *αἱ ἐπεκτεινόμεναι διὰ τοῦ ι ἀντωνυμίαι μακρὸν ἔχουσι τὸ ι οἷον ἐκεινοσί, οὑτοσί*, significationis Apollonius Pron. 75 *ἀντωνυμίαι δεικτικώτεραι γινόμεναι προσλαμ-*

βάνουσι τὸ ῑ: οὑτοσί, ὁδί, ἐκεινοσί· σπανίως δὲ ἐπ ἀναφορᾶς, Herodian. Excc. p. 271 Anecd. Oxon. T. III τὰ οὗτος, αὕτη, τοῦτο δέχονται τὸν προσχηματισμὸν τοῦ ῑ διὰ πλείονα δεῖξιν ἐν τῇ κλίσει αὐτῶν πάσῃ. Hanc ob rem Schaeferus in Dem. c. Macart. 1062. 17 pro τηλικουτονί cum Bekkero scribi iubet τηλικοῦτον: *diversum est* τηλικαυτησὶ πόλεως 1075. 8, *nam dicitur* δεικτικῶς *ut v.* 20 τουτοισί *i. e. tot quot hic adstantes videtis* App. T. V 107. Sed saepe tamen oratores, etiamsi de absentibus loquuntur, quos modo designarunt et auditoribus quasi spectandos proponunt, iota demonstrativo utuntur, et saepius etiam negligunt, si de praesentibus. Sic Dem. c. Androt. 533. 3 (594 R.) τοῦτον — τουτονί in uno versu et de eadem persona, Antiph. de Chor. 73. 12 sq. τούτοις — τουτωνί — τούτων, Lucian. Jud. Vocal. modo τουτονὶ τοῦ Ταῦ, modo τοῦ Ταῦ τούτου etc. cum multiplici codicum dissensione. Ac Dionysius de Compos. VII 42 T. V omissa illa evidentiae ratione nihil aliud quam concinnam iuncturam quaesitam esse statuit: ὁ λέγων „Εἰς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα“ προστέθεικέ τι τῆς συνθέσεως στοχαζόμενος. Masculini et feminini generis casus fere omnes ex Atticis afferunt Fisch. ad Vell. II 216 et Thes. neglecto duali τουτοινί Arist. Pac. 1214 et τουτωί Avv. 62, a quo dativus singularis nulla re discernitur nisi iota subscripto, quod Bergkius Rann. 609, Eqq. 490 aliisque locis apposuit vulgo omissum, eodemque locupletavit femininum ταυτηί Pac. 1193, Eqq. 271. Generis neutrius forma duplex est τουτοΐ et brevior τουτί ut ταυτί. Casus duales non reperi. De pluralibus dubitat Schaeferus ad Lept. 464. 20 App. III 102, *Graeci enim non magis dicunt* χωρὶς τουτωνί *quam* πρὸς τουτοισί. Sed eiusdem generis neutrius est τοιουτωνί Plat. Theaet. 163 E. Primitivo τουτοΐ accurate respondet derivatum τυννουτοΐ, quod Brunckius in Nubb. 878 e codice quodam ascivit pro τυννουτονί, sed hoc proprie Atticum habetur ut τοιουτονὶ πάθος Dem. p. Cor. 214. 45 (ubi permulti codices iota omittunt), c. Zenoth. 161. 4, Arist. Plut. 427 τοσουτονί, τηλικουτονί Avv. 1132, Max. Tyr. XXIV 8. 475, quae ab accusativis masculini generis discerni non possunt.

Cum οὑτοσί et ὁδί Choeroboscus apud Eustath. 45. 2 componit adverbia, quae iota vel consonae finali foris additum vel ex una trium brevium vocalium conversum habent: νυνί, νυνμενί, νυνγαρί, νυνδί ἀντὶ τοῦ νῦν (scr. νῦν δέ) ἐνθαδί, ἐνταυθί, quibus importune addit Aeolicum ὀψί quasi ex ὀψέ ortum, neglexit autem addere δευρί. De primo illorum *) Heraclides praecipit EM. 608. 44 τὸ νῦν ἐπὶ τῶν τριῶν χρόνων, τὸ δὲ νυνί ἐπὶ μόνου ἐνεστῶτος, et subscribunt alii, sed refelluntur exemplis plurimis non solum posteriorum: νυνὶ ποιήσομαι Artemid. II 24. 180, νυνὶ τί ποιήσεις; Xen. Eph. III 6. 61, νυνὶ εἰρήσεται Heliod. II 33. 100, νυνὶ τρέψομαι Dionys. Antiqq. I 90. 233, νυνὶ διαλέξομαι Iud. de Lys. XV 485, νυνὶ ἀνιάσει Plut. Cons. ad Uxor. c. III 608 D, quae aetate scribentium excusari possunt, sed Atticorum quoque, quos indicavi ad Phryn. 19. Codices quidem tantum non omnibus locis, ubi νυνί cum futuro coniunctum est, breviorem formam exhibent: Aesch. c. Ctesiph. 438. 166, Demosth. Epist. Phil. 140. 5, c. Pantaen. 244 fin., c. Nausim. 250. 22, Isae. de Cleon. hered. 9. 30 etc., cf. Blum. ad Lycurg. p. 76, Maetzner ad Lycurg. 124, Schneider. ad Plat. Civ. I 347 D, neque incredibile est, grammaticos eam saepius in suis libris invenisse, sed ut ubique restituatur non impetrabunt. Citius crediderim scriptores soni variandi causa utramque miscuisse velut Lysiam Apol. Largit. (or. XXI) 334. 25 (164) ὑμᾶς ἀπαιτῶ νῦν καὶ ἀξιῶ — ὑμᾶς νυνὶ — ποιήσασθαι, Andocid. de Red. (or. II) 133. 25 (22) τῇ νῦν εὐνοίᾳ μὴ ζητεῖτε ἑτέραν βάσανον ἢ τὰ ἀπὸ τῶν νυνὶ ἔργων σημεῖα γινόμενα, Dem. c. Mid. 526. 218 (584) πότερον οὖν κρεῖττον ἦν αὖθις ἢ νυνὶ κολάσαι; ἐγὼ μὲν οἶμαι νῦν. — Hoc νυνί per omnes aetates propagatum est, sed quae Choeroboscus huc aggregat νυνδί et duo cum coniunctionibus composita νυνμενί [1]), νυνγαρί hisque similia ἐγγεταυθί, ἐνμεντευθενί comi-

1) Qui νῦν μενί scripserunt compage soluta (v. ad Gregor. 134) defectu assimilationis ducti videntur. Sed ι a νῦν divelli non patitur. Declinabilium unum sic compositum est τουτομενί Aristoph. e Rav.

*) *In margine adscript.*: „νυνί ἐπίῤῥημα μονήρες ob epectasin Epim. I 119. 1.“

corum sunt propria, δευρί Dem. p. Cor. 272. 232 (305) et Lucian. Catapl. § 11 p. 387 T. I, ἐνθαδί Aristophani familiare in Plat. Tim. 23 e tribus codicibus receptum est. Apud eosdem scriptores legitur ἐνταυθί, sed plerisque in locis intervenit ἐνταυθοῖ, quod schol. Dem. c. Timocr. § 82 p. 116 b. 20 ed. Turic., p. 765. 22 ed. Dind. solum probat: ἐνταῦθα καὶ ἐνταυθοῖ, οὐ μὴν ἐνταυθί, et consentit Hermannus aliique nostrorum, v. Weber. ad Demosth. c. Aristocr. 221, Fritzsch. ad Thesm. p. 78, Enger. ad Lysistr. 84. In tragicorum fabulis quae leguntur sic figurata iam diu suspecta sunt hoc iustiore ratione, quod in canticis occurrunt, dativus τῳδί *) bis apud Euripidem, semel ταυτί et νυνί, v. Dindorf. ad Suppl. 306 **).

Sciscitantibus autem, unde Attici hanc literam acceperint, grammatici in memoriam revocant pronomen obsoletum tertiae personae, de quo Epim. I 70. 27 loquitur: ἀντὶ τοῦ ἰῶτα (scr. ἀντὶ τοῦ ἵ) ἐφευρέθησαν αἱ τέσσαρες ἀντωνυμίαι αὐτός, ἐκεῖνος, οὗτος, ὅδε. Horum igitur duobus pronomen thematicum additum esse suspicantur: τοῦ τρίτου προσώπου ἐστὶ τὸ ἵ καὶ σημαίνει τὸ οὗτος ἢ ἐκεῖνος· καθ' ἑαυτὸ μὲν κείμενον εὑρέθη οὐδαμοῦ, ἔοικε δὲ ἀπὸ τῆς τῶν Ἀττικῶν χρήσεως εἰρῆσθαι ἐκεινοσί καὶ οὑτοσί schol. Dion. 916. 12, atque hoc Ellendtius ratum habet Lex. Soph. I 823. In declinabilibus hisce vis demonstrativa clare apparet nec prorsus obsuratur in adverbio νυνί. Pro iota Latini particula inseparabili utuntur: *nuncce, nunc,* Graeci interdum pronomen

*) *De hoc genere separatim infra* p. 241 sq.

**) „Sed qui a Mehlhornio gramm. I 246 eodem cum tragicis edicto comprehenduntur historiarum scriptores huc saepius descendunt, si quem loquentem inducunt: ταυτί Thuc. III 113. 4, οὑτοσί et inferiores casus in Xenophontis Anabasi et Hellenicis. Similia leguntur in scriptis eorum, qui infra Atticos censentur, partim in dialogis, partim extra: τουτὶ τὸ παιζόμενον Plutarch. Symp. I Quaest. V c. 1 p. 622 D, τουτὶ Ἐρασίστρατος ἠπόρησε VII Q. I c. 1 p. 698 B., οὑτοσὶ ἔφη Philostr. v. Apoll. I 11 p. 12, τοῖς ἐπαίνοις τουτοισὶ καὶ λόγοις Liban. Decl. T. I 181. 8, ταυτησί Lucian. Amorr. § 9 p. 296 T. III, ἐκεινησί Charon. § 13 p. 295 T. I, ταυτηνὶ τὴν ἐπιστολήν Julian. Ep. LIX 121, sed nusquam, si memini, ἐκεινηί, αὐτηί, τοιουτοΐ, nedum ἐκεινουί." *Haec primo in ordinem recepta, post exclusa reperiuntur in msto.*

demonstrativum in parathesi adiiciunt: *τὰ νῦν τάδε*, *τὰ νῦν ταῦτα*.

§. 4. Unum quod restat epectasis genus poeticae dictionis finibus continetur. Hoc est omicron, quod grammatici genitivis nominum quorundam propriorum Attice declinatis suffigi tradunt, sed discordibus inter se suffragiis. Utriusque partis signiferos nominat Eustathius 283. 37 *τὸ Πετεῶο ἢ ἀπὸ τοῦ Πετεώ γίνεται ἀττικῶς ὡς λαγώ, ταώ καὶ πλεονασμῷ καθ' Ἡρωδιανόν, ἢ εὐθεῖά ἐστι κοινὴ κατὰ Ἀρίσταρχον Πετεός ὡς καλός, οὗ γενικὴ Πετεοῖο καὶ ἐκτάσει Πετεῴο.* Haec sententia proponitur in Choerobosci commentariolo de Tonis p. 413, qui Herodiano inscriptus est in Anecd. Ox. T. III 228 *γενικαὶ ἀπὸ ἀττικῶν γενικῶν κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ο γινόμεναι, εἰ μὲν ἀπὸ ὀξυτόνων γενικῶν ὦσι, προπερισπῶνται: Πετεώ Πετεῶο, Στερεώ Στερεῶο, Ταλαώ Ταλαῶο παρ' Ἀντιμάχῳ. Εἰ δὲ ἀπὸ βαρυτόνων, προπαροξύνονται: Μίνω Μίνωο, Ἀνδρόγεω Ἀνδρογέωο τοῦ τόνου καταλεχθέντος (κατενεχθέντος)*, quorum exemplorum unum *Στερεώ Στερεῶο* a Choerobosco omissum dubito, num ex dittographia natum an ex pleniore penu depromptum dicam, unde schol. A ad Il. IV 327 aliquid delibavit: *τοῦ Πετεῶο ἡ ἀνάλογος εὐθεῖά ἐστιν ὁ Πετεός τοῦ Πετεοῦ ὡς ἐνεός ἐνεοῦ (καὶ στερεός στερεοῦ).* Canonis auctorem nobis sistit scholion decurtatum Il. II 552 *Πετεῶο — πλεονασμὸς γάρ ἐστι τοῦ ο, ὡς Ἡρωδιανός*, quo loco de altera scriptura *Πετεοῖο* disputatum esse ostendit coniunctio ratiocinativa. Quod Aristarchus *Πετεῴο* scripsit, a plerisque desertum esse puto ob eam rem, quod genitivi Thessalici diphthongum propriam in impropriam mutari non constet; quare Herodianus ad proschematismum, ut a Didymo vocatur Il. IV 327, se recepit, quo genitivum Atticum *Πετεώ* auctum diceret. Nominativus huius nominis ab Homero sexies in eodem casu positi apud hunc non legitur; ab aliis ille Menesthei pater nonnunquam *Πέτης* appellatur, v. Parall. 159, unde Ionice *τοῦ Πέτεω* fingi poterat ut *τοῦ Ἄρεω*, atque huiusmodi quoque genitivis epectasin affinxit Zenodotus *Αἰνείωο* scribens pro *Αἰνείαο*, sed refellitur: *οὐκ ἔστι δὲ Αἰνείως ὡς Πετεώς* schol. V 323, cf. Lehrs. ad Aristonicum Friedl.

p. 111. Iustius huc refertur proprii *Ταλαός* genitivus: *Ταλαῷο μετὰ τοῦ ῑ τινές· ἦν γάρ, φασὶ, Ταλαοῖο· Οὐ κατεπείγει δέ· ἀπὸ γὰρ τῶν εἰς ως εὐθειῶν ἀττικῶν κέκλιται καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο̄ ὡς Μίνωο, Ἀνδρογέωο* EM. 746. 10. *Ταλαοῖο* illud legitur in Apoll. Arg. II 111. Ignotus vero est genitivus *Μίνωο* ab Herodiano allatus, quem Eustathius 1830. 60 cum *Πετεῶο* et *Ἀνδρογέωο* consociat, additque ad extremum *ἦν δὲ ἂν, φασὶ, καὶ Ἄθως Ἀθῶο, εἰ μὴ ἐκώλυε τὸ μέτρον ἐν τῷ „ἐξ Ἀθόω ἐπὶ πόντον."* Hoc Herodianus sic ut *Κόως, φόως* amplificatum putavit genere illo diectasis inverso, quod in Rhematologiae dissertatione decima illustravi, v. Pathol. Elemm. I 471 sq. Minois filius Androgeus sat notus habetur, sed deest genitivi auctor quum illius, quem Herodianus affert, tum etiam dupliciter aucti, cuius mentio est EM. 102. 39 *Ἀνδρόγεως ἡ γενικὴ Ἀνδρόγεω καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο̄ καὶ σ̄ Ἀνδρογέωος.* Nullus grammaticorum novit *Πηνελέωο*, quod Il. XIV 489 ex Harlei. receptum est pro *Πηνελέοιο* consentaneum nominativo *Πηνέλεως*, quo Homerus utitur saepius, et accusativo *Πηνέλεων* in Peplo Aristotelis v. 2 (Anth. App. IX). Num Aristarchus haec omnia a genitivis in οιο exeuntibus conversa esse statuerit, scire non licet; nostri quidem docti, qui omnes declinationis secundae genitivos antiquitus in οο terminatos esse persuasum habent, non adeo longe aberit quin eos primum in οιο, tum in ῳο diductos putent. Sed haec ratio vacillat eo, quod nomina communia nunquam huc exeunt, sed propria tantum.

Quod in Epim. traditur, pro *ἐν* et *ἐξ*, si pro verbis ponantur, Dores *ἐνό* et *ἐξό* dicere, v. Ahrens. p. 360, a nostro proposito alienum est. — Ceterarum vocalium partes in hac causa nullae sunt. Nam quod Eustathius memoriae prodidit p. 51. 37 *οἱ παλαιοὶ τὸ ω̄ ἐν τῷ „Ἴλιον εἴσω" ἐπέκτασιν εἶναί φασι,* rectius diiudicat Nicanor ad Il. XXI 125, praepositionem idem valere adverbio.

CAP. II.

De epectasi nominum et particularum syllabica.

§ 1. A syllabis, quae non plus una littera continent, differunt eae quae proprie syllabae vocantur, hoc est duarum, ut minimum, literarum complexiones. Huius generis una species huc pertinet, quae a consona orditur, in vocalem exit. Literae aliter ordinatae in parogogis non reperiuntur. Nam quod Choeroboscus dicit Can. 375, EM. 74. 16 *ὁ κάλως τοῦ κάλω καὶ κατ' ἐπέκτασιν κάλωος ὥςπερ ἅλω ἅλωος*, imperitiam arguit inventoris. — Interiectiones *βαβαιάξ, παπαιάξ, ἰατταταιάξ* productae quidem sunt a brevioribus, sed non eundem animi affectum aut non eodem modo exprimunt. — Ad alteram speciem schol Eur. Phoenn. 1296 refert *φεῦδα — οἱ μὲν ὡς ἓν μέρος ἀνέγνωσαν ἐν παρολκῇ τοῦ δα ὡς ἐπὶ τοῦ ἦσθα καὶ φῆσθα,* sed haec alpha breve habent, *φεῦδα* longum, et, ut idem addidit, saepe divise scribitur, quo declinat pleonasmi speciem.

Certius exemplum suppeditat Priscianus XII 5. 25 p. 554 ubi de pronomine *meme, sese* loquitur: *hoc quoque ad Graecorum imitationem facimus ut inveniantur quidam casus adhibentes compositionem vel adiectionem, alii vero abnegent. Solent enim apud illos Attici ἔγωγε ἔμοιγε per duos casus id est nominativum et accusativum addere, quae paragoge per alios casus non invenitur.* Hic improvide commiscet duas affectiones, compositionem et adiectionem, quam Graeci grammatici tripliciter appellant, proschematismum, paragogen, epectasin. Illam amplectitur Etym. Gud. 418 *ὁ γέ σύνδεσμος ἐν συνθέσει ἐστίν: ἔγωγε, σύγε· ὁ δὲ δέ ἐν παραθέσει* et verbosius schol. Arist. Eqq. 33 *ἡ ἐγώ τὸν γέ σύνδεσμον προσλαβοῦσα ὑπερβιβασμῷ τοῦ τόνου προφέρεται καὶ οὐ μόνον μείωσίν τινα δηλοῖ διὰ τὸ τοῦ συνδέσμου μειωτικὸν, ἀλλὰ καὶ κατάφασιν οἷον τὸ ναί.* Alteram EM. 314. 54 *οἱ Ἀθηναῖοι τὸ ἐγώ ἔγωγε λέγουσιν· καὶ ἔστιν ἓν μέρος τῆς γε ἐπεκτάσεως οὔσης· εἰ γὰρ ἦσαν δύο μέρη, ἐγώ γε ἔμελλεν εἶναι ὡς καλός γε. Ἔστι δὲ προπαροξύτονον ὡς τὸ ἔμοιγε,* atque Apollonius ipse Pron. 62 *ἡ ἔγωγε παρῆκται διὰ τῆς*

γε͞, idemque Herodianus schol. Il. XIV 396 declarat epectasis nomine. Hi pergravem nacti sunt assensorem Lehrsium Quaest. 132, contrarium sequuntur Buttmannus § 72 adn. 4, Goettlingius Accent. 365, Klotzius ad Devar. 296 horum uterque eundem Apollonium testati quasi eadem dicentem. Et huc nostra quoque inclinat sententia, quia syllaba epectatica γε͞ alibi apparet nusquam. Ergo sic statuimus, ἔγωγε ex duabus constare partibus; sed quia particulae vis propria persaepe ita attenuatur, ut legentes facile praetereat, eam causam esse, cur cum pronomine tanquam appendicula in unam vocem coalescat, hoc autem facto accentum pronominis retroagi, ne accipiatur pro ἐγώ γε, qua ratione Apollonius quoque anabibasmum cum epectasi sibi complacita coniunctum explicat, ἵνα διὰ τοῦ τόνου διαφύγῃ τὸ ἀμφίβολον τοῦ γέ συνδέσμου Adv. 594. 11. Significationem eius propriam in synthetο non prorsus oblitescere indicium praebet locus, quem in ordine verborum obtinet: ἢ ἔγωγε οὐ συνήθης εἰς ἀρχὴν λόγου παραλαμβάνεσθαι Pron. p. 62 A, qua designatione a primordiis libri, orationis, epistolae excluditur*); sed frequentissime pro responsione affirmativa valet: ἔχοις ἂν εἰπεῖν; Ἔγωγε, ἔφη, quod circumscriptius quidem est quam simplex ἐγώ, sed tamen non ita definitum, ut disiuncta ἐγώ γε velut τοῦτον ἐγώ γε παῖδα ἡγοῦμαι Liban. Decl. T. I 48, ἀλλ' οὐκ ἐμοί γε, εἶπε Plutarch. v. Brut. c. XXIII, δύο ὄβολοι ἐμοί γε πλοῦτος Lucian. Gall. § 33, οὐκ ἐπ' ἐμοί γε τοῦτο Eunap. v. Jambl. p. 14 (26) ed. Boiss. Et ad hoc significandum Schaeferus ad Plut. v. Phoc. XVI ἐγώ γε, εἶπεν praefert vulgato ἔγωγε tanquam significantius, quod ad indicandum nonnunquam additur particula partitiva: σκέπτεο ἄλλον· ἐμοί γε μὲν οὔτις ἀνάγκη Theogn. 1095, κεῖνοι τεχνήεντες· ἐγώ γε μὲν — βίᾳ κρατέω Damaget. Anth. Plan. I 1, ἐμοί γε μὲν ἀστέρας εἰπεῖν — τεκμήρατε πᾶσαν ἀοιδήν Arat. 17. Sed hoc discrimen in antiquis quoque exemplaribus non ubique servatum est. Sic schol. A Il. XXIII 894 (quod Bekk. omisit) ἔγωγε — γράφεται ἐγώ γε, quod Herod. ad I 174 improbat, sed aliam ob causam: τὴν ἔμοιγε προπαροξυτονητέον· ἔστι γὰρ

---

*) „Ἔγωγε semper initio schol. [Arist.] Plut. 147" adn.

ἀττικὴ ὡς καὶ ἡ ἔγωγε. Sic utrumque nunc in Homeri carminibus constanter scribitur [ἐγώ γε, ἐμοί γε Bekk.] nec sine causa in Quint. XIV 219 κινήσω οἶδμα — εἰσόκ' ἐμοί γε λοιβὰς ἀμφιχέωνται mutatum est in ἔμοιγε, hic enim diastole nulla. Sed σμικρὰν παρ' ἐμοί γ' ἔχει χάριν Eur. El. 738 (741), ἐμοί γ' ἄλυπος ἂν ξυνείη Alc. 485 (474) vereor ut duo novissimi editores commode colligaverint, quod Hermannus quoque fecit Hel. 1631 (1649), ubi chori verba φρονεῖ γὰρ εὖ circumscribit Theoclymenus: οὐκ ἐμοί γε, nam hic particula non minus significabilis est quam in Heliod. VI 9. 240 ἀπειράτου μὲν, ἀλλ' ἐμοί γε ἀνδρός *inexperti quidem* (concubitu), *sed certe mariti mei.* Abundat vero in Homerico Οὖτις ἔμοιγ' ὄνομα, quare rectius sic scribi videtur quam in H. H. in Cer. 122 Δηὼ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστί· nam hic quoque ἐμοί ad sensum sufficit. Herodianus quidem ad Il. XIV 396 hyphen scripta accentu distingui dicit a separatis: ὁ γέ οὐκ ἀλλάσσει τὸν τόνον τῶν πρὸ ἑαυτοῦ λέξεων — ἡ δὲ διὰ τοῦ γε ἐπέκτασις τρίτην ἀπὸ τέλους ποιεῖ τὴν ὀξεῖαν: ἔγωγε, ἔμοιγε. Verum enim hanc epectasin omnino non concedimus potiusque coniunctionem, quae in disparato ἐγώ γε clare apparet, eandem etiam in connexo ἔγωγε inesse arbitramur sed quodammodo obscuratam, et ob id accentus pronominis ἐγώ retro actus videtur, utique non propter enclisin particulae, sed duntaxat vitandae ambiguitatis causa, quae in hac sola syntaxi existit; namque aliis apposita vocabulis velut καλός γε, κεῖνός γε vim suam ita exserit, ut pro epectasi haberi nequeat, ἔγωγε autem ad significationem simplicis ἐγώ proxime accedit: πολλάκις γοῦν καὶ κατά τινας ἐρωτήσεις συγκατατιθέμενοί φαμεν ἔγωγε ἐν ἴσῳ τῷ ἐγώ Apollon. Pron. 62. Nec tamen prorsus idem est, sed aliquanto distinctius et quasi medium inter illud et ἐγώ γε locum occupat. Nec contra valet, quod idem dicit: οὐ κεῖται ὁ γε παραπληρωματικὸς ἐν συνθέσει, ἐπεὶ ἀδύνατον ἐγκλιτικὸν συντίθεσθαι p. 63 [1]), nam illius synthesis causa, ut modo docebam, prorsus singularis est.

---

1) Frequentissime εὖ γε reperitur et εὖγε sine cura discriminis, illud rectissime tum quum in syntaxi positum est: εὖ γε ἐποίησας ut καλῶς γε

Dorica ἰώνγα, ἐγώνγα uno ductu ille scribit, sed ex paucis quae affert exemplis vix cognoscitur, num ista pro ἐγών γα, ἰών γα valeant, an leviculum illud discrimen intercedat, quo ἐγώ et ἔγωγε distinentur. Prius veri similius dixerim propterea, quod neque consona pronominis proxime sequenti assimilata neque accentus eius ad primam syllabam regressus est, quare etiam Sylburgius ad EM. 315. 11 appositionem magis quam compositionem dicere maluit.

Secundo et quarto casui Apollonius hanc syllabam accedere negat p. 63; et hoc auctore Ellendtius in Lex. Soph. T. I 482 ἐμοῦγε Philoct. 977 dirimi iubet, quod fecerunt Hermannus et Dindorfius; ἔμεγε vero non paucos invenit fautores praeeunte Wolfio, qui Il. IX 315 vitioso οὔτε μέ γ' Ἀτρείδην — πεισέμεν οἴω οὔτ' ἄλλους non ἐμέ γε substituit, sed ἔμεγε, idemque tribus aliis locis Il. XVI 30 μὴ ἔμεγ' οὖν οὗτός γε λάβοι χόλος, ubi particula omitti poterat, tum Od. V 99 et XI 406 [2]), et hoc exemplo alii in Arist. Plut. 1036, Eccl. 1056, Ach. 362, hac, puto, ratione ducti, quod his locis coniunctio pronomini addita ad distinctionem eius adeo nihil valet, ut plane omitti aut ad aliam enuntiati partem referri possit, cuius discriminis nescio an Schneiderus ad Plat. Civ. I 400 minus curiosus fuerit. Cur autem Attici ἔγωγε dixerint, non item ἔμεγε, Apollonius explicare nescit, sed culpat inaequalitatem dialectorum, praesertim Atticae Pron. 63, nam huic potissimum illam adiectionem syllabae γε attribuit. Equidem hoc eo evenisse arbitror, quod primi et tertii casus usus infinito frequentior est, frequentissima autem quaeque festinata pronuntiatione facillime corrumpuntur *).

ἐποίησας, πάνυ γε πείθομαι. Alterum ferri potest, si absolute interiectionis modo dicitur εὖγε, ὦ Σώκρατες, ut comici Latini solent *euge*, *eugepae*, quo vis coniunctionis quodammodo evanescit ut in pronomine ἔγωγε. Haec parathesis dici poterit, synthesis nullo modo.

Adn.: „κεῖνον γε Herod. I 11, ubi γέ ad totam sententiam pertinet, sed κεῖνόν γε οὐκ οἶδα distinct. ut ἐγώ γε. κεῖνός γε οὐ πάρεστι; respond. ἐγώ γε οὐκ ὄπωπα."

2) Vulgo scribebatur οὔτε μέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν οὔτε μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου. [*Bekk. omn. locc.* ἐμέ γε.]

*) *In schedula quadam adnotatum est:* „ἐμὲ γοῦν Plut. Symp. 358

§. 2. Hinc technographus noster descendit ad pronomen personae secundae, sed addit, nonnullos hanc prosthesin primae modo et tertiae concedentes *σύ γε* scribere tanquam duas orationis partes, pronomen et coniunctionem p. 68 *). Hos autem refellit argumento parum perspicuo, quod Doricum *τύ* in nominativo accentum erectum habeat, accusativus autem inclinabilem: *καὶ τυ φίλιππον ἔθηκε*, unde colligere videtur, convinctionem *γέ* pronomini enclitico addi non posse, quia hoc indefinitum sit, illa autem ad distinctionem personae pertineat, qua ratione Hermannus in Arist. Nubb. 84 et 433 *μὴ 'μοί γε* scripsisse videtur, etsi hic particula non ad pronomen, sed ad totam sententiam vel aliquam eius partem pertinere videtur, rectiusque nunc *μή μοί γε* retinetur et in illis locis et in Plat. Hipparch. 229 E, ubi Bekkerus *μή ἔμοιγε* intulit, multisque aliis, v. Fritzsch. Quaest. Lucian. p. 120 **), nec rarum est *μή μοι* particula omissa, v. adn. ad Ai. v. 191 et Klotz. ad Devar. 669. De accusativo illo Dorico vix diiudicari potest, utrum distincte positus sit, verbi causa *καὶ τύ γα μισῶ καὶ κῆνον*, an absolute *καὶ τύ γα*. Alia est de casu primo quaestio. In Theocr. V 69 et 71 *μήτ' ἐμὲ ἐν χάριτι κρίνῃς μήτ' ὦν τύ γα τοῦτον* Ahrensius divisa coniunxit *τύγα*, Bekkerus vero in Homeri carminibus pro vulgato *σύγε* ubique *σύ γε* substituit, quod Apollonius quoque Coni. 517 ex Il. XVI 89 pro exemplo coniunctionis expletivae affert; idem *οὐδέ τις — σέο γ' εὔχεται εἶναι ἀμείνων* Il. V 173 pro *σέογ'*, quod prius obtinuit, et hoc crebrius *σοί γε* Il. I 557, XVI 33, XXII 357, Od. II 126, XII 280, et *σέ γε* XI 399 sic ut pri-

---

et 321 VII Quaest. VII, *ἐμοὶ γοῦν* emend. pro *ἔμοιγ' οὖν* Lucian. T I 526, *ἐμὲ γοῦν* T. XIII 208, *ἐγὼ γοῦν* I 287, saepe *ἔμ' αὐτόν παραθ.*, nam Hom. non utitur *συνθέτῳ ἀντωνυμίᾳ* Herod. Il. I 271."

*) „*Τὸ σύγε ἐπέκτασιν ἔχει ὡς τὸ ἔγωγε* EM. 732. 38" *in alio loco adscript.*

**) *Diversis locis adnot.*: „*μή μοί γε μύθους* Vesp. 1179" *et*: „Brunck. Vesp. 1179 *μὴ "μοιγε*, sed Eqq. 19 *μή μοι γέ* uno accentu", *alibi*: „*γ' ἐμοὶ δοκεῖ* et *γέ μοι* Schneid. Plat. Civ. I p. 7 a, *ἐμαυτῷ γε* Plut. An seni resp. XV 811 C," *alibi loci Theocritei adscripti*: „II 101, VII 27, XX 5, XXI 65, I 5 *ἐς τὲ καταῤῥεῖ*, V 69 *τύγα* tu, 77 *τύ γε*, V 116, 122, 124 *καὶ τύ*, *τυ* enclit. V 5, XI 28."

ores praeter Spitznerum syllabas contrahentem, et Ahrensius Theocr. XXV 38 et sollertissimus Quinti editor per tres casus *σύγε, σοίγε, σέγε* I 648, III 470, X 396, XII 298. In fabulis scenicorum nunc plerumque seiuncta leguntur ut *μή μοί γε* Ar. Eqq. 19, sic etiam absolute posita *μὴ σύ γε* Eur. Phoenn. 542, *οἰ σύ γε* Iph. A. 1446, Ar. Vesp. 518. Certam iudicandi viam non habeo, sed accedo Ellendtio disiuncta probanti Lex. Soph. II 751.

De persona tertia quid antiqui censuerint parum liquet ex Apoll. l. c., ubi ait *σύ γε* nonnullos pro duabus partibus habere parathesi iunctis, *ἐπεὶ αἱ ἐπεκτεινόμεναι ἐν πρώτοις καὶ ἐν τρίτοις*, nam et *ὅδε* significari potest et *ὅγε*, quod nunquam aliter scriptum est usque ad Bekkerum; is vero in duas partes dissolvere coepit *ὅ γε, ἥ γε, τό γε*, quod semper factum est in derivatis *τότε γε, τόσος γε* etc. parique consensu *ὅσος τε*, sed e diverso *ὅστε* non *ὅς τε*, quomodo nunc scribi solet neglecta synemptosi particulae completivae et copulativae *τέ et*.

§ 3. Manifesta est epectasis nominum demonstrativorum *ὅδε, τοσόσδε, τοιόσδε**) et adverbiorum, quae Apollonius Adv. 590 adiungit, *τημόσδε, τηνικάδε, ἐνθάδε, ἐνθένδε*. Non aucta consuetudo deseruit, nisi aut numerale accedit: *δὶς τόσον* (ad Ai. 277), aut relativum: *ὅσῳ — τόσῳ* (Saupp. ad Xen. Vect. V 13), aut partitionis causa: *τοῖος ἢ τοῖός, ἔνθα μὲν — ἔνθα δέ,* hoc a ceteris differens, quod et ortum a praepositione et vocalem in principio habet [1]) et vulgo non *hic* signi-

1) *Ἡ τοιαύτη παραγωγὴ οὐχ οἱαισδήποτε λέξεσι πρόσεισι, ἀλλὰ μορίοις τοῖς ἀνταποδοτικοῖς τοῖς ἀπὸ τοῦ τ ἀρχομένοις — τὸ γὰρ ἦμος, ἡνίκα οὐ τυγχάνει τῆς παραγωγῆς* Apoll. Adv. 590. Is igitur ignoravit *ἠμόσδε*, quod Eustathius 1502. 17 Homero assignavit persuasitque Vossio ad Arat. 472.

*) *Inter alia adnot.:* „*Τόνδε ἐπέκτασις δε* Her. XIV 17. *Τοσσαίδε* si una vox esset, deber. *τοσσαῖδε*; nec *ἐγώγε* nec *ἐγῶγε*." *Herodiani locum dicit ad Il. XXIV* 17, *cf. ad XI* 409. *Τοσσαῖδε ego scripsi, Lob. in toto hoc appendicularum genere accentus fere nullos posuit. Τοσσῶνδε (et τοῦσδε, v. Herod. ad Il. II* 346 al., *Lehrs Quaest.* 133*) ὁ Ἀσκαλωνίτης περισπωμένως κατ᾽ ἐπέκτασιν schol. Od. IV* 665 *emendat. ab A. Lentzio in Philol. XVII p.* 491.

ficat, sed *ubi.* Praeter hoc adverbia aucta a non auctis differunt sono tantum, quo δεῖξις quodammodo intenditur, quod idem valet de τοσόσδε etc. Si vero haec syllaba accusativis nominum locum significantibus accedit, potestatem praepositionis εἰς acquirit servato accentu: οἶκον δέ ut αὔριον ἐς Od. VII 318, κακῶν ἔξ etc. Ita Etym. Gud. 568. 53 interpretatur χορόνδε quamvis diverse scriptum: τὸ δέ οὐκ ἔστι μέρος λόγου, ἀλλὰ μόριον· λαμβάνεται δὲ ἀντὶ τῆς προθέσεως. Ne vero haec, ut ita dicam, postpositio pro coniunctione adversativa accipiatur, nonnulli eam nomini propius admoverunt accentu simul reclinato: οἶκόνδε. Atque eadem causa videtur fuisse, cur ἄϊδόσδε scriberetur, etsi vocula motum in locum significans nullo modo cum genitivo cohaeret, sed cum accusativo nominis suppressi. Perdiu moris fuit substantivis huiusmodi hyperdisyllabis accentum inscribere vel in penultima: Ἀλιμουντάδε Ar. Avv. 496, Ἀραφηνάδε Steph., vel in antepenultima: Μεγάραδε Plat. Phaedr. 228 A, Ἀναγυρούνταδε Steph. etc. (Goettling. Acc. 357), nec desunt exempla scripturae veterum nonnullis placitae: Μαραθῶνα δέ in cod. Lucian. Bis accus. § 9 p. 72 T. III, Ἐλευσῖνα δέ Himer. Or. VII 2. 512 ut οἶκον δέ, Bekkerus vero Ἐλευσῖνάδε scripsit Lys. or. XXV 172. 9 et in aliis oratorum Atticorum locis, Meinekius Ἀραφῆνάδε atque alia apud Steph. Veteres, quos ordine recenset Lehrsius Quaest. 40, Homerica exempla non egrediuntur.

Hinc rerum series nos deducit ad tropen vocalis, quam Apollonius Synt. II 5. 105 parum apte cum paragoge commiscet: ὁδί, οὑτοσί, ἐκεινοσί, distinctius vero Epim. II 392. 24 διχῶς γίνεται ἡ ἐπέκτασις, κατὰ πλεονασμὸν ὡς οὑτοσί, καὶ κατὰ τροπὴν ὡς ὁδί, ὡδί. Hoc pronomen poesis sublimior repudiat, cf. Hermann. ad Orph. p. 769 *), comicis vero ita tritum est, ut omnium generum casuumque exempla undique exundent et exuberent; apud oratores haec potissimum reperimus: τουδί, τῳδί, τουσδί, τασδί et derivata: τοιῳδί καὶ τοσῳδί Arist. Phys. Ausc. II 185 b. 25, τοδὶ ἢ τοσονδὶ ἢ τοιονδί Rhetor. II 7. 1385 b. 7. Simplex in ordinem

*) V. p. 232.

recepit Suidas *Δί ἐπέκτασις·* sed separatum non magis cognovimus quam *δέ*, unde haud dubie conversum est epsilo in iota demonstrativum mutato. Haec nemo erit qui ex inusitatis *δΐ τοΐ* nata esse dicat; neque probari potest, quod quidam grammatici sumunt, *τουτοδί* ex *τουτοΐ* extitisse, mendosis illi exemplis ducti; nam pro utroque in Aristophanis locis nuper codicum auctoritate substitutum est *τουτογί* Pac. 330, Lys. 604, Eqq. 721, Thesm. 880, excepto uno Plut. 227 *τουτοδὶ τὸ κρεάδιον — εἰσενεγκάτω τις*, quod non ut illa, sed pro *τουτὶ δέ* positum est. — Tropen, de qua Epim. l. c. loquitur, confirmant adverbia, quae Eustathius 45. 8 cum *ὁδί* confert, *ν υ ν δ ί* et *ἐ ν θ α δ ί*. Illud critici in Eqq. 1357, Antiphan. Frgm. p. 104 v. 16 posuerunt pro *νῦν δέ, νῦν δή, νυνί*, correctione facili sed dubia; in libris neque hoc legitur neque *νῦνδε*, unde Eustathius illud repetit, sed saepius localia *ἐνθάδε ἐνθαδί*, *ἐνθένδε ἐνθενδί*, paululumque dissimile *ἐνταῦθα ἐνταυθί*. Metathesis autem, qua *τουτοδί* ex *τουτὶ δέ* natum esse dixi, certum exemplum praebent *τουτογί*, *ταυταγί* et similia, v. Klotz. ad Devar. II 302, quibus Buttmannus et Handius ad Tursell. II 8 gamma pleonasticum interiectum esse contendunt, sed ea potius metri causa pro *τουτί γε*, *ταυτί γε* substituta sunt, ut *τηνδεδί* Arist. Eccl. 1024 (989) all. (v. Dind. ad. Avv. 18) assumtum est pro *τήνδε δή* contractis syllabis, quas cod. Monac. disjunctas exhibet *τὴν δὲ δί*. Atque hoc successu invitatus Dindorfius Lys. 1274 *τασδεδί* intulit, Bergkius Avv. 644 *τῳδεδί*. Quod vero in aliquot codd. pro illo scriptum est *τασδεΐ*, non tantum valet, ut delta euphonici usum approbet; sed potius sic nobis persuademus, tropen epsili in iota sermonis comici licentia a particula inseparabili, qua *ὁδί* finitur, transiisse ad coniunctionem adversativam cum pronomine in unum quasi corpus coalescentem: *ἡδεδί* pro *ἡδὶ δέ* pariterque pro *τουτί γε* substitutum esse *τουτογί*. — Hoc impetrato cogitatio incidit Homericum *τοῖσδεσι* ex *τ ο ι σ ί δ ε* conversum esse, quo scriptores Jonici pro *τοῖσδε* *hisce* utuntur accentu fluxo: *τοισίδε κλύζε* Hippocr. de Intern. Affect. p. 504 T. II Lips. (II 252 Lind.), *τοισίδε τοισὶ σημείοισι* Prognost. c. LX p. 461, quod sic scriptum iterat Galenus in Comm. ad h. l. XVIII P. II 201.

Sed quo plures cuiusque scriptoris codices extant, hoc major est scripturae discrepantia: *τοῖσδε, τοῖσιδε* Herod. I 32. 10, II 104. 5, V 92, et non minus fluctuant libri tragicorum, qui his dativis crebro utuntur, sed ante vocales modo epsilo eliso; *τοῖσίδε* accentu duplici Barnesius non solum apud Homerum, sed etiam Orest. 1126 edidit et sic Matthiae quoque Alc. 200, sed uno *τοῖσιδε* Iph. A. 435 ut Monckius in Alc. l. c. et divisis vocibus, sed eodem sensu *τοῖσι δ'* Heracl. 145 et 966, quorum nullum consensu codicum defenditur; congruunt vero in aliis locis compluribus *τοισίδ'* exhibentes paroxytonon, et id nunc ubique receptum est auctore potissimum Elmsleio, v. Ellendt. Lex. Soph. T. II 251, sed ratione non certissima; nam *τόσοις* et *τοσοῖσδε* sono solum discrepant, *τοῖς* vero et *τοισίδε* significatu. Itaque res tota pendet ex fide codicum. Idem Apollonio Merkelius restituit II 1163 *ξὺν τοισίδ' ἑταίροις* pro *τοῖσίδ'* et *τοῖσι δ'*, et Homero ipsi Hermannus Orph. p. 821 reddi iubet e codice Vind. Od. XXI 93 *οὔ τις ἀνὴρ ἐν τοισίδε πᾶσι* pro vulgato *τοίσδεσι*, quod a consuetudine poetae alienum censet sigma geminare soliti: *τοίσδεσσι* Il. X 462 et aliis locis. — Hoc *τοίσδεσσι* maiore etiam quam *τοισίδε* difficultate premitur, quam Eustathius solvere aggressus est p. 818. 36 ratione duplici: *τὸ τοῖσδεσιν, εἰ μὲν ἀπὸ τοῦ τοῖσιν, καινῶς ἔχει τὴν μέσην λέξιν παρεμπεσοῦσαν· εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ τοῖσδε, καινοσχημάτιστόν ἐστιν οὐ μόνον τὸ ι, ἀλλὰ ὅλην τὴν σι συλλαβὴν ἐπεκτατικῶς τεθῆναι· αἴτιον δὲ ἡ δοτικὴ τῶν πληθυντικῶν πρὸ τοῦ τελικοῦ ι τὸ σ φιλοῦσα ἔχειν*, et alio loco 1433. 61 *τοῖσδεσσιν Ἰωνικόν ἐστι, τῇ μὲν προφορᾷ ἐοικὸς μεταπλασμῷ, τῷ δὲ κατ' ἀρχῆς τόνῳ πλεονασμὸν δηλοῦν τῆς τελευταίας συλλαβῆς.* Paremptosin syllabae *δε*, quam hic in priore loco nominat, Goettlingius ratam habet de Acc. 41, sed analogia destituitur. Pleonasmum vero syllabae ultimae Alcaei exemplo tuetur Epim. I 253. 19 *ζητοῦμεν οὖν τὸ τοῖσδεσσι πῶς εἴρηται· καὶ ἄμεινον λέγειν ἐπέκτασιν· τοῦτο μιμούμενος Ἀλκαῖός φησι τῶν δεῶν* (sic), *ὅπερ τινὲς ἀγνοίᾳ τἀκριβοῦς ἀνέγνωσαν τῶν δεῶν* (sic), *ἵν' ᾗ τῶν δεῖν· οὐκ εἰσὶν οὖν μέρη λόγου, ἀλλὰ λέξεως ὡς τὸ κάδδε.* Hic pro *τῶν δεῖν* Lud. Dindorfius in Thes. V 1729 A corrigit

τῶν δεινῶν (hoc accentu), Bergkius vero Poett. Lyr. Fr. 127 τῶν δεῖνα. Equidem grammatici sententiam ita interpretor, Homerum consueto dativorum exitu pellectum esse, ut dispari τοῖςδε extrinsecus adiiceret syllabam, quam illi a natura habent, diceretque τοῖσδεσι ut τείχεσι, et porro Alcaeum, quia dativi in σι exeuntes ante se habent genitivum in ων, suo periculo effinxisse devium illud et enorme τῶνδεων. Si cui epectasis illa displiceat, huc accedat oportet, τοῖσδεσι ex τοισίδε conversum esse per metathesin, retento, ne vox nimis obscuraretur, sigma primae syllabae ultimo. Audacior aliquis fortasse τοῖσδεσι a recto ὅδεις declinatum dicat, cuius casus καϑ' ὑπόστασιν fingi possunt τοῦδενος, οἵδενες, τῶνδενων, atque hoc illi, quos Epim. reprehendit, in Alcaei versu substituisse videntur pro τῶνδεων ad significandum τῶν δείνων a nominativo οἱ δεῖνες. De accentu dativi dissensio eadem. Schol. Harl. Od. XIII 258 προπαροξυτονητέον τὸ τοίσδεσσι, sed Eustathius 1902. 58 τὸ τοῖσδεσι οὐκ ἂν προπαροξυνθείη εὐλόγως διὰ τὸ πρὸ δύο συλλαβῶν ἔχειν τὸν τόνον· οὐ γὰρ ἂν ἐπέκτασις ἀλλοιώσῃ τὴν τόνωσιν τοῦ ἄρθρου τῆς δοτικῆς. Apud Homerum tribus locis Bekkerus [in ed. priore, nunc omnibus] scripsit τοίσδεσσι Od. II 47, 165, XIII 258, tribus aliis reliquit tralaticium τοῖσδεσσι (ut ὧντινων), quod in Pythagorae sermone legitur a Luciano ficto Vitt. Auct. § 3 p. 381.

Nunc ad alias huius generis syllabas transeo.

§ 4. Ad Il. I 244 ἄριστον οὐδὲν ἔτισας adnotatum est Ἀρίσταρχος παρέλκειν λέγει τὸ δεν, quare diple apposita est XVI 274, XXIV 370. Cum Homerico illo schol. Arist. Vesp. 1478 confert οὐδὲν παύσεται ἀντὶ τοῦ οὐ παύσεται, idque Atticum dicit schol. Plat. Euthyphr. 328 ἀττικὸς ὁ τοῦ δεν πλεονασμός. Diple Aristarchea nihil amplius significare videtur quam pro οὐ nonnunquam poni ornatius οὐδέν, et id quoque ille fortasse inter Atticismos Homeri retulit. — Maior est celebritas syllabarum, quae dentalium alteram in principio habent: τὸ ὕπαί λέγεται καὶ ὕπαιθα κατ' ἐπέκτασιν τῆς θα συλλαβῆς Theogn. Can. 158. 33. Hoc alii apocopae assignant, de qua suo loco dicetur [Diss. VIII cap. IV.] — Δηθά

sine dubio cum δήν cognatum est, sed δηνθά, unde EM. 263. 27 hoc natum dicit ἀποβολῇ τοῦ ν, commenti simile. — De epectasi coniunctionis εἴθε sive αἴθε cum Apollonio Pron. 118 consentit Herodianus Mon. 27. 12 et Choeroboscus de Acc. 427. 22, idque Homeri et Sophronis exemplis confirmat Plutarchus de Εἶ Delph. c. V 386 D, neque alio fert Buttmanni sententia § 11. adn. 3 not. Klotzius vero ad Devar. 515 sq. non simplex esse statuit, sed coniunctum cum enclitico θήν ad significandam optantis fiduciam; cui obstat illud Apollonii praeceptum ἀδύνατον ἐγκλιτικὰ συντίθεσθαι, ex quo potius εἴ θε scribendum esset ut οὔ θην, ἦ θην, nisi forte putamus particulam θήν amissa propria vi specieque cum altera arctius coaluisse fere ut ἔγωγε. Sed δῆθεν quoque Klotzius 434 cum Hartungio ex duabus coniunctionibus δή et θε id est θήν compositum putat. — Inter δήπου et δήπουθεν vix sentiri potest quid intersit; sed glossographi, qui hoc ἔκ τινος τόπου interpretantur, non dubitasse videntur, quin syllaba θεν idem significet ac praepositio ἐξ, quam sermo incultior cum adverbio locali copulavit ἐκ ποῦ etc., v. Pathol. I 610. — Proschematistis Apollonius Adv. 597, Pron. 84 adiicit pronomina ἐμέθεν, σέθεν, ἕθεν, quae ex genitivis Jonicis prolata putat, Herodianus vero ἐκ τοῦ ἐμέ, σέ, ἕ Epim. I 142, EM. 124. 18. Atque hoc Priscianus amplectitur XIII 2. 561 T. II (1006 P.) *Graeci ἐμέθεν, σέθεν, ἕθεν accusativos cum adiectione proferentes loco genitivi accipiunt eumque quidam ex ipsis sextum casum existimarunt*, similisque anadrome cernitur in reflexivis σεαυτοῖ, ἑαυτῷ, ἑαυτῶν. — In hoc utriusque certamen non me demitto; sed de adverbiis dicendum est, quae illorum alter pariter ac pronomina a genitivis producta esse vult manente significatione; quare confert cum ἐγγύθεν, σχεδόθεν aliisque primitivorum loco poni solitis. Illius tamen generis unum tantum exemplum profert, Homericum illud Ἴδηθεν μεδέων — οὐ γάρ ἄλλο ἐστὶν ἢ Ἴδης μεδέων, quo ipso Quintus utitur IX 9 et simili Δωδώνης μεδέων Homerus ipse. Huic Hermannus suffragatur praef. Antig. XVII; simplicius vero alii veterum interpretantur ἐξ Ἴδης ἀποπτεύων, idque confirmant alio loco Il. XXIV 290 εὔχεν Κρονίωνι, ὅς τε Τροίην κατὰ πᾶσαν ὁρᾶται. Thier-

schius § 204 adn. 3 cum illo componit *Αἰσύμνηθεν*[1]). At vero huic proxime praecedit praepositio ἐξ *Αἴσ.* ut ἐξ *οὐρανόθεν*, quod Priscianus parum apte huc confert quasi pro ἐξ *οὐρανοῦ* positum. Si δι' *οὐρανόθεν* alicubi legeremus pro δι' *οὐρανοῦ* vel ὑπ' *οὐρανόθεν*, ea demum firma esset probatio; sed praepositiones motum e loco designantes ἀπό, ἐξ, κατά naturali quadam affinitate applicantur adverbiis eiusdem relationis et rursus a poetis detrahuntur verbis discedendi: ἔφευγεν Ἄργεος Hesiod. Fragm. XX, πέσεν ἅρματος Apollon. IV 598 etc., aliis vero adiunctus genitivus locum *in quo* indicat: Ἄργεος ἦεν pro ἐν Ἄργει, v. Bernhard. Synt. 137. Quintus quidem VII 187 utramque partem orationis copulavit intellectu eodem: εἰμὶ δ' ἐγὼν Ἰθάκηθεν, ὁ δ' Ἄργεος ἱπποβότοιο pro adverbio Ἀργόθεν, sed hoc uti non poterat propter epitheton, neque opus erat praemisso eiusmodi adverbio, quod proprie motum e loco indicat. Apud alios scriptores nihil indagavimus, quod Apollonio subveniat. Sophoclis verba Oed. C. 527 ἦ μητρόθεν δυσώνυμα λέκτρ' ἐπλήσω; primum lecta hoc significare videntur: *matris lectum infandum implesti* hoc est *ingressus es*; nam ut κενοῦν pro *deserere locum*, sic πιμπλάναι pro *ingredi* dicitur, v. ad Ai. 987; vel etiam *polluisti*, quo intellectu interdum ἀναπλῆσαι ponitur, similiterque Germanicum *voll machen*. Sed Hermannus verba subtilius disponit: δυσώνυμα μητρόθεν *per matrem infandum*, ut Ellendtius quoque vertit *a parte matris*, quo illa insolentiae species tollitur. In Aesch. Coeph. 929 θεόθεν φραδαῖσιν ὡρμημένος et Sept. 820 οὐκ ἀπεῖπε πατρόθεν φάτις, quod schol. interpretatur πατρῴα φάτις, adverbiis commode quidem substitui possunt genitivi, sed nulla causa est, cur pro his accipiantur[2]). Quantum inter utrumque genus intersit, apparet ex eo, quod Jovis pater nunquam Διόθεν πατήρ vocatur nec Troia Ἰλιόθεν πόλις nec simile quidquam, ac

---

1) Idem alio loco § 198 p. 313 Ἴδηθεν illud pro Ἰδόθι positum esse statuit ut ἐγγύθεν pro ἐγγύθι, sed terminatio οθι nominibus primae declinationis non affingitur.

2) Quod Homerus dixit Il. II 198 ὃν δ' αὖ δήμου ἄνδρα ἴδοι et quod Apollonius I 6 τοῖόδ' ἀνέρος, ὅντιν' ἴδοιτο δημόθεν οἰοπέδιλον, idem significant ἄνδρα δημότην, sed diversa ratione.

vicissim nemo dixit *ἀρχῆς ἐμισήθη* pro *ἀρχῆθεν* vel *παιδόθεν συνηθίσθη αὐτῷ* pro *ἐκ παίδων*. Denique inter pronomina, unde haec disputatio profecta est, et adverbia etiam hoc discriminis intercedit, quod illis consona finalis nunquam decedit, his saepissime. Illi veri genitivi sunt eadem qua primitiva significatione, quare proschematistis adnumerantur. Adverbiorum duo tantum hoc nomine dignamur, *ἄνευθε* et *ἄτερθε*, quae a bisyllabis nihil differunt, nisi quod haec nunquam non casum in comitatu habent, praepositionem autem, quam *ἀπάνευθε* et *ἀπάτερθε* attraxerunt, a se reiiciunt. Si vero *ἐγγύθεν*, *κάτωθεν* et alia pro prototypis ponuntur, id minime perpetuum est, sed proficiscitur vel a prolepsi vel ab enallage relationum localium; natura autem syllabam, quae pro additiva habetur, significabilem habent.

Ab omnibus, quae hactenus disputata sunt, discedit Homerica dictio Il. VII 97 *λώβη τάδε γ' ἔσσεται αἰνόθεν αἰνῶς*, namque adverbium illud alibi non legitur, quumque permulta sint adiectiva qualitatem significantia, *αἰσχρός, ἄθλιος, ἄγριος, δειλός, δῆλος, φαῦλος* etc., tamen nulli eorum affictum est adverbium illi simile. Nec minus insolentiae habet duorum eiusdem stirpis adverbiorum coniunctio. Scholiastae priori significationem tribuunt huic generi propriam: *ἀπὸ τοῦ δεινοῦ δεινῶς, ὅ ἐστι δεινῶν δεινοτέρως* sive *ἐκ τῶν (ὑπαρχόντων) δεινῶν δεινὴ ἔσται ἡ λώβη ἤγουν δεινοτάτη*. Hic igitur periphrasin superlativi accipit, qua ratione terminationis topicae servatur potestas propria. Veri similius videtur *αἰνόθεν* eodem intellectu quo *αἰνῶς* positum atque duo adverbia qualitatis iuxta posita esse per dissologiam, quam clarius expressit Aeschylus Pers. 909 (925) *Ἀσία χθὼν αἰνῶς αἰνῶς ἐπὶ γόνυ κέκλιται*. Et alibi adiectivis in accusativo collocatis continuo subduntur adverbia eiusdem stirpis ut Soph. El. 198 *δόλος καὶ ἔρως δεινὰν δεινῶς ἐφύτευσαν μορφάν*, et frequentius epitheto, quod ad subiectum enuntiati pertinet, Philoct. 165 *θηροβολεῖ σμυγερὸς σμυγερῶς*, Arist. Ach. 253 *ἡ θυγάτηρ τὸ κανοῦν καλὴ καλῶς οἴσει*, quo de genere paronomasiae plurima collegi in Parall. 58 sq. Quod vero Homerico illi aequiparari solet VII 226 *σὺ δ' εἴσεαι οἰόθεν οἶος* simile dici posset, si *οἴως* legeretur; sed

hoc ab usu repulsum nec minus insolitum est quam Latinum *sole*, in vices subeunte adiectivo *οἶος*, *tu per te ipsum cognosces sine ullo cuiusquam indicio*, uno verbo *ἐκ σαυτοῦ*. Sic autem adverbii *οἰόθεν* vis localis non prorsus oblitescit eademque adumbratur alio eiusdem libri loco v. 39 *Ἕκτωρ τινὰ Δαναῶν προκαλέσσεται οἰόθεν οἶος ἀντιβίην μαχέσασθαι* hoc est *ante aciem progressus sociisque post se relictis*, sive ut brevius reddam: *solus ex solo loco*. Hic libri nostri consensu exhibent nominativum, sed fuisse, qui quartum casum praeferrent, ostendit glossographorum interpretatio *μόνος πρὸς μόνον provocabit Achaeorum aliquem, ut secum pugnet solus*; *οἰόθεν* ambiguum est, utrum ad *μαχέσασθαι* referi oporteat, an, quod probabilius videtur, ad *προκαλέσσεται*, sed certe significatur *ἐξ οἴου*, pro quo Aratus illud dixit v. 55 *οὐκ οἰόθεν οὐδ᾽ οἶος ἐπιλάμπεται ἀστήρ* hoc est *e regione caeli, ubi nullae aliae stellae apparent*, vel ut schol. *οὐκ ἐξ ἑνὸς μέρους*. Nominativum tuetur Homeri imitator Apollonius II 28, ubi de leone loquitur, qui multorum telis petitus unum prospectat eum, a quo vulnus accepit: *τῶν μὲν οὐκ ἀλέγει, ἐπὶ δ᾽ ὄσσεται οἰόθεν οἶος ἄνδρα τόν, ὅς μιν ἔτυψε*. Sed hoc quoque loco nonnullos accusativum praetulisse cognoscitur e scholio *μόνος ὑπάρχων μόνον προσβλέπει τὸν τρώσαντα*, cui similis est Herodoti dictio, si sequimur Bekkeri scripturam, I 116 *ἐπεὶ ὑπελέλειπτο ὁ βουκόλος, μοῦνος μουνόθεν αὐτὸν εἴρετο ὁ Ἀστυάγης* *).

Terminationum syllabicarum, quae adverbiis assignatae sunt, altera est *θι*, et huius quoque generis ortus duplex, partim a vocabulis eiusdem merismi ut *ἀγχόθι*, *τηλόθι*, partim a declinabilibus: *ἄλλοθι*, *οἴκοθι*. Illa de significatione primitivi sui plerumque nihil mutant; de paronymorum nonnullis eadem quae supra existit dubitatio, utrum syllaba, qua finiuntur, paragogica sit, an significativa. Duo horum affert schol. Vict. Il. X 12 *Ἰλιόθι πρό — κατὰ παρολκὴν ἡ παραγωγή· δηλοῖ γὰρ τὸ Ἰλίου ὡς τὸ οὐρανόθι πρό*. Pro hoc Apollonius Adv. 608. 20 refert, nonnullos *οὐρανόθεν πρό* scribere, quod quodammodo excusari posse

---

*) *Dimid. pag. vac. rel.*

dicit, sed magis tamen placere οὐρανόφι[3]). Et ad hoc exemplum etiam Ἰλιόφι fingi licuit, quo admisso tollitur epectasis genitivi. — Tertium est ἠῶθι πρό, quo si tempus ante ortum aurorae, τὸ πρὸ ἠοῦς, ut veteres dicunt, significatur, praepositio vim suam clare ostendit et exserit; et sic illud in Homeri Aratique carminibus positum est. Sed ambigitur de uno loco Od. VI 36, ubi Minerva Nausicaae dormienti suadet, ut a patre vehiculum poscat ἠῶθι πρό. Sequitur enim αὐτίκα δ' ἠὼς ἦλθε, et hac demum exorta Nausicaa mandatum deae exsequitur. Hic igitur Hermannus ad Vig. p. 886 particulam abundare statuit. Sic autem ἠῶθι exuta specie genitivi revertitur ad ordinem adverbiorum, cui natura adscriptum est, ac ne pleonasmus quidem relinquitur, si praepositio πρό in hac formula adverbialiter posita est pro πρωΐ, aut Homerus ipse usurpavit Attice contractum πρῴ, quod iis certe plausibile videri potuit, qui ut Aristarchus poetam natu Atheniensem et Attice loquutum esse crediderunt[4]). In ceteris locis nihil obstat, quominus praeverbium cum adverbio iunctum putemus, non per pleonasmum ut ἀποτηλόθι, sed intellectu proprio: πρὸ ἠῶθι ut προπέρυσι et alia pridem allata [Phryn. 45 sqq.] — Quartum locum Il. IX 300 Ἀτρείδης τοι ἀπήχθετο κηρόθι μᾶλλον schol. A duplici modo interpretatur: θανάτου πλέον, παρὰ τὴν κῆρα· μᾶλλον δὲ παρὰ τὸ κῆρ, ὅ ἐστι ψυχή. Illud cum Il. III 454 ἶσόν σφιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ ad sententiam congruit; sed alterum postulant vel potius flagitant verba contrarii affectus: ἐφίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον, ἔτιον δ' ἄρα

3) Cur illud minus approbet, statim subiicit: ἐπεὶ τὸ οὐρανόθεν τὸ ἐξ οὐρανοῦ σημαίνει, οἱ συνίσταται δὲ πρὸ ἐξ οὐρανοῦ, παραμεμπτέον ταύτην τὴν γραφήν. Ἀπό et ἐξ huiusmodi paronymis praeposita expletiva appellem, quia notionem syllabae θεν quodammodo explent et consummant.

4) Si Buttmannus ad schol. Od. XXIV 28 recte suspicatur mendosum πρωιτι, quod in lemmate scholii legitur, pro πρῴ τι scriptum esse, credendum est, nonnullos contractionem Atticam ab Homero non alienam iudicasse. Hoc πρωΐ vulgo cum genitivis construitur; sed ut Plato dicit νύκτωρ περιιόντες ὀψέ, sic etiam coniunctio duorum adverbiorum πρωῒ ἠῶθι nihil offensionis habet.

κηρόθι μᾶλλον. Id dupliciter accipi potest, vel sic ut Xenophon dixit *τὸν ἄνδρα μεῖζον τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς ἐτίμησαν*, quo sumto *κηρόθι* nihil aliud est quam genitivus paragogicus ut *οὐρανόθι*, vel idem valet adverbiis Latinis *cordicitus*, *medullitus* et Graeco *ψυχόθεν* sive elegantius *ἐκ ψυχῆς*, *ἐκ θυμοῦ*, *ἐκ φρενός*. Hoc vero si adoptamus, *μᾶλλον* aut abundat, ut Hermannus statuit hunc locum attingens ad H. H. in Cer. 362, aut ad significationem positivi *μάλα* recidit, ut saepe *θᾶττον*, *λῷον* *).

Eandem cum his significationem loci *in quo*, sed diversam originem habet terminationum localium tertia *σι* nominibus primae adhaerens: *Ὀλυμπία Ὀλυμπίασι.* De hoc quoque genere aliquando dubitatum est, cuinam orationis parti adscribendum et quo modo scribendum sit. Utrique quaestioni respondet grammaticus in EM. 25. 13 *ἐπειδὴ τὰ εἰς θεν ἐπιῤῥήματα καὶ τὰ εἰς θι τὴν αὐτὴν παραλήγουσαν φυλάττει καὶ τὸν αὐτὸν τόνον οἷον οἴκοθεν οἴκοθι, Λεσβόθεν Λεσβόθι, Ὀλυμπίαθεν Ὀλυμπίαθι, ἔδει καὶ Ἀθήνηθεν Ἀθήνησι, Θήβησι* etc., sed addit his quoque iota adiectum esse *διὰ τὸ συμπεσεῖν ταῖς ἰωνικαῖς δοτικαῖς.* Hic igitur syllabam *σι* eodem loco habet quo *θι* et *θεν.* De merismo consentit Schaeferus ad Greg. 168, iota autem necessarium ducit non solum his, sed etiam illis in *ηθεν* exeuntibus, qua in re deceptus est scholio Villoisoniano. Elmsleius vero nihil aliud quam dativos esse putat ex Ionica dialecto in communem transfusos omnesque eodem modo scribendos ad Med. 466 adn.: *rectius fortasse ζείγλῃσι sine ι subscripto ut Ἀθήνησι. Quo exemplo scribendum etiam Ἀλωπεκῆσι, Κεφαλῆσι, Περγασῆσι et similia omnia.* Dativos Jonicos sic scribendos esse, mirum est quomodo illi in mentem venire potuerit. Sed eorum, quae proxime subiicit, ratio non aeque explorata. Si nihil aliud quam schematismi dativorum sunt, iota deesse non potest. Et hac persuasione ducti nonnulli non solum hanc supposuerunt vocalem ut *Ἁλῇσι* Plutarch. v. Anton. LXX,

---

*) *Adn.:* „Quemadmodum autem in omni genere sermonis intercursant quaedam refractaria, ita *οἰόθι* Apollonii figmentum non locum signif."

quod Sintenis retinuit cum multis similiter corruptis, v. Keil. Onomat. § 20 p. 33, sed etiam praepositionem addiderunt: *ἐν Ἀθήνῃσι* Olympiod. in Alcib. I 65, *ἡ ἐν Ἀθήνῃσι*[5]) *νομοθεσία* Harpocr. s. *Ἑρκεῖος*, cui Bekkerus praepositionem detraxit, *τὸ ἐν Ὀλυμπιάσι* (sic) *στάδιον* Artemid. IV 82. 395, quo de genere si quid apud politiores scriptores obvenit, iure corrigitur, cf. Path. Elemm. I 627. Dativos primae declinationis nonnunquam significationem loci *in quo* accipere constat poetarum testimoniis: *τὸν Ἀβαῖσι ναόν* Soph. Oed. T. 899, *τὴν Οἰχαλίᾳ πῶλον* Eur. Hipp. 545 etc., in vulgari adeo sermone: *τὰ πράγματα Ἀραφηνίσιν Ἁλαῖς διέκειτο* Steph. s. h. v., sed interdum praepositio additur aut decurritur ad adverbium, quod Atticistae praeferunt: *Ἀθήνηθεν οὐκ ἐξ Ἀθηνῶν, Ἀθήνησιν οὐκ ἐν Ἀθήναις* Thom. Nam haec adverbia esse, non casus nominales, illis pro certo stetit: *τὰ εἰς σι ἐπιῤῥήματα Ἐρχιᾶσι, Πλαταιᾶσι, Ἀθήνῃσι, Ὀλυμπίασι* Theogn. Can. 157. 24, *Ἀθήνη Ἀθήνηθεν Ἀθήνῃσι, Θήβη Θήβηθεν Θήβῃσι* Apollon. Adv. 620. 29, cf. 606. 14[6]), et hanc originationem anteponimus Elmsleii sententiae *Περγασῆσι* et quidquid hoc modo excurrit pro dativis Jonicis habentis, quo posito syllaba σι ex numero terminationum localium funditus tollitur. Sed repugnat, quod primitiva ipsa pleraque sunt singularia tantum, non solum *Κεφαλή*, *Περγασή*, sed etiam alia pagorum vicorumque nomina, unde *Πεντέλησι, Ἐρχιᾶσι, Μουνιχίασι, Νεμέασι, Ὀλυμπίασι* originem habent, quae ex dativis in ησι Jonicis nata esse nemo concesserit; nec magis Goettlingius ad Aristot. Polit. II 342 persuadet, *Ὀλυμπιάσι* dativum esse adiectivi *ὁ καὶ ἡ Ὀλυμπιάς*, proprieque dici *Ὀλυμπιάσιν ἀγῶσι*, alpha correpto [ad Buttm. 352]. Sic autem efficitur, hoc universum genus pro adverbiis haberi et sine iota scribi oportere.

---

5) *Ἀθήνησιν* cod. A Lucian. Tox. § 21 p. 379 T. II Jac. iota omisso; *Ἀθήνῃσι* adscripto Phot. s. *Περιθοῖδαι*.

6) A nominibus numeri singularis *Θήβη, Ἀθήνη*, quae poetis cesserunt, differunt communia *Θέσπεια, Πλάταια*, quorum nominativus pluralis acuitur: *Θεσπειαί, Πλαταιαί*. A singulari nascitur *Πλαταίασι*, ab altero *Πλαταιᾶσι*, cf. Poppo ad Thuc. I 130. Pure exeuntibus: *Θρίασι, Μουνιχίασι, Ὀλυμπίασι* nusquam iota intrusum videmus.

Homericorum nominum, quae ad hunc ordinem pertinent, numerus maximus, sed adverbii hinc propagati exemplum nullum praeter controversum illud Il. XIV 114 *Τυδέα, ὃν Θήβῃσι χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτει,* de quo ambigit schol. Vict. *τὸ Θήβῃσι δύναται καὶ ἐπίῤῥημα εἶναι καὶ ὄνομα,* cuius sententiae auctorem adverbiis quoque iota vindicasse patet; sed versus ille a criticis antiquis reiectus. In altero loco XXII 479 *Θήβῃσιν* (*ἐγεινόμεθα*) haud dubie substantivum est, cui alibi praepositio accedit: *ἐν Θήβῃσιν ἀπώλετο* VI 223, Od. XV 247, sicut idem *ἐν Ἀθήνῃς* dixit Il. II 549, et singulariter *ἐν Κρανάῃ, ἐν Μεσσήνῃ, ἐν Φυλάκῃ* XIII 696, sed illa omissa *ἄλοχος Φυλάκῃ ἐλέλειπτο* II 700. — In similitudinem horum incidunt duo ab appellativis ducta: *ὥρασι*, de quo antea diximus [p. 229], et *θύρασι,* quod adverbium esse omnes consentiunt, iota subinde intrusum omittentes. — Nominibus pagorum *Αἰγιλία, Κίκυννα, Παιανία* (hoc accentu) *Στειριά, Ἰκαρία* (sic) Stephanus, Joannes et Theognostus Can. 157 subiiciunt topica *Αἰγιλιοῖ, Κικυννοῖ, Παιανιοῖ, Στειριοῖ, Ἰκαριοῖ,* utique contra analogiam ficta, nisi forte ut *Ἰκάριος* et *Ἰκαρία*, sic etiam alii demi dupliciter appellati sunt, quod Stephanus sumit: *Ἄθμονον Ἀθμονοῖ· τὸ μέντοι Ἀθμονῆζε καὶ Ἀθμονῆσι δοκεῖ ἀπὸ τῆς Ἀθμονή εἶναι.* Diphthongus enim illa potius convenit nominibus secundae declinationis, *Φαληροῖ, Ἰσθμοῖ, Σφηττοῖ* etc., atque haec ipsa Schaeferus ad Greg. 369 pro dativis habet more prisco scriptis, sed Apollonius Adv. 588. 19 eodem loco censet quo *Μεγαροῖ*, hoc autem aperte a plurali *τὰ Μέγαρα* principium habet ut *Προσπαλτοῖ* a *Πρόσπαλτα,* mutato propter typum accentu. — Ad hunc numerum grammatici adiiciunt tria ab appellativis derivata: *οἴκοι, πέδοι, βυθοῖ* eodem quo substantiva ipsa accentu inscripta, et dispertitiva *ἑκασταχοῖ, πανταχοῖ, οὐδαμοῖ, μηδαμοῖ,* quorum nullum a dativo aliquo repeti potest, simileque his *ἐνταυθοῖ*, de quo Fritzschius ad Thesm. p. 79 idem censet quod Schaeferus de demoticis, sed jure minore; nam huius nominativus ne cogitatione quidem adumbrari poterit. Horum omnium unum *οἴκοι* certam habet loci *in quo* significationem; eandemque Ammonius tribuit adverbio *ἐνταυθοῖ.* Hermannus vero ad Nubb. 813 hoc ab ipso Homero pro *huc*

positum putat[7]), nec facilis est decisio; nam et Homericorum locorum interpretatio ambigitur et ceterorum scripturam incertam reddit perpetua librorum discrepantia et communis particulis localibus confusio relationum. Idem valet de *οὐδαμοῖ* et adiunctis; nam haec quoque discrimen, quod inter *ποῖ* et *ποῦ* natura constitutum est, plerumque non servant, sive librarii ordinem turbaverunt, sive scriptores ipsos turbavit illa *προσπάθεια τῶν ἐπιῤῥημάτων*, de qua Apollonius loquitur 615. 25. — Num paronymis illis praepositio concessa sit, non plane liquet; Simonidem quidem *ἐν Ἰσθμοῖ* scripsisse, quod Ahrensius defendit Dor. 227, mihi non minus quam Meinekio improbabile visum, v. Elemm. I 626, nec probat Bernhardy Synt. p. 81. *Ἐν Μεγαροῖ* codices haud pauci exhibent Plat. Cic. II 368 A, sed repudiatur, nec supplemento isto eget *Μεγαροῖ* Theat. 142 B, Theophr. H. Plant. II 7, qui alibi dativo utitur *Μεγάροις* V 2. 4. *Ἐν Ποταμοῖ* Hemsterhusii arbitratu receptum est Pausan. I 31. 2 pro *ἐν Ποταμοῖς*, in quo libri consentiunt. Maximas turbas conflat tribunalis Attici nomen a glossographis traditum *ἐν Φρεάτου*, *ἐς Φρεάτου*, quod Suidas ab heroe ficticio Phreato repetit, assumta ellipsi, qua *ἐς Τροφωνίου* dicitur et similia. Sed apud scriptores *) legimus *ἐν Φρεαττοῖ*, cuius si nominativum fingimus *Φρεαττώ*, ille dativus est ordinarius ut *Ἱεριχοῖ ἀπὸ τῆς Ἱεριχώ* Steph. Si vero ad *Φρεαττύς* repetimus, quod semel legitur apud Pausaniam, *Φρεαττοῖ* referri oportet ad adverbia *δοτικοφανῆ*, quae ab aliis tertiae declinationis vocabulis huc deflectuntur: *Πειραιοῖ*, *Τιθραντοῖ*, *Πυθοῖ*, quanquam hoc ambiguum est; nam idem videri potest dativus praepositione destitutus, quae nominibus huiusmodi saepe additur: *ἐν Ἐλευσῖνι*, v. Taylor. ad Lys. c. Andoc. p. 103

---

7) Cf. ad Iph. T. 984. In adn. ad Buttm. 365 vel meo vel typographi lapsu dictum est contrarium.

*) *In progr. XXIII. Jun.* 1855 *p.* 6: „*Ἐν* sive *ἐμ Φρεαττοῖ* et *Φρεατοῖ* non solum in EM., Anecd. Bekk., Hellad., sed apud ipsum Demosthenem bis sine dissensione codicum scriptum, idemque Polluci et Harpocrationi critici restituerunt pro vulgato *Φρεάτου* sive *Φρεάττου*· sed hunc genitivum defectivum, quicum *ἐν Ἐχελιδῶν*, *ἐν Βερενικιδῶν* congruit, tuentur etiam glossae Hesychii et Suidae *Ἐμφρεάτου* et *Ἐσφρεάτου*."

(206. 4 Bekk.), *ἐν Βραυρῶνι* Herod., *ἐν Καλυδῶνι* Paus., *ἐν Μυῤῥινοῦντι* Paus., *ἐν Σικυῶνι* etc. Non additam schol. Ar. Ach. 698 supplendam esse dicit, et Atticos ipsos huc inclinasse colligi potest ex Aristophanis versibus, qui eam, ubi metrum iubet, omittit, ut saepissime *Μαραθῶνι*, sed ubi patitur, resumit, ut in formula bis repetita *καὶ τοῦ 'ν Μαραθῶνι τροπαίου*. Bentleius tamen et Elmsleius ad Ach. 343 hinc eximendam putant *). In Lycurg. c. Leocr. p. 226. § 104 Bekk. (210 R.) *οἱ ἐν Μαραθῶνι παραταξάμενοι* nemo mutavit, sed Isocr. Paneg. 65. 91 (59) nunc scriptum est *ἡ Μαραθῶνι μάχη* pro vulgato *ἐν Μαραθῶνι*, et duplici modo *τῆς Μαραθῶνι μάχης καὶ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας* id. Phil. 125. 147 Bekk. (112) **). Quantopere in hoc genere libri varient, idemtidem adnotatum est ab Atticorum scriptorum explanatoribus, quos Matthiae nominat § 406. Num vero discrimen illud, quod Weberus ad Dem. c. Aristocr. 503 et alii inter utrumque intercedere statuunt, ab omnibus servatum sit, valde dubium habeo; qua de re alibi dicendum erit coniuncte cum dativis temporalibus, *πλακοῦντος τοῦ 'ν τετράδι πεπεμμένου* Ar. Plut. 1126, an ut nonnulli codices *τοῦ τετράδι*. Hic illud modo admonendum est, a nominibus tertiae declinationis localibus adverbia nulla proficisci praeter quae in diphthongum $\overline{οι}$ exeunt. Nam quae olim apud ethnicographum legebantur *Ἐλευσινίσι, Μυῤῥινουντίσι, Φηγουντίσι*, iam correcta sunt [8]).

§ 5. A tribus terminationibus, quas peragravimus, Apollonius 575. 24 discriminat syllabam $\overline{φι}$, cuius usum grammatici vocabulorum rariorum origines a certis dialectis repetere obstinati, modo universe Aeolibus attribuunt, modo seorsum Boeotis Thebanisve ut schol. Il. XXI 295 *Ἰλιόφι — συνήθης Θηβαίοις ὁ σχηματισμός* etc., v. Muetzell. ad Hes. Theog. 61,

---

8) Quod Goettlingius de Acc. 355 dicit, hos esse dativos plurales pleneque dici *Ἐλευσινίσι χώραις*, dubito an credere desierit.

*) *Exemerunt in Eqq.* 1334 *et Vespp.* 711 *Bergk. et Meinek., et hic iam etiam in Holcadd. frg. apud Athen. III* 111 *A Elmsleio obsecutus διὰ τοῦ Μαραθῶνι τροπαίου scripsit pro eo, quod et ipse Com. Frg. II p.* 1121 *et ceteri Athenaei editores e codicibus sumserant: διὰ τοὺν M. τρόπαιον.*

**) *Alio loco adscript.: „ἐν Σικυῶνι καὶ Ἀθήνησι* Theophr. H. Pl. VI 7. 2."

Ahrens. Aeol. 109 et 203. Nominativi et vocativi huc prolatati auctores nominat schol Il. XIII 588, sed Homero tres tantum casus concedit: *τῇ φι παραγωγῇ ὁ ποιητὴς ἐχρήσατο κατὰ τριῶν πτώσεων, ἐπὶ γενικῆς, δοτικῆς, αἰτιατικῆς*. Hesiodum vero addidisse nominativum *ἑτέρηφι·* sed hunc dativum esse iam olim Moschopolus et Eustathius 1251. 27 viderunt, idemque significatur ab Hesychio *Βίηφι βία δύναμις· Πολέμων*, neque opus est *βίᾳ δυνάμει* scribere. Nam glossographus non raro casibus modisque obliquis apponit rectos; Polemonis nomen Ruhnkenius ad alium locum pertinere statuit, v. Preller. Polem. Fragm. 94. Casus quarti exempla duo memorat schol. Vict. XIII 308 *τὸ ἐπὶ δεξιόφιν ἀντὶ τοῦ ἐπὶ δεξιόν (δεξιά) ὡς τὸ ἀγέληφιν ἐπέλθωμεν ἐπ' ἀγέλην ἔλθωμεν*[1]) significans XVI 487 *ταῦρον ἔπεφνε λέων ἀγέληφι μετελθών*. Hoc etiam schol. XIII 308 explicat casu quarto *ἐπ' ἀγέλην*, sed alius *ἐν ἀγέλῃ*, Suidas *ἐπ' ἀγέλῃ*. Neque dubitatione caruit XX 140 *αὐτίκ' ἔπειτα παρ' αὐτόφι νεῖκος ὀρεῖται·* hoc enim schol. br. et Eustathius sic exponunt: *παρ' αὐτὰ καὶ αὐθωρόν*, aliter vero schol. B *παρ' αὐτοῖς, οὐ παρ' αὐτά· προεῖπε γὰρ τὸ αὐτίκα* [*παραυτόθι* Bekk., v. § 6]. Duobus illis Theognostus 160. 14 adiungit *ναῦφι*; sed hoc nusquam accusativi locum obtinet neque in in hoc numero refertur a schol. Lips. II 233, Choerob. in EM. 800. 8, Epim. 293. 25, quare suspicor illum *ἔννηφι* scripsisse atque Hesiodium illud *εἰς ἔννηφι* interpretatum esse *εἰς ἔνην*, sed hic videtur genitivus esse, qui saepius legitur *εἰς ἕνης* sive *ἔννης* scil. *ἡμέραν in diem perendini.* *Ἷζεν ἐπ' ἐσχαρόφιν* Od. XIX 389 Thierschius § 182 pro accusativo nominis obsoleti *ἔσχαρος* habet; apud alios hoc verbum secundo quoque et tertio adiungitur casui, v. Poppo ad Thucyd. I 106 p. 659[2]). — Grammaticorum plerique paragogen,

---

1) Quae sequuntur *ἢ ἐπιδεξιόφιν ἑξῆς τοῖς βασιλεῦσιν ἀμείβειν τὰς λέξεις* resegmina sunt huc transformanda: *ἢ (ἀντὶ τοῦ) ἐπὶ δεξιά. Ἐξῆν τοῖς βασιλεῦσιν ἀμείβειν τὰς τάξεις*, nam de ordinatione copiarum hoc loco agitur.

2) *Πῦρ καίετ' ἐπ' ἐσχαρόφιν* Od. V 59, *ῥέζον ἐπ' ἐσχαρόφιν* Apoll. II 494 inter duos casus fluctuat, quorum uno Aeschylus in Agam. 1397 utitur *πῦρ ἐφ' ἑστίας αἴθειν*, altero idem Eum. 111 *δεῖπν' ἐπ' ἐσχάρᾳ ἔθυον* et Antipater Anth. IX 309 *ἐφ' ἑστίῃ ἄνθρακα καίειν*.

de qua loquimur, primum genitivo singulari adhibitam esse docent omisso sigma finali: *κλισίηφι*, omissaque, si vox in ου exit, vocali extrema: *μελαθρόφι*, dehinc autem ad alium atque alium casum proserpsisse et praecipue ad dativum eiusdem numeri, et horum exemplum nonnunquam sequi numeri pluralis casum secundum tertiumque: *κοτυληδονόφι*, *νηδυιόφι*, *θεόφι*. — De merismo lis est inter Tryphonem et Apollonium. Hic iure contendit *βίηφι*, *πασσαλόφι* non adverbia esse (*οὐκ ἔχεσθαι ἐπιῤῥηματικῆς παραγωγῆς*), sed casus nominales (*πτώσεις ὀνοματικάς*), cf. Epim. I 293. Etenim terminationum localium θε, θι, δε unaquaeque natura unius certi casus significationem habet, φι vero accommodatur obliquis omnibus, quare quo pertineat ex appositis demum cognoscitur: *ἐκ ποντόφι*, *ἀγλαΐηφι πεποιθώς*, *τιτυσκόμενος κεφαλῆφι* etc.[3]) Haec igitur nominum complementa dicimus poetica, illa vero adverbia paronyma[4]) ad distinguendas tres *σχέσεις* topicas introducta.

§ 6. His adhaeret quaestio de origine syllabae φι. Nuper Boppio auctore diffluxit sermo de casu quodam peregre invecto, quem locativum et instrumentalem nuncupant; huic autem omnia illa nomina subiiciunt et proinde *Ἰλιόφι τείχεα* *Die Mauern vor Ilion*, *θεόφιν ἀτάλαντος* *gleich vor den Göttern*, *πολὺς δ' ἀμφ' ὀστεόφιν θὶς ἀνδρῶν πυθομένων* *Haufen von Menschen, die an den Knochen faulten*[1]), atque alia fabulosa aut fabulosis proxima, v. Hartung. de Casib. 234 sq., Ahrens. Dial. Dor. 365, Kuehner gramm. I 298, Dronke in Mus. Rhen. Nov. T. IX 619. Heynius in Exc. II ad L. VIII σφι syllabam ex antiquiore usu pronominis *σφίσι* vel *σφί* natam suspicatur, et non excludit digamma. Thierschii sen-

---

3) Ad hunc modum Simonides Fragm. n. 50 p. 68 Schneidew. dixit: *τεκνόφι δίκην* pro *τέκνου χάριν*.

4) Porphyrius apud Simplicium in Comm. ad Categ. B. ε. b. ed. Ald., p. 43. b. ed. Brand. *τὸ πασσαλόφι καὶ τὸ ἦφι βίηφι, ἅπερ παράγωγά τινες ἐκάλεσαν, οὐκ ἂν εἴη παρώνυμα· δεῖ γὰρ μὴ τὸ αὐτὸ ἀπαραλλάκτως σημαίνειν τὰ παρώνυμα· ταῦτα δὲ οὐδὲν παρηλλαγμένον σημαίνει τοῦ βίη καὶ τοῦ πασσάλου*, quibuscum conferenda sunt Apollonii verba 577 et 599.

1) Nitzschius, ut par est, *ἀμφί* pro *ἀμφίς* accepit.

tentia est § 186, dativi terminationem primitivam fuisse -εσφι, hinc autem provenisse -εσσι. Hermannus de Ell. et Pleon. 203 (Opusc. T. I 221) statuit, illud -φι *nihil aliud esse nisi -θι alio modo pronunciatum, deinde vero pro genitivo usurpari coeptum ut ἀπὸ πτνόφι etc.* Hanc coniecturam quodammodo adiuvat Hesychii glossa *Κηρόφιν ἐκ ψυχῆς*, nam his verbis vulgo *κηρόθι* explicari solet, atque crebra inter *αὐτόφι* et *αὐτόθι* librorum fluctuatio interpretumque haesitatio. Sic Il. XIII 42 *ἔλποντο νῆας αἱρήσειν, κτενέειν δὲ παρ' αὐτόφι πάντας ἀρίστους* Harl. et alii *παρ' αὐτόθι* praebent, et XXIII 640 *τὰ μέγιστα παρ' αὐτόφι λεῖπετ' ἄεθλα* Lips. *αὐτόθι**), idemque invenisse inventumque damnasse videtur scholiastes haec scribens: *παρ' αὐτόφι διὰ τοῦ -φι ἀντὶ τοῦ παρ' αὐτοῖς τοῖς νενικηκόσι.* Interpretes discrepant XIX 255 *πάντες ἐπ' αὐτόφιν* (sive *ὑπ' αὐτόφιν*) *εἵατο σιγῇ,* unus explicat *ὑπ' αὐτοῖς* (Agamemnoni et Talthybio), alter *ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου***), isque fortasse diversam scripturam sequutus: *ἐπ' αὐτόθι,* vel hoc cogitavit, natura quidem utrumque differre, sed tamen nonnullis locis aequaliter aptum esse. Distincte vero apparet pronomen XII 302 *εὑρήσει παρ' αὐτόφι βώτορας ἄνδρας,* schol. br. *παρ' αὐτοῖς τοῖς μήλοις,* et Arat. 980 *εἴ κεν ἐπ' αὐτόφι μαρμαίρωσι,* schol. a Bekkero correctus *ἐπ' αὐτοῦ τοῦ λύχνου.* Diversitas vero hinc patescit, quod *αὐτόθι* in omni genere sermonis pertritum est, altero poetae utuntur soli et id addito persaepe *νῦ* paragogico, quod adverbia per -θι exeuntia in totum repudiant. Neque solum *αὐτόφι* ab usu communi exclusum est, sed hoc genus universum, nisi forte Sicyonios excipimus, quos quum Apollonius genitivos singularis numeri *ἀπειράκις* huc producere dicit: *χαλκοῦ χαλκόφι,* non solum poetas significare videtur, sed vulgum. — Nec solum cum -θι nonnunquam commutari potest -φι, sed etiam cum -θε. Ita Oppianus Cyn. II 6 *ἰξυόφι* dixit, Aratus vero 144 *ἰξυόθεν·* ab *ἐκ θεόφιν* Il. XVII 101 ad sensum nihil differt *ἐκ θεό-*

*) *Bekkerus et hoc utroque loco et XX* 140 *(de quo v. p.* 255*) et XII* 302 *(de quo paulo infra) παραυτόθι hyphen. cf. Path. I* 611.

**) *Ita Lob. Bekkeri schol. Vict.: τὸ ἑξῆς ὑφείατο αὐτοῦ. ἢ ἀπ' αὐτοῦ τῷ τε Ἀγαμέμνονι καὶ Ταλθυβίῳ.*

θεν, nec maius discrimen inter *θύρηφι*, quo Homerus et Hesiodus utuntur pro *ἐκτός* sive *ἔξωθεν*, et posterius receptum *θύραθε*[2]). — Aeque facile interdum dativi, qui in *ηφι* exeunt et qui in *ησι*, inter se commutari possunt velut Il. XVI 139 *δοῦρε, τά οἱ παλάμηφιν ἀρήρει* et Od. V 234 *πέλεκυν ἄρμενον ἐν παλάμῃσιν*, item *λαοῖς ἀγορῆφι μετάτροπα ἔργα τελεῦσι* Hes. Theog. 89 et *ἀεί μοι ἐπιπλήσσεις ἀγορῆσι* Il. XII 211 (schol. *τινὲς ἀντὶ τοῦ ἀγορεύσεσι* *). Neque tamen hinc quisquam coniecturam capiat *φι* ex *σι* conversum esse, quam ad opinationem propendere videntur, qui *ναῦφιν ἀμυνόμενοι* Il. XIII 700 pro *ναυσί* accipiunt, sed rectius EM. 598. 21 hunc ipsum locum afferens *ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ταναόποδος γίνεται ταναύποδος, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ ναός ναόφι καὶ κράσει ναῦφι* [3]), et sic Apollonius in Lex. *παρὰ ναῦφιν ἐλευσόμεθ'* explicat *τῶν νεῶν*, eodemque modo *ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν* Il. II 794 schol. br. *ἀπὸ νεῶν*, et XVIII 305 *παρὰ ναῦφιν ἀνίστη Ἀχιλλεύς*.

Unde veteres grammatici syllabam *φι* natam crediderint, parum cognoscitur ex paucis illis, quae EM. ex Herodiani commentariis delibavit; haec enim non ultra illud genus excedunt, quo dativi nominum tertiae declinationis in *ος* desinentium continentur. Sunt vero haec: *τὸ ὄχεσφιν καὶ ὄρεσφιν ὁ μὲν Δίδυμος λέγει γεγονέναι ἀπὸ τῆς ὄχεσι καὶ ὄρεσι δοτικῆς κατ' ἐπένθεσιν τοῦ φ· ὁ δὲ Τρύφων ἐναντιοῦται, ἐπειδὴ γενικῆς σημασίαν ἐπέχουσι· τὸ γὰρ κατ' ὄρεσφιν ἀντὶ τοῦ ἐκ τοῦ ὄρους καὶ τὸ (ὑπ') ὄχεσφιν ἀντὶ τοῦ ἐκ τοῦ ἅρματος. — Ὥσπερ οὖν ἀπὸ τοῦ θεόφαντον γίνεται θέσφατον, τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπὸ τῆς ὄρεος καὶ ὄχεος γίνεται ὀρέοσφι καὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ ο καὶ πλεονασμῷ τῆς φι*

2) Pro *θύρηθ' ἔα* Od. XIV 352 olim legebatur *θύρηφ' ἔα* elisione insolita. In margine scholii scriptum est *θύρηθεν*, quod qui supposuit, *θύρηθεν ἔ' ἀμφὶς ἐκείνων* legisse videtur ut *τοῖος ἔ' ἐν πολέμῳ* Od. XIV 222.

3) Hermannus in Iph. A. 185 *παρῆδα* scribens consuetudinem se sequutum esse profitetur, licet ratio *παρήδα* postulet. Verum syllaba longa antecedens brevi acutum respuit; *παρῆδα* scribi necesse est ut *Νηρῆδος*, *ἑστῶτος* et similiter *ναόφι ναῦφι* [*V. supra p.* 71 *sq.*]

*) *In vacua pag. adnot.*: „*φι* eo eviluit (*supra script.*: pleonastic.), ut seiungeretur a sua voce *ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι, ἶφι βίηφι — λιβυαφιγενής*" [*Pathol. I* 358].

συλλαβῆς· οὕτως Ἡρωδιανός EM. 645. 1. Haec verba Velsenus in Fragm. Tryph. p. 53 et M. Schmidtius in Fr. Did. p. 403 in tabulas retulerunt, hic nullum suum judicium interponens, ille cum diversis commiscens. Et sunt sane obscurius enuntiata. Illud quidem apparet, neutrum universe de omnibus hoc modo conformatis loquutum esse. Quis enim credat Didymum ignorasse Homericum δι' ὄρεσφι Il. X. 185 et huic similia διὰ στήθεσφι, ἀπὸ στήθεσφι, ἐξ Ἐρέβεσφι, aut Tryphoni ignota fuisse αὐτοῖσιν ὄχεσφι, σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι? Ergo sumendum est, controversiam illam ad certos quosdam locos pertinere, in quibus alii dativum acciperent, alii genitivum. Huc referam Il. XXIII 7 ὑπ' ὄχεσφι λυώμεθα μώνυχας ἵππους, quod schol. A interpretatur ὑπὸ τοῖς ὀχήμασι, idque Didymus comprobasse videtur collato simili ἔλυσαν ὑφ' ἅρμασιν ἵππους, eodemque traxisse alios locos, in quibus ὑπ' ὄχεσφι et παρ' ὄχεσφι modo de uno curru dicitur, modo de pluribus. Tryphonem vero suspicor ad genitivum inclinasse, quo poeta in simili causa utitur, ἵππους λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ VIII 543 et ὑπὸ ζυγόφιν λύον ἵππους XXIV 576, quae Callimachus imitatur H. Dian. 162 κεμάδας ὑπὸ ζεύγληφι λυθείσας. His igitur nixus ὀχέοσφι thematis loco posuit non ignarus singulare τὸ ὄχος ab Homeri usu alienum esse. — Ad Didymi rationem accommodatius est alterum nomen: ὡς ὅτε πῦρ καίεται ὄρεσφι XIX 376, ὡς ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι δίηται XXII 189, ὡς θῶες ὄρεσφι XI 474, ἠΰτε κίρκος ὄρεσφιν οἴμησε XXII 139, qua in sententiae conformatione saepe dativus integer cum praepositione reperitur: σύεσσιν ἐοικότε, τώ τ' ἐν ὄρεσσι — XII 146, ὄρνιθι ἐναλίγκιος, ἥν τ' ἐν ὄρεσσι — XIV 290, καπρίῳ εἴκελος, ὅς τ' ἐν ὄρεσσι — XVII 282 etc. Sed prorsus repugnat δι' ὄρεσφι X 185, et κατ' ὄρεσφι IV 452, ubi schol. Tryphonis sententiam profitetur: τὸ σ̄ ἔδωκεν ἡ συγκοπὴ ὡς τὸ θεόφαντον θέσφατον idemque fortasse aliis locis ὄρεσφι genitivum esse putavit significatione locali, quae vulgo praepositione ἐπί exprimitur; aut etiam nonnunquam ὄρεσφι mendose pro ὄρεσσι scriptum esse sumsit. Ea perfacilis est in tam levi ductu mutatio et non rara eius in nostris libris exempla: ἐπὶ στήθεσσι et στήθεσφι, v. Thiersch. § 186. 2 b, ἀμφ' ὀχέεσσι et ὀχέεσφι

Il. V 722, quod idem nuper Quinto exemtum est II 169, eademque commendatur observatione analogiae. Nam quum infinita sit dativorum copia: *τείχεσσι*, *κεράεσσι*, *κτεάτεσσι*, *τεράεσσι*, *μέλεσσι* vel *μελέεσσι*, *βελέεσσι* etc., quorum nulli $\overline{\varphi}$ consona inseritur, non mirabimur, veterum aliquem aequabilitatis conservandae causa duorum illorum nominum dativos hac inutili quasi sarcina exonerandos putasse. — De solitario *ὑπὸ κράτεσφι* Trypho fortasse incertus fuit, utrum pro *ὑπὸ κρασί* positum sit, quod Eustathius sumit 795. 53, an, ut Hesychius, pro singulari *ὑπὸ κρατός*, $\overline{o}$ vocali in epsilon versa interiectoque ante labialem sigma, cuius epenthesis exemplis grammatici abundant, v. Path. Elemm. I 309—312.— *Κλισίησφι*, quod Heynius Il. XIII 168 respectu librorum damnat, sed alibi recte se habere dicit, nusquam amplius legitur neque ullus alius dativorum pluralium: *δίκῃσι*, *ἀγκοίνῃσι*, *κονίῃσι* etc. huc deflectitur. — *Ναῦσφι* semel repertum in cod. Vind. Od. XIV 498, si quid fidei haberet, contractum diceremus ut *γρᾶες γραῦς*. — Munitius est *Ἐρέεσφι τέκνοις* Hes., quod Muetzellius in erudita digressione ad Hes. Theog. p. 61 sqq. adiungit, sed idem analogiae expers; namque omnia quae novimus in $\overline{\sigma\varphi\iota}$ producta rerum inanimatarum nomina sunt.

In magno numero adverbiorum, quae hoc loco congregavi, nullum est, in quo non species syllabae paragogicae $\overline{\varphi\iota}$ clare appareat. Sed de duobus, quae omnes omnium aetatum grammatici ad hoc genus adscribunt, dubitationem intuli in Elemm. I 358 sqq. Haec sunt illa, in quae Suidae adnotatio s. *Ἶφι* excurrit: *ἡ εἰς* $\overline{\varphi\iota}$ *συλλαβὴ κατὰ πᾶσαν πτῶσιν φυλάττεται, εὐθείᾳ ἑτέρηφι, γενικῇ χαλκόφι, δοτικῇ παραφροσύνηφι*[1]; *αἰτιατικῇ δεξιόφιν, κλητικῇ οὐρανίαφι. Τὸ δὲ νόσφι καὶ ἶφι μόνα μετέπεσον εἰς ἐπιῤῥηματικὴν σύνταξιν.* Hoc etiam de *θύρηφι foris* dici potest, sed illa ob alias rationes antecedentibus adnumerare dubitavi. Vocativum *Οὐρανίαφι* ab Alcmane usurpatum esse Apollonius asseverat, cui fidem derogare non audemus, licet $\overline{\varphi\iota}$ non integris acce-

1) Hoc nusquam reperi nec simile quidquam; poetae vulgo utuntur dativis pluralis numeri *σαοφροσύνῃσι*, *εὐφροσύνῃσι*, *ἀεσιφροσύνῃσι*.

dat casibus, sed quoquo modo corruptis; nam *ἐρέβευσφι*, quod Muetzellius defendit, merito reiicitur; *ἑτέρηφι* non primus casus videtur, sed tertius ut *βίηφι*, *φρήτρηφι*, quibus omnibus olim iota subscribebatur synemptosis evitandae causa, sed nuper cessit auctore potissimum Apollonio, qui illam *ὁλόκληρον παραγωγήν* scrictim tangit p. 576.

§ 7. Trium terminationum in iota exeuntium regionem breviter circumscripsit Planudes Anecd. Bachm. II 63 *αἱ ἐπεκτάσεις τριχῶς προφέρονται, ἢ διὰ τοῦ ι μόνου ὡς τὸ οὑτοσί; ἐκεινοσί· ἢ διὰ τοῦ χι, ὡς τὸ ναιχί, οὐχί, ἧχι· αὗται δὲ ἀμφότεραι τῶν Ἀττικῶν εἰσι· ἢ ποιητικῶς διὰ τοῦ φι βίηφι καὶ ὄχεσφι.* Aspiratae gutturalis exempla eadem affert Epim. I 303. 29 *ὅτι εἰς ι λήγουσαι ἐπεκτάσεις ἐν ἐπιῤῥήμασιν ἢ τὸ φ ἔχουσι πρὸ τοῦ ι ἢ τὸ ϑ ἢ τὸ χ: ἧχι· τὸ οὐ ἀναλόγως ἐπεκτείνεται διὰ τῆς χι, ἀλλ' οὐ διὰ τῆς κι· τὸ δὲ οὐκί ἰωνικόν.* Atque his Apollonius Adv. 624. 26 adnumerat etiam *οὐχί*. Alii vero, quos supra nominavi pag. 227, id iota thematicum habere et ideo, si ad monosyllabiam redigatur, vocali elisa, apostropho notandum esse decernunt, schol. Dion. 675. 15. Atque hoc modo scriptum non solum in edd. vett. saepe nobis occurrit, sed etiam in multis Homeri libris sic legi testatur Herodorus Eust. 809. 5. Haec vero elisio eo minus probatur, quod ne integrae quidem vocis usus sat certus est; nam in tribus locis, ubi *οὐχί* legebatur, Il. XV 716, XVI 762, Od. XVI, 279 *), nuper successit *οὔτι* codicum quorundam indiciis commendatum. Elisió autem directe improbatur sanioribus: *τὸ οὐχί ἐπέκτασίς ἐστι τῆς οὔ — καὶ οὐδέποτε ἀποβολὴν τοῦ ι πάσχει, ὥς φησιν Ἡρωδιανός. Διὸ τὸ „οὐχ ἡμῶν" καὶ τὰ ὅμοια οὔ φαμεν ἔχειν ἐν παραϑέσει τὴν χι οὐδὲ ὡς τοῦ ι ἀποβληϑέντος ἀποστροφὴν δέχεται, ἀλλὰ πεπλεόνακε τὸ χ ἐν μέσῳ διὰ τὸ κεχηνέναι, ὅταν δασεῖα ἐπιφέρηται, ὅταν δὲ ψιλή, τὸ κ* schol. Dion. 947. 10. Huic epenthesi consonae κ Apoll. l. c. merito praefert epectasin, cuius duo subiungit exempla: *τὸ ἧχι οὐ διὰ τὴν παραγωγὴν τὴν εἰς τόπον σχέσιν σημαίνει· ἔστι γὰρ παρολκὴ ὁμοία τῷ ναίχι, οὔ καὶ οὐχί.* His simile *Νῆχι ναί μήν* Hesychius expromit,

*) *Bekkerus in duobus prioribus locis οὐκί, in tertio οὔ τι scripsit.*

contrariumque *Μήχι ὡς ναίχι καὶ οὐχί· Εὔβουλος* (Fragm. Com. III 216.) Antiatticista in Anecd. Bekk. 108. 14.

Non procul hinc vagatur vox desperatissima, quam Choeroboscus in Psalm. 41. 25 in quadrum redigere conatur: *τὸ κῆχος γίνεται παρὰ τὸ πῆ καὶ ἐκτάσει τῆς χος συλλαβῆς καὶ τροπῇ τοῦ π εἰς κ κῆχος.* Is igitur dictionem Atticae urbanitatis *ποῖ κῆχος* e tribus partibus conflatam esse statuit, adverbia eiusdem stirpis *ποῖ* et *κή* id est *πή* parallelismo quodam juncta putans, fere ut in Odyss. XIX 411 *Παρνησόνδ', ὅθι πού μοι κτήματ' ἔασι* encliticum relativo adiunctum est et saepe demonstrativo *τῇδέ πη, τῇδέ που, hic alicubi.* Eratosthenes vero et Apollonius pro *quo viciniae* acceperunt Jonicum *κῆγχος* ex *κῇ ἄγχος* sive *ἄγχι* constare sumentes. Nihil horum probat Meinekius spemque omnem veri inveniendi iure abiicit ad Fragm. Pherecr. Vol. II P. I 350.

Aspiratarum tertiam epectasi adhibitam esse Epim. l. c. demonstrat exemplo adverbii *νειόθι,* cujus generis multa exstant: *οἴκοθι, τηλόθι, ἐγγύθι* etc. Sed his omnibus coniuncta est corruptio, quae dicitur, prototypi, quod integrum reddunt *οὐχί, ναιχί.* Suppetunt vero similiora: *ἀπόπροθι, αὖθι, ἐκεῖθι,* quae veteres nimis operose ad syncopen detorquent, v. Path. Elemm. I 357. — Non aspiratas excludit EM. 638. 37, de *οὐκί* disserens, quod solo pleonasmo, non epectasi auctum dicit: *αἱ γὰρ ἐπεκτάσεις διὰ δασέων γίνονται, οὐ διὰ ψιλῶν.* Hic igitur dissentit cum illo, qui p. 306. 39 et 825. 17 loquitur: *ὥςπερ ἀπὸ τοῦ δή γίνεται δῆτα, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ εἶ εἶτα.* Ea quippe fuit Tryphonis sententia ab Apollonio Adv. 569 memoriae tradita: *τὸ ὦ μόριον ἐκταθὲν διὰ τοῦ τα ἐποιεῖτο κλητικὸν ἐπίφθεγμα: ὦτα, καθότι καὶ τῷ δή τὸ δῆτα παρέκειτο.* Quod de *ὦτα* dicitur, omnium quae de *ὦ τάν* proponuntur levissimum est [cf. p. 193 sq.] De altero consentit Klotzius ad Devar. II 434, affirmativum *δή,* quo fortior esset affirmatio, in *δῆτα* productum esse. Quin etiam fuerunt quos insolentior crasis compositi *κᾆτα* ita offenderet, ut simplici *καί* syllabam extensivam additam suspicarentur, v. ad Ai. p. 70. — Improbius luditur in nominibus metaplastis: *προσχηματισμός ἐστι προσθήκη μιᾶς συλλαβῆς κατὰ τὸ τέλος οἷον ὄνειρα ὀνείρατα* Josephus Rhacend. Synops.

T. III 567 (T. III 321. Boiss.), *δέσματα ἐπεκτέταται ὡς τὸ ὀνείρατα, προσώπατα* schol. Od. I 204, *δέσματα ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ (δεσμόν) κατ᾽ ἐπέκτασιν* VIII 278, quorum universa copia exposita est in Parall. 176. — *Αὖτε* poetae epici produxerunt ab *αὖ*, a quo nihil discrepat, nisi quod significatione locali *retro* caret, sed idem dicitur *αὖτις* et *αὖθις*, quorum analogia non ostenditur [p. 163 sq.). — *Ἠὔτε* etiamsi e dativo *ᾗ* et particula expletiva compositum esse conceditur, tamen corruptione vocis primariae a proschematismo excluditur, v. Path. I 477 [et II 42 sq.]. — *Μεγαλωστί* et similia prosthesi *τοῦ τι* aucta esse Apollonius affirmat, quod mihi secus videri professus sum in Pathol. I 630 sq. *). — Consonae liquidae specimen est *τύνη*, quod EM. 314. 47 ab *ἐγώνη* discretum habet; hoc enim ab aucto *ἐγών* profectum esse, illud vero a non aucto *τύ* accedente syllaba simulque producta vocali, *ἵνα μὴ ἡ ἐπέκτασις μείζων τῆς ὅλης λέξεως γένηται. Τοῦν* tamen et *τούνη* Dorica dicuntur.

CAP. III.

De augmentis verborum syllabicis.

§ 1. Apollonius Coni. 516. 8 *ἑκάστη*, inquit, *τῶν παραγομένων λέξεων δεκτική ἐστιν ἰδίας συλλαβῆς, ὡς τῶν τρίτων ἐστὶ τὸ σι: λέγησι, παμφαίνησι, τῶν δευτέρων τὸ θα: λέγησθα, φέρησθα, καὶ ἐπὶ τῶν πρώτων τὸ μι: ἐθέλωμι, ἐῷμι. Ἐθέλωμι* Aristarchus scripsit Il. IX. 397 pro *ἐθέλοιμι*, et hoc similesque subiunctivi nunc ubique substituti sunt pro optativis *ἀγάγωμι, ἴδωμι, ἵκωμι, κτείνωμι, τύχωμι*, qui non solum edd. veteres, sed etiam nonnullos codicum obsident Il. VII 243, XVIII 63 et defenduntur ab Eustathio 1279. 49 *τὸ ἴδωμι ἐκ τοῦ ἴδοιμι ἐκτέταται ὡς καὶ τὸ τύχωμι ἐκ τοῦ τύχοιμι.* Sed haec ectasis circumscribitur verbis puris *δῴην* etc., recteque schol. ad V 279 *τύχωμι — ἐν πλεονασμῷ ἐστι τὸ μι.* Eorum, quae Apollonius profert, ultimum legitur Od. XVI 85 *κεῖσε δ᾽ ἂν οὔ μιν ἔγωγε ἐῷμι*

---

*) *v. Addend. ad Vol. I.*

ἔρχεσθαι, quod EM. 352. 3 interpretatur ἀνέρχεσθαι οὐκ ἐῶ, quasi praepositione ἀνά ab infinitivo disiuncta, sed re accuratius perpensa addit: ὅταν δὲ εὐκτικὸν ᾖ, ἕξει τὸ ῑ: ἐῷμι, atque sic etiam in Apollonii l. c. scriptum est; quomodo vero hoc cum ἐθέλωμι componi possit, hoc minus intelligitur, quod haec syllaba verbis perispomenis omnino non apponitur, sed barytonis tantum et ne his quidem per omnia tempora, sed praesenti et aoristo secundo formae activae.

Personae tertiae subiungi solet syllaba σῑ, praecipue coniunctivis praesentis et aoristi more Ionico, ut Plutarchus ait de Poes. Hom. II 11 C, Ἰώνων ἴδιόν ἐστι τὸ προστιθέναι τοῖς τρίτοις προσώποις τῶν ὑποτακτικῶν τὸ σῑ, ἔλθῃσι, λάβῃσι. Verborum barytonorum exempla affert schol. Od. IV 692 ἐχθαίρῃσι ἀντὶ τοῦ ἐχθαίρῃ ὡς τὸ φάγῃσι, eademque tempora epici inferiores huc deflectunt: ἄγῃσι Nic. Ther. 201, θαλέθῃσι 832, ὀπιπτεύῃσι Theocr. XXIII 10, ἐρέθῃσι H. H. in Mart. VIII 14, κατακτείνῃσι Quint. IX 153, φέρῃσι Tryph. 92. Authypotactorum duo sunt: τύχῃσι H. H. in Merc. 567, κίχῃσι Quint. III 308. Verborum circumflexorum primi ordinis unum produxit Homerus: νεικείῃσι κατ' ἐπέκτασιν EM. 602. 30, περάῃσι et alia quaedam secundi ordinis ex posterioribus attuli Rhem. 183. Verbis in μῑ abundat Homerus: ἐν τῷ φῇσι ἐν παρολκῇ ἐστιν ἡ σῑ schol. Od. I 168, ᾖσιν ὑπάρχοι· τὸ σῑν ἐπέκτασις VIII 147, μετέῃσι ἐν πλεονασμῷ τῆς σῑ EM. 581. 33. Perfecti exemplum Homericum addit Epim. I 382 τοῦ ἔῤῥιγα τὸ ὑποτακτικὸν ἐῤῥίγῃ καὶ κατ' ἐπέκτασιν ἐῤῥίγῃσι. Aoristus primus raro huc increscit et apud recentiores modo: ὄρσῃσι Apollon. III 1039 et ἀμφιέσῃσι Orph. Lith. 273. Epicos imitatus Plato comicus Fragm. Vol. II 665 in versu anapaestico πίπτῃσι posuit, sed Platonem in Phaed. 77 D σκεδαννῦσι scripsisse, quod Buttmannus § 107 adn. 36 ei tribuit, summe incredibile est; recte hic μὴ σκεδάννυσι scribitur probante Hermanno Opusc. T. IV 120. — Illa nonnunquam sine iota reperiuntur suffragante Thierschio, quem sequuntur Kruegerus gramm. § 30. 1 adn. 4 et Goettlingius ad Hes. Theog. 60, sed adversantur grammatici: παμφαίνῃσι, ἔχῃσι καὶ τὰ τοιαῦτα ἔχει τὸ ῑ EM. 650. 7, ipseque Herodianus ad Il. I 129 δῷσι τὸ ῑ ἔχει προσκείμενον et ad XV 359 ἐκτέταται τὸ

ῃσιν καὶ μετὰ τοῦ ῑ γράφεται, idemqne tuentur codd. Homeri, v. Spitzner. ad XXII 23, et potiores Platonis Civ. II 363 C tria Homericorum verborum, quae hic proferuntur, sic scripta exhibentes; quo accedit, quod iota omisso uterque modus in unam speciem incidunt ut δάμνησι Il. V 746, cui Aristarchus δάμνῃσι substituit a verbo δάμνω ductum, cuius nullum est apud Homerum exemplum, cf. Rhem. 126; sed δάμνημι dicit, unde est δάμνησι apud Quintum, v. Koechly ad III 224. Gravior lis incidit de παμφαίνῃσι. Hoc nonnulli pro indicativo habent diphthongum propriam ει in impropriam mutatam esse rati secundum dialectum Rheginorum: οὗτοι γὰρ τὸ νοεῖ καὶ φιλεῖ διὰ τοῦ η μετὰ τοῦ ι λέγουσι νοῇσι καὶ φιλῇσι· οὕτω καὶ τὸ παμφαίνῃσιν EM. 650. 12. De iota repugnat Heraclides Eust. 1576. 60 οἱ Ῥηγῖνοι τὰ τρίτα τῶν ὁριστικῶν περισπωμένων τῆς πρώτης συζυγίας καὶ τῶν βαρυτόνων εἰς τὴν σι περατοῦσι[1]) τοῦ η παραλήγοντος: φίλησι, νόησι, λέγησι, φέρησι. τοιοῦτον καὶ τὸ παμφαίνησι παρ' Ὁμήρῳ ἅπαξ χρησαμένῳ τῇ διαλέκτῳ. Sed quia nullum alterum extat apud poetam indicativi exemplum, alterius vero modi plurima, Lesbonax p. 179 et Herodianus de Fig. 60 παμφαίνῃσι verum subiunctivum esse statuunt pro indicativo positum per enallagen modorum: Ἰβύκειον σχῆμα καὶ λέξεως καὶ συντάξεώς ἐστι· γίνεται δὲ ἐν τοῖς ὑποτακτικοῖς τρίτοις προσώποις κατὰ πρόσθεσιν τῆς σι: παμφαίνῃσι, φῇσι. καλεῖται δ' οὐχ ὅτι Ἴβυκος πρῶτος[2]) αὐτῷ ἐχρήσατο· πρότερον γὰρ Ὅμηρος· ἀλλ' ἐπεὶ πολὺ καὶ κατακορὲς παρ' αὐτῷ: Κασάνδραν φῆμις ἔχῃσι, ὄρθρος ἐγείρῃσιν ἀηδόνας. Haec si accurate tradita sunt, Ibycus a municipalibus suis hac in re discessit, quod hi terminationem indicativi mutarunt in ησι, ille autem coniunctivum syllaba σι auctum pro indicativo usurpavit anomalia duplici, σχήματος et πάθους, hoc est enallagae modi et proschema-

1) Sic Ahrens. Dial. Dor. 300 scripsit pro περαιοῦσι.

2) Hoc πρῶτος inserui. Similiter loquitur schol. Il. XXII εἰ δέ κ' Ἄρης ἄρχωσι μάχης καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων — σχῆμα Ἀλκμανικὸν τοῦτο· καλεῖται δ' οὐχ ὅτι Ἀλκμὰν πρῶτος ἐχρήσατο αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι πολύ ἐστι παρ' αὐτῷ. [*Sic et in mscr. et in progr. XXIII Jun. a.* 1856 *p.* 5 *paulo liberius redditum schol. XX* 138.]

tismi. Ceterum Homericum *παμφαίνῃσι* illud non alius modi esse quam *ἔχῃσι*, hodie fere convenit, v. Hermann. Opusc. IV 172. — Optativus huius figurae non invenitur praeter *παραφθαίῃσι*, quod EM. ex Il. X 346 affert[3]), sed ex adnotamento schol. A *οὕτως σχεδὸν αἱ πᾶσαι* manifestum fit, nonnullos subiunctivum praetulisse, qui duplici modo scribitur, *φθήῃ* ut *στήῃ* etc. vel *φθῇῃ* cum eta pleonastico, de quo supra dictum est p. 226, appositaque syllaba *φθῇῃσι, παραφθῇῃσι*, quod Spitznerus adoptavit Bekkero vulgatum tuente. Certissime subiunctivus est *δώῃσι* pro *δώῃ* positum Il. I 324, sed in Ven. subrepsit *δῴησι**), quod convenit cum Choerobosci doctrina Can. 897. 3 *ἀπὸ τοῦ δούς δόντος γίνεται δοίην καὶ κατ' ἔκτασιν τοῦ ο δῴην προσγραφομένου τοῦ ι ὡς τὸ εἴ κεν-δῴη κῦδος ἀρέσθαι* XVI 88. Sed hoc loco et aliis nunc *δώῃ* legitur vel, ubi alter modus aptior videtur, *δοίη*.

§ 2. Syllabarum prostheticarum vulgatissima habetur ea, quae personis in *εις, ης, ῃς, οις* exeuntibus applicatur, hoc est *θα*. Exempla eius Maittairius 347 B, Fischerus II 339 et posteriores attulerunt bene multa, sed minime omnia, quibus opus fuit, neque ordine disposita, quare ex re videtur exorsa detexere. Illam igitur syllabam indicativo temporis praesentis verborum barytonorum addunt nonnunquam poetae Aeolice loquentes (Ahrens. 129) et, si Bekkeri correctionem sequimur,

---

3) Grammaticus 792. 30 aperte de composito loquitur, non de simplici v. 368, ut Spitznerus. Sed quod scholiastes illud per *παραδράμοι* reddit, utroque trahi potest; nam metaphrastae saepe modos mutant: *παύσῃσιν ἀντὶ τοῦ παύσειεν ἄν ὡς τὸ φάγῃσιν ἀντὶ τοῦ φάγοι ἄν* schol. Il. IV 191, XXI 127, *ἧσιν* — *ὑκάρχοι* Od. VIII 147, cf. Friedlaender. Ariston. p. 10. [*In marg. adscript.*: „*φθαίῃσι* Thiersch. p. 367, num *βαίῃσι*? v. Schneidew. ad Ibyc. 67. *ἐκτάμνῃσι* Quint. III 224 not., *ὑποπίμπρῃσιν* Lysistr. 347."

*) *In schol. saltem Ven. non δῴησι (nec δῴῃσι), sed δώῃσι scriptum esse et Pluygers auctor est in progr. schol. Leyd. ann.* 1847 *p.* 11 *et ipsum schol. docere videtur, quod si recte intelligo hoc dicit, δώῃσι repetendum esse a prima persona δώω, non δῶ, nam qui hoc existimet, eum duplicem statuere oportere epectasin tertiae pers. δῷ, et per η vocalem et per σι syllabam factam. Scholiastae verba haec sunt: δώῃσιν ἀπὸ τοῦ δώω, ἐπεὶ δύο δεῖ λαμβάνειν τὰς ἐπεκτάσεις, ἐάν ἐστιν ἀπὸ τοῦ δῶ, τό τε η καὶ τὴν σι συλλαβήν. Lob. non Il. I* 324, nec XII 275, *sed alium locum scripsit, quo promtior erat error.*

Theognis quoque 1316 *ἔχεισθα* scribens. Epici hoc transferunt ad verba perispomena et in *μι* desinentia, quorum unum disceptat Herodianus Il. XIX 270 *διδοισθα* — *οἱ μὲν βαρύνουσιν ἀπὸ τοῦ δίδοιμι ὡς τίθησθα, οἱ δὲ περισπῶσιν ἐπέκτασιν εἶναι οἰόμενοι ἀπὸ τοῦ διδοῖς*. Hoc nunc Aeolico illi, quod olim vulgabatur, substitutum est auctore Aristarcho, cui Buttmannus adstipulatur. *Τίθησθα* Od. IX 404 nonnulli pro imperfecto habent, sed XXIV 476 praesens esse convenit, item *εἶσθα ἀντὶ τοῦ ἥξεις ἀπὸ τοῦ εἶμι* EM., quod utrique carmini commune est. Ambiguum rursus *φῆσθα*, de quo idem Herodianus nos admonet Il. XXI 186, *τὸ φῆσθα, εἴτε ἐνεστῶτα σημαίνει, προπερισπαθήσεται, εἴτε δεύτερον ἀόριστον*, qui ante Wolfium legebatur Od. XIV 149, subtracto iota praesentis characteristico. Quae praeterea inveniuntur praesentis temporis exempla, ad modos obliquos pertinent, *σπένδησθα, ἐθέλησθα, βουλεύησθα, εὕδησθα, δηθύνησθα*, unumque optativi, quod Eustathius 1368. 29 tanquam singulare exsignat: *τὸ κλαίοισθα δηλοῖ καὶ τοῖς εὐκτικοῖς ῥήμασι προσέρχεσθαι τὴν θα πρόσθεσιν*. Huius modi est praesens verbi subtantivi *εἴησθα* Theogn. v. 715 et unus aoristus secundus *προφύγοισθα* Od. XXII 325, a Maximo iteratus v. 203, nam de *βάλοισθα* incertum, pro quo in Il. XV 571 Eustathius *βάλησθα* scriptum invenit, quod codices nonnulli praebent conveniens cum *πάθησθα, πίησθα, εἴπησθα*. Sed *ἴδησθα*, quod Gregorius 581 cum hoc et dissimili *εὕδησθα* inter voces Aeolicas refert, Homero, si satis attendi, non magis usurpatum est quàm praesens *εἰδῆσθα*. Aoristum primum semel huc deduxit, *ἐλάσησθα* Il. XXIII 344; saepius vero verborum in *μι* inclinamenta, quae sermo communis et Atticus recepit. — Horum unum *ἦσθα* solum reperitur apud Atticos, modo consona exceptum, módo vocali; *ἦς*, quod Ammonius soloecum esse iudicat, ex Euripidis versibus, quos ad Ai. p. 312 ed. I notaveram, nunc sublatum est, v. Hermann. ad Nubb. 1030; crebrum vero et hoc et composita *παρῆς, συνῆς* non Plutarcho solum, sed etiam Luciano aliisque eiusdem elegantiae aemulatoribus, quos ad Phryn. 149 indicavi. — *Ἔφησθα* saepius legitur quam *ἔφης*, sed hoc quoque auctores graves habet, Plat. Ion. 539 E, Phileb. 26 C,

Aesch. Fals. Leg. p. 343. 86 (p. 263. 31 R.) et all., v. ad Phryn. 236.—His simile est ᾔδεις sive ᾔδης Arist. Nubb. 328, Isaei Or. de Her. Pyrrh. p. 36. 45 (42. 7 R.), Dem. c. Lept. 457. 160 (506), Antiph. de caed. Herod. 48. 15 (131. 15), Plutarch. v. Pomp. XXV 3, Lysand. XXIII 48, T. II, sed Atticum ᾔδεισθα apud eundem Ages. VIII 6, Cic. XXV 4 et ceteros dialecti miscellae sectatores.—Ἤιεις non minus auctoritatis habere quam ᾔεισθα sive contractum ᾖσθα [p. 133] probavi l. c. — Οἶδας non rarum est, οἴδασθα exolevit, sed quod in usu viget οἶσθα hinc factum esse significat Herod. Mon. 44. 28 τὰ εἰς θα δεύτερα πρόσωπα ἐπεκτεταμένα ἀποβολῇ τῆς θα καταλείπει ῥητὸν τὸ ῥῆμα, λέγησθα λέγῃς· μόνον δὲ τὸ οἶσθα τοιοῦτον οὐκ ἀνεδέξατο· αἴτιον δὲ τὸ πάθος. Choeroboscus Can. 592 et 868, EM. 618. 53 primitivum εἴδημι ponit, pro quo Aeolice οἴδημι dictum esse, hinc οἴθησθα οἶσθα, cf. Ahr. Aeol. p. 136. — Verbis in μι accommodata sunt χρῆσθα, quo Megarensis utitur ap. Aristoph., et βλείησθα, quod in Epim. I 5 et Etym. Gud. 103. 38 ex ignoto auctore affertur.

His commodissime subiungentur pauca illa, quae in EM. 698. 52 de simili augmento traduntur: ἔστι ῥῆμα παρ' Αἰολεῦσι τὸ πῶ, „χαῖρε καὶ πῶ“, ὅπερ καὶ πῶθι· τρίτης συζυγίας ἐστὶν ὡς μυρῶ, διδῶ· Ὅταν γένηται πῶθι, ἐπαύξησίς ἐστιν ὡς ζῆθι καὶ ζῶθι. Hic quum ficticium illud πόω cum χόω, λόω etc. (v. Rhemat. 20) comparare potuisset, parum cogitate adhibet duo verba contracta, quod genus frequentissimum est, κυρῶ, πυρῶ etc., sed ad rem nihil magnopere interest. Quod vero Ahrensius suspicatur Dial. Aeol. 140, illum μύρω et δίδω scripsisse et hos esse imperativos ut πῶ fortasse in eodem carmine lectos, id mihi parum credibile videtur. Praeterea EM. 410. 46 ζῆθι et σύζηθι affert auctore celato et p. 671. 43 πῖθι ἀντὶ τοῦ πίε Ἴων ἐν Ὀμφάλῃ κατ' ἐπέκτασιν [cf. p. 106 n. 4]. Haec et similia quaedam, quae ad Buttm. p. 15 adnotata sunt, nunc rectius metaplasmo subiiciuntur, quo nomine schol. Il. V 827 δείδιθι explicat.

DISSERTATIO OCTAVA

DE

APOCOPE.

PROOEMIUM.

Proschematismi salebras scopulosque egressos excipit campus planus viaque aperta multis praecedentium vestigiis impressa. Primum enim illa scripturae ambiguitas, quae in superiore curriculo singulis fere gressibus procedentes remorata est, hic fere nunquam intercedit. Tum etiam vocabulorum, quae nunc in discrimen veniunt, numerus longe adstrictior eaque tantum non omnia antiquitus tradita sunt. Denique horum pars maxima ita temere huc coniecta est, ut paucis verbis refelli possint. Etenim quum in ipsis fere grammaticae artis primordiis opinio invaluisset, quidquid vel ab analogiae norma vel a communi loquendi ratione abalienatum esset, non nativum neque a primis linguae fictoribus proseminatum, sed licentia scribentium deformatum esse, nihil magis consentaneum fuit, quam ut syllabas quoque vocabulorum extremas saepe defecisse sumerent. Huius igitur corruptionis exempla, quae veteres sparsim expromserunt, artium scriptores post renatas renascendasque literas brevi complexi sunt inde a Clenardo usque ad Fischerum eosque, qui post eum praecepta grammaticae per compendia tradiderunt. Sed vix quisquam fuit, qui omnia uno ambitu comprehenderet, nedum qui genus universum in certas species partiretur singulorumque momenta ponderaret, omissa suppleret. Hanc igitur provinciam equidem suscepi eo potissimum consilio, ut veteris disciplinae imaginem legentibus repraesentarem.

Jam si omnis quae ratione suscipitur de re aliqua institutio a definitione proficisci debet, haud importunum exordium praebet Charisius Institt. IV 5. 7 *Apocope est, quum ex*

ultima parte loquelae aut litera detrahitur ut Achilli aut syllaba ut suam do).* Hanc Donatus in Arte III 5 paragogae contrariam esse dicit, Gregorius 460 proschematismo. Utroque subtilior Choeroboscus Can. 366. 30 duas ablationis species suis discernit nominibus, unam syllabae: *κάρα ἀπὸ τοῦ κάρηνον, λίπα ἀπὸ τοῦ λιπαρόν,* alteram unius literae iactura circumscriptam: *ἄλειφα ἀπὸ τοῦ ἄλειφαρ ἢ ἄλειφας· κρεῖττον οὖν ἐνταῦθα ἀποβολὴν λέγειν, ἐπειδὴ τὸ τελευταῖον σύμφωνον ἀπεβλήθη· ἐν δὲ τῇ ἀποκοπῇ τελείως ἀποκόπτεται ἡ τελευταία συλλαβὴ οἷον δῶ, κυκεῶ.* Haec in grammaticorum scriptis non raro syncope appellatur, v. Techn. p. 5 adn. 5. Jam si ultra cancellos scholae progredimur, proxime in Aristotelem incidimus, qui in Poet. XXI omnium primus varias vocabulorum a recto declinationes breviter et summatim delineavit. Is igitur duo eorum genera ex adverso posita complectitur, *τὸ ἐπεκτεταμένον καὶ τὸ ἀφῃρημένον· τὸ μὲν, ἐὰν φωνήεντι μακροτέρῳ κεχρημένος ᾖ τοῦ οἰκείου ἢ συλλαβῇ ἐμβεβλημένῃ οἷον τὸ πόλεος πόληος, Πηλείδου Πηληϊάδεω· τὸ δὲ, ἐὰν ἀφῃρημένον ᾖ τι αὐτοῦ οἷον τὸ κρῖ καὶ τὸ δῶ καὶ ὄψ.* Sic et schol. Il. I 104 *ὄσσε* aphaeresin appellat, veram autem aphaeresin *ἠμί* schol. Od. VIII 186 (Anecd. Bachm. T. IV 171) apocopae nomine signat. Philo denique de Legg. Specc. I 770 hoc ad illam reticentiae speciem transfert, qua iurantes nomen dei silentio transmittunt: *νὴ τόν, μὰ τόν.* Vera autem et legitima appellatione utitur Strabo VIII 364 *κρῖ, δῶ* et alia exempla coacervans, quae hic distinctius tractare propositum est. Sed iam exposito, quo cursus tendat, nihil est, quod nos in hoc limine diutius retineat.

Caput I.

De apocope vocalium.

§ 1. De vocalium prima mirum est, quod Choeroboscus tradit Can. 183. 5, *πᾶν ὄνομα μονοσύλλαβον μακροκαταληκτεῖν*

*) *Seyferti nomen in margine adscriptum est, qui plures grammaticorum Latinorum locos collegit in grammat. Lat. I* § 369.

θέλει χωρὶς τοῦ Δί, ὅπερ ἀπὸ τοῦ Δία γέγονε κατὰ ἀποκοπήν, ὅπερ μετὰ τοῦ νὴ ἐπιῤῥήματος γίνεται νὴ Δί. Idem de Acc. 422. 2 πᾶσα αἰτιατικὴ ἑνικῶν μονοσύλλαβος ἀρσενικὴ ἢ θηλυκὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν οὖσα εἰς ν λήγει· τὸ δὲ νὴ Δί[1]) οὐκ ἀντίκειται ἡμῖν, ἐπειδὴ οὐχ εὑρίσκεται αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν, ἀλλ' ἐν συντάξει. Et Photius Νὴ Δί καὶ νὴ Δία ἑκατέρως. His auctoribus Dindorfius ad Arist. Eqq. 319 et in praef. Poett. Scen. p. VI in multis Aristophanis locis hoc νὴ Δί ante consonam scribendum esse censet, sed tacite refragatur Bergkius, diserte Engerus in Praef. Lysistr. p. XXVI et adnot. ad v. 24, quibus de Aristophane assentior; sed grammaticorum testimonia non dubitare permittunt, quin aut librarii nonnunquam sequente vocali signum apostrophi apponere obliti sint aut adeo Graeci antiqui in colloquiis familiaribus formulam tritissimam raptim pronunciando decurtaverint, quod eo facilius accidere potuit, quo saepius illa particulae expletivae ritu interponitur vi ademta; unde factum est, ut etiam scriptores Christiani ea uti non vererentur. — Accusativos Τυδῆ, Μηκιστῆ technicorum nonnulli statuerunt οὐκ ἀπὸ τοῦ Τυδέα συνῃρῆσθαι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Τυδῆα ἀποκεκόφθαι Eust. 487. 11, sed schol. B. L. ad Il. XV 339 iure praefert synaeresin [cap. V § 2 et p. 83 sq.]. — Horum meminit Spitznerus in simili causa XIV 265, cuius multo difficilior est diiudicatio, de accusativo *ZHN*, quem Homerus Hesiodusque in exitu versus ante vocalem posuerunt. Huic Aristarchus apostrophum adiecit*), Bekkerus integrum reddidit Ζῆν, quem sequitur Lachmannus ad Lucr. II 118, et sic etiam veterum ii, qui, ut Eustathius dicit, apocope mutilatum putarunt, cuius minima probabilitas; aliis fortasse a nomiminativo quodam primae declinationis Ζής vel Ζῆς declinatum visum est. Huc, si unquam, convenit illud consideratissimum verbum ἐπέχω. — Prae ceteris mirabile est, Il. V 256 τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη hoc praesens monosyllabum Herodiano tantopere displicuisse, ut ex ἐάᾳ conversum putaret: τοῦτο τοίνυν τὸ ἐάᾳ δύναται κατ' ἀποκοπὴν εἰρῆσθαι „τρεῖν μ' οὐκ ἔα", ἐν-

---

1) Sic ibi scriptum est, non Νηδί, ut Matthiae dicit gramm. § 47 adn. 2.
*) *Adn.*: „Herm. Elemm. 351."

*ultima parte loquelae aut litera detrahitur ut Achilli aut syllaba ut suam do *).* Hanc Donatus in Arte III 5 paragogae contrariam esse dicit, Gregorius 460 proschematismo. Utroque subtilior Choeroboscus Can. 366. 30 duas ablationis species suis discernit nominibus, unam syllabae: *κάρα ἀπὸ τοῦ κάρηνον, λίπα ἀπὸ τοῦ λιπαρόν,* alteram unius literae iactura circumscriptam: *ἄλειφα ἀπὸ τοῦ ἄλειφαρ ἢ ἄλειφας· κρεῖττον οὖν ἐνταῦθα ἀποβολὴν λέγειν, ἐπειδὴ τὸ τελευταῖον σύμφωνον ἀπεβλήθη· ἐν δὲ τῇ ἀποκοπῇ τελείως ἀποκόπτεται ἡ τελευταία συλλαβὴ οἷον δῶ, κυκεῶ.* Haec in grammaticorum scriptis non raro syncope appellatur, v. Techn. p. 5 adn. 5. Jam si ultra cancellos scholae progredimur, proxime in Aristotelem incidimus, qui in Poet. XXI omnium primus varias vocabulorum a recto declinationes breviter et summatim delineavit. Is igitur duo eorum genera ex adverso posita complectitur, *τὸ ἐπεκτεταμένον καὶ τὸ ἀφῃρημένον· τὸ μέν, ἐὰν φωνήεντι μακροτέρῳ κεχρημένος ᾖ τοῦ οἰκείου ἢ συλλαβῇ ἐμβεβλημένῃ οἷον τὸ πόλεος πόληος, Πηλείδου Πηληϊάδεω· τὸ δέ, ἐὰν ἀφῃρημένον ᾖ τι αὐτοῦ οἷον τὸ κρῖ καὶ τὸ δῶ καὶ ὄψ.* Sic et schol. Il. I 104 *ὄσσε* aphaeresin appellat, veram autem aphaeresin *ἡμί* schol. Od. VIII 186 (Anecd. Bachm. T. IV 171) apocopae nomine signat. Philo denique de Legg. Specc. I 770 hoc ad illam reticentiae speciem transfert, qua iurantes nomen dei silentio transmittunt: *νὴ τόν, μὰ τόν.* Vera autem et legitima appellatione utitur Strabo VIII 364 *κρῖ, δῶ* et alia exempla coacervans, quae hic distinctius tractare propositum est. Sed iam exposito, quo cursus tendat, nihil est, quod nos in hoc limine diutius retineat.

Caput I.

De apocope vocalium.

§ 1. De vocalium prima mirum est, quod Choeroboscus tradit Can. 183. 5, *πᾶν ὄνομα μονοσύλλαβον μακροκαταληκτεῖν*

*) *Seyferti nomen in margine adscriptum est, qui plures grammaticorum Latinorum locos collegit in grammat. Lat. I* § 369.

θέλει χωρὶς τοῦ Δί, ὅπερ ἀπὸ τοῦ Δία γέγονε κατὰ ἀποκοπήν, ὅπερ μετὰ τοῦ νὴ ἐπιῤῥήματος γίνεται νὴ Δί. Idem de Acc. 422. 2 *πᾶσα αἰτιατικὴ ἑνικῶν μονοσύλλαβος ἀρσενικὴ ἢ θηλυκὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν οὖσα εἰς ν λήγει· τὸ δὲ νὴ Δί*[1]) *οὐκ ἀντίκειται ἡμῖν, ἐπειδὴ οὐχ εὑρίσκεται αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, ἀλλ' ἐν συντάξει.* Et Photius *Νὴ Δί καὶ νὴ Δία ἑκατέρως.* His auctoribus Dindorfius ad Arist. Eqq. 319 et in praef. Poett. Scen. p. VI in multis Aristophanis locis hoc *νὴ Δί* ante consonam scribendum esse censet, sed tacite refragatur Bergkius, diserte Engerus in Praef. Lysistr. p. XXVI et adnot. ad v. 24, quibus de Aristophane assentior; sed grammaticorum testimonia non dubitare permittunt, quin aut librarii nonnunquam sequente vocali signum apostrophi apponere obliti sint aut adeo Graeci antiqui in colloquiis familiaribus formulam tritissimam raptim pronunciando decurtaverint, quod eo facilius accidere potuit, quo saepius illa particulae expletivae ritu interponitur vi ademta; unde factum est, ut etiam scriptores Christiani ea uti non vererentur. — Accusativos *Τυδῆ, Μηκιστῆ* technicorum nonnulli statuerunt *οὐκ ἀπὸ τοῦ Τυδέα συνῃρῆσθαι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Τυδῆα ἀποκεκόφθαι* Eust. 487. 11, sed schol. B. L. ad Il. XV 339 iure praefert synaeresin [cap. V § 2 et p. 83 sq.]. — Horum meminit Spitznerus in simili causa XIV 265, cuius multo difficilior est diiudicatio, de accusativo *ΖΗΝ,* quem Homerus Hesiodusque in exitu versus ante vocalem posuerunt. Huic Aristarchus apostrophum adiecit*), Bekkerus integrum reddidit *Ζῆν,* quem sequitur Lachmannus ad Lucr. II 118, et sic etiam veterum ii, qui, ut Eustathius dicit, apocope mutilatum putarunt, cuius minima probabilitas; aliis fortasse a nomiminativo quodam primae declinationis *Ζής* vel *Ζῆς* declinatum visum est. Huc, si unquam, convenit illud consideratissimum verbum *ἐπέχω.*— Prae ceteris mirabile est, Il. V 256 *τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη* hoc praesens monosyllabum Herodiano tantopere displicuisse, ut ex *ἐάᾳ* conversum putaret: *τοῦτο τοίνυν τὸ ἐάᾳ δύναται κατ' ἀποκοπὴν εἰρῆσθαι „τρεῖν μ' οὐκ ἔα", ἐν-*

1) Sic ibi scriptum est, non *Νηδί,* ut Matthiae dicit gramm. § 47 adn. 2.
*) *Adn.*: „Herm. Elemm. 351."

θεν καὶ συνέσταλται τὸ ᾱ. — Εἰ δέ τις ἐπιζητήσειεν ὁμοιότητα ἀπὸ τῶν εἰς ω̄ περισπωμένων ἢ βαρυτόνων ἐνεστῶτος [2]) ἐπὶ τρίτου ἀποκοπήν, καὶ μὴ εὑρὼν μηδὲ τοῦτο παραδέξαιτο, ἑαυτὸν λήσει, περὶ γὰρ πάθους διαλαμβάνομεν. Periculosa est haec defensio, qua affectionum venatoribus infinita datur fingendi licentia, et hoc loco minime necessaria [v. cap. VI].— Quod autem ille de abiectione diphthongi impropriae ᾱͅ sumit, idem alii ad alpha longum sive eta Ionicum transferre conati sunt ut Aristonicus ad Il. XVI 392 ἐξ ὀρέων ἐπὶ κὰρ — ἡ διπλῆ, ὅτι ἐπὶ κάρα ἐστὶ κατ' ἀποκοπήν, et Herodian. Dichron. 283. 8 τὸ κάρ ἀπὸ τοῦ κάρη κατὰ ἀποκοπὴν τοῦ η̄ γέγονε (ὁ γαρ ποιητὴς κάρα οὐ λέγει, ἀλλὰ κάρη)*). — His omnibus collapsis apocopae huius nomen intra quarundam particularum fines cohibendum est, coniunctionis ἄρα — ἂρ φρένας **), et praepositionum assimilatarum ἂμ φόνον, κὰμ μέσον et non assimilatae πὰρ Διός Elemm. Path. I 217, [228 sq., 527]. Hoc ad adverbia transfert Dindorfius in praef. Poet. Scen. p. VIII Hesychii quadam usus glossa ancipiti Ἅμ· ἅμα ὁμοῦ, unde coniecturam ducit, in Aristoph. Vesp. 570 pro ἅμα βληχᾶσθαι scribendum esse ἂμ βλ. durioris correptionis vitandae causa, cui aliud remedium adhibet Bergkius ἀμβληχᾶσθαι corrigens. Consonam illam Graeca consuetudo numero τῶν τελικῶν praecise excludit nec solum integris denegat sed amputatis quoque: ὁ γὰρ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ περὶ προθέσεων φησίν, οὐδέποτε ἀποκοπὴ εἰς ἀνεκφώνητον τέλος γίνεται· τὸ δὲ μ̄ οὐκ ἔστι τελικὸν λέξεως· τὸ γὰρ Ἀδάμ βάρβαρόν ἐστι καὶ τὸ Ἀβραάμ Choerob Can. 773. 27. — Εἰ in εἰ δ' ἄγε nonnullos pro εἶα accepisse supra relatum est p. 224.

§ 2. Herodianus eo loco, quo de brachycataleto ἔα disputat, in transitu inserit hoc: οὐκ ἄηθες δὲ καὶ ἐνεστῶτας

---

2) Hoc addit Lehrsius. Verba in μῑ Herodianus excludit propter φή, χρή.

*) „Κάρ cerebrum Parall. 308 not." *inf. pag. adscript.*

**) *Adn.*: „Ἄρ utrum ἐκ τοῦ ἄρα κατ' ἀποβολὴν τοῦ τέλους ἢ ὁ ῥα κατ' ἀποβολὴν τῆς ἀρχῆς; Hoc rectius, quia ῥα enclit. ideoq. debilius. et semper postponitur EM. 134. 3. Path. I 29, 497."

ἀποκόπτεσθαι καὶ ἄλλους χρόνους, ὡς ἔχει τὸ „οὖτα κατὰ λαπάρην“ cum hoc autem ad Π 662 *ἔκτα* in exitu versus positum conferri posse dicit, si alpha corripiatur: *ἡ κατὰ συστολὴν ἀνάγνωσις ἀφορμὴν ἔσχε τὴν τῆς ἀποκοπῆς ὁμοίως τῷ οὖτα.* Nec tamen manifestum facit, unamne imperfecti vocalem recisam esse velit, an duas aoristi literas ut EM. 642. 47 *οὔτασε κατὰ συγκοπὴν* (sic) *οὖτα* et Epim. I 224. 20 *ἔκτανε καὶ ἀποκοπῇ ἔκτα ὡς τὸ οὔτασε οὖτα* (*οὖτα*). Hoc imperfectum videtur a verbo obliterato *οὔτημι* declinatum, v. Rhemat. p. 167. Alterum apocopae eximit schol. Od. I 300 *ἔκτα—πολλοὶ συστέλλουσι τὸ ᾱ νομίζοντες ἀποκοπὴν εἶναι· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος ἐκτείνει.* Hic dubium est, utrum *ἔκτα* imperfectum esse voluerit contractum ut *ἔχρα*, an aoristum ut EM. 324. 27 *ἀπὸ τοῦ κτῆμι ὁ δεύτερος ἀόριστος ἔκτην καὶ συστολῇ ἔκταν,* quae systole tribuitur Ionicis *λελασμένος, λάξις, δάγμα*, v. Parall. 402 [cap. VI, supra p. 69].— Certius apocopae documentum praebet Photius *Παῦ τὸ παῦσαι λέγουσι μονοσυλλάβως*, et Eusthatius 1408. 28 *τὸ παῦσαι παῦ ἔλεγον μονοσυλλάβως κατὰ Αἴλιον Διονύσιον*, quo nixus Elmsleius apud Aristophanem *παῦ παῦε* restituit et alio loco *παῖ παῖε* probante Hermanno ad Prom. 565. Hoc perincertum, illi non dissimiles sunt imperativi, quos Germani epiphonematum loco usurpant: *geh geh! lauf lauf! halt!* — Ab epiphonematis non longe distant vocativi, quorum duo propter mobilitatem epsili disceptantur: *ὦ ἠλέ* et *ὦ μέλε.* Nam quum neutrius reperiatur nominativus bisyllabus, quaeri solet, utrum apocope subierit, an syncope, v. Elemm. I 257. — Eadem dubitatio fuit de Homerico *ὄσσε*, quod qui duale esse sumunt pro *τὼ ὄσσεε*, nescire se fatentur, duarum vocalium postremarum utra abiecta sit, v. Elemm. I 261; alii plurali *τὰ ὄσσεα* alpha detractum statuunt. Poetae ipsi cum epithetis utriusque numeri coniungunt, modo pluralis, ut *φαεινά* Il. XIII 435, *πεφυρμένα* Apoll. III 673, quae metrum poscit, et *αἱματόεντα χαμαὶ πέσον* Il. XIII 617, *κακοσταθέοντα* Nic. Th. 431, *ὀξέα* Apollon. IV 1466, *ὄσσε δέ οἱ μάρμαιρεν ἀνειδέα* Quint. XII 537, quibus nulla eiusmodi ratio subest, et rursus cum dualibus, non modo metri causa: *ἀνδροφόνω βάλεν ὄσσε* Orph. Lith. 539, sed etiam sine huiusmodi ratione, ut in exitu versus: *φαεινώ*

Il. XIII 3, XXI 415, ἀναιδέε δάμναται ὄσσε Apollon. II 407; sed hic duo novissimi editores e codd. reduxerunt pluralem, vicissimque in Homerico loco libri αἱματόεντε exhibent [cf. p. 172 n.]. — Dualis τὼ γένε olim apud Platonem lectus nunc γένει scribitur, v. Matth. gramm. § 78 adn. 5.

Nimia in affectiones indulgentia Herodianus eta quoque tolli posse statuit: τὸ γλήν παρ' Ἑρμησιάνακτι οὐκ ἐντελές ἐστιν, ἀποκεκομμένον δὲ ἐκ τοῦ γλήνη Mon. 16 13, et quod proxime ante attuli: κάρ ἀπὸ τοῦ κάρη. Haec potius thematum loco habenda sunt ut Ζήν et φᾶρ, v. Parall. 74. — Haud minus commenticium est, quod schol. IX 393 refert: τὸ σόωσι Τυραννίων προπερισπᾷ ὡς νοῶσιν, ὡς ἀπὸ τοῦ σοῶ περισπωμένου, ἐπεί, φησί, καὶ τὸ εὐκτικὸν κατὰ ἀποκοπὴν εἶπεν „ἥ κέ σφιν νῆας τε σοῷ“ (v. 424) καὶ τὸ δεύτερον „ὅππως κεν νῆάς τε σοῷς“ (681). Is igitur σοῷ ex σοῴη factum putavit, a prima persona σοῴην, quod ille fortasse cum ἁλῴην et similibus ectasis exemplis comparavit, v. ad Phryn. 346. Nunc aliter existimatur, v. Rhemat. 183.

Iota pronominum personalium νῶι et σφῶι utrum nativum sit, an additivum controversia est pervetus. Joannes p. 23 dicit illa natura bisyllaba esse, iota autem per apocopen tolli, et Arcadius 178 νῶι καὶ σφῶι πάσχουσιν ἀποκοπὴν καὶ ὀξύνονται: νώ σφώ, quam apocopen syncopae nomine significat EM. 609. 46. Jam ut ulterius ascendamus, Herodianus a Lehrsio correctus ad Il. I 574 σφώ non primitivum esse statuit, sed ἀπὸ τῆς σφῶι profectum mutato, quia ῶ dualis perispasin non admittit, accentu. Antiquiores quidam, de quibus Apollonius loquitur, quum animadvertissent, poetarum antiquissimum modo νώ, σφώ, modo νῶι, σφῶι dicere, non dubitarunt utrumque thematicum esse; illud Atticis probatum, hoc Ionibus Atticam egressis. Ille ipse quid senserit, doctissimus eius interpres Skrzeczka in *Observatt. in Apoll. de Pron.* p. 20 non praecise determinat: „*Num Atticae,* inquit, *formae νώ et σφώ primariae, νῶι autem et σφῶι ex iis factae sint, Apollonio non satis constat, sed inclinare videtur* (112 *B*) *animus eius, ut monosyllaba e longiore forma per apocopen facta esse existimet etc.*“ Quid omnium verissimum sit, hoc minus decernere audeam, quo maior est horum prono-

minum in omnibus numeris inaequalitas. Vere quidem ille p. 110 *νῶι καὶ σφῶι οὐκ ἀκόλουθοι, καθὸ οὐδὲν δυϊκὸν εἰς ῑ λήγει*, nec tamen dici poterit, unde natum sit; ab iota demonstrativo, quo Goettlingius de Acc. 366 animum referebat, non solum mensura differt, sed, quod gravius est, significatione [v. supra p. 48].

Buttmannus § 72 adn. 5 ita statuebat, disyllaba primitiva in *νῷ*, *σφῷ* contracta, hinc autem *νώ*, *σφώ* orta esse sono attenuato, et pro exemplo utriusque corruptionis affert adverbium *πρωί πρῴ*, quod Platoni impertit in Critone 43. A, idque a Timaeo et grammaticis commendari ait *discrepantibus tamen in accentu, acuto an inflexo.* At vero grammatici, quum de hoc adverbio ex professo disputant, contrarium affirmant, *πρωί* a praepositione *πρό* ortum esse *κατ' ἐπέκτασιν (ἔκτασιν) τῆς ō καὶ μετὰ τοῦ ῑ* EM. 692. 4, *τοῦ πρωί συναίρεσίς ἐστι τὸ πρῴ, διὸ ὀξύνεται* Suid., omnibusque dissertior schol. Ar. Avv. 132 *πρῴ τὸ ἀττικὸν ὀξύνεται καὶ τὸ ῑ ἔχει ἀπὸ τοῦ πρωί γενόμενον ὡς ἀπὸ βαρείας καὶ ὀξείας ὡς τὸ ἑσταώς ἑστώς*, quibus quod antecedit *τὸ δὲ πρῷ περισπᾶται*, rectius apud Suidan scriptum est *τὸ δὲ πρῷν*, v. Meinek. ad Choliamb. 165. Hinc intelligitur, *πρώ* et *πρῶ* librariis tribuenda esse iota ineffabile adscribere fastidientibus. Ectasis illa praepositionis apparet etiam in compositis *πρωπέρυσι* et *πρωτέλειος*, solusque accentus ordinem egreditur; nam quum cetera adverbia bisyllaba in ῑ, *ἶφι νόσφι* etc. graventur omnia, *σεσημείωται τὸ πρωί ὀξυνόμενον* Theognost. 159. 26, quare EM. 607. 21 *ἀναλογώτερον τὸ παρὰ τῷ ποιητῇ πρῶι*, quod minus liquido affirmat Apollonius 573 *καί τινες ἀνέγνωσαν τὸ πρωί ἐν βαρείᾳ τάσει* i. e. *πρῶι*, idque Bekkerus vulgato *πρωί* substituit [v. p. 47 et 229]. — Quod quidam opinati sunt, eundem poetam *ἀχνύμενοί περ ἑταίρου* Il. XV 651 dixisse pro *περί* ablata per syncopen (apocopen) vocali ut *πὰρ Ζηνί*, mentione vix dignum videtur; memorabilis vero praepositionis corruptio in synthetis, quae allata sunt in Elemm. I 290[1]).

---

1) Addi poterant, quae nonnulli Aeschylo assignant: *ἀπέρωπος*, v. Parall. 258, et *περεβάλοντο* Agam. 1106. *Περιμετίαρχος* plene scriptum

Trium, quae restant vocalium nulla in apocopae speciem incurrit; *ἀπ πατέρων* Aeolicum est. Ptolemaeo *ἐξ ἁλός* Od. XI 134 pro *ἔξω ἁλός* accipienti, *ἵν' ᾖ ἔκθλιψις τοῦ ω̄*, breviter responsum est: *οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστι.*

Caput II.

De apocope consonantium.

§ 1. De tribus consonis finalibus, quae iisdem vocabulis modo adsunt, modo desunt, persaepe dubitatur, nativaene sint, an extrinsecus applicatae. Cuius generis multa superiori sermoni intexta sunt: *τοσοῦτο τοσοῦτον*, *πάλι πάλιν*, *ἄφνω*, *οὕτω* etc.; alia ad apocopen transtuli, partim ex arbitrio veterum, partim ne idem locus exemplorum specie similium multitudine nimis oneraretur. Quod Choeroboscus dicit Can. 561. 19 et 602. 20 *τὸ ᾱ ἀποβλητικόν ἐστι τοῦ ν̄: ἦν (ὑπῆρχον) ἔα, Ξέρξεα, ᾔδεα*, mox accuratius declarat, η̄ ex Ionico *ε̄ᾱ* contractum, hoc autem ex *η̄ν̄* dissolutum esse ut *πεπότηνται πεποτήαται* EM. — Vocativos *ὦ Ἄτλα*, *ὦ Πουλυδάμα* Buttmannus gramm. § 45 adn. 1, Matth. § 74. 3 b, Mehlh. § 161 ad tertiam declinationem referunt, quasi ν̄ detritum sit [1]). Neque aliter indicat Priscianus VI 10. 253 (702 P.) *Homerus Πουλυδάμα dixit ἀντὶ τοῦ Πουλυδάμαν* (hoc accentu) *et Menander* (Fragm. Com. T. IV 100) *παῖ Δρία* (scr. *Δρύα*). Haec tamen ipsa non eodem loco habenda videntur. Etenim Choeroboscus tradit nominum simplicium non quintum demum casum a poetis ad declinationem isosyllabam traduci, sed, si metrum poscat, secundum quoque et tertium: *τοῦ Βία, τοῦ Θόα, τὸν Θόαν, τὸν Αἴαν* [2]) Can. 95. Sed Zenodotus quum in Il. I 86 nullo metri emolumento in fine hexametri pro *Κάλχαν* supponeret *Κάλχα*,

---

bis exhibet cod. Par. in Demosth. Phil. I 140. 10- [*περιών v. Addend. et supra p.* 61.]

1) Illud *Ἄτλα* apud Graecos scriptores legisse mihi non videor.

2) EM. 271. 5 *Δίας καὶ Θείας διὰ τοῦ ντ κλίνονται, τὸ δὲ Θεῖας καὶ Δίιας ἰσοσυλλάβως*. Bisyllaba illa dupliciter declinata esse facile credimus; trisyllaborum fides nulla. Cum vulgato *Κάλχαν* Aristonicus XIII 222 minus apte confert *ὦ Θόαν, οὔτις ἀνήρ*.

reprehensus est non immerito, ὅτι ἀναλόγως ταῦτα ἐκφέρει ὁ ποιητής: Κάλχαν, Αἶαν schol. XIII 68. De initio versus Αἶαν Ἰδυμενεῦ τε XXIII 493 quid ille statuerit, nescimus; si constare sibi voluit, Αἶα scripserit necesse est, ut Hoffmannus Quaest. Hom. I 101, producta vocali ultima. Et sic Latini quoque poetae faciunt: *o Calchā, o Atlā, o Pallā*; sed iidem vulgo utuntur trisyllabis. Quare haec in heteroclitorum numerum aggreganda sunt. Hinc differunt syntheta illa, quorum unus vocandi casus interdum ad primam translabitur et id non aequa technicorum assensione, ut Didymus refert ad XII 231 Πουλυδάμα αἱ Ἀριστάρχου χωρὶς τοῦ ν̄ παρὰ τὴν ἀναλογίαν· Ζηνόδοτος δὲ καὶ Χαμαιλέων σὺν τῷ ν̄ Πουλυδάμαν. Hanc enim literam poscit analogia superiorum casuum, qui constantur per ν̄τ declinantur, non solum huius nominis, sed similium omnium: Ἀστυδάμας, Θειοδάμας, Εὐρυδάμας, Ἱπποδάμας, Λεωδάμας, Χερσιδάμας, eandemque requirit schol. A ad XVIII 285 Πουλυδάμα ἔδει Πουλυδάμαν· τοιοῦτο δὲ καὶ τὸ Λαοδάμα παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, et aperte prae se fert vocativus ὦ Εὐρυδάμαν, quem Choeroboscus p. 105. 35 ex Alcaeo (Fragm. p. 595 ed. I Bergk., p. 731 ed. II) protulit, sed offendit accentus; nam alpha huius terminationis natura breve est, sed producitur in prima positione ad supplendum defectum consonae ny a sigma finali expulsae; quae si in declinatu restituitur, nulla causa est, quin vocalis ad nativam brevitatem redeat, ut in appellativis ἀνδριάντος, ἱμάντος. Hoc autem facto consentaneum est, syllabam ab extrema tertiam accentum ad se recipere (Πουλύδαμαν), sicut a nominativis paroxytonis Ἀλκιμέδων, ποντομέδων fiunt vocativi proparoxytoni. Πουλυδάμα, quod Aristarchus brachycatalecto fortasse propterea praetulit, quia aures magis complet, et quae grammatici addunt, Ἀλκιδάμα Choerob. 105. 24, Ἀκάμα Eust. 902. 7, primo ordini adscribi oportet sicut ante allata Αἶα, Κάλχα; sed quia in uno tantum casu reperiuntur, metaplasmi nomine distingui convenit; quo recepto suspicio apocopae removetur [cf. p. 194].

Dativos trium pronominum plurales Apollonius Pron. 125 et Adv. 574 consonam a natura acceptam habere dicit praeter Aeolica ἄμμι et ὔμμι, quibus si adhaereat, pro afficticia

habendam esse, *σφί* autem et *σφίσι* non poni nisi *δι' εὐφωνίαν*, hoc est, ubi versus brevem poscat syllabam. Sed quae proprie dicitur euphonia, ab Aristarcho quaesita est, si is, ut Spitznero videtur, in Il. XIII 713 *οὐ γάρ σφι σταδίῃ* propterea scripsit, ut trium consonantium concursum effugeret. Eaedem tamen concurrunt in dictione ter repetita *ἐν σταδίῃ*, illeque sic potius sibi persuasisse videtur, *σφίν* non poni nisi hiatus vitandi causa aut ad producendam syllabam, *σφί* vero in arsi positum satis produci sequentibus duabus consonis; qua de causa nunc scribitur *Ζεὺς δέ σφι Κρονίδης* IX 236 et *ἀλλά σφι προ πάροιθε* XI 734 [Bekk. *σφιν*], sed alias in thesi *ὥς σφιν πρῶτον* Il. XXIV 27. — Quod Apollonius de duali tertiae personae dicit, *ἡ σφῶιν οὐδέποτε ἀποβάλλει τὸ ν̄* Pron. 114 C, valet de omnibus; dativum *νῶι*, quem Zenodotus Il. VIII 139 inferre conatus est, Lucianus Soloecistae suo donat in Pseudos. § 6. 602 T. III, Theocrito XXII 165 exemit Schaeferi correctio; restat vero Orph. Lith. 767 *νῶι δὲ — ἰοῦσιν*.

Reliquarum vocalium duabus consona mobilis tribuitur: *Τῆς ἄλλος ἀντωνυμίας τὸ οὐδέτερον ὤφειλεν εἶναι ἄλλον ὡς τὸ ἀγαθὸν μετὰ τοῦ ν̄ ἀναλόγως· ὅμως πέπονθεν αὐτοῦ ἔνδειαν ὡς καὶ τὸ τοιοῦτο καὶ τοσοῦτο, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνει αὐτὸ καθ' Ἡρωδιανὸν εἰπεῖν ἐν τῷ ἀλλοπρόσαλλον*, et iisdem cibariis pastus Epim. I 70. 20 *τοῦ ἄλλος τὸ οὐδέτερον εἶναι ὤφειλεν ἄλλον μετὰ τοῦ ν̄, ἀλλ' ὃ ὤφειλεν ἔχειν ἐν τῇ ἁπλότητι, ἀνέλαβεν ἐν τῇ συνθέσει, ἔξαλλον, πρόσαλλον*, quod ipsum non legitur, sed *ἀπρόσαλλον* et *ἔξαλλον* apud recentiores. Choeroboscus eundem locum tractans Can. 362. 30 addit *ἄνταλλον* et *πάραλλον*.

Vocabulorum, quae ō longum in ultima habent, unum genus huc arcessitur, illud dico, cuius casus obliqui Attice contrahuntur; primum substantiva: *ἡ εἰκών ἀποβολῇ τοῦ ν̄ γίνεται εἰκώ καὶ οὐ φυλάττει τὴν αὐτὴν κλίσιν* EM. 674. 31. Hoc vero satis causae est, cur metaschematistis potius asseratur, cuius generis multa congregavi in Rhemat. 324, simulque monui, et hoc et nonnulla alia a grammaticis relata, *ἡ ἀηδώ, βληχώ*[3]) praeter obliquos casus

3) Omisi nomen matris Amazonum *ἡ Ἀμαζώ* Eust. ad Dion. 828, id enim paronymon est.

non reperiri. — Cum his Buttmannus § 56 adn. 11 not. contendit Zenodoteam scripturam trium comparativorum, quae sexies affertur, *ἀμείνω* Il. VII 114, *γλυκίω* I 249, *κρείσσω* I 80, III 71 et 92, XVI 688; de quatuor eiusdem generis *ἀρείων, κακίων, χείρων, ἥσσων* nihil adnotatum est; postremo horum XVI 722 si ν̄ deesset, hiatus existeret. Qui in loco controverso X 252 *παρῴχηκεν δὲ πλέων νὺξ τῶν δύο μοιράων* scripserunt *πλέω*, id non pro comparativo amputato habuisse videntur, sed aut pro neutro pluralis numeri *τὰ πλείονα*, aut pro feminino adiectivi *πλέος*, ut in schol. Vict. dicitur *πλέω κατὰ τροπὴν τοῦ η̄ εἰς ω̄*[4]), quod sequitur Aristonicus IX 71 *πλεῖαι ἀντὶ τοῦ πλήρεις πρὸς τὸ „παρῴχηκεν δὲ πλέω νύξ“ ἀντὶ τοῦ πλήρης*. Hoc repudiato insolentior aliquis dativum *πλέῳ* substitui iussit: *τουτέστι τῷ πλείονι καὶ μείζονι μέρει·* cuius figurae dativum nusquam vidimus. Similis videri potest ille, quem EM. 82. 42 producit, sed ab alio nominativo repetit: *ἀμείνω χωρὶς τοῦ ν̄ καὶ ῑ αἰτιατικὴ γένους θηλυκοῦ· ἔστι γὰρ ἀμείνονα καὶ ἀμείνοα καὶ κατὰ κρᾶσιν ἀμείνω ὡς ἐλάσσω. Τὸ δὲ ἀμείνῳ μετὰ τοῦ ῑ ἐστὶ δοτικὴ ἀπὸ τῆς ἡ ἀμείνως τῆς ἀμείνω.* Si *ἀμείνως* sincere scriptum est, fuit qui hoc adiectivum Attice conformaret ut *πλέως πλέῳ*, sed fide abhorret. Quare coniecturam feci, illum sic scripsisse: *ἀπὸ τῆς Ἀμεινώ* (*εὐθείας*) *τῆς Ἀμεινῶς, τῇ Ἀμεινῷ* secundum Choerobosci canonem p. 332. 18 *ἡ Σαπφώ, τῆς Σαπφῶς, τῇ Σαπφῷ*. Illud mulieris nomen cognovimus ex Anth. VI 356. Comparativos, quos Zenodotus Homero infersit, Buttmannus suspicatur in quibusdam dialectis proprium habuisse domicilium; et hinc fortasse librariis advolarunt scripturae vitia, quae in aliorum scriptorum libris aliquoties deprehenduntur, primum in Demosth. Symmor. 166. 27 (185. R.) *πλείω ἔσται γέλως*, quod unus melioris notae codex praebet pro *πλείων*, tum in Aristaeneti I 7. 33 *ἄγρα βελτίω* et I 11. 54 *κόμη καλλίω*, quae Mercerus olim tanquam indeclinabilia defendit, posteriores correxerunt, neque erit qui secus factum velit. Sed minus iusta est repudiatio casuum pluralium neutrius generis, si

---

4) Spitznerus *πλέων* corrigit, quod sententiae alienum.

adiunguntur nominibus masculinis vel femininis: *οἱ ἀπὸ ποταμῶν ἄνεμοι ὑγρότεροι τούτων καὶ τοῦ χειμῶνος κακίω, θέρους δὲ βελτίω* Galen. de Humor. III 13. 401 T. XVI, et sic saepius *πλείω* pro *πλέονες* et *πλέονας* ut Lucian. Asin. § 10 *μὴ πληγὰς ἔτι πλείω λάβῃς*. Plura huius modi collegit Dindorfius ad Diod. I 92, sed corrigenda putat. Equidem scriptoribus minus limatis, quorum est Galenus, talia facile concesserim. Quae vero ex Platone et Xenophonte afferuntur huius confusionis exempla, aut mendosa videntur aut ad aliud genus pertinent, quale hoc est Plat. Menex. 235 B *παραμένει ἡμέρας πλείω ἢ τρεῖς* et Xenoph. Hell. II 1. 16 *τρεῖς μῆνας ἢ πλείω*, quod Dindorfius in *πλεῖον* mutat, sed Sauppius docte demonstrat, *πλείω* hoc loco et aliis, quos viri eruditi a Bachmanno ad Lycophr. 774 et Matthiae gramm. § 437 adn. 2 b appellati huc immiscent, pro *πλέονα* sive *πλέον* positum esse intellectu adverbiali, ut Latine dicitur *plus trecenti equites* *). — Sed haec disputatio excurrit longius quam propositum erat. Neque iam devertam ad imperativos Doricos *ὄντω*, *ἐχόντω*, Latinosque *legunto*, *amanto*, qui si ex communibus aestimantur, detruncatos assimulant, sed plerisque nativi videntur.

§ 2. Duorum nominum affinium *λίπα* et *ἄλειφα* originem Herodianus ita explicuit, ut illud ex *λίπας* corruptum diceret, huius autem duplicem redderet causam: *ἐκ τοῦ ἀλείφω ἄλειφαρ ἢ ἄλειφας καὶ ὑποστολῇ τοῦ ρ̄ ἢ τοῦ σ̄* etc.' Verba ipsa apposui in Rhemat. 313 — 316. — Sigma mobile habent adverbia quaedam, quae Choeroboscus affert

---

*) *Vario adnotamentorum genere mixta haec sunt in sedo.:* „*Ἡμέρας πλείω ἢ τρεῖς* adverbialiter sic ut *ἐλάττω* Stallb. Plat. Menex 235 B. *οὐκ, ἔστ' ἄλεξις, οὔ, χρόνῳ πλέω* Agam. 1258 Herm. emend. *χρόνον*. *Τὸ ἀγήρω* not. ad Thuc. II 44. 3. *ἀγγεῖον περιπλέω* Plut. v. Alex 85 p. 158 T VI. Reisk. *περιπλέων*. *Ἀγήρω ὄνομα* Himer. Declam. II 442. *τὸ ἀξίχρεων* etc. EM. 116. *μούνυχον δίκερων οὐθέν* Antig. Car. LXXII Xyl. *δίκερω*. *Ὅπῃ οἴει βέλτιον σκέψασθαι, ταύτῃ σκόπει* Plat. Charmid. 158 E Stallb. cum Heind. et Bekk. pro *βέλτίω*. *Ἡ οὐσία πλείω ταύτης ἐστίν* Isae. de Hagn. 294 R., 137. 44 Bekk. et Schoem. nil mutant, hic citat Bernhard. p. 335, qui aliena miscet. *Πλείω* Thes. VI 1429. [*Alia quaedam omisi ne lectores aut irrito quaerendi labore fatigarent, aut vana fiducia deciperent.*] *Μείζω* fortasse ut *εἰκώ*, quod Thes. nullum esse dicit, v. Rhem. 324."

Can. 853. 8 *τὰ ἀποβαλόντα τὸ σ ὅταν φυλάξωσι τὸ αὐτὸ σημαινόμενον, τὸν αὐτὸν τόνον φυλάττουσιν οἷον πολλάκι, μέχρι, εἰ μὴ ὁ χαρακτὴρ κωλύσῃ διὰ τὸ χωρὶς χῶρι. Πρόσκειται „ἐὰν φυλάξωσι τὸ αὐτὸ σημαινόμενον" διὰ τὸ ἄντικρυς ἀντικρύ.* De *μέχρι* in Diss. VII pag. 210 dictum est. Adverbiorum derivativorum pars maxima constat è numeralibus, quae poetae inde a principe Homero dupliciter terminant, scriptores vero uno modo, non Attici solum, sed etiam extranei, et id tam fixum et perpetuum est, ut aliter scripta nonnihil suspicionis moveant, ut *δεκάκι* Artemid. II 70. 252 bis repetitum, cui repugnant proxima p. 255 *τετράκις, ἑξάκις, ἑπτάκις, ὀκτάκις*, et *τετράκι* Appian. Civ. 1 74 p. 104, pro quo edd. nonnullae antiquiores *τετράκις* praebent. Hanc autem veram esse horum adverbiorum speciem docet Apollonius 614. 9 *τὰ κατ' ἀποβολὴν τοῦ σ βαρύνεται: πολλάκι, ἑπτάκι, τοντάκι.* — Eorum, quae ypsilon in catalexi habent, unum a communi usu remotum est, *μεσηγύ* et *μεσηγύς*, quibus praeter poetas Hippocrates quoque et Aretaeus utuntur [v. supra p. 163]. Si vero natura adiectivum est duorum generum, affectione caret, id quod nonnulli etiam de *εὐθύς* et *εὐθύ* suspicati sunt, eademque tollitur significationis discrimine quamvis tenui et saepe non observato [Parall. 120 et n. 48]. Ad haec accedit accentus differentia in altero dicatalectorum: *ἄντικρυς ἀποβολῇ τοῦ σ ἀπέβαλε καὶ τὸν τόνον* Epim. I 174. 30 et Apollon. Adv. 614. 7. Si vero ex *ἀντικάρα*, ut in EM. dicitur, contractum est, sigma extrinsecus accessit, accentu characteris causa, ut grammatici dicunt, ad ultimam translato. Homerus tamen illud nunquam addit excluso barytono; posteriores utroque utantur, sed plerique distincte [1]). Eiusdem vicissitudinis exempla *ἀτρέμα*

1) De utroque adverbio quae disserui ad Phryn. [444], copiosius exsequutus est Poppo ad Thuc. II 4. 5. *Εὐθύ* temporale L. Dindorfius in Thes. Vol. III 1291 neque Aristoteli concedit neque Theophrasto; utrique reliquerunt Bekkerus in Probl. XXVI 12 p. 941. 9 et Wimmerus Hist. Plant. I 13, III 4. 2 et nonnunquam eodem loco utrumque: *καρπὸν εὐθὺ ἐκφέρει* II 6. 6, sed paulo post *καρποφοροῦσιν εὐθύς*. Pro *κατ' εὐθύς*, quod ad Phryn. 145 ex Apollon. Lex. citavi, nunc recte scribitur *κατ' εὐθύ* et hoc rectius quam hyphen *κατευθύ*, v. Bornemann. ad Xen.

ἀτρέμας, ἔμπα ἔμπας, χῶρι χωρίς in Diss. VII p. 205 (212) exposita sunt. — Vocativi *ὦ Ἑρμόγενε* etc. metaplastis adnumerantur, v. Parall. 182, add. Ahrens. Dor. 511. — Schol. Eur. Hipp. 1062 *τὸ εἶμι τὸ πορεύομαι καὶ τὸ εἰμί τὸ ὑπάρχω ἐν τῇ συνηθείᾳ κατὰ τὸ δεύτερον πρόσωπον ἀποβολὴν πάσχουσι τοῦ σ παραλόγως· φασὶ γὰρ ποῖ ἄπει καὶ ποῦ εἶ*, et Choeroboscus Can. 854. 23 *ὁ Χάραξ λέγει, ὅτι κατὰ πάθος γέγονε τὸ εἶ τοῦ εἷς ὀξυνομένου, ἐπειδὴ εἰς χαρακτῆρα ἐνέπεσεν ἀπαιτοῦντα τὴν περισπωμένην τάσιν*, sed eodem loco affert Apollonii sententiam, a medio *ἔομαι* declinatam esse personam secundam *ἔῃ ὥσπερ βούλῃ, ἀττικῶς δὲ ἔει καὶ λοιπὸν κατὰ κρᾶσιν εἶ*, quod repetit EM. 300. 43. Buttmannus vero § 108 adn. 15 pronior ad apobolen. — Relinquitur vocalium ultima, cui sigma subtractum esse comperit idem Choeroboscus p. 360. 16 *τὸ αἰδώς Φιλίππας (Φιλητᾶς) χωρὶς τοῦ σ προηνέγκατο κατὰ τὸ „Ἀγαθὴ δ' ἐπὶ ἤθεσιν αἰδώ."* Hoc qui finxit, sequutus est analogiam nominum in usu positorum *λεχώ, πειθώ, ἠχώ*, quorum universam copiam ad intuendum proposui in Rhem. 317 sqq. Ab hac duo tantum desciscunt *αἰδώς* et *ἠώς*. — Homericum *ἄνεω* adverbium esse ab *ἄνανος* vel *ἄνεος* derivatum quum alii crediderunt, tum etiam Apollonius, nec tamen dissimulat contra analogiam peccare: *ἐπεὶ ἀντίκειται τὸ μὴ εἰς ω περατοῦσθαι τὰ ἀπὸ τριγενῶν ὀνομάτων, ἀπὸ δὲ μονογενῶν· οὐ γὰρ δή γε τῷ φίλος παράκειται ἐπίῤῥημα εἰς ω, εἰς δὲ ως, τῷ μέντοι τόνος μονογενεῖ ὄντι παράκειται τὸ τόνῳ (κύκλος κύκλῳ)* Adv. 555. 28 et 618. 28. — De *ἄφνω* et *ἄφνως* actum est in Diss. VII p. 163.

Consonarum duplicium secundam tribus vocabulis eximi, quae alpha vel *αι* in exitu habeant, plus semel accipimus. Choeroboscus Can. 367. 10 ex dativo *γάλαξι* concludit, nominativum *γάλαξ* dicendum fuisse, *ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ξ οὐκ ἔστι τελικὸν τῶν οὐδετέρων, τούτου χάριν ἀπεβλήθη*, restitui autem iis, quae sint duorum generum, *ἀρτιγάλαξ, νεογάλαξ*. Eandem abjectionis causam reddit Apollonius 549. 14 cum-

---

Symp. 161, sunt enim duae partes; una vero *κατιθύς* Quint. VII 136. — Hermann. ad Orph. Arg. 1041. [*Pathol. I* 616 *sq.*]

que illo nomine paullo ante componit vocativos ἄνα et γύναι adverbiumque ὑπόδρα, quod Herodianus quoque ἐκ τοῦ ὑποδράξ natum esse statuit, v. Dissert. VII p. 222. De γάλαξ dictum est in Parall. 95, de γύναιξ p. 278 [2]). Adverbium ὑπόδρα ad δράω retuli, ὑποδράξ ad δέρκομαι in Rhem. 63.

Caput III.

De apocope complurium literarum, quae vel syllabam conficiunt vel partem eius.

§ 1. Hic mihi ex intervallo regustanda est materies in Paralipomenon dissertatione secunda studiose tractata. Nam quae veteres nobis subiiciunt apocopae syllabicae exempla, pleraque monosyllaba sunt, de quibus illa inscripta est. Ad eam igitur, ne tractata retractem, lectores subinde delegabo; quae vero nunc instat, alio ordine procedet et ad alium finem dirigetur. Aristoteles igitur eo loco, quo vocabulorum mutationes attingit, aphaeresis, quam vocat, tria expromit exempla: δῶ, κρῖ et ὄψ. Horum primum nullo modo pro incorrupto haberi potest, non solum propter terminationem ω̄, quam generis neutrius nomina in totum respuunt *), sed multo magis quia secundum leges, quas Graeci in derivando sequuntur, neque a δέμω, quo nihil propinquius est, neque ab alio quo themate repeti potest. Hic igitur locus ad tergiversandum nullus est. Causam autem corruptionis vel nominis ubique oculis animoque occurentis crebritas vel quaedam commoditas metrica attulit; nam δῶ nusquam legitur nisi in clausula versus ac plerumque post epitheton: ἐμὸν δῶ, ἡμέτερον δῶ, quos fines egressus Hesiodus χρύσεα δῶ usurpavit. Post hunc vox prodigiosa exolevit **). — De altero res minime explorata est. Argumentum levissimum affert

---

2) Hic error mihi subrepsit; pro: γύναιξ, *quod nuper innotuit Choerobosci testimonio* scrib.: *quod uno inn. Hesychii test.* Choeroboscus Can. 306. 32 γύναιξ propterea dici negat, quia in αιξ quae exeant nomina aut unius sint masculini generis aut neutrius.

*) „δῶ ἄκλιτον, quia nullum neutrum in ω̄ Epim. 1 106. 23." *adn.*

**) „ἡμέτερον δῶ Parmenid. 25". *alibi adn.*

Epim. I 245 *τὸ κρῖ πέπονθεν ὡς τὸ δῶ· πᾶν γὰρ ὄνομα οὐδέτερον μὴ ὄνομα στοιχείου εἰς φωνῆεν λῆγον συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει·* quo nihil efficitur, quia monosyllaba huius mensurae nulla sunt praeter *τί*, unde regula duci non potest. Et praegravat auctor Aristotele in eiusmodi causa non tenuior Aristarchus. Is enim *κρῖ* idem quidem ac *κριθή* significare affirmavit, *εἰρῆσθαι δὲ οὐ κατ' ἀποκοπὴν, ἀλλὰ μετεσχηματίσθαι τὸ θηλυκὸν εἰς οὐδέτερον*, v. Parall. 115. Apion vero ne synonyma quidem esse concessit, sed *κρῖ* speciem quandam (*γένος τι*) hordei appellari; quod nisi ab Homero ipso didicit, quum animam eius ab inferis evocasset, mirum est unde acceperit; nam *κρῖ* illud vix alibi legit. Quibusnam argumentis Aristarchus adversus Aristotelem usus sit, incompertum habemus; nonnullos offendit differentia generis, quare aliud substituerunt etymon: *ὅτι τὸ κρῖ ἀπὸ τοῦ κρίμνον ἀποκέκοπται, οὐ μὴν ἀπὸ τῆς κριθῆς, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί* Eust. 1218. 29, schol. Il. V 196; sed hoc quoque effugium praecluditur eo quod Favorinus in Ecl. 278 refert antiquiores sequutus: *τὸ κρῖ εἴτε ἀπὸ τοῦ κριθή γέγονεν, εἴτε ἀπὸ τοῦ κρίμνον, δοκεῖ παραλόγως εἶναι· εἰ μὲν ἀπὸ τοῦ κριθή, οὐκ ὤφειλεν εἶναι τὸ κρῖ οὐδέτερον, αἱ γὰρ* *) *ἀποκοπαὶ τὸ αὐτὸ γένος φυλάττουσιν οἷον τὸ δῶ, τὸν Ποσειδῶ, τὸν Ἀπόλλω.* Altera pars eclogae excidit; cur enim *κρίμνον* quoque admitti nequeat, non addocemur; Aristarchus fortasse usus est argumento solito: *τὸ κρίμνον οὐκ οἶδεν ὁ ποιητής.* Aliud sumi poterat a diversitate prolationis, de qua idem Favorinus in proximis loquitur: *τὸ κρῖ ἐκτείνει τὸ ῑ, ἐπεὶ πᾶν οὐδέτερον μονοσύλλαβον μονογενὲς μακροκαταληκτεῖ,* nec est qui dissentiat [1]). De neutro illo nihil singil-

---

1) Arcadius in libro decimo nono, qui de tono adverbiorum inscriptus est, p. 182 circumflecti dicit monosyllaba, quae ancipitem habeant productam: *ᾶ, νῦν, κρῖ, ὁπότε ἐκτείνεται, ὁπότε δὲ συστέλλεται, ὀξύνεται.* Substantivum *κρῖ* ab hoc loco alienissimum est, sed significatur fortasse vox facticia *κρι*, unde verbum *κρίζω, κρίκε* repetunt, vel potius in *βρῦ* mutanda ex Choerob. in Psalm. 95. 10 *πᾶν ἐπίῤῥημα μονοσύλλαβον δίχρονον ἐκτείνει αὐτὸ καὶ περισπᾶται οἷον νῦν, γρῦ, βρῦ· τὸ δὲ ῥά συστέλλεται.*

*) *Reliqua huius paragr. pars deest in msc., sed integra videtur extare in progr. XVIII Jan. a. 1856 p. 6—8.*

latim praecipitur, neque extat aliud huius generis nomen bisyllabum in easdem literas exiens; sed masculina et feminina, quae ancipitem ante catalexin νος habent μετ' ἐπιπλοκῆς συμφώνου, penultimam brevem habere et accentus ostendit: ῥάμνος, πρύμνος, ὕμνος, πρύμνα, et consentiunt grammatici, v. Herod. de Dichr. 361 Lehrs., neque aliter pronunciantur verba κάμνω, μίμνω. Itaque pro κρῖμνον, quod bis terve sic scriptum reperitur, ubique restitui oportet paroxytonon, cuius exempla plurima exstant. Haec autem prosodiae discrepantia obstat, quominus κρῖ a κρίμνον ortum existimetur. Ad κριθή ne revolvamur, interponit se Epim. I 255 argumento spinoso: κρῖ ἡ κριθή οὐ κατὰ ἀποκοπὴν, ἐπεὶ οὐ περιεσπᾶτο (ἂν), ἀλλὰ κατὰ διώνυμον ὥςπερ ἦμαρ καὶ ἡμέρα. Hic cum verbis ἐπεὶ οὐ — nescio quid aliud comprehendi possit quam contrarium ἀλλὰ περισπᾶται, διὸ οὐκ ἀποκοπή ἐστι. Quod igitur vulgo edicitur, substantiva generis neutrius monosyllaba eademque macrocatalecta circumflecti, id ille vocabulis nativis et integris adstrinxisse, imminuta autem, quae ab oxytonis orta essent, accentu itidem acuto signasse videtur. Haec si ejus fuit opinio, eam confirmare potuit exemplo adiectivi λισσή, λίς, contrarium autem βρῖ aut non circumflexit aut non accisum, sed plenum illibatumque esse statuit. Verum huic distinctioni repugnat Arcadii canon: πᾶν μονοσύλλαβον οὐδέτερον (μονογενὲς) εἴτε ἀπαθὲς εἴη, εἴτε πεπονθός, περισπᾶται, cui succinit Choeroboscus Orthogr. 226. 28. Haec igitur pro eorum sententia dici possunt, qui κρῖ, quo Homerus in utroque carmine sexies utitur, primitivum, κριθή autem, quo tribus in locis et pluraliter tantum, derivatum putant. Vulgatae vero opinionis auctores hoc rationis habuisse videntur, quod substantivorum in vocalem exeuntium nullum invenissent unius syllabae; quare principatum dederunt ei voci, quae in usu praevaluisset et certe aliquas sui similes haberet: Ἴθη ἡ εὐφροσύνη, Πεύθη ἡ πεῦσις, Ὄθη ἡ φροντίς, quae Hesychius asservavit, et notiora μέθη, ποθή, πάθη, σάθη, σπάθη [2]). Causam cor-

2) Justo parcior Theognostus Can. 109. 17 duo tantum affert: Σίθη βαρύτονον καὶ κριθή ὀξύτονον, quod Arcadius 106. 4 solum esse dicit macroparalectum acuto sono finitum.

ruptionis repetere potuerunt ab imperio vulgi vocabula rerum in assiduo usu positarum, cuiusmodi est *κριθή*, violenter abrumpentis et maxime ea quae res viliores significant. — Hoc in numero duco quod Photius affert *Ψό ἀπόκομμα λεξειδίου· ψόθον*, et *Κνῦ τὸ ἐλάχιστον*, *Κνυθόν σμικρόν* Hes., v. Rhem. 287, hisque simile *γρῦ* fortasse non id quod vulgo sumitur, sed proprie *γρύτην*, hoc est scruta et minutias significat. *Βρῦ τὸ ὑποκόρισμα, ὅ ἐστι τοῖς παιδίοις σύμβολον τοῦ πιεῖν* Phryn. App. 31 non longe dissidet a genere potulenti, quod *βρῦτον* vocant. Hi sunt quasi ineffigiati foetus, quos consuetudo significantiae gratia sibi reservavit integros. — Eodem vergunt illa prima vocis humanae conamina *πᾶ* et *μᾶ* id est *πάπας*, *μάμμη*. [Vol. I 172 sq.] — Alia iam adulta omnibusque partibus expressa mutilavit affectus loquentium vocabula raptim praecipitans ut *παῦ*, de quo p. 275, et vocativus, quem Graecia deflorescens peperit: *ὦ κῦρ*, v. Parall. 77. Id genus barbarismi contubernia militaria personuisse apparet ex Palladae Epigr. XCII, in quo aliquem de *gente hircosa centurionum* sic loquentem inducit: *τὰν θῶ καὶ τὰς κνῆ τὰν ἀσπί τε καὶ κόρυ*[3]) *καὶ κρᾶ* *). Hic autem Jacobsius Animadv. II 3 p. 247 lectoribus in memoriam revocat apocopae exempla a Strabone collecta, a quibus illa castrensis eloquentiae lumina tantum distant, quantum barbara ab affectis. Sed effectu paria sunt, nam utroque modo vocabula breviantur, atque hac similitudine illectus Plutarchus junior de Poes. Hom. II 9. 1075 T. V apocopas Homericas a breviloquentiae studio profectas dicit: *Δωριέων τῇ συνήθει τῆς βραχυλογίας ἐλλείψει κέχρηται* (*Ὅμηρος*) *τὸ δῶμα λέγων δῶ καὶ τὸ ὅτι ὅ καὶ τὸ ὀπίσω ἄψ καὶ τὸ ἄλλοτε ἄλλο*, quibus Eustathius 187. 28 *ῥά* et *κρῖ* addit. Hic ea Aeolicae tribuit dialecto apocopen cum syncope confundens, ille Doricae[4]), colligatis duobus, ut modo dixi brachy-

3) Sic scripsi pro *τάν τ' ἀσπίδα, καὶ δόρυ*, quo similiora essent continentibus.

4) Sic illi nasuti omnium fere affectionum sedes et domicilia commonstrare gestiunt: *ἡ μὲν πρόσθεσις ἀττικὴ ἐστιν, ἡ δὲ ἀφαίρεσις ἰω-*

*) „*Δόρ* — *δόρυ* Parall. 76.“ *adnot* [*ib.* 116].

logiae generibus, rhetorico et grammatico. Et huic subiecta sunt *δῶ* et *κρῖ*, specie quidem paria, sed non eiusdem licentiae; nam illud ratio respuit, hoc consuetudo. Utrinque distat tertium Empedocleum *ὄψ*, cui non integra syllaba decessit sed pars syllabae. Id vero ab analogia non longius recedit quam *λίψ*, *στύξ* et alia monosyllaba, quorum plerisque sermo maturescens substituit magis articulata, solaque raritas vocabuli et reliquorum casuum defectus Aristotelem induxisse videtur, ut ab usitato detortum putaret. [Parall. 113 sqq.]

§ 2. Penum ab Aristotele modice instructum multis partibus auxerunt grammatici, quorum copias incondite profusas disponam pro numero et ordine literarum, quas illi decidisse putant. Pro unius literae defectu affertur unum *γλήν*, quod Herodianus in Mon. 16. 14 auctor est ab Hermesianacte dictum esse in exitu versus heroici: *ἐφλέγετο γλήν*. Ille enim quum vocabula *μονήρη* ex professo tractaret, inter monosyllaba in *ην* exeuntia unum invenit a via depulsum idque in omnium usu positum et immutabile: *φρήν*; nam *μήν*, *χήν*, cetera aut masculini generis esse aut communia; hoc autem ab usitato *γλήνη* adeo nihil differre, ut ab eo profectum videri debeat. At enim, si naturae cursum attendimus, quae a brevioribus ad ampliora ascendere amat, *γλήν* dicendum est prius natum esse quam *γλήνη* et *γλῆνος*. Si vero novitatem auctoris reputamus, concedemus, fieri posse, quod Herodianus dicit. Nam quae paullo post de Phileta Hermesianactis praeceptore et Euphorione afferentur, ostentui sunt, semel excitata apocopae opinione, poetas literatos, quales multos tulit Alexandrina aetas, et in palaestra grammatica probe exercitatos idem sibi iuris arrogasse, quod prioribus concessum putarent, ut vocabulorum exitus intrepide depascerent. — Insigne huius licentiae specimen edidit is

---

νικὴ, προσχηματιχμὸς ἀττικὸς, ἀποκοπὴ δὲ δωρική τε ὁμοῦ καὶ ἀττική etc. Draco p. 160 sq Probabilor est distinctio in Excc. Paris. Bastii p. 681 *ἀποκοπὴ ἀττικὴ μέν ἐστιν ἐν τῷ Ἀπόλλω καὶ Μίνω, ποιητικὴ δὲ ἐν τῷ ἱδρῶ καὶ τῷ δῶ καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς.*

quem proxime nominavi Euphorio, singularium cupitor, qui quum versum ita clauderet: *δαιμόνιος ἦλ*, procul dubio imitatus est exempla antiquiorum *ἡμέτερον δῶ, ἀμφοτέρων ὄψ, ἐφλέγετο γλήν*, sed perverse et contra regulam a grammaticis fixam, *ὥς γάρ ὁ Ἀπολλώνιός φησιν, οὐδέποτε ἀποκοπὴ εἰς ἀνεκφώνητον τέλος γίνεται* Choerob. Can. 773. 22. Ille igitur duas decerpsit literas $\overline{ος}$, quod grammatici, si antecedat una consonarum finalium, minime improbant [Parall. 70 et 146].— Ita Apollonius ipse nomen *μάρτυρος* integrum esse dicit, *μάρτυρ* autem, cuius obliqui solum casus apud antiquos reperiuntur, duabus literis minus habere, Pron. p. 113. Sed de hoc Herodianus dissentit, usitatum *μάρτυς* primitivo loco ponens, huius autem consonam ultimam in rho mutatam esse more Aeolico, v. Parall. 217 *). — Neque magis assensus est iis, qui casibus pluralibus *Κέρκυρες, Ἴλλυρες* ex analogia affingerent nominativos *Κέρκυρ, Ἴλλυρ*, hisque easdem literas $\overline{ος}$ abrasas dicerent, sed contra disputavit in EM. 506. 20 *αἱ εὐθεῖαι οὐκ εἴρηνται, οὐδὲ πρόκειται ἡμῖν, εἰ ἄρα δύναται γενέσθαι, ἀλλὰ τί εἰρήκασιν Ἕλληνες; Οὐκ ἄρα ἔχεται ἀποκοπῆς, ἀλλὰ (πλάνη) κλίσεώς ἐστιν οὐ (ἢ) μεταπλασμός*, hoc est *Κέρκυρες* dictum esse pro *Κέρκυροι*, cuius singularem *Κέρκυρος* apud Alcmanem reperiri ait. Neque secus, puto, existimavit de alio nomine gentilicio, quod a Prisciano huc relatum est VII 4. 298 T. I *Iber Iberis per apocopen prolatum;* nam hoc genus universum in ore populi huc illuc trahitur. — Adiectivum eodem modo detruncatum profert Stephanus s. *Βέχειρ - χρυσοέθειρ παρ' Ἀρχιλόχῳ ἀποκέκοπται ἐκ τοῦ χρυσοέθειρος.* Id in Parall. 210 potius cum *ἔθειρ* compositum esse statui confisus Suidae testimonio *ἔθειρ — ἡ αἰτιατικὴ ἔθειρα.* Sed hoc Bernhardy grammatici commentum esse iudicat, neque ego opponam idem in EM. 107. 37 coniuncte cum similibus *φθείρ, Βέχειρ* etc. proferri; nam Arcadius 20. 17, Choeroboscus 86. 18 et 345. 30 atque Theognostus 41. 25 in longo catalogo nominum huius figurae ab Herodiano, ut videtur, pertexto *ἔθειρ* praetermittunt, neque addunt exceptionem solemnem: *τὸ δὲ ἔθειρ*

*) *Adn.:* „*μάρτυρ̄* Arcad. [193] ut *ἀλάστορος, ἐκδέκτορος.*"

πέπονθεν. Sed si hoc propter tenuitatem testium ad explicandum *χρυσοέθειρος* uti veremur, tamen commodius quam apocope suffugium praebet metaschematismus, ad quem poeta Parius recordatione nominum cum *χείρ* compositorum traductus videtur. — Contraria ratio convenit duobus adiectivis, quae ipsa specie priscam sermonis aetatem referunt, *πῖαρ* *) et *πέλωρ*, uni utrumque generi, numero et casui adstrictum; sed defectum explent paragogae *πιαρός* et *πέλωρος*, quanquam ne haec quidem in communem usum pervenerunt, eaque fortasse causa fuit, cur illa apocopae suspicionem effugerint [v. cap. VII adn. III]. — Eadem societate coniuncta sunt *φῆρ* *far* et *φῆρος*, v. Rhem. 304 adn. [Parall. 74], *μάρμαρ*, quod Hesychius *στερεόν* interpretatur, et *μάρμαρον*, v. Parall. 205 [1]), atque aliter terminata appellativa et propria, quorum magnam vim coacervavi in eodem libro p. 138 et 148; unum *Ἠδῶνες* et *Ἠδωνοί* Herodianus recte metaplastis adnumerat, alterum *Γηρυών* et *Γηρυόνης* minus recte apocopae tribuit. Neque auscultamus Aristoteli *ὄψ* mutilatum dicenti omniumque, quae pro hac causa afferuntur, unum admittimus *ἧλ*.

§. 3. Largius fluit tertium genus, quo syllabae attenuantur integrae. Sed hic statim praecidenda sunt, quae Geographus proponit, *Δωδώ* **) et *Μέσση* [Patholog. I 353.], hoc Homeri, ut ait, proprium, illud Simmiae. Nam de locorum nominibus idem valet, quod de gentiliciis dixi, et universe de propriis omnibus; haec enim arbitrio loquentium huc illuc flectuntur. — Idem ille Hesiodum *βρῖ* pro *βριθύ* dixisse testatur, Apollonius vero pro *βριθέως*, unde colligitur adverbialiter positum esse ut *ταχύ*. Id sine du-

---

1) In Theognosti l. c. pro *Νόαρ* (Herm. ad Suppl. 754) fortasse scribendum est *Ζόαρ* ex Suidae glossa *Ζόαρ τόπος*, qua urbs *τὰ Ζόαρα* significari videtur. Quod deinde ex Hesychio attuli *Ἴχμαρ νοτίς* accentus ostendit Aeolicum esse pro *ἰχμάς*. Pró *ἄλειφαρ* 204 lin. antepen. scribere volui *κάρηαρ*.

*) „*Πῖαρ* substant. Buttmann. Lexil. II 51 sq.“ *adn.*

**) *Adn.*: „*Δωδών ἄῤῥητον* (*ἀποκοπὴν* addit Schubart) *πεπονθός* Steph.“ *Alibi*: „*Γύρτων* - *Γυρτώνη ὡς Ἰτώνη Ἰτών* Steph.“ *Alibi*: „*Adon* Anthol. Lat., *Ἄδων* Mein. Theocr., v. Proll. 504.“ *Al.*: „*Ἄρφα ἀῤῥαβών* Hesych. (arrha).“

bio neutrum est adiectivi evanidi βρίς [Parall. 119 sq., Path. I 201]., nec dubitasset quisquam, nisi canon esset a grammaticis promulgatus: τὰ εἰς ῑς ἁπλᾶ οὐκ ἔχει οὐδετέρου παρασχηματισμόν Choerob. Can. 185. 20, EM. 769. 43. Ac si βρίς alicubi invenissent, masculine vel feminine positum, id quoque nihil cunctati essent attenuatum dicere, sicut λίς κατ' ἀποκοπὴν τοῦ λισή (sic) fictum esse affirmant Choerob. 181. 25. cf. Parall. 86 [infra p. 297 ex.] Nos vero nulla religio retinet, quominus Ptolemaeo assentiamur, Homerum vocem ab aurium approbatione minime alienam a maioribus accepisse atque hinc etiam casus declinasse obliquos λιτί, λῖτα, licet nominum monosyllaborum in ῑς exeuntium nullum reperiatur per τ declinatum; quae res Herodianum adduxit, ut metaplasmum fingeret. — Idem κάρα sive κάρη, quia nullum generis neutrius nomen in ᾱ et η̄ desinit, pro κάρανον sive κάρηνον dictum esse sumsit de Dichr. 354, quod sequitur grex grammaticorum Choerob. 162. 4, 268. 31, Theogn. 78. 30, Cram. Anecd. IV 337 sq., Epim. I 226 sq., schol. Il. Π 443*) — Eodem vocum incomparabilium fastidio ductus τὸ τρόφι κατ' ἀποκοπὴν τοῦ τρόφιμον φησί schol. Il. XI 307, quod ex catholica retulit Arcadius 118. 18. Alii non ultimam syllabam abscissam esse opinantur, sed primam παρὰ τὸ εὔτροφι κατ' ἀφαίρεσιν EM. 769. 40, scilicet ut στάδα λίμην pro εὔσταδα, quod Apollonius cum aliis incredibilibus ad probandam aphaeresin affert, τρόφι praetermittens, v. Parall. 165, Path. I 146. Naturae cursum sequentibus primitivum est τρόφις a τρέφω derivatum ut a τρέχω τρόχις, idque duas complexum significationes, activam et passivam, sicut *alumnus* et *altilis* nonnunquam altorem et alibilem significant; hinc autem nascitur τρόφι, exemplo sane quam unico, quare reclamat Choeroboscus μηδεὶς οἰέσθω τὸ τρόφι ἀπὸ τοῦ ὁ τρόφις ἀρσενικοῦ εἶναι p. 193. 32, negatque omnino nomina in ῐς simplicia genus neutrum habere. Sed quum ea fere omnia sint hominum epitheta, στρόφις, ἴδρις,

---

*) *Adn.*: „Ὦ γλαύκων κάρα Sannyr. Com. Fr. II 873 Dind. plural. putat. — Ἑκατὸν κάρα ἐξεπεφύκει H. H. [*Cer.* 12] v. Voss. c. Ruhnk. Fortasse κέραα ut δέπα ἠδὲ τραπέζας Od. XVI 466. — Ὕφα ἀπὸ τοῦ ὕφασμα κατὰ ἀποκοπήν Choer. 366. 34" [cf. *Parall.* 132].

τρόχις etc., v. Proll. 507, genus tertium res ipsa excludit, τρόφις vero ad res inanimatas translatúm earum genus sequi cogitur; ac si huius motionis exempla desunt, non minoris insolentiae est apocope adiectivi τρόφιμος, quo ipso Homerus nunquam utitur. — Sed longius etiam quam τρόφι ab affectionis specie seiunctum est ἄλφι, quod a Strabone et glossographis huc refertur; nam illud semel legitur, hoc saepius, et ab homoeocatalecto μέλι hoc unum differt, quod caret casibus imparibus. — Nominum heteroclitorum, quae inter $\overline{\eta}$ et $\overline{\eta\sigma\iota\varsigma}$ fluctuant, copia ingens, sed unum solum cum hac quaestione implicitum est: τὸ αὔξη οἱ μὲν βαρυτονοῦσι λέγοντες ἀποκεκόφθαι. Ἡρωδιανὸς δὲ συνηγορεῖ τοῖς ὀξυτονοῦσι Theogn. Can. 116. 4; oxytonesis autem directe excludit apocopen, qua repudiata succedit metaschematismus, ex quo idem in Anecd. Oxon. T. III 249. 5 trisyllaba αὔξησις, ἄνθησις cetera orta putat. Plura de hoc toto genere dicta sunt in Proll. 16 et Rhem. 267 seq., cf. Bernhardy ad Dionys. p. 1015, Nitzsch. ad Odyss. IX 8. — Γλάφυ, quod nonnulli huc inculcarunt, iam Moschopolus una cum vicino σκέπα circumscripsit ad Hes. Opp. 531 τὸ γλάφυ οὐ δοκεῖ ἀποκοπὴν ἔχειν, ἀλλ' ἐσχηματίσθαι ἀπὸ τοῦ γλάφω ὡς τὸ δάκρυ ἀπὸ τοῦ δακρύω, neque ego meminissem, nisi hinc esset transitus ad alterum genus terminationum, quod ex vocali et consona constat*). Ad hoc enim pertinet posterius nomen, de quo Eustathius 217. 3 sic disputat: τὸ δάκρυ ἀποκοπὴν παθὸν οὐκέτι κινεῖται εἰς κλίσιν ὡς οὐδὲ τὸ δῶ οὐδὲ τὸ κρῖ οὐδὲ τὸ ἦλ, subtilius vero Epim. I 120. 22 τὸ δάκρυ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ δάκρυον κατὰ ἀποβολὴν, ἀλλὰ κατὰ σχηματισμὸν χρῆται ὁ ποιητής. De aclisia quod ille dicit, refellunt casus plurales, nominativus δάκρεα, qui in EM. 245. 59 cum πώεα, ἄστεα comparatur, et hinc contractus δάκρη, quem Schneidewinus ad Eust. Proeom. p. 38 in Pindari scolio (88) restituit, dativusque δάκρυσι, quo Attici quoque in sermone soluto utuntur. Hos casus Epim. 120. 32 affert, sed perperam interpretatur: τὸ δάκρυ, δάκρεος, δάκρεϊ, τὸ πλη-

*) *v. Parall.* **132.** — *Adn.*: „γλάφυ a γλαφύς ὡς δασύς δασύ Eust. [?*EM.* **233. 55**] sic et Buttm.“ [§ **56** *adn.* **13** *p.* **213.**] *De σκέπα v. infra cap. V* § **1.**

θυντικὸν δάκρεα καὶ κατὰ συναλιφὴν δάκρη „*ξανθὰ δάκρη.*“ *Τὸ δὲ δάκρυσιν ἀπὸ τοῦ δακρύοις κατὰ μεταπλασμόν.* Illi singularis numeri casus a technicis ficti videri possunt, sed dubitatio nulla de pluralibus. Iam in EM. 246, 2 triplex via ostenditur, *δάκρυ* aut plurale esse pro *δάκρυα κατὰ συγκοπήν*, id est apocopen vocalis, aut singulare *παρὰ τὸ δάκρυον* abrasis duabus literis; tertia haec: *ἔστιν ἀπὸ συνθέτου λέξις ἁπλῆ· ἔστι γὰρ ἀρίδακρυς καὶ πολύδακρυς· οὕτως Ἡρωδιανὸς περὶ παθῶν.* Haec est mirifica illa anadrome sive a composito ad simplex regressio, quae Apollonio quoque ita arrisit, ut *στάδα* ex *εὔσταδα* natum diceret. Multo autem assumtione dignior est metaschematismus et huius vocabuli et consimilium *γῆθυ γῆθυον, δίκτυ δίκτυον*, quanquam hoc quoque in controversiam adducitur: *παρὰ τὸ δίκτυον γίνεται δίκτυ κατ' ἀποκοπήν* EM. 275 25, quem fugisse videtur dativus, quo carmen Orphicum inscriptum fuisse Suidas s. *Νισαῖος* docet *Ὀρφεὺς ἐν Δικτυϊ*, cf. Aglaoph. 379, 465. — Sed apocopae vinculis vix eximi potest vox a Phileta in exitu versus pentametri collocata *ἔρι.* Id si apud Homerum legeretur sicut *δῶ* et *κρῖ*, in incunabilis sermonis Graeci negligentius deformatum in vitae quotidianae commerciis occulte serpsisse, Philetam autem hunc quasi forte neglectum foetum e tenebris evocasse dicerem. Sed propter cetera Alexandrinorum periclitamenta dubito an ille glossarum venator idem sibi permiserit, quod Aristoteles antiquiores poetas ausos esse credidit, ut syllabam a natura infixam vel metri vel novitatis gratia avelleret. Aristoteles quidem ipse, quum diceret tria, non amplius, esse substantiva in iota desinentia: *κόμμι, πέπερι, μέλι*, duo eiusdem fili *ἔρι* et *ἄλφι* aut non legit omnino, aut lectorum oblitus est, aut a poetis fabricata putavit. Peregrina huiusmodi plurima sunt, v. Parall. 200; sed unum *μέλι* pro Graeco habetur: *παρατετήρηται Ἀπολλοδώρῳ, ὅτι οὐδὲν ὄνομα οὐδέτερον εἰς ῑ λήγει, εἰ μὴ μόνον τὸ μέλι*, Nicephorus ait in fragm. Lex. ab Hermanno editi c. 31 p. 323*).—

---

*) *Adn.*: „*Τῶν εἰς ῑ ἓν μόνον ἀπαρασχημάτιστον, τὸ μέλι· τὸ δὲ τρόφι κατὰ ἀποκοπήν, τὸ κρῖ καὶ ἄλφι ἐκ πάθους, τὸ σίνηπι καὶ πέπερι οὐχ ἑλληνικά* Cram. An. Ox. IV 338. 6“.

Adiectivum *ἥμισυ* compositione corrumpi complures testantur, v. Path. I 366, sed *ἡμί* ipsum, quo Byzantiorum aliqui utuntur, aut ignorarunt aut aspernati sunt.

Caput IV.

De apocope indeclinabilium syllabica.

Quum verborum positiones primae *ω*, *μαι*, *μι* nunquam labantur, proximae ad disserendum sunt eae, quae sub casuum rationem non succedunt. De adverbiorum detruncatione primus suspicionem intulit Aristarchus, sed parum persuasit: *τὸ ἁμαρτῇ Ἀρίσταρχος ἀποκοπὴν εἶναι βούλεται, διὸ καὶ χωρὶς τοῦ ι γράφει* schol. Il. XXI 162. *Ἁμαρτῇ ὁ μὲν Ἀρίσταρχος ἐκ τοῦ ἁμαρτήδην λέγει κατὰ συγκοπήν* (sic), *καὶ ὀξύνεται* (*ὀξύνει*)· *ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἐκ τοῦ ἅμα καὶ τοῦ ἀρτῶ* EM. 78. 21. Cur hic ab Aristarcho recedat, rationem nullam habet praeter scripturae tralaticiae auctoritatem: *διελέγχει τὸν Ἀρίσταρχον ἡ παράδοσις ἔχουσα τὸ ι* schol. l. c., quo gravius est, quod adverbia in *ηδην* non a verbis perispomenis oriuntur, sed a barytonis: *τμήδην*, *κλήδην*, *διαῤῥήδην*, *ὑποβλήδην* [cf. ad Ai. v. 915]. — Adverbia in *ει* exeuntia Joannes 36. 32 docet aut oxytona esse aut barytona, perispomenon nullum praeter topica Doricae dialecti *τηνεῖ*, *τουτεῖ*, *πεῖ*, *αὐτεῖ*· *τὸ δὲ ἐκεῖ ἀποκέκοπται*, eodemque fert Apollonii sententia Adv. 624. 19 *ἀπὸ τοῦ ἐκεῖθε καὶ ἐκεῖσε χρὴ νοεῖν ἀποκοπὴν γεγενῆσθαι τὴν ἐκεῖ, ἐπεὶ καὶ τὸ ἐν τόπῳ σημαίνει καὶ εἰς τόπον.* Sed suppetit ratio simplicior, *ἐκεῖ* sive *κεῖ* (Pathol. I 48) idem esse ac Doricum *τεῖ*, quod critici Theocrito restituerunt, Ahrens. Dor. 371. — *Τὸ πώποτε οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ πόθεν ἀποκοπῇ τῆς θεν καὶ ἐπεκτάσει τοῦ ου εἰς ω· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ποῦ συνδέσμου παραπληρωματικοῦ κατὰ τροπὴν τῆς ου εἰς ω· οἱ γὰρ Δωριεῖς βῶν* Epim. II 398. 29. Haec est vetus opinio ab Apollonio proseminata: *τὰ τῷ ο παρεδρευόμενα παρὰ Δωριεῦσι τῶν ἐπιῤῥημάτων ἀπειράκις ἐν ἀποκοπῇ γίνεται τοῦ θεν καὶ ἐν μεταθέσει τοῦ ο εἰς ω: αὐτόθεν αὐτῶ, τουτόθεν τουτῶ, πόθεν πῶ* Adv. 604, quae saepius ingerit, 622. 22, 598. 9. Dorica illa praetereo et missa facio. Sed *πώ* orthotonumenon et encliticum huc re-

cipiendum est propter Attica *πώποτε* et *πώμαλα*[1]), quae est vox interrogativa vulgo negationis instar obtinens ut *πόθεν*, v. Schaefer. ad Dem. Fals. Leg. 357. 2, eademque vi positum *πῶ πῶ* in quodam Aeschyli cantico Ag. 1475, quod Hermannus *qua ratione* interpretatur, et mihi quoque ex *πῶς* ortum videtur, quod ipsum Dindorfius Dorismum fugiens hoc loco reponendum putabat. — Ista ectasis opinio obhaesit etiam Eustathio 1888. 43 haec scribenti: *ἀκέων* (*δαίνυσθε*) *γίνεται ἐκ τοῦ ἀκεόντως ἀποκοπὴν παθὸν, εἶτα ἔκτασιν τοῦ* $\overline{ο}$ *εἰς* $\overline{ω}$, quibus meliora suadet Apollonius, *ἀκέων* solum typum habere participialem, natura autem adverbium esse ex *ἄκην* ortum, v. Pathol. Elemm. I 415. — *Προτέρω* ex *προσωτέρω* factum dicunt *κατὰ συγκοπὴν τῆς* $\overline{σω}$ *συλλαβῆς* schol. Od. IV 667, Epim. 357. Promtius accederem, si ad syncopen syllabae $\overline{σε}$ praevertissent, sed obstitit fortasse, quod similibus *ποτέρωσε, ἑτέρωσε, ἑκατέρωσε* nulla praecedunt adverbia in $\bar{ω}$. — Quod Eustathius in prooem. Pind. 13 refert: *τὸ ἐπεί ἀντὶ τοῦ ἔπειτα ἡ ἀποκοπὴ παρ' αὐτῷ* (Pindaro) *καινὸν ποιεῖ*, curiose quaerentes effugit, nec valent exempla ab Hoogeveno excussa, v. Hermann. ad Vig. 784, quare ampliandum est.

Iam ad aliam orationis partem progrediar, de qua generatim praecipit Plutarchus Quaest. Plat. X c. VII 284 T. XIII Hutt. *αἱ προθέσεις κόμμασι καὶ θραύσμασιν ὀνομάτων ἐοίκασι· τὸ γὰρ ἐμβῆναι καὶ ἐκβῆναι συγκοπὴ προφανής ἐστι*

---

1) Ex EM. s. h. v. *τοῦτο ὁ Ἀπολλώνιος ὀξύνει, ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς περισπᾷ* colligi licet, illum *πώμαλα* scripsisse hyphen, hunc *πῶ μάλα*.

Adnot.: „*πώμαλα ὑφ' ἕν* Anecd. [193. 4; *ἀντὶ τοῦ πόθεν· ὅθεν ἐστὶν οὐδαμῶς*] 289. 3. *Πώ ποτε* Lehrs. Quaest. 129. *Πόθεν πῶ* EM. 365. 17. *Οὐδέ τί πώ μοι* Il. I 542 „*τὸ πώ ὀξύνεται ὡς φημί σοι, σοί φημι* et cetera enclitica, quare etiam *πώποτε* ut *πώμαλα*, non recte *πῶποτε*“ Eust. 147. 20. *Οὔπω περισσὸν τὸ πῶ* schol. Il. ψ 463, [ω] 411. *οὔπω* pro *οὐ* Jac. Philostr. 357. *μηδέ τί πω δειδίσσεο* Il. IV 184 et 234 [*μήπω τι μεθίετε*]. *Οὔπω* semel pro *οὔπως* III 306, in ceteris locum suum retinet, XIV 143, ubi schol. male *παρέλκει τὸ πῶ* [*item ut XXIII* 463, *quo loco* *οὔπη scribitur, et XXIV* 411 *οὔπω τόνγε κύνες φάγον, ἀλλ' ἔτι κεῖται: ne quis de his Lobeckium scholiastae assensum arbitretur. v. Buttm.* § 116 *adn.* 23.] Doederlein Reden und Aufsätze T. II 268“. *Alibi adnot.*: „*Ἐμπρός* Paul. Aeg. etc. Thes.“ [III 916 D.]

τοῦ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς βῆναι καὶ τὸ προγενέσθαι τοῦ πρότερον γενέσθαι καὶ τὸ καθίζειν τοῦ κάτω ἵζειν etc., cui contrarius est error eorum, qui praepositiones ex vocabulis longioribus extitisse censent. — In Il. VII 334, ubi nunc *ἀποπρό* receptum est, schol. tradit, nonnullos *ἀπόπρο* scripsisse praepositione per pleonasmum addita: *τινὲς δὲ τοῦ ἀπόπροθι ἀποκοπὴν αὐτὸ νομίζουσιν.* — Praepositionem *ὑπαί* Tyrannio gravandam censuit *ἡγούμενος ἀπὸ τοῦ ὕπαιθα εἶναι κατὰ πάθος τὸ τῆς ἀποκοπῆς* schol. Il. XV 4, neque dissentire videtur Epim. I 418 *ἡ ὑπαί λέγεται καὶ ἄνευ τῆς θα παρ' Ἀλκμᾶνι.* Sed illum deprecatur Herodianus, ipsamque apocopen excludit diversitas merismi [p. 244].

Coniunctiones huius passionis minime expertes esse Apollonius vociferatur 490. 20 *τὸ γοῦν „ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ“ οὐκ ἄν ποτε ἀποδεξαίμην, καθά τινες ᾠήθησαν, ἄρθρον ἀντὶ συνδέσμου παρειλῆφθαι, μᾶλλον δὲ ἀποκοπὴν εἶναι ἀντὶ τοῦ ὅτι.* Sed ne eodem modo coniunctionem dubitativam *ἦ* ex *ἦρα* (*ἄρα*) concisam putet *ὡσεὶ δῶμα δῶ*, diversitate significationis impediri se ait. Huius rationes illustravit Lehrsius Quaest. 58. Ac de priore quod dicit, diu pro explorato fuit: *τὸ ὅ ἀποκοπὴ τοῦ ὅτι* schol. Il. I 120, Od. III 146; sed hodie iacet, neque quisquam dubium habet, coniunctionem causalem et in Graeco sermone et in Latino nostroque Germanico et aequalibus pronomen esse relativum. De altero disserere supervacaneum est. — Quod auctor Synagogae in Bekk. Anecd. 353. 18 expromit: *αἶ τὸ ὄφελον σημαίνει κατ' ἀποκοπὴν τοῦ αἴθε* in Proschematismo p. 245 breviter perstrinxi. — De adverbio *λί*, quod Epicharmus pro *λίαν* posuisse dicitur, idem quod de consimili *βρί* suspicatus sum, poetas ex synthetis *λιπόνηρος* et *βριήπυος* occasionem captasse fingendi simplicia, natura autem neutra esse adiectivorum *βρίς* et *λίς*, quod si cum substantivo *λίς* *leo* componimus, proprie *fortem* significasse videtur. [p. 292, cap. VII, I 200 sq., Parall. 120.]

Caput V.

De apocope terminationum casualium syllabica.

§ 1. Antea dictum est de orthoptotis. Obliquorum casuum primus num syllabam cliticam destituere possit, in deliberationem venit. Herodianus Mon. 10. 17 οὐδὲν, inquit, περισπώμενον ἀποκόπτεται κατὰ γενικὴν πτῶσιν· (τὸ δὲ Ποσειδῶ) ἐξεκόπη παρ' Ἀριστίᾳ, ἔνθα φησὶν Ἀνταῖος „Αἰγαίου Ποσειδῶ παῖς, πατὴρ δ' ἐμός" (Triebel Satyrogr. p. 67). Hic si nominativum verbo φησί postpositum, quem Lehrsius delevit, retinemus, sententia hoc vel simili modo reconcinnari potest: ἔνθα φησὶν Ἀνταῖος: „Ἔνθ' ἔναιεν Αἰγαίων ποτὲ || ἄναξ, Ποσειδῶ παῖς, πατὴρ δ' ἐμός —", quo admisso Antaeus, qui vulgo Neptuni filius dicitur, hic se Aegaeone natum perhibet, Neptuni filio; Aegaeon autem idem est Briareus Neptuni filius, ut dicit schol. Il. I 404 et 405 nomen diverse inflectens: Αἰγεὺς ἐνάλιος δαίμων — Ποσειδῶνος υἱός. — Cum genitivo illo Nauckius in Mus. Rhen. T VI 489 confert similiter exeuntem τοῦ Τυφῶ; sed hunc Choeroboscus Can. 291 aptius a recto Τυφῶς (Τυφώς) repetit, quod declinationi Atticae adscribit ut ὁ ταώς, τοῦ ταῶ, ὁ ὀρφώς, τοῦ ὀρφῶ, ab hac autem illud Neptuni nomen excluditur. — In Nic. Ther. 877 πολυανθέα γλήχων vitiosus epitheti accentus, quem notavi in Proll. 43 adn. 50, scholiographum induxit, ut γλήχων pro γλήχωνος dictum putaret; recte vero accepit Eutecnius. — Aristophanes ὁ λεξίθηρ inter alias lexes et raritates retulit genitivum τοῦ γάλα a Platone comico usurpatum, sed apocopae mentionem nullam iniicit, v. Nauck. Aristoph. p. 210. Ac mea sententia est, eum non syllabam intervertisse, sed studio archaismi in ore vulgi et in gynaeceis durantis voce illa pro indeclinabili usum esse.

Et huic genitivo addiderim dativum, quem mihi agnoscere videor in Erotiani glossa Γάλα καὶ λίπα τέγγειν ἀντὶ τοῦ λιπαρῶς ἐμβρέχειν. His enim quod adiunctum est verbum vix dubium relinquit, quin λίπα sit casus tertius, qui a scriptoribus Ionicis plene dicitur λίπαϊ, omissa autem vo-

cali casuali in formulis Homericis *λίπ' ἐλαίῳ* et *λίπ' ἀλείψασθαι*, sive hic duo, ut Herodianus censet Eustath. 1560. 26, substantiva iuncta sunt, *γενικόν* et *εἰδικόν*, sive, quod alii suspicantur, *ἔλαιον* natura adiectivum est. — Huius figurae aclita EM. 60. 53 quatuor numerat: *κάρα, λίπα, ἄλειφα, ὕφα*, quorum ultimum solis grammaticis nosse contigit, duo huic proxima duos casus isosyllabos habent, *κάρα* triptoton est, nam et dativus legitur apud poetas tragicos et is iota subscripto, quod omitti oportet, si nomen hoc a grammatico illo iure inter aclita relatum est, cui numero etiam *σκέπα* adnumerandum videtur, v. Rhem. 316[1]). — Verum dativi *μέλι*, quem Bergkius et Meinekius in Com. Vol. III 642 Philoxeno attribuunt, fidem non facit Hesychii glossa in cod. sic scripta: *Μέλι ἔοικε με*[λ] *ὅμοιε*, quae huc diffingi potest: *μελιείκελε, μέλιτι ὅμοιε*. — De aliis dativus disceptatur Atticene declinati sint an succisi: EM. 437. 54 *ἥρῳ Δημοδόκῳ δοτική ἐστιν ἀντὶ τοῦ ἥρωϊ· κλίσις, καὶ οὐκ ἀποκοπή*. Pendet animi Eustathius 691. 12 *τὸ ἥρω ἀποκέκοπται ἐκ τῆς ἥρωϊ δοτικῆς ἢ ἀπὸ ἰσοσυλλάβου κλίσεως γέγονεν*. Hoc praefert Choeroboscus: *τὸ γὰρ ἥρως καὶ ἔρως καὶ γέλως οἱ Ἀθηναῖοι ἰσοσολλάβως κλίνουσι: τοῦ ἥρω* etc. Can. 262. 1, et de proximo casu idem p. 258. 10 *καὶ τὴν δοτικὴν οἱ Ἀττικοὶ εἰς ῑ ἀνεκφώνητον ποιοῦσιν: ἥρῳ Δημοδόκῳ*. Huic Hermannus de Em. Gramm. p. 38 Moerin opponit tanquam contrariae sententiae auctorem: *ἥρω χωρὶς τοῦ ῑ ὡς Ὅμηρος ἥρω Δημοδόκῳ, ἥρωϊ δὲ μετὰ τοῦ ῑ ἑλληνικῶς*. Is vero nihil aliud contendere videtur, quam vocalem cliticam, quae in trisyllabo *ἥρωϊ* clare auditur, plane obmutescere, qua ratione ducti multi, ut Strabo ait, primae quoque et secundae declinationis dativis iota subscribere destiterunt. Tertiam corruptionis causam affert schol. Harl. Od. XIII 35. Hic

---

1) *Κάρη* absolute positum in Theognidis versu Buttmannus I p. 228 eidem generi neutro adscribit.

Adn.: „*σκέπα* metaplasm. ut *φύγαδε, οἴκαδε* [*videtur scholiastae ad*] Il. IX 137 [VIII 157 *potius*: *φυγὴν φύγα εἶπε κατὰ μεταπλασμὸν ὡς τὴν σκέπην σκέπα. v. Rhem. l. l. n.* 46 *et Pathol. I* 232.] *et*: [*ἄλειφα*] „Muetzell. [*Theog.*] 58 sqq., Rhem. 313".

enim quum dativum *Ὀδυσῆ᾽ ἀσπαστὸν ἔδυ φάος* sine apostropho scriptum invenisset, hoc ita interpretatur: *τὸ πλῆρες Ὀδυσῆι (καὶ κράσει Ὀδυσῇ) ὡς ἥρωι (ἥρῳ) Λαομέδοντι.* Ergo controversia consistit inter clisin Atticam et crasin. Iudicium detrectat Aristonicus, qui de Il. VII 453 nihil aliud expromit, nisi diplen appositam esse, *ὅτι δισυλλάβως τὸ ἥρῳ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ*, idque in utroque Homeri loco et Arist. Avv. 1490 codices nonnulli et editiones veteres plene scriptum exhibent, in Platonis autem versu, quem designavi ad Phryn. 159, iota mutum, ut Moeris iubet, omittunt. His locis trisyllabum metro excluditur, ac Poppo ne Thucydidi quidem concedit, sed in I 11. 1 *ἥρωί τε* dubitat, an *ἥρῳ τε* scribendum sit. [v. Diss. VI p. 48]. — Dubitationem illam Eustathius 1607. 19 transfert ad nomen non pure declinatum: *τοιούτου λόγου ἐστὶ καὶ τὸ „γέλω ἔκθανον"*, sed p. 1697. 17 magis ad apocopen inclinat, qua quum iota excludi dicit, ab aliquibus adscriptum esse significat; idque legitur in margine ed. Basil. Od. XVIII 99 (100), neque aliter fieri potest, sive ab Attico *γέλως, τοῦ γέλω* derivatum est, sive, quod Buttmannus praeoptat, ab Aeolico *γέλος*; sed Wolfius et Bekkerus a tralaticia scriptura non recesserunt. — Simillimum vero nomen in eiusdem libri v. 211 (212) ille *ἔρω* scripsit, hic *ἔρῳ*, de quo EM. 379. 52 *ἔρω εἰ μὲν χωρὶς τοῦ ι, ἀποκοπή ἐστιν ἀπὸ τῆς ἔρωτος γενικῆς καὶ ἔρωτι δοτικῆς· εἰ δὲ μετὰ τοῦ ι, ὁ ἔρος, τοῦ ἔρου, τῷ ἔρῳ*, et hoc Eustathius amplectitur, *τὸ γὰρ ἔρως ἔρωτος οὐ δοκεῖ γνωστὸν Ὁμήρῳ.* — Ambo autem editores consentiunt in *ἱδρῷ* Il. XVII 385, sed dissentit Choeroboscus 255, 15 *εὑρίσκεται ἡ δοτικὴ τοῦ ἱδρώς κατὰ ἀποκοπὴν τοῦ τι καὶ ἡ αἰτιατικὴ ἱδρῶ*, et EM. 466. 46 *ἱδρῶτα καὶ συγκοπῇ ἱδρῶ· εἰ δὲ δοτική, μετὰ τοῦ ι.*

Nominum generis neutri, quae genitivum in *αος* mittunt, unum in schol. Vict. ad VIII 563 ad affectionem revocatur: *σέλαι* (scr. *σέλα*) *γραπτέον, οὐ σέλας* (scr. *σέλᾳ*)· *ἀποκοπὴ γάρ ἐστι τοῦ σέλαϊ.* Hoc loco et Od. XXI 246 editiones veteres exhibent *σέλα πυρὸς αἰθομένοιο* alpha simplici, cui Ernestius iota subscripsit, quomodo vulgo legitur Hes. Theog. 867 adiunctis verbis iisdem, sed hic duo codices *σέλαι*, unus *σέλα* praebent. Pariter Il. XI 385 *κέρα ἀγλαέ* in Vind.,

Eust. et vett. editt. sine iota scriptum est. Tertium huius figurae est *χρυσέῳ δέπαι ὄφρα πίοιμι* Od. X 316 in Rom., Arg., Basil., quae in margine *δέπα'* habet cum apostropho a Barnesio recepta. Quartum *γήρᾳ ὕπο* — Od. XXIII 283 in Basil. iota adscriptum habet cum punctis diacriticis: *γήραϊ*, in Arg. subscriptum, sed cum adnotatione *γρ. γῆραι*, et id properispomenon, ne pro *γήρᾳ* positum accipiamus. Wolfius *σέλᾳ*, *κέρᾳ* edidit, duobus alteris apostrophum largitus: *δέπα'*, *γήρα'*. Bekkerus vero sicut Thierschius suasit omnia quatuor uno eodem modo: *γήραι*, *δέπαι*, *σέλαι*, *κέραι*. His accedit *σφέλᾳ* Nicand. Iam iota dativi characteristicum cum vocalibus brevibus in diphthongum contrahi propriam: *τείχει*, *αἰδοῖ*, inter omnes convenit; sed quaeritur, num eandem legem sequantur ancipites, ubi unius sunt temporis. Cum iota brevi iota finale in syllabam longam coit: *μήτι*, ypsilo brevi quum subscribi non possit, adscribitur: *νέκυι*, *πληθυῖ*, *ἰξυῖ*, *θρήνυι*, quae si exempla sequimur, *σέλαι* scribamus oportet. Sed haec perfecta analogia non est. Illi, qui *σέλα* scripserunt, si alpha natura breve solaque arsi aliquando productum putarunt, apocopae assensi sunt; si longum, diphthongo debitae ᾱ̧ substituerunt alpha simplex subtracto iota inaudibili — *πολλοὶ γὰρ χωρὶς τοῦ ῑ γράφουσι τὰς δοτικάς* — quem ad morem *γένυ* in libris quibusdam Pindari scriptum est, v. Parall. 143 adn. [2]). Contractioni Nitzschius ad Od. XI 136 elisionem

---

2) *Πληθῦ* Hermanno probatum minime confirmatur a grammaticis, qui *ἐκδυῖμεν* et similia reiiciunt [*v. p.* 22 *sqq.*].

Adn: „*γήραι ὕπο λιπαρῷ* Od. XI 136 et XXIII 283 iisdem verbis Bekk., Od. X 316 *δέπαϊ* [*schol.*] *ἐν ἄλλῳ γήραϊ ὕπο λιπ.*, Pors. emend.: *ἐν ἄλλῳ δέπα ὡς γήρα' ὕπο λιπ.*, Buttm. utrobique *δέπᾳ*, *γήρᾳ* ut [*immo: quem enim scribere* — ?] *ἐν σάκε' Ἀντιλόχοιο* Il. XIII 565, *τείχε' ὕπο* XVII 404. *Γήραι* etc. Mehlh. 89 sq. *Δαΐς δᾴς* Buttm. p. 105. *αι* breve ante vocales: *δέπᾳ*, *ὄφρα πίοιμι* Od. X 316 Dind., *δέπαι* Bekk.; *γήρᾳ ὕπο λιπ.* XI 136 Dind., *γήραι* Bekk.; *γήραϊ δὴ πολέμοιο* Il. III 150 Dind. et Bekk. [*γήραι*], *γήραϊ γράφεται καὶ γήρεϊ ὡς οὔδεϊ· ἐντελῶς δὲ τὸ γήραϊ ἀσυνάπτως* [*ἀσυναλείπτως Pluyg.*] *τὸ γήραϊ ἀναγνωστέον*. *Σέλᾳ πυρὸς αἰθ.* Il. VIII 563 Dind., sed Bekk. *σέλαι*. *Γήραι* Stesich. II 5 [*Ibyc. II* 4] Bergk. pro *γήραϊ* cum Huschk. [*in ed. I, in II γήραϊ*], *ὀνείραϊ* Quint. XII 109 etiam Koechly. Herm. Opusc. T. III [*p.* 73] confert *τείχει* cum *γήραι*. Herod. Il. XI 385 *τινὲς κέρᾳ δοτικῇ ὡς δέπᾳ καὶ γήρᾳ*, *ἄλλοι*

praefert: γῆρα', δέπα', sed haec parum convenit cum macrocatalecto σέλᾳ πυρός, neque satis probatur dativis χερνίδ', ἀσπίδ'. Equidem acquiescam scriptura pristina, cui auxiliatur frequentissimum γήρᾳ. Huic simile κέρᾳ Ellendtius Arrian. II 8. 14 e codicibus substituit vulgato κέρατι.

His adiicienda sunt duo illa monosyllaba, quae ad Ai. 786 ob aliam causam attigi, ἐν χρῷ et ἐν φῷ. Illius duplex ratio proponitur in Etym. Gud. ἐν χρῷ ἀττικῶς· ὁ χρώς γάρ, τοῦ χρῶ, τῷ χρῷ, τὸν χρῶν (sic) ὡς ὁ γέλως, τοῦ γέλω· καὶ ἔχει τὸ ῑ· μὴ προσγραφομένου δὲ ἀποκοπὴ γέγονε τῆς τι. Illa Choerobosci sententia est 254. 25 οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρήσαντο καὶ μονοσυλλάβως· τὸν χρῶ (sic) γὰρ εἰρήκασι. Hic accusativus semel inventus est in Sapphus Fragm. II 10, cui Ahrensius χρῶν substituit tanquam Aeolicum ut τὴν Λήτων, τὴν Σάπφων; sed haec dissimilia sunt. Genitivi exempla desunt; saepe vero legitur tertius casus, quem ne quis ex χροΐ contractum putet adhibita ectasi, prohibet regula contractioni contraria, qua βοῖ excluditur: οὐδέποτε δοτικὴ ἑνικὴ μονοσύλλαβος ἐκφωνεῖ τὸ ῑ EM. 203. 3. Illius vero dictionis ἐν χρῷ usus perfrequens nescio an Euripidem induxerit, ut fallacem analogiae speciem sequens fingeret ἐν φῷ μετὰ τοῦ ῑ *). — Dativum τυφῷ schol. Arist. Lys. 973 recte ad Atticum τυφώς refert. — Ad Theocr. VIII 51 καὶ λέγε Μίλω ὡς Πρωτεὺς ἔνεμε adnotatum est: Μίλω εἶπεν ἀντὶ τοῦ Μίλωνι. Sed de hoc loco nullus unus interpretum cum altero consentit; Toupius Μίλω - ν' scribi iubet syllaba postrema in alterum versum translata ut in Homerico versu Ζῆ - ν', Meinekius καὶ λέγε „Μίλων, ὁ Πρωτεύς, aliter alii. Apocopen illam defendit nemo, neque ea probatur Hesiodi exemplo Theog. 970 Ἰασίῳ, quo nomine hic Jasion significatur Cereris amator. Id enim satis

---

κέρα plurale vel brevi vel longo ᾱ. Τῷ δεξιῷ κέρᾳ Thuc. I 50, V 67. Θρήνυι — his et ceteris, quae Jacobs Anth. 477 [*affert*], librarii consuetum habent puncta addere diaeretica ut γήραϊ; sed illa in prosa nunquam contrahuntur, ut γήρᾳ."

*) *Adn.*: „Pro usitato πῆμα ἐπὶ πήματι alicubi mihi legisse videor πῆμ' ἐπὶ πῆμα et nescio cuius adnotationem: ἀποκοπὴ ἀντὶ τοῦ πήματι· sed locus quaerentem fugit, nec multum refert, nam fallitur."

excusatur nominum propriorum metaschematismo multiplici, de quo dixi in Proll. 505 [v. Cap. VII]. Jasion ille in Dionys. Antt. I 61. 154 ter Ἴασος vocatur, *Jasius* Serv. Aen. I 380, III 15 et vicissim Atalantae pater Jasus ab Aeliano V. Hist. XIII Ἰασίων. — Praeterea appellativorum quorundam dativi diverse terminati in discrimen venerunt, ut Homericum δαΐ, quod Herodianus Il. XIV 387 iniudicatum relinquit, εἴτε ἀποκέκοπται, εἴτε συγκέκοπται, hoc est, utrum duae ultimae literae exciderint, an tertia et quarta. Apocopae suffragatur schol. Hes. Theog. 650, eandemque syncopae nomine significant Epim. I 115. 24 et EM. 245. 2, neque opus est correctione Fischero et Sturzio placita. Hic quidem effugium nullum est, quin Homerum viam rectam deseruisse confiteamur [Vol. I 375 sq.]. — Sed διχόμηνι, quod nonnulli eadem syllaba privatum crediderunt, quanam alia ratione solvi possit, ostendi in Path. Elemm. I 376. — Μάστι crasi affectum esse ut Θέτι, μῆτι, παρακοίτι consentiunt veteres Homeri interpretes, sed fefellit Suidan Μάστι κατ' ἀποκοπήν [p. 59]. — Λιμνᾶτι Anth. VI 380 non dativum esse, ut Brunckio visum, sed vocativum monui ad Phryn. 429. Praetermissis exoticis Λυγδάμι Κνωσσίῳ in Inscr. Corcyraea N. 1840 aliisque a Boeckhio additis (Ahrens Dor. 184) ad reliquos me accingo casus.

§ 2. Hic primum obvagantur accusativi dativis illis, quos enumeravi, similes parique technicorum dissensione exagitati, unus nominis pure declinati: ἥρω Εὐρύπυλον Od. XI 520, de quo Eustathius 1697. 17 οἱ μὲν ἥρωα νοοῦσι κατ' ἔκθλιψιν· οἱ δὲ ἥρω δισυλλάβως ἢ κατὰ κλίσιν ἰσοσύλλαβον ἢ μᾶλλον κατ' ἀποκοπὴν ὡς τὸ γέλω. Alter non puri: ἱδρῶθ', ὃν ἵδρωσα Il. IV 27, de quo Herodianus αἰτιατική ἐστι κατ' ἔκθλιψιν· δύναται μέντοι καὶ ἱδρῶ τε εἶναι τὸ πλῆρες, ἐπειδὴ σύνηθες αὐτῷ οὕτως τὴν αἰτιατικὴν προφέρεσθαι. Hoc nostri comprobarunt critici, quia ἱδρῶ quinquies apud poetam legitur, trisyllaborum casuum nullus, sive hi illis temporibus incelebres fuere, seu ob rationem metricam, cui obsequentes epici posteriores modo ἱδρῶ dixerunt, modo ἱδρῶτα, sed hoc multo rarius, nunquam, ut mea memoria est, ἱδρῶτ' nec magis γέλωτ' vel ἔρωτ', sed aut

γέλων, ἔρων, aut γέλω, ἔρω, quae sola probat Meinekius Anall. 222 et 405 reiiciens tertiam formam a Buttmanno commendatam ἔρον, γέλον*). Accusativus ἔρω grammaticis aut ignotus fuit aut forte casuque praetermissus est. — Sed idemtidem praecipiunt de substantivis in ων exeuntibus, alii apocopen causantes, alii clisin Atticam. Primum in schol. Il. XI 641 κυκειῶ περισπαστέον· τοῦ γὰρ κυκεῶνά ἐστιν ἀποκοπή, et copiosius Ioannes p. 12 αἱ εἰς ω αἰτιατικαὶ πᾶσαι πεπόνθασιν· ἡ μὲν γὰρ Ἀπόλλω καὶ Ποσειδῶ καὶ αἱ παραπλήσιαι ἀποκοπεῖσαι οὐκ ἤμειψαν τῶν ὁλοκλήρων τὸν τόνον, quae Theodosius p. 200 auget diversis: τὸ Ποσειδῶ, κυκειῶ, ἱδρῶ, ταῶ οὐ τελικὸν ἔχει τὸ ω, ἀλλ' ἐξ ἀποκοπῆς, neque aliud significat Choeroboscus syncopae nomine 95. 30. Ad hunc locum sola illa pertinent, quibus Ioannes utitur, eaque a tribus, quae per τος declinantur, hanc differentiam habent, quod neque poetarum finibus inclusa, sed in usu omnium posita sunt proprieque Atticis assignantur, neque plus quam unum casum ab ordine deflexum ostendunt; nam genitivus Ποσειδῶ insolentior est, quam qui sic ut ταώ pro exemplo declinationis isosyllabae haberi possit [p. 298.] — His addamus licet poeticum αἰῶ, quod Hermannus ex lexigraphi cuiusdam indicio Aeschylo restituit, et proprium Ἀσκάλω pro Ἀσκάλωνα in Richteri Inscr. a Franckio editis p. 169. — Rho literam huius generis unum in exitu habet ἰχώρ — ἰχῶρα καὶ κατ' ἀποκοπὴν ἰχῶ EM. 480. 56, de quo schol. B ad Il. V 416 ἀττικόν ἐστι κατ' ἀποκοπὴν τοῦ ρ καὶ α, ἢ κατὰ συναίρεσιν ἰχῶρα ἰχῶ, hoc est κατὰ ἐξαίρεσιν τοῦ ρ ἰχῶα καὶ συναιρέσει ἰχῶ. Id dubito, num usquam invenerit praeter Homericum locum, sed Atticum dicere videtur propter Ἀπόλλω, κυκεῶ, quae Eustathius cum illo contendit. Herodianus in Mon. 32. 15 omnium in ωρ exeuntium hoc unum sono acuto finiri docet et, cur ita sit, alibi a se explicatum esse profitetur. Equidem causam nullam

---

*) *Adn.*: „Ὡς παρὰ τὸ εἰκὼ εἰκώς, αἰδῶ αἰδώς, οὕτως ἱδρῶ· ὅθεν καὶ ἀναλογώτερον Αἰολεῖς θηλυκῶς λέγουσι schol. Il. XXII 2, (ubi: τὸν ἱδρῶ). Fortasse: παρὰ τὸ εἰκὼν εἰκώ, αἰδώς αἰδῶ, οὕτως ἱδρώς ἱδρῶ." *Paulo post*: „Ἀπόλλω et Ποσειδῶ Homero et Hesiodo ignota."

reperi, nisi idem illud feminine appellatum esse ἡ ἰχώ, τὴν ἰχῶ ut τὴν ἐλδῶ [Parall. 219] *). Verum hoc accuratius disseruit Lehrsius. — Hesiodum accusativum *Θόαν* usurpasse, Alcaeum *Αἴαν* Choeroboscus docet 95. 15 *πάντα ταῦτα κατὰ ποιητικὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου ἰσοσυλλάβως ἐκλίθη· ὅθεν μέμφομαι τοὺς πεζολόγους, ὅσοι τὰ τοιαῦτα ἰσοσυλλάβως ἔκλιναν.* Atque hanc unam rationem ei reliquit canon ab ipso praescriptus 95. 28 *οὐδέποτε γενικὴ διὰ τοῦ ντ κλινομένη πάσχει ἀποκοπὴν κατὰ τὴν αἰτιατικήν.* Idem alii de Abantis nomine praedicant: *Ἡρωδιανός φησι, ὅτι τὸ κύριον καὶ ἰσοσυλλάβως κλίνεται καὶ περιττοσυλλάβως* Steph. Ex hoc similibusque multis, quae collegi in Parall. 172 sqq., manifesto apparet, huius figurae nomina saepe dupliciter declinata esse vel in uno alterove casu vel in omnibus, ut *Calchas,* quod grammatici Latini ex poetis priscis afferunt [p. 278]. — De accusativis nominum in $\overline{ευς}$ *Ὀδυσῆ, Τυδῆ* mirum est Herodianum ipsum haesitasse: *Μηκιστῆ ὁμοίως τῷ Τυδῆ· ἤτοι ἀπεκόπη ἢ δωρικῶς κέκλιται* in schol. Il. XV 339 [v. p. 83 sq. et 273]. — Eundem auctorem habere videtur Ioannes p. 12. 18, quum *νίφα* apocopae subiiceret, de quo postea dicetur p. 316. — Quod Suidas dicit *εἰκῶ τὴν εἰκόνα κατὰ ἀποκοπήν,* si sciens volensque perispomenon fecit, grammaticos illos sequutus est, qui apocopae ectasin accedere docent **).

De numero duali nihil praecipiunt, nisi quod Apollonius Pron. 117 refert: *τὸ ἄμμε ἀποκεκόφθαι φασὶν ἀπὸ τοῦ ἀμμέας,* sed a nostra causa seiunctum est.

Omnium, quae de pluralibus afferuntur, maxime notabile est illud, quo Strabo ad demonstrandam apocopae frequentiam utitur: *Ἐπίχαρμος Συρακώ λέγει τὰς Συρακούσσας,* quod nisi *Συρακώσας* scribatur, praeposito parum convenit;

---

*) *Adn.:* „Cetera in $\overline{ωρ}$ disyllab. per $\overline{ορος}$ et oxyt. [*baryt.*] Choerob. [320. 30, 87. 4]. Thiersch. § 188 p. 296 *ἰχῶ* omisso *ρ*, idem *Πυθῶδε* ex *Πυθῶναδε* ut *γέλω* ex *γέλωα* p. 295. Matthiae p. 209 sq. *ἰχῶ,* *Ἀπόλλω* apocop. — $\overline{ν}$ eximi potest, sed non $\overline{ρ}$." *De accus. in αν adn.:* „Herm. ad Prom. 428."

**) *Adn.:* „*Εἰκώ* non reperiri Thes., sed fortasse ut *ὁ μείζω.*" *V. supra p.* 282 *adn.* — *De ectasi apocope coniuncta p.* 310.

sed huius scripturae auctor nullus. Quare poeta non Συρακώ dixisse videtur, sed Συρακούς. Id autem quum nominativum habeat Συρακώ [Aglaoph. 733], Strabo commode dicere potuit, eum urbem Syracusarum appellasse Συρακώ. Illum ipsum accusativum exhibet EM. 736. 26 Συρακοῦς· καὶ τὰς κλεινὰς Συρακοῦς ἀποβολῇ ἐκ τοῦ Συρακούσας (Συρακούσας), quae iam Maittairius Strabonis loco adhibuit. Hic Holstenius quidem genitivum supposuit, idque et alii virorum doctorum amplexi sunt (v. Ahrens. ad Epich. Fr. 166 p. 463) et novissime Meinekius in Vind. Strab. p. 114, sed mihi non persuasit. Accentus enim articuli et epitheti clare indicant accusativum, eodemque signandum est nomen proprium, si valet scholae regula, nomina in ω in plurali non aliter scribi quam oxytona secundae declinationis: αἱ Σαπφοί, τὰς Σαπφούς Choerob. 338. 25. Huius numeri pauca sunt exempla et auctorum novitiorum, sed canoni accommodata: Καταχλῶθες μεταπλασμάς ἐστιν ἐκ τοῦ κλωθοί ὡς Σαπφοί schol. margin. ad Od. VII 197 et Eust. 1576. 40, αἱ λεχοί Orph. H. II 10, ταῖς λεχοῖς Diosc. Mat. III 44. 391 (nisi hic λοχοῖς scripsit ut III 4. 343) et schol. Apoll. I 1010, quem ad locum Schaeferus ex antiquioribus affert τὰς εἰκούς et τὰς Γοργούς cum reprehensione eorum, qui haec perispomena fecerunt, tanquam contracta sint ad modum genitivi τῆς εἰκοῦς*). Itaque τὰς Συρακοῦς in EM. aut corrigi oportet aut excusari potest. — Cetera, quae a grammaticis iactantur apocopae exempla, in alio volumine, quum de syncope dissererem, excussa sunt; ἔται, unde derivatum est ἑταῖροι, non contra, I 356, ἦρα sive ἐπίηρα p. 376, κρέα et τέρα p. 231 sq. [Vol. II Diss. VI p. 49]. Pro γυναῖ apud Menandrum potius γυναί scribendum esse remota apocopae suspicione ne Choeroboscum quidem praeteriit, cuius locum emendavit Meinekius Com. II 2. 834. — Hinc paulum progressi ad eum locum pervenimus, quo verba continentur.

---

*) *Adn.*: „(ταῖς) λεχοῖς Hippocr. Matth. p. 223, λεχοῖ Littré Epid. II 5. 3 p. 128 T. V, λέχοις vulg., λεχοῖς Lind.; Λατούς Choer. p. 117 sq.“

Caput VI.

De apocope inclinamentorum verbalium syllabica.

Temporis praesentis modus primarius syllabae finalis iacturam fecisse dicitur in una persona, quae numeri singularis tertia est, et in uno tantum verborum genere, quo verba in $\overline{\mu\iota}$ continentur: *ἔστι χρῆμι χρῆς χρῆσι καὶ κατὰ ἀποκοπὴν γίνεται χρή ὀξυτονούμενον* Choerob. 494. 36. Sententiae fundus omnibus notus est Apollonius (Adv. 543. 8, Synt. III 15. 238) unum huic simile afferens *φή* ab Anacreonte dictum (Ahrens. Dor. 295), quod quantum a communi sermone abhorret, tantum hinc remotum est *χρῆσι*. Neque Apollonio confidit Bredovius Dial. Her. 379, sed potius Buttmanno, ut videtur, assentitur, qui *χρή* ex usitato *χρῆ* natum esse putat attenuato sono et accentu, pariterque syntheton *ἀπόχρη* ex *ἀποχρῆ*. De hoc amplius nos edocet Zenobius in EM. 127. 57 *τὸ χρὴ παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ἀθηναίοις καὶ περισπωμένως σὺν τῷ $\overline{\iota}$ γράφεται — παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις βαρύνεται καὶ χωρὶς τοῦ $\overline{\iota}$ γράφεται, χρῆμι χρῆς χρῆσι καὶ κατὰ ἀποκοπὴν χρὴ καὶ ἐν συνθέσει ἀπόχρη*. Illam antiquam, ut dicitur, verbi compositi scripturam, quae cum *ἀποσμῇ* convenit, Elmsleius ad Eurip. Iph. T. 310 not. a Blomfieldio in Agam. 1584 restitutum iri sperabat, sed hic eius ne mentionem quidem fecit (1564), neque meminit Hermannus (1542). Sed totius verbi tam inordinati sunt motus, ut consuetis grammaticorum remediis sisti non possint *). — Alterum eiusdem classis verbum ab Hesiodo Opp. 526 decurtatum esse affirmat EM. 260. 57 *οὕτως ἀναγνώσεις οὐ γάρ οἱ ἠέλιος δείκνυ νομόν — ἀντὶ τοῦ δείκνυσι ἀποκοπῇ. Ὅσοι δὲ ἀνέγνωσαν δεικνύ* (hoc accentu) *βουλόμενοι ἐκ τοῦ δεικνύς παραλαμβάνειν κατὰ συστολήν, ἥμαρτον· ἀσύστατον γάρ.* Hi nescio quid aliud scribi voluerint quam *δεικνύει* correpta, quod nemo concedet, antepenultima. Goettlingius ad Theodos. p. 249 Aeolice figuratum esse autumat ut a *γέλαιμι γέλαις*

---

*) *Adn.*: „Pro *ἐὰν χρῇ* Soph. Phil. 987 optimi quique codd. praebent *χρή*, quasi immobile ut *ἐὰν δεῖ*."

γέλαι. Hoc quidem dissimile est; geminum eiusdem verborum ordinis profert Choeroboscus 856. 22 *οἱ Αἰολεῖς ἀποβολῇ τοῦ σ τὰ τρίτα ποιοῦσι τίθημι τίθης τίθη, ζεύγνυμι ζεύγνυς ζεύγνυ*, sed testem tamen non subiungit, neque nos reperimus, quem Hesiodo addere possimus.

De indicativo passivae formae, qui legitur Od. XI 221 *πυρὸς μένος δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ* — vetus interpres sic sermocinatur: *δαμνᾷ ὡς κιρνᾷ· οἱ δὲ δάμναται ὥς κεν πρῶτα λίπῃ, ὡς Κράτης· ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης συνεδάμνα* (scr. *συνεσταλμένως δάμνα*). *Ἢ τοῦ δαμνᾶται ἀποκοπὴ ἔξοδον δὲ* (scr. *ὅθεν δεῖ*) *ἀναγινώσκειν περισπωμένως ἀπὸ τοῦ δαμνῶμαι ὡς πειρῶμαι πειρᾷ καὶ ἐκφωνουμένου τοῦ ι ὡς τὸ δύναι παρ' Ἀττικοῖς*. Fuit igitur scriptura triplex, uno vulgo recepta, sed Crateti reprobata *δαμνᾷ ἐπεὶ* —, altera Ptolemaeum fautorem nacta *δάμνα ἐπεὶ* — cum apocope pro *δάμναται*, tertia Cratetea *δάμναται ὥς κεν*. Quae sequuntur verba *ἀπὸ τοῦ δαμνῶμαι ὡς πειρῶμαι πειρᾷ* (*πειραῖ*), huc tendunt, ne quis vulgatum *δαμνᾷ* reiiciat propter eam causam, quia huius verbi nullum extet apud poetam exemplum; nam certe, inquit, utitur forma secundae personae media Il. XIV 199 *σὺ πάντας δαμνᾷ ἀθανάτους* ut *πειρᾷ ἐμεῖο γεραιέ*, quod schol. Vict. hoc loco apponit: *οἱ μὲν ὁμοίως τῷ πειρᾷ ἐμεῖο, οἱ δὲ Δώριον ἀντὶ τοῦ δάμνασαι. Οὕτως Ἀρίσταρχός φησιν ἐπίστᾳ, δύνᾳ*, quae Heynius in Add. ad h. l. *ἐπίστῃ, δύνῃ* scribi vult parum attendens, sic scripta proposito *δάμνᾳ* non convenire *).

Sequitur his coniuncta et continens quaestio de temporibus praeteritis. Herodianus in schol. Il. V 256, ubi de *ἔα* (*εἴα*) disserit, huc egreditur: *οὐκ ἀηθὲς καὶ ἐνεστῶτας ἀποκόπτεσθαι καὶ ἄλλους χρόνους ὡς ἔχει τὸ οὖτα κατὰ λαπάρην*. Hic utrum aoristo *οὔτασε* syllabam, an imperfecto *οὔταε* vocalem detractam putaverit, non satis liquet; sed quia quum maxime de *ἔα* agitur, imperfectum significare videtur, quare supra cap. I p. 275 inserui. — Cur Zenodotus *ἔπλε* Il. XII. 11 pro *ἔπλετο* positum statuerit *κατ' ἀποκοπήν*, haec una reddi potest ratio, quod hoc in carminibus

*) *cf. p.* 122 *sq.*

frequentissimum est, alterum nullo alio loco legitur, sed modo πέλε et ἔπελε [v. p. 175].

Desipit vero schol. Theocr. III 11 ἐκέλευσας καὶ κατ' ἀποκοπὴν δωρικὴν ἐκέλευ. Et non minus ineptum est, quod de aoristo ἐπέπλως Od. III 15 proponitur: πλῶ πλώσω ἔπλωσας καὶ κατὰ ἀποκοπὴν ἔπλως καὶ ἐπέπλως, quod scholiographo ignobili facilius indulgemus quam grammatico superioris ordinis, cui idem tribuitur in schol. Il. III 47 ὁ Ἀπολλώνιος τὸ ἐπιπλώσας σχηματίζει οὕτως· τοῦ ἐπιπλώω ὁ ἀόριστος ἐπέπλωσα, ἡ μετοχὴ ἐπιπλώσας, εἶτα ἀποκοπῇ ἐπιπλώς· καὶ τὸ ἐπέπλως ὁμοίως ἐκ τοῦ ἐπέπλωσας. De participio illo hoc addit amplius: ὅτι δὲ οὐκ ἔστι ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ πλῶμι, δῆλον ἐκ τοῦ μηδὲν εἶναι ὡς ἀπὸ τῶν εἰς μι κίνημα — ἔδει δὲ καὶ ἐπιπλούς εἶναι ὡς βιούς καὶ γνούς, quo artificio idem de Pron. 113 participium γηράς enodare conatur. De utroque quae dici possunt, exposui in Pathol. Elemm. T. I 383 sq.

Eadem corruptionis suspicio afflata est tribus modis obliquis. Primum imperativo verbi ἵστημι, cuius duae formae discordes apud Homerum extant, καθίστα in exitu versus Il. IX 202 et ἵστη XXI 313, ubi spondeo opus est. De illo schol. A sic loquitur: ὡς καθίστανε τὸ πλῆρες (sc. βραχὺ ἔχει τὸ α), οὕτως καὶ ἐπὶ τῆς ἀποκοπῆς· εἰσὶ δὲ οἳ ἐκτείνουσιν ἐκ τοῦ ἱστῶ τὴν κλίσιν παραλαμβάνοντες. Alii in EM. 477. 56 utrumque quidem apocopae subiectum, sed a diverso principio profectum dicunt: οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι, ὅταν ἀποκοπὴ γένηται τῶν εἰς θι προστακτικῶν, ἐπαύξησις ἀκολουθεῖ ὡς ἵσταθι καὶ κατὰ ἀποκοπὴν ἵστα καὶ ἐκτάσει ἵστη. Hoc ἵστη autem Herodianus l. c. cum Dorico ὅρη etc. confert, nec tamen, ut equidem puto, verbum ἱστᾶν Homero tribuit, sed imperativum solum ad speciem eius animo informatam transmigrasse sumsit terminatione propria modo servata: καθίστα, modo in Doricam conversa: ἵστη. Atque hic metaplasmus mihi probabilior videtur quam apocope verbi ἱστάνω, quod diu post Homerum inolevit, licet illa Thierschii suffragio commendata sit gramm. § 223 p. 336. — Eodem Moschopulus in Anecd. Bachmanni T. II 381. 30 revocat imperativos aoristi ἀνάβα καὶ κατάβα (καὶ ἐπίβα) καὶ ἀνάστα

κατὰ μεταπλασμὸν ἀττικῶς, neque causa est, cur ἀνάβα et proxima potius a verbo circumflexo βῶ deflexa credantur, cuius alii quoque modi noscuntur, v. Rhem. 5*). Simplicium vestigia nulla sunt praeter barbarum illud στᾶ στᾶ, οὐ λούει, quod Athenis olim tironibus lavacro scholastico initiandis acclamatum est. Sed postquam semel aliquis coniecturam fecit, Homerum ἵστα et ἵστη usurpasse pro ἵσταθι, illico inventi sunt, qui eadem machina solitarium illud τέττα amoliri conarentur adhibita correctione perfacili: τέτλα δεῖ γράφειν τῆς ἐπὶ τέλους συλλαβῆς ἀποκοπείσης τοῦ τέτλαθι Hellad. 868 H.; et, quod idem refert, inventiuncula Arato tantopere placuit, ut eundem imperativum uni suorum carminum insereret tanquam gemmam. Quamnam mensuram ei dederit, nescimus; sed correctores illos apparet alpha finale pro brevi habuisse contra axioma scholicum, quod Oppiani interpres refert Hal. I 332 (329) σκέπας μακρὸν, ὅτι πᾶσα ἀποκοπὴ μακροκατάληκτός ἐστιν, ἐνταῦθα δὲ τὸ ᾱ βραχὺ διὰ τὸ μέτρον. Hic quod σκέπα [p. 299 m] ex σκέπασμα natum dicit, vix dignum relatu habuissem, nisi id, quod de ectasi addit, nobiliores haberet auctores, quos indicta causa praetermittere nefas. Eorum unum producit EM. 231. 12 Γηρυὼν καὶ κατὰ μεταπλασμὸν Γηρυόνης· ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ παθῶν λέγει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ Γηρυόνης εἶναι κατ' ἀποκοπὴν τῆς ῆς συλλαβῆς καὶ ἐκτάσει τοῦ ō ὡς πόθεν πῶς (scr. πῶ). Eodem utitur Epim. I 245. 25 ad explicandum κοῖ — μακρὸν τὸ ῑ· μετὰ γὰρ τὰς ἀποκοπὰς ἐκτάσεις ἀκολουθοῦσιν: ἔνια (scr. ἐνιαχόθεν) ἐνιαχοῦ, πόθεν πῶ, αὐτόθεν αὐτώ (αὐτῶ) παρὰ Συρακουσίοις οὕτω λεγόμενα. Apollonius Adv. 604 generatim dicit, Dores adverbia in οθεν exeuntia in ω vertere ἀποκοπῇ τοῦ θεν καὶ μεταθέσει τοῦ ο εἰς ω, τουτόθεν τουτῶ etc., quae ad nostrum propositum nihil pertinent; sed communia illa ποῦ, ἀγχοῦ etc. apocopae nulla ratione subiici possunt propterea, quod haec natura aliud significant quam quae in θεν exeunt, significationis autem diversitas, ut idem ille dicit, excludit affectionem: τὰ γὰρ πάθη τῶν φωνῶν ἐστιν, οὐ τῶν σημαινομένων. Quin illam ipsam de ectasi apocopen conse-

*) *Adn.*: „κατάβα, ἀνάστα etc. Nauck. Arist. 211".

quente persuasionem ii certe amplexi non sunt, qui ἔρι et τρόφι ex trisyllabis mutilata esse crediderunt. Ac si exempla, quae pro ea afferuntur, excutimus singula, nullum est, cui fidem habere possimus.

Quod superest, Matthiae gramm. p. 484 imperativo σάω quasi fundamentum substernit σάωθι a σάωμι, puta, derivatum ut δίδωθι, quae originatio nihilo probabilior Eustathatii coniectura ad σάωζε refugientis 1740. 4. Verius fortasse ille in EM. 708. 38 σάου in σάω mutatum esse dicit trope Dorica ut ῥιγῶντες et βῶν [v. p. 111]. Verum satis de hoc. — Infinitivo's activae formae Homerum constat pro metri ratione variare ἀξέμεν et ἀξέμεναι, θέμεν et θέμεναι etc., sed non aeque constat, utra sit antiquior terminatio. Plerique prolixiori principatum dant: τὸ εἶναι κατὰ ἐπένθεσιν εἴμεναι καὶ κατὰ ἀποκοπὴν αἰολικὴν ἐξέμεν Eust. 836. 34 et alii in Pathol. I 486 citati, qua de causa ἐκδύμεναι a schol. Il. XVI 99 πλῆρες vocatur, ζευγνύμεναι — τέλειον v. 146. Alii Graecos a brevioribus gradatim processisse statutum habent: ἀπὸ τοῦ ἀλκεῖν ἐγένετο ἀλκέν κατὰ συστολὴν καὶ ἐκβολῇ τοῦ ν καὶ προσθέσει τῆς μεν ἀλκέμεν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀλκέμεναι καὶ ἀλαλκέμεναι schol. Od. III 237, ἐνεγκέν ἐνεγκεῖν ἐνεγκέμεν ἐνεγκέμεναι Eust. 1179. 36, nec temere invenias, in quo omnes consentiant, cf. Ahrens. Dor. 502. Sed si quid decernendum est, bisyllaba terminatio antiquior eademque a verbis in μι profecta, deinde labante analogia ad alias coniugationis formas translata videtur. — Allatis Eustathius l. c. adnectit infinitivum ἀποχρῆν—ἴσως ἀποκοπὴν ἔπαθεν ἐκ τοῦ ἀποχρῆναι. Huic vero dubitationi occurrit iota subscriptum, quod quum Matthiae p. 677 locis Demosthenis tacite detraheret, Wolfii praescriptum sequutus est deserta paradosi, cuius patrocinium suscepi in Rhem. 188 adn. 9. — Infinitivi δοῦν, quem Naekius Choer. 231 in quodam Phoenicis versu pro χεῖρα δοῦν' ἐπαιτούσῃ scribendum esse dicit suffragante Meinekio Anall. 140*), ille perpauca exempla reperiri fatetur, equidem nullum cognovi praeter φῦν, quod ipsum suspicione non

---

*) *Hoc non inveni, sed p.* 131 *φῦν, πῖν, βάν, κτάν comparata cum ηλ, δῶ, πῶ.*

caret*). — Optativum ne credamus grammaticorum curiositatem effugisse, cavet schol. Il. IX 393 *τὸ σαῶσι Τυραννίων περισπᾷ ὡς ἀπὸ τοῦ σαῶ, ἐπεί, φησί, καὶ τὸ εὐκτικὸν κατὰ ἀποκοπὴν εἶπε Σόῳ,* hoc est *σοῷ*, ut Lehrsius scripsit. Hoc igitur ille pro *σοῴη* dictum statuit, sed nemo suffragatur [v. p. 276.] — Subiunctivi in hoc actu fabulae partes nullae sunt.

Caput VII.

De apocope duarum triumve syllabarum.

Postquam illa de syllabae finalis mobilitate opinio semel doctorum animos pervasit, ab hoc aditu nonnulli ulterius progrssi longiores quoque terminationes attentare coeperunt. Quo quam cito decursum sit, indicium praebet illa Strabonis digressio, qua probare conatur, Sophoclem et Ionem *ῥᾴ* pro *ῥᾴδιον,* Aratum *πηδά* pro *πηδάλια* Homerumque ipsum *μάψ* dixisse pro *μαψιδίως*, quod ne Eustathio quidem persuasit: *μάψ ἐκ τοῦ μάτην* 187. 28, quam doctrinam si ab Homeri interpretibus antiquis proseminatam dicam, haud multum erravero. Iisdem vestigiis ingreditur Apollonius 567. 12 *ἀπὸ τοῦ ῥᾴδιον κατὰ ἀποκοπὴν ῥᾴ ἐγένετο καθὸ καὶ τὸ βριθέως***) *βρί· ὅτι γὰρ καὶ δύο συλλαβῶν ἀποκοπαὶ γίνονται, ἐν τῷ περὶ παθῶν ἐδείχθη· τὸ γὰρ πρόπαρ οὕτως ἔχει καὶ τὸ μάκαρ, πηδά, ἱμέν παρὰ Καλλιμάχῳ.* Subscriptores eius nominat EM. 210. 43 *βρᾶ* (sic) *ἀπὸ τοῦ ῥᾴδιον κατὰ συγκοπήν* (sic). *Οὕτως Ἡρωδιανὸς καὶ Χοιροβοσκός*, quo in loco *ῥᾳδίως* scribi oportet; nam in Alcmanis versu *ῥᾴ* adverbium est, apocope autem merismum non mutat. Utrumque autem non de hoc uno disputasse, sed omnia illa eodem apocopae titulo complexum esse, dubitandi causa nulla. Nobis hoc remedium violentissimum videtur, et a veterum quoque

---

*) *Adn.:* „*φῦν* Parmen. 67, Rhem. 5 n. 5, fort. *φῦ‖ν' οὕτως* ut *Ζῆ‖ν'—ως* [*v. p.* 273 (302) *et* 333 *n.* 3]. *Τοῦ μεταδοῦν' ἐθέλει* Theogn. 104 em. pro — *δοῦναι θέλει*". *Infinitivos χριμφθῆν, κλυσθῆν, δῦν a se e Lud. fratre Aeschylo restitutos ait G. Dind. in praef. ed. IV Teubn. p. LXIXt*

**) *Sic correctum βριθύως in Vol. I p.* 201 *et supra p.* 291 *ex., cfr. p.* 297 *ex.*

nonnullis repudiatum esse apparet ex Eustathii verbis 1542. 27 *τὸ μάκαρ οὐκ ἔσχεν ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ μακάριος· οὐ γὰρ ἂν ἀποκοπὲν ἐκλίνετο. Τὰ γὰρ οὕτω παθόντα μένουσιν ἀμετάβατα εἰς κλίσιν· τὸ γὰρ δῶ καὶ τὸ κρῖ καὶ ὁ παρὰ τῷ γεωγράφῳ ἧλ οὐκέτι κινοῦνται. Οὕτω καὶ τὸ νίφα καὶ σκέπα τὸ τοῦ Ἡσιόδου. Οὔκουν ὁ μάκαρ ἀπεκόπη, ἀλλὰ πρωτότυπον αὐτὸ ἐκεῖνόν ἐστι.* Hoc illi quoque, puto, amplexi essent, nisi in mentem venisset, praeter illud nullum esse duorum generum vocabulum simplex in liquidam exiens, quare ab Helladio *λέξις μονήρης* vocatur, v. Parall. 207. Huiusmodi vero vocum numerum analogiae sectatores quantum possent circumscribere annisi sunt, contraque venientia non integra esse constituerunt, sed corrupta quum aliis affectionibus, tum etiam apocope, unde crebra illa insolentium excusatio: *αἴτιον δὲ τὸ πάθος.* Hoc *ῥᾷ**) macrosyllabum et simile *βρί* supra absoluta sunt. De *μάψ* quod dicitur, hoc ipso nomine dignum est, eiusdemque levitatis adverbii *πρόπαρ* derivatio, cui *προπάροιθεν* non ex toto simile est; nam hoc etiam adverbii locum obtinet, illud autem semper casum sibi adiunctum habet. — Quintum adiicit schol. B Il. I 416 *μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν — κατ' ἀποκοπὴν τοῦ μινυνθάδιος.* Eodem iure diceres *δήν* ex *δηναιόν* natum esse, *ἐντυπάς* ex *ἐντυπαδίως*, quo utitur interpres Il. XXIV 163. Rectius alii paragogen appellant, v. Prolegg. 351. — Acervum auget schol. B ad Il. XVI 392 *ἐπίκαρ — τὸ τέλειον ἐπὶ κάρα· ἄμεινον δὲ ἐπικαρσίως διὰ τὸ σύνηθες τῶν ἀποκοπῶν.* Hactenus de adverbiis.— *Πηδόν* Latinumque *pedum* et *πηδάλιον* commune etymon habent *πούς* et similes, sed non easdem res significant, quare id quoque ad productionem revocavi Path. I 390. [Par. 115, Rhem. 159]. — Nec momentum facit epiphonema nuptiale, de quo Helladius l. c. *ὑμέναιε γέγονεν ἀποκοπὲν ὑμέν.* Vocem integram *Ὑμὴν ὦ Ὑμέναιε* servant Euripides in cantico Tr. 314, Aristo-

---

*) *Adn.*: „*ῥᾶ* cod. A Strab., sed Eust. [?] *ὀξύνεσθαι* [*ait*]. Apollonius 566. 14 *ῥᾴ* longo *ᾱ* non ob monosyllabiam, nam *ᾰ* i. q. *ὡς* breve est ut *πυκνά* et *ἠΰτε πέσατε* (*ἄτε*?). In antigraphis nonnullis sine iota, quia ex *ῥέα* [*contractum*] putarent, sed hoc improbat, quia non *περισπᾶται* et quia cum *ι* quoque reperitur". *v. Diss. VI p.* 81, *cf. p.* 34.

phanes in exodio Pacis et Avium, Theocritus in epithalamio Helenae, ʽΥμὴν ʽΥμέναιε Nonn. XVI 290. Callimachus autem fortasse metro obsequens scripsit ʽΥμὴν ἴθ' ὦ ʽΥμέναιε ultima correpta contra regulam nominum oxytonorum in $\overline{\eta\nu}$ exeuntium; sed acclamationes, quibus docti indoctique pariter utuntur, naturae impetum sequi par est, non artis praecepta, quibus vocabula meditata adstricta tenentur. Appellativum membranam significans per casus movetur; ex interiectione fictum est cantilenae nomen ὑμὴν καὶ ὑμέναιος τὸ γαμήλιον ᾆσμα Poll. III 37 et proprium dei sicut Ἐλελεύς, Ἰήιος, Εὔιος, Euan. Illo pro indeclinabili utitur Oppianus ὑμὴν ὑμέναιον ἀείδειν, v. Path. Elemm. I 473 adn. Nominis divini unus reperitur vocativus eodem quo nominativus exitu ut Doricum ὦ ποιμάν in Catulli epithalamiis *Hymen ades o Hymenaee*. — Ab interiectionum similitudine non longe absunt vocativi, quorum unum βασιλεῦ Aesch. Suppl. 857 in βᾶ deflexum esse et alii statuerunt et nuper Hermannus. Veteres solum adverbium βᾶ cognitum habent. — In Il. XVII 201 Herodianus quaesitum esse dicit, quonam accentu scribendum sit, ἆ δειλ' an ἇ δεῖλ'· τὸ γὰρ πλῆρές ἐστιν ἆ δειλέ· οὐ γάρ, ὥς οἱ ἐξηγησάμενοι, τοῦ δείλαιε ἀποκοπή ἐστιν. Addere poterat, adiectum δείλαιος ab Homeri et epicorum usu omnino alienum esse [v. p. 332 et 334]. — Temere et inconsiderate Strabo pro causa sua profert nomen herois Homerici Ἄλκιμος ἀντὶ τοῦ Ἀλκιμέδων, quod meruit diplen Aristarcheam ad Il. XIX 392. Id propius ad syncopen accedit, sed re et veritate nullo genere affectionum contractum est, neque magis Ἄμφις et alia, quae Herodianus recte indicat: ταῦτα μετασχηματισμοὶ καλοῦνται, οὐ συγκοπαί, οὐδὲ πάλιν δυνάμεθα ἀποκοπὴν εἰπεῖν· ὅπου γὰρ τῆς τελευταίας συλλαβῆς τηρηθῇ τὸ στοιχεῖον, οὐ λέγεται ἀποκοπή, ὥστε μετασχηματισμός ἐστιν. Περὶ παθῶν. EM. 93. 54. Huiusmodi nominum propriorum transfigurationes attuli in Proll. 507 [504 sqq., ib. 147, 204, 282, 489, Pathol. I 394 sq., 326 n. 6, Aglaoph. p. 996 not. pp., supra p. 303 cet.] et Techn. 317*).

---

*) *Adn.: προβατήματα πρόβατα* Hesych. *Κῆλα* Pind. *κηλήματα* [*κατὰ συναίρεσιν schol. ad Pyth. I 21, v. Path. I 393,*] *lucida tela* dici

Iam breve quiddam restat de praepositionibus. Quod in schol. Il. IX 247 Didymo adscribitur *ἄνα ἀνάστηθι· ἀποκοπή*, non novitii cuiusdam Byzantii esse inventum, ostendit Apollonii castigatio Synt. I 2. 12 (6) *προῦπτον, ὅτι τὰ τοιαῦτα οὐκ ἀποκοπαί εἰσιν, ὥς τινες ὑπέλαβον „Ἀλλ' ἄνα εἰ μέμονας, Πάρα δ' ἀνὴρ ὃς καταθήσει", ἀλλὰ πάθη λόγου ἐλλείποντος ῥήματι*, quam ellipsin detractionis nomine significat Herodianus in EM. 95. 47 *ἄνα ἀντὶ τοῦ ἀνάστηθι· ὅλη ἡ λέξις ἀπεσπάσθη· οὐκ ἔστιν ἀποκοπὴ ἐπὶ τῶν τοιούτων*. Alio nomine verbi substantivi defectum signat schol. Il. XIV 141 *ἔνι ἔνεστιν· ὁ δὲ τρόπος μετατύπωσις· ἐκ συνθήκης γὰρ ἁπλοῦν ἐποίησε*, et Eustathius 75. 2 *ἔνι, ἔπι, πάρα ἀντὶ τοῦ ἔνεστι — τὸ σχῆμα τοῦτο οἱ παλαιοὶ μετατύπωσιν καλοῦσιν· οὐδὲ καινὸν τοῦτο. — καινότερον δέ, ἐὰν ἄνα λαμβάνηται ἀντὶ ῥήματος τοῦ ἀνάστηθι*.

Sed iam res eo deducta est, ut perorari possit. Comportatis enim undique omnibus, quae veteres de hoc genere affectionum commentati sunt, clare intelligitur, quantopere illi in hoc campo exsultaverint et ex quanto exemplorum numero quam pauca approbatione digna sint. Neque tamen defuisse, qui infinitae illi licentiae obviam irent, ostentui est illud de apocope duarum triumve syllabarum ab Eustathio notitiae nostrae traditum. Apollonius ipse, qui sibi saepe plus nimio indulsit, tamen hanc regionem terminavit edicto illo universali: *τὰ πάθη τῶν φωνῶν ἐστιν, οὐ τῶν σημαινομένων* de Coni. 522 9, sive aliis verbis: *πᾶσα λέξις ὁτιδήποτε παθοῦσα ἔχει τὸ ἴδιον δηλούμενον* 490. 26, quo argumento in Adv. 624. 11 et Coni. 490. 18 eos refellit, qui *ἐκεῖ* ex *ἐκεῖσε* et qui *ἤ* ex *ἦρα* consisum putarent. — Diversitate generis apocopen excludi declarant ii, qui neutrum *κρῖ* a feminino *κριθή* profectum esse negant, v. cap. III § 1. — Tertiam notam praebet accentus, quem voces imminutae retinent immutatum: *αἱ συγκοπαὶ (ἀποκοπαὶ) ἡνίκα φυλάσσωσι τὸ αὐτὸ*

[videntur]. *Πόσιν τριπετῆ οἱονεὶ τριπέτηλον* schol. Nic. Al. 347 (em. *δρυπ?*)". *Alibi*: „*πέλωρ ἢ πρωτότυπόν ἐστι τοῦ πελώριος ἢ ἀπὸ τοῦ πελώριος ἀποκέκοπται* Eust. 1150. 62". *cf. p.* 291.] *Alibi*: „*κόρι — κορίαννον* Parall. 200." [*cf. Path. I* 387].

μέρος τοῦ λόγου, καὶ τὸν αὐτὸν τόνον φυλάσσουσιν οἷον δῶμα δῶ, ἐκεῖνος (ἐκεῖσε) ἐκεῖ EM. 321. 37. Eandem regulam Herodianus ad Il. XVI 99 praescribit infinitivis: *ἐκδύμεν παροξυτονητέον· τὸ γὰρ πλῆρές ἐστιν ἐκδύμεναι ὁμοίως τῷ ζευγνύμεν*, et vocibus apostropho succisis schol. Arist. Plut. 143 *ὅτε ἀναβιβάζεται ὀξεῖα, πάλιν ὀξεῖα ὀφείλει τίθεσθαι, οὐ μὴν περισπωμένη: φήμ' ἐγώ, δείν' ἄττα* [p. 332 n. 1]. Properispomena accentum suum servare per se intelligitur, nec monuisset Apollonius Coni. 491. 7 et Pron. 111—112: *βαρεῖα ἀποκοπτομένη τὸν αὐτὸν τηρεῖ τόνον: δῶμα δῶ, ἧλος ἧλ*, nisi intelligi voluisset, id non obstare, quominus duales Attici *νώ* et *σφώ* ex communibus *νῶι* et *σφῶι* orti credantur; hic enim intercedere characterem dualem perispasi reluctantem [p. 276]. Eadem characteris excusatione, sed loco parum opportuno utitur Joannes 12. 19, Choerob. 419. 25 *οὐδεμία εἰς ᾱ λήγουσα αἰτιατικὴ ὀξύνεται, ἔνθεν ἡ νιφάδα ἀποκοπεῖσα ἀνεβιβάσθη.* Nam *νίφα* ex obsoleto quodam nominativo pendet v. Parall. 114. De accentu autem consentit Epim. 433. 29 sqq., EM. 814. 54 *τὸ χρή ὀξύνεται, ὅτι πᾶσα λέξις δισύλλαβος ἐν ῥήμασιν, εἰ μὲν ἔχει τὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀποκοπτομένην, τὴν καταλιμπανόμην περισπᾷ (βῆ, φῆ), εἰ δὲ ἀπὸ τέλους, ὀξύνει.* Herodianus satis habuit *χρή* inter *σεσημειωμένα* referre Arc. 148. 19; alii eo temeritatis provecti sunt, ut illud adverbium esse dicerent eodem tono, quo *ὠή, ὀτιή, ὁμαρτή, δηλαδή* Eust. 751. 62, EM. 814. 51 *χρή ὀξυτόνως ἐπίῤῥημα ἀντὶ τοῦ δεῖ* (non *ὡς δεῖ*), *περισπωμένως δὲ ῥῆμα.* Regulam sequutus est is, qui *κρῖ* pro *κριθή* positum esse negavit, quia diversum ab hoc accentum habeat, eademque ratione apotrocta illa in Palladae epigrammmate *κνή* et *θώ* rectius nunc sic scribuntur, quam in priore Jacobsii editione T. III p. 133 n. 91. *κνῆ* et *θῶ* [p. 288].—Non fidissima apocopae comes est aclisia, quam Priscianus VI 5. 254 ei adiungit: *nihil indeclinabile est, quia per apocopen ab eo, quod est nihilum, prolatum est.* Hoc ex Graecis fontibus delibatum habet: *δῶ ἀπὸ τοῦ δῶμα κατὰ ἀποκοπήν· καὶ ἔμεινεν ἄκλιτον· οὐδὲν γὰρ οὐδέτερον εἰς ω̄ εὕρηται* Epim. I 106. 22, *λίς κατ' ἀποκοπὴν τοῦ η̄· καὶ ἔστι πάντη ἄκλιτον* Choerob. 181. 25, *τὸ δάκρυ ἀποκοπὲν παθὸν οὐκέτι κινεῖται*

εἰς κλίσιν ὡς οὐδὲ τὸ δῶ καὶ κρῖ καὶ ἧλ καὶ ὅσα τοιαῦτα Eust. 217. 5. Sed hoc commune est multis, quae omnes suos numeros habent, vicissimque multa, quae in amputatis numerantur, libere per omnes casus commeant, nec ignoravit hoc Apollonius Pron. 113 *αἱ ἀποκοπαὶ, ὅταν τύχωσι πτωτικῆς καταλήξεως, κλίνονται: μάκαρ, μάρτυρ,* qua exceptione fortasse usi sunt illi, qui *αὖξη* et *ἄνθη* in hoc numero habuerunt*).

---

*) *Ne haec quidem dissertatio ad finem perducta est, quamquam pauca desiderari videntur. Quae sequuntur in mscr., de productione extremae vocalis, iam supra cap. VI dicta sunt.*

EPILOGUS

DE

INTERPUNCTIONE CUM ENCLISI

ET SYNALOEPHE CONIUNCTA.

Epilogus

de

interpunctione cum enclisi et synaloephe coniuncta.

---

§ 1. Signis interpunctionum adnumeranda sunt ea, quibus parenthesin denotamus, quum impropriam, quam rhetorici ad *σχήματα διανοίας* referunt atque sic definiunt: *ἔστιν ἕνωσις λόγου τὸ ἀκόλουθον ἀφαιρουμένη ἑτέρου τινὸς παραθέσει λόγου, οἷον „Σφῶι μὲν, οὐ γὰρ ἔοικ' ὀτρυνέμεν, οὔτι κελεύω"* Herod. de Fig. 54. 22 Dind., sive, ut Jul. Rufinianus dicit p. 40 ed. Caper.: *quum ordinata ac legitima sententia interrumpitur per alienam extrinsecus diversamque sententiam*, tum eam, quae proprie ita dici solet, hoc est interpositio vocum quarundam absolute dictarum: *οἶδα* et prolixius *εὖ οἶδ' ἐγώ, φημί, οἶμαι, inquam, mihi crede* cetera. Haec si vocalem in principio habent, vocali antecedentis vocabuli *νῦ* adiicitur: *εἰ τὰ χείρω κρατήσειεν, ἔφη* — Plut. v. Anton. XXXV 13 [1]), sin in exitu, ipsa recipiunt: *ἐμὲ, εἶπεν, οὐ κωλύει* v. Dion. XIV 27, *δέχου, φησὶν, ὦ φιλτάτη* Aristaen. I Ep. 5 p. 26, *ἐγώ σοι, φησὶν, εὕρηκα* Plut. v. Cat. Mai. XXIV 19 p. 152 Sint. etc., quod male neglectum est de Fac. Lun. XXVI 940 F *ἐπίσχες, εἶπε, ὦ Λαμπρία·* sed idem vitiose intruditur ante consonantes: *ὦ μιαρὰ, εἶπεν, κεφαλὴ* — Xenoph. Eph. II 6 p. 39. 4, *τῆς σῆς, φασὶν, Καδμείας νίκης* Aristaen. I Ep. VII 149, *πάλαι γὰρ, εἶπεν, λέγω* Dion. Chr. IV 160 (77 Emp.), et sic in codd.

---

1) Haec et alia aeque trita tantummodo exempli gratia propono.

Plat. Civ. II 363 B ὄϊες, φησὶν, καταβεβρίθασι, quod Schneiderus non repudiat. Si vero communem usum sequimur, illa non aliter scribenda sunt, quam si nulla esset interpunctio, hoc est ny ante consonas omisso.

Verum longe difficilior est illa quaestio, num accentus in parenthesi alius ponendus sit quam extra eam. Facillimum est interpunctionis signa undique tollere, quo facto enclisis ordinaria succedit. Sic Bekkerus fecit Demosth. Cor. 235. 113 (264. 11 R.) ἐπῄνεσεν αὐτόν φησιν (Αἰσχίνης) ὑπεύθυνον, et cum eo non pauci alii. Sed hoc modo sensus saepe ambiguus redditur, de quo infra dicam. Retentis vero illis de accentu ambigitur primum eius vocis, quae in parenthesi posita est, tum earum, quae hanc proxime vel antecedunt vel sequuntur. Frequentissime verbum φημί accentum suum remittit in vocabulum, quod antecedit, quamvis commate separatum: πολλάκις γάρ, φησι, τοῦτο — Liban. Declam. T. I 191, τὸ πρᾶγμα αὐτό, φησι, δείξει Iulian. Ep. LIX 112, προσώφειλε τριάκοντά, φασι, δραχμάς Lucian. de Sacrif. § 4 p. 308 T. I, Μίκυλλέ, φησι, θυγατρὸς — Somn. s. Gall. § 9 p. 11 T. III, ἐγώ, φησιν, ὑμῖν δώσω Aesch. c. Ctes. 633. 1 (464. 238 Bekk.), sed in h. l. et apud Lucianum nunc suus verbo accentus redditus est. Et hic quidem in editionibus antiquioribus gravis est ut in sermone continuato: ταῦτα, φημὶ, ὡς θεόπεμπτα ἔσπασε Longin. XXXIV 122. 4, ἐγὼ, φησὶν, ᾖδον Himer. Ecl. XXIII 280, ἀλλὰ, φησὶν, ἐλευθέρα Charit. V 7. 120, ἐμαυτῷ, φασὶ, καὶ ταῖς Μούσαις ᾄδω Themist. Or. XXX 366 C. (442 Dind.), ἄξει σοι, φησὶν, εἴκοσι Plut. v. Dem. XXV 16, nec mutat Sintenis p. 533 T. I; sed plerique nunc acutum praeferunt, velut Jacobsius in Philostr. Imagg. I 7. 14. 2 τοῦτον κτείνει, φασίν, ὁ τοῦ Πηλέως, Jacobitzius in Lucian. Deor. Conc. § 3 p. 576 T. II πολλοὶ γάρ, φημί, οὐκ ἀγαπῶντες, Bergkius Arist. Rann. 1156 ἥκω γὰρ εἰς γῆν, φησί, καὶ κατέρχομαι, Meinekius in Alciphr. I Ep. 39 p. 26 σκόπει τὸ χρῶμα, φησίν, ὡς ἀκριβές et proxime ante ἐγώ, φησίν, ἀγωνιοῦμαι *). Tantum de vocabulis in parenthesi positis.

---

*) *In vacua pag. adscript.*: „βαρύ, φησιν, ἆρον αὐτό· ὁ δ' Ἔρως, ἔχ' αὐτό, φησιν Anacr. Od 29. 16 [27 *A Bergk. II*]; ὁ δ' Ἔρως, ἀν-

Sed non minus controversus est accentus eorum, quae eam antecedunt. Acuuntur nunc monosyllaba illa non solum in locis citatis, sed multo saepius: *τί γάρ, φασίν, ὄφελος;* Arist. Nicom. VIII 16 p. 1163 a. 33, *τῶν ἵππων ὁ μέν, φαμέν, ἀγαθός* Plat. Phaedr. 253 D., *ἡμεῖς δέ, φησί, δηλώσομεν* Strab. X 5. 456, *ἔχει γάρ, φησίν, ἕτερον φάρμακον* Achill. Tat. IV 15 p. 97, *ἐπεὶ καί, φασί, τὸν πρώτιστον ἀπώλεσε* Aelian. Hist. Ann. IV 2. 228, et sic Wolfius scripsit Od VIII 413 *καὶ σύ, φίλος, μάλα χαῖρε* pro *σὺ*, et Bekkerus Plat. Euthyd. 298 D *καὶ σύ, ἔφη,* Hermannusque Aesch. Pers. 840 *μόνης γάρ, οἶδα, σοῦ — ἀνέξεται,* Prom. 506 *οὐδείς, σάφ' οἶδα, μὴ* — etc. Sed priores editiones plerumque gravem retinent, exempli causa *σμικρὸν, ἔφη, ἀπόκριναι* Plat. Euthyd. 298 E, *εἰκὸς, πῶς γὰρ οὔ; βούλεσθαι πάντα* Legg. VI 796 E (Turicc. *εἰκός*), *νὴ τοὺς θεοὺς, εἶπε, φαίνῃ* Plut. v. Dion. V 11 p. 90, *ὡς ἡδὺς, ἔφασκεν, εἶ* v. Artax. XVII 29, *τίνες εἰσὶν, ἔφη, ὡς* — Dio Chrys. I 67, nec quidquam mutarunt Sintenis et Emperius, quibuscum facit G. Dindorfius in Sophoclis editione novissima Oed. C. 852 *χρόνῳ γὰρ, οἶδ' ἐγὼ, γνώσει* et Trach. 242 *αὗται δὲ, πρὸς θεῶν, τοῦ ποτ' εἰσί;* Illarum autem auctoritas hoc minor est, quo saepius in sermone non interpuncto quoque enclisin negligunt et quo apud veteres ipsos incertior fuit encliticarum descriptio.— Ita scimus fuisse, qui verbum *φημί* huic generi subtraherent, v. Lehrs. Quaest. 126, Hofm. Quaest. p. 6, hisque assensi Wolfius et Bekkerus post perispomenon retinuerunt accentum a Spitznero omissum Il. VI 98 *Ἀχαιῶν φημί* et XIII 817 *αὐτῷ φημί.* In Aristoph. Eqq. 512 *ὑμῶν φησί,* Pac. 1315 *ὑμῖν φημί,* Rann. 802 *βασανιεῖν φησί* sustulit Bergkius; idem vero et Dindorfius post proparoxytonon *ἀπέδεσθαί φησι* Avv. 26 scripserunt, et vulgo sic legitur post properispomena: *εἶναί φημι* Rann. 831; sed *τὼ παῖδε φημὶ* Antig. 561. Oxytona non ubique ad se reci-

---

οιγέ, φησι 34. 10 [31 *Bergk.*]; *φέρε, φησι, πειράσωμεν* v. 24; *ὁ ἵππος αὐτόματος, φαμὲν, ἦλθε* Arist. Auscult. Phys. II 6. 197 b. 15; *εὐνῆς, φησὶν Ὅμηρος, ὁ νέος ἐπιθυμεῖ* Nicom. III 14. 1118 b. 11. Antiquissimum exemplum huius generis: *ἤδη μὲν σέγε, φημὶ, καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησα* Il. XX 187, sed Bekk. *σέ γέ φημι — φοβῆσαι*, neque extat alterum."

piunt: γυναιξὶ φημί Eccles. 210 et saepissime καὶ φημί, Agam. 798 (830), Oed. C. 317, Rann. 1066, Eqq. 278, Isocr. Panath. 237 Ald., 264. 19 Bekk., ἐγὼ φημί Busir. 228 Ald., 255. 34. B., Turicenses vero sub uno accentu ut Schneiderus quoque Plat. Civ. I 334 B καί φησιν a Bekkero dissentiens. Homerica exempla οὐδέ με φησίν Il. V 119, ἀλλά σε φημί X 331, οὔ τινα φησίν IX 305 et all. Wolfius ad unam formam redegit [2]). Personas numeri pluralis nonnullos encliticorum numero eximere Charax refert et factum improbat. Sed hae quoque reperiuntur admodum saepe orthotonumenae: ὡς φαμὲν — Plat. Phaedon. 79 D, Epin. 973 E, ὡς δὴ φαμέν Polit. 301 D, ἡμεῖς φαμέν Legg. III 691 A, Soph. Phil. 1073, καὶ φαμέν Eur. Med. 862 (891), τὴν γαλῆν φαμέν Arist. Thesm. 559, ὡς φατέ Theaet. 178 B, sed ὥς φατε Tim. 24 E, ὑμεῖς φατέ Ar. Plut. 200, παῖδας φασί 153, καὶ φασί Isocr. Plat. 338. 25 (321), αὐτοὶ φαμέν Thuc. I 38. 1 et ξύμμαχοι φασίν I 85. 2 tacite correxit Poppo relicto contrario καὶ φασί I 39. 1. Et Stallbaumius vulgatum οὐ γὰρ φασί Plat. Phaedon. 61 C et alia sic scripta regulae tralaticiae accommodavit, sed praetermisit καὶ φατέ Symp. 198 E: Bekkerus in Aristotelicis ὡς φαμέν Nicom. V 4. 1130 a. 15, ὡς φασίν VII 15. 1154 b. 9, εἶναι φαμέν V 2. 1229, Polit. III 3. 1276. 5, τὰς γυναῖκας φασί II 9. 1270 a. 4 etc. silentio transiit quamvis dissidentia a vulgo receptis εἶναί φαμεν, εἶναί φασιν. Et his consentaneum ὥς φαμεν Polit. I 2 n. 10 Goettlingius ex editionibus veteribus revocavit; sed quod idem de Accent. 392 affirmat, enclisin ubique obtinere, refellitur istis exemplis, quae pauca sunt ex ingenti copia excerpta. Elmsleius ad Bacch. 242 nihil decernit. Neque futurum arbitror, ut omnes et de hoc consentiant et de similibus εἰμί, ποτέ etc., quorum non minor in editionibus inconstantia. Sed certe res attentione digna

2) In una Sophoclis fabula pugnant φονέα σε φημί Oed. T. 362, λεληθέναι σε φημί 366 et φονέα μέ φησι 703, sed huic Dindorfius accentum inscripsit. [*Characis locum v. apud Lehrs. Quaest. p.* 127.]

est; nam hinc saepe pendet quaestio de interpunctione. Id clarius apparebit paullum progressis.

§ 2. Verbo enclitico, quod hactenus tractavimus, similem inconstantiam prae se ferunt pronominis personalis casus monosyllabi. Hi enim post vocabula paroxytona in parenthesi posita non aliter scribuntur quam in sermone non interrupto hoc est accentu nullo: *οὐ γάρ, ἔφη, μου καταμαρτυροῦσι* Plutarch. Ser. Num. Vind. c. VIII 553 E, *ὁ γὰρ Ζεύς, ἔφη, μοι φανεὶς προσέταξε* v. Crass. XII 19 p. 550 T. II Sint., *ὡς Μάνην, ἔφη, με θεράπευε* Muson. Stob. Flor. XVII 44 p. 101, *χαλεπῶς, ἔφη, με ἂν ἴδοις* Dion. Chrys. IV 148 Reisk., p. 70. 18 Emp. Haec et talia fortasse Graeci ipsi celerius quam nos solemus pronuntiarunt, vix ut audiretur interpositio.— Atque idem suspicari licet de tritissimo illo parenthesis exemplo *μοι δοκεῖ*, quarum vocum prior non solum post paroxytona accentu caret interpunctionis nota plerumque apposita: *παροιμίαν παλαιὰν δείσας, μοι δοκεῖ, τὸ δύσφημον αὐτῆς διατίθεται* Plutarch. v. Arat. c. I, *ὅτε, μοι δοκεῖ, συνετίθει τὸν λόγον* Plat. Menex. 236 B, sed hic omittit Stallbaumius in edit. Goth. in huiusmodi locis, *quia parenthesis cum primaria enuntiatione quasi in unum corpus coalescat, interpunctionem tollendam* iudicans. Et Tollius quoque in Longin. c. II fin. *οὐκ ἂν ἔτι, μοι δοκεῖ, περρισσὴν ἡγήσαιτο* — abdicavit cancellos Weiskio et Eggero probatos. Verum etiam si voces eiusmodi antecedunt, quae tonum encliticae ad se recipere possint, ad eas non transfert: *ἐξέρχεται, ἵνα προαναβάληται, μοι δοκεῖ* Arist. Pac. 1260 (1267), ubi Bergkius scripsit *προαναβάληταί μοι*, sed sine enclisi et cum stigme: *σοφιστῇ νεωστὶ, μοι δοκεῖ, καταπεπλευκότι* Plat. Euthyd. 296 C, *διὰ τοῦτο, μοι δοκεῖ, τὰς τελετὰς κατέδειξαν* Plut. de Educ. XIV 10 et paulo ante *ἐρωτήσαντος αὐτὸν, μοι δοκεῖ, Γοργίου* VIII 6 A. Wyttenbachins hic et alibi pronomini accentum gravem indidit stigme retenta, eundemque Sintenis in v. Publ. XVII 31 p. 217 *οὐ τοσοῦτο, μοὶ δοκεῖ, φόβῳ* — et Jacobitzius in Lucian. Pisc. § 31 p. 360 *οὐκ ἂν ἀνάσχοιτο, ἀλλὰ, μοὶ δοκεῖ, ἐπιτρίψαι*, atque Jacobsius Philostr. Imagg. III 866 (115. 15) *τὸν ἑαυτοῦ, μοὶ δοκεῖν, ἆθλον ἀφηγούμενος*, uterque verba olim

continuata dirimens addito pronomini accentu gravi *). De hoc dicetur postea.

§ 3. Plus negotii nobis exhibent encliticae extra parenthesin positae, maxime pronominis, de quo agimus, casus tertius quartusque. Illum constat saepe vocativis adiungi pro vocativo adiectivi possessivi *ἐμέ*, quo Graeci carent [1]: *ὦ πόσι μοι, σύγγονέ μοι* et in plurali: *ὦ κλεινὸς ἡμῖν πόσις* Eur. Hec. 1400 (1420) omniumque frequentissimum *ὦ τέκνον μοι*. Horum exempla ex poetis tragicis excerpta proposuit Skrzezka in disputatione perscienter elaborata de pronominibus orthotonumenis in *Jahn. Neue Jahrbb. für Philol.* T. VII et maxime in ea parte, quae inscripta est *de pronominibus encliticis eo loco positis, ubi vulgo distingui solet* p. 198 sq. Horum nonnulla hic reponere cogor universam quaestionem copiosius explicaturus. Primum dubitatur, num pronomen cum vocativo cohaereat, an cum iis, quae subsequuntur. In Alc. 314 (323) *σὺ δ', ὦ τέκνον μοι, πῶς κορευθήσει καλῶς*; Hermannus illud transposito commate per hyperbaton interpretatur *πῶς μοι*. Idem Andr. 734 (748) *ἡγοῦ, τέκνον μοι, δεῦρ' ὑπ' ἀγκάλαις σταθείς* ter interpungit: *ἡγοῦ, τέκνον, μοι, δεῦρ'* — pronomen imperativo applicans. Mea sententia dativus vocativo blandae appellationis causa adiectus est. — Ab

---

1) Ad Od. XIX 406 p. 1871. 23 Eustathius *τὸ „γαμβρὸς ἐμὸς θύγατέρ τε" ἀντὶ τοῦ ὦ γαμβρέ μοι· κωλύει δὲ τὸ εἰπεῖν γαμβρέ κατὰ κλητικὴν ἡ ἐμός ἀντωνυμία, ἧς οὐκ ἔστι κλητικὴ διὰ τὴν συνέμπτωσιν τὴν πρὸς ἑτέραν ἀντωνυμίαν αἰτιατικήν.* Hic vocativi defectus dubiam reddit Seidleri coniecturam elegantissimam de Philodemi Epigr. V n. 132 *ὦ ποδὸς, ὦ κνήμης — ὦ τῶν θ.υεμε φωναρίων*, quae ita corrigit: *ὦ τῶν „θύμ' ἐμέ" φωναρίων*, idque dictum esse ut Latinum *anime mi*, v. Relatt. Act. Societ. Lips. ann. 1846 p. 129. Equidem vereor, ne hic barbarismus gentilitate loquentis (mulierculae enim Romanae illa sunt verba) non satis excusetur, praetereaque a blandientibus non *θυμός* appellatur, sed *ψυχή*: *ὦ φίλη ψυχή*. Nec deerat effugium: *φίλ' ἐμέ* i. q. *φίλει με basia me*, quod legitur Anth. V 158; nisi forte poeta ausus est *κύσσ' ἐμέ* dicere pro *κύσον* ut *λῦσε* pro *λῦσον*, v. adn. ad Buttm p. 488. — Alio modo Homerus vocativum novitium *ὦ θεέ* declinavit Od. ll 262 *κλῦθί μευ, ὃ χθιζὸς θεὸς ἤλυθες*, id est *ὦ θεέ, ὃς χθιζὸς ἤλυθες.*

*) *Adn.: „ἔνθεν δὲ, μοὶ δοκεῖ, πόλις οὖσα τὰ Ἄρβηλα ἀπηνέγκατο* Arrian. Alex. VI 11. 10, v. Ellendt." [*δέ μοι δοκεῖ Krueger.* § 6.]

hoc nonnihil differt ethicus, qui i m p e r a t i v i s se insinuat: *μηδέ μοι οὕτω θῦνε διὰ προμάχων* Il. V 250, *μῆτερ, ἀλλά μοι σὺ χαῖρε* Phoenn. 631 (618). Sed de hoc quoque multiplex est doctorum dissensio: *σὺ δ', ὦ γύναι μοι, σύλλογον ψυχῆς λαβέ* Herc. 620, *σὺ δ', ὦ τέκνον μοι, σπεῦδε* Orest. 124, *ἴθ', ὦ τέκνον μοι, λεῖπε πωλικοὺς ὄχους* Iph. A. 615 Barnes. et Hermannus sic ut scripsi, Matthiae vero et Kirchhof. post *τέκνον* interpungunt. Initium disceptandi attulit Homeri locus Il. XIX 287, quem editiones Rom., Basil. et aliae sic ut Wolfius et Bekkerus exhibent non interpunctum: *Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ*, Eustathius autem 1184.42 hoc modo *Πάτροκλέ, μοι δ. π.* ut Clarckius quoque et proximi ante Wolfium. Diversam sententiam professus Apollonius dativum vocativo adstringit: *ἡ κλητικὴ αὐτοτελὴς οὖσα στιγμὴν ἀπαιτεῖ, διὸ οὐδέποτε ἐγκλινόμεναι μετὰ κλητικῆς τίθενται*[2]) *ὅτι μὴ ἡ μοὶ κατὰ φιλοφρόνησιν* „*Πάτροκλέ μοι δειλῇ*"[3]). Natura quidem hic casus est *αὐτοτελής*, hoc est sine ulla additione intelligitur, quod nulli alteri accidit: *Ξανθία*! *Pamphile!* ideoque in colloquiis, ubi dictio sequitur, pausa unius temporis existit, quae stigme significatur: *ὦ Προῖτ', ἢ κάκτανε*; Il. VI 164, *Ἕκτορ, σοὶ δὲ μάλιστα* II 802, *ὦ Ἀχιλεῦ, περὶ μὲν κρατέεις* XXI 214 etc., et in medio sermone: *ἐπεὶ οὖν, Πάτροκλε, σεῦ ὕστερος* XVIII 333, quod nescio, cur neget Friedlaender. ad Nican. 40[4]). Haec vero *αὐτοτέλεια* tollitur subnexo epitheto: *Πάτροκλε φίλτατε* vel, quod idem sonat, *Πάτροκλέ μοι, o mi Patrocle.* Verum tamen si haec duo nomina sic ut Apollonius stigme dissepimus,

2) Huic praecepto non repugnat particula copulativa, qua duo pluresve vocativi consociantur: *Αἶαν Ἰδομενεῦ τε* Il. XXIII 493, *Ξάνθε τε καὶ σύ, Πόδαργε* VIII 185, *ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία* Plat. Legg. VII 683 B.

3) Hoc schol. Eur. Or. 144 adhibet alienissimo loco: *ἀλλ', ὦ φίλη, φώνει μοι — τὸ μοι* (sine acc.) *διαθέσεως ἐμφαντικὸν ὡς τὸ Πάτροκλέ μοι.* [*Apollonii locum Pron.* 67 *C Lehrsius attulit Quaest.* 109. *Bekkerum de hac ipsa re disserere in* Monatsber. der Berl. Acad. der Wissensch. 1861 *p.* 581 *sqq. idem me docuit.*]

4) Bekkerus quoque omissis posituris *ἀλλ' Ἀχιλεῦ δάμασον* Il. IX 496, *ἀλλ' Ὀδυσεῦ σὺν σοί* 346, sed multo saepius relictis: *ἄγε δεῦρ', Ὀδυσεῦ, ἵνα* Od. IX 517, *τίπτε τόσον, Πολύφημ', ἀρήμενος* 403 etc.

deficit nomen personae, cui ille *carus* esse dicitur. Quare huc deducimur, vim pronominis utroqueversum commeare et proprie loquenti sic dicendum fuisse: *Πάτροκλέ μοι, κεχαρισμένε μοι*, poetam autem maluisse ambigue loqui quam ineleganter [5]). Eustathio ne accedamus, prohibet Schaeferi praeceptio ad Orest. 124 *enclisis usum commatum apertissime damnat.* Hoc continetur generali Hermanni edicto ad Vig. 893 de Homerico loco sic disserentis: *Quum sciamus, nomina compellationi apta sola poni, ita ut pausa quadam a sequentibus dirimantur: ea ratio non sinit pronomen encliticum adiungi, quod eo modo in initio orationis foret, in quo non potest poni. Eiusdem modi est illud Eurip. Iph. A.* 1445 *παῦσαί με μὴ κάκιζε*, quippe in utroque attractio. Huc congruit disputatio viri docti, quam supra indicavi. Is enim pronomen encliticum, quod non a vocativo, sed a verbo regitur, aut funditus evellit ut Cycl. 676 *ὁ ξένος, ἵν' ὀρθῶς ἐκμάθῃς, μ' ἀπώλεσεν*, aut in orthotonumenon mutat: *παῦσαι· 'μὲ μὴ κάκιζε*, quo remedio Porsonus quoque hoc loco utitur [6]) et Brunckius Arist. Ach. 431 *δὸς, ἀντιβολῶ σ', ἐμοὶ τὰ σπάργανα* pro *σέ μοι*, Monckiusque Hipp. 1141 *γυναῖκες, εἴπερ ἴστ', ἐμοὶ σημήνατε*, saepissime autem interpunctionem penitus tollit tanquam enclisi contrariam: *ὅδ' ὦ ξένοι με — ἕλκει* Heracl. 78, ubi accentus pronominis quasi sub umbra praecedentis vocabuli delitescit, *οἴκτειρε δ' ὦ μῆτέρ με* Bacch. 1118, *ἄγετ' ὦ πομποί με* ib. 1379, *κόμιζ' Ὀδυσσεῦ μ' ἀμφιθεὶς κάρα πέπλοις* Hec. 432, *μή τοι κασιγνήτη μ' ἀτιμάσῃς* Antig. 544 etc., nec dubito, quin Arist. Thesm. 508 *ἤδη γὰρ, ὦνέρ, μοι δοκῶ τέξειν* et Nonn. V 432 *αἴθε, πάτερ, με φυλάξας* et

5) Nullum dubitationi locum reliquisset, si pronomine usus esset erecto: *Πάτροκλ', ἐμοὶ δειλῇ* ut in versu identidem repetito: *Τυδεΐδη Διόμηδες, ἐμοὶ κεχαρισμένε θυμῷ* et: *Τίτυρ', ἐμὶν τὸ καλὸν πεφιλημένε* Theocr. III 3, quae ex duabus constant partibus, appellatione et enuntiato.

6) Quod Matthiae opponit, pronomen hic nullam vim habere, elevatur crebra utriusque vocis confusione.

Adn.: „*τί δ', ὦ τάλας, σε τοῦδ' ἔχει πλέκους χρέος*; Ach. 454; *δὸς, ὦ Κυλλήνιέ, μοι χάριν* Lucian. Contempl. § 1 p. 31 T. III Bip., *ἄνδρες τοίνυν φῶμεν* Plat. Legg. IV 715 E Ast. sine comma“.

si quid simile occursat, eodem modo corrigi voluerit. Atque haec scriptura nuper in tragicorum percrebuit editionibus, potissimum Nauckiana.—Pronominis secundae personae accentus significatione regitur, de qua non ubique convenit. In Iph. T. 326 *εὖχον δὲ τοιάδ', ὦ νεᾶνι, σοὶ ξένων σφάγια παρεῖναι* unus Kirchhofius scripsit: *νεᾶνί, σοι,* sed Iph. A. 1445 *ἀλλ' ὦ τέκνον, σοί πείσομαι* pronomen acuit, quod plerique fecerunt Troadd. 322 deserta Aldina scriptura *ἀναφλέγω πυρὸς φῶς, ὦ Ὑμέναιέ, σοι.* Skrzezka his locis orthotonumenon tuetur, in aliis encliticum praefert interpunctione abolita. Eadem post Brunckium recepta est Arist. Lys. 79 *οἷον τὸ κάλλος, γλυκυτάτη, σοῦ φαίνεται.* — Pronominis tertiae personae (*νίν*) exempla certa desunt; indefiniti ille unum affert Oed. C. 1272 *φώνησον, ὦ πάτερ, τι,* quod ceteris adaequat. Apud Platonem Legg. III 683 B legimus *τί γοῦν, ὦ ξένε, τις ἡμῖν ὑπόσχοιτο;* ubi Astius in edit. pr. *τὶς* praebet accentu gravi, quem in II delevit, et hoc utitur etiam Schneiderus Civ. I 337 E *πῶς γὰρ ἄν, ὦ βέλτιστε, τὶς ἀποκρίναιτο;* Turicenses nullo, sed servata tamen hypostigme *βέλτιστε, τις,* Bekkerus et Stallbaumius inclinato *βέλτιστέ τις.* Et post alias voces in parenthesi positas: *ἦν γάρ, ὡς ἔοικε, τὶς ἔρως* Plutarch. Praecc. Coni. XLIII 144 C (425 Hutt.), *Μάξιμος, εἶπε, τὶς ἐστὶ τῶν πρεσβυτέρων* Eunap. v. Max. p. 50 (p. 72 ed. Commel.), *ὁ δέ, οἶμαι, τινὰ ὑφαίνει μῦθον* Philostr. Imagg. L. I c. III 8. 9 (768 Olear.). Libanii verba *ἐν τῷ θεάτρῳ ποτὲ συμβάν, οἶμαί, τι τὸν δῆμον ἄφωνον ἐκάθισε* affert Schaeferus ad Gregor. 221, sed corrigenda putat: *mira est,* inquit, *haec aut interpunctio aut accentus positio; scribo aut: συμβάν, οἶμαί τι τὸν—aut: συμβάν, οἶμαι, τὶ. Vis enim encliticae nequit ultra comma extendi; hoc enim vocabula dirimit, illa consociat.* — Ab his omnibus differt encliticum *τὶ* in initio coli medio sermoni inserti Theocr. I 32 *ἔντοσθεν δὲ γυνά, τι θεῶν δαίδαλμα, τέτυκται.* Sic Calliergus edidit; Ahrensius accentum accumulavit: *γυνά, τὶ—*, Buttm. gramm. § 14 adn. 7 et Meinekius uno tenore colligant *γυνά τι*[7]).

---

7) Verbum inclinabile deprehendimus non inclinatum Eur. Bach. 1116 *ἐγώ τοι, μῆτερ, εἰμὶ παῖς σέθεν.* [*Adn.*: „*τὶς* initio Thes. s. *Τὶς* 2225 C."]

Quid hic et ubique praeferendum sit, quaestio est summe difficilis. Quod viro doctissimo placuit: ὦ μῆτέρ με — certe contrarium est scholae decreto, vocativis absolute positis stigmen comitem asserentis et naturae ipsi, quam sequentes hodie quoque casum emphaticum elatiore quodam sono efferimus. Quare dubito, an enclisis potius posthabenda sit, pronomine erecto: μῆτερ, μέ — πάτερ, τί, neque secus, si imperativus praecedit: παῖσαι· μὲ μή —, sed hoc per hyperbaton pro μή με, quo enclitica primum in dictione locum accipit[8]). Idem supra dixi post alia parenthesis genera faciendum esse, ne qua obrepat ambiguitas. Sed huius tamen diversa est pro cuiusque sensu existimatio. In Soph. El. 648 καὶ μή, με πλούτου εἴ τινες βουλεύουσιν ἐκβαλεῖν, ἐφῇς Herm. et Dind. incisionem sustulerunt minime necessariam, neque verendum est, ne quis Iph. T. 646 Πυλάδη, πέπονθας ταὐτὸ, πρὸς θεῶν, ἐμοί illa demta sic accipiat ut v. 692 πράσσων ἃ πράσσω πρὸς θεῶν. Et quis non libenter renunciet ternis stigmis in Machon. versu Athen. XIII 580 C εἰ φησὶν, ᾔδειν, ἡ Γνάθαινα, τοῦτ᾽ ἐγώ, Plut. Cons. ad Apoll. XIII 108 A μυρίας γάρ, φησὶν, ἡμῖν, Πλάτων, ἀσχολίας παρέχει τὸ σῶμα? De aliis dubitari potest. Euripidis verba Bacch. 510 (491) ἡμᾶς γὰρ ἀδικῶν, κεῖνον εἰς δεσμοὺς ἄγεις si indiscrete scribimus ut duo novissimi editores, dubium erit, utrum participium cum ἡμᾶς, an ut Sluiterus cum κεῖνον consociari velimus. Et illa Machonis verba Athen. XIII 582 D ἀπόκριναι, φησὶν, ὦ ποιητά, μοι si sic disiungimus, significant id quod interpres expressit: *responde mihi, o poeta;* sin, ut vulgo: *responde, o poeta mi,* quo intellectu alibi legitur genitivus pronominis: ὦ καλέ μου

---

8) Cum hoc simplici et pertrito transgressionis genere, quo pronomen hypotacticum anteponitur, Matthiae et Buttmannus § 14 adn. 7 parum apposite conferunt hyperbati speciem ita perplexam, ut nullo loco interpungi possit: τὴν σὴν ὅπου σοι μητέρ᾽ ἐστὶ νουθέτει Ion. 1321. Nec commode dispescitur Demetr. de Eloc. LXI 30 Νιρεύς, γάρ φησι, τρεῖς νῆας ἄγει, nam γάρ cum φησί cohaeret, hoc autem ad antecedens Ὅμηρος refertur. Et Plat. Phaedr. 258 A ἔδοξέ που, φησί, τῇ βουλῇ, quod pro ἔδοξε, φησί που dictum est ideoque nunc sine commate scribitur. Similia hic affert Stallbaum. in edit. Goth. II.

λογιστὰ Οὐλπιανέ XIV 649 B, ὦ καλέ μου ἑταῖρε XV 698 A. Si qua igitur obrepit ambiguitas evitabilis[9]), aut si vox quaedam supra ceteras notabiliter eminet ut vocativi, imperativi, interiectiones φεῦ, παπαῖ etc., interpunctionem potius exprimendam puto quam enclisin, cuius ratio perquam fallax et instabilis. Nam praeceptorum, quae in nostris compendiis traduntur, vix ullum in editionibus observatur, et de compluribus grammatici ipsi inter se magnopere dissident.

Huc autem excedere coacti intricamur quaestiuncula pertenui, sed quae nobis Graece scribentibus ita crebro incidit, ut praeteriri non possit, de accentu encliticarum interclusionem subsequentium. In editionibus antiquioribus, ut supra ostendi, persaepe negligitur. Figura gravis utitur Bernhardy Synt. 275: παῦσαι· μὲ μὴ κάκιζε. Et sic vulgo scribitur Plut. Conv. Sap. II 146 E ἕρμαιον τὸ βιβλίον, ἔφη, μοὶ γέγονε[10]). His convenienter Hermannus in principio versus Choeph. 640 τίς ἔνδον ἐν δόμοις; cum Robert. mutavit in τὶς et saepe alibi neutrum τὶ sententiam exordiens: τὶ τῶν ἀπόντων —, τὶ δῆτ᾽ ἔτ᾽ ἡμῖν —, quod plerique improbant, v. Ellendt. Lex. Soph. T. II 825. Neque aliter indefinitum ab interrogativo distingui potest. Sed idem Ion. 578 scripsit ὦ μῆτερ, πότ᾽ ἆρα σ᾽ ὄψομαι; ad significandum ἄρά ποτε, et Boeckhius ad Pind. Nem. VI 47 in Dem. c. Phorm. 959. 24 ὁρᾷς τὸν Ἀρχίλοχον; ποτ᾽ εἶχεν ἀγρὸν — coniunctioni atono addidit accentus notam dextrorsum inclinatam. In Ol. I 13. 6 pro vulgato τί οὖν, ἄν τις εἴποι, ταῦτα λέγεις; Bekkerus re-

---

9) Inevitabilis est in Homerico loco: εἰ δ᾽ ἄγε μοι τόδε εἰπέ, nescimus enim, quo loco poeta interpungi voluerit, num post ἄγε, sic ut μοι εἰπέ per hyperbaton accipiatur, an ἄγε μοι coniunxerit ut δεῦρό μοι in Mus. carm. 248. Et quod Aristoteles dicit Rhet. III 50 τὰ τοῦ Ἡρακλείτου χαλεπὸν διαστίξαι διὰ τὸ ἄδηλον εἶναι ποτέρῳ ὑπόκειται, τῷ ὕστερον ἢ τῷ πρότερον, de multis, puto, aliis dici potuit.

Adn.: „Demetr. de Eloc. c. 192. 78 asyndeta Heracliti". *Ad interiectiones et vocativos et imperativos pertinet hoc:* „quae partes hiatum quoque facillime ferunt, v. Matth. p. 131 sq., Mehlh. 103."

10) In dictione continenti Tryphiod. 405 ὄφελέν τις — ὀλέσαι με καὶ αὐτήν Schaeferus, quantum ex Wernickii verbis intelligo, pronomen

cepit, τί οὖν, τις ἂν εἴποι; accentu destitutum; Turicenses hic quoque posituram amoliti sunt [11]). Vellem ad haec prius attendissem; sed, si quid ad rem enodandam deest, supplebunt alii.

§ 4. Verum non enclisin modo interpunctio sibi adversantem habet, sed etiam synaloephen. Initium disputandi rursus ducendum est a vocativo, cuius bina sunt exempla grammaticis observata, unum epitheti: ἆ δείλ' ἦ μάλα δή σε Il. XI 441, alterum proprii: ὦ Σῶχ' Ἱππάσου υἱέ ib. 450. De hoc nihil legimus nisi schol. Vict.: ὦ Σῶκε ἐντελῶς αἱ Ἀριστάρχου. Illud Herodianus Aristarcho assensus a sequentibus distinxit: ἆ δείλ', ἦ — addita ratione, ἐπεὶ μετὰ τὰς προσαγορευτικὰς ἀνάγκη στίζειν [1]). De altero tacet et non aequa est utriusque continentia. Nam verba Ἱππάσου υἱέ nihil aliud sunt quam periphrasis patronymici Ἱππασίδη, quomodo saepius legitur ὦ Νέστορ Νηληιάδη, pro patronymicis autem non raro usurpantur adiectiva possessiva: Αἶαν Τελαμώνιε. Quanto autem longius hoc ab interpunctione abhorret, tanto alacrius suffragamur Bekkero comma delenti non solum illo loco, sed etiam aliis eiusdem figurae: Ἕκτορ υἱὲ Πριάμοιο Il. XI 200, Μηριόνη Μόλου υἱέ XIII 249 etc.,

---

epitagmatico praefixum acuit μέ, quo loco orthotonumenon convenit, v. Lehrs. Quaest. 112 sq., et hoc ille accentu significasse videtur.

11) Ἄν praepositum quum aliis locis legitur, tum in Plat. Phaed. 87 A τί οὖν, ἂν φαίη ὁ λόγος, ἔτι ἀπιστεῖς; ubi Stallbaumius *interpunctionem in talibus intolerabilem tollendam* indicat.

1) Quod de accentu vocativi dicit, non omnibus probatum esse ostendunt exempla contraria, quae hac demum aetate correcta sunt: λεῦκ', Σπερχεῖ' et saepius εἶπ' *dic* Od. IX 279, XV 347, XVI 131, Aesch. Choeph. 915 (902), κῆρ' Theocr. II 101, φρῆσ' in Machonis versu Athen. XIII 578 E, ipsumque ἆ δεῖλ' Quint. VI 41 et 414, quod nunc ex Wolfii decreto immutatum est, sed adhuc manet Anthol. VII 466 et Apollon. II 244 [*v. p.* 314 *et* 316, *Vol. I* 284 *n.* 12]. His simile foret γαλῆν' ὁρῶ in Euripidis versu, et sic fortasse Hegelochus pronunciaturus erat, si durasset spiritus, sed animae interclusione paullulum substitit post γαλῆν', sic ut cavillatores sibi integrum γαλῆν audire viderentur. [*Parall.* 198 *et Addend. ad Pathol. I* 604 *adn.* 32.]

ubi *αὐτοτέλεια* vocativi tollitur adiectione epitheti[2]). Vera scriptura perstitit in Quint. VI 41 *ἆ δείλ' Ἀτρέος υἱέ*, unde *ἆ δείλ', οὔ νύ τοι ἦτορ ἀρηράμενον* v. 414 tantum differt, quantum *ἆ δείλ', ἦ μάλα* ab *ὦ Σῶχ' Ἱππάσου* —. Illud enim nihil aliud valet quam *ἆ δειλὲ Μενέλαε*, huius autem duae sunt partes, quae per se constant, appellatio *αὐτοτελής*, et enuntiatio, qualis in versu sexies repetito *ὦ φίλ', ἐπεὶ* — et similibus: *Νέστορ, ἔμ' ὀτρύνει* X 220, *Εὐρύπυλ', οὐκέτι τοι* XV 399 etc. Verum hinc illud instauratur synaloephae cum interpunctione certamen. Obstrepit enim dogma scholicum, *ὅτι τὸ πρὸ τῆς ἀποστρόφου σύμφωνον συνάπτεται τῷ ἐπιφερομένῳ φωνήεντι* schol. Il. VIII 207, v. Friedlaend. ad Nican. 124, ex quo scribi oportet *δεί—λ', ἦ* literis, quae unam syllabam conficiant *λη*, interpunctione divulsis[3]).

Haec literarum apostrophi vinculo constrictarum distractio naturae non minus contraria videtur quam earum, quae enclisi consociantur, sed accidit saepissime et *ἄλογος* quidem dicitur Nicanori l. c., nec tamen unquam addubitata est non solum in carminibus, sed ne in oratione quidem, quanquam hinc prohibere conatur Schaeferus, primum ad Demosth. p. 232 Appar. T. II 46 his verbis: „*pro διὰ ταῦτα, οὐ δι' ἐμὲ ἐπράχθη Bekkerus ταῦτ'. Apostrophum non admittit vox post h. v. paulisper subsistens*“, et disertius ad Ol. I 16 App. T. I 219: „*pro αἰσχύνεσθ', εἰ aut αἰσχύνεσθε, εἰ, quod editiones exhibent, scribendum aut comma post αἰσχύνεσθ' delendum; neque enim vox, post quam interpungitur, elisionem pati potest. Contra hanc regulam vix dici potest, quoties peccatum sit.*“ Verum enim ne peccatum esse credamus, prohibet infinita exemplorum copia, prohibent hiatus, quos

---

2) Aeque arcta est devinctio, qua epitheta homoeoptota cum vocativis continentur: *πάππα φίλ'* — *ὦ πάτερ ἡμέτερε* — *Αἶαν ἁμαρτοεπὲς* —, quae ab interpunctione haud dubie longe magis abhorrent quam illa *ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον.*

3) Insolitus nobis videtur hic syllabarum merismus: *die Lie—b', ich glaub' és wohl, ist blind.* Sed veteres statuerunt, consonas, in quas vocabula integra exire non possunt, ne elisis quidem concedendas esse. *Ζῆν' ὡς* [*p.* 312 *n.*] eos offendere non potuit nisi propter apostrophum in exitu versus positam, cf. Skrzezka de Orthot. 212.

critici hoc uno modo ab Isocrate eiusque imitatoribus arcent[4]). De poetis quidem nulla esse potest dubitatio, quin fas habuerint vocales vocabulorum ultimas ante comma opprimere consonamque ei antecedentem, si tenuis est, adaequare aspiratae proxime sequenti: ὣς ἔφαϑ'· Ἕκτωρ δὲ — ὁ μάντις εἶφ'. ὁ δ' εὐϑὺς —. Nec solum simplices consonas in proximam syllabam transferunt; sed etiam in syllepsi positas: φεῦγον ἐς ἄναχϑ'· ὁ δέ μ' ὑπέδεκτο Il. IX 480, μὴ ϑνῆσχ'· ἅλις γὰρ τῶν τεϑνηκότων Eur. Rhes. 870. Quin eo progrediuntur, ut in dialogis scenicis consonas in diastasi positas inter diversas personas dividant: τί πρὸς ταῦτ' εἶφ'; Ὅ τι; Arist. Vesp. 793, ἕρφ'. Ὑφηγοῦ Soph. El. 1502, ubi φ litera, si rationem sequimur, dictionem Orestae finit, si regulam grammaticorum, responsionem Aegisthi orditur; quod non minus repugnat, quam si poeta scenicus Germanice loquentium voces ita ordinet: *Nimm die Geschen—K. Ich nehme sie.* Herodianus forsitan dixerit, ἕρπε pronunciandum esse epsilo non prorsus abolito, sed obscurius subtinniente. Ita certa de Homerico δείλ' sermocinatur, quod si quis δείλ scribere audeat quasi apocope affectum, contra monet (quod vix opus erat), hinc sonum existere barbarum[5]). Itaque Aristarcho obsequitur δειλέ plene scribenti cum vocali finali additque, hoc incremento metrum non perverti; nam et ἐπεὶ οὖν in duas contrahi syllabas, μὴ οὐ in unam. Sed hoc est satis consuetum synecphonesis genus. Propositi similiores sunt dativi, quos Spitznerus Exc. VI p. XVI et Lehrsius Quaest. 49 sq. tractant: ἤματι ὀπωρίνῳ, κανόνεσσι ἀραρυῖα, quod idem Aristarchus ἐκ πλήρους scripsisse dicitur, non ut stigmae occurreret, quae hic nulla subest, sed ob alias causas. Ac fuerunt fortasse, qui exitum Hesiodei versus ὄπ' ἱεῖσαι eo-

---

4) His Sintenis adnumeravit Plutarchum, cuius hiatus plurimos elisione sustulit: εἶτ', ὦ βέλτιστε v. Arat. VIII 19, ἐκεῖνο δ', εἶπεν XVII 12 etc. etc. [*Polybium Hultschius in Philol. XIV p. 298 sqq.*

5) Spitznerus ad Il. V 104 barbarismum in accentu positum putat, nam neque acutum neque inflexum sequente distinctione poni posse. Id vero refellunt exempla plurima: ἑσταότ', ἀμφὶ δὲ — Il. IV 90, ἕλχ'· ἡ δ' ἕσπετο XII 398, δεῦρ' ἴϑ'. Ἀλέξανδρος III 390, ἑστᾶσ'· οὐδ' ἄρα IV 245, ὦ κοῦρ', ἀϑανάτοισι Parmenid. 24, χαῖρ', ἐπεὶ — 26.

dem artificio ad regulam revocarent, Pythiique illius apud Herod. VII 220 *ἄστυ ἐρικυδές*, cui nonnulli aphaeresin adhibent: *ἄστυ ʼρικυδές*. Ac propius etiam huc accedunt vocativi, qui in libris obscure serpunt stigme distincti: *βουκόλε, ἐπεὶ*— Od. XX 227 in Flor., Ald. et schol. Il. XI 441 et *Γλαῦκε, ὅρα*—in Archilochi tetrametro Fr. XIX [LVI Bergk. II], cf. Schneidewin. ad Eust. Prooem. 45. Sed eorum omnium scriptura incertissima est neque mentio fit a grammaticis versus *προκοιλίους* comminiscentibus. Nihilo tamen secius, nisi illud Aristarchi consilium ad omnes huiusmodi locos transferimus, discidii, de quo iam diu loquor, componendi spes abiicienda erit.

§ 5. Altera elisionis species, qua vocalis depascitur initialis, pernotuit exemplo Homerico *μήτε σύ, Πηλείδη, ʼθελʼ ἐριζέμεναι* Il. I 277, sic enim olim edebatur cum apostropho ut *ἢ ʼκεῖνος* in prosa, sed hoc interpunctionis expers. Et hac sublata nonnulli scripserunt *κατὰ κρᾶσιν*, ut Herodianus dicit, *Πηλείδηθελε* accentu geminato, quod genus nonnulla nunc in Aristophanis fabulis legimus: *μέντοὔφασκε, καίτοὔστί, οἰμώξἄρα, κλαύσἄρα*, sed et haec Wolfio propemodum monstruosa videntur et non vexantur interpunctione eademque vacant Homerica exempla crasis: *μὴ ʼμοὶ σύγχει θυμὸν* — et *ἢ ʼμʼ ἀνάειρʼ ἢ ἐγὼ σέ*, quae hodie derelicta sunt*). Wolfius illo loco substituit *Πηλείδη, ἔθελʼ* — assumto epsilo isto semipleno, de quo antea dixi. Ea igitur recta veraque nominari poterit synecphonesis et huic plane similis Acharn. 437 *Εὐριπίδη, ἐπειδήπερ*, cuius locum nuper invasit elisio sive, ut quidam vocant, prodelisio *ʼπειδήπερ*. — Eundem cum vocativo illo exitum habet particula *μή*, atque haec quoque vocalibus praemittitur sequente post stigmen particula vel negativa: *εἰ δὲ μή, οὐ καλά* Androm. 242, *εἰ δὲ μή, οὐ λήψω* ib. 254, *εἰ δὲ μή, οὐ σεσώσμεθα* Iph. A. 916, *εἰ δὲ μή, οὐκ ἐάσομεν* carm. Chelidon. in Bergk. Lyr. 883 [p. 1035 v. 13 ed. II], vel adversativa: *εἰ δὲ μή, ἀλλὰ νῦν λαθεῖν* Thesm. 288, et in principio responsionis, ut saepe *οὔκ· ἀλλὰ* —, sic illud legitur, sed vi diversa, si quis postulatum abnuit ut in Plat. Men. 75 B

---

*) *Adn.*: „*ἢ ʼμʼ ἔλεῖν* Philoct. 347."

Meno sententiam expromere iussus deprecabundus respondet *μή, ἀλλὰ σύ, ὦ Σώκρατες, εἰπέ* et Alcib. I 114 E *μή· ἀλλὰ σὺ αὐτὸς λέγε*, item Ar. Acharn. 458 *μή, ἀλλά μοι δός*, Aesch. Ag. 915 *μή, ἀλλ' εἴφ' ὁμοίως*, ubi Hermannus *μή* exclusit. In his omnibus libri consentiunt, sed Rann. 103 et Avv. 109 *μάλλὰ* exhibere videntur per crasin, quam novissimi editores adoptarunt. Sic tamen incurritur in similitudinem pronominis, quod eidem coniunctioni praeponitur Eur. Rhes. 145 *ὥς οὐ μενοῦντά μ', ἀλλὰ προσμίξω.* Equidem suspicior, *μή, ἀλλά* in oratione plene expressa esse, in metris vero sic, ut eta clarius audiretur quam alpha. Et fuit sine dubio quoddam discrimen inter illud *μή, οὐ* et indistinctum *μὴ οὐ*, quod Ellendtius in Lex. Soph. II 112 iure ab illo discernit. Illi coniunctius est *εἰ δὲ μή, ἡμεῖς ψιλώσομεν* Thesm. 536 et *οὐ τὼ σιώ, οὐχὶ πάντα* Lys. 1171, quae pariter a crasi alienantur hypostigmae accessione. Haec ubi locum non habet, vocalis, unde vocabulum postpositum orditur, codices plerique exhibent integrum: *μὴ ἀδικεῖν, μὴ ἀποδώσω* etc., v. Elmsl. ad Heracl. 460, idemque praescribit schol. Aesch. Eum. 85 *μὴ ἀδικεῖν συνίζησις ὡς καὶ μὴ ἀμελεῖν*, et nuper probavit Hermannus ad Hec. 1218 et Eum. l. c. (88), prius in praef. Bacch. XIV elisionem sequutus *μὴ 'δικεῖν*, et ubique Matthiae; Dindorfius vero et Bergkius praetulerunt crasin *μἀποδώσεις* Nubb. 1278. Interpunctio convenit illius modi enuntiatis, quae ex protasi et apodosi constant, ne quis *εἰ μὴ ἡμεῖς ψιλώσομεν* sibi audire videatur, quod ab altero solo accentu particulae dignosci potest. Atque haec ubi subit, perspicuitatis ratio nescio an gravior videri debeat quam quae interpunctioni contraria videntur, enclysis et synaloephe.

[*Hactenus explanata tractatio. Restat, ut ex ea, quae reliquam manuscripti partem explet, copia additamentorum, exemplorum, breviorum inchoatarumque sententiarum, id excerptum subiiciamus, quod iustae perorationis aliquam similitudinem habere videatur, quamvis id ipsum festinanter exaratum atque in extremas duarum pagellarum oras relegatum.*] Equidem veterem morem servandum puto, non veterum editionum superstitione ductus, quas constat commata

inutilissime infercire, sed rationibus iis, quas supra explicui. Nec quaero, quid fecerint antiquorum ii, qui his signis uti coeperunt, sed ea ad intellectus dirigo facilitatem, ut hodie aliis signis utimur prosodiae, modo cancellis vel virgulis circumscribentes interposita, modo, si alius verba interponimus, maiusculis literis utentes. Aequalitatem et constantiam non magnopere requiro nec desidero illa adminicula, ubi res ipsa indicat. Veteres ipsi omnia ad aures referentes parenthetica *νὴ Δία, οἶμαι, οἶδα* sine ulla vocis distinctione pronunciasse videntur, sed graviores [*sic*] praecise: *νὴ τὸν Ἀπόλλω καὶ τοὺς θεούς*.

DE
ORTHOGRAPHIAE GRAECAE
INCONSTANTIA.

De orthographiae Graecae inconstantia.

---

§ 1. Percensenti mihi varia illa vocabulorum in principio augmenta et in exitu detrimenta plus semel taedium obrepsit suscepti laboris et consumtae in his minutiis operae, neque non vereor, ne idem saepius acciderit lectoribus ad grammaticam patentiam nondum satis eduratis. Sed detrectari tamen haec quaestio non potuit, quia pars est doctrinae pathologicae, hac autem universa technologia nititur tanquam fundamento. Ac si vir summae in republica auctoritatis rerumque maximarum administratione distentus, si, inquam, Valerius Messala persona sua non indignum putavit de litera S librum conscribere singularem, quid tandem nos umbraticos pudeat quaerere et disputare, utrum prius natum sit *κάρη* an *κάρηνον*, rectiusne *ἀτρέμα* scribatur ante consonam an *ἀτρέμας*? Si quis autem non tam hoc miretur, quod tantum curae vocabulorum segmentis et apicibus impenderimus, quam quod quaestionis institutae saepe nullus exitus repertus sit, huic respondeam, hoc incommodo non solum illud genus vocabulorum, quod a me tractatum est, laborare, sed universae fere Graecorum orthographiae, quantum ex nostris libris cognosci possit, eam inconstantiam esse, ut quid quoque loco scribendum sit in incerto relinquere cogamur non solum propter librariorum multiplices dissensiones, sed etiam quia scriptores ipsi eadem vocabula alibi aliter conformasse reperiuntur non modo metri invitatu et impulsu, sed etiam hoc vinculo soluti. Quibusnam autem finibus haec libertas regatur, non inter omnes convenit. Angli quidem critici Dawesii signa sequuti et nonnulli nostrorum in scenicorum fabulis, si quid in eodem versuum genere reperissent diverse dictum,

continuo id quod crebrius legeretur substituendum putarunt semel vel rarius lecto: σμικρός pro μικρός, ἐς, ἔσω, κάειν etc. Hermannus vero ad Med. v. 2 contra Elmsleium disputans, qui pro σύν, ubicunque metrum admitteret, ξύν reponi iusserat, hanc morosam subtilitatem longe respuit: *omnino cogitare debemus multo facilius huiusmodi constantiam in Thucydidem quam in tragicos cadere. — Quis hodie a poetis exigat, ut huiusmodi in rebus sibi constent?* Sed Thucydidem quoque ceterosque scriptores Atticos nonnulli ad aequalitem stili revocare conati sunt spreto Apollonii iudicio Pron. 63 οὐκ ἐξωμάλισται τὰ τῶν διαλέκτων καὶ μάλιστα τὰ τῶν Ἀττικῶν. Verum hic impetus paulum defervet, neque offendit amplius quenquam, si nonnulla vocabula apud eosdem scriptores diverse figurata invenerit: σκότου et σκότους, v. Stallbaum. ad Phaedon. 99 B ed. III, πλεύσομαι et πλευσοῦμαι Popp. ad Xen. Anab. V 1. 10, Schaefer. ad Dem. c. Polycl. 1218. 10, εἴησαν et εἶεν Popp. ad Anab. I 1. 5, Kuehner. ad Mem. I 4. 19, σκοποίη et σκοποῖ Schneider. ad Civ. IV 428 D, Rueckert. ad Symp. 196 C aliaque heteroclisiae et heterozygiae exempla: κνύειν et κνεῖν v. Parall. 556, δεικνύειν et δεικνύναι, v. Ruediger ad Philipp. T. 1 97, quae modo speciminis loco proposui, ut proluderem suspectioribus. Etenim illorum similia reperiuntur etiam in Latino sermone et in nostro vernaculo: *er rief - er rufte*, *frug - fragte*, *ward - wurde*, *Orte-Oerter* etc. Sed quo arctius talia colligantur, hoc notabilior fit discrepantia et hoc crebrior criticorum haesitatio. In Philostr. Her. 672, ubi sententiae primariae τοιόνδε ἐπὶ τοῖς δένδρεσιν ἔγραψαν νόμον duae supponuntur partes et in altera scriptum est τῷ ἑτέρῳ μέρει ζῇ τὸ δένδρον, graviter offendit Boissonadius p. 369: *certus sum*, inquit, *non hic δένδρεσι et infra δένδρον scripsisse Philostratum.* Sed Aristaenetus quoque I Ep. III p. 13 formae antiquae et Ionicae δένδρη, quae vulgo adhaesit dativo, post paucos versus supposuit vulgarem δένδρα. Huius transgressionis exempla plurima attuli ad Phryn. 762: τὸ νάπος—ἡ νάπη, στάδιοι—στάδια etc., quibus addi licet ἀτέραμνοι—ἀτεράμονες Plutarch. Symp. L. VII Qu. II 3 p. 701 C. Nec solum flexus mutantur, sed etiam literae singulae

ut in Demosth. Ol. II 22. 4 ἡ Μακεδονικὴ δύναμίς ἐστί τις οὐ σμικρά et paucis interiectis v. 10 ὅποι τις ἂν προσθῇ κἂν μικρὰν δύναμιν, nec quidquam novavit Bekkerus; sed minus patientem se praebet Schaeferus App. T. I 253: *quis credat oratorem hic scripsisse* μικράν, *qui paullo ante scripserit* σμικρά? Ac Turicenses quoque sigma in nonnullis codd. omissum deleverunt Bremium ut videtur sequentes, qui hanc literam ab oratoribus abiudicavit, idemque de Thucydide affirmat Popp. ad Thuc. IV 13 ed. nov. Platonem nonnulli pro loci cuiusque sono variasse putant, v. Schneider. ad Civ. III 406 D. Et vero etiam nobis Germanice scribentibus nonnunquam accidit, ut alio loco *Belege* scribamus, alio *Belaege*, vel *aecht* et *echt*, *gescheidt—gescheut*, *sein—seyn*, prout in stilum venerit. Neque tamen unquam factum puto, ut aliquis illud Hamleti dictum sic scriberet: *Sein oder Nichtseyn.* Sed in Graecorum scriptis undique exuberant et redundant huius stribliginis exempla, quae editores aut parum animadvertunt, aut animadversa corrigunt.

Ac de huiusmodi vocabulis, quae non in diversis locis, sed in eadem periodo diverse scripta sunt, hac in digressione disputaturus sum. Ac primum dicam de iis, quae singulis literis inter se discrepant, ut ante dicta μικρός et σμικρός, quorum inconstantiam sequitur substantivum: ἐν τοῖς μικροῖς διὰ λεπτότητα καὶ σμικρότητα Aristot. H. Ann. II 15 p. 506 a 7, ubi duo codd. sigma omittunt, sed Bekkerus aequo animo pertulit, parique indulgentia propagavit dissonantia πλεύμων et πνεύμων III p. 312 b 27 et 30 p. 513 b 13 et 22 p. 514 a 6 et in uno adeo versu αἷμα πλεῖστον ὁ πλεύμων ἔχει τῶν ἐν τοῖς ζώοις μορίων τοῖς ἔχουσι πνεύμονα I 17 b 1. Hic Schneiderus p. 35 § 4 ὁ πνεύμων edidit, sed ille id quod dixi sine ulla diversae scripturae mentione[1]), sed hanc facilitatem reprehendit Idelerus ad Meteor. T. I 223: *mira est Bekkeri inconstantia; quis enim ferat, quod dedit ille* p. 372 a γίνεται μέν, ὀλι-

1) Quantopere alibi in hoc libri dissideant notum est; pro πνεύμονι Il. IV 528 Eustathius testatur, veterum aliquem πλεύμονι scripsisse. Hoc Hermannus repudiatum Aesch. Choeph. 629 aequavit alteri Sept. 61.

γάκις δὲ γίγνεται.? At enim eadem commutantur in Polit. VII 13 p. 1332 a 35 γίνεται et quatuor versibus post γίγνονται. Et pariter consonae affines ἐγὼ ξυνῆν μὲν ἡλικιώταις ἡδομένοις ἐμοὶ, συνῆν δὲ ἐμαυτῷ Xen. Hier. VI 2. Frequentissime vero οὐδείς et οὐθείς iam inde ab Aristotele: αὐχένα οὐδεὶς ἔχοι ἰχθὺς οὐδὲ κῶλον οὐθέν Hist. Ann. II 13 b 504. Et apud alios: οὐδέν ἐστιν ἀγαθὸν μηθενός γε κακοῦ παρόντος Plut. de Notitt. Comm. XIII 1065 B, οὐδέν ἐστιν αὐτῷ χρήσιμον, οὐθὲν οἰκεῖον, οὐδὲν ἁρμόττον XX 1068 A, οὐδὲν — οὐθένα — Cons. ad Apoll. XV 110 A, οὐθὲν οὐδεὶς προσεῖχεν αὐτῷ Dio Chr. XI. 352. 27, ὅτι μηθὲν παθόντες ἐστρατεύσαντο — καὶ Ἀλέξανδρον διέφθειραν οὐδὲν ὑπ' αὐτοῦ παθόντες 353. 40. Discrimen autem significationis, quod Goettlingius ad Polit. p. 278 intercedere statuit, οὐδέν substantive, οὐθέν adiective dici sumens, neque illis locis similibusque ad Phryn. 182 allatis confirmatur minimeque convenit derivatis οὐδενία, ἐξουδενίζω, quae eadem per δ scribuntur.

Non minus crebra confusio vocum, quas Attici per alpha purum, ceteri per diphthongum efferre solent: τὸν αἰετὸν οὐ μόνον ζῶντα δέδοικε τὰ ὄρνεα, ἀλλὰ καὶ τὰ πτερὰ ἐκείνου, ἐάν τις τῶν ἄλλων ἀναμίξῃ, τὰ μὲν τοῦ ἀετοῦ μένει ὁλόκληρα etc. Aelian. Hist. Ann. IX c. 2. 196. 22, ut Jacobsius illud scripsit consensu codd. omnium pro vulgato τὸν ἀετόν. In L. XII c. 21. 273. 3 primum αἰετός legitur, tum compluribus verbis interpositis ὁ ἀετός, et rursus in fine capitis αἰετοῦ. Unius periodi terminis continentur ἔκαον κατὰ δώματα δαΐδας ἐκ λιβανώτου συγκειμένας, ὥστε ἅμα καίεσθαι καὶ θυμιᾶσθαι Aristaen. I Ep. 10. 50, et longius diducta οὐκ ἐμπηδῶσιν εἰς πῦρ, ὡς Ὀνησίκριτος ἰδὼν Κάλανον καόμενόν φησιν· ἀλλ' ἐπειδὰν νήσωσι — ἐπιβάντες καίονται Lucian. Peregr. § 25 p. 430 T. III ed. Jac. In Achill. Tat. IV I. 82 ὅτε ἔκλαον μέλλουσα σφαγήσεσθαι, μὴ νῦν, ἔφη, κλαῖε Jacobsius e codd. rescripsit pro ἔκλαιον. — Diphthongus οι cum vocali simplici certat Theophr. Hist. Pl. III 13. 1 φύλλον ὅμοιον τῷ — ὥστε τῇ χροιᾷ — φανερὸν εἶναι — φλοιοῦ δὲ τὴν λειότητα καὶ τὴν χρόαν ὅμοιον φιλύρᾳ, utrumque

constanter in omnibus. Et eadem Themist. Or. XXXII 359 C *ἐδυσχέραινε πρὸς τὴν χρόαν — ὡς δὲ ἔμαθεν, ὅτι ἡ χροιὰ φύσις ἦν*, Aretaeus Morb. Chron. I 15. 117 *χροιὴ — χρόη*, v. ad Phryn. 496. — Alius nominis formam non Atticam *ναούς* cum Attica *νεώς* brevissimo intervallo miscuit Lucian. Prom. § 14 p. 197, *λαγωός* et *τοῦ λαγώ* Philostr. Imagg. II 26 p. 95 Jac. — Eadem libertate commutantur particulae: *δύο ποιοῦσιν ἀεὶ τὴν πόλιν μαχόμενοι τοῖς εὐπόροις, δεῖ δὲ τοὐναντίον αἰεὶ λέγειν ὑπὲρ τῶν εὐπόρων* Aristot. Pol. V 9. 1310 a 5, *τὸ μὲν — ἀεὶ δοκεῖ διαμένειν — — — αἰεὶ γὰρ ἐπίφυσιν λαμβάνει* Theophr. Hist. Pl. I 1. 2. Item VIII 2. 5. *Ἐὰν μὲν κολάσητε, δόξετε σώφρονες εἶναι καὶ μισοπόνηροι, ἂν δ' ἀφῆτε, ἄλλου τινὸς ἡττᾶσθαι* Demosth. c. Mid. 526. 218 Bk., 584 11 R., *πᾶσα διήγησις ἂν μὲν ἀναπαύσεις τινὰς λαμβάνῃ, τὰς ψυχὰς τῶν — ἡδέως διατίθησιν, ἐὰν δὲ — μένῃ, λυπεῖ* — Dionys. Epist. de Histor. III 771. 15 R., *τὰς — τῆς ψυχῆς διαθέσεις, ἐὰν ὦσι μέτριαι, μηδὲν ἔχειν μέγα, ἂν δὲ ὑπερβάλλωσι, φορτικὰς φαίνεσθαι* Plutarch. Non suav. viv. Epic. IX 1097 D (p. 95 T. XIV Hutt.), quae Reiskius exaequare studuit utroque loco *ἐάν* scribens; sed praetermisit eodem modo scripta: *ἡ πεντάς, ἂν μὲν ἀρτιάκις λαμβάνηται, τὸν δέκα ποιεῖ τέλειον, ἐὰν δὲ περισσάκις, ἑαυτὸν* — de Def. Orac. XXXVI 429 D (p. 357 H.), *ἀγαθοῖς γονεῦσιν, ἄνπερ ὦσι, πρόσπτυστον, ἐὰν δὲ φαῦλοι* — de S. N. V. XXII 565 B, *τοὺς φίλους καταισχύνει, ἐάν τε ἐν ἰδιώτου σχήματι λάβῃ, ἄν τε ἐν βασιλέως* Dio Chr. Or. IV 171, quae Reiskius ad unam eandemque formam revocavit, et assentitur Emperius p. 85, neque negari potest, hos omnes multo saepius paria componere: *ἐάν τε — ἐάν τε* vel *ἂν μὲν — ἂν δὲ* etc. — Particulam temporalem variat Plutarchus de Terrestr. an Aquat. c. II 960 A *τῶν χθὲς ἡμῖν γεγονότων — καὶ γὰρ ἐχθὲς ὡς οἶσθα*. — Frequentissime autem haec vocalis fluctuat in verbo volendi: *τοὺς μὲν παραδιδόντας μὴ ἐθέλειν ἐλέγχειν, τοὺς δὲ μὴ θέλοντας ἀναγκάζειν* Andoc. de Myst. 92. 22 Bk., 11. 12 R., *τὸν μὲν θέλοντα ἀπιέναι, τὸν δὲ ἐθέλοντα μένειν* Xen. Anab. V 6. 20, quorum participiorum priori cod. Par. epsilon addidit a Zeunio et Kruegero aequalitatis causa receptum; sed neminem

offendit Memm. II 6. 27 *οἱ συμμαχεῖν ἐθέλοντες εὖ ποιητέοι, ἵνα θέλωσι προθυμεῖσθαι**).

§ 2. Hinc procedimus ad alia vocabula, quae non una litera differunt sed pluribus. Ac primum contracta cum non contractis copulari ostendemus. Adiectivorum materialium formae non contractae ex Atticorum scriptis numero solutis et codicum auctoritate et monitis praeceptisque Atticistarum undique relegatae sunt, sed extra hanc regionem catervatim grassantur, vix ut sciri possit, quid librarii peccaverint, quid auctores ipsi, non solum ubi singulae in conspectum veniunt, sed etiam ubi ex utroque mixtae ut *πομπεῖα χρυσᾶ καὶ ἀργύρεα* Plut. Vitt. X Oratt. Psephism. III 852 B, sive a Plutarcho hoc profectum est, sive a scriba Attico; *στέφανον χρύσεον καὶ πορφυρᾶν ἐσθῆτα* Dionys. Ant. III 62. 570, *τὰ χάλκεα τῶν ὅπλων οὐχ ἧττω ἢ τὰ χρυσᾶ παρεῖχε χρείαν* Plutarch. de Notitt. comm. XI 1663, *χρυσοῖ καὶ ἀργύρεοι* Aelian. Hist. Ann. II 11 p. 35. 4, *ἀγγείοις ἢ κεραμέοις ἢ ἀργυροῖς* Athen. IV 152 C (ex Posidonio), *οἱ ὄφεις ἦσαν τὴν ὕλην χρυσοῖ, τὴν δὲ χροιὰν κυάνεοι* Heliod. III 4. 113, *λεκάνην χρυσέαν ἢ ἀργυρᾶν* Artem. III 30. 287, *χρυσέῳ στεφάνῳ* Inscr. Att. Franz. Elemm. p. 178 lin. 34, *εἰκόνα χαλκῆν* ib. lin. 40, *ἵπποι κυάνεοι — χαίτην δὲ ἀμφιλαφῆ κυανῶν ἀπαιωροῦντες αὐχένων* Philostr. Iun. Imag. c. IX 874 (123 Jac.), sed suspectat Jacobsius [v. ad Phryn. p. 107 sq.]. — Substantivorum tertiae declinationis, quae in declinatu modo integras servant vocales, modo synaeresi miscent, unum seligam in eodem loco diverse scriptum: *ἡ μεγίστη ἀνάβασις γίνεται εἴκοσι πήχεων, ἡ δὲ περὶ Μένδητα πήχεων ἕξ, ἡ δὲ μέση — δεκατεσσάρων πηχῶν* Plutarch. de Is. XLIII 368 B et in eadem pagina Aristaen. I Ep. XVI 18 primum *τῶν χειλῶν* et non multo post *τῶν χειλέων*. De illo et similiter contractis *ἀνθῶν, βελῶν* etc. quid grammatici praecipiant, notum est [Phryn. 245 sq.]. — Nomen eiusdem declinationis *ἔαρ* scriptores Attici et qui communes vocantur non contrahunt, sed casus eius obliquos et adiectivum hinc derivatum, ac nonnunquam

*) *V. ad Aiac. p.* 81, *Pathol. I* 47 *sq. et Addend.*

alteram speciem alteri subiiciunt ut Theophr. Caus. Pl. III 2. 6 *τοῦτο γίνεται τοῖς δένδροις ἔαρι καὶ μετοπώρῳ, καθ' ἃς καὶ φυτεύουσι, καὶ μᾶλλον ἐν τῷ ἦρι.* — Secundo loco producam comparativos anomalos, quibus Attici ipsi promiscue utuntur: *νομίζω ἀμείνονας καὶ κρείττους εἶναι* Xen. Anab. I 7. 3, *κρείττονες — ἥττους* Hier. IV 1 (§ 6), *καλλίονα — καλλίω* VIII 4 (5), *ἐὰν μείζονά τινα φῇς εἶναι καὶ ἐλάττω* Plat. Phaedon. 101 A, *οὐ καλλίονα οὔτ' αἰσχίω* Legg. II 657 A, *τὸν κρείττονα μὲν ἄρχειν, τὸν ἥττω δὲ ἄρχεσθαι* III 690 B, *πλείονας ἡμέρας καὶ ἐλάττους* Aristot. H. Ann. VI 20. 574 a 22, in quibus vox longior praemittitur, sed non perpetuo: *ἔχουσιν ἀεὶ πλείω ἢ ἐλάττονα* H. Ann. VI 14. 568 a 16, *μὴ χείρους ὀργὴν εἶναι τῶν κακιόνων τοὺς κρείττονας* Dionys. Antt. VI 47. 4 p. 1147, *εἰδότα τοὺς κρείττους εἶτα αἱρεῖσθαι τοὺς χείρονας* de Compos. XVIII 122. 7, qui hoc loco ipse monet, multum referre quo loco dactylus ponatur, an pes alius. Sed haec cura propior poetis ut Od. II 277 *οἱ πλέονες κακίους.* — Cum his conferendum est substantivum, quod in Plat. Tim. 37 D nunc e codd. restitutum est forma duplici, *εἰκὼ δ' ἐπινοεῖ τινα—ποιῆσαι καὶ—ποιεῖ μένοντος αἰῶνος—αἰώνιον εἰκόνα.*

Eadem est vicissitudo participiorum: *τοῦ μὲν πρώτου τεθνηκότος, τοῦ δὲ μετ' αὐτὸν ἐφῃρημένου ἐν τοῖς νεκροῖς κειμένου ὡς τεθνεῶτος* Thuc. IV 38. 1, *Ἀθηναῖοι καταλαμβάνουσι τὴν Ποτίδαιαν καὶ τἄλλα ἀφεστηκότα· νομίσαντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ἀδύνατα εἶναι πρός τε Περδίκκαν πολεμεῖν καὶ τὰ ξυναφεστῶτα, τρέπονται ἐπὶ* — I 59. — Proximus locus dabitur pronomini reciproco: *τὰ μὲν αὐτὸν ἡγεῖται τῶν ἄλλων σοφώτερον, τὰ δὲ ἄλλους ἑαυτοῦ* Plat. Theaet. 170 A, *ἑαυτῷ καὶ τοῖς ἀφ' αὐτοῦ* Critias 120 B, *σὺ ἠξίωσας σεαυτῷ τούτους κριτὰς γενέσθαι καὶ ἔγραψας κατὰ σαυτοῦ τὸ ψήφισμα* Dinarch. c. Dem. 98 p. 163. 61 Bekk., *ὁ αὑτοῦ καταγνοὺς τίν' ἂν ἑαυτὸν αἰτίαν αἰτιάσαιτο;* Dem. pro Phorm. 952 p. 217. 20 Bk., et sic saepe in seqq. Nec aliter posteriores: *σεαυτὸν — σαυτόν* Lucian. de Merc. Cond. § 23 p. 420, *σεαυτοῦ — σαυτόν* Plut. de Tranq. VIII 469 B, *πρὸς αὑτὴν — ἑαυτῇ* Them. XXII 270 C etc., quae corrigere nemini in mentem venit.—In cumulum accedunt verba cum praeposi-

tione *πρό* composita, quae epsilon vel a natura habent vel in declinatu accipiunt: *οὐ προὔλεγον, οὐ προεσήμαινον ἡμῖν;* Aesch. c. Ctes. p. 749, p. 425. 130 Bk., *προεκαλεῖτο καὶ προὔτρεπε* Plut. v. Nic. IX 509. 27, illud contra Schaeferi decretum in Appar. T. I 595: *Atthis solutam in talibus formam aversatur;* quare *προέδοσαν* hoc loco et *προεπηλάκιζον* p. 126. 8 reiicit, sed reperiuntur plurima alia apud Thucydidem (v. Poppo Proll. I 216) et aequales, partim contractis vicina ut *προὐδίδοσαν* Lys. c. Polystr. p. 158. 24 R., p. 323. 5 B., et in enuntiato proximo *προέδωκε*, pars longius separata.— Optativi passivae formae speciem duplicem ne Isocrates quidem uno loco coniungere veritus est Archidam. c. 19 p. 139. 47 B. *τῶν περὶ Θήβας εἰ μνησθείημεν, ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἂν λυπηθεῖμεν*, quod e codd. substitutum est vulgato *λυπηθείημεν.* Nunc recepto convenit Xen. Hell. IV 8. 15 *οἵ τε Ἀθηναῖοι ἐφοβοῦντο, μὴ Λῆμνον στερηθεῖεν, οἵ τε Θηβαῖοι, μὴ ἀναγκασθείησαν.* — Hinc ipsa rerum series nos deducit ad optativos eiusdem temporis, quorum duplex forma, communis Aeolicaque in unum locum compingitur: *ἔλεγεν, ὡς Λακεδαιμόνιοι πολεμήσειαν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐθελήσαιεν — ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸν οὐδὲ θῦσαι ἐάσαιεν αὐτούς* Xen. Hell. VII I 34, *κινδυνεύσειαν — κινδυνεύσαιεν* VII 4. 34, *οὐθεὶς ἂν ὀνειδίσειε τυφλῷ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλεήσαι* Arist. Nicom. III 7 p. 1114 a 26, *οὐκ ἂν ἀγαπήσειεν ὄψει καρπωσόμενος οὐδ' ἂν ὑπομεῖναι* Lucian. de Dom. § 2. 304 T. III, et saepissime in Theophrasti Hist. Pl. *δόξειαν ἂν εἶναι ῥίζαι — οὐκ ἂν δόξαιεν* I 6. 8, quo loco in Urb. utrumque eodem modo scriptum est *δόξαιεν,* sed in sequentibus multifariam miscentur *δόξειε* et plurale *δόξειαν* contrariumque huic *δόξαιεν.* Haec Schneiderus aequo pede, ut aiunt, transscendit, sed adhaesit ad Xen. de rep. Athen. II 15 *νῦν γὰρ στασιάσαιεν, ἐλπίδα ἂν ἔχοντες τοῖς πολεμίοις στασιάσειαν· mira est,* inquit, *haec variatio orationis;* quae eius verba Schaeferus affert in Dem. Fals. Leg. 351, ubi codd. inter *δόξαι* et *δόξειε* fluctuant, nec tamen aut approbationis aut improbationis signum mittit, sed rem absolvit facete dicto: *facile tollet τὸ ὁμάλιστρον nostrorum criticorum* App. T. II 452. Est sane anceps et periculosum hoc instrumentum non solum in rebus publicis,

quod Germani nuper experti sunt, sed etiam in iudiciis vocabulorum, quorum discrimina non minus concertata sunt quam privilegia civium. — Confidentius loquitur vir eximius de duplici aoristo Dem. c. Neaer. 1387. 29 *εἴ τι ἐκ τῶν βασάνων βλαφθείησαν οἱ ἄνθρωποι, ἀποτίνειν ὅτι βλαβείησαν· mirum ambo aoristos in tantulo spatio deinceps poni, ut malim alterutram formam bis esse positam* T. V 599. Ex simili genere est Liban. Or. XVI 503. 9 T. I *οὐκ ἤνεγκαν ἄρχοντα ἀγαθὸν οἱ τῶν μὴ τοιούτων γενεὰν ἐνεγκόντες*, idemque participii species commiscuit diversis declinationibus adscriptas Or. II 171 *ὁ ἐπαγγέλλων ἣν ὀμνύς, ἐπιστεύετο δ' ἂν καὶ οὐκ ὀμνύων*. — Ad Phryn. l. c. attuli etiam infinitivos dispari augmento Plat. Theaet. 198 D *διττὴ ἦν ἡ θήρα, ἡ μὲν πρὶν ἐκτῆσθαι τοῦ κεκτῆσθαι ἕνεκα*, quorum priori Heindorfius kappa praefixit *inconstantiam huiusmodi* ferri posse negans; equidem defendi olim consensu codicum nixus necdum cognita librorum recens collatorum scriptura, quorum unus praestantissimus Lobcav. *κεκτῆσθαι* exhibet Schneidero probatum ad Civ. V 464 D.

Significationis discrimen ubique nullum cernitur excepto quod Thomas tradit: *οἱ ἀκριβεῖς τεχνικοὶ τὸ οἶμαι ἐπὶ ὁμολογουμένου τίθενται, τὸ δὲ οἴομαι ἐπὶ ἀμφιβόλου.* His suffragatur Buttmannus in Ind. Anom. s. h. v., fidem derogat Weberus ad Dem. c. Aristocr. p. 177 plurimum in hac re *numeri rationem valere* affirmans. Schaefero App. T. IV p. 102 inter utrumque nihil interesse videtur, nisi quod *οἶμαι* sermoni aptius putat, *οἴομαι* orationi. Nec litem dirimunt ceteri oratorum Atticorum interpretes, quos Ruedigerus nominat ad Dem. Phil. T. I 61. — Poetae metri potissimum gratia disparia copulant ut Od. V. 397

ἀσπάσιον δ' ἄρα τόν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν,
ὣς Ὀδυσεῖ ἀσπαστὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη,

et XXIII 238

ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
ὣς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσοροώσῃ,

et cum adverbio XIII 33

ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἠελίοιο,
ὣς Ὀδυσεῖ ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἠελίοιο.

Item Il. IV 122

ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια·
νευρὴν μὲν μαζῷ πέλασεν —.

Euripides in uno versu Heracl. 824

πλευραῖς ἔκρυπτον πλεύρ'· Ἀθηναίων δ' ἄναξ —,

quae mihi in memoriam revocant Nonni dictionem X 365

πλευρὰ δὲ δοχμώσας — ἐπ' ἀντιπάλου θόρε νώτῳ
λοξὸς ἐπὶ πλευρῇσι[1]).

Et sic alia VII 365

— μετὰ λυσσαλέης μινυώριον υἱὸν Ἀγαύης
ἄφθιτον υἷα λόχευε —
υἱέα κυσσαμένη βροτέης ἐπίληθον ἀνίης etc.

Horum omnium ratio in aperto est; sed in Aristoph. Eccles. 658, ubi interroganti cuidam *τεῦ γάρ, τάλαν, οὕνεκ' ἔσονται*; respondet alter *πολλῶν ἕνεκεν, πρῶτον δ' ἑνὸς εἵνεκα δήπου* Brunckius sibi temperare non potuit, quin bis *οὕνεκα* scriberet contra codices et probante nemine, etsi causa disparilitatis appareat nulla. Namque hic nihil opis afferunt machinae illae, quibus quum alii veterum indulgent tum Gellius XIII 20 (21) Virgilii versus adornat

Tres quoque Threicios Boreae de gente suprema
et tris, quos Idas pater et patria Ismara mittit.

Tres illic, inquit, *tris hic posuit ea iudicii subtilitate, ut si aliter dixeris, sentias suavitatem sonitus claudicare.* Quanam in re haec posita sit suavitas, dissimulat; Reisigius in gramm. § 69 p. 97 eam a nobis *sentiri* dicit, sed huius sensus expers Cicero *Decem et tres* scripsit et saepe, puto, alii. Hodie in Virgilii edd. omnibus utroque loco *tres* legitur, et certe soni mutandi causa hic nobis quidem nulla apparet; sed idem fatendum est de aliis locis, quorum scriptura minime addubitari potest. Cuius generis hic unum addam exemplum adiectivi, quod cum Homerico illo *ἀσπάσιος — τός* ma-

1) *τὴν ἑῴαν πλευράν* Strab. III 1 § 3. 137, et proxime post *τὸ ἑῷον πλευρόν* et *ἑσπέριον πλευρόν*, et saepe alibi, VI 2. 266, IX 2. 391.

ximam habet similitudinem: *ἧττον ταῦτα θαυμαστὰ καίπερ ὄντα θαυμάσια* Plutarch. de Terrestr. an Aquat. XXI 974 D, *θαυμαστὸν μὲν καὶ τοῦτο ἅπασιν ἐφάνη — — πολλῷ δ' ἔτι τούτου θαυμασιώτερον τὸ* — Dionys. Antt. V 8. 861, *οἷς ὑπερεῖδες θαυμαστὸς ὢν, οἷς μετέδωκας ἐφάνης θαυμασιώτερος* Themist. Or. XVI 203, et ordine inverso : *ἐβλέπομεν πρὸς αὐτὸν ὡς ἀκουσόμενοι θαυμασίους τινὰς λόγους· ὅπερ καὶ συνέβη, θαυμαστὸν γάρ τινα — κατῆρχε λόγον* Plat. Euthyd. 283 A, *θαυμασιώτερον — ἧττον θαυμαστόν* Theophr. H. Pl. I 7. 3, *μεγάλοι καὶ θαυμάσιοι ἄνδρες* Theaet. 210 C Heind. malit *θαυμαστοί* [Phryn. 762]*)

§ 3. Ex magna exemplorum copia pauca selegi, quae forte legenti occurrebant, omissis omnibus, quorum differentia aliorum verborum interiectu obscuratur. Illorum pleraque inveniuntur apud scriptores posteriores, sed nonnulla ipsum ver sermonis in lucem protulit. Quaeritur vero, quae fuerit fluctuationis causa. A nonnullis hoc modo cautum esse, ne idem sonus auribus saepius accideret, non negaverim quidem, sed ne hanc rationem apud omnes valuisse credam, impedior collatione locorum, in quibus idem vocabulum repetitur nulla parte mutatum ut Il. XXII 317

οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ
ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ.

---

*) *Adn.*: „*Πρέσβεων καὶ πρεσβευτῶν* Phot., *πρεσβευτὰς οὖν πάντας ὑμᾶς οἱ πρέσβεις ποιοῦμεν* Andoc. de Pac. 109 T. IV, Polyb. V 67. 356 *τῶν πρέσβεων ἀφικομένων* et in proximā periodo *παραγενομένων τῶν πρεσβευτῶν. Τοὺς πρεσβευτὰς — πρέσβεις* Polyaen. Strat. V 2. 7 p. 155, *τοὺς πρεσβευτὰς παρεκάλει συγχωρῆσαι καὶ τοῦτο· οἱ δὲ πρέσβεις — παρῆσαν* Dionys. VI 87. 1242 [*Phryn.* 762]. — *Ἐπιμελόμενος — ἐπιμελεῖ* Plat. Apol. 29 D, *ἐπιμελομένῳ* Xen. Oec. XI 12, *ἐπιμελουμ.* ib. 13. — *Ἡσυχαίτατος — ἡσυχώτατος* Plat. Charm. 160. A. — *Ἀνδρείως — ἀνδρικῶς* Charm. 76. 77 ed. Heind. [160 *E*]. — *Ἀπόλλω* etc. Buttm. p. 198 not., Mehlh. ad Anacr. p. 86. — *Τοὺς καλούς τε κἀγαθούς — τοὺς καλούς τε καὶ ἀγαθούς* Euthyd. 284 D. — *Εἰδείητ' ἐκεῖθεν* Lucian. Jup. Trag. 45. 687, mox *τινὰ κεῖθι.* — Inscr. Plotheensium (sive Plotheorum) Boeckh. N. 82 (Sauppe Mus. Rhen. Nov. Ser. IV 289) *Πλωθειεῦσι, Πλωθεῦσι, Πλωθέας,* (*οἱ*) *Πλωθῆς.*“ *E cetera exemplorum copia haud exigua a Lobeckio quo loco et ordine fors tulit adscriptorum suo quodque generi subieci.*

Aesch. Eum. 566

— — — ἐστὶ γὰρ δόμων
ἱκέτης ὅδ' ἀνὴρ καὶ δόμων ἐφέστιος.

Eur. Hec. 526

σκίρτημα μόσχου σῆς καθέξοντες χεροῖν
ἕσποντο, πλῆρες δ' ἐν χεροῖν λαβὼν δέπας
πάγχρυσον ἔῤῥει χειρὶ παῖς Ἀχιλλέως.

et paulum dissimile Soph. Ai. 1071

κακοῦ πρὸς ἀνδρός ἐστιν ἄνδρα δημότην
μηδὲν δικαιοῦν —.

Nec solum poetae sed etiam Theopompus alioqui nimiam ut Quintilianus ait IX 4. 35 Isocratis sollicitudinem aemulatus nomen iterat apud Athen. VI 232 A *πέμψαντες εἰς θεὸν ἐπηρώτων τὸν θεόν*, et Strab. IV 4. 199 *μετὰ τὰ λεχθέντα ἔθνη τὰ λοιπὰ τῶν Βελγῶν ἐστιν ἔθνη*, et saepius mutatis casibus: *οἱ Μῆδοι παρῆσαν, ἃ μὲν οἱ μάγοι ἔφασαν τοῖς θεοῖς ἐξελεῖν, ἀποδόντες τοῖς μάγοις* Xen. Cyr. IV 6. 11, *ὁ ἐλάττω τουτουὶ ἀγῶνος ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος* Plat. Apol. 34 C, *κοινοποιούμενοι τὴν ἀποικίαν τῷ μετέχειν βουλομένῳ τῆς ἀποικίας* Diod. XII 28, *ἐς τὴν θάλασσάν ἐστιν ἄβατον ἀγριαινούσης τῆς θαλάσσης* Aelian. Hist. An. I 41 p. 45, cuius generis multa collegit Ellendtius ad Arrian. I 11. 8, et qui ab hoc nominantur*). — Modo etiam vocabulorum diversorum exitus inter se congruentes: *ἀκροτάτης κορυφῆς πολυπίδακος Ἴδης* Il. XIV 157, *ἡμετέρας Χάριτας πετάσας* Theocr. XVI 6, *ἀδελφὰς τάσδε τὰς ἐμὰς χέρας* Oed. T. 1481, *οὐδεὶς ἂν γένοιτο, ὡς δείξειεν, οὕτως ἀδαμάντινος, ὃν ἂν μείνειεν — καὶ τολμήσειεν ἀπέχεσθαι* Plat. Civ. II 360 B, *ἀποκτείνειε δ' ἂν ἢ ἐξελάσειεν ἢ ἀτιμήσειεν* Apol. 30 D, *ὅπως, οὗ ἂν λάθωσι, πλέον ἔχωσιν, ἢν δέ πού τι προσλάβωσιν, ἀναισχυντῶσι* Thuc. I 37. 4, quibus multo insigniora propo-

---

*) *Adn.*: „*τὴν θυγατέρα — ἀφανίσαι ταύτην καὶ — ῥῖψαι ταύτην* Diod. IV 106, *μιχθέντα ταύτῃ* V 373 abest a codd., *τῆς Ἀθηνᾶς — ἀποφαινομένης ἀπιστήσας ταύτῃ* IV 100, *τὸν γοῦν πατέρα, ὅτι — ἐξέβαλεν αὐτόν* Dem. c. Conon. 1264 Reisk. *αὐτόν* excludit; *ἀποστήσαντες αὐτὸν — ἐζημίωσαν αὐτόν* Diod. XII 95, *τούτῳ* pro *αὐτῷ* XII 51 saep., *ταύτην* pro *αὐτήν* Heliod. I 33."

sui in Diss. *de Praecc. euph.* p. 16 et 53, cf. ad Ai. p. 335, eorumque nullum aut parechesis causa quaesitum aut alia qua oratoria virtute commendatum est. Itaque haec causa esse nequit, cur iidem alibi voces diversum sonantes iunxerint. Plerique nostrorum hoc modo cautum esse opinantur, ne literae vel antecedentes vel subsequentes cum voce interposita asperius coirent; quam ob causam etiam consonas proschematisticas nunc additas, nunc omissas esse dictitant. Dionysius de Comp. XXII Thucydidem affirmat in prooemio nescio qua fragosae dictionis affectatione iuxta se posuisse consonas, quae una syllaba comprehendi non possunt, primum σ et ξ: *Θουκυδίδης ξυνέγραψε*, tum ν et π: *τὸν πόλεμον* etc., quorum similia multa ipse admisit insciens: *τῆς ἀποστολῆς ξενικοῦ στρατεύματος* De vi Demosth. IV 724 etc. Illae merae argutiae sunt, sed prope tamen subit suspicio, scriptorum delicatiorum aliquos consonam refractariam vel emollivisse assimilando: *ἐμ μέσῳ* etc., de quo alibi dixi ex professo (cf. Mehlh. gramm. § 48), vel, omitti si posset, omisisse: *τοσοῦτο ζῶον*, *Δημοσθένης μικρὸν* etc. Verum tamen nullus est locus, quo demonstrari possit, hanc fuisse variatae scripturae causam, et omnino Graecos in ordinandis literis non tam scrupulosos fuisse quam nonnullis videntur, probant alia inconsequentiae exempla, primum in syntaxi: *ἐξ ὀξέος* Plat. Tim. 74 C, *ἐξ ἓξ τοῦ ἀριθμοῦ γέγονε* ib. 74 E, *καθάπαξ ξείνῳ* Od. XXI 349, quod veteres adnotatione dignum habuerunt: *ὅτι κατάληξις εἰς ξ καὶ ἀρχὴ αὖθις ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἑτέρωθί που οὐκ ἔστι παρὰ τῷ ποιητῇ* Eust. 1912. 15. Nimis fastidiose Schneiderus *καί κέν τις* Oppian. Hal. IV 343 *valde cacophonon* esse iudicat, quamvis inoffensus praeteriit monosyllaba huic similia: *οὐ μέν μιν μοῦνον* V 505, *οὐ μήν θην* II 454. Plura huiusmodi attuli in *Praecc. euph.* 53, simulque ostendi ν et μ in confiniis vocum inveniri saepius, quomodo Plato quoque dixit *μέν μοι* Apol. 26 A, *τοίνυν μοι* Laches 194 C; sed in parathesi hunc conflictum evitavit assimilatione consonae finalis poetica: *ξύμ μοι λάβεσθε*, v. Elem. Path. I 602 sq. Aequius illo iudicat Schaeferus Appar. T. I 196 *concursus duarum vocum ἤνπερ ὑπὲρ non mirer, si cuius delicatioris aures offendat. Sed quum alia non suavioris soni*

occurrunt tum quod simillimum εἴπερ ὑπὲρ, de quo v. Buttmannum ad Mid. p. 20. Hic tamen illud nequaquam probat, sed *insuavem sonum* facere censet. Veteres rhetorici persuasum habent, in vocabulis collocandis potissimum numerorum rationem habitam esse multumque referre putant, utrum sententia claudatur his syllabis: ὡς νέφος, an auctis temporibus: ὥσπερ νέφος et amplius: ὡσπερεὶ νέφος, v. Taylor. ad Dem. Cor. p. 167 T. I ed. Reisk., qua in re nobis plerumque argutari videntur. Ac si antiquos eloquentiae auctores non negamus id sibi curae habuisse, ut verba apte et numerose caderent, tamen longe abest, ut vocalitatis leges scribentium animo obscure impressas coniectura assequi possimus, cf. ad Phryn. 708. Hactenus de syntaxi vocum iuxta positarum.

In synthesi nonnumquam obstrigillat praepositio ξὺν — ξύζυγος Eur., ξύζευξις Plat., quae nonnullos offendisse ostendit crebra librorum titubatio, v. Parall. p. 32. Tres mutas in una voce coniungere vetat regula catholica, cuius partem proponit Priscianus I 8. 44. (T. I 42) *non potest duplicari consona alia subsequente consona, quomodo nec antecedente, nisi sit muta ante liquidam ut suffragor, supplex, quomodo etiam apud Graecos* Φθέγγμα. Hac de voce discrepant grammaticorum sententiae: Φθέγμα ὁ μὲν Ὦρος δι' ἑνὸς γ λέγει γράφεσθαι, ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς διὰ δύο EM. 792. 34, quae scriptura non repugnat canoni, quia gamma liquidae instar habetur, sed nunc ubique legitur φθέγμα, idque nostro ori accommodatius. Non minus offendunt tres liquidae verbi συμμνημονεύειν, nec sinem olimento quodam pronunciamus ἐκπτόμενος Arist. Avv. 788, ἔκπτωμα, ἔκπτωτος, sed excusantur synthesi ut ἐνζεῦξαι et μελάνζοφος, quae in EM. 370. 19 ob hoc ipsum afferuntur. Eadem ratione defendi poterit καπφθίμενος, si Euripides ita scripsit Rhes. 368. Δύσστομος plerique emolliverunt omisso sigma, quomodo etiam verbo προσσχεῖν succurritur [p. 143 n. 1]; sed invictum se praebet ἐξείρξειε (Parall. 36) quamvis nostris auribus intolerandum. Sed haec sonorum Graecorum ex nostro sensu aestimatio toto genere fallax et precaria est propter summam veteris novaeque prolationis differentiam. Quid enim a nostra consuetudine longius abhorret quam voces huiusmodi: βδάλλω, κτῆμα, μνῆμα,

πτῶμα, δμώς, δνόφος, ἐρίγδουπος, et vicissim quam facile nos Germani connectimus consonas Graecis insociabiles: *zwei, Schnee* et plures etiam in synthetis: *Brustschmerz, Erbkönig, Herbstfrüchte, Angstschweiss*, quae si audivissent Graeci, dictum factum ablegassent ad Cares. Maxima utriusque sermonis diversitas apparet in eo, quod Graeci tribus modo consonis vocabula terminare fas habent, nos utimur omnibus. Si vero rationum illarum, quas nostri docti vel ex numerorum dispositione vel ex literarum sese contingentium concentu repetere solent, nulla satis explorata videri potest, unum receptum habemus sed non tutissimum ad codices; sed hos quoque saepe deserimus falsa suadentes: *θρυλλεῖν, ἀένναος, ἀνύττειν, ἀρύττειν, ἐσήμμηνα, Ὀλυμπιᾶσι* etc. Quid scriptores ipsi quoque in loco posuerint, quid deinceps ab exceptoribus, postea a collatoribus et correctoribus codicum immutatum sit, multorum seculorum interiectu occluditur.

DE

EPITHETIS OTIOSIS.

De epithetis otiosis.

Nuper quum in scholis publicis schematologiam proponerem partemque tractarem eam quae nunc *de appositione* inscribitur, non omisi nomen hocce apud veteres multo alium intellectum habere atque *apposita* ab iis dici epitheta id est adiectiva. Haec data occasione quasi appendicis loco tractabimus non universe neque sic ut viri eruditi, qui his novissimis annis hunc locum docte sciteque exsequuti sunt, sed accommodate ad nostras rationes nulli illorum propositas.

Primum constituimus duo epithetorum genera, unum propriorum, alterum communium. Illi assignanda sunt cognomina deorum, quae vel natura sua uni eorum soli conveniunt, *τερπικέραυνος*, *ἐννοσίγαιος*, quae Apollonius Adv. 530. 22 *ἰδίᾳ τεταγμένα* vocat, tum *Ἀργειφόντης*, *Τριτογένεια*, vel privilegio quodam usus publici certis adhaeserunt personis, *ἑκατηβόλος*, *διάκτορος*, *ἀγελείη*, *γλαυκῶπις*. Haec si adiectivorum modo, ut re vera sunt, ad alias atque alias res transferuntur, id etsi merismo nativo convenit, tamen catachresi imputatur. Communium item duae species sunt, quarum una magnopere ad intellectum pertinet omnibusque trita et quotidiana est, altera poetis celebrata vel ad ornandum sermonem vel ad complendos versus. Hoc in numero habentur epitheta, quae vulgo ornantia appellamus, et otiosa discrimine neque nullo neque ita claro, ut ubivis agnosci possit. Hoc genus unus veterum adumbravit schol. Eur. Hec. 1121. Hic scriptum est *παιδὸς γνοῦσα θανάσιμον μόρον*, quod schol. primum sic interpretatur: *μόρος οὐ μόνον ὁ θάνατος, ἀλλὰ καὶ ἡ τύχη, οὐ γὰρ ἔστι λέγειν θανάσιμον θάνατον*, tum vero quodammodo retractat: *τὰ ἐπίθετα ἢ ἕτερον δηλοῦσι τῶν ὀνομάτων, ἐφ' ὧν λέγονται, ἢ εἰ τὴν αὐτὴν τούτοις ἔχουσι*

σημασίαν, πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἑτέρου σημαινομένου λέγονται, ἢ ἑτέραν τινὰ αἰτίαν ἔχει, ὡς ἐνταῦθα τὸ θανάσιμος ἐπιθετικῶς λεγόμενον, οὔτε ἕτερόν τι σημαίνει ἢ ὁ θάνατος ἐσήμαινεν (ἄν), οὔτε τὸ αὐτὸ σημαῖνον πρὸς ἀντιδιαστολὴν λέγεται. Οὐ γάρ ἐστι ποτὲ θάνατος μὴ θάνατον ἐμποιῶν. Οὔτε ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἔχει, ὥστε ἀρκοῦντος τοῦ θανάτου τὸ θανάσιμος περιττῶς κεῖται κατὰ ποιητικὴν ἐξουσίαν. Hic primo loco significat epitheta substantivorum species complures continentium, quarum illa unam certam nominatim designant ut ἵππος λευκός. Neque alio, ut opinor, retulit ἵππος ποτάμιος, etsi hoc non ut σῦς ἄγριος speciem equi denotat, sed animal ob similitudinem ab equo denominatum. Quod vero his subiicit: ἢ εἰ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχουσι, πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἑτέρου σημαινομένου λέγεται, spectare videtur voces, quas grammatici medias vocant velut κῦδος, ἀρά, ὀργή, τρόπος, πότμος, τύχη, μοῖρα. Horum significatio per se vaga et late patens circumscribitur addito adiectivo qualitatis; atque hoc in numero sine dubio habendum est μόρος, idque huc refertur etiam in exordio scholii: μόρος οὐ μόνον ὁ θάνατος, ἀλλὰ καὶ ἡ τύχη· neque secus in alio loco Euripidis θανατόεις μόρος dictum est, apud Sophoclem τύχαι θανάσιμοι, in Epigr. μοιρίδιος θάνατος. Hac igitur ratione epitheton illud ex ordine otiosorum eximitur. Sed fuisse tamen qui θάνατος θανάσιμος vel μόρος μορόεις non respuerent, colligere nobis videmur ex postrema parte scholii: ἢ ἑτέραν αἰτίαν ἔχει etc. hoc est perissologiam epitheti redundantur adiecti. Sed minime persuadet. Neque fidem huius pleonasmi faciunt alia epitheta cum substantivis eiusdem stirpis iuncta: οἶνος οἰνώδης Hippocr., quod Erotianus interpretatur αὐστηρός, εὔτονος, ἀνὴρ ἀνδρεῖος, *homo humanissimus* Cic. etc., v. Parall. 535. Nam his omnibus declaratur qualitas rei, quam substantivum indicat. Idem existimandum est de vocibus non congeneratis, unde Quintilianus VIII 6. 40 exempla epithetorum repetit: *ornat epitheton, quod recte dicimus appositum; eo poetae et frequentius et liberius utuntur. Namque illis satis est convenire verbo, cui apponitur; itaque dentes albos, humida vina in iis non reprehendemus.* Haec Virgilii verba sunt gentium septentrio-

nalium hiemes saevissimas enarrantis: *caedunt securibus humida vina,* quae Servius verissime interpretatur: *etiam vinum naturaliter calidum illic congelatur.* Ovidius eadèm *uda* appellat, uterque nativum opponens corrupto. *Dentes albi* interpretamentum est Homerici *λευκοὶ ὀδόντες,* quod bis legitur, in Il. V 291, ubi Diomedis hasta in faciem Pandari coniecta dentes eius perfregisse dicitur, nihil aliud quam naturam omnium dentium designat, item ut Arist. Pac. 1310 *οὐδὲν λευκῶν ὀδόντων ἔργον ἔστ', ἢν μή τι καὶ μασῶνται.* Sed multo significantius XI 416 apro tribuuntur *λευκοὶ ὀδόντες,* quia hi maxime conspicui sunt atque occurrentibus primum in oculos incurrunt. Eandem causam habet Plautina dictio *albis dentibus ridere,* namque risu dentes denudari solent. Homericorum exemplorum primum Eustathius 547. 44 *εἰς ἰδιότητα* positum dicit, *ὡς καὶ ὀστέα λευκά καὶ γάλα λευκόν καὶ χιὼν λευκή.* Aristophaneum vero illud *οὐδὲν λευκῶν ὀδόντων ἔργον κ. τ. λ.* facile circumscribitur, si ita interpretamur: *ne integri quidem et validi dentes* (quos color candidus probat) *iuvant quenquam, si cibo careat.* Sed nemo non miraretur, si Homerus illo loco *ὅς κε πίῃ καὶ ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων* addidisset *λευκῶν.*

Interim sunt, quae pleonasmi suspicione eximi omnino non possint. Cur Pindarus Nem. III 134 carmen suum gloriabundus appellet *μέλι γάλακτι λευκῷ μεμιγμένον,* et quare Ovidius Met. XIII 829 Polyphemum Galateae divitias suas iactantem inducat: *Lac mihi semper adest niveum,* multo facilius intelligitur, quam cur Homerus IX 246 *λευκόν* appellet illud, quo Cyclops ad caseos conficiendos utitur. Veteres hoc ad schema referunt, quod *χαριεντισμόν* vocant, neque negari potest, hanc adiectionem attributi omnium oculis occurrentis nativam prisci sermonis simplicitatem prae se ferre; cuius generis reliquias nonnullas infra proponemus. Poetis Latinis non insolitum est dicere *nix alba, candida,* et similiter Graeci *χιὼν λευκή,* quia oculos praestringit; quo intellectu Pindarus Pyth. I 20 *ὀξεῖα χιών* et Euripides Bacch. 661 *λευκῆς χιόνος εὐαυγεῖς βολαί,* sed sine ullo effectu idem Hel. 3 *Νεῖλος λευκῆς τακείσης χιόνος ὑγραίνει γύας,* nec facile intellectu, quam vim habeat in Hes. Opp. 535, ubi senes

decrepiti per hiemem viis nive contectis ambulare dicuntur ἀλευόμενοι νίφα λευκήν. Homerica exempla Porphyrius in longa expositione Il. l. c. pleonasmo eximere annititur: primum γάλα λευκόν dici, ὅτι σκιὰν οὐκ ἐπιδέχεται, quod nihil valet; nec persuadet, ἔλαιον ὑγρόν appellari, quia alii humores brevi tempore arescant et siccentur, oleum vero difficillime. Sed patet alia defensionis ratio. Etenim ex eo quod ἔλαιον et ἄλειφαρ et specie similia et ab Hippocrate promiscue usurpata sunt: χηνὸς ἔλαιον Mul. I 695 T. II, ὑὸς ἔλαιον et alia talia in proximis paginis, v. Foes. 197, hinc adducimur ἔλαιον antiquitus nomen adipis fuisse generale et propterea speciem eius diversam ab iis, quae ἄλειφαρ et στέαρ *sebum* vocantur, appellatione propria distinctam esse ὑγρὸν ἔλαιον, sensim vero hanc olei significationem ita invaluisse, ut adiectivum supprimeretur [cf. p. 299]. — Tertio loco ille commemorat τάφρος ὀρυκτή, de quo idem quod nos iudicat, sic fossam χειροποίητον distingui a naturali. — Ultimum est Ξάνθος ῥέων, de quo dubitat, utrum antidiastolae causa dictum sit, ne quis de homonymo quodam vel etiam de Xantho urbe cogitet, an (quod probabilius) ad significandum τὸν εὖ ῥέοντα, nam idem alibi δινήεις et εὐρείτης vocatur, et propterea illa dictio referri solet inter exempla ellipsis adverbii εὖ, cf. Parall. 165; sed vis eius satis exprimitur verbo simplici ῥεῖν, quod haud omnibus convenit fluviis minimeque nostro inquilino ita lente labenti, ut propemodum redarguat Heracliti effatum: οὐκ ἔστι δὶς ἐς τὸν αὐτὸν ἐμβῆναι ποταμόν. — Alia praetermisit fortasse sciens, quia iam a prioribus satis explanata putavit; primum γυναῖκες θήλειαι sive θηλύτεραι hoc est quod nos dicimus *zarte Frauen,* ut Sophocles quoque accepit γυνὴ θῆλυς οὖσα κοὐκ ἀνδρὸς φύσιν etc. — Longius a nostro sensu discedit ἰχθύες ἐλλοί, si illud significavit, quod Sophocles sumsit, ἰχθύες ἄναυδοι et Lycophro adiectivum in substantivum convertens μυνδὸς ἔλλοψ. Sed delectat tamen legentes illa piscini generis nota propria et singularis, de qua vulgo cogitare non solemus. — Diversa ratione nititur βόες εἰλίποδες, nam illa pedum posticorum fluctuatio, qua boves ab aliis animantibus differunt, cuivis quidem ante oculos posita

est, sed nemo facile attendit; admonitus autem quodammodo gaudet tanquam re nova et incogitata. — Sed hac laude carent epitheta obvia et trivialia κεραοὶ βόες Theocr. XVI 37, Anthol. VII 174, ἰχθύες νηκτοί Anth. VI 4, μόσχος τετρασκελής, πτηνοὶ ὄρνιθες etc., v. ad Ai. v. 139. Haec sermonis condimenta sive potius versus complementa poetae non ignobiles priscae simplicitatis observantia studiose propagarunt, sed nobis otiosa et supervacanea videntur neque placent adhuc *blaue Veilchen* et his consentanea, quibus nostri avi delectati sunt. — Meliore iure est Homericum πῦρ αἰθόμενον, quod Pindarus καιόμενον dixit Pyth. IV 400, Sophocles θερμόν Ant. 615, *calidi ignes* Lucret. I 1088, II 431; id enim emphasis speciem habet rei significatae aptum ac proprie accedit ad schema ἐκ παραλλήλου alias ex professo tractandum.

Ab adiectivorum usu pleonastico non longe distat appositio substantivorum. Natura quidem et ratio ita fert, ut vocabulis disemis et polysemis adiiciatur nomen generis, cui quidque subiectum est, exempla causa ἀσπίδες τὰ ζῷα Aristot. Mir. Ausc. c. CXXII p. 842, ἀράχνη τὸ ζῷον Dioscor. Mat. II 68. 193 et nomine magis circumscripto τὰ θηρία αἱ ἀσπίδες Paus. IX 22. 265, quae nobis non admodum necessaria videtur adiectio neque nos dicimus *lupus animal*, etsi lupi nomen permultis rebus tribuitur; sed Graeci ea utuntur, ubi ne minimina quidem causa est: θὴρ λέων, θῆρες πορδάλιες non solum apud poetas, quos in Parall. 266 nominavi, sed etiam in prosa: τὴν Καδμείαν διέφθειρέν ἀλώπηξ τὸ θηρίον Apollod. I 4. 6, etsi nemo de ave vel pisce sic dicto cogitabit, nedum de morbo. Similiter ubi aves memorantur: αἰετὸς ὄρνις Od. XIX 548, Aristoph. Avv. 515, λάρος ὄρνις Od. V 51, ὄρνιθες αἰγυπιοί Il. VII 59, ὄρνιθος ἀηδοῦς Soph. Ai. 628 atque adeo in sermone populari: περιστερὰ ἡ ὄρνις Paus. VIII 4. 3, ἡ κύμινδις τὸ ὄρνεον Dio Chr. Or. X p. 303 Reisk. (172. Emp.), *aquila avis* et multa eiusdem generis, v. Parall. l. c., quae haud aliter quam adiectiva partim ad explendos numeros poeticos rhetoricosvè, partim ornatus causa, vel ad usurpationem antiquitatis adiuncta vi-

dentur, cuius vestigia quaedam nostra quoque lingua servat animalibus nonnullis nomen generis appendens vel synthesi vel parathesi: *Pantherthier, Elenthier, der Vogel Greif* (γρύψ). Ac si species quaedam animalium plures differentias habet, ad has distinguendas illa tanquam nota generalior de industria indicatur. Sic δράκων et ὄφις vulgo quidem synonyma sunt, sed nihilo secius Hesiodus Theog. 322 et 825 alterum altero circumscripsit: ὄφιος κρατεροῖο δράκοντος, quod et alii et Hermannus ipse olim pro mendoso damnavit; sed quid inter haec et similia serpentum nomina differat, docet schol. Eur. Or. 469 εἶδος ἀντὶ γένους ἔλαβεν· γένος μὲν γὰρ ὁ ὄφις, εἶδος δὲ ὁ δράκων καὶ ἔχις καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ὄφεων, quo significari videtur aspidis nomen: ὄφις ἡ ἀσπὶς καλουμένη Arist. H. Ann. IX 6 (7), idemque alibi discernit duo genera: ἀπόλλυται ὑπὸ δράκοντος τοῦ ὄφεως id est τοῦ ὄφεως καλουμένου VIII 20. 602. 25, cf. Schneider. adnot. T. III 648. — Hesiodeo illi similia sunt duo Homerica, quae in Parall. 344 attuli: ἴρηξ κίρκος et σῦς κάπρος [1]), quorum nominum illud quod antecedit generalius est altero, quare γενικόν dici potest et ob hoc ipsum primo loco poni solet ut βοῦς ταῦρος Il. II 480; ac si ordo invertitur, grammatici notam apponunt ut schol. Vat. Il. XVII 389 ἔδει βοὸς ταύροιο προτάσσειν τὸ γενικὸν τοῦ εἰδικοῦ ὡς ἠΰτε βοῦς ταῦρος (II 480)· ἔστι δὲ ἀττικὸν τὸ οὕτω συντάττειν.

Versificatores certa lege adstringi non patiuntur, sed Attici ceterique scriptores quid sequuti sint scire refert. Difficultas autem in eo duplex; una quod saepe nescimus, utrum duo substantiva sine copula iuncta ἐκ παραλλήλου posita aequoque inter se iure sint, an alterum alteri distinctionis causa subiectum sit. Illa dubitatio attingit Heleni epitheton duplex Il. XIII 582 ἥρως ἄναξ, nisi ita dicimus *heroes* quoslibet dici viros honoratos, cantores, praecones, ἄνακτες vero reges modo eosque qui regio sanguine orti sunt sicut ille Priami filius; quo accedit quod ἥρως absolute dicitur, alterum vero cum genitivo construitur nominis hominem superiori cuipiam

1) Haec differunt aliquid a superius allatis ὄρνιθες αἰγυπιοί etc., quae Elmsleius ad Bacch. 1025 cum his confert.

subiectum et obnoxium significantis; quanquam hic insignis titulus succedente tempore eviluit. Sed de parallelismo aliquando universe dicetur. Hic in disceptationem veniunt vocabula diversae potestatis, quibus aut aetas aut sexus aut ordo aut conditio indicatur. Si tibicen *αὐλητὴς ἀνήρ* vocatur Dem. c. Mid. 565. 6, significatur procul dubio aetas hominis; nam qui in ludis publicis concertabant, secundum aetates dispescebantur: *παῖδες, ἀγένειοι, ἄνδρες*. Eodemque modo *παῖς σταδιεύς* dicitur, sicut tres Pindari odae inscriptae sunt *παιδὶ σταδιεῖ* et *παιδὶ παλαιστῇ*, et pariter discriminantur filii et filiae familias: *υἱεῖς ἢ θυγατέρες παῖδες* id est aetate pueri Plat. et alii, v. Proll. 54. Liberorum utriusque sexus nomen commune est *παῖς*, sed hoc si ad feminam transfertur, ambiguum nuptamne significet an coelibem, quae propria huius conditionis nota adiungitur Arrian. Alex. IV 19. 8 (5) *Ὀξυάρτου παῖς παρθένος Ῥωξάνη ὄνομα* ut *θυγάτηρ παρθένος ἐν ἡλικίᾳ γάμου* Plutarch. Ages. XI 3, eodemque intellectu in Soph. Trach. 637 *κόρη* contra ponitur *τῇ ἐζευγμένῃ*, *virgo maritae;* Plat. Legg. VII 813 E *τοὺς υἱεῖς ἐν τῇ πόλει παῖδας καὶ ἄνδρας καὶ κόρας καὶ γυναῖκας*, ubi quatuor substantivorum unumquodque suam vim obtinet. Sed ad pleonasmum accedunt asyndeta Paus. IV 19 *ἐνταῦθα ᾤκει κόρη σὺν μητρὶ παρθένος*, isque non tollitur eo, quod cum virginis appellatione plerumque notionem incorruptae castitatis comprehendimus, quae ab illa abest.

ADDENDA*) ET CORRIGENDA**)

IN

TOM. I.

---

*) *excerpta ex eo exemplo, quo ipse Lob. usus est, quod una cum ceteris eius libris et manuscriptorum copia incredibili servatur in bibliotheca regia.*

**) *Cheroboscum, Ἀπωλλώνιον, laballa, rudimenda, propriora, ἰχθῦς et similes operarum errores missos feci, notavi graviores tantum ac molestiores, quos vel ipse correxisset vel ne ipse quidem animadvertisse videretur.*

Addenda et corrigenda
in Tom. I.

P. 2 lin. 17: *Κεῖνος οὐκ ἔστι σχῆμα* (Zonar. 1183 *σχηματισμός*)· *θεματικὴ γάρ· τὸ γὰρ ε πέφυκε πλεονάζειν* EM. 508. 40. — *Θεόφιν τὸ σχῆμα τοῦτο πληθύει, πασσαλόφιν, ζυγόφιν* Hesych. — Buttmann. gramm. I p. 497 adn. 7 negat schema aliter dici quam de syntact. — Ib. fin.: '*adiectio, detractio, mutatio* Quintil. IX 4. 147. — Ib. adn. 2: Schmidt Didym. 15 sq.

P. 9 adn. 2 lin. 2 pro: *μηνᾶ* scr.: *Μηνᾶ*.

P. 15 adn. 4: *Ἀστραπή* a *στρέφω* ut *ὄστλιγξ* de fulgure et de convolvulis, cincinnis. Iupiter Minervae dat *στεροπὴν θοὴν, κεραυνὸν, βροντήν* Quint. XIV 449. *Ἐρισμάραγος ἀστραπὴ, βαρύβρομος βροντὴ, σμερδαλέος καὶ ἀργήεις κεραυνός* Lucian. Tim. § 1. 42. Iupiter in manu tenet *κεραυνόν* Luc. Iup. Conf. 15. 466, unde *συγκεραυνοῦν*. *Ἐειδόμενα στεροπῇσιν* Quint. XI 411 fortasse *ἐειδόμεν' ἀστεροπῇσιν*.

P. 16 adn. 6: *Μυδῶντα κεῖται παρθενίων* Anthol. V 199 [*Br.*, *κεῖνται Iac.*]

P. 18 lin. 17: Barritus *ἀλαλά, πολέμου θύγατερ*, v. Proll. 91 not. *Λάλη* solus Lexiphanes Lucianeus novit. Et anabibasm. insolit.

P 21. adn. 13: Arcad. 44. 5.

P. 23 lin. 15: *Ἄ βάλε δύο μέρη ὁμοιόσημα ἐκ παραλλήλου* schol. Dion. 946. 9, v. Thes. *ἆ βάλε*, Naek. Hecal. p. 156. Duae partes *ᾱ εὐχὴν* significans (longum) et *βάλε* Herod. [*Dichron.* 297 *in.*, *Lehrs. p.* 368.]

P. 30: *Εἰσί τινες κακόποδες καὶ διὰ τοῦτο καλοῦνται ἄποδες* Aristot. Hist. An. I 487 b 25.

P. 31 adn. 24: Merkel. Prolegg. Apoll. CLXXVI.

P. 34 lin. 15: *Τὰς καλουμένας Φαλάκρας* Theophr. Hist. Plant. III 17. 6.

P. 37 lin. 13: *Ἀλᾶσθαι εὐφροσύνης* Pind. pro *aberrare, verfehlen. Πλακίῃσι ἀμπλακίαις* Hes. Dind. emend. *Ἀπλακίῃσι* in Thes.

P. 39 lin. 14 a fin.: Hermann. ad Agam. p. 390.

P. 40 lin. 14: v. supra p. 15 [*et Addend.*] et Technol. p. 41 adn. 16. *Σκηπτός fulmen* i. q. *fulcrum, aufprallen, aufstaemmen.*

P. 41 § 6: *Ἀνερύσαντες* cum *ἀνά κατ' ἀποκοπὴν καὶ πλεονασμὸν τοῦ* $\bar{υ}$ *ὡς κανάξαι·* alii male ab *αὖ*, quod nunquam pro *ὀπίσω* dicitur, Moschopul. Il. I p. 716 Bachm. ad Il. I 459. [*v. p.* 592 *fin.*]

P. 42. lin. 10 post: *sententia* pro colo pon. punctum.

P. 47 fin. sq.: *Ἂν θεὸς θέλῃ* semper dici observat Bremi Obs. p. 64 Ruedig. ad Phil. T. I 95, utrumque Weber. ad Aristocr. 408. *Κεῖνος* et *θέλειν* Attici posuisse videntur post vocal. sine coronide, Benseler. Hiat. p. 17. *Θέλω, κεῖνος* ad Ai. p. 81 [*Path. II* 345 *sq.*].

P. 52 in.: Schmidt Didym. 31—33. — *Ἐλεοῦσα* urbs Opp. Hal. III 209. — Ib. lin. 6 ad: *πετρώδεις* add.: (*λεπρώδ.*?)

P. 54 lin. 6 a fin.: ad Phryn. p. 154.

P. 56 lin. 8: De *ἐάφθη* Spitzn. Exc. XXIV.

P. 57 lin. 10: *Ἔειξαν* Alcman, Apollon., v. Thes. — Ib. adn. 14: *Δέπας ἐσκατέβαινε* Stesichor. Frgm. X p. 67 ed. Kleine fort. *δέπας ἐς κατέβ.*

P. 58 lin. 9: Buttm. Ind. Anom. s. *εἴδω.*

P. 60 lin. 19: *Εἷς* — nullum unius vel duarum syllabarum in *εις* perispomenon praeter hoc Epim. I 171. 11. — Ib. adn. 19: *Ἓ ἕ* i. q. *ἑ-αυτόν.*

P. 63 § 4: *Ὀρτή* Troadd. 452 Nauck.

P. 65 lin. 10 scr.: Gramm. I 539 pro: 559. — Ib. lin. 8 a fin. scr.: quod secundo pro: non sec. — Ib. lin. 13 a fin.: *πλεονασμῷ τοῦ* $\bar{η}$ *ἢ ἀπὸ τῆς — ἠιόνας ἔχων* EM. 423. 6.

P. 69 fin.: *Τὰ σχετλιαστικὰ οὐ δεῖ ὑπὸ τὴν ἔντεχνον ἀκολουθίαν ἄγειν· οὐδὲ γὰρ μέρη λόγου εἰσὶν, ἀλλὰ ἐκφωνήσεις ἄλογοι* Theogn. 158. 15.

P. 71 fin.: *Ἰάπτω* ab *ἴπτω* Epim. I 211. 6, Ellendt. Lex. I 827. *ἴψαι* et *ἰάψαι* pro *βλάψαι* ut *atteger, integer* pro *intact.* Ad Ai. p. 313.

P. 72 lin. 3 a fin. post: inflantur pon. comma.

P. 74 s. fin.: *Ἐντὸς τῶν φυλάκων* Ar. Lys. 847.

P. 78 adn.: *Τὰ δ' ἀμφὶ δίαιταν ὁποῖος εἶ;* Lucian. Vitt. Auct. § 6. 318 T. I. *Ὁ ποῖος* non *ὁποῖος* Elmsl. Acharn. 963. *Ὅπως* pro *πῶς* Thes. s. *Ὅπως* p. 2130 A. *Ὁποτέρως* pro *ποτ.* Plat. Rep. I 348 B. *Ὁπότερον καὶ ἐρωτᾷς;* Plat. Euthyd. 271 A Heind. improb., v. Stallb. ad Menon. p. 26 [74 *D.*), quem citat Winkelm. *Παρ' ὁποτέρου* Xen. Hier. VIII 3, Dind., Saupp., Breitenb. *ποτέρου* sine codd. *Ὁποτέραν* Luc. Epist. Meretr. 11. 2.

P. 83 lin. 10 scr.: *ὁ δεῖνα* pro: *ὁδεῖνα.* — Ib. lin. 5 a fin. scr.: *τλῶ* pro: *πλῶ.*

P. 86 cap. VI in.: Lucian. Macrob. § 5.

P. 92 adn. 3 post: Opp. Cyn. II 176 add.: III 518.

P. 93 add.: *Λεύσσω γλαύσσω.* — Ib. adn. 7 scr.: *Γλίχων* pro: *Γλίχιον.*

P. 97 lin. 14: Conferunt pro conferent.

P. 98 lin. 21: Choerob. I 58. 33 sq., 198. 22 et 35, 203. 5.

P. 99: *Ἡ ψιλούμενον καὶ περισπώμενον ἴσον τῷ δή* et *Οὐ γὰρ ἦ ἴσον τῷ οὐ γὰρ δή* Hes., v. Buttm. II 374.

P. 100 lin. 12 a fin. quod scriptum est: v. Proll. 141 transferend. in lin. 14.

P. 103 VI: *Urvus, curvus, imburvus.*

P. 108 fin.: *Δάκρυα λείβων* Od. XVI 214 et *δάκρυον εἶβον* v. 219, utrumque sine *κατά.*

P. 110 lin. 10 a fin.: *Οἱ ἐν τοῖς λίχνοις ἀναβρασσόμενοι λίθοι* Aristot. Meteor. II 368 b 29.

P. 111 lin. 13: *Ἐξικμάζω λογίζομαι κακά* Eur. Androm. 398.

P. 112: *Mucro, ἀκή, acies.*

P. 113: *Augmentum* i. q. *magmentum.*

P. 122 lin. 10: Prolegg. 364 pro: Parall. — Ib. adn. 43: Quod in Thes.

P. 123: Σφόγγος *fungus* etc. Parall. 84 adn. — Ib. lin. 11: οὕνεκά σφιν μέγα πῆμα Quint. XII 564, sed corrig.

P. 124 in.: Ἄσφηλος ἀσθενής· σφηλόν γὰρ τὸ ἰσχυρόν. Σφηλόν εὐκίνητον, ἄσφηλον τὸ ἀκίνητον [*Hes.*], quae Alberti conciliari posse ait.

P. 126 lin. 15 scr.: Proll. 294 pro: Parall.*) — Ib. lin. 10 a fin.: Proll. 91 pro: 97.

P. 127: Νέφος, κνέφας, ἀπεσκνίφωσε Empedocl.

P. 133 adn. 57: quasi ἦ ὅτε ἠΰτε. Buttmanno assentitur Hartung. Part. I 301, sed potius ab ᾗ *qua* sc. *die* (Hartung. ὅτε suppl.)

P. 134 adn. 58: Ἀγυρτάζειν.

P. 136 lin. 8: Φῆ ῥα θεά H. H. in Cer. 145, non ἦ.

P. 137 lin. 6 scr.: adn. 2. — Υι ante conson. Hermann. admittit Opusc. III 71. Ὑϊκός Xen. Mem. I 2. 30, ὑΐδιον ib.

P. 138 lin. 19: Χλωρὴ ἐέρση Pind. pro χλιαρά (λιαρός?)

P. 144 lin. 9: Schmidt Didym. 345.

P. 145: Ῥαδές τὸ ἀμφοτέρω (-ωσε) ἐγκεκλιμένον Hes. Περιῤῥήδην ἔπουσι pro ἐνεπ. Nicand. — Ib. adn. 70: Ἔξοχα καὶ ἀφαιρέσει τῆς προθέσεως ὄχα Epim. I 319. 21.

P. 146 med.: Ἐχώμεθα δηϊοτῆτος pro ἀπεχ Nonn. XIV 129. *Ruere* pro *eruere*, *temnere* pro *cont.* Lex. Freund s. Aphaeresis. Δῆριν ἔθεντο Il. XVII 158 — Ἄτλας οὐρανὸν ἔχει pro ἀνέχει Hes. Theog. 517, 746. Τρωσμός *abortus*. Οὐ σχήσομαι pro ἀνασχ. vel ἀποσχ. Apoll. III 514. Ἐλθοῦσα pro ἀπελθ. Ἰκμῆναι Nicand. pro ἐξικμ. *aus-*

---

*) *Joh. Vorst. ad Sulp. Sev. Hist. Sacr.* 1 14. 4: Vocem *ciniphes* ex versione Latina Exod. VIII mutuatus videtur. — Versio Graeca autem habet σκνίφες, ex qua voce Graeca Latina *ciniphes* exiit; ita quidem, ut σ, quod per prosthesin additum, neglectum sit et i insertum. Dicunt vulgo κνίψ, κνιπός, et deinde per prosthesin σκνίψ, ut pro μικρός dicitur σμικρός. Quid insecti autem intelligatur, non adeo liquet. De vocabulo Graeco Hesychius: Κνίψ, ζῶον πτηνὸν, ὅμοιον κώνωπι. — *V. Phryn. p.* 399 *sq.*

duensten lassen, evaporare. *Σχήσειν* pro *ἀποσχ.* Orph. Arg. 1170 (1177). *Μάττει καθαρίζει* Hes. pro *ἀπομ.* *Κρινοῦμαι* pro *ἀποκρ.* Eur. Med. 606. *Βαλών* pro *ἀποβ.* Nonn. XII 266. *Λιβάσεις* pro *ἀπολ.* Hes. *Πληγάσι* pro *Συμπλ.* Apollon. Mein. [*Anall.* 402, *ib. p.* 97 *πλόμενος, τελλόμενος, ἠνεκές cet.*]

P. 153 lin. 11 a fin.: aliquanto pro aliquando.

P, 173 lin. 2: EM. 651. 4.

P. 174 fin.: *Ἵππων καὶ ἀνθρώπων πόδες πολλοὶ ὡς ἐξιόντων φαίνονται* Thuc. V 10, 2. —

P. 177 in.: *Proporro.*

P. 189 med.: *Θνάναι* Hes. pro *τεθνάναι.* — Ib. lin. 8 a fin.: e Lysiae loco p. 214. 44.

P. 192 lin. 9 a fin. add.: Sic et Apollon. Adv. 555.

P. 193 lin. 7 a fin.: de Antiphr. p. 305 pro: 306.

P. 194 lin. 15: Schneidew. in Iahn. Jahrbb. 1855 p. 507.

P. 205 lin. 4 a fin.: *Ναυστολεῖν χθόνα.*

P. 209 lin. 4: Praepositionum.

P. 212 adn. 34: *Ἑπτάμυχος θάλαμος* Nonn. IV 14, *ἑπτάπυλοι δόμοι* Opp. Cyn. III 452.

P. 213 lin. 18: Stallb. ad Phaedon. p. 209 ed. tert.

P. 214: *Ἀπεφεισμένως* Meinek. Vind. Strab. 231, (sed non *ἀναραρότως, ἀπεφροντικότως* etc.)

P. 218: *Ἀμφόνον* etc. male Buttm. § 117 adn. 4, Fischer. T. I 170, sed $\bar{\mu}$ non est *τελικόν.* *Κὰν νόμον* Pind. Ol. VIII 78 nunc pro *καννόμ.* [*Path. II* 274]. *Καμ μὲν*— sine accentu Bergk. Sapph. Fr. II 9 [*praef. ed. II p. VI not.*]

P. 220 lin. 2 add.: Parall. p. 96. — Ib. lin. 6 pro: (Parall.) 145 scr.: 125.

P. 221 § 2 lin. 9 scr.: *κρήδεμνον.*

P. 223 lin. 14: *Ἐνεστός* Plat. Theaet. 183 E Stallb. et Bekk. e codd., *ἑστός* Soph. 249 A e codd., *τὸ παρεστός* pro —*στώς* Ar. Eqq. 567, *τὸ καθεστώς* Thuc. III 8 cod. —*στός*, v. schol. et not. et IV 10, *τὸ διεστός* Max. Tyr. VIII 2. 131, XV 5. 278, *τὸ παρεστὼς δέος* Iul. Enc. Const. 24 B, *τὸ ἐνεστώς* Plut. Praecc. Coni. 110 B, *Πάνακτον οὐχ ἑστός* Plut. Alcib. XIV 18. 393, *πρὸς*

τὸ ἐφεστὸς δέος Longin. p. 84, *τὸ παρεστώς* p. 134, *τὸ περιεστώς* Plat. Tim. 33 C, *τὸ ἀφεστώς* Critias 113 C, Dionys. Antt. T. I p. 37, ad Buttm. II 208 not.

P. 229 adn. 17: *Διαμπὰξ πληγείς* Arrian. Alex. IV 4. 7 *transfixus.*

P. 231: *Κρέα δαίνυται* Theogn. 293.

P. 232 in. add.: v. p. 260, Lehrs. ad (schol. Il. IV 109). — Ib. lin. 6 add.: Buttm. gramm. I p. 197.

P. 236 11 a fin.: *Ἄπλετος μάχη* Plat. Soph. 246 C, Euseb. *ἄπλητος,* quod est poetarum, v. ad Moer. 24. Ruhnk. H. H. Cer. 83. Stallb.

P. 242 fin. sq.: Si *ᾱ* breve est, debet *εὔκλεῖα*, si longum, *εὐκλεία. Περιδέεια* Suid. a *δέος*. *Ὀλιγόδεια* Phil. de Merc. Meretr. 863. 267 T. II [*Phryn.* 493].

P. 243 fin. scr.: Menand. p. 206 et add.: Matth. gramm. p. 151.

P. 244 lin. 9 scr.: repudiavit. vid. Vater. — Ib. § 3 lin. 11: Schol. Ar. Lys. *ἄμπρον τὸ διῆκον σχοινίον. Ἐξαμπρεύειν τῷ ἕλκοντι ζεύγει βοηθεῖν* Gloss. Gr. Lat. *Ἔξαμπρον protelum,* unde *protelare, in die Laenge ziehen* (*extrahere* etiam de tempore, unde *protelare* pro *prolatare. Protelo continuato* Lucr.) *Ἀμπρεύειν ἕλκειν* EM. — *Περῶ, πέρνημι, πρίαμαι, διαπρύσιος,* Thiersch. p. 254 § 166 n. 9 a *διαπρό.*

P. 248 lin. 6 a fin.: *Τέρθρον summitas, apex, τέρμα.*

P. 249 fin.: *Κανά* cod. pro *κανᾶ* Xen. Eph. I 2 p. 4, *κανοῦν* Buttm. — P. 250 in.: *Μονοστός* em. *μονόστους* Thes. — *Ὁλόστεος.*

P. 251 fin. *Φιάλη ἀργυρᾶ* Iulian. Epist. LXIX 138. *Φοινικὰ ἄνθη* Diosc. Mat. 323. *Λεοντῆ* Lucian. Menipp. 262 multi *λεοντῇ, τριπλοῦν* unus *τριπλόν* 290 [*v. p.* 300 *in., Lehrs. Quaest. p.* 306]. *Φοινικοῖ τὴν χρόαν* Strab. XVII 19. 778 cod. *φοινικοί. Χιτῶνας φοινικοὺς* Xen. Anab. p. 16 Schneid. not. *Φοινικοὺς πολέμους* Dionys. Antt. T. I p. 18 et 22 not. Reisk. *Τοὺς ἀδελφιδοὺς* ib. L. V 862. *Τοὺς υἱδοὺς καὶ θυγατριδοὺς* Alciphr. III Epist. 23. *Φακῇ* Liban. T. I 124. *Λεοντῇ* Diod. I c. 24 p. 68. *Χρυσᾶς πε-*

ρόνας Plut. Symp. VI Q. VII 2. 963 C. [*χρυσά Babr. fab.* 123. 1 *Roeper in Philol. X* 551.]

P. 254 lin. 6: A *Πύλας Πυλάδης* non patron. *Ἀθηνᾶ* — *Ἀθηνάδης* vel ab *Ἀθηναῖος* ut *Φοιβάδης*, *Ἱπποτάδης*.

P. 255: *Σκεπεινή* Scymn. 336.

P. 256 in.: Franz. Epigr. 145. *Πυθέας* (-*έης*) *Πύθου* Paus., *Πύθεω* Herod. (pro *Πυθέεω*). *Ἀλωπεκεεύς* Franz. Epigr. p. 151. — Ib. adn. 33: *Ἀνθιέων* pro *ἀνθιήων* ut *γονέες* etc. Lehrs. praef. ad Oppian. Paris. p. V sqq.

P. 258 lin. 7 a fin.: Iph. A. 914 (898 Matth.), El. 1243 et 1267, Hercul. 843 *μητέρος*, *θυγατέρος* Orest 739, Hermann. ad H. H. [*Cer.* 99].

P, 261 adn. 39: *Νηρηΐδες καὶ Νηρεΐδες* Thom. [*Diss. VI p.* 41].

P. 262 lin. 2: Quint. X 47 *ὄσσε δέρκετ'*, Nic. Alex. 435 *ἀναπίτναται*. — Ib. lin. 16 scr.: Choerob. Orth. 267. 31.— Ib. adn. 30 lin. 2 scr.: pro *ἐξεφαάνθη*. Sic Aristarchus *δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν*. — Ib. fin.: *Πλευρὰ ἐξεφαάνθη* Il. IV 468, *δοῦρα ἐξεφαάνθη* Od. XII 441 sine var., *ἀμφεφαάνθη* [*ἄλλα φαάνθη ed. Teubn.*] *σήματα* Quint. XII 519.

P. 274 lin. 8: *Ἀνακοίνεο* et — *έο* Theognis 73 Bergk. — Ib. fin.: *Λέξεο* et *λέξο* Nitsch. Od. X 320.

P. 278: *Ἀργειάν*, v. Parall. [190 *adn.* 2, *ubi quod dictum est*: „*τὰ εἰς* $\overline{αν}$ *οὐ παραλήγονται τῇ* $\overline{ει}$ nisi ex primitivo ut *Ἀργειάν* et *Δαρειάν* (Choerob.)" *valet ad supplenda ea, quae in extr. hac pag. de illo vocabulorum genere exponuntur.*]

P. 279 lin. 5 a fin.: *Ταμεῖον* Plut. de Fratr. Am. XI 484 A, saepe alibi. *Ὑγεία* [*v. Diss. VI p.* 134] in codd. Schneid. Plat. Civ. I 332 D, *ὑγιείας* Lucian. Navig. 372 em. pro *ὑγείας*.

P. 280 adn. lin. ult. scr.: v. Diss. III C. *IV* § 7 p. 458 sq.

P. 281 lin. 15 scr.: *βαθράδιον* pro: *βαδράδιον*.

P. 282 lin. 23 add.: v. Prolegg. [*p.* 358].

P. 283 adn. 10: *Γαῖται γεωργοί* Hes. pro *γαῖται*. *Γαῖος* et *Γάϊος βοῦς ἐργάτης*.

P. 289 adn. 19: *Ἱστοβοῆϊ νέην ποτίβαλλε κορώνην*.

P. 250 lin. 15: *Περιόντι τῷ θέρει* Thuc. I 30. 3 not. [*v. Schneidew. ad Hyperid. p.* 66, *vol. II p.* 61 *et* 277 *sq. not.*]

P. 299 lin. ult. add.: *διπλό*.

P. 309 § 5 lin. 12: *Εἶκτο δὲ θέσκελον αὐτῷ valde* Il. XXIII 107.

P. 310 fin.: *Ἁλοσάνθινος οἶνος σκευάζεται δι' ἁλὸς ἄνθους* Diosc. Mat. 734. – Ib. adn. 20: Et. Gud. 249. 55, Epim. I 185. 28.

P. 311 lin. 12: *Θεοῖς ἐχθρός* (semper hoc ordine) multis locis (Weber. Aristocr. 372). Qui *θεοῖς ἐχθρίαν* dixerunt, finxerunt substantivum inauditum *ἐχθρία*, Dind. Vesp. 418. — Ib. lin. 11 scr.: Phryn. 692.

P. 313 lin. 15: *Πολισσονόμος* etc. Goettl. ad. Polit. 498.

P. 314 lin. 5 a fin.: *Ἐρύλαος* Quint. VIII 121 (Buttm. *Εὐρύλ.*). — Ib. adn. 28: *Ἔντοθεν* pro *ἔντοσθεν* Bekker. Anecd. 945. 27, Cramer. I 177 (*ἀθέμιτος*).

P. 315 § 6 lin. 19: EM. [576. 15] — Ib. lin. 10 a fin. scr.: Parall. 256 pro: Proll.

P. 317: *Πόλυβος, ὠκύπος, χείμαῤῥος*.

P. 323 lin. 4 a fin.: *περσινός* scrib.

P. 326 adn. 6: *Παρθένις* Mein. ad Scymn. Index p. 163 [*v. p.* 300 *et n.* 8, *cf. Ritschl. de declin. quad. Lat. reconditiore progr. Bonn.* 22 *Mart.* 1861.]

P. 327 lin. 11 scr.: EM. 294. 25 pro: 234. 57.

P. 331 lin. 15 add.: et XXIV 264. — Ib. lin. 7 a fin.: Elmsl. probat *μεθεῖο* ut Brunck.

P. 332 in.: Meinek. Vind. Strab. 194.

P. 337 lin. 16: *Πρωϊαίτερον* Xen. An. III 4. 1 cod. Vat. F *πρωΐτερον* non male; praefert saltem hoc ubique Thucyd., quanquam utrumque ei tribuit Thom., et Bekk. adeo in solemni formula *πρωαίτατα* ei intulit Popp. ad Anab. p. 156.

P. 341 lin. 8 a fin.: *Ἤισαν norant* Eur. Rhes. 855, *ᾔσμεν* Heraclid. 658. *Ἐδεδίεσαν* Thuc. IV 55. 3 not.

P. 344 lin. 2 a fin. scr.: Schol. Apoll. II 406.

P. 355 lin. 16: Lehrs. Arist. p. 109.

P. 357 lin. 2 a fin.: *Αὖθι extemplo, illico* Goettl. Hes.

Opp. 35. — Ib. lin. 9 a fin.: Lehrs. ad Herod. p. 95. — Ib. adn. 4: EM. [169. 20].

P. 358 lin. 2: *Ἀγχόθι κατὰ συγκοπὴν ἄγχι* Apoll. Adv. 606. 8.

P. 363 lin. 17 scr.: *ἁμάδρυα* pro: *ἀμ.*

P. 366 lin. 19 scr.: *πὴ* pro: *πῇ.*

P. 367: *Κομψευριπικῶς,* v. Parall. 50.

P. 368 lin. 13: *Ἀρχεθεωρός* et *ἀρχιθεωρός* (oxyt.) Keil. Sched. Epigr. 31.

P. 372 § 6 lin. 5 a fin.: Merkel. Prolegg. Apoll. CLXXX. — Ib. lin. 2 a fin. scr.: P. I c. IV § 3 p. 305.

P. 373: *Ἀκηρότατος* pro *ἀκηρατώτατος* Jacobs. Anthol. [*XII* 249. *T. II* 379 *Br.*]

P. 374 in.: *Ὀπίστερος* Arat.

P. 376 lin. 7 a fin.: *Ἐπίκλησιν παρὰ τοῖς ὕστερον τὸ ἐπίκλην ἐπίῤῥημα πεποίηκε* Eust. 672. 1.

P. 379 lin. 13 a fin.: *Ἦν erant* ut *ἔσσυθεν* pro *ἐσσύθησαν* Goettl. ad Theog. 183. — Ib. fin.: *Ὅπλ' ἀνέθεντο* Anthol. VI 215 fort. *ἄνεθεν,* Buttm. gramm. I 509 adn. 12.

P. 381 lin. 11: Pro non Attico *οἴδατε* Bergk. *Zeitschr. fuer Alterth.* IX 1851 N. 69. 545 emend. *ἀκούσαιτ' ἀλλ' ἀκούσατε* [*in Arist. Ach.* 292].

P. 385 in.: *Ἔστων - ἔστωσαν* Bredov. Dial. Herod. 338.

P. 391 § 2 in.: v. ad Phryn. [669] et Parall. 173 adn. 21.

P. 392 lin. 2 a fin. scr.: Goettl. ad Hes. Theog. pro: Opp. — *Κυάρης* pro *Κυαξάρης* Ibyc. EM.

P. 409 adn. 9 lin. 5 add.: v. Poppo ed. nov. — Ead. adn. p. 410 add.: *Τὴν προτέραν ἡμέραν — ὑστεραίαν* Dem. Fals. Leg. 348. 2.

P. 419 lin. ult.: *Νεικεογεννήτης* Empedocl.

P. 432: *Κληδών* [*ἀπὸ δὲ αὐτοῦ*] *κληηδών* [*καθ' ὁμοιότητά τινα τοῦ κρῆναι κρηῆναι*] Eust. [1497. 53].

P. 433 lin. 25: *Βασιλίς* et *βασιληΐς* Herm. Antig. [932].

P. 436 lin. 2: *Στήωσι* EM. 727. 31.

P. 440: *Ἀθῷον* Dem. Fals. Leg. 423. 28, *ἀθῷον* Reisk. et Bekk. [384. 258], *ἀθῶος* Lysias 206. 4. Si sine ῑ esset, deberet *ἄθωος* ut *ἄχωρος*, cum ῑ *ἀθῷος* ut

ἀχρῆος, ἀδῆος. Ἀθῶοι Lys. 214. 44, ἀθῶος Matth. Lex. Eur. s. h. v. et sub Ἀχελῷος. Θωή Spitzn. Il. XIII 669.

P. 441 fin.: Ὁ ζωός sed τὸ ζῷον Elmsl. Med 946.

P. 442 med.: Ὤϊον cod. Vat. Diod. I 57, sed saepe ᾠόν, Plut. centies ᾠόν. — Τοῦ Πτώου Ἀπόλλωνος Plut. Gryll. VII 990 D.

P. 446 § 4 lin. 10 scr.: Κώιος (Κῷος).

P. 447 lin. 5: Μυρτῶον πέλαγος Strabo II c. 5. 21 p. 124 et Maxim. Tyr. XXX 250. Ἑωΐου Ἀπόλλωνος Apoll. II 686, mox de eodem ἠοῖος μετιών 688, cod. ἑῴου [*v. p.* 450 *lin.* 14]. — Ib. lin. 12: Τοὺς Ἀθῴους Lucian. Macrob. § 5 p. 320 T. III. — Ib. ådn. 20: Ἁλώϊα ἔργα Nicand.

P. 449 § 5: Πάτρως καὶ μήτρως πατρὸς ἀδελφός· πατρωός δὲ ὁ πατρυιός etc. Anecd. Bachm. T. II 373 fin. et 362. 28.

P. 451 med.: Ἑρμῆς κερδῷος Lucian. Navig. § 17.

P. 452 in.: Ἀργῶος sine iota Matthiae gramm. p. 285. — Ib. adn. 29 lin. 1 scr.: ῳον pro: ωον.

P. 454 § 6: Ἀχελῶος Diod. I 39. — Ib. lin. 17 a fin.: Meineke h. l. (Scymn. 469) sine iota, sed Κῷος 949, Μυρτῷον idem Dionys. v. 133.

P. 456 § 6: Γελῴων Lucian. Dial. Mort. X 4 ex uno cod. pro: Γελώων. Γελῶοι Plut. Dion. c. XXVI 12 p. 109 T. IV, v. Sinten.

P. 464 § 9 in.: Schmidt Didym. 318.

P. 466 in.: Διονυσόδωρος Lucian. Conviv. § 17 cod. A Διονυσίδωρος.

P. 469 lin. 14: Σειρηνοῖιν Hom., ποδοῖιν Theocr. XXV 69, τοῖιν *his ambobus* Orph. Lith. 145.

P. 471 lin. 14: Buttmann. gramm. I 234 in.

P. 473 fin.: Schmidt ad Didym. 337.

P. 475 lin. 5: Δεῖν αὐτὸν μετὰ τῶν ὁπλιτῶν κινδυνεύειν, εἵλετο ἱππεύειν Lysias or. XIV 285. 7. — Ib. adn. 4: Νειλέου καὶ Ἀνδρόκλου Plut. de Glor. Ath. c. VII 349 E pro Νείλεω. Νείλεω καὶ Κόδρου de Exsil. X 603 B.

P. 477 lin. 2 a fin.: πλεονασμῷ τοῦ $\bar{υ}$ pro: πλ. τοῦ $\bar{ο}$.

P. 486 lin. 19 post: Epim. I 200. 11 add.: Zonar. 567. —

Ib. lin. 8 a fin.: *Τετυφέμεναι* Buttm. [§ 88 *adn.* 9 *not. invenisse se*] negat; sed *ἴδμεναι* pro *εἰδέμεναι* ab *οἶδα* [§ 109 *adn.* 12].

P. 200 in.: *Κρόσσος τὸ ἄκρον τοῦ πύργου καὶ τὸ ἱματίου, ὅπερ οἱ κοινοὶ ἀκρόσιον λέγουσι* schol. Theocr. XII 46.

P. 501 lin. 10: *Πόῤῥω πρόσω, πράσον porrum, ψώρα prurigo* [*tarpezita Ritschl. Rh. Mus. XII* 112]. *Πρόσωθεν πόῤῥωθεν* Kuehner. ad Xen. Mem. p. 120. Discrimen, quod Buttmann. inter *πρόσω* et *πόῤῥω* statuit II 304, falsum est, Poppo Anab. II 2. 15. *Πόρσωθεν* Thes. s. *πόῤῥωθεν*.

P. 518 lin. 8: *Ἄγλαυρος* Arist. Thesm. 533 Brunck. pro vulg. *Ἄγραυλος*, quod et codd., sed vitiose, ut Brunck. ait.

P. 529 lin. 10 a fin.: *Ἕως ὥς* v. supra p. 64. Nitzsch. ad Od. V 365.

P. 548: *Πομπηϊόπολις* Athen. XIV 657 e Strab. 169. *Μιλητουπόλεως* Strab. XIII c. 1. 611 (58) codd. *Μιλήτου πόλεως*, quod antiquius foret, v. not., Mein. Vind. Strab. p. 113. *Κωνσταντινούπολις* et divis. Heyler. ad Julian. Epist. p. 429, Eunap. v. Maxim. 56 et 62, *ἐπὶ τὴν Κωνσταντίνου πόλιν* ib 97. *Ἀλεξανδρούπολις* Scymn. 924.

P. 551: *Τῷ τοῦ Διὸς δὲ λεγομένῳ Διοσκόρῳ* Eur. Hel. 284. *Διὸς κόρη* Hipp. 15, Iph. A 1147 et all.

P. 559 adn. 19: *Ὀαριστὺς πάρφασις* Nonn. VIII 121. Friedlaend. Nican. p. 99 sq. *Λίπα* (i. e. *λίπας ὡς ὕδας*) *τὸ γένος, ἔλαιον τὸ εἶδος* Eust. 1560. 28, schol. Il. X 577. *Λίπα Ὅμηρος ἐπιθετικῶς λέγει, οὗτος δὲ* (*ὀνοματικῶς*) *αὐτὸ ὀνομάζει* schol. Thuc. I 6 [*supra p.* 299 *et* 362].

P. 562: *Megalepolis* „alt", *Megalopolis* „neuer" Curt. Pelop. p. 281 et 332, *τῆς Μεγάλης πόλεως* Polyb. II 55. 1 tres codd. *Μεγαλόπ.* et mox *Μεγάλῃ πόλει* tres alii *Μεγαλοπ.* et II 62. 1 v. Bekk., *τὴν Μεγάλην πόλιν* IV 77. 25 Bekk. sine codd. *Μεγάλη πόλις* — Attici seriores *Μεγαλήπ.* Bremi ad Aesch. c. Ctesiph. T. II p. 140. *Νέα πόλις* Sinten. ad Plut. Dion. c. XLIX. *Νέαν πόλιν* v. Cic. VIII 8. *Ἐν τῇ Ἱερᾷ πόλει* v. Crass. p. 556. *Νέαν πόλιν* Sicil. et *Νεάπ.* Thuc. VII 50 not.

Καινὴ πόλις Polyb. III 13. *Νεαπόλεως* Dionys. Antt. I 44 p. 111 [*cf. Phryn.* 665, *Ὑάμπολιν ad Aiac. p.* 367 *n.* 3.].

P. 563 lin. 9 a fin.: v. Parall. [372 *sq.*].

P. 574: *Τρισκαίδεκα* pro *τρεισκαίδ.*, quia ει non ante σκ Choerob. Orth. 268. *Δείσω διδείσκω ὑπερθέσει δειδίσκω*, quia nunquam ante σκ *ἐν ἁπλῇ καὶ ἀκινήτῳ λέξει* Theognost. Can. 139. 20. *Τρισκαίδεκα, τρισσόζωος* Nauck. Philol. I 354. *Τεσσαρεςκαίδεκα ἔθνη* Strab. VII 323.

P. 576 adn. 13: Bekk. Anecd. 414. 20. — *Ὁδεῖν* (Sophro p. 467 Ahr.) *βέλτιον θέμα ἢ ἀποκοπή* [*Apoll. Pron.* 76 *a*].

P. 582 fin.: *Τρῖς* pro *τρεῖς* Ahrens. Dor. 184.

P. 588 lin 10 a fin.: Meinek. ad Theocr. XV 129.

P. 593 lin. 8: *Ὀψὲ δύοντα Βοώτην* Themist. Or. IV 50 A, v. Koechly praef. Maneth. p. XXII b.

P. 596 in.: *Ἀνάλογος* Hase ad Leon. Diac. p. 401.

P. 598 lin. 5: cf. *πρὸς χρῶτα* Anth. V 128. — Ib. lin. 9 a fin. scr.: Od. XX 387 pro: XX 68. — *Παρὰ τὸ ἀντῶ ἀντήσω ἄντησις καὶ πλεονασμῷ τοῦ τ ἄντηστις* EM. l. c., Eustath. cum *προμνηστῖνοι* confert [1896. 63], v. Thes. IV 1178 E: *κατάντηστιν e regione* Od. —, unde corrig. Hesych. *Κατάντησιν ἀντικρὺς τοῦ ἀνδρῶνος ἐν τῇ γυναικωνίτιδι* schol. Ox. XX 387. — *Προμνηστῖναι* — *ἐπάλληλοι· ἔστι δὲ κατὰ τὸ ἔτυμον προμνηστίναι* (sic) *ἀπὸ τοῦ προσμένειν* schol. Ox. XI 233 [*v. p.* 603 *adn.* 31]. — *Μνῆστις* nil differt a *κνῆσις*, sed *κνῆστις* instruenti nomen a *κνῆσις*, et hoc a *κνήθω* esse potest ut *πείθω πεῖσις; πυνθάνομαι πύστις.* — Wolf. et Bekk. *κατ᾽ ἄντηστιν*, sed hic in edit. II versus octo omisit.

P. 599 § 5: *Ἐξ εὐωνύμων — ἐκ δεξιῶν* Polyb. V 22 36, *ἐκ δεξιῶν — ἐξ εὐωνύμων* Strab. XVII 805 fin., *ἐν δεξιᾷ* 809. *Ἐνδεξιά* oxyt. *σχῆμα Βοιώτιον ὡς ἐν χορόν* pro *ἐν χορῷ*, sed *ἐνδέξια* adverb. pro *ἐνδεξίως* Epim. I 176 [*cf. A. Lentz. Philol. XVIII* 185].

P. 600 adn. 28 lin. 2 a fin.: *ἐξαυτῆς* Arat. 641.

P. 602 lin. 20: *Σύντρεις* Plut. de Ser. Num. Vind. XXII 594 E.

P. 603 fin.: *Ἐφ᾽ ᾧ* i. e. *ἐπὶ τῷδε ἵνα* Dev. I 87 sq. II 364. *ὥτε* Schneidew. Pind. 67, *εἰς ὁ* pro *ἕως* Il. II 332.

P. 604: *Ἀνθ᾽ ὧν* Matth. § 480 c, *ἐφ᾽ ᾧτε* § 479. — Adn. 32:

Ἐφῷ suppresso spiritu ut *ἀνθῶν*, quod tamen grammatici reprehendunt, quia cum participio nimis congruit, sed in vocibus diversis exprimitur — *γαλήν' ὁρῶ* [*v. Epil. de Interp. p.* 332. *n.* 1].

P. 605 in.: Nullum pronomen componitur except. *ἔπειτα* (*ἐπίταδε*?) *καὶ ἐπέκεινα* Cram. I 164. [*Phryn.* 259]. — Ib. lin. 15: *Παρ' αὐτά* Julian. Enc. Const. p. 22 B. *Παραυτά* Schaefer. Apparat. T. IV 121 etiam in classicis repertum iri sperat. *Πάραυτα* non *παραυτά* Hermann. ad Agam. 711. — Ib. fin. *Συνευφράσσασθαι* Apollon. Merkel. [*Phryn.* 624]. *Ἀντ' εὖ ποιεῖν* Ar. Plut. 1029. *Κατουνέβαλεν* scrib. cum *E R* Rann. 1047 ut *καπωνέχθομαι* Epich. apud Athen. VI 236 A, v. ad Greg. 446. — *Προευπάσχειν* Thes., *εὐπροπαθών* Dionys. VI 44. 1139, *τοὺς εὖ τι πεποιηκότας ὑμᾶς* Dem. 451. 138, sed *ἀντευποιεῖ* 452. 141, *εὖ τι ποιοῦντες* 457. 159, *εὖ πεπονθότες εὖ πεποιήκατε* ib., *συνευπεπονθώς* 136. 67 bis sine var., *κἄν τι εὖ πάσχειν ἠξίου* Dio Cass. XXXVIII 44. 73, Bekk. *κἀντευπάσχ.* § 3, v. Buttm. Lexil. I 154, *ἀντέπαθον κακῶς* Themist. Or. VII 98 D, *ἀντ' εὖ ποιοῦντες* Lucian. Abdic. § 19: 143 T. III, hic *ἀντί* est adverbium.

P. 606: *Πρὸς εὖ παθεῖν* Jambl. v. Pyth. 33. 238 p. 464, *καὶ προσδιωρίσατο* Plut. v. Nic. c. VII, *προσλαβὼν δέ*, non *πρὸς δὲ λαβών* v. Pomp. XXX, *καὶ πρὸς ἠτιμασμένος* Eur. Phoenn. 837, *καὶ χάριν πρὸς εἴσομαι* Ar. Vesp. 1420, *πρός* adverb. Pac. 19, *τὸν Ὀρχομενὸν καὶ τὴν Κορώνειαν προσεξηνδραπόδισται* Dem. Fals. Leg. 338. 12, *ἄλλα προσεξειργάσαντο* 495. 109, *διηγήσατο καὶ προσηπείλησε* Isae. p. 11. 32, *καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις εἶπεν* Ar. Plut. 1001, *ἔτι προσοφείλειν* Thuc. VII 48. 6. — Lin. 3 a fin. scr.: Choerob. Orth. 199. 3 pro: Epim. II.

P. 607 lin. 3: *Ἐνία* et *ἔνιον* Aristot. et Theophr. — Ib. cap. III fin.: *Τουτέστι* Plut. discr. Adul. c. XXIII p. 64 C. *Σὸν γὰρ τοῦτ' ἔστι* Epictet. c. XVII p. 70 Schw., Hafn. et Stob. *γάρ ἐστι. Πῶς οὖν τοῦτ' ἔστιν ἀτιμία*; ib. XXIV 88 unus cod. *τοῦτό ἐστι*, alii *τοῦτο*

ἐστί. Τὸ γὰρ οἰκεῖον αὐτοῦ τέλος τοῦτ' ἔστι, πίστιν ἐνεργάσασθαι Plut. Garrul. c. III 503 D, τῶν περιττῶν, τουτέστιν ὧν οὐ δέονται Plut. de Cupid. Div. c. III 524 D, μηδέποτε ἄλλους αἰτιώμεθα ἀλλ' ἑαυτούς, τουτέστι τὰ ἑαυτῶν δόγματα Epict. V 30, τουτέστι Plut. de Εἶ c. VIII 388 E. Differt a: ὃ μάλιστά με ἀποπνίγει, τοῦτ' ἐστίν Lucian Prometh. § 17. 87 hoc sensu τοῦτό ἐστι: *ist dieses.* Τῷ θεῷ ἀπειθεῖν τοῦτ' ἐστί Plat. Apol. 37 E, τοῦτο ἐστὶ τὸ ποιοῦν Plut. de Ira Cohib. I 453 A, τὸ τινὰς—γέμειν τοῦτ' ἔστιν, ὃ τὴν ἀθυμίαν πεποίηκε Liban. T. I 495. Ἕτερα ταῦτ' ἐστί Plut. de Εἶ c. XV 391, ταῦτ' ἐστὶν, ἐφ' οἷς ταραττόμεθα de Cohib. Ira XI 460 A.

P. 610 lin. 5 a fin.: Ἐκ δὲ τόθεν Apoll. II 531, IV 627. Ἔκποθεν Christod. Ecphr. 129. — Ib. lin. 3 a fin. sqq.: Quint. IX 420 μοῖραι — — ἔκποθε κυδαίνουσαι [*v. II p.* 149 *ex.*], quo loco Koechly scripsit ἔκποθι, idemque cum Rhodomanno II 418 ὃν ἔκποθι — — θρέψαντο παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο pro ἔκτοθι, sed poeta hic —. Ib. adn. 3: composuerunt pro: confuderunt.

P. 611 lin. 2 scr.: pro illo ἔκποθι.

P. 612 med.: Νιρεὺς κεῖτο παρ' αὐτόθι Quint. VI 440 Koechly corr. παραυτόθι, item VII 437, v. Thes. s. καταυτόθι. — v. schol. Apoll. I 1356. — καθ' αὖθι Apoll. I 1079. — Ib. lin. ult.: Julian. Epist. subditiva.

P. 615 § 4: Εἴσοκε ἐπυργώθησαν Nonn. II 372 κε pleonast.

P. 617 lin. 4 scr.: Quint. VII 136 pro: 36. — Ib. lin. 10 a fin.: Ἐξέτι κείνου ἐξότε Callim. Apoll. 47, Hermann. ad H. H. 508. — Ib. lin. 11 a fin. scr.: Apoll. 104 pro: 114.

P. 618 § 5 lin. 7: Phryn. 47 pro: 42.

P. 621 fin.: Διὰ τρίχα Blomf. Callim. Jov. 61.

P. 624 med.: Ἀντιπέρας et ἀντιπέραν variat Xenoph. Poppo ad Anab. 230, ἀντιπέρα Strab. X 2. 10. 453 codd. ἀντιπέραν [*v. Proschem. p.* 206].

P. 625 fin. sq.: Κύκλῳ νῆσον πέριξ Aesch. Pers. 363, ἐν κύκλῳ πέριξ Ellendt ad Arrian. I 128, κύκλῳ et ἐν κύκλῳ Thuc. III 18 not., ἡ κύκλῳ περιδίνησις Plut. de

Fac. Lun. c. VI 923 D, *περισταδὸν κύκλῳ* Eur. Andr. 1113, *κύκλῳ περιστάς* Thuc. IV 126, *κύκλον ταξάμενοι* III 78. 1, *κύκλῳ περιχορεύειν* Dio Chrys. XII 388, *φεύγειν κύκλῳ τῆς πόλεως* IX 349, *ἐτάξαντο κύκλον τῶν νεῶν* Thuc. II 83, *τούτων ἐν κύκλῳ ἐχόμενοι* Xen. Cyr. VIII 5. 8, *κύκλῳ πάντων εἶχε* ib. 11, *τὰ κύκλῳ τῆς πόλεως* Strab. VI 2. 6. 273, *κύκλῳ ἔσκαπτον τάφρον περὶ τὸ ἱερόν* Thuc. IV 90, *τὸ πῦρ κύκλῳ τὸν τόπον περιῤῥεῖ* Lycurg. 222. 6.

P. 626 lin. 2 scr.: Apoll. Synt. II 8. 114 (109) pro: 18. 114.— Ib. lin. 7 a fin.: Keil Sched. Epigr. 6.

P. 627 in.: *Τὸ ἐν Φρεαττοῖ δικαστήριον* Aristot. Polit. IV 16. 1300 b 28 [*v. de Proschematismo p.* 253].

P. 629 med.: *Ἀμωσγέπως* Lysias c. Agorat. 264. 7 sine var., *ἀμῶς γέ πως* Aristot. Phys. Auscult. II 4. 196 a 16, *ἀλλωσγέπως* Plut. de Audit. c. XIII p. 44 F, mox *ἀμηγέπη*. De *ἀμωσγέπως* v. supra p. 44.

P. 630 lin. 9: *Μεγαλωστί* brevi iota, alia longo Hofmann. Quaestt. I 107. *Τὶ* additur adverbiis: *σχέδον τι, οὕτω τι, ὁμοῦ τι.* Tria adverbia iungit schol. Il. XVIII 26 *μεγαλωστί, ἱερωστί* Anacr. et *ταχεωστί* Pherecr. (p. 358 Vol. II). — *Νεωστί ἐπέκτασις ἀττική* Cram. I 574. — *Οὔτι nequaquam, nicht etwa. Οὐδέν τι μᾶλλον μεταθήσῃ;* Plat. Gorg. 493 C, *οὐδέν τι συντεταγμένῳ τῷ στρατῷ* Xen. Cyr. pro *οὔτι. Ἐπ' αὐτῆς περισσῶς δή τι* Paus. VIII 394. *Ποῖός τίς ἐστι; πῶς τι ἔσται; πηλίκον τι;* Ar. Lysistr. — Ad p. 631: Non *πῶς τι* scribend., sed *πῶς τί* dupl. interrog. Stallb. Plat. Hipp. Mai. 298 A, *πῶς τι* Schaefer. Appar. T II 656 mavult quam *πῶς τί* citans Heind. Phaed. p. 39, *πῶς τι παρεσκευάσθαι δοκοῦσι;* Plut. Phocion. XXIII 15 not., *ποῦ τι* Dem. c. Spud. 1315. 25, *οἵ τί πεποιηκότες πῶς αὐτῷ κέχρηνται;* 656. 8, *τι καὶ πῶς λέγουσι;* Plat. Phaedr. 261 A. *Πηνίκ' ἄττα* [*p.* 631 *lin.* 13 *a fin.*] (non *πηνίχ' ἅττα*) *quando temporis* pro *πηνίκα τινά* Herm. Vig. p. 713, Buttm. gramm. I 301.

P. 632: *Τὴν ἀπεναντίον ἄκραν* Strab. XIII 622 in.

INDICES.

I. INDEX RERUM.

B.

Γ.

Δ.

E.

Θ.

I.

K.

Λ.

M.

N.

Ξ.

O.

Π.

Ρ.

Σ.

T.

Φ.

Χ.

II. INDEX GRAMMATICORUM.

Im Verlage der Gebrüder Bornträger erschienen u. a.:

Ciceronis, M. T., De claris oratoribus liber, qui dicitur Brutus. Cum notis I. A. Ernesti aliorumque interpretum selectis edidit suasque adiecit Friedr. Ellendt. Praefixa est succincta eloquentiae Romanae usque ad Caesares historia. ed. secunda. 1844. **n.** 2 Thlr. $7^1/_2$ Sgr.

— — De Oratore libri tres. Recensuit emendavit, interpretatus est Fr. Ellendt. 2 Volumina. maj. 1840. **n.** 6 Thlr.

Drumann, Dr. W., Die Arbeiter und Communistenverbindungen Griechenlands und Roms. gr. 8. 1860. brosch. **n.** 1 Thlr. 22 Sgr.

Ebert, J. F., *ΣΙΚΕΛΙΩΝ* sive commentariorum de Siciliae veteris Geographia, Historia, Mythologia, Lingua Antiquitatibus Sylloge. Accedunt praeter Inscriptionum aliquot enarrationem, Scriptorum ut ratione Siculorum, ita horum, qui de rebus Siculis egerunt, vitae cum reliquiis operum illustratis. Vol. I. p. 1. 8. maj. 1831. **n.** 25 Sgr.

Ellendt, Fr., de formis enunciatorum conditionalium linguae latinae Commentatio 8. maj. 1827. **n.** 10 Sgr.

— — Lexicon Sophocleum adhibitis veterum interpretum explicationibus, grammaticorum, notationibus, recentiorum doctorum commentariis compos. II. Vol. 8. maj. 1834. 35 **n.** 10 Thlr. 25 Sgr.

Fischer, Dr. Theodor, Lebens- und Characterbilder griechischer Staatsmänner und Philosophen, nach Grote's griechischer Geschichte übersetzt und bearbeitet 2 Bände. gr. 8. 1859. brosch. **n.** 4 Thlr. 20 Sgr.

Fragmenta, Vaticana juris civilis antejustinianei, e Cod. rescripto ab A. Majo edita recognov. commentario tum critico tum exegetico nec non quadruplici appendice instruxit A. A. de Buchholz. 8. maj. 1828. 2 Thlr.

Freystadt, M., Philosophia caballistica. Ex fontibus etc. 8. maj. 1832. **n.** 1 Thlr.

Lehrs, K., de Aristarchi Studiis Homericis, ad praeparandum Homericorum Carminum textum Aristarcheum. 8. maj. 1834. 2 Thlr. 5 Sgr.

— — Quaestiones Epicae. 8. maj. 1837. 1 Thlr. 20 Sgr.

Lobeck, Christ. Aug., *PHMATIKON* sive verborum graecorum et nominum verbalium technologia. 8. maj. 1846. n. 2 Thlr.

— — Pathologia graeci Sermonis elementa. Vol. I. 1852. 8. maj. n. 3 Thlr. 18 Sgr.

Nesselmann, Dr., litthauisches Wörterbuch. gr. 8. 1850. 1851. Complet in 1 Bande Brosch. n. 3 Thlr. 22 Sgr.

Schubert, F. W. Prof., de Romanorum Aedilibus libri IV. quibus praemittitur de similibus magistratibus apud potentiores populos antiquos Diss. duae. 8. maj. 1828. 3 Thlr.

Struwe, K. L., über die lateinische Declination und Conjugation, eine grammatische Untersuchung. gr. 8. 1823. geh. 1 Thlr. 25 Sgr.

— — Quaestiones de dialecto Herodoti Spec. I., II. et III. 4. maj. 1828—1830. n. 1 Thlr.

Wannowski, Antiquitates Romanas e Graecis fontibus explicatus. 8. maj. 1846. 1 Thlr. 18 Sgr.

Wichert, Dr. G., Gymnasial-Director. Die lateinisshe Stillehre, ihren wichtigsten Momentcn nach, wissenschaftlich erläutert.

1r Band enthält: 1) über die Verhältnisse und Formen des Nachsatzes. 2) über die practischen Stellungen. gr. 8. 1856. Broschirt. n. 2 Thlr. 20 Sgr.

Zu herabgesetzten Preisen werden abgegeben:

Apollonii Citiensis, Stephani, Palladii, Theophili, Meletii, Damascii, Joannis, aliorum Scholia in Hippocratem et Galenum e Codd. Mss. Vindobonens. Monacens. Florentin. Medionalens. Escorialens. etc. primum graece ed. F. R. Dietz. II. Vol. 8. maj. 1834. Ladenpreis 4 Thlr. 25 Sgr. Herabgesetzter Preis n. 2 Thlr.

Arriani, Nicomed., de expeditione Alexandri libri VII. Recens. et annotat. max. partem criticis tum aliorum selectis, tum suis instruxit J. E. Ellendt. II. Vol. 8. maj. 1832. Ladenpreis 4 Thlr. 25 Sgr. Herabgesetzter Preis n. 2 Thlr.

---

v. Bohlen, P., das alte Indien, mit besonderer Rücksicht auf Aegypten. 2 Thle. gr. 8. 1831. 4 Thlr. 10 Sgr. Herabgesetzt auf 2 Thlr. 22 Sgr.

Cicero, de oratore ad Quintum fratrem libri III. Recensuit, illustravit, aliorum suasque animadversiones adiecit O. M. Müller. 8. maj. 1819. Ladenpreis 2 Thlr. 20 Sgr. Herabgesetzter Preis n. 1 Thlr. 10 Sgr.

Drumann, W., Geschichte Roms in seinem Uebergange von der repualikanischen zur monarchischen Verfassung; oder Pompejus, Caesar, Cicero und ihre Zeitgenossen. Nach Geschlechtern und mit genealog. Tabellen. 6 Bände mit Registern complett gr. 8. 1834—1844. Ladenpreis 20 Thlr. Herabgesetzt auf 13 Thlr. 10 Sgr.

Lobeck, Chr. Aug., Aglaophamus sive de theologiae mysticae Graecorum causis libri III. Accedunt Poetarum Orphicorum reliquiae. 2 Vol. 8. maj. 1829. Ladenpreis 10 Thlr. Herabgesetzter Preis 6 Thlr. 20 Sgr.

REGIMONTII, TYPIS ACADEMICIS DALKOWSKIANIS.

